K-6-31

R.C. 13.

Digitized by Google

Digitized by Google

COLLECTANEA DECISIONVM

OMNES FERE CASVS IN TRIBVNALIBVS ITALIAE præſertim Romanæ Rotæ, ac Curiæ Archiepiſcop. Neapolitanæ, & eiuſdem Ciuitatis Sacri Conſilij, Hyſpaniæ, Galliæ, Germaniæ, & Poloniæ deciſos, ac controuerſos complectens.

IN QVA SVB DIVERSIS VTRIVSQVE IVRIS SEDIBVS LOCIS S. Conc. Trid. Bullis Pontificiis, Regulis Cancellariæ Apoſtolicę, Conſtitutionibus, Pragmaticis, Conſuetudinibus, Capitulisque Regni Neap. ſtatutisq; vrbis Romæ breuiter collocantur.

Opus Iudicibus, Cauſarum Patronis, ac omnibus in foro, tam Eccleſ. quam Secul. verſantibus maxime neceſſarium.

AVTHORE IO. ALOYSIO RICCIO Patritio Neap. ac eiuſdem Vrbis Eccleſ. Canonico.

Et in hac ſecunda æditione auctum nouis argumentis, & innumeris quibus ſcatebat erroribus expurgatum.

Duobus appoſitis Indicibus locorum ſcilicet, & materiarum.

PARS PRIMA.

ROMÆ, Apud Andræam Phæum. M.DC.XVII. *Superiorum permiſſu.*

Digitized by Google

ILLVSTRISSIMO AC REVERENDISSIMO
DOMINO
IO. BAPTISTAE REMBOLDO
SACRI APOSTOLICI PALATII
Cauſarum Auditori.

ANDREAS PHAEVS TYPOGRAPHVS F.

VT primum venerunt in manus meas totius Europę omnium Deciſionum Collectanea, Illuſtriſſime Rembolde, Tu quoque ſtatim veniſti in mentem, quem ijs eligerem Patronum. Importuni fortaſſe, animiq; nimis audentis fuit huiuſmodi cogitatio: nihilo tamen minus, tua in omnes cognita benignitas, & mihi tua in me bene perſpecta beneuolentia, vt id committerem effecit. Impulit etiam ad hoc ipſum, operis ipſius inſcriptio quemadmodum enim ea, Authoris ingenium in deciſionibus colligendis, in diſponendis prudentiam, in illis referendis diligentiam ſignificat, legentibuſq; præmonſtrat; Ita par etiam erat, & æquum; vt Typographus patrocinium quærens, illud ſibi potiſſimum deligeret; quod, & hunc librum, vbicunq; terrarum fuerit, vel præſentiæ, vel nominis, vel conſanguineorum authoritate valeret defendere, & in quod Deus, atq; homines, quam plurima, vel potius omnia ornamenta congeſſerint. Excipias igitur, qua ſoles

Digitized by Google

humanitate; foueas,qua ſemper vſus es clementia; faueas, qua potes authoritate,huic meæ,qualiſcunq; ſit,induſtriæ. Fateor equidem laborem hunc meum, non tanta dignum eſſe Illuſtriſſimi generis claritate;quanta tu,tuiq; Auguſtę ciuitatis Affines; Auiq; Duumuiri ſplendetis. Non inficior non debere te, ex tam ſublimi dignitatis gradu, in quo iure optimo es collocatus; ad meæ tenuitatem operę oculos, animumq; traducere. Scio alias tibi eſſe prouincias, & illas grauiſſimas demandatas: Te, ac tua familia libentiſſimis animis ſummos Reges, Imperatoreſq; eſſe vſos, quotidieq; vti. Scio inquam tę vna cum Illuſtriſs. Rom. Eccl. Principe Madrucio, Pauli V. Pont. Max. Legato vt Imperatorijs Comitijs intereſſes,miſſum olim fuiſſe ibiq; ob tuam in rebus tractandis prudentiam, pluribus fuiſſe honoribus auctum. Comitatem tuam, in abiectorum hominum precibus audiendis; ac in Nobilium Virorum tibi voluntatibus obſtringendis dexteritatem non ignoro. Quare de te illud affirmare non dubitabo, quod olim de Ioue Ethnicorum Deo fuiſſe dicitur decantatum.

Sæpe ſtat exigua, Iupiter ipſe caſa.

Illud igitur mihi concede Nobiliſſime, ac Sapientiſſime Io: Baptiſta vt hic partus officinæ meæ, Authore celeberrimus Illuſtriſſimo tuo nomine inſignitus, per inſigniũ virorum oculos, manuſq; peruadens, libentius, quam antea ab omnibus euoluatur. Faxit Deus, vt qui tanta acclamatione tuorum, ac Romanorũ Ciuium munus iſtud, quod Imperatoris arbitrio, aliorumq; virorum conſenſu ſummus Pontifex tibi detulit,maiore omnium populorum plauſu,ampliorem etiam dignitatis gradum conferat;quod vt eueniat ſi vllis meis precibus apud Deum bonorũ omnium fontem relictus eſt locus,rogare non deſiſtam. Vale.

Digitized by Google

IO. FRANCISCVS LEZZI I. V. D. CVPERTInenſis. Ad Io. Aloyſium Riccium Patritium Neap.

EXplicat hic vario legum certamine modos,
Sanctorumq. aperit dogmata Pontificum,
Ille frequens paſſim quæ ſenſerit inclyta iuris
Turba peritorum ſedulus arte legis.
At tu RICCI alio perfunctus munere caſus
Deciſos nulli digeris inferior:
Namque operi iſtud opus quantum præcellit vtrique,
Tantum auctor laudi cedit vterque tuæ.

AD IO. ALOYSIVM RICCIVM PATRITIVM Neapolitanum.

De eius Collectaneis in tres partes diſtributis.

Eiuſdem Ioannis Franciſci Lezzi V.I.D. Cupertinenſis.

E P I G R A M M A.

COlligis in terno deciſa volumine iura,
Et retegis ternum gentibus inde decus;
Ingenij decus eximij, monumenta ſuperbæ
Stirpis, & Eccleſiæ quo ſacro honore micas.
O factum pulchre! triplici diademati fulges,
Et triplici doctum parte potitur opus.

Ad Eundem PETRI GRIMALDI V. I. D.

E P I G R A M M A.

ANtiquam legum ſeriem dum colligit vnà,
Explicat atque alto RICCIVS ingenio
Mors ait huc ne hominum progreſſa potentia? ſolus
Claudere lege mihi RICCIVS audet iter?
Me inuita æternum viuet cum nomine fama:
Iam mihi vis nulla eſt: nomine ſemper erit.

Digitized by Google

CATALOGVS AVCTORVM
Deciſionum, quæ in hoc opere allegantur.

Ex Rota Romana.

Achillis de Graſſis.
Ægidij Bellamerę.
Biſignetti.
Cardinalis Putei.
Cæſaris de Graſſis.
Creſcentij.
Dominorum de Rota.
Guglielmi Caſſadori.
Mohedani.
Marcheſani.
Papazzonij.
Rotæ collectæ a Farinaccio.
Rotę deciſ.criminales ab eod.collectę.
Seraphini Oliuarij Razallij.
Statilij Pacifici.
Thomæ Faſtoli
Veralli.
Diuerſę manuſcriptæ.
Zachiæ ad obligation. Camer.

Ex Rota Neapolitana.

Afflicti.
Capycij.
Franciſci de Ponte.
Franciſci Viuij.
Garſiæ.
Gramatici.
Riccij Auctoris manuſcriptæ.
Thomæ Minadois.
Villagut.
Vincentij de Anna.
Vincentij de Franchis.

Ex Rota Sicilia.

Franciſci Milanen.
D.Franciſci del Caſtillo.
Garſiæ Maſtrilli.
Nicolai Intriglioli.

Ex Rota Pedemont.

Antonini Theſauri.
Antonij Fabri.
Gaſparis Theſauri.
Octauiani Cacherani.

Ex Rota Hiſpania.

Barboſæ
Gammæ
Ioſeph Seſſæ Rotæ Aragonen.
Martini Monteri eiuſd. Rotæ.
Pegueræ.
Valaſci.

Ex Rota Bononien.

Cæſaris Barzij.
Petri de Benintendis.

Ex Rota Genua.

Antonij Belloni.
Flaminij Cartarij.
Hieronymi Mariliani.
Rotæ Genuæ incerti auctores.

Ex Rotis Lombardia, & Etruria.

Alexandri Rauden.
Ambroſini Cur. Epiſc. Peruſinæ.
Borgnini Caualcani.
Carocij Vercellen.
Cornazani Rot Lucen.
Franciſci Monaldi.
Iafredi Balbi.
Ioſeph. Ludouici Rot. Peruſ.& Lucenſ.

Digitized by Google

Iulij Clari Rot. Mediolanen.
Magonij Rot. Florentiæ.
Martæ Rot. Piſanæ.
Polydori Ripæ Ro. Mediolanen.
Peregrini Ro. Patauinæ.
Rot. Lucenſ. Diuerſ.
Sayri.
Surdi Mantuani.
Thomæ Triuiſani Rot. Venetæ.

Ex Rota Galliæ.

Boerij.
Cappel Tholoſanæ.
Franciſci Marci.
Gomeſij Leonij.
Guidonis Papæ.
Hieronymi de Laurentij.
Ioannis Galli.
Ioannis Paponj.

Ex Rota Germaniæ.

Andreæ Gayll.
Annei Roberti.
Artamani Artamani.
Coppini.
Franciſci de Calperijs.
Iacobi Thomingij.
Matthiæ Coleri.
Mynſingerij.
Petri Roizij.
Rotæ Lipſien.
Rubiei.

Ex Prouincia Marchiæ.

Marci Antonij de Amatis.
Sebaſtiani Medices.
Stephani Gratiani.

Digitized by Google

Imprimatur ſi videbitur Reuerendiſſ. P. Mag. Sac. Pal. Apoſt.
Cæſar. Fidelis Viceſg.

EGo Angelus Lucianus I. V. D. & in Gymnaſio Almæ Vrbis Iuris Pontificij interpres Veſpertinus Ordinarius facta mihi facultate a Reuerendiſſ.P.F. Hyacinto Petronio Sacri Palatij Magiſtro, vidi, & diligenter conſideraui opus inſcriptum Collectanea Deciſionum Ioan. Aloyſij Riccij Neapolitani nihilq; reperi quod bonis moribus, aut religioni aduerſetur in quorum fidem hanc propria manu ſubſcriptum dedi Romæ die 28. Ianuarij 1617.

Angelus Lucianus qui ſupra.

Imprimatur, Fr. Gregorius Donatus Mag. Reuerendiſſ. P. F. Hyacinthi Petronij Sac. Pal. Apoſt. Mag. Socius, Ord. Præd.

Digitized by Google

IO. ALOYSII RICCII

VIRI PATRICII NEAPOLITANI

COLLECTANEA,

Seu Reportata Vtriuſque Iuris deciſionum.

PARS PRIMA.

COLLECT. 1.

Super l.1.C.quando Imp.inter pup. & vid.

ISTA l. fuit deciſa, & practicata primo per Affl. in deciſ. 257. Et poſtmodũ nonnullæ ortæ ſunt deciſiones, primo, an vidua vti poſſit huius l. priuilegio contra aliam perſonam priuilegio eiuſdem l. gaudẽtem, deciſum negatiue, de Franch. in deciſ. 188. Item an per conceſſionem iuriſdictionis primarum, & ſecundarum cauſarum in omnes, & quoſcunque ſimul, & habitantes in caſtro, etiam alibi delinquentes, videatur derogatum priuilegio huius l. deciſum negatiue idem de Franch. in deciſ. 192. Et an locum obtineat in caſtris Baronalibus, deciſũ affirmatiue, Teſſ. in deciſ. 177. Item an pauper gaudeat iſtius l. beneficio, deciſum affirm. Creſcent. Rota Rom. in deciſ. 16. tit. de priu. Et an huic priuilegio, vt derogari poſſit, ſufficiat, quod ſit dictum in conceſſione iuriſdictionis, non obſtãte, quod ſint miſerabiles, deciſum affir. de Franch. in deciſ. 187. & Gram. deciſ. 20. Et quæ dicantur perſonæ miſerabiles, deciſum per Gui. Pap. in deci. 568. Item an habeat locum in virgine, deciſum affir. de Franch. in deciſ. 100. Et quid in virgine ſtuprata agente pro ſtupro in eam perpetrato, deciſum negatiue, idem de Franch in deci 59 . Et quid in meretrice, deciſum affirmatiuè Viu. in deciſ. 521. Item an vidua, poſtquã nupſit, retineat huius l. priuilegiũ, deciſum affir. de Franch. in deciſ. 257. Et an miſerabiles perſonæ in cauſis criminalibus electionem habeant fori, deciſum affirmatiue, Viu. in deciſ. 65. Item & vltimo an pupillus ſubſtinens in poteſtate aui, huius l. beneficio fruatur, negatiue, & ita deciſum fuit, teſte eodem de Franch in deciſ. 671.

COLLECT. 2.

Super Auth. Res, quæ C. com. de leg.

AVthen. iſta eſt deciſa, & pract. per Theſſ in deciſ. 151. vltra quam nõnullę ortę ſunt deciſiones. Et primo, nũ procedat in linea tranſuerſali, deciſum negatiue, de Franch. in deciſ. 241. Item an procedat in filiabus nondum conceptis, deciſum negatiue Ioſeph Lud in deciſ. Peruſ. 28. nu. 96. & Theſſ. in dec. 792. Et quid quando bona exiſtunt materna, quibus filia dotari poſſit, & quibus nondum renunciauit, deciſum negatiue, Rot. diuerſ. in deciſ. 737. par. 1. Et quid tandem in intereſſe dotis, & quartæ, deciſ. neg. de Franch. deciſ. 613.

Google

COLLECT. 3.

Super l. hac edictali C. de ſecund. nupt.

ISta l. fuit deciſa, & practicata per Theſ. in deciſ. 160. præterquam nõnullæ plures ortæ ſunt deciſ. Et primo, nunquid procedat quãdo eſt facta donatio filiis ſecũdi matrimonij, deciſum affirmatiue, de Franch. in deciſ. 435. Itẽ an etiam procedat relicta legitima filiis primi matrimonij, deciſum negatiuè, Card. Put. Rot. Rom. in deciſ. 1. par. 1. Et an filii dicti primi matrimonii debeant præcipuè conſequi legitimam, deciſum affirm. Creſcent. in deciſ. 4. tit. de teſtam. Item & quid in alimentis viduæ relictis, deciſum affirmatiuè, Rot. Auenion. in deciſ. 95. Item an quod aufertur nouercæ, veniat diuidendũ inter filios, & primi, & ſecundi matrimonii deciſum negat. Rot. diuerſ. in deciſ. 856. part. 3. Poſtremo an hæres non confecto inuentario, iſtius gaudeat beneficio l. deciſum negatiuè apud Cacher. in deciſ. 148.

COLLECT. 4.

Super Auth. præterea C. vnde vir. & vxor.

HÆc Auth. eſt deciſa, & practicata apud de Franch. in deciſ. 318. prę terquam nonnullæ extant deciſ. Et primo, an huius Auth. diſpoſitio locũ obtineat in vxore illa, fratres habente locupletes, a quibus alimenta percipere poſſit, deciſum negatiuè Barz. Rot. Bonon. in deciſ. 130. Et an procedat ſiquidem poſt mortẽ coniugis efficiatur diues, affirm. deciſum apud de Amat. Ro. March. in deciſ. 72. Et quid ſi mulier, ſeu vxor ex ſuis lucretur operibus, an adhuc procedat iſtius diſpoſitio, deciſũ affirmatiuè Barz. in deciſ. 131. Et quid in muliere luxurioſe viuente, deciſum negat. Surd. in deciſ. 61. Item & quid ſi dotem ſua culpa amiſit, deciſum affir. Gamm. in deciſ. 62. Et cui incũbat onus probandi vxorem fuiſſe indotatam, vel dotatam, ſed incongrue, deciſum per Barz. in deciſ. 126. cum tribus ſeqq. Item an vxor in petitione huius quartæ præferatur anterioribus creditoribus, deciſum negatiue Viu. in dec. 259. par. 2. Et quid deniq. data dote, verum exigua, deciſum affirm. de Franch. in deciſ. 410.

COLLECT. 5.

Super l. 2. C. de pact. int. empt. & vend.

EX iſta equidem l. quamplurimæ ortæ ſunt deciſiones: Et primo, num fructus pendentes in fundo vendito cũ pacto de retrouendendo, diuidendi ſint pro rata temporis inter emptorem, & venditorem, deciſum affir. Ioſeph Lud. in deciſ. 79. & per Theſſ. in dec. 56. Item num arbores vi ventorũ euulſę in agris emptis cum eodemmet pacto de retrouendendo, debeant incidi, ac fieri ligna vel tabulæ, æſtimationeq; facta, conſignari venditori, deciſum affirm. eodem Ioſeph Lud. teſte in deciſ. 5. Et quid in penſionibus domorum tempore retrouenditionis debitis, deciſum cum diſtinctione apud de Franch. in deciſ. 79. Et an iſtud pactum cum modicitate pretij conſtituat contractum vſurarium, deciſum affirm. Affl. in deciſ. 65. & 339. Et an remedium l. 2. C. de reſcind. vẽd. locum habeat quotieſcunque venditio fiat cum pacto redimendi, deciſum negatiue Ioſeph Lud. in deciſ. 97. & an laudemium debeatur ex venditione facta cum prædicto pacto, deciſum affir. Theſſ. in deciſ. 75. Item & quid in iure con-

congrui ſi locum habeat quoties venditio fiat cum pacto de retrouendendo, deciſum negat. Afflict. in deciſ. 338. Et quid in augmento, quod fit per alluuionem prædio, en tempore retrouenditionis debeatur emptori, deciſum affirm. Theſſ. in dec. 140. Et an tranſeat ad hæredem venditoris, deciſum affirm. Cornaz. in deciſ. 19. Item num reſoluto contractu vigore huius pacti de retrouendendo, cēſeatur quoque reſoluta hypotheca medio tempore contracta, deciſũ affirmatiue de Franch. in deciſ. 64. 192. 226. & 369. Item pactum de retrouendendo num impediat alienationem, deciſum affirm. Guid. Pap. in deciſ. 49. Item an vnus ex hæredibus, vel ſocijs totam rem valeat reemere, deciſum neg. Boer. in deciſ. 151. Et per iſtud pactum num transferatur dominium in emptorem, deciſum affirm. Franc. Mar. in deciſ. 601. Item nouiſſime ex huiuſmodi pacto de retrouendendo, num inquam oriatur actio perſonalis, vel realis, deciſum pro actione perſonali apud Mynſing. cent. 6. obſer. 64. At pro reali apud Boer. in deciſ. 182.

COLLECT. 6.

Super c. conſtitutus §. intra annum, de in integrum reſtit.

IN materia Iuris cōgrui c. iſtud. quam plurimas peperit deciſ. Et primo, nũ ius congrui locum habeat in contractu locationis, dec. affirm. Maſtrill. in deciſ. Rot. Sicil. 4. Et quid in venditione facta cũ pacto redimendi, deciſum neg. Affl. in deciſio. 339. Quid in venditione, in qua adijcitur clauſula, vt non transferatur dominium, niſi pretio ſoluto, deciſũ affirm. idem in deciſ. 338. Item num vicinus, qui ius congrui petijt, poſſit, pœnitentia ductus, eius beneficio renunciare, deciſum affirm. de Franch. in deciſ. 346. Item an clericus pro iure congrui conueniri poſſit coram iudice ſeculari, deciſ. affirm. Thom. Triuiſ. in deciſ. Venet. 34. par. 1. Item an via vicinalis in medio duarum terrarum ius cong. impedire valeat, deciſ. neg. Affl. in deciſio. 62. Et num vicinus in re ruſtica præferatur vicino per hoc ius congr. in vrbanis, deciſ. neg. idem in deciſ. 223. Item an iſtud ius competat contra emptores ab Hoſpitali S. M. Annũciatæ de Neap. deciſum negat. de Franch in deciſ. 383. Et an laico contra clericum, & e cōtra, per eundem deciſum in deciſ. 285. Item num locum habeat in contractu emphyteutico, deciſum negat. Affl. in deciſ. 72. Et an dominus directus præferatur vicino petenti rem emphyteuticam iure congr. venditam, deciſ. affirm. Capyc. in deciſ. 99. Item an ius petendi congrui, currat a die contractus, deciſum affirm. de Franch. in deciſ. 392. Et nunquid habeat locum in alienatione feudi noui, deciſ. neg. Maſtrill. Ro. Sic. in deciſio. 8. Item an locum obtineat in alienatione neceſſaria, deciſ. affirm. Magon. in Rot. Flor. in deciſ. 100. & de Franch. in dec. 277. Et pluribus rebus venditis, an detur ius congr. pro vna re tantum, deciſ. affirm. Boer. in deciſ. 251. Et nũ ius iſtud cedi poſſit, deciſ. affirm. de Franch. in deciſ. 242. Item quid ſi emptor eandem rem ante litem motam donauit abſque dolo, & fraude, an competat vicino ius congr. deciſ. neg. Viu in deciſ. 320. Item an ſpurijs legitimatis, ius iſtud competat, deciſ. neg. Mynſing. cent. 1. obſer. 35 Et an hoc ius etiam competat pro re indiuiſibili; deciſ. affirm. de Franch. in deciſ. 550. Item intra quid temporis cōſanguineus, vel vicinus retrahere poſſit rem iuris vigore congrui alienatam, deciſ. intra annum, teſte eod Mynſing. in cent. 3. obſer. 51. Poſtremo num tempo

Digitized by Google

ris fraus in iure congrui præſumatur, deciſ. per Capyc. in deciſ. 38.

COLLECT. 7.

In l. creditores C. de pigno.

Iſta l. fuit deciſa, & practicata primo per Afflic. in deciſ. 201. videlicet, an per clauſulam inſertam in inſtrumento, hoc eſt cum poteſtate capiendi bona ſua, & ſuorum hæredum, cenſeatur inducta hypotheca, deciſ. negat. Item an Princeps poſſit auctoritate propria expellere poſſeſſores bonorum feudalium incapaces, deciſum affirm. Guid. Pap. deciſ. 366. Itē diſpoſitio huius l. an hodie procedat, & quæ ſit eius practica, deciſum per Affl. in deciſ. 326. Et an pactum de ingrediendo poſſeſſionē, exerceri poſſit contra ſingularem ſucceſſorem, deciſ. affirmatiue Flamin. Charta. Rot. ſen. deciſ. 12.

COLLECT. 8.

Super l. vniuerſa, & l. quotiens C. de prec. Imp. offeren.

Ex ambabus his ll. diſponentibus de dilationis quinquennalis, ſeu moratoriæ materia nonnullę ortę ſunt deciſiones, Et primo, quæ concurrenda ſint, vt debitoribus competat hæc dilatio quinquennalis, deciſ. per Affl. in deciſ. 188. Et an ſimpliciter conceſſa com præhendat cauſam dotis, deciſ. neg. de Franch. in dec. 119. Item num debitum iuratum, deciſ. neg. Affl. in deciſ. 5. Et an operetur contra creditores ex cauſa depoſiti, deciſ. neg. de Franch. in deciſ. 155. Et quid contra Neapolitanos pro penſionibus domorū, deciſ. neg. de Franch. in deciſ. 179. Et an contra creditores ex cauſa comeſtibilium, deciſ. negat. Ann in ſing. 101. Item an contra creditorem futurum, dec. neg. Gui Pap. in dec. 109. Et an beneficium dilationis prædictæ tranſeat ad hæredem debitoris, deciſum negat. de Franch. in deciſ. 179. Et num illa pendente, currāt vſuræ, deciſū cum diſtinctione Maſtrill. Ro. Sic. in dec. 16. & Boer. in dec. 296. Item an debitor cōtra ſuos impetrans creditores dilationem, poſſit repelli per retorquutionem iuris iniqui, ſi agat cōtra ſuos debitores, deciſ. affirm. Affl. in deciſ. 66. Et an hæc dilatio non ab alio, quam a Principe concedatur deciſ. neg. Viu. in deciſ. 38. par. 1. Et num principali conceſſa, fideiuſſori proſit, deciſum negatiue Barz. Ro. Bonon. deciſ. 76.

COLLECT. 9.

Super l. penſ. ff. de relig. & ſumpt.

Hæc l. fuit deciſa, videlicet, an locum obtineat in creditoribus anterioribus expreſſam habentibus hypotecam, deciſū negatiue apud de Franch. in Conſ. Neap. in deciſ. 51. Sed non ita in Sen. Mant. apud Surd. in deciſ. 111. Et num quoque procedat in creditoribus ex cauſa infirmitatis, deciſum affirmatiue Maſtrilli Rota Sicil. in deciſ. 10. Item & an creditor, de quo in hac. l. veniat præferendus creditori anteriori ex cauſa dotis, deciſū affirmatiue Ioſeph Ludouicus in deciſione 78.

COLLELT. 10.

Super c. licet dilectus de teſt.

Iſtud c. loquens de materia repulſæ teſtium, fuit deciſ. & pract. primo per Affl. in dec. 226. videlicet, an repulſa concedatur aduerſus teſtes examinatos in prima inſtantia; deciſum affirm.

Digitized by Google

affirm.idem apud Maſtrill. Rot. Sicil. in deciſ. 78. At negatiue apud Theſ. in Sen.Pedem.in deciſ.259.Item an repulſa teſtium concedatur in iudicio ſummario, deciſ.neg. Capyc. in deciſ. 55.Et quid in cauſa attentatorum, deciſ.affirm.Affl.in deciſ.351.Item,& vltimo,an minor in cauſa repulſæ reſtituatur ad pinguius probandum, deciſum negat.de Franch.in deciſ.421.

COLLECT. 11.

Super l. 1.C.ſi antiqui cred.

AB iſta l. 1. quãplurimæ ortæ ſunt deciſiones in materia iuris offerendi,Et primo quidem an hoc ius habeat locum poſt rem venditam iure creditoris,deciſ.neg.de Franch.in dec. 224.Et quid ſi venditio non fuerit rite,recteq.facta,deciſ. affirm. idem de Franch.in deciſ.69. Et num etiam habeat locum contra mulierem petentẽ dotiũ aſſecurationem, deciſ.neg.Affl. in deciſ.199. Item an detur contra emptorem ementem ab hærede cum beneficio inuẽtarij,deciſ.apud de Frãch. in deciſ.531. item an poſterior creditor teneatur offerre totum anteriori debitum, vel iuxta æſtimationem rei poſſeſſæ,& quid quando fecit meliorationes,deciſ. per Magon. Rot.Flor. in deciſ. 51. Et de Franch.in deciſ. 37. Item an competat poſt ſententiam, deciſ.affirm. Capyc.in deciſ. 41. Et an etiam cõpetat anteriori creditori poſſidenti,deciſ.affirm.Affl. in deciſ. 259. Et an poſteriore creditore offerente teneatur anterior docere ſe potiorem, & anteriorem,deciſ.neg de Franch.in deciſ.427.Magon.Rot.Flor. deciſ.39. & Franc.Marc.in deciſ.719.p.2. Item ſecundus offerens primo, num & vſuras medij temporis teneatur offerre, deciſ.affirm.teſte de Franc. in deci.12

Tandem an huic iuri præſcribi poſſit, deciſum affirm.in Conſ.Neap. referente Vinc. de Franch. in deciſ.69. Et in Sen.Pedem.Theſſ.teſte in deciſ.157.negatiue tamen apud Cacher.in dec.115 & apud Minſing.cent.1.obſer.16.

COLLECT. 12.

Super Auth.quæ ſupplicatio,C.de prec. Imp.offeren.

HÆc Auth.fuit deciſa,& pract.primo per Affl.in deciſ. 344.ſ. An fideiuſſoria cautio, de qua in hac Auth.præſtanda ſit,non obſtante procuratoris ſilentio, qui non reclamauit intra decem dies,deciſ. affir. Et an ſufficeret cautio iuratoria, vbi non poſſet reperiri fideiuſſoria, deciſ. affirm. Franc.Mar.in deciſ.469.& Guidop.in deciſ. 189. Item an exceptio ſatiſdationis non preſtite, iuxta huius Auth. diſpoſitione ſit delatoria, & ad eam omiſſam reſtituatur minor,deciſum negatiue,de Franch.deciſ.290.

COLLECT. 13.

Super l.filiæ, ff.de legat. 3.

HAc ex l. nonnullę ortæ ſunt deciſiones in materia paragij: Et primo, quantum ſit paragium a fratre ſorori debitum, deciſ.per diſtinctionẽ apud Affl. in deciſ. 160. Et an poſſit aſcendere ad totam portionem ab inteſtato competentem, deciſ.affir. Maſtrill.Rot.Sicil. in deciſ.48.Item an filia agere pro paragio valeat in tertios poſſeſſores,ad quos bona paterna, patre mortuo,peruenerunt, deciſ.negat. Gram.in deciſ.90.& idem Afflict.in deciſion. 162. Item num dos de paragio debeatur nepti ex filia præmortua, deciſ. affirm. Maſtrill. Rot.Sicil.

Digitized by Google

in deciſ. 1. Item & quantum ſit paragium debitum filiabus monialibus, deciſ. conſiderationem habēdam ad monaſterij qualitatem, de Frāch. in deciſ. 44. Licet aliud dicat deciſum Afflict. in deciſ. 348. Et an paragium tranſmittatur ad hæredē, deciſum affir. Gram. in deciſ. 57. Et quid in ſorore decedente ante nubilem ætatem, hoc idem deciſum, teſte de Franch. in deciſ. 618. Et an vltimo in paragio debito ſorori ante nubilem ætatem, non cum filijs decedenti, frater conſanguineus excludatur ab vtrinq. coniuncto, deciſ. neg. teſte eodem in deciſ. ſequenti.

COLLECT. 14.

Super Auth itaque C. comm. ſucceſſ.

AVthen. iſta in materia ſucceſſionis fuit primo pract. per Affl. in deciſ. 293. videlicet, an frater ſuccedat fratri in feudo nouo, affirmatiue deciſum. Item in ſucceſſione feudi an frater conſanguineus præferatur ſorori vtrinque coniunctę, deciſ. affir. Minad. in deciſ. 36. Et num etiam excludatur ab auia paterna, deciſ. neg. idem in deciſ. 16. Item an ſoror vterina admittatur ſimul cum fratre vterino in bonis obuentis matri ex latere ipſius fratris, deciſum affirm de Franch. in deciſ. 25. Et quemadmodum ſoror vterina admittitur ad partem hæreditatis maternæ in beneficium ex vtroque latere coniunctorum, licet vterini exiſtāt fratres vigore conſuetud. Neap. an idem ſit cum ſupereſſent fratres, & ſorores ex vtroque latere cum conſanguineis tantum ſ. vt portio paterna vadat in beneficium conſanguineorum tantū, deciſ. affirm. idem in deciſ. ſeq. Finaliter frater vterinus an ſimul ſuccedat cum fratre utrinque coninncto in bonis ex linea materna ad fratrem mortuum obuentis, deciſum affirmatiue idem in deciſ. 99.

COLLECT. 15.

Super Auth. defuncto C. ad Tertull.

SVper hac Auth. fuit deciſum, nunquid pater ipſe ſolus ſuccedat filio in bonis per eum donatis, vel ſimul cum fratribus vtrinque coniunctis, ſecundum quod diſponit hæc Auth. deciſum pro fratribus, de Franch. in deciſ. 59. Et an frater ex vno latere tantum admittatur cum aſcēdentibus ad deſcendentium ſucceſſionem, iuxta huius etiam Auth. diſpoſitionem, deciſum negatiue, Buer. in deciſ. 185.

COLLECT. 16.

Super l. ede C. loc.

HÆc l. fuit deciſa, & pract. per Iafred. in deciſ. 49. extantq; duæ aliæ deciſiones, videlicet primo, an huius l. diſpoſitio procedat, ſtante receptione penſionis anticipatæ, deciſum negat. Magon. in deciſ. Luc. 75. Et quid exiſtente neceſſitate tempore contractus locationis, deciſ. negat. Rot. len. apud Marilian. in deciſ. 29.

COLLECT. 17.

Super l. certi iuris C. loc.

ISta l. eſt deciſa, & pract. per Gamm. in dec. 57. præterquam & aliæ exiſtunt deciſiones; Et primo, num procedat in bonis minorum, deciſ. affir. Ioſeph Lud. in deci. Peruſ. 75. p. 2. Et an etiā procedat ſi bona inuecta, & illata fuerint aliena, deciſ. neg. Affl. in deciſ. 184. per tot. Vltimo, an locator in bonis

nis

nis inuectis,& illatis præferatur anterioribus creditoribus,deciſum cum diſtinctione,prout refert Ioſeph Lud.in deciſ.Peruſ.84.par.2.

COLLECT. 18.

Super l. ne cui C. loca.

PRædicta l. eſt deciſa, & pract.per Monter.in dec.47.in cuius materia aliæ ſubſiſtũt deciſiones;Et primò, an procedat in cõductore prędij fiſcalis,deciſ negat.de Franch.in deciſ.506. Et quid exiſtente conſuetudine in contrarium,deciſ.neg. Mynſing.cẽt.4.obſer.23.Et quid ſi pactum interuenerit in ſcriptis,deciſum negat.Boer.in dec. 107.Et an vltimo locum habeat in inquilino deciſum per Affl.in deciſ.235.

COLLECT. 19.

Super l.ſcripturas C.qui pot.ĩ pig.hab.

QVãplurimę de hac l. in mat.ſcripturæ priuatæ inſurrexere deciſiones;Et primo quę requirãtur, ita vt creditor per apocam anteriorem præferatur creditori poſteriori inſtrumentario,deciſum per Viu.in deciſ.277.Et an non interuenientibus requiſitis ceſſet huius l.diſpoſitio,deciſũ affirmatiuè Thom.Triuiſ.Rot.Venet. in deciſ.40.par.1.Et num creditori huius l.vigore obtinere volẽti incumbat onus probandi requiſita,deciſum affirmatiue de Franch.in deciſ.644.Item ſi ſcriptura priuata reperiaĩ anterior in data,num pub.inſtrumẽto pręferatur, deciſum affirmatiue,probata tamẽ per teſtes illius anterioritate, Caputaqu. in dec.112.par.3.Et an probata veritate huius ſcripturæ per alias probationes quã per ſubſcriptionẽ triũ teſtiũ, ceſſet huius l.diſpoſitio,deciſum negatiue de Franch.in deciſ.95.Item an teſtes de præſentia deponentes in cõfeſſione apocæ,plene probent, deciſum affirmatiue Afflic. in deciſ.181.Ioſeph Ludou.deciſ.7.& Ann.alleg.85.Et an etiã probent deponentes ſe habere notam manum debitoris, deciſum negatiue Gram.in deciſ. 84. Item an recognitio per teſtes facienda, ſit omnino neceſſaria ,deciſum affirmatiue Boer. in dec.295.Et quid ſi a debitore fuerit cõfeſſata,deciſum negatiue Barz. Ro. Bonon.in deciſ. 21. Tandem an teſtes fidem adhibere valeant debitori ſe ſua manu ſubſcripſiſſe aſſerenti,cũ ipſi nõ viderint, deciſum affirmatiue Affl.in deciſ.104.

COLLECT. 20.

Super l.aſſiduis. C.qui pot.in pig. hab.

HVius l.occaſione fuit primo quęſitum an mulier pro dote pręferatur anterioribus creditoribus expreſſam hypothecam habentibus,deciſum negatiue Capp.Thol dec.217.Item an mulier in bonis viri habeat hypothecam a die contracti matrimonij, vel a tempore ſolutionis dotis deciſum pro ſecundo caſu teſte Boer.deciſ.331.Demum an dos confeſſata habeat huius l. priuilegia, deciſum cum diſtinctione per Afflict.in deciſ.402.& Boer. in deciſio. 330.

COLLECT. 21.

Super l. ſcimus cum ſuis §§.C.de Iur.delib.

CLauis eſt, & ſedes materiæ inuentarij iſta l. quamplurimas ſub ſe continens deciſiones, & pri-

imo num hæres non conficiendo inuentarium, teneatur de proprio, deciſum affirmatiue de Franch.in dec.556 Et quid confecto inuentario ſe ſuo proprio nomine obligante, affir.idem in deciſ.323.Item an inuentarij beneficio priuati poſſit hæres a teſtatore, deciſum affirm.Surd.deciſ.30.Et an per ſolam inuentarij confectionem dicatur quis adire hæreditatem,vel ſe pro herede gerere,deciſum neg. Fran. Mar. deciſ.29. p.1. Et num inuentarij confectio remitti poſſit per teſtatorē, deciſum affirm.Guid.Pap. deciſ.353. Item an hæres non inuentarium conficiendo poſſit vti beneficio ceſſionis bonorum, atq. c. Odoardus de ſolut. deciſum negatiue Tho.Triuiſ.deciſ.8. p.1.Et an poſſit venire contra factum defuncti confecto inuētario, deciſum affirm.Barz.in Rot.Bonon. deciſ. 64. Et non confecto inuentario num gau deat benef.l.hac edictali.de ſec. nupt. deciſum affir. de Lauren. Rot. Auen. deciſ.95. Item an exceptio inuentarij poſſit opponi in exequutione ſententiæ,deciſum affirm.Maſtril. Rot.Sicil. deciſ.24. Et exceptio pendentiæ confectionis inuentarij an impediat litis conteſtationem,deciſum affirm. Cappel.Thol.deciſ.157. Item ſi fiſcus fuerit hæres inſtitutus,an patiatur pœnas huius l. inuentarium non conficiens, deciſum nega.Guid.Pap.in deciſ.571 Item an fideicommiſſarius vniuerſalis cogere valeat hæredem, vt conficiat inuentarium:Deciſum affirm.Cappel. Tholoſ.deciſ.314.Item legato vſufructu librorum teneturne legatarius ad inuentarij confectionem, deciſum affirm. Affl.in deciſ. 342. Et inuentarij confectio, quæ ex parte abſentis fieri debet:requiritne ſpeciale mandatum, deciſum affirm.Theſſ.deciſ.155. Item an inuentarium hæredis minoris aliquid omittentis, ſit nullum, deciſum negat.Surd.in deciſ.122. Poſtremo an quis petendo tempus ad deliberandū, priuetur beneficio inuentarij,deciſum negatiue Franc.Mar.deciſ.29.par.1.

COLLECT. 22.

Super c. Odoardus de ſolut.

FVit primo quæſitum ſuper iſtius c.intellectu num militet in clerico hærede; inuentario non confecto, deciſum nega.Thom. Triuiſ. deciſ. 8. Item num procedat poſt tres ſententias conformes, deciſum nega. Card. Pute.deciſ.56.lib.1. Et num competat doloſo,deciſum nega. Caputaq.deciſ. 183.par.3.Et quid clerico negante debitum,deciſum nega.Mohed. deciſ.1. de ſolu.Et quid ſi ſpoliator foret, deciſum idem per eundem in dec.2. eo. tit.Item clericus in minoribus diuinis non inſeruiens,poſſitne vti huius c.benef.deciſum nega.Roiz.deciſ.6.

COLLECT. 23.

Super c. 1. & 2. de adult.

EXiſtunt aliquæ deciſiones ex iſtis c.c.ortæ; primo num Virgini ſtupratæ debeatur dos, a ſtupratore, ſi poſtmodum ab alio cognoſatur, deciſum negatiue Caroc. deciſ. 58. Et dos qualiter ſit aſſignanda ſ. iuxta qualitatem, & facultatem ſtuprantis, an vero ipſius virginis ſtupratæ, deciſum ſecundum facultatem ſtupratoris Cacher in deciſ.107.Et quis iudex dicatur competēs in aſſignanda huic dote puellæ,deciſum pro iudice laico Fran.Mar.deciſ.4.par.1.

COL-

COLLECT. 24.

In l.ſi poſt perfectam C.de euict.

HÆc l.fuit deciſa & pract. primo per Affl.in deciſ.171. & aliquæ aliæ poſtmodũ ortæ ſunt deciſiones. Secundo,an etiam procedat excipiẽdo diſpoſitio hæc,deciſum affirmatiuè de Franch.in deciſio. 557. Et quid ſi imminet euictio ratione hypothecæ, deciſum affirmat.Mon.in deciſio.47. Et num procedat reſpectu partis,pro qua imminet euictio,vel reſpectu totius,deciſum affirmatiuè de Franch. in deciſio. 555. Et num imminente euictione in limine contractus, prẽſtãda ſit ſi deiuſſio,ſi principalis ſit ſoluendo,deciſum negatiuè Surd.in deciſ.183.Item an huius l.diſpoſitio locũ obtineat ante litem motam, ſeù iudicium cæptũ contra emptorem, deciſum negatiuè Rot.diuer.in deciſ.281.par.2.

COLLECT. 25.

Super l.quicunque C.de apoch.pub. lib. 10.

LEx iſta fuit deciſa, & pract. per Cornaz.in deciſ.96.Item apud de Franch.in deciſ.137. videlicet an vt l. iſtius diſpoſitio procedat,neceſſarium ſit, vt ſolutiones ſint trium annorum proximè præteritorum,deciſum affirmatiuè,& an procedat contra tertiũ, deciſum negatiuè Grat.deciſio.152.Et quid in ſolutione trimeſtrali,vel ſemeſtrali, deciſum affirm. Mynſing.cent. 5.obſer.39.

COLLECT. 26.

Super Conſtitut.Reg.Comitibus.

COnſtitutio hæc de vita militia loquensmultas ſub ſe continet deciſ.Et primò an frater primogenitus teneatur præſtare vitam & militiam ſecundogenito clerico,deciſum affirma. de Franch.in deciſ.21. Et quid fratri naturali,deciſum neg.Maſtr.Ro.Sicil. deciſ.83.Et quid fratri ſecundo genito habenti allodialia,deciſum affirm.Afflic.in deciſ.158. Itẽ & quid fructibus feudi non recollectis,vel collectis,ſed amiſſis,deciſum affirma.Minad.deciſ. 10.Item quæſtio vitę,& militiæ an veniat compromittẽda,deciſum negat. Affl.deciſ.44.Sed quid in eius quantitate,deciſum affirma.Minad. deciſ. 3. Item in eius liquidatione,quod tẽpus inſpiciatur,deciſum tempus mortis inſpiciendum, de Franch. deciſ. 61. Et quanta ſit vita,& militia, deciſum per Capyc.dec.3. Et nũ pro ea detur actio hypothecaria,deciſũ affirm.de Frãch. deciſ.114.Demum num ius illam petẽdi tranſeat ad hęredem,deciſum affirma.per eundem in deciſ.542.

COLLECT. 27.

Super Auth.hoc ſi debitor C.de pigno.

AVth.iſta pleraſque peperit deciſ. & primo num procedat ſpecialem creditorẽ in re hypothecam habente, deciſum affirma. de Franch. in deciſ.587.idem apud Theſ.in deciſ.51. Licet de mente ſua videatur ſentire cõtrarium,cum quo &ipſe ſẽtio.Et quid in Fiſco,deciſum nega.Guid.Pap.dec. 9.Et quid interueniẽte clauſula conſtituti,& præcarij,deciſum nega.Capyc. deciſ.

deciſ.54.Theſ.deciſ.215.Guid.Pap.deci.42.Et quid inter mercatores deciſū idem Rot.Auen.dec.146.Et quid in acceptante litteras cambij,idem deciſum de Franch.in dec.103.Item quid cum agitur iudicio aſſiſtentiæ,deciſum nega.Affl.in dec.93.Et quid cum agitur ſummariè ſola facti veritate inſpecta, deciſum cum diſtin.Theſ.dec.52. Itē an exceptio excuſſionis,de qua hic,ſit perēptoria,vel dilatoria, deciſum eſſe peremptoriam,Guid.Pap.deciſ.93.Itē & vltimo num ſit neceſſaria ſententia Iudicis declarantis excuſſionē eſſe legitimè factam.dec.affirma.Ioſeph Ludou.deciſ.Peruſ.45.

COLLECT. 28.

In l.non dubitatur C.*de euict.*

NOnnullę de hac l.ortę ſunt dec. in materia,euictionis; Et primo. quæ requirantur, vt quis de euictione agere poſſit,deciſū per Cornaz.in deciſ.135.& an pactum,quod quis nō teneatur de euictione,ſit validū,deciſum affirma.Theſ.in dec.77. Item emptor ſcienter emens rē eſſe alteri obligatā, num agere valeat de euictione neg.Caroc.in dec.96.Et an euictione ſequuta ſit emptori ſatis ſi à ſuo auctore eadē res non deteriorata vna cum intereſſe offeratur,deciſum affirma.de Franch. in deciſ.149 Et num emptor ſi ex ſua quantumquaque minima culpa cauſetur euictio, de hac agere queat,deciſū nega.Viui.in deciſ.155.Item ſi euictio ſequatur ex rei natura, an teneatur vēditor,deciſum nega.Maſtril.Ro.Sic.in dec.61.Et an locum habeat in contractu permutationis,deciſum affirma.de Franch.in deciſ.34.Item creditor conſentiens alienationi rei ſibi hypothecatæ recipiendo pretium ab emptore,ſecuta poſtmodū euictione teneatur' nè pretium reſtituere, affirma. deciſum, Maſtril.Rot. Sic. in deciſ.28. Item & vlt.facta reſtitutione euictę rei,poſſint ne repeti melioram.deciſum cum diſtinct.Theſ.in deciſ.79.

COLLECT. 29.

In l.Authore laudato C.*de euict.*

HÆc l.cōtinet aliquas ſub ſe dec. & primo num ſit ſuperſedendū in cauſa durante termino reo dato ad denunciandum authori,deciſum cum diſtint.apud Mynſinger.centu. 3.obſer.24.Et num iſte author laudatus veniat citandus à delegato,deciſum affirma.Afflic.in deciſ. 227. Et nū iſtemet author inuito actore iudicium in ſe ſuſcipere poſſit,deciſum cum diſtin.Pet. de Benint.in dec.Rot.Bonon. 92. Itē num huic detur primum & ſecundum beneficium,deciſum affirm. Afflict.in deciſ.16.

COLLECT. 30.

Super c.quamuis de p.c. in 6.& l.pactum dotale C.*de collat.*

IStis Tex.qui in mat.renunciæ ſunt magiſtrales;quamplurimæ acceſſerunt deciſ.& primo num filia bonis renunciare paternis intendens,certiorāda ſit beneficio harū ll.deciſum nega. Guid.Pap.in dec.227. & ſi renūciauit bonis paternis,an cenſeatur prohibita quomin⁹ petere poſsit legitimā eiuſq; ſupplementū deciſum nega.Mynſing. cent.1.obſeru.36.ſed quid ſi in tali renuncia interpoſuit iuramētū,reſpond. adhuc Barz Ro.Bonon.in dec.103.Et ſi renunciauit ſucceſſioni paternæ, an cenſeatur renūciaſſe ſucceſſioni ex teſtam.

Digitized by Google

ſtam.deciſum negat. Mynſing.cent.2. obſer.7. Et renuncians hæreditati paternæ ſuccedat nihilominus in feudo? affirma.ſecus ſi renunciauit bonis fraternis,idem cent.6. obſer. 66. ſed eius portio accreſcit hęredi;cui pater prouidiſſe videtur,idem cent.4.obſer. 22. At cõtrarium Boer.in deciſ.4.Et renũcians exiſtentibus fratribus, ipſis mortuis,an admittatur ad ſucceſſionem ſui patris non adhuc defuncti non obſtante renuncia, deciſum affirma. Capyc. in deciſio. 190. Et ſi renunciauit ea lege appoſita,vt mortuis ſuis fratribus ſine liberis,poſſit redire ad ea bona,quibus renũciauit, nũ mortuo vno ex illis abſque liberis: veniat admittẽda?affirma.Theſau.in deciſ.189.Et ſoror ex fratre dotata, quæ renunciauit hæreditati fraternæ, an excludatur ex illius ſucceſſione per alteram ſororẽ in capillo exiſtentem?affirma.Affl. in deciſ.162.Et renũciãs bonis maternis, an cenſeatur renunciaſſe fraternis?deciſum negat.Carroc.in deciſ.62. Item renunciatio facta per filiam circa bona paterna, & materna,num extendatur ad ea, quę parens admittit trãſeũdo ad ſecunda vota,deciſũ nega.Gui. Pap.dec.228.Et renunciatio generalis facta per iſtã, num compræhendat etiam ius cõſuetudinariũ reſpectu bonorum ad matrẽ ex ſucceſſione alterius filiæ peruentorum, deciſum affirma.de Franch.in deciſio. 690 Et num renũciatio paternorũ, vel maternorũ bonorum ex teſtam vel ab inteſtato facta per filiam dote cõtentã,excludat illam à donatione inter viuos, deciſũ nega.Affl.in deciſ. 350. Item an filia, quæ renunciauit,faciat partem? deciſum nega.Guid. Pap. in deciſio. 195. ſed contrarium ſentijt Capyc.in deciſio. 159. Poſtremo num renunciatio facta per matrẽ,illa præmortua, prę iudicet filijs etiam hæredibus eius exiſtentibus? deciſum nega. de Franch. in deciſ. 67.

COLLECT. 31.

Super l.fin.§.quinquageſima C.de iur. emphyt.

SVper hoc §. fuit primo dubitatum cui ſoluendum ſit laudemiũ proprietario, vel vſufructuario? deciſum pro vſufructuario Guid.Pap.in deciſione 447. Et an debeatur ex facta venditione cum pacto de retrouendendo,deciſum affirma.Theſ.in deciſ.75. Et quid pro alienatione neceſſaria, deciſum negat idem in deciſ.139. Et an ſin datione in ſolutum affirma.de Franch.in deciſio. 277. Itẽ & quid in donatione legatorũ iur. emphyt.deciſum affirma.idem in deciſ.201.Et an debeatur ex remiſſione, quæ fit inter ſocios,deciſum affirmat. Guid.Pap.in deciſ.411.Et quid ex permutatione,deciſũ affirma.idem in deciſio.92.Item & quid ex venditione facta cum pacto l. commiſſorie, & adiectionis in diem? deciſum nega. idẽ in deciſ.47.Et an etiam debeatur poſſeſſione nõ tradita,deciſum nega.Cornaz.in deciſ.168. Item & quid in alienatione rerum feudalium? dec. nega. Franc. Mar. in deciſ. 368. Item an debeatur ab eo,in inueſtitura comprę henſo, deciſum nega. Ann. in alleg. 106. Item res emphyteutica ſit ne tacite obligata pro iuribus laũdemiorum,deciſum affirma.apud de Franc. in deciſ. 330. attamen in contrarium ſentijt Surd. in deciſ. 31. Item an debeatur ex vẽditione ſeruitutis realis, deciſũ affirma.Fran.Mar.in dec. 608. Item non ſoluendo quis laudemium, an incidat in commiſſum?nega. Surd.

Digitized by Google

in deciſ.200. Item & vltimo quomodo & qualiter ſit laudemium ſoluendum? deciſum attendendam eſſe loci cõſuetudinẽ,teſte Fra.Mar.in dec.612.

COLLECT. 32.

In l.quod iuſſit ff. de re Iudi.

BIs tantum hæc l. deciſa fuit,& primo in Rot. March. videlicet an locũ habeat in interlocutoria iuriſdictionis inducente reuocationem?deciſum nega. de Amat.in deciſ. 68. Et num contrarium Imperium, de quo hic,locum obtineat ſemel vel pl uries? deciſum ſemel,atq;iterum,vt eſt videre Maſtrill.in Rot.Sicil. in deciſ. 23.

COLLECT. 33.

In l.cum hæredes ff.de acquir.poſſ.

TEr in hac l. fuit dubitatum , & primo an procedat in incorporalibus,deciſum affirm. Caputaquen. in deciſ.152. Et quid in iure præſentandi ſi ſine noua tranſeat in hæredẽ apprẹhenſione,deciſum affirma.apud eundem in deciſ.135. par.2.Et quid in qualibet ſpecie quaſi poſſeſſionis,deciſum pro parte affirm. idem Caputaquen.in deciſ.422. par.2.

COLLECT. 34.

In l.æquiſſimum ff.de vſufru.

ISta l.fuit dec.& pract.apud Guid. Pap.in deciſ.552.& vltra ipſam primo dubitatum fuit an a ſententia lata in poſſeſſorio ſummarijſſ. de quo hic,poſſit appel lari,deciſum neg. Ioſeph Lud.in deciſ.Peruſ. 20. & an iſta ſententia dicatur interlocutoria, vel diffinitiua,deciſum eſſe interlocutoriã Pet.de Benint.Rot.Bono. in deciſ. 79. Itẽ in hoc Iud. num detur repulſa teſtiũ,deciſum nega.Capyc.in dec.55. Et quid in beneficio reſtitutionis in integrũ. deciſũ nega.apud eundẽ in dec. 13. Et an vnicus teſtis ſat erit in iſto poſſeſſiorio?deciſũ affirm.Grat.in deciſ.191.

COLLECT. 35.

Super Auth. cui relictum C. de indic. viduit. toll.

SEmel atque iterum ſuper hac Auth.fuit deciſũ,& primo nũ diſpoſitio hæc locũ habeat in viro, ſicut & in vxore deciſũ affirma.de Frãch.in dec.174.ſecũdo an ſi legatur vxori,ſi non nupſerit,ſi poſtea nubit, habeat illa reſtituere rẽ legatam vna cũ fructibus,deciſum affirma apud eundem de Franch. in deciſ. 235.

COLLECT. 36.

Super §.recuperãdæ inſtit.de interdict.

CIrca hunc §. videto Guid. Pap. in deciſ.41. pręter quẽ & alij quã plurimi ſuper iſtomet §.deciderũt. Et primo Affl.iñ deciſ.395.qui, quæ ſint neceſſaria ad obtinendum in poſſ.recuperãdæ poſſeſſionis decidit.Et quale ſpoliũ ſit attendẽdũ,docet Rot. Bonon.in deciſ.8.Et an locus,& tempus ſint in libello declarandi, deciſum affirma.Affl. in deciſ. 250. Itẽ num hoc poſſeſſorium detur in honoribus & dignitatibus, deciſũ affirma. de Franch. in dec.90. Et num pro iuribus incorporalibus,& annuis pręſtationibus,deciſũ affirm.Cacher.ĩ dec. 199. Et quid in actionibus perſonalibus,deciſum affirma.Cappel.Tholoſ.in dec.59. Item an hoc poſſeſſorium cõpetat hæredi ſpoliati,deciſum affirma.Grat.in dec. 193.

Digitized by Google

193. Et an Monacho ex Monaſterio expulſo, vt reſtituatur ad clauſtrum, deciſum affirma. Cappel. Tholoſ. in deciſ. 495. Et num parocho pro cadauere, deciſum affirma. Fran. Mar. in dec. prima par. 2. Et an contra ingreſſum poſſeſſionem non facta prius menſura, quę fieri debebat iuxta formam venditionis, deciſum affirma. Grat. Rot. March. in deciſ. 191. Et num pro iuriſdictione cohęrente territ. deciſum affirma. Franc. Mar. in deciſ. 447. par. 2. Item exceptio proprietatis num obſtet agēti hoc poſſeſſ. deciſum nega. cum limitationibus Capyc. in dec. 28. & 72. Et quid in exceptione clādeſtinæ, & præcariæ, deciſū affirma. Cappel. Tholoſ. in deciſ. 259. Item & quid in exceptione promptæ fidei, deciſ. affirma. idem in deciſ. 15. Et quid in exceptione ſpontaneæ renunciat. factæ poſt ſpolium, deciſum per eandem Cappel. Tholoſ. in deciſ. 412. Item & quid in exceptione nominat. domini, deciſum nega. Affl. in dec. 217. Item in hoc poſſeſſ. Iudex laicus ſit ne competens aduerſus clericum, deciſū affirma. Guid. Pap. in deciſ. 1. Sed quid ſi pręcipue ageretur de titulo, deciſum nega. Carocc. in deciſ. 137. Nouiſſime poſſeſſorium recuperādę poſſeſſionis, & adipiſcendę veniant nè cumulanda ſimul in libello? deciſum affirmatiue in caſu, prout refert Affl. in deciſ. 118.

COLLECT. 37.

Super l. 1. C. de dignitat. lib. 12.

AGitur hic de amiſſione nobilitatis, cuius occaſione multi caſus circa id fuere deciſi; Et primò quomodo probetur nobilitas, deciſum per Guid. Pap. dec. 387. Item an nobiles proprijs manibus in eorum poſſeſſionibus operantes, amittant nobilitatem, deciſum nega. idem Guid. Pap. in deciſ. 41. & 392. Et an nobiles mercaturam exercentes, deciſum affirma. idem in deciſ. 391. & 196. Sed quid ſi illam per alium exerceant, an etiam amittant nobilitatem, nega. Mynſing. cent. 6. obſer. 54. Et an nobiles, qui procoratoris officium exerceant, eam etiam amittant, deciſum affirma. Guid. Pap. in deciſ. 88. Item num baſtardi ſint nobiles, deciſum nega. idē in deciſio. 580. Item mulier nobilis viro plebeio nubens, an efficiatur ignobilis, deciſum affirma. apud eundem in dec. 480. Item DD. ll. an nobiles dicantur, deciſum affirma. Guid. Pap. in deciſio. 388. Et an etiam eorum filij, deciſum affirma. idem in deciſ. 389. Et an licentiati, & profeſſores in ll. deciſum nega. de Franch. in deciſ. 211. Et idem Guid. Pap. in deciſ. 390. Item an feuda poſſidentes dicantur quoque nobiles, deciſū affirma. per eundem Guid. Pap. in dec. 385. Sed an ſubfeudatarij, deciſum nega idem in deciſ. 386. Item an nobiles ſint collectādi, deciſum per Boer. in deciſ. 126. Deniq; nobilibus venit nè ignominioſa pœna imponenda, deciſum nega. Gram. in deciſ. 32.

COLLECT. 38.

Super Ritu M. C. V. 301.

RItus iſte Neapolitanorum narrat priuilegium vt ſcilicet trahant, & non trahantur, ſuper quo fuit primo dubitatum, num mulier Neapolitana, quę extero nupſit, poſſit huius vigore priuilegij exteros conuenire in Sac. R. Conſ. deciſum nega. de Franch. in deciſio. 416. Et quid de Neapolitano in authorem laudato in curijs extra Neapol. deciſum affirma. Ann. in ſingu. 45. Item an hoc priuilegio potiantur ha-

habitantes,& ciues originarij Neapolitani domicilium habentes extra ciuitatem, deciſum affirma. Gram. deciſ. 89. Et num Barones Neapolitani, vti Barones delicta perpetrantes iſtomet fruantur priuilegio, deciſum negat. Capyc. deciſ. 59.

COLLECT. 39.

Super c. peruenit de iureiur.

SEdet hic materia abſolutionis a iuramento, in qua pluries contingit dubitari, & primo num abſolutio à iuramento ad effectum agendi partis requirat citationem, deciſum nega. Tho. Triuiſ. in deciſ. Venet. 64. part. 1. Ioſeph Lud. deciſ. 18. Cacher. in deciſ. 125. & Grat. Rot. March. in deciſ. 165. Sed tamen affirma. apud Guid. Pap. in deciſ. 140. Et Cappel. Tholoſ. in deci. 61. Ego tamen à priori opinione nõ recederem cum illa ſit magis communis. Et num poſt incurſum periurium venit concedenda, deciſum nega. Caualcan. in deciſ. 9. par. 1. Et quid ſi viginti dies termini ſolutionis non ſuperſint, deciſum nega. Afflict. deciſ. 31. Et per quem Epiſcopum ſit concedenda, deciſum per Capyc. deciſ. 18. Et quis iudex competens dicatur in cognoſcẽda iſtius abſolutionis ſubreptione, deciſum per Afflic. in deciſ. 222. in 4. dub. Item num aduerſus contractum iuratum licitum ſit opponere de ſimulatione, non obtẽta abſolutione hac, deciſum per Gram. in deciſ. 88 Item num habilitatus a iuramento ad effectum agendi, & excipiẽdi, cenſeatur abſolutus ad effectum reſcindendi contractum, deciſum nega. Pet. de Benit. in Rot. Bonon. deciſio. 14. Item an quis abſolui poſſit à iuramento de quo in c. quamuis de pac. in 6. deciſũ affirma. Guid. Pap. in deciſ. 224.

COLLECT. 40.

Super l. ſi filiusfam. ff. ad Maced.

DOctores hac in l. tractant materiã literarum cambij. Et fuit primo dubitatum num iſtæ litteræ inducant probationem, deciſum aſſirm. Boer. in deciſ. 333. Et num illis amiſſis in poteſtate ſit ſcribentis alias nouas dare, deciſum affirma. ſi ille, cui ſcribitur, in eodem ſtatu, & domicilio permaneat, Pet. de Benit. Ro. Bonon. deciſ. 58. Item nũ ex receptione litterarum, & acceptatione per eum, cui ſcribitur, inducta cenſeatur nouatio, deciſum affirma. Affl. in deciſ. 553. Et num acceptans litteras teneatur etiã in caſu decoctionis ſcribentis, pendente ſolutionis termino, deciſũ affirma. de Franch. in deciſio. 303. Et an acceptante ante diem ſolutionis effecto non ſoluendo, ſcribẽs liberetur, deciſũ nega. Ro. Ien. deciſ. 2. Item ſi is, cui ſcribitur, acceptet cum proteſtu, deinde verò ſoluat ſimpliciter, an cenſeatur ſoluiſſe iuxta formam litterarum ſine proteſtu, deciſum affirma. apud eandem Ro. Ien. deciſ. 6. Et ſi in tempore nõ ſoluat acceptans, teneaturne ad intereſſe, deciſ. affirm. Maril. deciſ. 54.

COLLECT. 41.

In extrauag. de empt. & vend. & Bulla Pontificia Nicolai Quinti.

IStis in locis cenſualibus cõtractibus tribuitur forma ſub ſe cõtinens nõnullas deciſiones. Et primo, quæ requirantur ad eorum iuſtitiam, deciſum per Theſ. in deciſ. Ped. 154. Et cenſus inſtra qualiter executioni mandantur, deciſũ apud Barz. Ro. Bonon. in deciſ. 56. Milan. in deciſ. Sicil. 2. par. 2. Item nũ cenſus

Digitized by Google

ſus poſſit cõſtitui ab vſufructuario iuxta Bullæ terminos, deciſum affirma. id. Mil. in deciſ. 9. par. 2. Sed num eo mortuo cenſetur quoad hypothecam contractus reſciſſus affirma. Maſtril. in ead. Rot. Sicil. in deciſ. 92. Et num pretium debet interuenire de præſenti, deciſum affirma. Grat. Rot. March. in deciſ. 225. & Maſtril. in deciſ. 94. Et num pactum in eo contractu appoſitum ipſius reſciſſionem continens, ſit validum affirma. id. Maſtril. in deciſ. 95. Item an dicatur iniuſtus, ſi cenſus conſtituatur ſuper omnibus bonis conſtituentis, nõ ſpecificata aliter re particulari immobili certis finibus deſignata, deciſum affirma. Viu. in deciſ. 369. Item vſquequo currat cenſus, deciſum vſq; ad reſtitutionẽ ſortis principalis, etiam ſi ſors fuerit à tertio in manibus ſoluere debẽtis ſequeſtrata Caputaquen. in deciſio. 103. par. prima. Et num pro cenſu non ſoluto debeatur intereſſe, deciſum affirm. Gaſp. Theſſ. in deciſ. 32. Et num denique poſſit pactum de retrouendendo prorogari, deciſum affirma. Anna in alleg. 21. par. 1.

COLLECT. 42.

In l. ſi quis decurio C. de Decurio lib. 10.

DIſpoſitio hęc quæ patresfam. propter numerum duodecim liberorũ à muneribus reddit immunes; quinquies deciſa fuit; Et primo an immunitas ob duodecim liberos trãſeat in filios patre mortuo, deciſum affirm. Sur. in deciſ. 123. Et num extendatur ad donatiua, quæ fiunt Regi, deciſum nega. Guid. Pap. in deciſ. 401. Item an filia monialis proſit patri in hac immunitate, deciſum affirma. de Frãch. in dec. 532. Et quid in filio baſtardo, deciſum nega. Garz. in deciſ. 8. Et quid in filio adoptiuo, deciſum nega. Theſſ. in deciſ. 266.

COLLECT. 43.

Super l. abſenti ff. de dona. & l. nec ambigi C. de donat.

ACceptationem donationis per donatarium faciendam ſolent hic locorum tractare DD. ſuper cuius materia ortæ ſunt nonnullæ deciſ. Et primo num donatione in abſentem collatã, Notario ſtipulante pro eo, & acceptãte acquiratur donat. ius irreuocabile ante ſuam ratihabitionem, deciſum affirma. per Cacher. primo loco in deci. Pedem. 32. At nega. per Theſſ. ſubſtinetur in deciſ. 70. Mihi tamen prior opinio cordi eſt: cuius rationes, ne ex ordine præuaricatus videar, omitto. Sed quid dicẽdum in donatione pio loco facta, deciſum affirma. Ioſeph Lud. in dec. Peruſ. 29. Item num donatarius poſſit in præiudicium Fiſci donationem acceptare, deciſũ affir. Theſſ. in deci. 124. Et nũ in præiudicium hæredis donatoris, deciſũ affirma. de Frãch. in deciſ. 339. & Surd. in deciſ. 111. & 206. Tametſi contrariũ tenuerit Ro. Rom. diuerſ. in deciſ. 683. par. 1. duabus datis limitationibus. Et num rei dominium donatę abſenti notario ſtipulãte in donatarium trãſeat, deciſum affirma. Guid. Pap. in deciſ. 49.

COLLECT. 44.

Super Auth. ſiue à me C. ad Vell.

COntigit aliquoties hic dubitari; Et primo num vxor agere poſſit hypothecaria, non extantibus alijs bonis mariti, exiſtente correo inſolidum obligato, deciſum nega. Afflic. in deciſ. 121. Et quid tempore alienationis viri bonis extantibus, quibus vxori conſuli poſſit, tempore vero reſtitutionis minimè exiſten-

Digitized by Google

ſtentibus , an etiam agere valeat vxor ipſa,deciſum affirma.idem Affl. in dec. ſeq.Item an huius Auth.diſp.locum obtineat Neap. deciſum per eundem in dec.310.Et quomodo practicetur, nũq; ſit correcta per conſuetudinem Neap. deciſum apud de Franch.deciſ. 84.

COLLECT. 45.

Super l.quoties C.de dona.quæ ſub modo.

VNicum dumtaxat dubiũ apud diuerſos authores hac in l.decidendum ſe obtulit;vtrum ſcilicet dominiũ in ſecundum donatarium abſentẽ tranſeat, non ſequuta traditione adueniente tempore,ita vt agi poſſit vtili rei vẽdicatione, deciſum nega. Guid. Pap. in deciſio. 512. Capyc. in deciſ.203.& de Franch.in deciſ.74.

COLLECT. 46.

Super c.nulli, & extrauag.ambitioſæ de reb. Eccl.non alien.

ALienationis rei Eccleſiaſticę materia hic locorum ſedes non paucas ædidit deciſiones;Et primo quę ſint adhibendæ ſollemnitates in ea, deciſum per Guid.Pap.in deciſ.149.& Magon. in deciſ. 19. Et num ex diuturnitate tẽporis præſumantur interueniſſe,deciſũ affirma.Capyc.in deciſ.16. Et num interuenire debeant in alienatione rei ſterilis, & minus Eccleſiæ vtilis, deciſum nega.idem Capyc.in deciſ. 10. Et an in alienatione illa in euidentem Eccleſiæ vtilitatem tendente, deciſum affirma. de Franch.in deciſ.35. Et ad probandã vtilitatem eritnè ſatis, quod in inſtrumento ſit dictum alienationem eſſe factã cauſa vtilitatis Eccl. deciſum nega. niſi probetur alio modo Guid. Pap.in dec.151.Cornaz.dec.87.& Polid. Rip. in obſeru.394.Et ratio vtilitatis quo tẽpore habenda ſit, deciſum alienationis tempore Gui.Pap.in deciſ.157. Et quo modo intelligatur Eccleſiæ vtilitas, deciſum per Polid.Rip. in obſer. 395. Itẽ num alienatio non ſolemniter facta,reuocetur,deciſum affirma.Rot.diuerſ.in deciſ.278.par.1.Sed quid ſi ſolemniter, attamen cũ Eccl.læſione,deciſum quod adhuc reuocatur Gui.Pap.in deciſ.160. Item ſi alienatio quoque non cum ſolemnitate facta fuit, an reuocari poſſit ab Eccleſiæ Rectore, non obſtante iuramẽto in contractu appoſito, deciſum affirma Polid.Rip.in obſer.396.Et num in hac reuocatione veniant fructus reſtituendi, deciſum affirma. Rot. Rom. diuerſ.in deciſ.13.cum ſeq.part.1. Item res Eccleſiaſtica ſemel alienata cum ſollemnitate,an efficiatur abſq; ea perpetuo alienabilis,deciſũ affirma. Garz. in deciſ.99.& pulchrè Guid.Pap. in deciſ.100.Item num in alienatione rerum Hoſpitalis ſollemnitas eadem requiratur,quæ & in rebus Eccl. deciſum affirma.Pet.de Benint.in deciſ.Rot. Bono. 13.Et an etiam in rebus Confraternitatis interuenire debeat ſollemnitas, ſcilicet in earum alienatione, deciſum affirma.Ioſeph.Lud.in deci.Peruſ.93. Itẽ num abſentes vocãdi ſint in dicta alienatione,deciſum nega. Guid.Pap. in deciſio.160.Item num diſpoſitio huius extrauag. poſſit in dubio reuocari ex vſu non recepto, deciſum nega. Polid. Rip.in obſer.392.Nouiſſimè quibus ex cauſis annullari poſſit alienatio , deciſum per Rot.Rom.diuerſ.in deciſ.160. par. prima.

Digitized by Google

COLLECT. 47.

Super Pragm. prima de oſculan. mulie.

PRagmatica hæc pœnam oſculantibus mulieres irrogans cõtinet deciſiones quatuor; Et primo qua pæna ſint puniendi iſti tales, deciſum pæna vltimi ſupplicij ſecundum Viu. in dec. 117. quanquam non ita deciſum aſſerit Affl. in deciſ. 276. Et num qui puellam aliquam amplectitur inuitam, & acclamantem illius pudicitiam attentãdo in ſtrata publica, ſit ei eadem infligenda pæna, deciſum nega. D. Lud. à Pegue. in deciſ. Catal. 7. Item quomodo dicatur oſculum luxurioſum, deciſum per Tho. Triuiſ. in deciſ. Ro. Venet. 47. par. 2.

COLLECT. 48.

Super Auth. qua in prouincia C. vbi de crim. agi opor.

REmiſſionis delinquẽtium mat. hic ſedens quamplures peperit deciſiones; Et primo quæ requirantur ad finem remittendi inquiſitum vna cum proceſſu, deciſum per Guid. Pap. in deciſ. 202. Et cuius expenſis fiat deliquẽtis remiſſio, deciſum expenſis petentis, de Franch. in deciſ. 332. num. 4. Boer. in deciſ. 303. Ioſeph Ludo. in deciſ. Peruſ. 71. Et an, vt fiat remiſſio neceſſarium ſit quod pleniſſimè conſtet de delicto, deciſum affirma. Gam. in deciſ. 363. Item num iudex remittens cauſam Baroni poſſit præfigere terminum, infra quem cauſam habeat expedire, deciſum nega. Ann. ſing. 269 Item Baro, cui non competit iuriſd. aliqua, aduerſus quem alterius Baroniæ delinquentem, poſſitne illum capere, poſthac vero ad Baronem delictique iudicem remittere, deciſum nega. D. Ludo. à Pegue. Indeciſ. Catal. 3. Et num delinquens in Ciuitate Neap. ſeù in eius Caſalibus veniat remittendus ad Baronẽ, deciſum nega. de Frãch. in deciſ. 128. Sed quid ſi alibi delinquat, deciſum affirma. Magon. Ro Lucen. in deciſ. 70. Et Vincent. de Franch. deciſ. 66. Item conceſſa iuriſdictione in Vaſſallos nõ circumſcripto territorio, num ſi illi delinquant extra territorium, & in carceratione præueniat M.C. veniãt nihilominus remittendi poſtea ad Baronem, deciſum affirma. Minad deciſ. 18. Item an remiſsio delinquentis ſit ad iudicem loci delicti facienda poſt ſententiam, deciſum nega. Gram. in deciſ. 27. Et an præfatus iudex ratione loci delicti poſsit punire reum de exceſsibus alibi commiſsis, deciſum nega. Thom. Triuiſ. in deciſio. Rot. Venet. 60. part. 2. & Theſſ. in deciſ. 90. Et an in remiſsione facienda attendatur locus mandati, an vero locus perpetrati delicti, deciſũ per Guid. Pap. in deciſ. 104. Item in puniendo furto, quis præferatur, iudex loci contractati, vel loci delicti, deciſum pro priori iudice Capyc. in deciſ. 104. & de Franch. in deciſ. 681. Item ſi M. Cur. perueniat in carcerando aliquẽ in Mari delinquentem, an habeat remittere ad Curiam Admiratiæ, cui competit iuriſdictio in omnes, & quoſcunque in Mari delinquentes, deciſum nega. de Franch in deciſ. 142. Et nũ Reg. Pragm. remiſsionem denegans latronum publicarum ſtratarum, permittens tamen, vt puniantur à quocunque præueniente in capiendo, procedat conſignatione facta per alium iudicem, deciſum nega. de Franch. in deciſio. 142. Item ſi ex duobus publicis latronibus ſimul delinquentibus, vnus capiatur per M.C. alter verò per iudicem loci delicti, vtrũ iſte talis iudex habeat remittere ad M. Curiam ne cauſæ continentia diuidatur,

deciſum apud Vincent. de Franch. in dec. 426. item pluribus perſonis diuerſi fori ſimul delinquentibus num ſinguli ad ſingulũ eorũ forum ſint remittendi, deciſum nega Capyc. in deciſ. 122. itẽ an contumax amittat ius petẽdi remiſſionem, deciſum nega. Afflict. in deciſ. 133. In contractibus tandem habetnè locum remiſsio, deciſum affirma. cum modificatione tamen, de quo per Mynſing cent 2 obſer. 15. & nonnulla alia vide per de Franch. in deciſ. 147. & Intrigl. deciſ. Sicil. 49.

COLLECT. 49.

In l. prima C. de famo. libel.

TRibus vicibus vſque adhuc contingit dubitari, & conſequenter decidi ſuper hac l. in mat. famoſi libelli; & primo an procedat ſi libellus nõ fuerit affixus, deciſum affirma. de Franch. in deciſ. 533. & an in eo literarum comparatio plenam inducat probationem, deciſum nega. Thom. Triuiſ. in deciſio. 52. par. 2. & nũ condemnatus propter huius libelli affixionem reddatur infamis, ita quod ad iudicatus dignitatem de iure promoueri non veniat, deciſum nega. cum modificatione Gamm. in deciſio. 139.

COLLECT. 50.

In l. Imperialem de probib. feud. alien. per Feder.

PLuries per Affl. hoc in Tex. in feudi alienatione Regium requirente aſſenſum occurrit decidere; & primo num regius aſſenſus, per verbum fiat, ſit validus, ita, vt reuocatio virtute Cõſtit. Diu. mem impediatur, deciſum affirm. Affl. in deciſ. 254. & num fauore dotis poſsit poſt alienantis mortem impetrari, deciſum affirma. de Franch. in deciſ. 86. Item num in alienatione feudi trahatur retro, deciſum nega. Affl. in deciſ. 286. Item num ſit præſtandus in obligatione feudi pro dote, & antefato, ſi maritus pro delicto ab eo commiſſo nõ dum fuerit accuſatus, deciſum affirma. idem Affl. in deciſ. 385. Item num feudatario præſtitus ſuper alienatione facienda proſit, ſi alienatio erat per prius facta, deciſum nega. idem in deciſ. 355. Et an requiratur in pacto de vendendo feudum, deciſum affirma. de Franch. in deciſ. 48. Item num poſsit probari ſuper obligatione feudi, vel alienatione per teſtes, deciſum affirma. Affl. in deciſio. 398. Itẽ Rex poſsitne non præſtare (ſi nolit) aſſenſum, deciſum affirma. cum ſit gratia Ann. in alleg. 39. Et num demum in alienatione ſubfeudi ſat aſſenſus Baronis erit, deciſum affirma. Affl. in deciſ. 244.

COLLECT. 51.

In l. fœmina C. de ſecund. nup.

FVit primo dubitatum an procedat ſi filij ſint hæredes patris, pro parte affirma. fuit deciſum ſecundum Affl. in deciſ. 314. verum poſt eum nega. apud de Frãch. in deciſ. 106. Num huius l. diſpoſitio ſit per conſuetud. Neap. correcta, deciſum nega. apud eundem de Franch. in deciſ. 632. Item an proredat in donatione facta ob ſeruitia præſtita, deciſum nega. idem in deciſio. 428. Et quid in donatione ob cauſam, deciſum idem apud eundem in deciſ. 664 par. 4. Item & vltimo an procedat in donatione per primi viri cõſanguineos collata tempore cõtracti matrimonij, deciſum affirma. idem de Franch. in deciſ. 195.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 52.

Super c. cum Apoſtolum §. prohibemus de cenſib.

TEx. iſte, qui particularis eſt, in materia ſubſidij charitatiui pluries deciſus fuit; Et primo quantum ſit iſtud ſubſidium charitatiuum, deciſum eſſe quartã partẽ annui redditus ipſius feudi, Affl. in deciſ. 136. Et quibus in caſibus imponi poſſit, deciſum per Boer. in deciſ. 134. Et vnde denominationem ſumpſit, deciſum per Guid. Pap. in dec. 371. Itẽ num Epiſcopus imponens charitatiuum ſubſidiũ, poſſit ad eius ſolutionẽ per cenſuras ſubditos cohercere, deciſum affirma. Boer. in deciſio. 136. Et num Epiſcopus pro ſua conſecratione poſſit charitatiuum ſubſidium petere, deciſum affirma. Gram. in deciſ. 88. Itẽ num Prælatus Epiſcopo inferior poſsit imponere iſtud ſubſidium charitatiuũ, deciſum per Boer. in deciſ. 133. Vltimo num imponi poſsit à religioſis exemptis, deciſum nega. idem Boer. in deciſio. 135.

COLLECT. 53.

Super c. ſi Iudex laicus, de ſenten. excom. in 6.

NOn paucæ quidem deciſiones ex iſtius c. diſpoſitione depromptæ ſunt; Et primo num declinatoria fori competens clerico, competat etiã eius fideiuſſori laico, deciſum nega. Affl. in deciſ. 206. & Myſing. cent. 2. obſeru. 5. Et an etiam competat clerico coniugato incidenti cum habitu, & tonſura, caligas tamen bipartitas diuerſorum portanti colorum, deciſũ affirma. Cappel. Tholoſ. in deciſ. 52. Et num clerico cõmittenti aſſaſsinium, deciſum affirma. Capyc. in deciſ. 112. & de Franch. in deciſ. 176. Et num clerico falſum deponenti coram Iudice laico, deciſum affirma. Afflict. in deciſ. 219. & 230. & de Franch. in deciſ. 147. & Thom. Triuiſ. in deciſ. Venet. 8. par. 2. Item num clerico ad concurrendum, vel ad videndum inuentarij confectionem citato à Iudice ſeculari, deciſum nega. Maſtrill. Ro. Sicil. deciſ. 79. Et num clerico coniugato; deciſum affirma. Gram. ni deciſ. 10. Et an clerico authori laudato, deciſum affirma. Capyc. in deciſ. 197. Et num clerico reconuento, deciſum nega. Affl. in deciſ. 273. Sed tamen contrarium dicit eſſe deciſum Cappell. Tholoſ. in deciſ. 95. cuius deciſioni libentius accedo: Itẽ num illi poſt obligationem penes acta M.C. clerico effecto, de hoc de Franch. in deciſ. 657. Et num illi poſt relegationem effecto clerico, qui poſtea deceſsit ab Inſula, deciſum affirma. de Franch. in deciſ. 395. item num clerico, qui commiſit in Regiam Maieſtatem, deciſum affirmatiue de Franch. in deciſ. 691. Et num clerico Baſtardo delinquenti, deciſum affirma. Gramm. in deciſ. 81. & de Franch. in deciſio. 189. Et quæ habeant concurrere adhoc, vt clerico delinquẽti non competat hac declinatoria fori, deciſum per Capyc. in deciſ. 161. Et nũ etiam clerico non à ſuo Epiſcopo ordinato, deciſum affirma. Guid. Pap. in deciſ. 449. Et num clerico laici hæredi, deciſum affirma. Myſing. cent. 3. obſeru. 45. Item num clerico, qui alicuius pupill. tutelam adminiſtrauit, deciſum affirma. Domini de Ro in deciſ. 5. titu. de iudi. Et num poſt ſententiam condemnatoriam, deciſum affirma. Valaſ. in deciſ. 64. item nũ clerico pro iure cõgrui conuento, ſeu affictu domus, deciſum affirma Thom. Triuiſ in deciſ. 34. par. 2. Item num clericus poſsit conueniri

facta publicatione in cauſa, deciſ.affir. de Franch.in deciſ.376. Item num clericus renuncians conuentioni, euitet iudicium reconuentionis, deciſ.neg.de Frãch. in dec.349.Item an confeſſio facta per clericum coram iudice ſeculari,noceat illi coram iudice Eccleſiaſtico,deciſ.negat.Cappel.Tholoſ.in deci. 425. Et clericus delinquens ſitnè remittendus Epiſcopo originis, ſeu domicilij,vel Diœceſis perpetrati delicti,deciſum pro caſu poſteriori de Franch. in deciſ. 37. Nouiſſime conuentus ſimul cum laico in actione hypothecaria,eſtnè quidem remittendus iudici Eccleſiaſtico, deciſum affirma. Capyc.in deciſ. 73.

COLLECT. 54.

Super Conſtit.Reg.in aliquib. & Conſtit.vt de ſucceſſionibus.

HArum Conſtitut. occaſione filias fęminas excludentium a ſucceſſione paterna, exiſtentibus maſculis, pluries occurrit decidere;Et primo quę requirantur, quod per exiſtentiam maſculorum eæ veniant a ſucceſſione excluſæ,deciſum per Mynſin. cent.3.obſer.26.& ad hoc vt etiam eycludantur, requirunturnè tot dotationes, quot & ſucceſſiones,deciſ.affir. Ann.in allega. 81. Item num conſtitutio hæc excludens dotatam, indotatam excludere cenſetur,deciſum affirmat.Gaſp.Theſſ. in deci.42. Item num harum conſtitut. diſpoſitiones locum obtineant, tam in ſucceſſione paterna,quam materna,deciſum affir.Affl.in deci.178.in primo dubio;Et quid in ſucceſſione fraterna,deciſum negat de Franch.in deciſ.171.& quid in ſucceſſione feudi plani, & de tabula,deciſum affirmat.apud eundem de Franch. in deciſio.7.Item an excludantur a ſucceſſione dotantis tantum, an vero aliorum,deciſum pro priori caſu Theſſ. in deciſ.62. Et num excluſæ harum vigore Conſtit.concurrant cum maſculis in proprietate reſeruata filijs ex diſpoſitione Auth.pręterea C.vnde vir,& vxor,deciſ.neg. Surd.in deciſ. 7. Item maritata, quæ a ſtatuto venit excluſa,ſuccedatnè cum nupta, &indotata fratri dotanti de bonis paternis,deciſum negat.Theſſ.in deciſ.63.Et num faciat partem excluſa ſimiliter a ſtatuto, deciſum per Theſſaur. in deciſio. 159. & Surd.deciſ.25. Item an diſp.hæ procedant in hæreditate fœminę,deciſum negat. Surd. deciſ.9. Vltimo num per exiſtentiam neptis ex filio,excludatur amita, deciſum negat. Gram.in deciſ.63.

COLLECT. 55.

In l. quod meo ff.de acquir.poſſ.

MAteries quidem clauſulæ conſtituti ſedet hic,& in l.interdum ff.eo.tit.pleraſque ſub ſe continens deciſiones;Et primo num per hanc clauſulam transferatur dominium,deciſum affirma.Guid.Pap.in deciſ.268.& num venditori conſtituenti ſe nomine emptoris poſſidere,agenti ad pretium obſtet exceptio rei non traditæ, deciſum affirma.Flam.Cartar.in deciſ. Rot.Ien. 82.& num clauſula hæc operetur ſtante ſtatuto,veram ac corporalem requirente traditionem,deciſum nega.Grat. Rot.March.in deciſio.228.in 2. dubio. Et an emptor agere poſſit ad actualem rei emptæ, realemque traditionem, non obſtante conſtituto in contractu appoſito, deciſum affirma. Cacher. in deciſ.38.Et num clauſula hęc operetur quoad incorporalia, deciſum cum diſtint. per Polid. Rip. obſeru.152. Item

non

Digitized by Google

non appoſita in inſtrumẽto, habeturne pro ſuppoſita ob tabellionum conſuetudinem, deciſum affirm. Rot. Bonon. apud de Beninten. in deci. 32. Et an contineatur ſub clauſula illa, quæ omnia, &c. deciſum nega. Iaffred. in deciſ. 49. Et num tranſeat ad hæredem conſtitutarij, deciſum affirma. Theſſ. in deciſio. Pedem. 105. item conſtitutum collatũ in tempus mortis, poſtue mortem, valeatne, & operetur, deciſũ nega. Theſſ. in deciſ. 38. Et num hoc ſtante conſtituto requiratur excuſſio de bonis debitoris, deciſum nega. idem in deciſio. 218. item an tertius poſſeſſor ex iſta clauſula inhibere valeat executionem ſententiæ, dec. nega. Valaſ. in deciſ. 55. Item num conſtitutum poſſeſſorium adiectũ hypothecæ bonorum cenſeatur ſublatum, reſoluta hypotheca, deciſ. affirm. Cacher. in deciſ. 34. Demum ad incurrendam pœnam in caſu venditionis, eritne ſatis conſtitutum hoc, deciſum negat. Polid. Rip. in obſer. 341. Et num valeat ſaltem in vis ceſſionis, deciſum per eundem in obſer. 153.

COLLECT. 56.

Super doctrina Bart. in l. 1. ff. de priuil. credi.

IN materia renouationis emphyteuſis finitæ ob generationis interitum fuit primo dubitatum num id procedat in emphyteuſi Eccleſię, & fuit deciſum affirmat. Caputaqu en. in deciſ. 304. Sed quid ſi Eccleſia velit penes ſe retinere rem, deciſum negat. idem in deciſ. 303. Item num cognatis competat ius iſtud petendi renouationem, deciſum pro parte affirmatiua Valaſ deciſ. 103.

COLLECT. 57.

Super Conſtit. Reg. Hoſtici exceptione.

IN huius exceptionis materia nonnullę ortæ ſunt deciſ. Et primo nũc huic exceptioni renunciari poſſit. deciſum affirma. de Franch. in deciſ. 164. itẽ num hæc hoſtica exceptio poſſit opponi agenti pro dote, deciſum nega. idem in deciſ. 286. Et num hæc eadem exceptio competat vxori militis, deciſum nega. Capyc. in deciſ. 171. Sed quid ſuũ ſequenti virum in caſtris, deciſum affirmat. idem in deciſ. 76. Et quid vxori pro dote conuentæ, quę poſſidetur per virum in caſtris exiſtentem, an competat hæc exceptio? deciſum affirmat. Fran. Milan. Ro. Sic. in deciſ. 9. Vltimo allegans hanc exceptionem contra ſuos creditores, an agere poſſit contra ſuos debitores, deciſum affir. Ann. in alleg. 75.

COLLECT. 58.

Ex Conc. Trident. ſeſſ. 25. c. 9. de refor.

EQuidem iſta ſacra diſpoſitio decidendi in materia probandi ius patronatus, nonnullis tribuit anſam; Et primo quomodo probetur generaliter ius patronatus, deciſum per Achil. de Graſſ. in dec. 4. 5. & 7. in tit. de iu. patrona. Et nũ poſſeſſio quinquagenaria cũ pręſentationibus effectuatis ſufficiat ad iſtius iuris probationem, deciſum nega. Ro. diuerſ. in deciſ. 409. par. prima. Et quod requirantur præſentationes, deciſum per eandem Ro. in deciſ. 791. par. 1. Itẽ ius patronatus præſumaturne ex fundatione, ſeu dotatione, vel ex vſurpatione in dubio, deciſum pro ſuperiori caſu Mohed. in dec. 3. de iur. patron. &

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

& Creſcent.in deciſ.1. Sed quid in magnis domibus, deciſum pro præſumptione vſurpationis in tali caſu Caputaquen.in dec.128.p.2. Et quid in perſonis parochianorum, deciſum idē Cardin. Pute.in deciſ.57.lib.1. Et quid in iure patronatus Vniuerſitatum, & communitatum, deciſum ſimili modo Mohed.in deciſ.2.de iu.patrona. Vlt. num Imperatori, vel Regi veniat concedenda remiſſoria probandi ius patronatus, deciſum cum diſtint. Pute.in deciſ.160. 1558.& 1559.vol.1.

COLLECT. 59.

Super l.1.ff.de iu.codicil.

DE mat. clauſulæ codicillaris, de qua hic DD. inſurrexerūt aliqua dubia, quæ poſthac deciſa fuerunt; Et primo, ſi inſtitutione effecta caduca, puta per præcedentiam inſtituti, an hæc clauſula codicillaris operetur quoad ſubſtitutionem, deciſum affir. de Franc. in deciſ.156. Item teſtamentum fratris per quærelam alterius fratris nullum declaratum, an vigore huius clauſulæ ſubſtineatur, deciſum affirm. Theſſ. in deciſ. Pedem. 128. Et per natiuitatem poſthumi ignoranter præteriti ruptū, an etiam ſubſtineatur, deciſum idem apud eundem in deciſ.141. item hæc clauſula præſumaturne ex voluntate teſtatoris, vel ex capite notarij appoſita, deciſū ex voluntate teſtatoris Caroc. in deciſ. 22. Et num ſtet ampliatiue, vel ſubſidiarie, deciſum cum diſtin. Polid. Rip.in obſer.322. Item hæc clauſula an importet repetitionem venientibus ab inteſtato deciſum affirm. Guid.Pap. in dec.323. Et de Franch in deciſio.1.

COLLECT. 60.

Super doctrina Panor.in c.2.de feud. circa clauſulam illam Saluo aſſenſu domini.

FVit primo dubitatum an clauſula hæc excuſet a caducitate emphyteutam ob alienationem, deciſum neg. Gram.in dec.49. Et num operetur emptore litigante vſq. ad ſententiam deciſum nega. de Franch. in deciſ.266. Et num cenſeatur repetita in traditione, deciſum nega. Minad.in deciſ.24.

COLLECT. 61.

In l.cogi C.de petit.haredi.

IVxta regulam huius tex. quod nemo cogitur titulū ſuę poſſeſſionis oſtendere; Fuit primo dubitatum, & conſequenter deciſum an quis cogatur titulum oſtendere in rebus feudalibus, & dic quod non Afil.in dec. 265. Et num rector, vel curator Eccleſiæ agens aduerſus eiuſdem Eccleſiæ debitores, vel altaris teneatur oſtendere titulum, deciſum affirma. Capyc.in deciſ.6. Et an quoque ſucceſſor habeat ſui authoris titulum indicare, deciſum negat. Viui.in deciſ.139. Item num quis cogi poſſit ad oſtendendū titulum poſſeſſionis aquæ, deciſum nega. Ann.in alleg.76. Et num cogatur quis titulum oſtendere in præſcriptione immemorabili, deciſum neg. Mynſing.cent.1.obſer.30. Et an huiuſmodi tit. præſumatur ex temporis antiquitate, deciſum cum diſtinct. Caputaquen.in deciſ.3[illegible].par.3. Videto tandē ad huius tituli materiam Afil. in deciſ. 374 Capyc. in deciſ. 97. de Franch. in deciſ.166.& Boer.in deciſ.313.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 62.

Super Auth. qui rem C. de ſacroſan. Eccleſ.

HÆc Auth. quæ diſponit emphyteutam expelli poſſe ob deteriorationem, peperit aliquas deciſiones; Et primo quæ cōcurrenda ſint quod propter deteriorationem poſſit expelli, deciſum per Mon. in deciſ. 13. Et num cōpelli poſſit ad rē deterioratam reficiendam, deciſum affirma. Capp. Thol. dec. 355. Item an ob inciſionem arborum veniat expellendus, deciſum affirmat. Grat. Rot. March. in deciſio. 174. Sed quid ſi arbores non fuere fructiferæ, deciſum nega. Ro. Lucen. apud Lepid. in dec. 138. Et quid ſi loco earum aliæ ſubrogentur, deciſum neg. Ioſeph Lud. in deciſ. Peruſ. 94. Item & vlt. emphyteuta, qui extirpauit oliuetum, vineāq. plantauit, an incidat in commiſſum, deciſum nega. Valaſ. in deciſ. 50.

COLLECT. 63.

In l. pecunia C. de priuil. Fiſci.

SEcundum hunc tex. fuit primo dubitatum apud Affl. in deciſ. 190. uidelicet an pecūnia liberata ſecundo creditori poſſit auocari per anteriorē creditorem; & fuit deciſum cum diſtinct. de quo per Gram. in deciſ. 1. poſt alias. Item num anterior creditor auocare poſſit a poſteriori creditore, quod iſti ſolutum fuit, vel ceſſum, ſed nondū exactū, deciſum nega. Flamin. Cartar. Rot. Ien. in deciſ. 19. Item an hæres pro parte ſua pecuniam exigens teſtatori debitam, teneatur illam cohæredi communicare, deciſum cum diſtinct. Ann. in alleg. 4. vol. 1. & ad deciſionem huius l. vide Capyc. in deciſ. 78. Carroc. in dec. 109. & Ioſeph Lud. in deciſ. Peruſ. 41. par. prima.

COLLECT. 64.

Super c. vt noſtrum de appellat.

BIs atque iterum ſuper iſto c. deciſū fuit; & primo an per ſolam commiſſionem reuiſionis cenſetur cauſa auocata, deciſ. affirmat. Magon. Rot. Florent. in deciſ. 90. & num cauſa ſemel auocata, cenſetur ſemper auocata, deciſum affirma. Pu te. in deciſ. 240. lib. 2. & num diſtet auocatio cauſæ proprio facta motu ab illa, quæ ad partis poſtulationem fit, deciſum affirma. Pet. de Benintend. in deciſ. Bonon. 41.

COLLECT. 65.

Super Conſtitu. Reg. Quamplurimum.

OCcaſione huius conſtitu. de adiutorio, ſeu ſubuentione a Vaſſallis Baronibus debita, loquentis, multæ deciſ. emanarunt; & primo ſi feudum concedatur cum qualitate burgenſatica, ac allodiali, an adhuc debeatur ſubuentio? deciſum affirmat. de Franch. in deciſ. 131. & an etiam debeatur Baroni filiam ſuam naturalem, vel ſpuriam nuptui tradenti, deciſum nega. Boer. in deciſ. 127. & num maritanti ſororem, deciſum affirma. de Franch. in deciſ. 73. Item an debeatur monachanti filiam, deciſum affirma. idem in deciſ. 42. & an ex tempore ingreſſionis, vel profeſſionis, deciſum ex tunc cum profitetur Ann. in ſingu. 13. Item debeturnè auo neptem collocanti, deciſū affirma. ſtante patris puellæ paupertate de Franch. in deciſ. 215. Item num debeatur ei qui cum pacto de retrouendendo emit, de-

Digitized by Google

ciſum affir.apud eundem de Franch. in deciſ. 76. Demum ſubuentio hæc exigenda ſit ex proprietario, vel ab vſufructuario? deciſum per Capyc. in deciſ. 184.

COLLECT. 66.

In l.Maiorem ff. de pact.

CReditorum concurrentia, de qua hic, habet tres deciſiones; Et primo quibus in caſibus congruat, deciſũ apud Affl. in deciſ. 288. Et quomodo fiat, deciſum apud de Franch. in deciſ. 82. Item num creditor hypothecam habens per priuatam ſcripturam, & apocham, teneatur ſtare concurſui maioris partis creditorum, deciſum negat. Flam Cartar. Ro. Ien. in deciſ. 130.

COLLECT. 67.

In l.ſi Tempora C. de fid. inſtrumen. lib.10.

OBlationis in ſubhaſtatione materia hic ſedes nõnullas ſub ſe continet deciſiones: & primo, vt ſubhaſtatio rite, recteque fiat quæ ſint neceſſaria, deciſum per M.Ant. de Amat. in Ro.March. deciſ.67. item num eccleſia, & ciuitas reſtituantur in venditione facta ſubhaſta, deciſum affirmat. Guid. Pap. in deciſ. 536. Num & minor, deciſum adhuc Fran. de Claper. in deciſ. vni.cau.3. & quid in fiſco, deciſum negat. Affl. in deciſ. 340 Item transferturne in emptorem ſubhaſta abſq. traditione dominium? deciſum affirmatiue Guid. Pap. deciſ.22. Item an quilibet in hac venditione ad offerendum admittatur, deciſum affirma. Fran. de Claper. in deciſ. vnic 7.cau. Et quoties fiat addictio, deciſum ſemel tantum idem de Claper. in deciſ. prim.5. cau. Et num fructus rei venditæ pendentes in hac addictione veniant, deciſum negat. Valaſ. in deciſ. 36. Item num factis ſubhaſtationibus, alia admittatur oblatio, deciſum affirmat. Magon. in deciſ. Rot. Florentin.132. Et num ſi pretij augmentum offeratur, admittatur, deciſ. nega. Fran. de Claper. deciſ.2.cau.5. Item nũ in hac venditione facta ſubhaſta habeat locum vicini prælatio vigore iuris congrui, deciſ. affirm. Magon. Ro. Floren. deciſ. 100. Item ſi res non commodam patitur diuiſionem, deueniendumne ſit ad licitationem, deciſ. affir. ſecundum Capyc. in deciſ. 36. & Boer. deciſ. 5. tam & ſi Viu. dicat forte diuidendũ eſſe in deciſ. 437. Item hæc, quæ fit ſubhaſta venditio ad inſtantiam anteriorũ creditorum, diciturne fieri iure creditorum? deciſum affirmat. de Franch. in deciſio.69. num.2. Et an docere ſe debeat potiorem creditor. in hac vend. affirm. Anna. in alleg.78. Et re vendita hoc modo valeatne poſterior creditor quid prætendere circa augmentum temporis? deciſ. neg. id. Ann. in alleg.56.

COLLECT. 68.

In l.Item queritur §.exercitu ff. loca.

TExt. iſte deciſus eſt, & pract. per Theſſ. in deciſ.108. Item per Grat. Ro.March. in deciſ. 222. ſ. an procedat ſtante not. impedimento fuit deciſ. neg. Et quid in impedimento cauſato ex facto locatoris, deciſ. negat. Ioſeph Ludo. in deciſ. Peruſ.12. Et quid ſi denunciatio fieri nequit ſine periculo, an adhuc procedat tex. iſte? deciſum negat. Rot. Rom. d iuerſ. in deciſ. 241. par.1.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 69.

In l.diffamari C.de ingen.& manumiſſ.

LEx iſta fuit primo deciſa & pract. per Affl.in deciſ.164.præter cuius deciſ.aliquæ aliæ poſt hac emanarunt; Et primo in quibus caſibus non locum obtineat hæc diſpoſitio, deciſum per Boer. indeciſ.245.Item an agens remedio huius l.docere debeat de ſuo intereſſe,& ſic de poſſeſſione,& iure ſuo,deciſum affirma.Ro.Rom.diuerſ. in dec. 801.par.prima.Et an etiam procedat in perſona iactanti ſe nobilem, ſeu ignobilem,deciſum affirma.Gamm.in deciſ. 205.Et an cõpetat bannito,vel excommunicato,deciſum nega.Cacher.in deciſ.151.Item an agenti huius l. remed. obſtet exceptio litis pendentiç,deciſum nega.Flam.Carta.in deciſ. 44.Rot Ien. Et quis dicatur actor,vtrum diffamans, vel diffamatus, deciſum pro diffamato Affl.in deciſ.268.

COLLECT. 70.

Super l.fin.C.de edict.diu. Adr.toll.

PRo huius tex. practica videto Ioſeph.Lud.in deciſ.Peruſ.49.Præterea Affl.in deciſ.116.vbi.ſ. an hic tex. procedat in feudis quaternatis.Et quid in teſtamento nuncupatiuo, deciſum affirma.Ann.in alleg. 90.p.prima.Item immiſſus vigore huius l.in poſſeſſionẽ, teneaturne cauere in caſu ſuccumbentiæ etiam de fructib. deciſum apud de Franch.in deciſ.627.Et agenti remedio huius l. obſtetnè exceptio illegitimitatis, deciſum nega. Caputaq. in deciſio. 342.Et an exceptio defectus tit vel proprietatis,deciſum affirma. idem in deciſio.344.p.4.Et contra immiſſum huius l.vigore in poſſeſſionem,venitne opponenda exceptio ſpoliationis, deciſum nega.idem Caputaquenſ. in deciſ. 347. par.3.

COLLECT. 71.

Super doctrina gloſ. in clem.1. in verb. ex nunc,de conceſſ.praben.

NObis gloſ.hæc declarat hic quid operetur clauſula illa ex nunc prout ex tunc,cuius gratia nõnullæ ortæ ſunt deciſ.Et primo num appoſita in conſtituto operetur, vt poſt mortẽ conſtituentis ſi fuerit collatum, ſuũ in quam operetur effectum,deciſum neg. Theſſ.in deciſ.38.Et an appoſita in donatione facta filio ſequuta morte, dominium transferri efficit a die initi contractus donationis,deciſum affirma. de Franch.in deciſ.213. Et quid ſi quis donauit omnia bona ſua caſu,quo ſine liberis moreretur,conſtituens ſe ex nunc prout ex tunc, & e contra nomine donatarij dicta bona poſſidere, an ſequuto caſu dominium eorum tranſeat in donatoris hæredem, vel donatarium, deciſum pro donatario, Guid. Pap. in deciſ. 268. Item num Epiſcopus mandans clerico, vt debitum a ſe confeſſatum ſoluat infra decem dies, alias cum hac clauſula ipſum excommunicet, talis valeat excommunicatio,deciſum affirma.Guid.Pap.in deciſ.588.

COL-

COLLECT. 72.

Ad notata per DD. in l.admonendi ff. de iureiur.

CONſueuerunt DD. hic de fide rationum libris habenda tractare, vnde circa hos, & alios non in paucas quidem deciſiones faciendas prorupe-runt; Et primo quando libri rationũ dicantur authentici ita, quod eis ſit præſtanda fides, deciſum per Grat.Ro.March.in deciſ.146.Et num poſſint pro parte acceptari, & pro parte non, deciſum nega.Fran.Mar.in deciſ.520.Item num liber rationis alicuius defuncti, qui ſane non improbus fuerit, faciat fidem, deciſum facere aliqualem præſumptionem Capp.Thol.in deciſ.496. Item num libri mercatorum plene probent concurrentibus multis coniecturis, deciſum affirma. Sur. in deciſ.199. Et quæ requirantur, vt illis adhibeatur fides, deciſum per Guid. Pap.in deciſ.441. Et Ioſeph. Lud.deciſ.88. Et magnã continentibus quantitatem, num venit præſtanda fides; deciſum per Thom. Triuiſ. in deciſ.Venet.16.p.prima. Item num quando libri eorundem mercatorum habentur pro publicis inſtrumentis ita, quod habeant exequutionem paratam, præferantur creditoribus ſe in inſtrumento fundãtibus, deciſum affirma.Grat. Ro. March. in deciſ.203. Et num probent pro tertio contra tertium, deciſum neg. Caputaq.in deciſ.155.par. 2. Et quid ſi ex decreto Principis fidem faciant, an etiam probent contra tertium, deciſum affirma.Sur.in deciſ.312. Et num mendaces in vna partita, præſumantur in totum mendaces, falſique, deciſum affirma. Farinac. in deciſ.110. Item num libris publici officialis detur fides, deciſum nega. quando non ſunt compaginati Grat.Ro.March.in deciſio 137. Et num libris Monaſterij, ac Confraternitatis, deciſum affirma. per Valaſc.in deciſ.10. ſed cum diſt.apud Ann. in alleg.94.Et an libris viſitationũ, deciſum affirma.quoad pertinentia ad viſitationem Caputaq.in deciſ.158.par.2. Et an libris Gabellariorum, deciſum per Sur. in deciſ.Mant. 326. Et num libris Cronicorum, deciſum affirma. Caputaq. in deciſ.160.p. 2. Et an libris Theſaurarij presbyterorum eccleſię collegiatæ, deciſum affirm.id.in dec. 156. Item liber terragiorum qualẽ fidem faciat, deciſum per Boer.in deciſ.195.Item an credatur libris priuatarum rationum, deciſum per Magon.Ro.Floren.in dec. 95. Et multa in materia librorũ ponit Mohed.in deciſ.1.in tit.de fur.vbi addi.

COLLECT. 73.

In l.2.C. de pign.

AN procedat iſtius l. diſp. quando eſt appoſita clauſula in inſtrumẽto, vt generalis hypotheca non deroget ſpeciali, vel e contra, deciſum apud de Franch.in deciſ.5. per Cacher. in deciſ. Pedem.159.Et apud Card.Pute. in deciſ.Ro. Roma. 38. vol. primo, vbi vnanimiter dicunt nega. Et an etiam procedat in fructibus rei ſpecialiter obligatæ, deciſum quod ſic per Magon.in deciſ.Ro.Florent.124.

COLLECT. 74.

In l. contumacia ff.de re iud.

SVb contumaciæ materia hic ſedente non paucæ quidem continentur deciſiones, prius igitur videre placeat num inducatur contumacia abſque trina citatione, & deciſum fuit pro parte nega-

Digitized by Google

negatiua Farinac.in deciſ.11.Et quid ſi vna citatio fiat pro tribus,an ſufficiat, deciſum affirm.Mynſing. cēt. 6. obſer. 9.Item qualiter ſit puniendus cōtumax tam de iur.ciu.quam de iur.cano.videndus eſt Viu.in deciſ.138.Et num veniat puniendus non facta accuſatione Iudice pro tribunali ſedente,deciſum nega. idem in deciſ.273.Et num ante accuſationem poſſit procedi cōtra eum,deciſum nega.Theſſ.in deciſ.Pedem.19. Et an contumacia accuſata pendente ſecuritate inualidet ſententiam foriudicationis,deciſum.affirm. de Franch. in deciſ.673. Et quomodo ſit accuſanda, quando incidit in diem feſtum, videndus eſt idem in deciſ.639. Item an procuratoris contumacia domino obſit,Et an dominus reſtitui valeat aduerſus eā, deciſum affirma.Cacher. in deciſ. 9. Et Cappel.Tholoſ.in deciſ. 101. Et an illa defuncti afficiat hæredem,deciſum affirma.idem in deciſ.106.Et Boer.in deciſ.64. Item quis dicatur verus, quis ve fictus contumax, deciſum per Farinac. in deciſio.12.Et num appellare poſſit, deciſum affirma. cum declaratione de Ama.Ro.March.in deciſ.36 Et num pro quo lata fuit ſententia veniat condemnādus in omnibus litis ſumptibus, vel in ijs dumtaxat,quos reus fecit propter contumaciam,deciſum pro ſecundo caſu Cappel.Tholoſ.in deciſio.408. Et num citatus pro cauſa criminali,puniatur tertia parte bonorum mobilium deciſum affirma.Viu.in deciſ.257.Item num contumacia in non parendo iuſſui Iudicis,ſit manifeſta offenſa, deciſum cum diſt.Cappel.Tholoſ.in deciſ. 266. Præterea & vltimo quæ ſit pæna contumacis,videndus eſt Theſſ. in deciſ. 205

COLLECT. 75.

Super c. ſtatuimus de maledict.

QVotidie tex.iſte circa blaſphemię materiā allegatur, ſuper quo nō ſemel cōtingit decidi propter effrenatas eorū linguas, & diabolicas, qui in talia verba proruperunt dicēda, lapſique ſunt; Etenim prius videndū libeat nū ſit blaſphemia dixiſſe (*al Corpo d'Iddio,*)deciſum per Theſſ.in deciſ.Pedem.241.Et an dixiſſe (*potta di &c.*)ſit etiam blaſphemia,deciſum affirm.Viu. in deciſ. 388. Et an dixiſſe (*al diſpetto d'Iddio,*)deciſū affirma. & qua veniat plectendus pęna,deciſum linguam eſſe perforandā Gram.in deciſ.50. Et num dixiſſe(*al ſangue di Dio*)deciſum nega. Ro.Lucēſ.in deciſ.150.Et num qui dixerit(*al diſpetto di quel becco,& cornuto &c.ne hò pur fatto vno*) blaſphemiam cōmiſiſſe dicatur,& qua pęna puniendus deciſum affirma. & ad remigandū dandus perforata lingua Gaſp.Theſſ.in deciſ.78. Item num blaſphemanti cuilibet ſit pęna ordinaria Reg.Pragm.infligenda.deciſum affirma.Viu.in d. deciſ. 388.Et an blaſphemanti iracundiæ calore commoto,& ad id crimen minime aſſueto,ſit minuenda pæna,deciſum affirma.Barz.Ro.Bonon.in deciſ.135.Et num etiam blaſphemanti calore iracundiæ ex iniuſta, & illicita cauſa veniat minuenda,deciſum nega.Viu.in deciſ. 275.Et num cōcedatur immunitas Eccleſiæ,deciſum nega.Boer.in deciſ.110. Item qua pæna veniat puniendus incidens cultro imaginē Diuæ Virginis doloſè cauſa in ludo iacturę,deciſum pæna mortis naturalis de Franch. in dec. 504.Itē & vltimo blaſphematores Nominis Dei, Beatæque Mariæ Virginis eius genetricis qua plectantur pæna,deciſum per Boer.in deciſ.301.

COL-

COLLECT. 76.

In l. nec emere C. de iur. delib.

NEmo cogitur rem ſuam vendere; ad hoc allegatur paſſim iſte text. Vnde fuit primo dubitatum, an procedat hæc regula fauore eccleſiæ, ſeu pro Monaſterij ampliatione, deciſum nega. Gram. in deciſ. 75. Et quid pro ampliatione Seminarij, deciſum nega. Caroc. deciſ. 261. Et an pro ampliatione cappellarum, deciſum apud de Franch. in deciſ. 123. Item an quis cogatur vendere partem rei ſuæ, deciſum nega. Gaſp. Theſſ. quæſt. 64.

COLLECT. 77.

Super Clem. 1. de ſenten. & re iudi.

CIrca huius Clem. diſpoſitionē videto Theſſ. in deciſ. Pedem. 122. vbiquę dicantur tres ſententiæ confor mes decidit; Itē an ſententia nulla, quæ ex nouiter deductis fuit confirmata, faciat numerum ita, vt tres ſententiæ con formes dici poſſint, deciſum affirma. idē in deciſ. 228. Item num huius clem. diſpoſitio locum obtineat datis illis tribus ſententijs verum interpellatis, ſeu intermediatis, deciſum affirma. de Franch. in deciſ. 135. Et an quādo ex illis tribus adeſt laudum arbitrorum, deciſum affirma. Grat. Ro. March. in deciſio. 82. Et an in cauſis criminalibus, deciſum affirma. de Frāch. in deciſ. 39. Sed quid ſi in criminalibus exequutio foret irretractabilis, an adhuc procedat, deciſum nega. Cappell. Thol. in deciſ. 430. Item nū exceptio nullitatis ex defectu iuriſdictionis impediat trium conformium exequutionē, deciſum affirma. Thom. Triuiſ. Ro. Venet. in deciſ. 68. p. prima. Et num exceptio trium conformiū ſententiarum impediat appellationem, deciſum affirma. Mynſing. cent. 1. obſeru. 15. Item num beneficium cap. Odoardus de ſolut. detur aduerſus iſtas tres ſententias, deciſum affirma. Card. Put. in deciſ. 56. Item num minor reſtituatur aduerſus eas, deciſum affirma. Ro. Auenionen. apud de Laurent. in deciſione 2.

COLLECT. 78.

In l. quamuis C. de adul.

ADhuc vſque nulli, præter Vincēt. de Frā. ſuper hoc tex. dubitari con tingit, quippe qui primo decidit nū ius quærelandi de adulterio cognatis com peteret, & dicit quod ſic in deciſ. 94. Secūdo an cōpeteret & hæredibus extraneis, & pariter dicit quod ſic in deciſione 240.

COLLECT. 79.

Super pragm. odia litium.

SParſim, multaq; circa iſtā pragm. de cōpromiſſo inter coniunctos diſponentem, ponit Ioſeph Ludou. in deciſ. Peruſ. 47. Præter quam nonnulli alij videndi ſunt, Et primo nū clerici vigore huius pragm. ligentur, deciſum affirma. Capyc. in deciſ. 66. Et an minores, deciſum affirma. Ann. in ſing. 115. Et an affines, diſſoluta affinitate, deciſum nega. Capyc. in deciſ. 7. Itē an iſtud com promiſſum dicatur neceſſariū, deciſum affirma. Caputaq. in deciſ. 166. Et neceſſitatus cōpromittere poſſit aſtringi vltra duas vices, deciſum nega. Afflict. in deciſ. 46. Item in inſtrumento liquido liquidando an poſsit peti compromiſſum, deciſum nega. Capyc. in deciſ. 48. Et

Digitized by Google

48. Et an publicatis atteſtationibus, deciſum nega. Caroc. in deciſ. 48. & an poſt litem conteſtatam, deciſum nega. Afflict. in deciſ. 185. & num cum agitur pro vita militia per ſecundo genitum contra primogenitum, deciſum nega. idem in deciſ. 44. Sed quid ſi fiat cõpromiſſum ſuper quantitate vitæ, & militiæ, deciſũ affir. Minad. in deciſ. 3. Item an veniat faciendum in ſpolio recenti, deciſum nega. Affl. in deciſ. 84. Itẽ num locum habeat in hærede conuento a creditore hæreditario coniuncto, deciſ. affirma. Minad. in deciſ. 25. Item num vnus ex arbitris electis; iuxta hanc pragmat. veniat recuſandus, deciſum negat. Ann. in alleg. 72. Item num procurator ad lites valeat iſtud petere compromiſſum, deciſum affirma. Pet. de Benint. in deciſ. 21.

COLLECT. 80.

Super doctrina Bart. in l. ſiscebus §. item quæſitum ff. de cond. indeb.

BArt. hic ponit efficaciam clauſulæ omni ll. auxilio, ſuper qua ſemel atque iterum fuit deciſum, & primo an per clauſulam iſtam cẽſeatur renunciatum exceptioni ordinis, deciſum affir. Guid. Pap. in deciſ. 377. & nũ exceptioni remiſſionis pẽſionis ob ſterilitatem, deciſum affirmat. Capyc. in deciſ. 38.

COLLECT. 81.

In l. 2. C. de reſcind. vend.

VIdendum eſt primo quando dicatur læſio vltra dimidiam iuſti pretij prout hic ad finem, vt agi poſſit huius, l. remedio, & deciſum fuit apud de Franch. in deciſ. 243. & Mynſing. cent. 4. obſer. 73. & quæ ſit enormis læſio decidit Guid. Pap. in deciſ. 170. & an ſtante enormiſſima læſione agi quoque poſſit etiam lapſis quindecim annis, deciſum affirma. Gamm. in deciſ. 266. Et an contra tertium poſſeſſorem ſi ſecunda emptio eodem morbo laboret, deciſ. affirm. Creſc. Rot. Rom. de emp. & vend. deciſ. 1. & Viu. in deciſ. 430. Et quæ requirantur ad hoc, quod de tertio poſſeſſore diximus, deciſum per Gamm. in deciſ. 21. Item an huic l. renunciari poſſit, deciſum affirma. Affl. in deciſ. 220. Item remedium huius l. habeat nè locum in aſſecuratione Nauis, itemque pretij receptione pro fideiuſſione, deciſum affirm. Valaſ. in deciſ. 18. Et num in compromiſſo, deciſum affirma. Mynſinger. cent. 1. obſer. 33. Et an in diuiſione inter cohæredes, deciſum affirma. de Franch. in deciſ. 675. Et quid in locatione, deciſum affirma. Gamm. in deciſ. 19. Et an in tranſactione, deciſum affirmat. idem in deciſ. 10. Verum cum diſtinct. Card. Pute. in dec. 230. p. 2. Et an in vẽditione facta cum pacto redimendi, deciſum negat. Ioſeph Ludou. in deciſ. Peruſ. 97. & quid in venditione facta ſubhaſta, deciſum affirma. Gamm. in deciſ. 95. Item an agi poſſit contra tertium poſſeſſorem tit. lucratiuo, etiam ſi primus emptor ſit, vel non ſoluẽdo, deciſum affirm. idem in deciſ. 21. Item an ſublato iſto remed. ob tamen enormiſſimam læſionem, læſo ſubueniri poſſit, deciſum affirma. idem in deciſ. 66. Item quando teſtator rem pro certo pretio vendi iuſſit, an procedat remedium iſtud, deciſum nega. de Franch. in deciſ. 225. Item qualiter æſtimanda ſit res in terminis huius l, deciſum per Gãm. in dec. 246. Et quomodo in ea concludatur decidit Magon. Ro. Florẽt. in deciſ. 108. Item ſi venditor cũ Sacramento promiſit venditioni non contrauenire, an habeat locum iſta l. deciſum nega.

Theſſ.

Theſſ.in deciſ.Pedem.165.Item an fructus ſint reſtituendi, deciſum nega. de Franch.in deciſ.119.& Gamm.in deciſ. 94.Item num cui competit reſtitutio in integrum, ve niat ei concedendum remed.iſtud,deciſum nega. de Franch. in deciſ.148. Cæterum in iſta l.videto Cacher.in de ciſ.41.Sen.Pedem.

COLLECT. 82.

In l.vni C.de rap.Virg.

FVit primo dubitatum an raptus dicatur ſine violentia, deciſum nega. Tho.Triuiſ.in deciſ.Venet. 40. Et quid ſi copula non fuerit ſubſequuta, deciſum etiam nega.idem in deciſ. ſequen. Et quæ ſit pœna raptus videto D.Lud. à Pegue.in deciſ.43.Item raptor matrimonium cõtrahens cum rapta,euitetnè pęnas à l.ciuili propter raptum impoſitas,deciſum nega.idem in deciſ.præcedenti. Item an iſta l.obtineat locum in meretrice rapta, deciſum nega. Thom. Triuiſ.in deciſ. 33. par.2. Et an in muliere corrupta, deciſum nega. idem in deciſ.26.par.2.præterea eſt videndus Theſſ.deciſ.207. in hac l.

COLLECT. 83.

In l. apertiſſimi C.de Iudi.

MVltoties hic fuit deciſum circa Iudicis ſuſpiſtionem, videndum eſt igitur primò quando Iudex poſſit vti ſuſpectus recuſari, & quibus ex cauſis Borgnin.in deciſ.28.lib. 2. Quæque ſuſpiſtionis cauſæ ſint attendendæ, & quis ſuſpectus Iudex dicatur Thom.Triuiſ.in deciſ.Venet.64 par.2.Item an iudex poſſit in ſuæ cã ſuſpiſtionis examinari vti principalis, deciſum affirma. Theſſ.in deciſ.6.Sen. Pedem. Et an valeat appellare,deciſum nega.Cacher.in deciſ.25. eiuſdem Sen. Sed an ab incidentibus ante ſentẽtiam, deciſum cum diſtint.de Franch.in deciſ.408.Et an Iudex affinis alicui ex litigatoribus,ſoluta affinitate per matrimonium contracta (remanſis tamen ex eo filijs) veniat recuſandus,deciſum nega.Fran.Milan. in deciſ.15.Et vſque ad quem gradum vti conſanguineus recuſatur, deciſum per eundem in deciſ.ſubſequen. Et an propter inimicitiam, quæ ex facto partis prouenit,deciſum nega.Fran.Mar.in deciſ.291.par.2.Et an generalis recuſatio admittatur,deciſum nega.Boer.in deciſ.269.Item ſi allegatur vti ſuſpectus Gubernator,cẽſentur nè cæteri eius Officiales,& Auditores ſuſpecti quoque? deciſum affirma.Ioſeph Ludo. in deciſ. 108.Item delinquenti in ijs, quæ ad officium pertinent ſitne interdicenda adminiſtratio? deciſum cum diſtint. de Franch.in deciſ.8.Item delegatus ſuſpectus poſſitnè ſubdelegare? deciſum nega.Ann.in alleg.71. Item ſententia lata à Iudice recuſato ſitnè omnino nulla, deciſum affirma.Rot.Rom.diuerſ. in deciſ.2.par.2.Item, & demum concedaturne minoribus reſtitutio in integrum ob omiſſam ſuſpiſtionis allegationem,deciſum affirma. de Franch. in deciſ.431.

COLLECT. 84.

In c.poſt ceſſionem de proba.

SVper iſto c.videndum eſt an literis Epiſcopi de beneficio prouidentis in eius manibus reſignato, credatur,ita quod probent reſignationem, deciſum nega.Creſcent.in deciſ.Ro. Rom. 157. Et an litteris eiuſdemmet ſuper nataliũ defectu diſpenſantis, deciſum affirma. Cæſ.de Graſſ.in deciſio.170.de prob.Et

Digitized by Google

an etiam credatur ei in ſua collatione quem eſſe filium patrimonialem, deciſum nega. Caputaquen in deciſ.128. Itē an præſtanda ſit fides literis Ordinarij abſque Notarij,& teſtium ſubſcriptione in præiudicium tertij, deciſum nega. Domini de Ro. in deciſ.10.tit.de prob. Item an illis delegatorum exequutorū, deciſum affirm. apud eoſdem in ead. Rot.in deciſ.17.eo.tit in antiquis.

COLLECT. 85.

Super c.cum dilectus de fid.inſtrum.

MAteria concluſionis in cauſa ex DD.hoc in loco agi ſolet; ideoq; circa eam notandum eſt, nū oblatio iuramenti poſt concluſum in cauſa admitti poſſit, deciſum affirm. Cacher. in deciſ. 11.& 97.& Boer.in deciſio.95.Et num in caſu quando iam actor probauit per teſtes intentionem ſuam, deciſū affirma. verum cū modificatione Teſſatur.in deciſ. 93. Sen. Pedem. Item an omiſſa concluſione in cauſa vitietur ſētentia, deciſum nega. Mynſing.centu.3, obſer.17. Sed quid in criminalibus, deciſum adhuc nō vitiari, cum non ſit neceſſaria idem cēt.4.obſer.81. Item num concluſio in cauſa impediat inſtrumentorum productionem,& ſcripturarum deciſum affirm. de Amat. Ro. March. in deciſ.95. Et num poſt concluſum in cauſa poſſit dari terminus ad comprobandas ſcripturas præſentatas ante concluſionem, deciſum affirma. Affl in deciſ.115.Et num poſſint recipi teſtes ſuper habilitatibus impetrantis, ſuperque ſigillorum recognitione, ac ſignorum Notariorū pro informatione Iudicijs, deciſum affirm.Dom.de Rot. in deciſ. 2.in tit.de teſtib.in nouis; Numque de æquitate poſſint articuli admitti poſt terminum ante tamen cōcluſionem in cauſa, deciſum affirma. ijdem in deciſ. 9.eo.tit.in nou.Item num clauſula (ſalua ſcripturarum productione) in concluſione cauſæ appoſita, comprehēdat ſcripturas priuatas, deciſum nega. Affl. deciſ. 272.Et num in cōcluſione in cauſa facta cum clauſula (ſaluo iure producendi) poſſint aliqua produci, deciſum affirm. Cappell. Tholoſ. in deciſ. 14. Item num in cauſis beneficialibus neceſſaria ſit concluſio in cauſa, deciſū nega.Dom.de Rot.in deciſ.1.in eo.tit. præallegato in nou.Item num poſt concluſum in cauſa concedatur primum, & ſecundum beneficium, deciſum affirma.Minad.in deciſ.15. Et attentata poſt concluſionem quomodo ſint reuocanda, deciſum per Afflic.in deciſ.352. Quæque ſint licita fieri decidit Mynſing.cent.6.obſeru.56.Pluraque in hac materia ponit Grat.Rot.March.in deciſio.198.

COLLECT. 86.

Super Rit.Mag.Cur. Vic.228.cum tribus ſequentib.

PRæcipue iſtis in Ritibus tractatur materia electionis fori, fuitque primo dubitatum num Eccleſia fori electionem haberet,& eſt deciſum, quod ſic Affl.in deciſ.257.& an clericus, deciſum adhuc Capyc.in deciſio. 160.ſed an pro bonis patrimonialibus, deciſum negatiue, teſte Viu. in deciſio. 27. & quid pro inſultu, & vulneribus in alterius perſonam clerici illatis? deciſum affirma.idem Viu. ibidem in 2. dub. & Ann.in alleg. 147.

COL-

COLLECT. 87.

Super Auth. dos data C. de donat. ante nupt.

ANtephati materiam vltra loca ordinaria Conſuet.& Conſt.Neap. ſedet hic, ſuper qua fuit primo dubitatum num antephatum debeatur dote promiſſa in termino non ſoluta,deciſū nega. Affl.in deciſ. 242.Sed quid ſi tempus ſolutionis nondum ceſſit, deciſum affirma. idem in deciſ. 333. Et an dilatione pēdente,deciſum nega.Gui.Pap. in deciſ.565.Item an antephato ob moram hæredum non ſoluto,vxori debeātur vſurę deciſū nega.primo loco,apud Affl.in deciſ.291. cuius opinioni accedit poſtea Capyc. in deciſ. 65.attamen contrarium ſuo tempore dicit deciſum Gram.in deciſ. 103.num 96.& hanc ſequutus eſt Sen.Pedem. apud Theſſ.in deciſ.45.a qua equidem ipſe non diſſentirem,cuius rationem, vt ordini morē geram,relinquo;Et qualiter illæ ſint taxandæ,videndus eſt Vincen. de Frāch. in deciſ.217. vbi dicit ad rationem ducatorum quinque pro centenario,Item an filij,matre viam vniuerſæ carnis ingreſſa,ſuccedant in antephato,ſiue ſint hæredes Patris,ſiue non,deciſum affirma.per Affl.in deciſ.314.& 27.apud vero de Franch. pro priori caſu tantum. Ego tamen priori hærerem ſententiæ ſcilicet Affl. Et num ſoror vterina præferatur proximoribus in eius ſucceſſione deciſum affirma. Affl.in deciſ. 127. Item num mulier, quæ vſumfructum eius elegit, poſſit deinde variare, & ſic petere antephatum, deciſum affirma. idem in deciſ.291.in 2.dub.Et num iuuatur Velleiano,ſi intercedat eius gratia,deciſum apud de Franch.in deciſio. 182. Et num propter oſculum lucrifaciat illud,deciſum quoad medietatem, idem in dec.503.& Gamm. in deciſio. Luſit.124.Tandē num illud haud conſtitutum, nec promiſſum,conſtitui debeatur, deciſum nega. Gramm. in deciſio.97.

COLLECT. 88.

In l. quiſquis C. ad l.Iul.Maieſt.

FVit primo dubitatum num huius l. diſpoſitio locū haberet in alijs dominis quam illis ſuperiorem non recognoſcentibus, deciſum nega. Gram. in deciſ.6.& Farinac.in deciſ.62. Item nū crimen læſæ Maieſtatis committi dicatur contra Officiales Baronum, deciſum nega. Viu. in deciſ. 278. Sed quid contra ipſos Barones, deciſum & hoc caſu idem Intrigil.in deciſ.41.Ro,Sicil. Animaduerte tamen quod ex illo caſu primo loco poſito, habes reſolutos hoſce duos poſteriores, quos proinde hic inſeruiſſe duxi;quo cunctas habeas deciſiones.

COLLECT. 89.

In l. ab hoſtibus §.1.ff.quib.ex cau.ma.

INſufflationis ſpiritus liti mortuę materia cōſueuit ex DD.hic agi;in qua primo hæſitatum num inſtantia poſſit ſemel atq;iterum inſufflari,& deciſum fuit pro parte affirma. Capyc. in deciſ. 165. ſed quid poſt binam inſufflationē factā,& ſic tertio loco?deciſū adhuc teſte Gram in deciſ.69. Item num inſufflationem ſpiritus vitæ obtinens teneatur expēſas ſoluere litis in cauſa factas per alteram partem, deciſum affirma. Gram.in deciſ.91.

COLLECT. 90.
In l.properandum C.de iudic.

¶ Inſtantiæ.

TRactatur hic materia inſtantiæ, quæ pluries Mynſing.pręſertim dubitandi,decidendiq. occaſionẽ præbuit; Et primo num inſtantia pereat triennio in Imperiali conſiſtorio, deciſum negat Mynſing. cent.2. obſer.48. Sed an coram arbitro?deciſum neg. per eundem in cent.3.obſer.44. & num ea perempta,pereat etiam ius partis, deciſum nega apud eundem in cent. 3. obſer.50.& num illa pariter perempta,reparetur ipſo iure,vel quidem auxilio re ſtitutionis in integrum in eo caſu,deciſum pro ſecunda aſſertiua, idem in cẽt. 1. obſer.42. & num detur minori reſtitutio in integrum aduerſus lapſum inſtantiæ,deciſum affirma.Intrigl. in deciſio. Ro.Sicil. 25. Item num id, quod diximus de inſtantiæ lapſu, obſeruetur in Reg. Camera Summariæ deciſum nega.Ann.in ſing.242. Item num illa tranſeat in hæredem, deciſum affirma. Mynſing.cent.1.obſer.85.& an in ſingularem ſucceſſorem,deciſum affirma. Polid Rip.obſer.95.Sed an in clericum ſimiliter ſucceſſorem, deciſum negat. Mynſing cent.3.obſer.45.Item num poſſit per ſtatutum abbreuiari,deciſum affir.idem in cent.3 obſeru.46. & num per conſenſum partium deciſum idem apud eundem in eadem cent obſer.47. Sed an poſſit prorogari per conſenſum earundem partium, deciſum affirma. idem in eadem cent.obſer. ſeq. & num illa appellationum, deciſum adhuc per eundem in d.cent.3.obſer.19.& quibus in caſibus nõ perimatur præ fata inſtantia appellationũ,eſt deciſum per Theſſ. in deciſ.10.Sen.Pedem. Denique alia plura videto per Affl.in deciſ.346.Pet. de Benint.in deciſ. Rot. Bonon. 77. & Milan.in deciſ.20.Ro.Sicil.

COLLECT. 91.
In l. emptor C.de euict.

¶ Euictionis denunciationis.

EſT deciſus iſte tex. & pract. primo per Capyc.in deciſ.106. quid autẽ ibi continetur, vide. Item an procedat emptore,& venditore in ſimul rem eui ctam poſſidentibus,deciſum nega. de Franch.in deciſ.523.& num ſi non denunciaret emptor venditori, attamen conſtaret notorie de iuſtitia euincentis deciſum affirma. Surd. in deciſ. 22. Et an etiam procedat venditore ſciente litem motam, deciſum affirma. Gamm. in deciſ.79.Et quæ ſit denunciandi pra ctica,eſt videndus Theſſ. in deciſ. 218. Sen.Pedem.

COLLECT. 92.
In l.licet C.loca.

¶ Remiſſionis mercedis faciendæ per locatorem conductori.

REmiſſionis mercedis faciendę,per locatorem conductori propter ſterilitatem,materia ſedet hic,equidem videndum eſt primo qualis,& quanta debeat eſſe ſterilitas, ad hoc, vt fieri poſſit remiſſio penſionis, deciſum per Franc.de Claper.in deciſ.vnic. q.44. Et an ſit neceſſaria denunciatio caſus ſterilitatis,deciſum affirma. Theſſ. in dec. 108.& quomodo articuletur in ea probanda,deciſum per Franc.de Claper.in deciſ.vnic.cau.47.& an concedenda ſit colono ad longæuum tempus,deciſum affirma.Franc.Mar.in deciſ.212. par.2. & num colono partiario, deciſum nega.Franc.Mar.in deciſ.211.Et num propter fructuum luxuriam deciſum per eundem in deciſ.præcedenti part.2. & num ſit facienda remiſſio colono pro-

pter ſterilitatem,ſi probetur eũ non recte coluiſſe agrũ,deciſ. nega. Grat.Ro. March.in dec.122.Item nũ dicatur ſterilis annus, ſi non recolligitur medietas fructuũ colligi conſuetorũ per prius,deciſũ affir. Viu.in dec.72. Item num per clauſulã (renunciauit omni ll. auxilio) impediatur quis petere remiſſionẽ,deciſum per Capyc.in dec.88.Item num ſtatuto prohibente exceptiones,cenſeatur prohibita exceptio iſtius remiſſionis, deciſum nega.Fran.Mar. in deciſ. 229.

COLLECT 93.

In l.emptorem C.loca.

TEx.iſte ſingularem ſucceſſorẽ non teneri ſtare colono exponens:eſt aliquoties practicatus,&deciſus,Videamus igitur primo an id procedat in colono Eccleſiæ,&deciſum fuit nega.Valaſc.in deciſ.40.Et num in eo partiario, deciſum cum diſtin.per Cacher.in dec. Sen Pedem. 82. & an in eo cui res ipſa eſt hypothecata pro maiori conductionis firmitate, deciſum nega. Valaſc. in deciſ. Luſit. 78. Item ſi in inſtrumento locationis fuerit appoſitum iuramẽtũ, an etiam id procedat,deciſum nega.Marilia.Ro.Ie in deciſ.23.Et num ſtante pacto,vt conductor expelli non poſſit, vel exiſtente ſcientia emptoris rem eſſe alij locatam,deciſum nega.Surd.in dec. 264. Item an per iſtum tex.teneatur ſucceſſor beneficij Eccleſiaſtici ſtare colono, deciſum nega. cum ſuis tamen requiſitis poſitis a Polid.Rip.obſeru.115. Sed quid ſi ſucceſſio hæc foret per renunciationẽ,deciſum affir.idẽ Polid. in obſer.132. Item an regula huius l. extendatur ad ſucceſſorem vniuerſalem,deciſum nega.Guid.Pap.in deciſ.480.& nũ in ſingularẽ ſucceſſorem neceſſarium, deciſum affir. Pet. de Benint. Rot.Bonon.in dec. 54. Et nũ ad ſingularem non pleno iure ſuccedentem, deciſum affirm.de Franch. in deciſ.216. Et nonnulla vide per Ro. Auenion. in deciſ. 108.& Polid. Rip. in obſer.134.

COLLECT. 94.

In l. fi. C. de iuriſd. omn. iud.

VVlt tex. hic eos, qui in aliquo reperiuntur Collegio ratione profeſſionis,ſeu alicuius negociationis, iuriſdictionem eius, qui præeſt Collegio, euitare non poſſe, vnde fuit dubitatum an artifex artis ſericæ, quippe qui eam haud exercet,ſi delinquat, ſit remittendus ad Conſules artis illius, deciſum nega.Gui.Pap.in deciſ. 401. & exercẽs pro maiori parte temporis aliam artẽ, an,ſi delinquat poſtmodum, ſit remittendus ad eoſdem prædictos Conſules, deciſum nega de Franch.in dec.175.& num carcererius eiuſdẽ artis delinquẽs, ſit remittendus ad eos,deciſum affir.idẽ in deciſ.679. Item num Medicus ſit remittendus Priori Collegij,deciſ.affirm. Afſl.in deciſ. 40 Item lite cæpta in iudicio priuilegiato, an ceſſante cauſa primordiali priuilegij debeat remitti,deciſum nega.Valaſc in deciſ.Luſi.57.

COLLECT. 95.

In l.Magiſteria C.eo.tit.vt ſup.proxime.

HOc in tex.Magiſtro militum iuriſdictionem in eos tribuente, paucies decidi vſq. adhuc contingit;videamus igitur primo an milites communi delinquentes delicto ſint remittendi ad eorum Magiſtrum, & fuit deciſum nega.vt eſt videre de Franch.in deciſ. 88. & num Miles non militans, deciſum nega.Viui in deciſ.254.par.1. Sed quid Milites illi diui Ioan. Stephani, Lazari, alio-

Digitized by Google

aliorumque ? deciſum affirma. Caualcan. in deciſ. 90.

COLLECT. 96.

Super conſuet. Bulgari relata per glo. in Auth. hoc locum C. ſi ſecun. nupſe. muli.

OCcaſione huius Bulgari conſuetudinis volentis, quod vxor vſufructuaria relicta a ſuo marito ſtantibus liberis, non debeat niſi alimenta conſequi, aliquæ deciſiones ortæ ſunt; vnde videndū prius eſt an id procedat, ſi contrarium appareat ex voluntate teſtatoris, deciſum nega. Viu. in deciſ. 29. & an tranſuerſalibus relictis hæredibus, deciſum affirma. Grat. Rot. March. in deciſ. 210. & an ſi prius, quam reliquiſſet eam dominā, & vſufructuariā, prouiderit de alimentis, deciſum nega. Creſcen. Rot. Rom. in deciſ. 5. de teſtam. Et quibus in caſib. debeatur plenus vſusfructus vxori dominæ, & vſufructuariæ relictę, etiā exiſtentibus maſculis, eſt deciſum per Mynſing. cent. 5. obſer. 38. & multa etiā per eundem in hac materia in ea. cent. in obſer. præcedenti. Item num dicta alimenta trāſeant ad ipſius mulieris hæredes infra annum decedentis, deciſum affirma. de Franch. in deciſ. 155. & num mulier domina relicta vſufructuaria, & maſſaria, ſi vidualem vitam ſeruauerit, teneatur præſtare cautionem Mutianā, deciſum affirma. Cornaz. in deciſ. 3.

COLLECT. 97.

In l. ſi quis à liberis ff. de liber. agno.

NOn alibi materia quidem alimentorum a parentibus liberis, & è contra debitorum, quam hic aptius tractanda ſe offert; videamus nāq. prius an alimenta ſint præſtanda iuxta perſonarū qualitatem, patrimonijq. quantitatem, deciſum affirma. Caputaquen. in deciſ. 21. & ad quam rationem, & qualiter ſint taxanda, deciſum in Ro. Bono. apud Pet. de Benint. in deciſ. 89. & an iuxta reditum, deciſum affir. Ann. in ſing. 23. & an ſint præſtanda menſatim, deciſum affirm. ſi conſiſtant in victualibus, ſi vero in pecunia, tertiatim. Ann. in ſing. præcedenti. Item num Pater teneatur alere filium de fructibus bonorum, in quibus habet vſumfructū ex perſona filij, deciſum affir. de Frāch. in deciſ. 576. & num filium ſeorſum habitantem, deciſum negat. Magon. Rot. Floren. in deciſio. 113. Sed quid ſi illud ſeorſum habitare prouenit ex ipſius Patris ſæuitia, & auſteritate ? deciſum affirm. Farinac. in deciſ. 117. & an vxorē filij, & liberos eius, deciſum affirma. Viui. in deci. 523. Item num filij alimentati ex grano patri inopi mutuato, remaneant & ipſi obligati ad eius ſolutionē, deciſum affirma. Caroc. in deciſ. 128. & an conſuetudo Neapoli. incipiente ſi quis de alim. præſtan. locum obtineat ſi pater non haberet tantum, quod ei vix ſufficeret ad alimoniam, deciſum nega. de Franch. in deciſ. 336. Item an debeantur alimenta filio naturali, ſpurioque, deciſum affirma. cum modificatione tamen Theſſ. in deciſ. 211. Senat. Pedem. & an pater conuentus pro alimentis a filio naturali poſſit adire iudicium ſine iuſſu, ac conſenſu ſui patris legitimi, & naturalis, deciſum affirma. de Franch. in deciſio. 494. Item & vltimo alimenta relicta vſque ad pubertatem qualiter, & vſquequo ſint præſtanda tam in mare, quam in fœmina, deciſum per Mynſing. cent. 3. obſer. 12.

COLLECT. 98.

Ad tex. & glo. in l. vni. §. exactio C. de rei vxo. act.

¶ Alimentorum viduæ debitorum.

Dicit glo.hic mulierem viduam eſſe alimentandam ab hæredibus viri infra annum pendente ſolutione dotis,ideoq; fuit circa id dubitatum; num mulier petere poſſit alimenta præterita ab illis hæredibus,cum non interpellaſſet pro illorum præſtatione durante anno luctus,deciſum nega.Theſſ.in deciſ. Sen.Pedem.44.& de Franch.in deciſio. 303.Et num ab hæredibus extraneis, ſi non habeat vnde ſe alat,deciſum affirma.de Franch.in deciſ. 489.Item num valeat petere vna cum alimentis veſtes lugubres,ſeu viduales,deciſum affirma. ſtante conſuetudine Capyc. in deci.26. Et num paramenta lugubria,ac cubile, deciſum affirma.de Franch. in deciſio. 413.Item quando continuat recipere alimenta poſt ſex menſes,an ſibi præiudicet in intereſſe dotis, deciſum affirma.idem in deciſ.217.Item relicta vxori alimenta an debeantur deductis expenſis pro filio,deciſum affirma.Ioſeph Ludou.in deciſ.Peruſ.46.Et præſtita ex eo,qui non tenebatur,an repeti poſſunt deciſum affirma.Marilia.in Ro. Ien. in deciſ.68.Et num compenſentur cum operibus,& ſeruitiis, deciſum affirma. idem in deciſ.6.& Magon.Ro.Lucenſ. in deciſ. 9. Et ſi a pluribus debeantur, poſſitne Iudex vnum qui ſoluat, ſtatuere, cæteris contribuentibus? deciſum affirma.Mynſing.cent.1.obſer.63.Item an iſta alimenta dotis debeant eſſe correſpectiua doti, deciſum affirma. Ann. in ſing.26.Item num a marito debeantur alimenta vxori, quæ ab eius domo ob eiuſdem ſæuitiam;receſſit, deciſum affirma.D.Lud.a Pegue.in deciſ.20.

COLLECT. 99.

In l. ſi in inſtituta §. de inofficioſo ff. de inoffic. teſtamen.

¶ Alimentorũ lite pendente debitorũ.

Reliquum eſt, vt videamus de alimentis,quæ lite pendente debentur,idque hoc in loco tractatur; Vnde aliquæ deciſiones ortæ ſunt, & primo num filio vel vxori alimenta petentibus ſint eis præſtanda lite pendente, deciſum affirma.primo per Affl.in deciſio.10.& omnes poſtea non diſcreparunt, vt eſt videre Cappell. Tholoſ.in deciſ.77.& Guid.Pap.in deciſio.561.Et num debeantur ſemper dum litigant, deciſum affirma.Caputaquen. in deciſ. 18.part.1.Item num Iudex laicus poſſit pendente cauſa matrimoni coram delegato Apoſtolico compellere virum ad dicta alimenta vxori præſtanda, deciſum affirma.Affl.in deciſ.152.Item num debeantur ſine facto hominis filio exiſtenti in quaſi poſſeſſione filiationis quando agit contra hæredẽ a patre de inofficioſo inſtitutum, deciſum affirma.Caputaquen.in deciſ.22.Et an petita ex curatore nulliter deputato, qui tamen vti coniunctus bene petere valebat,ſint nulliter petita, deciſum affirma. idem in deciſ. ſequenti. Item ad cognoſcendum an alimẽta ſint præterita,vel futura,attendaturne tempus petitionis,vel ſentẽtiæ;deciſum pro priori caſu,idem in deciſ.ſequenti. Item num pauperibus litigantibus, ſint eis ab altera parte diuite præſtanda alimenta lite durante,deciſum affirma.Gui.Pap. in deci.561.Sed poſitio,quod alimentarij ſuccumberent,an teneãtur reſtituere alimenta,vide de Franch. in deciſio. 336.ex num.5.Et quę concurrenda ſint ac iſtius §.diſpoſitionem videto Ioſeph Ludo.in deciſ.47. Et quibus in caſibus, præ-

Digitized by Google

præſtanda ſint alimenta, lite pendente, recurrendum eſt ad deciſ. Valaſc. 1. & Franc. Milanen. Rot. Sicil. 16. cum ſeq.

COLLECT. 100.

In l. 2. C. de iure emphyt.

AB emphyteuſi caducitatis materia hoc in loco reſidet, videndum primo eſt an emphyteuta, qui deficit in vnius nummi ſolutione, cadat ab emphiteuſi, deciſum affir. Caputaq. in deciſ. 30. p. 3. & cadẽs a iure emphyteuſis, an cadat a iure affrancandi, deciſ. nega. de Franch. in deciſ. 267. & rem locans emphyteuticam ad lõgæuum tempus, an cadat a iure ſuo, deciſum affirma. Gamm. in deciſ. Luſit. 26. & quid illam hypothecando, ſeu pignorando, deciſũ nega. idem in deciſ. 28. & cadens in cõmiſſum ob non ſulutum canonẽ, teneaturnè ad canonis præteriti temporis ſolutionem? deciſum affirma. Ioſeph Ludou. in deciſ. 54. Item num cadat ab emphyteuſi propter caducitatem abſq. declaratione domini, deciſum nega. Gaſſador in deciſ. 2. de loca. & an procurator generalis domini directi valeat declarare, deciſum nega. Caputaq. in deciſ. 301. & an hæc declaratio retrotrahatur ad tempus caducitatis, deciſum nega. Caroc. in deciſ. 7. & an fructus debeantur a die declarationis, vel antea, deciſum a tempore declarationis Pet. de Benint. in deciſ. Ro. Bono. 37. Mynſing. cent. 6. obſer. 84. & Borgnin. in deciſ. 47. Item num ob inobſeruantiam pactorum cadat emphyteuta a iure ſuo, deciſum affirma. Creſcent. in deciſ. 5. de loca. Et num ob non petitam inueſtituram intra annum, deciſum negat. Gaſp. Theſſ. in deciſ. 23.

COLLECT. 101.

Super c. 1. de homic. in 6.

NVm huius c. diſpoſitio procedat, tam in mandante, quàm in acceptante, ſeu fauente? deciſum affirmat. Tho. Triuiſ. deciſ. Venet. 18. p. 2. & an qui pro præmio, vel ſpe præmij homicidium committit, aſſaſſinium commiſiſſe dicatur, deciſum affir. Alex. Raud. Ro. Piſ. in deci. 41. & quid ſi præmium ſit incertum, deciſum, & affirma. de Franch. in deciſ. 176. Item an Clericus aſſaſſinium committens, amittat priuilegium clericale, deciſum affirm. Capyc. in deciſ. 112.

COLLECT. 102.

Super c. ad noſtram lo ſecondo de iureiu. & cap. 9. de refor. ſeſſ. 25. Sac. Conc. Trident.

NVllibi locorum materia monitorij ad finem reuelandi, niſi hic habetur, continens aliquas deciſiones; Et primo quæ concurrere debeant, vt monitorium concedatur, decidit Fran. Mar. in deciſ. 850. & num impetrari poſſit pro teſtimonio ferendo, deciſum affirma. idem in deciſ. 935. & num impetrari etiam poſſit ab excõmunicato pro rebus ſibi ablatis, deciſum affirma. Cappel. Tholoſ. in deciſ. 189. Item num reintegrandum ſit, ſi non habeat clauſulã ſi quis: & aut clauſulam comminatoriã ex nunc, prout ex tunc, deciſum affirm. Achil. de Graſſ. in deciſ. 6. de ſenten. excom. Item num illud generale ſit de iuſtitia, deciſum per Fran. Mar. in deciſ. 852. Et ſub monitorio generali qui cõpræhendantur, quiuè non, decidit idem in deciſ. ſubſequen. Item num in moni-

torio extra curiam neceſſe ſit, vt feratur excommunicationis ſententia, deciſum affirm. Secus tamen in eo in curia Achill. de Graſſ. in d. deciſ. 6. eod. titul. vt ſupra.

COLLECT. 103.

In l. Quintus Mutius ff. ad l. Aquil.

TRactant hoc in loco DD. materiã damni dati, & quidem videndum primo eſt, num bona damnũ dantis ſint tacite obligata damnum paſſo, deciſum affirma. Viu. in deciſ. 454. Item nũ damnificans teneatur ad pœnam, ſimul & damnum, deciſum affirma. cum tamen territoria ſint bannita Ann. in ſing. 138. & damnificans in territorio bannito, teneaturne prius ſoluere damnũ, quam pęnam? deciſum affirma. idem in ſingul. 139. Item ſtante ſtatuto, quod de damno dato ſtetur iuramento damnũ paſſi, an ſi iſte alias falſo iurarit, ſibi ſtãdum ſit, deciſum nega. Garz. in dec. 63. Item cuſtodes laici animalium clericorum poſſintnè de damnis datis cum ipſis animalibus accuſari; & an teneantur ipſi? deciſum affirma. Viu. in deciſ. 280. Item num damnificans ſeminata, ſeu ſegetes, illius ſortiatur forum, in cuius territori o damnum factum eſt, deciſum affirma. Anna in ſing. 137. Item damnum datum per animalia in ſegetibus tunc temporis in herba exiſtentibus venitnè appretiandum prout in tempore, quo factum eſt? deciſum tria tempora eſſe cõcurrenda in diuerſis vicibus ad iſtud appretium, prout eſt videre Viui. pulchre in deciſ. 280. in 2. dub.

COLLECT. 104.

In l. ſi vnquam. C. de reuocan. donat.

COngruum eſt, vt prius videatur, an huius l. diſpoſitioni renũciari poſſit, & deciſum fuit nega. Mynſin. cent. 5. obſeru. 63. Item & an hæc diſpoſitio locum habeat in filijs reſcripto Principis legitimatis, deciſum nega. Cache. in deciſ. Sen. Pedem. 121. Et an in ſpurijs legitimatis, deciſum adhuc nega. idem in deciſ. 120. & an etiam locum habeat ſi donator donationis tempore liberos haberet, deciſum nega. Viu. in deciſ. 404 Sed etſi eos non haberet, an præſumatur de illis cogitaſſe, deciſum neg. Myn ſing. d. cent. 5. obſeru. 64. Item ſi nato poſt liberos tacuerit donator, an videatur confirmata donatio, deciſum cum diſt. per Theſſ. in deciſ. Sen. Pedem. 121. Item facultas vendicandi donata vigore huius l. diſpoſitionis, tranſeatnè ipſo donatore mortuo, ad eius hæredes? deciſum affirma. Valaſc. in deciſio. Luſitan. 31.

COLLECT. 105.

Super Auth. nouiſſima, C. de inoffic. teſtam.

NOn alibi in materia legitimæ, quã hinc, cum hæc Auth. ſit clauis, & fons; ex quo nempe non paucæ emanarunt deciſiones, plane recurrendum eſt. Primo itaq. videndum eſt quanta ſit hodie filiorum legitima, & eſt deciſum per Fran. Mar. in deciſ. 433. p. 2. & quãta ſit illa filiæ in bonis paternis, vbi exiſtunt filij infra quatuor, deciſum per Afflict. in deciſio. 76. & quanta ſit illa matris mortuo filio, relictis fratribus quibus aliquid relictum eſt, hę rede vniuerſali

ſali extraneo inſtituto, deciſum eſſe tertiam tertiæ Theſſ. in deciſ. 172. Sen. Pedem. Et quanta ſit illa auiæ paternæ in bonis neptis, deciſum pariter eſſe tertiã tertiæ de Franch. in deciſ. 63. Et quanta ſit illa tranſuerſalium, deciſum per Afflict. in deciſ. 204. Item num filius habeat aliquid iuris in legitima viuente patre, deciſum nega. Mynſing. centu. 4. obſer. 25. Et an habeat tacite obligata bona patris pro legitima, deciſum nega. apud Afflict. in deciſ. 162. apud vero Cardin. Put. in deciſ. 37. par. 2. pro affirmatiua parte eſt deciſum, ſed ego cum priori opinione tranſirem cuius rationem, ne ordinem ſubuertã, non trado: Item renunciando generaliter ſucceſſioni paternæ, an cenſeatur renunciaſſe legitimæ ita, vt eam, eiuſve ſupplementum petere non valeat, deciſum nega. Affl. in deciſ. 178. Mynſing. cent. 1. obſer. 36. Sed quid ſi renunciauit cum iuramento? deciſum idem Barz. Ro. Bonon. in deciſ. 103. Item num eam conſequi poſſit patre viuente, deciſum nega. Guid. Pap. in deciſ. 486. Sed an cogi poſſit ad eam recipiendam pariter viuente patre, deciſum nega. de Franch. in deciſ. 133. Et ſi aliquid accepit a patre relictum cum clauſula, vt ſit cõtentus, ita quod nihil vlterius petere poſſit de bonis, & hæreditate paterna, an pro legitima, ſiue eius ſupplemento agere valeat, deciſum nega. Guid. Pap. in deciſ. 93. Et grauatus hæreditatem reſtituere, an poſſit Trebellianicam, & legitimã detrahere, deciſum affirma. idem in deciſ. 52. Et an in ſubſidium poſſit agere contra res alteri legatas, deciſum affirma. Marl. Rot. Ien. in deciſ. 69. Et an habeat actionem hypothecariam pro ſupplemento legitimæ, deciſum nega. Pute. in deciſ. 137. Item num prohibitio circa vſusfructus acquiſitionẽ iux. Auth. excipitur C. de bon. quæ liber. ex tendatur ad legitimam, deciſum nega. Boer. in deciſ. 94. Item num fructus percepti per filium computentur in legitimam, deciſum nega. Magon. deciſ. Rot. Lucen. 85. Et quæ imputentur in ea decidit Surd. in deciſione 119. Item num bona ſuperuenientia poſt mortem patris, de quibus illo viuente, erat lis, augeant legitimam, deciſum nega. Affl. in deciſ. 382. Item num ſolutio eius ſit differẽda, ſi æs alienum, quod deduci prætenditur, non eſt liquidum, deciſum nega. de Franch in deciſ. 126. Item legitima, quæ confiſcatis bonis patris filijs debetur, quanta eſſe debeat, deciſum per Theſſ. in deciſ. 104. Et fiſcus confiſcatis bonis, an teneatur præſtare legitimã eius filio, cuius bona ſunt confiſcata, deciſum affirm. Pet. de Beninten. in deciſ. Ro. Bonon. 91. Et num legitima debeatur Fiſco pro delicto filij exiſtentibus eius filijs, deciſum nega. Surd. in deciſ. 314. & 167. Item nũ deduci poſſit de bonis alij relictis ſi filius non confecerit inuentarium, deciſum per Surd. in deciſ. 316. Et num detrahatur de feudo, in quo ſolus primogenitus ſuccedit, deciſum nega. Capyc. in deciſ. 2. Et num poſſit detrahi de rebus alteri legatis, deciſum nega. Grat. Rot. March. in deciſ. 181. Et num poſſit detrahi de Regno, Comitatu, vel Ducatu, deciſum nega. Guid. Pap. in deciſio. 476. Et de quibus bonis detrahenda ſit, deciſum per Put. in dec. 422. p. 1. Item an poſſit tolli per ſtatutum, vel conſuetudinem in totum, vel minui, deciſum affirma. Capp. Tholoſ. in deciſ. 437. ſed minui tantũ apud Mynſing. cent. 5. obſer. 44. & cent. 6. obſeru. 43. & idem in d. cent. 6. obſeru. 44. dicit deciſum non valere illam conſuetudinẽ; Item num filia excluſa per ſtatutum faciat partem in ſupputatione legitimæ, deciſum nega. Theſſ. in deciſ. 159. Et an maritata de bonis paternis

eam habere debeat per patrem in bonis maternis,deciſum affirma. Viui. in deciſ. 187. Et an pro dicta legitima poſſit agere contra tertios poſſeſſores, ad quos bona poſt patris mortẽ peruenerunt,deciſum affirma.Gram in deciſio. 60.Item num probatio,quod non extãt alia bona præter fideicommiſſata ad finem detrahendi legitimam, pertineat ad actorem, vel reum deciſum contra reum Barz.Ro.Bono in deci.104.Item prohibitus inferre moleſtiã poſſitne petere legitimã,deciſum affirma.Magon. deciſ.Ro.Flor.20.Itẽ num mater præferatur monaſterio, quoad legitimam mortuo filio monacho in bonis,quę ille ſecum attulit quando religionem profeſſus eſt, deciſum affirm.Valaſc.deciſ. 24.Et an priuetur legitima per ſubſtitutionem pupillarẽ,deciſum affirm.Affl. in dec.310.& Viu.in deciſ.405.Nouiſſime alia plura,quæ videas;in iſta materia ponunt Milanenſ.in deciſ.Rot.Sic. 11.Card.Put.in deciſ.14.p.2.& Ioſeph Ludo.in deci.Peruſ.11.Et legitima præſcribitur ſpatio triginta annorum teſte Mynſing.cent.2.obſer.72.

COLLECT. 106.

Super c. 2. vt lite pend.

ALiquoties fuit deciſum ſuper hoc tex.diſponente tertium audiri debere aduenientem in cauſa pro ſuo intereſſe;& primo pręſupponendum eſt. an ille vedeat declinatorias exceptiones proponere,& deciſum fuit nega. Ann. in alleg.79.Sed quas exceptiones? deciſum pulcherrime per Put.in deciſ.365. p.2.Et an impedire valeat exequutionẽ ſententiæ,deciſum affirm. cum limita. Mynſing.cẽt.3.obſer.37.Et an exequutionem trium conformium? deciſum affirmat.Put.in dec.326.p.2.Et docendo de iure ſuo,an impediat fieri reſtitutionem vltimi ſpolij, deciſum affirma. Ro.Rom.Diuerſ.in deciſ.7.par.1.Et an poſſit appellare,deciſum affirm.Ioſeph Ludouic.in deciſ.Peruſ.26.Et an poſſit poſt publicationem in cuaſa teſtes producere,deciſum cum pulchra diſtin.per Afflict.in deciſ.235.Et num poſſit agere coram Iudice delegato, deciſum affirma.Card.Put. in deciſ.165.li.3. Item an dicatur attentare,deciſum nega.Pute.in deciſ.7.par.2. Item an ei ſit concedendum primum & ſecundum beneficium,deciſum affirma.Affl.in deciſ.15. Item num exequutio ſententiæ impediri poſſit per eum opponentem ſe vigore ſuæ poſſeſſionis,deciſum affirm.Cache.in deciſ.37.

COLLECT. 107.

Super c.tanta qui filij ſint legi.

OPtimus, & vulgatus eſt tex. iſte in materia legitimationis per ſubſequens matrimonium,ſuper quo fuit aliquoties deciſum;Primo igitur videndũ eſt, an liberi per ſubſequens matrimonium legitimentur, deciſum affirma. Franc.Mat.in deciſ.672. Sed nunquid filij ex vili ſuſcepti fęmina a clerico beneficiato? deciſum affirma. Cacher. in deciſ.154.Et nunquid filij nati ex moniali in monaſterio degenti mediãte diſpenſatione in præiudicium ſubſtituti? deciſum nega.de Laurent.Ro.Auen.in deciſ.6.Item an hac in legitimatione liberorum conſenſus requiratur, deciſũ affirma.Frãc.Mar in deci.683.Sed quibus in caſibus nõ eſt neceſſarius decidit Boer. in deciſ.169.Et an requiratur inſtrumenta dotalia,deciſum nega.Theſ. in deciſ.83.Itẽ num legitimati per ſubſequens matrimonium ſuccedãt in feudo,deciſum affirma.Mynſing.centu.5. obſer.42.

Digitized by Google

obſer. 42. Sed quando hęredes excludãt legitimos in maioratu bonorum patrimonialium, decidit Gamm. in deciſio. 278. Et num excludant fœminas ſtantibus maſculis prohibitas ſuccedere, deciſum nega. Mynſing. cent. 3. obſer. 26. Et an ſobſtitutum, deciſum nega. Surd. in deciſ. 318. Item an poſſint eſſe aſſeſſores, deciſum nega. Mynſing. centur. 4 obſer. 31 Item num teſtamentum a patre factũ propter huiuſmodi ſequutam legitimationem rumpatur, deciſum affirma. Theſ. in deciſ. 84. Finaliter neptis legitima, & naturalis ex filio eo modo legitimato habetnè ius dicendi nullum teſtamentum aui ſui, in quo fuit prętерita? deciſum nega. Gamma in deciſ. 11.

COLLECT. 106.

Super Auth. præterea, C. de natur. liber.

NOn modo per ſubſequens matrimonium (vt in ſuperiori Collectan. diximus) filij legitimantur, verum in per reſcriptum Principis, vt in hoc tex. ſuper quo etiã fuit multoties, deciſum primo itaque prȩſupponendũ eſt num in hac legitimatione neceſſaria ſit citatio ab inteſtato venientiũ, & deciſum fuit nega. Boer. in deciſ. 121. Et quę cauſę exprimẽdę ſint decidit Viu. in dec. 339. Vbi etiã ponit qui poſſint, quive non legitimare; Item num Rex ſucceſſor poſſit reuocare priuilegium legitimandi alicui perſonę inſigni conceſſum per prædeceſſorem, deciſum affirma. Affl. in deciſ. 128. vbi dicit caſum hũc accidiſſe in perſona Illuſtriſſimi viriq; inſignis D. Michaelis Riccij mei anteceſſoris omni tempore laude venerandi, quippe qui tot, tantiſque meritis dignus fuit, eoq; apud Romanum Pontificẽ, atque Reges fortunatior, quã vt ex illis ſucceſſiue, & plerumq; vno, eodemque tempore accitus, cui inquã potius eorum morẽ gerere deberet, non ignoraret; Item nũ Imperator valeat nõ ſubditum legitimare in Terris Eccleſiæ, deciſum affirma. Caputaq. in deciſ. 147. p. 1. Et num in eiſdem Terris clericum filium clerici id fieri petentis, deciſum affirma. idem in deciſ. 149. p. 2. Et quid ſi legitimãdus in ſacris foret conſtitutus, deciſum idem apud eundem in ead. deciſio. Et ſi Imperator legitimet in tertij præiudicium in alieno territorio, an teneat legitimatio, deciſum nega. Maril. Ro. Ien. in deciſ. 1. Sed quid ſi fieret ad partis inſtantiam, an valeat ſaltẽ vt poſſit ex teſtamento capere, deciſum affirma. Marilia. in deciſ. eiuſdẽ Ro. 95. Item an Comes Palatinus poſſit legitimare laicũ Sacerdotis filium affirma. Polid. Rip. in obſer. 348. Item legitimatus ſuper defectu nataliũ, & diſpẽſatus ad dignitates, cenſeturne diſpenſatus ad Epiſcopatũ, & ad Archiepiſcopatum, deciſum nega. Franc. Mar. in deciſ. 114. Legitimatio autẽ quomodo diſtinguatur a diſpenſatione, vide Polid. Rip. in obſer. 347. & Minad. deci. 42. Itẽ legitimatis quaſi poſſeſſio qũo probet, vide Caputaq. in deciſ. 150. p. 2. Item ſi legitimatus ĩ feudo ſuccedat necne recurre ad Boe. in hoc diſtinguentem in deciſ. 122. Et an ſuccedat in Eccleſiæ emphyteuſi, deciſum neg. Gamm. in deciſ. 2. Et quid ſi eſſet ĩ ſpecie legitimatus ad emphyteuſim Eccleſiæ ab authoritatem habente deciſum affirma. Magon deciſ. Ro. Lucen. 10. Et num admittatur ad fideicommiſſum, deciſum nega. Intriglio. in deciſ Ro. Sicil. 3. Itẽ num dicatur de familia, nega. Polid. Rip. in obſeru. 341. Item nũ donatio reuocetur propter huiuſmodi filiorum ſpuriorum legitimationem, deciſum nega. Cacher. in deciſ. 119. Et an procedat diſpoſitio. l. ſi vnquã C. de

reuo-

reuocan.dona.deciſum nega. idem Cacher.in deciſ.121.Item num rumpatur teſtamentum patris, ſi in legitimatione adſit clauſula, ex teſtamento tamen in ea parte,quæ ſibi placuerit, deciſum affirma.Polid.Rip.in obſer.80. Et clauſula illa, citra præiudicium veniẽtium ab inteſtato, in legitimatione appoſita quid operetur,recurre ad Capyc.in deciſ 22.Cæterum nonnulla alia in huiuſmodi materia,vide per Affl. in deciſio. 386.& Guid.Pap.in deciſ. 482.

COLLECT. 109.

Super c.inter alia de immunit.eccl.

PRæcipue hoc in loco ſedet materia immunitatis Eccleſiæ, videamus etenim primo num fur ad Eccleſiam aufugiens ipſa cum re ſurrepta gaudeat eius immunitate, & deciſum fuit affirma.Gamm.in deciſ. 171. Et num graſſator ſemel in ſtrata publica, vel in ſylua furatus,deciſum affirma. D. Ludou. à Peguer.in deciſ.40.Et num homicida proditorius,deciſum nega.Guid.Pap.in deciſ.121.Item an ille,qui cum ad carcerem manibus duceretur ligatus, & pedibus ſe proiecit in terram intra atrium eccleſiæ, deciſum nega. Gamm. in deciſ.141.Et num is, qui a carceribus ad eccleſiam aufugit, nega. Boer. in deciſ.310.Et num ille,qui deliquit in Tẽplo,poſteaque aliud ob delictum ad eccleſiam aufugiat, deciſum nega. Capp. Tholoſ.in deciſ.422. Item num cõdemnatus ad torturam aufugiens poſtmodum ad eccleſiam , deciſum affirma. Gamm.in deciſ.281.Et num condẽnatus ad triremes in perpetuum, deciſum negat.idem in deciſ.362.Et an condemnatus ad perpetuum exilium, deciſum adhoc nega.idem in deciſ.179.Itẽ num aufugiens ad eccleſiam poſſit condemnari pro alio crimine, quod eccleſia nõ tuetur,deciſum affirma apud eundem in deciſ.52.Sed num poſſit in ea citari, affirma.Valaſc.in deciſ.81. cui tamen ego non adhæreo; Item cognoſcere ſi delinquens gaudere debeat immunitate eccleſiæ necne,num ſpectet ad Iudicem eccleſiaſticum, deciſum affirma. Franc.Mar.in deciſ.267.Illud tamen ſilentio non prætereo,quod in omnib.illis caſibus in quibus quis nõ gaudet immunitate eccleſię,non,niſi pręconceſſà Epiſcopi licentia, ab eccleſia abſtrahitor,vt refert Guid.Pap.in deciſ.121. in 2.dub.quod nempe Gregorij XIIII.Bullæ haud eſt inconforme;Et in ſumma qui gaudeãt,quiuè non immunitate Eccleſiæ, ponit Fran.Mar.in deciſ. 763.

COLLECT. 110.

Super Auth.ex complexu C.de inceſt.nupt.

CAuetur hac Auth.nefarios, inceſtuoſos,& ſpurios non poſſe liberos patri ſuccedere,nec ex eo ali,vnde de pluribus fuit dubitatum, videamus primò num ſpurius nulliter legitimatus poſſit patri ſuccedere,deciſum nega.Pute.in deciſ.91. par.1. Et an ſuccedat in emphyteuſi eccleſiæ, nega. Gamm. in deciſ.149.Sed num in emphyteuſi recepta per patrẽ hoc modo videlicet, pro ſe,& filio eius ſpurio, deciſum affirma. Affl.in deciſio.99. Et an ſuccedat fratri ſuo ſpurio vterino,deciſum affirma. Afflict.in deciſ.96.In quib. autem caſibus ſpurius ſuccedit ſuo patri, decidit Ioſeph Lud.in deciſ.Peruſ.18.in 2.dub. Et nũ natus ex ancilla in domo retẽta, vti concubina,ſit incapax relictorum,deciſum affirma.Affl.in deciſ.303. Et an ſit incapax legati ſibi facti ad aliquam artem mechanicam addiſcendam, vnde ſub-

Digitized by Google

ſubſtentare ſe poſsit, deciſũ nega. Gam. in deciſ. 201. Item nũ nepos legitimus, & naturalis ex filio ſpurio ſit capax ſuc ceſsionis. affirma. de Franch. in deciſio. 27. Et nũ neptis ſpuria excludat auiam à legitima filiæ ſuæ legitimæ, & natura lis, deciſum affirma. idem in deciſio. 47. Item in dubio num quis præſumendus ſit potius naturalis, quam ſpurius, affirma. Polid. Rip. in obſer. 490. Item num ſpurius præſcribat bona patris poſsiden do per plures annos, deciſum cum diſt. per Valaſc. in deciſ. Ro. Luſit. 19. Itẽ an debeat alimenta conſequi, affirma. & ſic contra text. noſtrum Capyc. in dec. 164. Itẽ dos data ſpuriæ à parte, debet- ne ad eius reuerti hæredes, ipſa mortua ſine filijs? deciſum affirma. Minad. de- ciſ. 21. Et pater, qui de æquitate canoni ca obligatur ſpuriam dotare filiam, an tunc teneatur, cum illa haberet aliquid, ex quo ſe alere poſſet, deciſum nega. Pe tr. de Beninten. in deciſ. Ro. Bono. 22. Item de ſucceſsione ſpuriorũ plenè Af flict in deciſ. 195. Item filius natus ex mi lite Hieroſolymitano expreſſe profeſ- ſo, num dicatur inceſtuoſus ita, vt ab hæ reditate patris excludatur, deciſum af- firma. de Franch. in deciſ. 28.

COLLECT. III.

In l. ſi ſeruum §. 1. ff. de act. empt.

AD ornatum huius tex. videto pri- mo Surd. in deciſ. 257. vbi, quãdo venditio dicatur ad corpus, quando ve- ro ad menſuram docet. Sed & ſi vendi- tio fiat ad corpus, num id, quod reperi- tur minus in mẽſura expreſsũ, teneatur venditor reſarcire, & deciſum fuit affir ma. Pet. de Benint. in deciſ. Ro. Bonon. 30. Et quid è cõtra ſcilicet ſi ſit facta ad menſurã deciſum adhuc Surd. in deciſ. 64. Itẽ iuri menſurandi quanto tẽpore præſcribatur? deciſum cum diſtin. circa quam recurre ad Theſſ. in deciſ. Sen. Pe dem 185. Ad hæc circa hanc materiam vide Affl. in deciſ. 68. Capyc. in deciſio. 14. inſuper & Boer. in deciſio. 50. vbi lo corum inuenies plura.

COLLECT. II2.

Super Auth. Et conſequenter C. de ſen- ten. & interlocut.

QVoniã hoc in loco tractatur de materia reconuentionis? videndũ eſt igitur an reconuentio ve- niat facienda in materia Capitulorum Regni, & deciſum fuit nega. Ann. in ſing. 432. Et nùm in iudicio manuten- tionis, deciſum adhuc nega. Idem Ann. in ſing. ſubſequẽ. Et an in criminalibus, deciſum affirma. ſi coram iudice ordi- nario vtriuſq; partis fiat, Franc. Mar. in deciſ. 899. Et nùm in cauſa apppellatio nis, deciſum nega. Dom. de Rot. in de- ciſ. 1. in tit. de mutu. petitio. in antiq. & Guid. Pap. in deciſio. 436. Et nùm in exequutiuis. deciſum nega. Flam. Car- tar. in deciſ. Rot. len. 3. Et an quando nomen accuſati non eſt inter reos rece ptum, deciſum & nega. Fran. Mar. in deciſ. 725. Item nùm fieri poſſit contra actorẽ, quippè qui à lite deſtitiſſet, eiq; renunciaſſet, deciſum affirma. Viu. in deciſ. 128. Item an proroget iuriſdictio- nem in iudicem incompetentem, deci- ſum affirma. Affl. in deciſ. 27. Item num in cauſa cõuentionis, & reconuentionis ſit eadem terminanda ſententia, deci- ſum affirma. Thoming. in deciſio. Rot. Lipſien. 16. Item nùm reus poſsit recon uenire actorẽ virtute conceſsionis eius, deciſum nega. Domini de Rot. in deciſ. 2. eod. præſ. titu. Et nonnulla de recon- uentione ponit in deciſ. 4. Flam. Cartar.

Digitized by Google

COLLECT. 113.

Super c. fin. de fid. inſtrum.

IN hoc text. tractatur per ſcribentes materia literarum compulſorialium, ſed prçuidendum eſt an in conceſsione compulſorialium litterarum neceſſaria ſit partis citatio, nega. Domini de Rot. in deciſ. 42. in tit. de proba. in antiq. Itẽ num inſtrumenta extracta in partibus in vim compulſoriæ decretæ, parte citata, faciant fidem in iudicio, deciſum nega. ijdem Domini in deciſ. ſubſequẽ. Item iudex compulſoriæ poſsitnè allegari ſuſpectus, deciſum nega. Caputaquen. in dec. 168. Sed ſuſpecto recuſato ſitne eius proceſſus nullus? affirma. idẽ in deciſ. 172. Item nùm compulſoria poſsit concedi poſt publicationem in cauſa, deciſum nega Domini de Rot. in deciſ. 37. in præcit. titu Sed & nùm ſpecialis compulſoria detur, vbi de calumnia conſtet, deciſum nega. Caputaquẽ. in deciſ. 169. Et ea ſpecialis an retardet proceſſum, affirma. idem in deciſ. 171. Item nùm eos artet, qui non ſunt in cauſa nega. Mohed. in deciſ. 2. tit. de fide inſtrum. Sed & quid operetur obtenta ſuper inſtrumento obligatorio cum appoſitione diei, vide per Guid. Pap. in deciſio. 66. Item nùm exequutor compulſoriæ poſsit demandare examen teſtium, deciſum nega. Caputaquen. in deciſ. 167.

COLLECT. 114.

In l. extra territorium ff. de iuriſd. omn. iud.

MAteria iuriſdictionis extra territorium exercitæ ſedet hic, ſuper qua aliqua fuerunt dubitata; Et primo nùm Epiſcopus, vel eius Vicarius poſsit concedere litteras dimiſſoriales extra diœceſim, deciſum affirma. Grat. Rot. March. in deciſ. 98. Item nùm legitimatio facta extra territorium legitimãtis ſit ratihabente patre valida, deciſum affirma. Pute. in deciſ. 22. par. 2. Item nũ excuſſio de bonis extra territorium ſitis fieri debeat, deciſum nega. Theſſ. in deciſ. Sen. Pedem. 40. Item nùm bannitus poſsit impunè offendi extra territoriũ bannienſis, nega. Flam. Cartar. in deciſ. Ro. Ien. 68. Sed & nùm inſtrumentum Notarij extra territorium eius confectum, qui eum creauit, validum ſit? deciſum nega. Valaſc. in deciſio. Rot. Luſit. 9.

COLLECT. 115.

In l. ſed ſi hæreditas §. 1. ff. ad exhiben.

NOta regulam ex hoc tex. eum teneri ad impenſas, cuius gratia actus celebratur, & hinc ſanè ad multa deciſa illatum eſt. Et quidẽ primò cuius expẽſis alimentandus ſit debitor inops carceratus, deciſum expenſis creditoris Affl. in deciſ. 71. At expoſitus cuius ſit expenſis alendus, deciſum expẽſis Epiſcopi Theſſ. in deciſ. 118. Sen. Pedem. Item cuius expenſis pauper litigans litem perficere debeat, deciſum expenſis alterius partis, ſi aliunde non habet, & præſumptionem habet de bono iure Creſcent. in deciſ. 8. de iudic. Itẽ cuius expenſis quis ſit incarcerandus, deciſũ expenſis petentis carcerationem Fran. Mar. in deciſ. 254. Item principalis abſens, cuius ſit expenſis examinãdus, deciſum expenſis ipſius Affl. in deciſ. 176. Boer. in deciſ. 305. Cappel. Tholoſ. in deciſ. 274. Sed cuius expenſis vocandi ſunt teſtes de longinquis partibus, & an debeãtur expenſæ victus proprii tã

tum

Digitized by Google

tum, vel operarum mercedes, deciſum expenſis petentis, & omnia deberi Cacher. in deciſ. 45. Et delatio iuramenti abſenti præſtanda, cuius fiat expenſis, deciſum ipſius abſentis reſpondere debentis Cappell. Tholoſ. in deciſ. 100. Itē cuius expenſis facienda ſit delinquentis remiſſio, deciſum expenſis petentis remiſſionem Boer. in deciſ. 303. & Thoming. in deci. Ro. Lipſiēſ. 13. Item cuius expenſi; fiat cognitio partus ſuppoſiti, deciſum expenſis petentis cuſtodiam, de Franch. in deciſ. 333. Item cuius expenſis mittendi ſunt Commiſſarij pro examinandis teſtibus, deciſū per Franc. Mar. in deciſ. 221. Itē electio cuius fiat expenſis, deciſum per eundem in deciſ. 47. Item Eccleſia polluta cuius ſit expēſis reconcilianda, deciſum expēſis Epiſcopi, idem in deciſ. 988. Et Prælati funeralia cuius ſint expenſis facienda, deciſum ex eiuſdem ſpoliis Capyc. in dec. 83. Item emptor denuntians venditori litem ſibi motam, teneaturne omnia acta moleſtiæ ſuis ſumptibus exhibere, deciſum nega. Theſſ. in deciſ. 218. Item cuius expenſis committenda ſit cauſa conſultori, deciſum communibus ſumptibus Ioſeph. Ludou. in dec. Peruſ. 74 Sed & excuſſio bonorum, cuius facienda ſit expenſis, deciſum expēſis aliquando alterius, quam patentis Minad. in deciſ. 16.

COLLECT. 116.

In l. properandum §. ſiue autem C. de iudic.

¶ Expenſarum cauſa litium factarum.

PLeraſque habet ſub ſe caſus deciſos hic tex. in materia expenſarū cauſa litium factarum, diſponendo victum victori ad expēſas ipſius victoris ſacramento taxandas, condemnandum eſſe; Sed & quas expenſas victus victori ſoluat, & an damna ea in condemnatione reficiat, eſt recurrendum ad Theſſ. in deciſ. 67. Sen. Pedem. in hoc facientem diſtinctionem; Et vbi ſoluere habeat, deciſum vbi iudicium agitatum fuit Caputaquen. in deciſ. 342. par. 1. Et num debeat ſoluere, niſi cauſa prorſus determinata, deciſum quod tunc debet ſoluere idem Caputaquen. in deciſio. 341. par. 1. Item num expenſæ veniant reficiendæ data proceſſus nullitate, deciſū affirma. Affl. in deciſ. 70. Et num etiam ſint reficiendæ in mutatione iudicii, deciſum affirm. cum temerarius eſſet mutans, alias non Card. Pute. in deciſ. 374. part. 2. Et an per litis renunciationem ſint quoque reficiendæ, deciſum affirma. Cappell. Tholo. in deciſ. 17. Et num debeantur ſi ſint ante reperta inſtrumēta factæ, deciſum cum diſtinct. Theſſ. in dec. 73. Et an debeantur inita inter partes tranſactione de negotio principali, deciſum affirma. Mynſing. cēt. 4. obſer. 47. Et inſtantia perempta num debeantur ab eo cuius facto periit, deciſum affirma. Flam. Cartar. in deciſ. Rot. Ien. 24. Et num expenſæ Aduocatorum, & Procuratorum, qui gratis ſeruierunt, peti poſſint, deciſum affirma. Si remittuntur animo remunerandi, alias non Domini de Rot. in deciſ. 38. in tit. de ſent. & re iud. in antiq. Et an expenſæ attentatorum taxari poſſunt antequam pronuncietur in principali, deciſum affirma. Dom. de Ro. in deciſ. 37. eod. tit. Itē nota actorem ſuccumbentem ſemper condemnari in expenſis, Gram. in deciſ. 83. Sed etſi victus iuſtam habeat cauſam litigandi, an condemnetur in expenſis, deciſum affirma. Polid. Rip. in obſer. 62. Et num abſens, ſit ſemper condemnandus in expenſis ſiue ſit actor, ſiue reus, deciſum affirma Mynſing. cēt. 4. obſer. 67. Et an expenſarum condemnatio fiat propter mendacium affirma. Affl.

Digitized by Google

Affl.in deciſ. 126. Et an ſi omittatur in poſſeſſorio, poterit in petitorio fieri, deciſum neg. Dom. de Rot. in deciſ. 40. de ſent. & re iud. in antiq. Et ea non facta in ſententia an cenſeatur victus ab expenſis abſolutus, deciſũ neg. Flam. Cartar. in deciſ. 1. Et an expenſarum condẽnatio facta contra plures intelligatur, vt vnuſquiſq. pro rata teneatur, deciſũ affirma. Flam. Cartar. in deciſ. 28. & Caputaquen. in deciſ. 343. par. 1. Et quid e contra ſi expenſæ litis debeãtur pro rata victoriæ, deciſum neg. Flam. Cartar. in deciſ. 57. Boer. tamẽ in deciſ. 74. dicit deciſum, quod reus in his, in quibus ſuccubuit, quamuis in alijs abſoluatur, condemnari debet in expẽſis; & Iudex debet victum in expẽſis condemnare, ẽt quando ex officio procedit Creſcen. in deciſ. 1. vt lit. pend. Item an inſufflationem ſpiritus vitę obtinens, teneatur ſoluere expenſas, deciſum affirma. Gram. in deciſ. 91. & Triuiſ. Rot. Venet. in deciſ. 62. par. 1. Item num Aduocatus, & Procurator in cauſa propria licite expẽſas a victo poſtulet, deciſum nega. Dñi de Rot. in deciſ. 451. in tit. de ſent. & re iud. in antiq. & Mynſing. cent. 1. obſer. 2. Et expẽſæ litis ſintne decernẽdæ decretis alimẽtis, affirmatiue Caputaq. in deciſ. 109. part. 1. Item num miſſio in poſſeſſionem fieri poſſit pro expenſis litis, deciſum nega. Fran. Mar. in deciſio. 391. Nouiſſime an Fiſcus indebite aliquẽ moleſtans, veniat in expenſis, damnis, & intereſſe condemnãdus? & quidem pro affirmatiua parte fuit deciſum apud Viu. in deciſ. 479.

COLLECT. 117.

Super c. fin. de elect. in 6.

Citationis per edictum materiam hic tractant DD. & ſuper ea aliquoties fuit deciſum; primo quidem videndum eſt, an huius tex. diſpoſitio locum obtineat in præſẽtatione, deciſum affirma. Creſcent. in deciſ. 12. de iu. pat. Item an hæc citatio ædictalis ſufficiat, vbi agitur de priuatione alicuius, deciſũ neg. Caputaquen. in deciſ. 114. Et an ſi agitur de ſentẽtia diffinitiua negatiue, idem in deciſ. 117. Et an etiam, quando citandum conſtat eſſe in loco certo, ſufficiens ſit, deciſum nega. Gamm. in deciſio. Rot. Luſitan. 15. Item num compræhendat clericos, deciſum per Surd. in deciſio. Mant. 26. Gram. in deciſ. 78. & Valaſc. in deciſio. Ro. Luſitan. 92. Et an ignorantes, deciſum cum diſtinct. per Caualcan. in deciſio. 39. Item num citatio hæc, cui addatur, contra intereſſe prætendentes, dicatur monitoria, vel arctatoria, deciſum eſſe monitoriam; verum arctatoriam vbi aliquis eſſet expreſſe nominatur Caputaquen. in deciſ. 143. Item num inſtitutio beneficij patronatus cenſeatur inualida non præpoſita citatione prædictu m, affirma. Caputaquen. in deciſ. 95. par. 1. & Viu. in deciſ. 309. Sed & ea tantum interueniente num extractio inſtrumenti ſit inualida, affirma. Mohed. in deciſ. 8. de teſti. Item citatus per edictũ dicaturne verus, vel fictus contumax, deciſum pro poſteriori caſu Caputaquen. in deciſ. 118. par. 1.

Digitized by Google

COLLECT. 118.

In l.3.C.de nouat.

NOn alibi locorum, quàm hic, & in l. Modeſtinus ff. de ſolu. ceſſionis materia ex qua nempe frequentiſſimæ ortæ ſunt deciſiones, aptius pertractari poteſt. Videndum, ſi libet, prius eſt, nũ cedens debitum, teneatur illud verum, ac exigibile manuteneri, deciſum per Magon. in deciſ. Rot. Floren. 39. Et cedens nomen debitoris, an teneatur eum locupletem præſtare, deciſum nega. tamen tenetur eum verum facere Marilian. in deciſio. Ro. Ien. 2. Et an teneatur tradere ceſſionario ſcripturas authenticas, quibus mediantibus iuſtificetur ceſſio, affirma. idem in deciſio. 5. Et an valeat reuocare ceſſionem, dico affirma. vbi tamen ceſſionarius pacta non ſeruaſſet Mynſing. cent. 3. obſer. 46. Et nùm poſſit prò ceſſionario deponere, nega. Mohed. in deciſ. 2. & 3. de teſti. & Cappell. Tholoſ. in deciſ. 94. Et nùm valeat agere cõtra debitorem ceſſum, deciſum cum diſtinct. Cacher. in deciſ. 60. Et nùm eius confeſsio, ſeù liberatio poſt ceſsionem factam noceat ceſsionario, deciſum cum diſtinct. per eundem in deciſ. 45.

Item nùm ceſsionarius teneatur exhibere ceſsionem ante litem conteſtatã, nega. Marilia. in deciſ. 7. & Cacher. in deciſ. 57. Et an teneatur fidem facere de ceſsione, antequam lis ſit conteſtata, affirma. ſi agatur directa actione, & nomine cedentis, ſecus ſi vtili Capp. Thol. in deciſ. 294. Et nùm poſsit agere contra cedentem rem ſibi non liberam, affirma. M. Ant de Amat. in deciſio. Rot. March. 6. Sed & nùm agere poſsit via Ritus M. Cur. nega. de Franch. in deciſ. 353. & Flam. Cartar. in dec. Ro. Ien. 63. Et nùm prò iuribus ei ceſsis trahere poſsit ex cauſa lucratiua ſecũdũ Ritum prædictæ Mag. Cur. dico nega. regulariter, verum affirma. ſi eſſet perſona miſerabilis, de Franch. in deciſion. 195. Et agens vigore ceſsionis an compenſationis exceptionem pati poſsit, affirma. Theſſ. in deciſ. Sen. Ped. 221.

Item nùm debitor ceſſus opponat cõpenſationem ceſsionario de eo, quod ipſe ceſsionarius debet, deciſum affirma. Flam. Cartar. in deciſ. 62.

Item ceſsio nùm præſumatur ſimulata ex confeſsione cedentis de pretio recepto, affirma. Viu. in dec. 158. Et ceſſio iurium an duobus fieri poſsit, deciſũ cum diſtinct. Cacher. in deci. 62. Et ceſſio ſub conditione acceptata, nùm non adimpleta conditione, habeatur ac ſi acceptata non eſſet, affirma. Cartar. in deciſ. 48. Et ceſsio facta per negotiorũ geſtorem quomodo dicatur valida, deciſum per Caputaquen. in deciſio. 104. par. 1. Et ceſsio facta in Fiſcum per carceratum, an dicatur valida, deciſum affirma. idem in deciſio. 105. Et ceſsio actionis lite pendente an ſit nulla, affirma. Fran. Mar. in deciſ. 148.

Itẽ exceptio, quæ opponi põt contra cedẽtem, an noceat ceſsionario, deciſum. affirma. Affl in deciſ. 74. Et exceptio cedendarum num competat tutoribus doloſis, nega. de Franch. in deciſ. 662. Et vno ex correis liberato per creditorem an poſsit per alium correum conuentum opponi exceptio cedẽdarũ deciſum affirma. de Franch. in dec. 476.

Item pactum de retrouendendo an cedi poſsit, affirma. Fran. Mar. in deciſ. 404. Et nùm ius annullandi vẽditionẽ, etiam affirma Flam. Cart. in deciſ. 18.

Item cauſa ceſsionis nùm probetur per cedentis confeſsionẽ, affirma. Card. Pute in deciſ. 22. par. 3. Item nùm priuilegium tacitæ hypothecæ tranſeat

in

in ceſsionarium, affirm. Magon. in deci. Ro. Luc. 54. Itē an mulier per ceſsionē ſuorum iurium ſibi præiudicet in pręlatione, deciſum per Minad. in deciſ. 29. Demum conuentus hypothecaria offerendo debitum an poſsit petere iurium ceſsionem, deciſum affirm. Grat. in deciſ. Ro. March. 115.

COLLECT. 119.

Super c. vni. §. verum de iur. patron. in 6.

¶ Temporis patronis conceſſi ad præſentandum.

HIc habemus tempus, quod patronis conceditur ad pręſentādum, necnon, & differentias inter ius patronatus eccleſiaſticum, & laicale; Nam patrono eccleſiaſtico conceditur ſemeſtre tempus; laico verò quadrimeſtre. ſed & illud tempus quomodo patronis computari debeat, deciderunt Domini de Ro. in deciſ. 10. tit. de iur. patron. in antiq. Et num poſsit prorogari per ordinarium, decidit affirma. Creſcen. in deciſ. 11. in tit. de dilat. Sed & eo prorogato num ordinarius poſsit ponere Oeconomum, patronis diſcordantibus, affirma. idem in deciſ. 12. eo. tit. Et à quo die incipiat patronis currere, ſcilicet à die vacationis, vel à die ſcientiæ? Domini de Ro. in dec. 13. in præfato titu. de iu. patron. in antiq. tenuerunt pro priori caſu, ſcilicet à die vacationis. Caputaq. tamen in deciſ. 248. par. 3. dicit deciſum a tempore ſcientiæ, in quo & ipſe potius reſiderem; Item patrono non præſentante infra tempus ſemeſtre, an Epiſcopo incipiat ſtatim tempus currere, deciſum per Dominos de Ro in deciſ. 6. in tit de iure patro. in nou. Et pariter patronus non pręſentans infra tempus an poſsit moram purgare, nega. Thoming. Ro. Lipſien. in deciſ. 13. Item num proviſio de beneficio iuriſpatronatus per Epiſcopum abſq; præſentatione patroni facta, ſit valida, deciſum nega. Moh. in deciſ 6. tit. de iur. patron. Item num ius patronatus in dubio præſumatur Eccleſiaſticum, deciſum affirma. Creſcen. in deciſ. 9. de iu. patron. Verum laicale ſi hæredes ſint in poſſeſsione præſentādi Card. Pute. in deciſ 90 par. 3. & in deciſ. 227. p. 2. Achil. de Graff. in deciſ. 1. de iu. patr. Mohed. in deciſ. 9. hoc tit. Gamm. in deciſ. 53. & Creſcent. in d. deciſ. 9. Et iuſpatronatus fundatū à laico relictum quatuor laicis, & vni clerico quomodo pręſumatur, deciſum eſſe laicale Creſcent. in deciſ. 3. in eod tit. Et iuſpatronatus beguinarum cenſeturne eccleſiaſticum, vel laicale? deciſum eſſe eccleſiaſticum Domini de Ro. in dec. 8. eod. titul. vt ſupra in antiq. Et in dubio præſumaturnè, præſentatio facta infra tempus habile? nega. DD. de Ro. in deciſ. 12. tit. in antiq.

COLLECT. 120.

Super c. felicis, de pœn.

¶ Priuilegiorum Cardinalium.

OCcaſione huius text. non incongruum videtur hic agere de materia Cardinalium, ſuper qua fuit primo dubitatum num Cardinalis poſsit abeſſe à Curia Rom. abſque licentia Papæ, & quidē plenè diſcutitur per Affl. in deciſ. 289 ad quem recurre; Et acceptando indultum, an poſsit ab eo reſilire, nega. quia videtur quaſi contraxiſſe Achil. de Graff in deciſio 1. in tit. de indul. Card. Et indulta Cardinalium an capiant vacantiam per obitum aliorum Cardinalium, deciſum affirma. Creſcēt. in deciſio. 3. de priuil. Item num Cœtus Cardinalium poſsint, ſede vacante, reſtituere, ac habilitare Cardinales priuatos per Papam. recurre ad Capyc. in deciſ. 114. hunc articulum diſcutiētem; Item

Car-

Digitized by Google

Cardinali aſſerēti aliquid in præſentia Papæ an ſit credendum, affirma. Capucaquen. in deciſ. 95. par. 1. Et Cardinali legato affirmanti ſibi aliquid de reſeruatis Papæ competere ex poteſtate demādata, an credatur, nega. idem in deciſ. 93. ead. par. Item an currant Cardinali ſex menſes à die commendæ ad reſignādum beneficium ſui familiaris affirma, idem in deciſ. ſequen. Et num ei poſſit inhiberi nega. Domini de Rot. in deciſ. 25. de do. & contu. in antiq. & an ex Cardinale alteri Cardinal. nega. ijdem in deciſ. 31. eod. tit. in antiq. Item regula de octo menſibus excipiens Cardinales, an intelligatur de Cardinalib. ordinarijs tantum collatoribus, an vero de legatis, deciſum pro priori caſu Creſcen. in deciſ. 20. de præben. Item indultum Cardinalis de conferendis beneficijs ad collationem ſuā de iure ſpectantibus, an compræhendat beneficia, in quorum poſſeſſione conferendi alius erat, deciſum nega. Pute. in deciſio. 206. par. 1.

COLLECT. 121.

In l. 1. & to. tit. C. qui bon. ced. poſſ.

¶ Ceſſionis bonorum.

Bonorum ceſſionis materia nobis aliquas peperit deciſiones, ſup qua fuit primo dubitatum, num cedere bonis poſſit, qui dilationem quinquennalem impetrauit, deciſum neg. Afflict. in deciſ. 378. & an qui negauit debitum, pariter cedere valeat, deciſum nega. idē Affl. in deciſio. 379. & an qui commiſit dolum, quippe in fraudem ſua bona alienauit, nega. DD. de Ro. in dec. 22. de reſtitu. ſpol. in antiq. Sed etſi dolo bonis ceſſit, qualiter puniēdus ſit videto Magon. in deciſ. Ro. Luc. 88. Et num ſpoliator ceſſionem bonorū facere poſſit, affirma. Domini de Ro. in deciſ. 30. de ſent. & re iudic. in antiq. Sed an Monachus, qui aliū beneficio dolo ſpoliauit? deciſum nega. Cappel. Tholoſ. in deciſ. 466. & quid ſi ſine dolo ſpoliauit, an ad ceſſionem bonornm admittatur, vt agat in poſſeſſorio, deciſum affirma. Card. Put. in dec. 251. p. 1. & num hæres inuētario haud confecto hoc beneficio vti poſſit, nega. Thom. Triuiſ. in deciſ. Venet 8. par. 1. & an quis in delictis, affirma. Theſſ. in deciſio. 182. Sen. Pedem.

Itē cedens bonis an poſſit agere, affirma. Mar. Ant. de Amat. in deciſ. Rot. March. 93. Et lite pēdente ſuper actione iniuriarū, an poſſit poſtea proſequi, deciſum per Cappel. Tholoſ. in deciſio. 249. & nū liberetur, quia ſoluat ad pinguiorem fortunam euētus, deciſum affirma. ſi vituperoſa fieret ceſſio, alias ſecus Guid. Pap. in deciſ. 343. & num deſinat eſſe Dominus ſuorum bonorū, deciſum affirma. poſt diſtributionē Capp. Tholoſ. in deciſ. 134. & an pendente proceſſu ſuper ceſſione bonorū poſſit exequari, affirma. Cappell. Tholoſ. in deciſ. 28.

Itē nū ceſſioni bonorum poſsit renūciairi, affirma. idē in deciſ. 61. At Theſſ. in deci. 36. contrariā tenuit ſententiam; Sed quid ſi quis cum iuramento renunciaret, an poſſet poſtea cedere bonis, deciſum adhuc Domini de Ro. in deciſio. 31. de ſent. & re iud. in antiqu. & Guid. Pap. in deciſ. 211. Hinc ergo patet, cum non obſtāte iuramento quis adhuc admittitur ad ceſsionē bonorū, tanto fortius eo non interueniente, & ſic Theſſ. opinionē proximè adductā eſſe ſequēdā Itē exceptio ceſsionis bonorū, an impediat litis conteſtationē, affirma. Cappel. Thol. in deciſ. 136. Itē cedens bonis poſſitne de creditis, debitiſque actiue, vel paſsiue ante ceſsionem in iudicio ſtare? neg. Cornaz. in deciſ. Ro. Lucenſ. 175.

Digitized by Google

COLLECT. 122.

Super cap. ſi quis ſuadente diabolo 17.q.4.

¶ Abſolutionis excommunicationis.

ISte tex adeo vulgatus eſt,vt,cum agitur de incurrēda excommunicatione ob percuſſionem in clericos,ex qua ſane caueant omnes, vè enim ſibi, qui in id inciderit, planè neminem propè lateat; Sed & prius, quam ad aliorum demōſtrationem caſuum perueniatur, præuidenda erint requiſita, de quibus Franc.Mar.in deciſ.921.ad hoc vt quis huius,c.incurrat pœnam;& de eius intellectu idem in deciſ.803.quem nempe ſolum reperi,qui in hac materia decidat;Sed nūm inquam excommunicatus iuxta huius tex.diſpoſitionem,ſi parti fecit ſatis poſſit ab Epiſcopo abſolui, deciſ.nega.Fran.Mar.in dec.907. Et nū a maiore Pœnitentiario Papæ,affirm. idem deciſ.925.Et num a Legato de latere in Prouincia ſibi decreta poſſit, dico, abſolui affirma. vide in deciſ.90. Item impubes ob violentas manus in clericum illatas a quo abſolui debeat, & qua veniat puniendus pœna,vide in deciſio. 922. & filij familias, & ſerui a quo abſolui debeant,vide in deciſ.926. & a quo homines delicatę conditionis, vide in deciſ.923.& a quo qui mala laborant valetudine, vide in deciſ.929.& a quo moniales, in deciſ.931. & a quo maritus excommunicatus abſolui debeat,deciſum a Papa,vide in deciſ.927. Sed num teneatur deferre litteras teſtificatorias Ordinarij pro abſolutione obtinenda in Curia Romana,deciſ.neg. vide in deciſ.909 Item hæc abſolutio poſſitnè peti per procuratorem? nega. vide in deciſ.930.Item hæc excommunicatio incurſa, ipſo facto ob violentas manus in clericos,ſitnè publicanda?affirma.in deciſ.950. Item num ſpuens in perſonam clerici incidat in pęnam huius c.deciſū affir.in deciſ.919. Et ſciēs, & patiens,vt clericus percutiatur, an incurrat pariter hanc pœnam, affirma. in deciſ.971.De forma tandem abſolutionis huius cap. vide in deciſ.927.

COLLECT. 123.

Super cap.accuſatus de hæretic.in 6.

¶ Relapſi in hæreſim.

AGitur in hoc capitulo materia relapſationis in hæreſim, ſuper qua Thomæ Triuiſano frequentius occurrit decidere;Et primò num pro relapſo habendus ſit,qui pænitentiam ſibi in ſententia abiurationis iniunctam, non adimpleuit,& deciſum fuit in affirmatiuam in deciſ.36.par.2.Item poſt purgationem canonicam vehementer effectus ſuſpectus de hæreſi, an poſſit, vti relapſus,condemnari,nega. vide in deciſ.39.&num qui de formali hæreſi abiurauit poſſit ſi poſtea incidat in vehementem ſuſpicionem, vti pariter relapſus condemnari,nega.in deci.37. Item qui vti ſuſpectus de hæreſi,abiurauit de vehementi iniuncta ſibi pænitentia, an ea peracta remaneat inhabilis ad beneficia obtinenda, & an etiam priuetur obtentis?deciſum nega. Farinac.in dec. 51.Item teſtis deponens de auditu ab eo,qui aſſeruit ſe alias fuiſſe hęreticum faciatnè plenam, vel ſemiplenam probationem? Reſpon. ſemiplenam Tho. Triuiſ.in deciſ. Venet.38.par.2.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 124.

In l. dies feſtos C. de fer.

¶ Feriarum.

DIſponit hic tex. non poſſe vllos iudiciarios actus exerceri in die feriato: Sed num cauſa poſſeſſorij agitari poſſit? affirm. Cappel. Thol. in dec. 159. & Achil. de Graſſ. in deciſ. vni. in tit. de fer. Et num audientia teſtium committi, affirm. Creſc. deciſ. vni. eo. tit. Et num reuocatio attentatorum fieri, affirma. Mar. Ant. de Amat. in deciſ. Ro. March. 26. Et num exequutio ſententiæ fieri poſſit in die feriato in honorem hominis, deciſum affirm. Cappel. Thol. in deciſ. 158. Et teſtes coginè poſſint in die feriato ad deponendum ſtante renunciatione partium? nega. Theſſ. in deciſ. 39. Item ſententia nulla ex eo, quod in tali die eſt lata, poſſitnè in cauſa appellationis confirmari? nega Grat. Rot. March. in deciſ. 144. Item Nūtius Apoſtolicus ad aliquem Principem deſtinatus, quas ferias obſeruare tenetur. S. Ro. Curiæ, vel Ciuitatis illius, in qua ipſe reſidet, deciſum pro priori caſu Tho. Triuiſ. in deciſ. Venet. 31. p. 1.

COLLECT. 125.

Super c. vni. de cler. non reſiden. in 6.

¶ Diſtributionum quotidianarum.

IN hoc tex. tractatur materia diſtributionum quotidianarum hæq. ſuper ea vſq. adhuc ortæ ſunt deciſiones. Sed præuidendum eſt quando diſtributiones quotidianæ diſtribuendæ ſint, deciſum ſecundum Eccleſiæ. conſuetudinem Viu. in deciſ. 311. Et nū veniant appellatione fructuum, deciſum nega. Caputaq. in deciſ. 29. par. 2. Sed num veniant in condemnatione fructuum? deciſum affirma. ſi fuerint perceptæ, alioquin ſecus Ro. Diuerſ. in deciſ. 618. p. 1. Sed & eæ, quæ ſuſpenſionis, vel excōicationis tēpore obueniunt, quos in vſus conuerti debeant, decidit Fran. Mar. in dec. 881. p. 2. & num cōputentur in valore beneficij impetrati communi extimatione, deciſum nega. Domini de Rot. in deciſ. 33. de ſent. & re iudic. in antiq. Itē num Epiſcopus poſſit illas deficientiū applicare Fabricæ, deciſum affirm. Ro. Rom. Diuerſ. in deciſ. 325. par. 2.

COLLECT. 126.

Super conſuet. Neap. Et ſi Teſtator.

¶ Conſuetud. Neap. circa diſpoſitionem de bonis antiquis.

COnſuetudo hæc ponit metam, & formam morientibus, vt de bonis antiquis non poſſint niſi de medietate diſponere, altera vero medietas reſeruanda eſt proximioribus agnatis, vel cognatis prout ex quo latere dicta bona obuenerunt, Sed nūc videndum eſt, an iſti proximiores excludantur per ſpecialem huic conſuetudinem renunciationem, deciſum affirm. & difficultatem non recipit Capyc. in deciſ. 190. Sed nū per generalem? affirma. de Franch in deciſ. 690. par. 4. & num per ſubſtitutionem excludantur ab hac medietate, deciſum nega. Afflict. in deciſ. 310. Sed num per donationem inter viuos? deciſum affirm. ſi per fraudem facta non fuerit Afflict. in deciſio. 370. in 3. dub. Et quando ſit facta in fraudem, decidit Capyc. in deciſ. 85. Et num per mulierem pro ſua dote agentem, deciſum cum diſtinct. Affl. in deciſ. 348 Itē æs alienum deduci debet ex toto patrimonio, & ſic etiam de medietate antiqua, an vero de medietate tantum, de qua potuerit diſponere, deciſum cum diſt. de Franch. in deciſ 280. & Capyc. etiam in deciſ. 191. Itē fructus huius medietatis a quo-

Digitized by Google

tempore debeantur,deciſum a tempore mortis Teſtatoris de Franch. in dec. 474.Item conſuetudo hæc compræhẽdatne clericum diſponentem?nega. Capyc.in deciſ.98.& de Frãch.in dec.411.

COLLECT 127.

Super cap.bonæ memoriæ il ſecondo de elect.

¶ Singularitatis teſtium.

MAteria ſingularitatis teſtium poteſt ſedere hic,& etiam in cap.licet ex quadam de teſtibus, vide primo quot ſint ſpecies ſingularitatis Ioſeph Lud deciſ.Rot.Peruſ.9.vbi tres ſpecies adducit, datur enim ſingularitas obſtatiua,diuerſificatiua,& adminiculatiua, declarare modo hæc per exempla,eſſet peruertere noſtrum ordinem, vnde vide ibi,Num autẽ teſtes ſingulares probent poſſeſsionem alicuius, deciſum affirmatiue Caputaquen. in deciſio. 269. par.3.Item probant electionem ſepulturæ Guid.Pap.in deciſ. 544. Item declarationem voluntatis Franc.Marc.in deciſ.462.par.1.Sic quando agitur de probando quid in genere Mynſing cent.3. obſer.76.& Rip.obſer.204. Sic quando per varia media tendunt ad eundem finem Mynſing.cent.2.obſer.10.Et quãdo coniungãtur,vt probetur, vide Ant. Fab.in deciſ. 46. de teſtib.In his autem caſibus,in quibus probant,quot numero eſſe debeãt ad hoc,vt plenè probẽti, reſpon.quinque,& quid in actu reiterabili probandi,reſpon.etiam quinque, idem Faber in deciſ. 51. eod Sed num teſtes ſingulares probent confeſsionẽ, deciſum negat. Affli.in deciſ. 364.Pute.in deciſ 476.lib.2.maxime ſi agatur de probanda vna,eademque confeſsione Gratian in deciſio.Ro. March. 139. Sed variantes in loco, & tempore an dicantur ſingulares,negatiue ſi locus,& tempus minus ſit ſubſtantiale Bellam. in deciſ.391.& Cappel. Thol. in deciſ. 11.Vnum tamen vltimo nota teſtes in dubio præſumi conteſtes, non autem ſingulares Ro.Auenion.in deciſ.62.

COLLECT. 128.

In l.reſpiciendũ §.delinquunt ff de pœn.

¶ Homicidij.

IN hac l.ſedet materia homicidij cuiuslibet qualitatis; Quæritur primo an homicida voluntarius gaudeat immunitate Eccleſiæ,deciſum nega.Gui. Pap.in deciſ.121.& Peguer.in deciſ.54. idem dicas de homicida proditorio idẽ Peg in deciſ.58.& 62.Sed num clericus homicida depræhenſus cũ habitu clericali,verum indecenti ſit dimittẽdus ſuo Iudici,nega.Guid.Pap.in dec.138.Homicidium autem voluntariũ,ſed in alterius perſonam commiſſum, quã contra in mente conceptũ,an veniat puniendũ pœna ordinaria,negatiue Theſſ.in dec. 242.& a pluribus deliberate commiſsũ qualiter in re dubia puniatur, & quidẽ pœna extraordinaria decidit idẽ Theſſ. in deciſ.31.Sic ſi calore iracundiæ factũ fuerit,idem in deciſ. 78.Diminuitur ẽt pęna homicidij ob tẽporis diuturnitatẽ Theſſaur.in dec.76.Item propter minorẽ ætatem,idem in deciſ.161.Sed limita in caſu de Franch.in deciſ. 231 Pœna quoq; extraordinaria punitur homicidio cauſam præbens Cacher. in deciſ. 104.Sed num prodigus perpetrans homicidium poſſit puniri nedum pœna corporali,verum amiſſionis bonorum, deciſ.affir.de Franch. in deciſ. 461.Sed num homicida furioſus poſſit puniri, nega.ſed in carceribus detineatur Ant. Faber in deciſio.1.de Sicar. Idem dicas in ebrio,ſi ei imputari culpa minus poſ-

ſit,

Digitized by Google

ſit,idem Fab.in deciſ.7. eod. Idẽ in Patre, qui per imprudentiam filium occiderit,eſt enim venia dignus Fab. in deciſ.10.eod.tit.Sed quid de Matre,infantem iam natum occidente,reſpon. pœna mortis puniendam. Theſſa. in deciſ. 13. Sicut, & quæ partum in latrinam abiecerit Cacher.in dec. 61. Homicidio autẽ inter plures cõmiſſo vnico vulnere, & ignoratur quis occiderit, omnes veniunt abſoluẽdi Peguer. in deciſ. 63.

COLLECT. 129.

Super cap.cum in contemplatione de reg.iur.

¶ Torturæ.

MAteria torturæ ſedet hic. Vide primo an Mag. Cur. Vic.poſſit torquere ex ſolo proceſſu informatiuo quod ſic in grauibus delictis Afflict. in deciſ.391.Et an iudex poſſit mutare tormenta,affirmatiue Viu.in deciſ.361.An tortus nihil in tormentis cõfeſſus ſit aliqua pœna puniendus,vide Gamm.in deciſ. 280. At qui ſtante proteſtatione (citra præiudicium probatorum) Fiſco nil præiudicat Viu.in deciſ. 143. Condemnatus autẽ ad torturam,ſi aufugiat in Eccleſiam an gaudeat illius immunitate,nega Gamm.in deciſ.281. Num ſciens tractum proditionis ſit tormentis ſubijciendus,affirma.Cacher,in dec. 79.Et num ſeptuagenarius,nega Anto. Fab.in deciſ. 6. de quæſtio. Et num is, qui gratiam criminis obtinuit a Principe poſſit contra ſocios torqueri,negatiuè idem Fab.in dec.14.eo. Et numquid hodie ij, quos ius commune prohibet, tormentis ſubijci poſſint affirmatiue idem in dec.13.eo.Sed qui torqueri minime an ſaltim poſſint terreri, affirmatiue idem in dec.24.eo. Reus iam conuictus non torquetur,limita ad detegẽdũ ſocios, idem in dec.15. & 16.eo. Ad torturam an deueniri poſſit antequam de mortuo corpore conſtet, quod ſic in crimine aſſaſſinij,idem in dec.17.eo. Et num ſimulans furorem,ne de crimine interrogetur,poſſit torqueri, affirm. idem Faber.in dec.1.eo.tit.de quæſtio. Tortura quot vicibus repeti poſſit, reſpon.tribus Magon. in dec. Lucen. 89. Sed ex nouis indicijs vltra torqueri põt Faber in deciſ.2.vbi ſupra.Et qui inuentus eſt vti ſortilegio ad eludendum tormenta,iterum torqueri poteſt, idẽ Fab. in deciſ.3.eo.Teſtis autẽ num torqueri poſſit,quod ſic ſi duo concurrant, de quib.per Theſſ.in dec.42.Tortura non facit perſonam teſtis integram Faber in deciſ. 23. ibi. Et num teſtis varius poſſit torqueri, deciſum affirm.Idem Faber.in deciſ.55.in tit.de teſtibus.

COLLECT. 130.

In l.ſi quis ſepulchrum ff.de relig.& ſumpt.

¶ Fauoris Eccleſiæ quis cogatur vendere rem ſuam.

FAuore Eccleſiæ cogitur quis rem ſuam vendere in d. vnde pro ampliatione dormitorij Monaſterij compellitur quis ad rem ſuam vendendum Gram.dec.75.Sed quid pro clauſtro,ac ſcholis fabricãdus,deciſum affir.Franc. Mar.in deciſ.635. Et quid pro ampliatione Cappellæ, ſeu Oratorij, nega. de Frãch in dec.223.Quid pro ampliatione ſeminarij puerorum, deciſum affir.Carroc.in deci.26.Et quid pro Eccleſiæ reædificatione, affirma.Franc.Mar. in deciſ.626.par 1. Clericus autem pro pietate publica num tempore careſtiæ cogatur vendere frumentum, affirma. Viu.in dec.28.par.1.& Caualc. in dec. 37.par.2.Et an tales clerici comprehendantur ſub taxa frumenti, vide de Franch.in deciſ.9.

Digitized by Google

COLLECT. 131.

Super c. fin. de verbor. ſignif. in 6.

¶ Familiaritatis.

HOc in loco ſedet multum, benè materia familiaritatis, ſuper qua vide primo an vt quis dicatur familiaris, neceſſe ſit, quod comedat, ac bibat in tinello, Creſcen. in dec. 16. de reſcrip. Et num familiares, ſeu famuli dicantur etiam qui extra domini domum habitent, affirmat. Surd. in deciſ. 35. Et num familiares Epiſcopi gaudeant priuilegio fori, affirma. Capyc. in deciſ. 12. Sed an tam in ciuilibus, quam in criminalibus, affirma. Viu. in deciſ. 16. Quæritur tu habes, quod Epiſcopus poteſt vigore Tridentini in ſeſſ. 23. cap. 9. de refor. ordinare ſuum familiarem triennalem, modo eidem conferat beneficium an hæc duo, ſcilicet familiaritas, & beneficij collatio requirantur copulatiue, reſpon. affirmat. Rot. diuerſ. in deciſ. 731. part. 1. Sed an colonus Eccleſię, vel Eccleſiaſticæ perſonæ in cauſa contra ipſum mota fori obtineat priuilegium, nega. Theſſ. in deciſ. 22. Et num Magiſter actorum Curiæ Epiſcopalis dicatur familiaris ad finem, vt gaudeat fori priuilegio, affir. Gratian. in deci. Ro. March. 233. Et num familiares admittantur in teſtes, nega. Viu. dec. 349. Sed quid in caſibus difficilis probationis, affir. Thomin. in deciſ. Rot. Lipſ. 41. & num familiaris, qui iuſſu Domini rem a creditore accepit, ſi aufugiat cũ ea, periculum ſit Domini, affirma. Gamm. in deciſ. 190. Famulus autem num teneatur Dominum ſuum defendere, & quomodo tradit Viu. in deciſ. 371. Et num famuli diurno ſalario conducti teneantur ad publicas functiones. nega. Surd. in deci. 89. Vltimo an familiaritas minus ſeruientibus actu opituletur? nega. Ann. alleg. 44.

COLLECT. 132.

Super cap. fraternitatis de teſtibus.

¶ Receptionis teſtium poſt publicationem.

TEſtium receptio poſt publicationem nõ admittitur, h. d. Sed num recipiantur ad probandam bonam famam, nega. Surd. in deciſ. 35. Item nec ad comprobandum teſtes reprobatorios, idem in dec. 196. Sed nũ recipi poſſint ad cõprobãdum dicta priorũ affir. Idem in deciſ. 126. Item recipi poſſunt, cum ob culpam, vel malitiam examinatoris factum eſt, quominus reciperentur de Franch. in dec. 371. Sic ob nullitatem examinis, vbi alij teſtes vltra iam examinatos recipi poſſunt Theſſ. in dec. 28. Item in cauſa criminali etiam ad offenſam, idem in deci. 261. Itẽ ſi poſt publicationem reperiantur teſtes non repetiti in cauſa criminali Guid. Pap. in deciſ. 72. Item perempta inſtantia, & in ſex alijs caſibus, quod vide per te in Afflic. deci. 216. Sic quando probari poſſet teſtes corruptos falſum dixiſſe Cappel. Tholoſ. in deciſ. 284. & 285. Sic in minore, muliere, & ruſtico Guid. Pap. in deciſ. 124. Item ex officio iudicis aliauè ex iuſta cauſa mouente iudicem idem in deciſ. 101. Admittuntur etiam ad declarandum eorum dicta obſcura Faber in deciſ. 2. de teſtib. Item ſi ante publicationem de probatione contraria inſtrui non potuerit idem in dec. 62. eo. tit. Itẽ ſi teſtes fuiſſent male interrogati, quia ex integro audiendi ſunt etiam poſt publicationem, idem in deciſ. 47. ibid. Sed nũquid recipiãtur fauore Eccleſię poſt publicationem, deciſ. neg. Marc. Ant. de Amatis in deciſ. Rot. March. 78.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 133.
In l. fin. ff. de quaeſt.

¶ Indiciorum.

NVllibi melius ſedet materia indiciorum, quam hic. Vide primo qualia indicia eſſe debeāt, ad hoc, vt ex illis quis condemnetur, Viu. in dec. 533. Et quæ indicia ſint, per quæ poſſit deueniri ad torturam, tradit idem in dec. 282. & Mynſing. cēt. 6. obſer. 93. & præſertim contra furem Anton. Fab. in deciſ. 4. tit. de quæſt. Sed num ſanguis profluens e vulneribus occiſi, aſtāte inquiſito, faciat indicium ad torturam, deciſum affirma. Theſſau. in deciſ. 173. Et num mendacium affirmatiue ſi ſit in ſubſtantialibus Cacher. in deciſ. 79. Et num dictum mulieris ſtupratæ contra nominatum ſtuprātem, affirma. Viu. in deciſ. 249. Et num dictū pueri ſtuprati affirmatiue Peguer. in deciſ. 71. Sed hoc intellige in duobus caſibus tantū; Primo quando conſtat de delicto videlicet de fractura ex recenti, & vnica vice ſequuta, alioquin reiterata argueret vitium patientis; Secundo quando cōcludenter conſtaret de vi, & metu puero illato, & tunc non requiritur, vt conſtet de fractura notabiliter Triuiſ. in dec. 14. par. 2. Sed num fama faciat indicium, nega. Ant. Faber. in deciſ. 20. de quæſtio. Et num fuga delinquentis, affirmatiue Mynſing. cent. 6. obſeru. 98. Vulnerati aſſertio an faciat indicium ad torturam, negatiue licet ſecus ad inquirendum Faber. in deciſ. 29. d. titu. de quæſt. Et num ſocius criminis faciat indicium nega. Viu. in deciſ. 226. Limita in nonnullis caſibus, quos decidendo congerit Peguer. in deciſ. 5. Limita etiā in crimine læſæ Maieſtatis Faber in deciſ. 7. vbi ſupra. Et num inimicitia faciat indicium, affirmatiue ſi ſit grauis, idem Fab. in deciſ. 11. ibid. In materia incendij quæ dicantur indicia ſufficientia vide Theſſ. in deciſ. 24. Et num depoſitio principalis offenſi faciat indicium nega. Viu. in deciſ. 168. Teſtis deponens ſe cognouiſſe delinquentem de nocte ad vocem an faciat indicium ad torturam, affirma. Viu. in deciſ. 169. Et quid ſi teſtes ſint ſingulares in eorum dictis, eorum tamen depoſitiones tendant circa idem factum, an faciant indicium, affirma. idem Viu. in deciſ. 200. Quæro ſocius criminis, qui indulgentiam delicti obtinuit, poſſitne torqueri, vt faciat indicium contra ſocium, affirma. de Franch. in deciſio. 459. Et num quando quis poteſt condemnari ex indubitatis indicijs poſſit pœna ordinaria condemnari? negatiue idem de Franch. in deciſio. 372.

COLLECT. 134.
Ad doctrinam Bald. in l. cum in teſtamento §. hæc verba ff. de hæred. inſtituen.

¶ Illud præſumitur præceſſiſſe quod de iure præcedere debet.

BAld. hic tradit notabilem pręſumptionem, ſcilicet quod illud pręſumitur præceſſiſſe, quod de iure pręcedere debet, ſuper qua nonnullę fundatę ſunt deciſiones, Quæritur primo nū Clericatus præſumatur in dubio pręceſſiſſe collationem eadem die facta quod ſic Creſcen. in deciſ. 4. tit. de præſump. Et num erectio Eccleſiæ præſumatur pręceſſiſſe ſuppreſſionem, & vnionem beneficiorum ei factam. affirma. idem in deciſ. 6. eo. titu. Sed ex duabus Bullis expeditis eadem die vtra prior præſumatur? reſpon. in qua adeſt verus valor expreſſus, idem in deciſ. 2. ibidem In cōcurſu poſſeſſionis eadē die captę, quænam præſumatur pręceſſiſſe, tradit Caſſador. in deciſ. 20. de præben. Et num.

appellatio præſumatur præceſſiſſe cõmiſſionem, affirma. Ro. in deciſ. 210. in nou. Et num mors impetrationem beneficij, quando vtraque eadem die ſequuta reperitur, affirma. Caſſado. in deciſ. 21. de præben. Et num in dubio excuſatio vnius ex delegatis præſumatur præceſſiſſe aliorum ſine eo geſta, affirmatiue Biſignet. in deci. 1. de præſump. Et num excommunicatio appellationẽ, affirma. Ro. in deciſ. 316. in antiq. Et nũ expeditio litterarum præſumatur, ne alioquin proceſſus corruat, affirm. Caſſador. in deci. 3. cum duabus ſequentib. ſuper Reg. Cancel. Sed duobus teſtamentis eodem die confectis, quodnam præſumatur prius decidit Put. in deciſ. 321. par. 3. & num in dubio præſumatur ſententia præceſſiſſe inhibitoriam? affirma. Theſſau. in deciſ. 49. & Achill. de Graſſ. in deciſ. 34. titu. de appella. & ratio eſt, ſicut fere in omnibus ſupradictis caſibus, vt actus potius valeat, quam corruat.

COLLECT. 135.

In l. 1. §. interdum ff. à quibus appell. non lic.

¶ Clauſulæ appellationis remotæ.

CLauſula (appellatione remota) nõ niſi a Principe apponi poteſt, h. d. lex iſta: Quæritur primo num hæc clauſula operetur in ſubdelegato a delegato Principis, affirma. Gratian. in deciſ. 229. Et num per eam reiecta cenſeatur quælibet appellatio, reſpon. non niſi friuola tantum Viu. in deciſ. 69. vnde non operatur, vbi quis notorie grauatur, Pute. in deciſ. 44. lib. 3. Sicut nec quando ſententia manifeſte foret iniqua, vel notorie iniuſta Caputaquen. in deciſ. 33. par. 1. Item quando apponitur in reſcriptis, quę non conceduntur ex certa ſcientia Pute. in deciſ. 324. lib. 2. Item quoad iectionem probationum, in qua nihil hæc clauſula operatur, quominus admittatur appellatio Surd. in deciſ. 36. Item nec in ſententia Principis pronunciantis iuſtam alterius relationẽ Gram. in deciſ. 35. Item per eam non tollitur recurſus Gratian. in dec. 51. & Minado. deciſ. 28. & quo poteſt inferri quod Fiſcus, cui non eſt conceſſum appellare, habet recurſum Gram. in deciſ. 14. Limita, vt per de Franch. in dec. 157. Et nonnulla in præſenti materia per Rot. diuerſ. deciſ. 100. par. 1.

COLLECT. 136.

Super cap. propoſuiſti de probat.

¶ Peritorum in arte.

IN materia ſi adhibendi ſunt periti in arte, eiſdemq. ſit credendum ad duo loca eſt communis recurſus, videlicet ad tex. de quo ſupra, & ad doctrinam Bar. in l. 1. ff. de ventr. inſpic. ſuper qua has deciſiones fieri contigit. Et primo fuit hæſitatum num ſententia lata ex relatione peritorum poſſit retractari ex conſilio peritorum, deciſum affirma. Mynſing cent. 6 obſer. 35. & ſententiæ iſtorum an tranſeant in rem iudicatam, deciſum affirma. Theſſ. dec. 25. & num ab eorum ſententia poſſit appellari, deciſum affirmatiue Rot. Lucenſ. in deci. 38. Quot autem periti neceſſarij ſint, deciſum ad minus duo Mynſing. cent. 6. obſeru. 34. Sed peritis diſcordantibus quid agendum, vide Gratian. in deciſ. Ro. March. 32. Et in huiuſmodi diſcordia num ſit tertius eligendus, & a quo, deciſum affirmatiue, & electionem eſſe iudicis Caroc. in deciſ. 50.

Digitized by Google

COLLECT. 137.
In l. ſtuprum ff. de adulter.

¶ Stupri.

STuprũ,cuius materia ſtat hic, quale propriè dicatur,&qua veniat pœna puniendus ſtuprator,decidit Viu. in deciſ.299.Sed num cũ inceſtu coniunctum puniatur pœna mortis, affirma. Anto.Faber in deciſ. 1.de adulter.& nũ per vim commiſſum cum ea, quæ non erat viri potens, pœna mortis dignum ſit,affirmatiuè de Franch.in deciſ. 534. & Ant.Fab.in deciſ.5.de adulter. Aliter atq;Gram. in deciſ. 22. dicens deciſum condemnandum fore ad ſeptemnium pœna triremium Theſſ. vero ad decennium in deciſ.148.Sed quid ſi fuerit tãtummodo attentatum cum non viri potente,reſpon.pęnam triremium, vel relegationis,aut exilij ſecundum perſonę qualitatem locum habere Guid.Pap.in deciſ. 555. & quid ſi fuerit attentatum cum viri potente,reſpon. pænam extra ordinariam,niſi ex loci, aut temporis, aut perſonarum conditione,& qualitate augeatur, vtputa ſi à familiari,& domeſtico attentatum ſit,ſi noctu,& per effracturam,ſi marito præſente,ſi in publico, ſi ab ignobili, & vili perſona in nobiliſsimam,vide Ant.Fab. in deciſio. 3.eod.tit. de adulter. Num autem ſtupratæ credatur, negatiuè idem Faber in deciſ.fin. eod.etiam cum iuramento Boer.in deciſ.299.ſequitur Theſſaur.in deciſ.3.concl.6. Vidua committens ſtuprum infra annum luctus an amittat dotem,deciſum affirma. Cacher.in deciſ.77.& num ſtuprator relaxari poſsit ſub fideiuſſoribus, nega. Ro. Auenion. in deciſ.22.In cauſa ſtupri quis dicatur Iudex competens decidit Franc. Mar. in deciſ. 2. par. 1. & virgo ſtuprata an gaudeat beneficijs Virginis in electione fori contra ſtuprantem, deciſum affirma.de Franch.in deciſ.599. & ad materiam, vide Theſſau.in d.deciſ. 3.

COLLECT. 138.
In l.ſi non conuitij. C. de iniur.

¶ Iniuriarum.

LEx,quæ magis allegari ſolet in iniuriarũ materia eſt, de qua ſupra; & duo dicit,Primo verba de ſe iniurioſa præſumi animo iniuriandi prolata. Secundo actionem iniuriarum anno tolli,& ita deciſum per Ro.in deciſ.vn. de iniur.in nou. Sed an iniuriarum realis actio ciuilis ex l.Cornelia deſcendẽs anno tollatur,negatiue Mynſing. cent. 1.obſer.84.ſequitur ead.Cam.Imper. in verbo iniuria verſi. iniuriarum.Et num iniuria picta,ſcripta vè anno præſcribatur,negatiue ſed inſtar realium poſt annum intentari poteſt Gayl lib.2. obſer. 104.ſequitur Cam.Imper. vbi proximè in verſ.iniuria picta. Iſte autem annus ſintnè vtilis,vel continuus,reſpon.vtilẽ, & ſic non currere ignoranti Gayl. lib. 2.obſer.105. Iniuria autem quibus modis fiat,vide Triuiſa.in deciſ.61. part.2. ſcilicet verbis,& facto,licet ipſe contendat non dari vnam ſine alia, vide ibi. Sed num fieri poſſit ſolo actu,&nutu ſine verbis,affirma.Teſſau. in deciſ. 229 Et num vni facta toti familiæ,totique agnationi facta cẽſeatur, ita vt cuilibet actio competat,affirma. Surd. in deciſ. 89. Et num facta vxori, eius vir agere poſsit,Affirma.Ant.Fab.in deciſ.3.titu. de iniur. Et num Officialis pro iniuria illata eius miniſtro in exequutione officij,affirma.Guid.Pap.in deciſ.557. Sed an credatur tali miniſtro aſſerenti illatã ſibi iniuriam,nega.idem vbi ſupra, & Ro.Lucenſ. in deciſ. 21. Et num illata vni de Collegio,vel Vniuerſitate poſsit agere ipſa Vniuerſitas,vel Collegium, affir-

Digitized by Google

affirma.Guid.Pap. in deciſ. 464. Magiſtratus autem iniuriam ſibi illatam, an ipſemet vendicare poſſit,reſpon.ſic,modò ea ſit notoria,atq;etiam illata ratione officij,& tunc puniat incontinenti, ſine alia accuſatione, & iuris ordine prętermiſſo Gayl.lib.1.obſer.39.Secus ſi non ſit illata ratione officij, vel etiam non ſit notoria, ſed altiorē probationē requireret,ne tunc magis Iudex in cauſa propria,quam exequutor eſſet Triuiſan.in deciſ.10.num.34. Quis vero erit Iudex competēs pro iniuria, quam laicus clerico intulerit,reſpon. præuentioni locum fore Guid.Pap.in deciſ. 562. & pro iniuria ſibi illata habet clericus electionem fori Ann.in alleg. 146.Ante iniuriæ æſtimationem,& ſentētiæ prolationem an præambula ſemper præcedere debeant,affirma.Camer.Imper. in dicto verbo Iniuria, verſ. iniuria quando,& quæ ſunt iſta præambula, vide Gayl.lib.2.obſer. 102.n.8.Sed iniuriarū æſtimatione probata per teſtes,an ſententia valeat non præuia ipſius iudicis taxatione, affirma. Creſcen.in deciſio. vni.de iniur.Sed an Iudex pro arbitrio poſſit taxare,ita quod pars iurare minus teneatur,& conſequenter ob non præſtitum iuramentum ſententia Iudicis à quo non veniat annullanda? reſpond. poſſe Mynſin.cent.1.obſer.84.ſequitur Cam. Imper. in d. verbo Iniuria verſic. iniuriarium.Quæro quis agere poſſit ciuiliter ad æſtimationē iniuriæ? reſpon. tantummodo principalem offenſum, eumuè,qui habet,vel habuit offenſum in poteſtate ſua,vt patrem pro filio,maritum pro vxore nō contra liberos,vxorem,alioſue conſanguineos pro parente,marito,fratre, alioue conſanguineo agere poſſe,& prætendere aliquod intereſſe pecuniarum;ſed tātum affectionis,ita Cam.Imper.vbi ſupra, verſ.nota ciuiliter.Sed an pater poſſit remittere actionem iniuriarum tàm ciuilē, quàm prætoriam competentem filio.quod ſic ſecundum ea, quæ dicit Cappel.Thol. in deciſ.241.Sed an & inuitis alijs filijs, ideſt, fratribus iniuriati, reſpon. etiam Boer.in deciſ.120.Actio autem iniuriarum num remiſſa cenſeatur per interuallum certi temporis, affirma. Viu. in deciſ.55.Et an extincta intelligatur per reuocationem, nega. Gratian. in deciſ. 58.Et num ciuilis excludat criminalē, affirma.Theſſau. in deciſ. 18. Paſſus autem iniuriam poſſitne petere, vt Iudex condemnet iniuriantem ad veniam petendum,affirma.Gratian. in deciſ. 195. Et an poſſit iniuriam verbis illatam armis repellere,negat.Boer.in deciſ. 169. Sed an poſſit reproperare iniuriā dicendo ſimilem,vel maiorem,deciſum cum diſtinctione Capyc.in deciſ.58. Sed nū veritas conuitij excuſet ab iniuria, affirma.Magon.in dec.25.Rot. Flor. Nū liceat alicui propria authoritate vēdicare iniuriā, quod ſic,cum res poneretur in deciſū,ſi adiretur Iudex Gram.in deciſ. 23.& in deciſ.13.Sed iſto caſu an liceat poſtea agere iniuriarū,licet prior fuerit prouocatus,nega.Ant.Fab.in deciſ.8.de iniur.Inferens iniuriam, ſed calore iracundiæ an veniat puniendus, quod ſic, at mitius idē Fab.ibi in deciſ.1. Et num ius perſequendæ iniuriæ tranſeat ad hęredes,affirma.Faber eod.in deciſ 2.Pænitentia autē an & quando excuſet iniuriarum actione conuentum, vide eundem Fab.in deciſ.9.eod.tit.de iniur.An autem filius præferatur Abbati in vēdicanda iniuria patri illata, vide Boer. in deciſ. 121. Et num dicere aliquem eſſe de ſtirpe Iudaica, ſit iniuria,& quomodo veniat puniēdus,vide Peguer.in deciſ.13.Condemnatus vero actione iniuriarum ad euitandam infamiā, quæ iuris remedia habeat,vide Gayl.lib.2. obſeru.102.per totam.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 139.
Super Clem. fin. vt lit. pend.

¶ Litis pendentiæ.

QVomodo, & quando lis pendere dicatur ponit hęc Clem. quæ eſt multum principalis in huiuſmodi materia, ad quod non ſinas videre Guid. Pap. in deciſ. 337. qui etiam in deciſ. 488. Recenſet requiſita in terminis huius tex. lite autē pendente exequutio fieri non poteſt; alias tanquam attentatum venit reuocand a Gratia. in dec. 110. Ro. in dec. 10. vt li. pend. in no. Sed hoc limita quando litis pendentia fuiſſet inducta per dolum; & fraudem ex parte aduerſa, prout in terminis deciſ. Boer. 161. Tunc enim lite taliter pendente non impeditur exequutio. Et num lite pendente poſſit Iudex facere præambulum, nega. Minad. in deciſ. 8. Et num proponens in iudicio iura ſucceſſionis ex teſtamento, poſſit lite pendente intentare iudiciū ab inteſtato, nega. Boer. in deciſ. 33. Sed vide ibi, quia iſte paſſus patitur aliqualem diſtinctionem. Num autem in impetratione reſcripti Apoſtolici ſit facienda mentio litis pendentiæ, reſpon. ſic, eaq; prætermiſſa reſcriptū eſſe nullum Valaſc. in dec. 11. Et num quoq; mentio litis pendentiæ ſit facienda, ſi cauſa ſit cæpta per ſolam citationem, & ſic lite non conteſtata, deciſum affirmat Gratian. in deciſ. 209. & nonnulla in materia litis pendentię ponit Ro. diuerſ. in deciſ. 42. par. 2. Et quomodo diſtet exceptio litis pendentię ab illa, quæ eſt, ne continentia cauſæ diuidatur, vide per te in Afflic. in deciſ. 354. Vltimo quæritur an vitium litigioſi duret perempta inſtantia, deciſum affirmatiue Viu. in deciſ. 385.

COLLECT. 140.
In l. vni. C. ne ſine ius Princip.

¶ Bonorum confiſcationis.

SOlū Princeps poteſt alicuius bona confiſcare; Iudex vero nequaquam, qui merum non habet Imperiū, intellige priucipaliter; ſed ex criminis conſequentia ſic, h. d. tex. cum glo. & ita deciſum refert Anto. Fab. in deciſ. 1. ſub hoc tit. At nū poſſit Princeps fiſco ſuo applicare pænain præiudicium vaſſalli, deciſum affirma. Franc. Mar. in deciſ. 2. par. 1. fiſcus autem diciturne ſuccedere vti hæres in confiſcatione bonorum affirma. Farinac. in deciſ. 127. Et num poſſit agere petitione hæreditatis ſibi relictæ, affirma. Fran. Mar. in dec. 682. par. 1. Sed bona vacantia an deferantur in fiſcū abſq. hæreditatis aditione, affirm. idem in deciſ. 656. par. 1. Et num fiſcus hæres inſtitutus non conficiens inuentarium patiatur pœnas a iure ſtatutas contra illud minus conficientes, nega. Guid. Pap. in deciſ. 333. Sed num iuris ordo in fiſcalibus cauſis ſeruandus, affirma. Franch. Mar. in deciſ. 200. par. 2. confiſcatis bonis vtrum eorundem dominium cēſeatur dominum amiſiſſe, affirma. Farinac. in deciſ. 73. Et quādo dicantur bona diſco incorporata, decidit idē in deciſ. 90. Et quæ dicantur habere fiſcum ponit Fran. Mar. in dec. 38. par. 1. Et quotuplex ſit, vide eūdem in dec. ſeq. Et num fiſcus cōfiſcatis bonis alicuius, teneatur eiuſdē filias dotare ſeu filiis legitimam præſtare. reſpon. ſic, ſi non ſimus in crimine læſæ Maieſtatis de Beninten. in deciſ. 91. Sed num confiſcatio extendatur ad bona futura, negat. Magon. Ro. Flor. deciſ. 99. Et num vita & militia confiſcari poſſit, neg. Maſtril. in deciſ. 165. Et num fiſcus habeat hypothecam in bonis delinquentis, affirma.

Digitized by Google

firma de Laurent.in deciſ.Ro. Auenio. 121. Et nùm poſſit accuſationem inſtitutam proſequi, affirma.Minad. in dec. 33.Sed etſi patiatur reo dari curatorē, an ipſi incumbat onus probandi illum fore minorem quod ſic Ro.Auenion.in deciſ.63. Debita autem fiſcalia quomodo exigantur,tradit Fran.Mar. in deciſ. 203.pa.2.Sed nùm ipſe Fiſcus releuetur ab onere ſoluēdi gabellam, nega. idem in deciſ.423. Cum verò ipſius bona ſub haſtantur ad extinctum candelæ plus offerenti tradi debent, idem in dec. 28. par.2.Sed nùm læſus habeat in integrū reſtitutionem,affirma.Gui. Pap. in dec. 311.Sed num reſtituatur ad iterum licitandum,nega.Affl.in deciſ. 340. Et Fiſcus moleſtans aliquem indebitè, an veniat in expenſis condemnandus, affirmatiuè Theſſ.fil.in deciſ.45. Et lite pendente inter Fiſcum, & priuatum an ſit locus ſequeſtro,affirma.Frā.Mar. in deciſ.498.Et nùm regula,qui prior in tempore procedat in priuato cōtra Fiſcum, affirm.Sebaſ.Medic.in dec.Ro. March. 22.Et num emptor experiri poſſit contra Fiſcum poſt quadriennium in caſu, l.bene à Zenone C.de quadrien.prȩſcr. affirma de Lauren in deciſ. 17. Et num diſpoſitio l.pecunia C.de iu.fiſ.ꝓcedat in alio creditore, quā Fiſco, ponit Affl. in deciſ.190.Et num Fiſcus releuetur à cautione de vtendo,fruendo,&c. affirmatiuè Pol.Rip.in obſer.112.& num diſpoſitio tex.in l.venditor ff. de iud.habeat locum in Fiſco,affirma. Teſſ.in deciſ.213. & num fiſcus ſuccedat nato ex inceſtuoſo coitu, affirm.Mynſing. cēt. 3.obſer.91. & num teſtator fideicōmittendo valeat excludere fiſcum, affirm. Polid.Rip.obſer.209.Et an donatio acceptari poſſit in præiudicium fiſci, affirma. Theſſ. deciſ. 124.& quando agitur de intereſſe Regii fiſci cauſa eſt remittēda Reg.Cam.Sum.Ann.alleg.121 Camera autem fiſcalis, vnde originem traxerit, tradit Guid. Pap.in deciſ.453. Fiſcus vero an ſit idoneus fideiuſſor de Iudicio ſiſti,quod non Affl.in deciſ. 88. & num fiſco obijci poſſit compenſatio ab Officiali duarum fiſcalium ſtationū, nega.idem in deciſ.192.fiſci autem aduocatus an poſſit concedere ſaluū cōductū, ꝙ ſic, idem Afflic.in deciſ. 4. & fiſci priuilegia ad quæ extendatur, vel non,Viu.in deciſ.537.

COLLECT. 141.

Super cap.fin.de confeſſ.lib.6.

¶Depoſitionis principalis.

TRactant hic DD.materiam depoſitionis principalis;ſuper qua vide has deciſ.& primò nū Iudex ſuſpectus poſsit de ſua ſuſpicione vti principalis interrogari,affirma.Theſſ.in deciſ. 5. & num procurator procuratorio nomine affirma.Affl. in deciſ. 92. & quādo abſens eſt examinandus,tanquam principalis,cuius expenſis examinari debet, reſpon.expenſis eiuſdem Affl. in deciſ. 167. Limita ſi abſens eſſet perſona nobilis,vel priuilegiata,quæ non debet venire ad iudiciū Capp. Thol.in dec.274. Sic & pro exemplatione articulorum, & ita quotidie practicatur, & dicit deciſum de Franch.in deciſ.332.nu.6.Depoſitio autem principalis num peti poſſit poſt cōcluſum in cauſa dic quod ſic, in ſummarijs tamen,non alias Oſaſc.in deciſ.10. quis verò prius eſt examinandus reus,an actor Benint.in deciſ.32.& quid agendum, cum principalis negauerit poſitionem partim veram,partim falſam,tradit Surd.in deciſ. 58. Ad materiam,vide Ioſeph.Ludo. deciſ. Peruſ. 8.& 51.Marilian. deciſ. 21. & eundem Ioſeph.deciſ. Lucen. 40. & Regnicolæ videant Pragm. quæ incipit, quinta die cum ibi addentibus.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 142.

In l. ſi conſtante ff. ſol. matr.

¶ Aſſecurationis dotis

OMnes ſciunt hanc legem, cum legatur in publicis Academijs, ſitq; vna de celebratiſſimis in iure, ſuper qua multi belliſſimi caſus fuerunt deciſi, & hoc dicit in ſumma. Propter mariti inopiam etiam cōſtante matrimonio dos exigi poteſt. Sed nū requiratur, ꝙ præcedat plena probatio inopiæ, quod ſi, quando mulier agit contra tertios poſſeſſores, ſecus, ſi contra virum Pet. de Benint. in deciſ. Ro. Bonon. 68. & num, vt mulier agere poſſit cōtra tertios poſſeſſores, requiratur, vt prius excutiātur bona mariti, affirma. Gratia. in deciſio. 71. Vnde mulier agens, ſiue ad reſtitutionem, ſiue ad aſſecurationem dotis debet hunc ordinem ſeruare, ſcilicet primo imputare quæ penes ſe habeat, deinde excutere bona mariti, poſtea agere contra tertios poſſeſſores, præcedente tamen hæc omnia probatione, (vt dictum eſt) inopiæ Ant. Fab. in dec. 21. de iur. dot. Non tamen requiritur excuſſio, quando adeſt clauſula conſtituti, idē Fab. in dec. 25. eod. vide quoq; Cornaz. de requiſitis ad hanc legem in deciſ. 95. Huiuſmodi autē conſignatio bonorum mariti ob eiuſdem vergentiā ad inopiam facta dicitur nè vera dotis reſtitutio, deciſum nega. Afflict. in deciſ. 9. Vnde quomodo diſtet reſtitutio ab aſſecuratione dotis, tradit Ant. Faber in deciſ. 2. de iu. dot. Sed num per conſignationem bonorum mariti transferatur dominium in vxorem, deciſum nega. Magon. in deciſio. Ro. Florent. 125. Contra autem mulierem petentem dotem iuxta terminos huius l. & antephatum, iuxta tex. in l. vbi adhuc, C. de iudo. an habeat locū ius offerendi, nega. Affl. in deciſ. 99. de Franch. in deciſ. 54. Cacher. in deciſ. 135. Ant. Fab. in deciſ. 52. d. tit. de iur. dot. Sed fallit cum in bonis viri non, niſi vna res adſit, ex qua tamen & mulieri, & creditoribus ſatiſfieri poſſit; tunc enim ad licitationem deueniendum eſt, & mulieris pecunia ex pretio reddita ponatur in tuto, puta in emptionem annorum reddituum, idem Fab. in deciſ. 27. eod. Et num mulieri agēti in caſu inopiæ mariti ſit electio in bonis eiuſdem inuitis creditoribus, affirmat. Viu. in deciſ. 413. Sed nūm conſignari poſſint bona feudalia, affirmatiuè idem Viu. in deciſ. 538. Aſſecuratio autem facienda eſt non tantum pro ſumma dotali; verum etiam pro ſūptibus in litem à muliere factis, Anto. Fab. in deciſ. 3. vbi ſupra. Sed num mulier in aſſecuratione dotis præferatur creditoribus anterioribus expreſſam hypothecam habentibus, negatiue idē in deciſ. 28. Et num ſola abſentia mariti abſq; vergentia ad inopiam faciat locū fore aſſecurationi dotis, nega. idem in deciſ. 12. Et num condemnatio ad triremes negat. Carroc. in deciſ. 106. Sed quid ſi eſset facta in perpetuum, cum vxor tunc vidua dici poſset, deciſum cum diſtinctione Polid. Rip. in obſer. 121. Nouiſſime animaduertendum mulierem poſse petere aſsecurationem dotis probata viri paupertate per viam exceptionis etiam citra declaratoriam Ant. Fab. in deciſ. 10. de iu. dot. Et habere quoque aduerſus maritum in caſu vergenriæ ad inopiam actionem via exequutiua, Maſtril. in deciſ. Rot. Sicil. 142. Maritum autem poſsidentem bona vxoris reſtituta cenſeri poſsidere iure familiaritatis, idem Maſtril. in deciſ. 184. par. 2.

COL-

COLLECT. 143.

Super cap.fin.de offic.vicar. lib.6.

¶ Vicariorum.

DIcit tex.hic,quod Vicarius Epiſco pi non poteſt ſine ſpeciali mãdato beneficia cõferre. Sed ſi habeat conferendi ſpeciale mãdatum, num valeat conferre extra diœceſim,affirma.Boer. in deciſ.30.Et num poſſit diſponere de beneficio commendato in fauorem alicuius,nega. Put.in deciſ.94. libro 1. Sed conferens beneficia ſymoniacè, an priuari Epiſcopum efficiat eius collatione, nega. Achil.de Graſſ.in deci. 2.de offic. Vicar.Et ſi ſpreto Epiſcopi mandato alijs confert,an valeat collatio,affirmatiue idem Achil.in deciſ.1.eod.Et num poſſit vnire ſine ſpeciali mãdato affirma.Moheda.in deciſ.3.ſub hoc tit. Sed ſi vniendi facultas daretur ſpecifice, an comprehendat operarias,nega. idẽ Mohed.in deciſ.1.eod.tit. Et num etiam ſine ſpeciali mandato beneficia ſupprimere valeat,nega.Put.in deciſ.53.lib. 1. Et num poſſit ſine ſpeciali facultate alium ſubſtituere Vicarium;nega.Ro.in deci.4.de offic.Vicar.in nou.limita hoc ſi & cauſa & modicum tempus concurrat Put.in deciſ.168.lib.1.Et num poſſit delegare ſine ſpeciali mandato,affirma. Triuiſa.in deciſ.19.par.1.Sed ſi à delegato Vicarij appelletur,ad quem ſit appellandnm,reſpon.ad Epiſcopum Rot. in dec.3.ſub hoc tit.in nou. Et ſi delegatio fiat ipſi Vicario,an eo mortuo, trãſeat ad ſucceſſorem,negatiue Achil. de Graſſ.in deciſ.3.vbi ſupra.Sed etſi detur facultas eidẽ recipiendi reſignationem, poſſitnè illa teſtibus probari, nega.Ro. in deciſ.5.eod.in nou.Sed hoc limita quando daretur facultas recipiendi reſignationem ab vnica perſona Rot. in deciſ.1.eod. in antiq. Vicariatus autem quomodo probetur decidit Creſcent.in deciſ.vni.eod tit. Eius tamen probatio minus neceſſaria videtur, præterquam ſi per aduerſam partem negetur Rot.in deciſ.1.de offic. Vicar.in nouis. Epiſcopus non cogitur tenere Vicarium Mohedan.in deciſ.4.eod.Rot.in deciſ.200. Sed num valeat plures inſolidum conſtituere,affirma.Franc. Mar. in deciſio. 998.Et an Vicarius debeat morari in Palatio Epiſcopi,quod non, niſi in contrarium cõſuetudo vigeret Grat.in deciſ.113.Et num Epiſcopus teneatur pro delicto Vicarij,quod ſic Ro.in deciſ.6. eod.in nou. Monachus an poſſit conſtitui Vicarius Epiſcopi,affirmat.Ro. in deciſ.3.eod.in antiq.& num à Vicario Archiepiſcopi conſtituto ad futuras appellationes certorum locorum appelletur ad ipſum Archiepiſcopum,deciſum affirmatiuè Mohed.in deciſ.5.de appel. Vicarius vero foraneus quã iuriſdictionem habeat, ordinariam, vel delegatam, reſpon.delegatam Rot. diuerſ.in deciſ. 297.

COLLECT. 144.

In l. Diuus ff. de cuſto.reo.

¶ Habilitationis ſub cautione.

ACcuſatus de modico delicto poteſt ſub fideiuſſorib⁹ relaxari, hoc d.Sed quid in condẽnato per ſyndicatorem,qui non declarauit pænam, ſed eã remiſit arbitrio ſuperioris,an poſſit ſub fideiuſſoribus dimitti,negatiuè Maſtril. iu deciſ. 162. & an qui iniuriã Doctori intulerit,nequaquam de Lauren.in deciſ.Rot.Auenion. 58.& an in crimine vſurarum, affirma.idem in deciſ. 48. & an in crimine falſi,vide Capyc.in deciſ. 30.& num qui viduam honeſte viuentem ſtuprauerit, minimè de Laurent. in deciſ.72.& num ius qui in defectum pœnæ pæcuniariæ venit puniendus pæna corpo-

corporali ſit ſub fideiuſſoribus relaxandus, vide Oſaſc.in deciſ.18.Cæterum ad materiã, vide tex. in l. 3. C.de epiſcop. aud.& Cap.Reg.quod incipit,idem prouiſa iuris ſanctio.

COLLECT. 145.
In l.ſi Inſulam ff.de verb.oblig.

¶ Purgationis Moræ.

MOræ purgatio admittitur vſq; ad litis conteſtationem, quo euitetur pæna ſolutionis, vel intereſſe,ſecus poſt litis conteſtationem h. d. quæ lex in materia purgationis moræ eſt principalior, & valde famoſa, habes itaque vnum caſum,quo mora purgari poteſt, ſed & hos alios deciſiue nota,Et primo moram purgari poſſe ob ceſſationem a ſolutione per duas tertias,non obſtante diſpoſitione Ritus Mag.Cur.Vicar.loquẽtis de liquidatione inſtrumẽti Ann. ſing.349. Aliter atque dicerem,ſtante clauſula quod ſi defecerit in ſolutione vnius tertiæ,quod teneatur ſoluere omnes tertias ſeu quantitatem,per ea,quæ dicit Garſi in deciſ.6.Secundo poſſe fideiuſſorem de repræſentando iuxta terminos,l.ſancimus C.de fideiuſſ. purgare moram Oſaſc. in deciſ. 48. & noſter Gram. in deciſ. 95. Tertio empyteutã Guid.Pap.in deciſ.171.& Magon. Ro. Floren.deciſ.131.Quarto fratrem non dotantem ſororem infra ſexdecim annos iuxta terminos Conſuetud.Neapo. quæ incipit eas autem,Afflict.in deciſio.159.

Caſua autem in quibus mora minime purgari poſſit,hi fuerunt deciſi, & primo (circumſcripto eo, quem habes in d.l.ſi inſulam,nempe poſt litis conteſtationem) non purgatur mora, cum exequutio eſſet facta a iure, vel ab homine Caputaq in dec.234.par.2.a iure v.g in collatione beneficiorum infra legitima tẽpora minime facta,ijs, enim elapſis ipſo iure ſit exequutio ad effectum,vt eodem inſtanti deuoluatur ad ſuperiorem collatio,ita,vt poſtea nõ ſit locus purgationi moræ Fran. Marc. in deciſ. 1239. part. 1. Sic in inſtrumento cõtineatur pactũ reſolutionum Caputaquen.in deciſ.235.& Viu. in deciſio. 531. Sic in tranſactione, vbi idem pactum adiectum ſit Cardin. Put.in deciſ. 66.part. 3.Sic vbi ſit dies. & pæna, ni, quod fieri debet,in cõtinenti fiat Theſſau.in deci.77.Sic ſtante clauſula, Rato manente pacto,Franc.Mar.in deciſ.41; Sic,ſtante iuramento,Theſſau.in deciſ. 212.Itẽ quando pars aduerſa paſſa fuiſſet damnum ex mora Caputaq.in dec. 230.& 231. Sic in mora geminata, & quatuor alijs caſibus, de quibus Polid. Rip.in obſeru.171. Sic in magna mora Caputaquen.in deciſ.232. par. 2. Item poſt ſententiam Ann.in ſing.350.Item poſt factam declarationem per dominum directum Barz.Rot.Bonon.in deciſ.50.& quid ſtante renunciatione purgationi moræ tradit Put. in deciſ.465. part.2.Sed quid ſi fuiſſet renunciatũ ab emphyteuta Eccleſiæ omni ll.auxilio, reſpon.Et hic ceſſare moræ purgationẽ Affl. in deciſ. 174. Alia ad hanc materiam ponit decidendo Gratia.Ro.March.in deciſ.49.

COLLECT. 146.
In l. 1.ff.ſol.matr.

¶ Dotis priuilegiorum.

TEx.iſte eſt locus, in quo DD.tractant materiam priuilegiorũ dotis,quæ etſi propemodum innumerabilia dici poſſunt,vt videre eſt eos,qui de illis tractant nihilominus,quæ deciſionibus conſiſtunt, hic habes tui gratia (Lector) congeſta,& primo (præſuppoſitis illis,quæ enumerãtur per Mynſinger.

ſinge.in cent.3.obſer.3.quæ ſunt viginti vnum)exceptionem hoſticam minus obſtare agenti pro dote de Franch. in deciſ.286.Item moratoriam conceſſam per Principem debitori non compræhendere cauſam dotis,idem in deciſio. 219. Item fideiuſſionem non promiſſã præſtari debere fauore dotis, idem in deciſ.218.Item mulierem poſſe intercedere pro dote,non obſtante Velleiano,licet ſecus pro antephato,idem de Franc.in deciſ.182. Item dotem detrahi de fidei commiſſo,etiã ſtante in contrarium expreſſa teſtatoris prohibitione Surd.in deciſ.62.Item proxenetam, qui alias repellitur a teſtificando cap.1. de teſti. fauore dotis admitti in teſtem ad probandam ipſam dotẽ pulchre Beninten. in deciſ.61. Item legatum pro dote dici ad pias cauſas Boer.in deciſio. 94.Et etiam ſi ſit incertum,valere Affl. in deciſ.337.Quamuis relictum pro anima ſit fauorabilius legato pro doteAnton.Faber in deciſ.22.de iu.dot.Item fauore dotis quem conſtitui in mora irregulari, & ſic abſq;interpellatione Viu. in deciſ. 425. Eiuſdem quoque fructus pariter abſque interpellatione deberi Magon.in deciſ. Ro. Floren. 83. Item bona mariti eſſe tacite hypothecata Thomin.in deciſ.Ro.Lipſien.36.Et fauore dotis mulierẽ præferri cunctis anterioribus; creditoribus non expreſſam habentibus hypothecam Cappel.Thol. in deciſ.217.Et Cam.Imperialis in litera H,verſ hypotheca, immo etiam expreſſam habentibus hypothecã, ſecundum opinionem Mynſing.in cẽt.4. obſeru.13.Quam de iure poſſe ſuſtineri arbitror, licet in praxi minime receptam nemo eſt, qui ignoret.Itẽ fauore dotis præſtari aſſenſum, nõ obſtante delicto viri,nondum accuſati Affl.in dec. 385. Item fauore dotis verba enunciatiua probationem facere Caputaquen. in deciſ.288.par.1.Item mulierem habere priuilegium dotis etiam pro expenſis, quas fecerit in litem iniuſtam, ſi dolo careat Anto.Faber.in deciſ.13.C.de iu. dot.Item fauore dotis non deberi laudemium idem Fab. in deciſ 55. de iur. emphy.Item filiã pro dote de paragio agere poſſe contra tertios poſſeſſores Gram.in deciſ.91.Sed nunquid priuilegia dotis tranſeant ad hæredes, reſpon. ſic,& intellige de ſuis, nõ de extraneis Theſſau.Fil.in deciſio.5.Et nunquid ad emptorem, cui mulier ceſſerit iura ſua conſentiens alienationi bonorum mariti, & confitens ſe pretiũ recepiſſe vna cum viro ſuo, negatiue, quid ſequitur de hoc,vide Minad.in deciſ.29.

COLLECT. 147.
In l.1.C.de conſul.lib. 12.

¶ Præcedentiæ.

IN hac præſenti l.& etiam in l.1.& 2. tit.ſequen.poteſt opportune ſedere materia præcedentiæ,in qua, vide primo num vltimos actus,ſiue vltima præcedentia attendatur in huiuſmodi materia,affirmatiue Ann.alleg.131. Et nũ Canonicus maior ordine poſtea receptus præcedat prius admiſſum minorem ordinem habentem, affirmatiue Gratian.in deciſ.15.Et duobus Ducibus eadẽ die creatis vter præcedere debeat, reſpon. qui tẽpore creationis aliquam noſcitur habere dignitatem, vtputa ſi alteruter eſſet Comes,ita deciſum de Franch.in deciſ. 365.Sic duobus Officialibus eodem tempore creatis ille prę fertur, qui per prius aliquod exercuerit Officium, idem in deciſ.144.Conſiliarius autem Regius ſi interueniat in cauſa vti alicuius Aduocatus ex diſpenſatione regia non poteſt cęteros Conſiliarios præcedere,Sed vltimum locum habebit, vt per plura aduertit de Franch.

in de.

Digitized by Google

in deciſ.138. Et Iudex criminalis debet præcedere ciuilem,ſi ſic adſit conſuetudo,prout Neapol.idem de Franch.in deciſ.388.Et Canonicus Doctor pręfertur, Canonico non Doctori Maſtril. in deciſ.130.par.2.Et Archidiaconus Primicerio Gram.in dec.64. & Viu.in deciſ.290.Sed quæro Epiſcopus Melitenſis,qui ex conuentione inter Imperatorem, & Religionē Hieroſolymitanam habet magnam Crucem, num debeat ſedere immediatè poſt magnum Magiſtrum,vel eius Locumtenentem, & ſic alijs anteferri,dic quod ſic, teſte Caputaquen.in deciſio.308.Ex Conſiliarijs, quis in votando præferatur, vide Affl. in deciſ.1.Et quid inter Capitaneos, decidit Capyc.in deciſio.27.in 6. dub & num Doctor præferatur Medico, affirmatiue Anton. Faber in deciſ. 9. de dignitatibus in quantum dicit Medicum non eſſe nobilem, ſed huic aduerſatur, deciſio de Franch.564. Veruntamen pro prima opinione adeſt declaratio Sum.Pōtif.vt quidam ait; Vltimo ſcias non dari appellationem a ſententia lata ſuper præcedentia Gratian. in deciſ. 232.

COLLECT. 148.

In l.omnium C.de vectigal.

¶ Gabellæ.

A Solutione gabellæ nullus eſt immunis hoc dicit,Sed an Fiſcus, nega.Franc.Mar.in dec.423 p.2.Sed quid pro te,quæ deſeruit pro vſu proprio,affirmat.Guid.Pap. in deciſ.4.& num filius emancipatus ſit immunis pro donatione ſibi facta, negat. Surd.in deciſ. 96.& an Officiales, & legati, affirmat Franc.Mar. in deciſ.425. part. 2. & an communitas, ſi ipſamet priuato vendidit,negat.Boer.in deciſ.213.& num is, qui timore hoſtium in Ciuitatem confugit,affirmat.de Laurent.in deciſ.150. Sed qui eſt immunis,an teneatur denūciare,ne bona cadant in commiſſum, nega.de Amat.in deciſ. 35. contrarium Gratia. in deciſ. 148. & quis eſt immunis a ſolutione gabellæ,emptor,vel venditor,dic,quod emptor,ni aliter ſtatuto caueatur Cappel.Tholoſ.in deciſ. 451. Num autem pro cenſu ſit ſoluenda gabella,affirmat.Surd. in deciſ.204. & nū pro retrouenditione ſtāte ſtatuto quod pro venditione ſoluatur negat. idem Surd. in deciſio.321.Sed quid ſi in venditione eſſet reſeruatum dominium,negat.idem in deciſ. 305. & num ſit ſoluenda pro victualibus, quæ vehuntur pro Reipub.vſu,negatiue Fran. Mar.in deciſio.41.par.2.Nec de rebus, quæ vi tempeſtatis deferūtur in portum, idem in deciſ. 424. & num non ſoluens gabellam amittat etiam merces,quæ non erant propriæ, ſed alterius affirmatiue Theſſau. Fil. in deciſio. 52. & num gabella ſit ſoluenda ſecundum æſtimationem,affirma. Cacher. in deciſ. 4. & ad quam rationem,decidit Franc. Mar. in deci.420.fraudens gabellam num perdat animal, & bona ex quibus debebat ſolui pedagium,affirmat.Guid. Pap. in deciſ.572.licet contrarium ſeruetur in noſtris gabellis,teſte Ann. in ſing. 225. Pæna vero ob gabellam fraudatam cui applicetur decidit Fran.Mar.in deciſio. 422.Sed num exigens gabellam præter taxam teneatur actione furti, affirmat Franc.Mar. in deciſ.421. par.2. & Gabellarius libros gabellæ lacerans au puniatur pæna falſi,decidit Theſſau. in deciſio.171.Inſtrumentum in parte gabellabile,& in parte non gabellabile, ſi producatur in parte non gabellabile,ſoluta poſtea gabella pro parte gabellabili an proceſſus teneat,deciſum affirma.Magon. Ro.Floren. in deciſio. 36. Num autē liceat Principi gabellas imponere,

ponere,& eas exigere a vehentib. merces per Mare, affirma.Cacher. in deciſ. 155. Et num liceat Vniuerſitati gabellas imponere,dic,quod ſic Capyc.in deciſ.148.Et num per abuſum amittatur priuilegium exemptionis gabellarum, affirmatiue Franc.Mar.in deciſ. 529. p. 1.Vltimo aduertendum non poſſe fieri banna poſt arrendamentum in præiudicium arrendatorum,ſeu affictatorum gabellarum, & ſi fiant, reſarciri damnum,& intereſſe debere,vide Ann.in alleg.21.

COLLECT. 149.

Super gloſ.in l.Titio fundus ff.de condit. & demonſtrat.

¶ Bono viro eſt credendum.

GLoſ.hæc in verbo actiones,ibi(& erat homo cui videbatur credendum) ſcriptum nobis reliquit poſſe quemquam licito iure credere fide digno,ita vt excuſetur a dolo, igitur tenementi.Sed num credatur Notario aſſerenti in inſtrumento interueniſſe Regiũ aſſenſum,deciſum negatiue Garſ. in deciſ.27.Vel etiã aſſerenti in inſtrumento alienationis rei Eccleſiæ decretum interpoſitum cum cauſæ cognitione, negatiue Beninten.in deciſio. 2. Et num credatur ipſi Notario, & vni teſti circa correctionem erroris in niſtrumento,affirma.Gratia. in deciſ. 163. Et num eidem Notario credatur aſſerenti in inſtrumento, talem Procuratorem prout de procura.&c. negatiue Affl. in deciſ. 273.Dicto autem Doctoris num ſtetur aſſerentis de conſuetudine, affirmatiue Beninten. in deciſ. 95. Et num Iudicis aſſertioni, affirmatiue Maſtril. in deciſ. 80.Et num aſſertioni Epiſcopi dicentis beneficium eſſe de iure patronatus,negatiue Caputaqu.in deciſio... Et num dicto Curati aſſerentis ſe miſſas celebraſſe, quod ſic cum iuramento Guid. Pap.in deciſ.614.de huius veritate, vide Theſſau.Fil.in deciſ. 86. Et num dicto creditoris ſtante de hoc pacto,affirmatiue Thoming.in deciſ.Rot.Lipſieſ. 37.Et num dicto Clerici donantis concubinæ,& aſſerentis ſe ob ſeruitia præſtita donaſſe,nega. Affl.in deciſio. 102. Capyc.in deciſ.102. Et num dicto curſoris Curiæ,affirma.Fran.Mar.in deciſ. 329.par.2. Limita, vt ei minime credatur de violentia ſibi illata in capiendo delinquentem Ro.Lucen.in deciſio.21. Sed num huiuſmodi perſonis credatur affirmantibus ſe arma inueniſſe in perſona alicuius,dic quod ſic,quantum ad torturam de Franch.in deciſio. 339. Et num credatur dãnum paſſo circa damna, & intereſſe, affirmatiue Capyc. in deciſ.43.Limita,ſi damnum paſſus alias falſo iurauerat Garſ.in deciſ.63. Limita ſecundo, vt non extendatur ad aliam perſonam,vltra damnum paſſum Maſtril.in deciſ.·o. & num credatur virgini aſſerenti ſe ab aliquo ſtupratam, deciſum facere indicium Viu. in deciſio. 247.vide Theſſau.in deciſ.3.Ant.Faber in deciſ. vlt. de adulter. & num credatur ſocio in articulo mortis conſtituto exculpanti conſcium a ſe inculpatum, affirmatiue Maſtril.in deciſ. 195. & nũ credatur teſtibus aſſerentibus ſe aliter depoſuiſſe, quam ſcriptũ eſt per Notarium,deciſum affirmatiue, ita vt poſſit deueniri ad torturam contra Notarium Theſſa.Fil.in deciſ.31.Illud autem animaduerti oportet, quod in caſibus, in quibus ſtari debet dicto alicuius, intelligitur cum iuramento, & ita deciſum refert Gratia.in deciſ.166. Quæritur vlterius num credatur, ſeu ſtetur verbis ſupplicationis,ſeu priuilegij ſcilicet pro parte tali,dic minime Garſi. in deciſ. 1. Et num credatur narratiuæ Papæ in Bullis factę circa rebellionem,deciſum

nega-

Digitized by Google

negatiue Put.in deciſ.129.lib.1. Mohe. in deciſ.7. de probat.Sed limita, ſi cum ea concurrant alia adminicula, tunc enim probant rebellionem Creſcent. in deciſ.7. eod. tit. de probat. Et num inſertis in ſententia credatur, affirmat. Creſcent.in deci.10. eod. tit. Not. poſtremo quod ſi Iudicis manu ſcriptum reperiatur ſupra proceſſum inquiſitum eſſe liberandum ſub cautione,idemque poſtea notatum in libro,vbi deſcribuntur decreta,hiſce nequaquam ſtandum eſt, vt dicit deciſum de Franch. in deciſ.185.

COLLECT. 150.

In l.ſi in area ff.de cond.indeb.

¶ Melioramentorum.

TRaditur communiter per DD.hic quod propter melioramenta poſſeſſori datur retentio, ſecundum quod fuit deciſum in Ro. March. teſte Grat. in deciſ.225.Modo vide primo quæ di cantur melioramenta neceſſaria Marilia.in deciſ. 55. Et quæ naturalia, quæ ciuilia,quævè induſtrialia ad finem, vt deduci poſſint Ioſeph Ludou.in deciſ. Peruſ.24 Et a quo tempore extimanda ſint cum ſcilicet facta ſint,vel tempore ſolutionis,in hoc paſſu exiſtunt duę deciſiones contrariæ, vna Gamm. in deciſ.137.qui iudicauit pro primo caſu,altera Theſſau.in deciſ.251. qui inclinauit in ſecundum. Item tu habes, quod conuentus hypothecaria ſi rem meliorauit eſt priuilegiatus in eo,quod poteſt offerre æſtimationem rei,quæ etiã non aſcendat ad ſummam crediti, ad quam totam teneretur, ſi non melioraſſet, a quo ergo tempore eſt facienda rei æſtimatio,deductis intellige meliorationibus manu factis, num a tempore venditionis,reſpon.res eſt æſtimanda prout tunc valet, cum æſtimatur de Franch. in deciſ.38. & Magon. per eum relatus in deciſio.Ro.Floren.51.Sed num poſt ſententiam impediatur retentio meliorationum ob earũdem illiquidationem, deciſum negatiue Capyc in deciſio.17. Aduerte tamen quod tametſi meliorationũ exceptio impediat exequutionẽ ſententiæ,nil tamen obſtat,ſi ex aduerſo detur cautio Put.in deciſ.471. lib.2. Sed etſi in ſententia eſſet dictum(ſolutis prius melioramentis) nil quidẽ prohibebit quominus,& præſtita cautione ſuper exequutione ſuſpẽdi debeat Maſtrill.in deciſ.98.p. 1. Num autem melioramentis factis in re fideicommiſſo ſubiecta,detur retentio, affirmatiue de Franch.in deciſ.109. Et quid factus in re emphyteutica,an etiam detur retentio contra dominum directum, finita emphyteuſi,affirmatiue idem de Frãch. in deciſ. 191. Et num detur hæredibus extraneis, affirmatiue Gamm. in deciſ. 22.Et num conductori, affirma. Polid. Rip.obſer.116.Et quid in conductore ad longum tempus decidit Caualcan.in deciſ.14. Sed num detur retentio conductori rei Eccleſiæ vltra triennium,& ſic cõtra Paulinam dic,quod ſic Ioſeph Ludou.in deciſ. Peruſ. 34. Et num emptori detur retentio, quando venditor agit remed.l. 2.C.de reſcind.vend.affirma.Gamm.in deciſ.310.Num autẽ melioramenta repeti poſſint quando rei, ſuper qua facta ſunt, ſit facta reſtitutio, dic quod ſic, ſi fuerint vtilia, vel voluptuaria,quæ prætioſiorem rem redderent Theſſau.Fil.in deciſ. 79. Quinimo ſi poſſeſſor fuerit expulſus propria authoritate,poteſt agere interdicto recuperãdæ reſpectu meliorationũ Gamm. in deciſ. 4. Num etiam melioramenta, eiuſque valor poſſit probari per teſtes, nequaquam dicit Pute.in deciſ.474. libro 2.Sed affirmat, cum modificatione tamen Flam.Carta.in deciſ.Ro.Ien.72.

Digitized by Google

Itē num regula d.l.ſi in area, per quam datur melioranti retentio, procedat etiam aduerſus hypothecam habentem, contraque mulierem, affirmatiue Theſſau.Fil.in dec.71.Quæritur vlterius tu habes, quod vbi eſt plus melioratum, & minus impenſum, non habetur ratio meliorationum, ſed impenſæ tantum ex diſpoſitione text.in l.in fundo, ff. de rei vend. An id procedat indiſtincte, & abſolute? reſpon.ſic, quando res vendicatur a domino, ſecus quando agitur hypothecaria, tunc enim totius valoris deductionem contra creditorem prætēdi poſſe, vt dicit deciſum de Franc.in d.deciſ. 38. circa finem. Vbi etiam ſubdit, quod iſta melioramēta ipſo iure facienti dicantur obligata prætij tamen reſtitutione in quãtum res eſt facta prætioſior, facienda, vt modo diximus. Eſt autem animaduertendum non dari ita ſimpliciter retentionem propter meliorarnenta, quid enim, ſi velit ob ea retinere domum, nonne durante retentione, penſionem domus cum melioramētis compenſare debeat vtique, excepto tamen penſionis augmento, quod forſan proueniſſet ex meliorationibus, & ſic tanquam ex re ſua, id enim in compēſationem deduci ęquitatis ratio non permittit, & ita deciſum, vt per Pute. in deci.276.lib.3. Vltimo quęritur de vno caſu ſatis bono, pone quod melioramēta proponantur facta per emptorem ſuper re empta, cum clauſula, vt pendēte ſolutione non transferantur dominiū, inoque pro obſeruantia eadem re ſpecialiter obligata, modo concurrunt ceſſionarii venditoris, quia prætium non fuit ſolutum, & creditores emptoris anteriores, quis inquam præferri debeat ſuper meilioramentis? reſpon. creditores emptoris præferendos, & ita deciſum poſt longam diſcuſſionem, refert de Franch.in deciſio. 506. Cęterum ad materiam, vide Alex.Rauden.in deciſ. Ro.Piſa.42.

COLLECT. 151.

In l.ſi quis viduam ff.de quaſtio.

¶ Inceſtus.

Viſum eſt tractare hic materiam inceſtus, cuius pænam ponit text. prædictus, quæ eſt deportatio, ſecundū quem textum fuit reſolutum in Sacro Conſilio, vt atteſtatur Vinc. de Franc. in deciſ. 378. Sed tamen inter alios deciſionarios variorum Tribunalium habemus contrarietatem in hoc articulo. Namque in Senatu Pedemontano fuit tentum pœnam inceſtus eſſe triremium in perpetuum, vt refert Theſſ. in deciſ. 100. In Ro.Lipſien eſſe fuſtigationis & relegationis, teſte Thoming.in deciſio. 42. In Senatu vero Sabaudiæ eſſe omnium confiſcationis bonorum, vt docet Ant.Fab.in deciſ.1.& 7.de inceſt.nupt. Sed vtcunque ſit hæc variatio militat inter alios quam inter aſcendentes, & deſcendentes, quo caſu pæna mortis naturalis locum habebit, vt tradit Boer.in deciſ.318.& idem Fab.in deciſ. 5.eod. Et idem quoque ſi inceſtus cū alio crimine admiſſus proponatur, vt per eundem Fab.in deciſio.4. ibid.Et ſic habes pęnam inceſtus ſecundum gradum Iuris ciuilis, non autē Iuris Canonici infligi debere, vt inquit Viu. in deciſ.319. Sed num pęna inceſtarum nuptiarum Iure Ciuili conſtituta ſibi vendicet locū etiam in iis, quæ non, niſi Iure Canonico ſunt inceſtuoſæ, deciſum affirmatiue Ant.Fab.in deciſ.6.de tit.de inceſt.nup. Et num inceſtum ab ignorante admiſſum ſit punibile? negat.idem Faber.in dec.8.eo.tit. Vlterius quæritur nū filius natus ex milite Hieroſolymitano expreſſe profeſſo, dicatur inceſtuoſus, deciſum affirmatiue de Franch.in dec.28

Sed

Sed vtrum nepos legitimus ex filio inceſtuoſo habitus poſſit heres inſtitui, deciſum affirma. idem de Franch. in deciſ. 27. non habes alia in huiuſmodi materia.

COLLECT. 152.
Super Ritu Mag. Cur. Vic. 166.

¶ Inſtrumentorum liquidationis.

IN preſenti Ritu agitur materia liquidationis inſtrumentorum; quæ quidem adeo contingens eſt, quod nulla fere dies eſt, quin tractetur de ea, pulchre dubitatur an filius poſſit liquidare inſtrumentũ contra Patrem, via Ritus, hic pũctus, licet non fuerit deciſus, nihilominus Vinc. de Franc. intrepide inclinat in partem negatiuã, ratio præcipua eſt, quia hæc cauſa ſapit naturam criminalis, vide eum in deciſio. 162. Et num Gener cõtra Socerum poſſit liquidare inſtrumentum virtute iſtius Ritus, affirmatiue idem de Franch. in deciſio. 366. & vide Minad. deciſ. 2. Et num creditor contra procuratorem, qui procuratorio nomine ſe principaliter obligauit, in hoc dicas, quod ſententia poteſt ferri contra eum, non tamen fieri exequutio, vt dicit Affl. in deciſ. 64. Et num inſtrumentum poſſit liquidari, quando ſit facta ſolutio creditori per viam venditionis bonorum ſequeſtratorum ſubhaſta venditorum, quo caſu datur cautio a creditore de reſtituendo cui, quibus, & quando, & ſic tanquam ei non plene ſatisfactum, cum receperit pecuniam reuocabiliter, dic quod non, fideiuſſionem tamen eidẽ a debitare preſtãda, ita pluries deciſum refert de Franc. in deciſ. 200. Et num inſtrumentum dotis poſſit liquidari iuxta formam Ritus, negatiue, eſtq. ratio, quia non cenſetur liquidum, ſed pactionatum, ita Viu. in deciſ. 39. Sed nũ habilitatio a iuramento in contractu, in quo eſt renunciatũ exceptioni preuentionis impediat, quo minus inſtrumentũ via Ritus liquidari valeat, dic quod minime impedit, ſed operatur ad effectum agendi tantum de Franch. in deciſ. 670. par. 4. Et num pro litteris cãbii poſſit agi via exequutiua, vide Maſtril. in dec. 8. Et num agẽs via ordinaria ſibi præiudicet in exequutiua, & ſic per conſequens via Ritus, deciſum affirmatiue Monter. in deciſ. 22. & Maſtril. deciſ. 157. Et num filius fam. citatus ſuper tenore inſtrumenti, ſi opponat beneficium, quod cum eo, poſſit incarcerati negatiue, de Franch. in deciſ. 221. Et num illa concluſio, ꝙ citatus ſuper tenore inſtrumenti debeat preſentare ſcripturas Curia pro Tribunali ſedente, procedat tam in reo, quã in actore, affirma. de Franch. in deciſ. 420. Et num quando petitur reſcindi inſtrumẽtum, debeat reaſſumi in publicam formam, affirmatiue Ann. in ſing. 252. Et num fideiuſſor qui ſoluit poſſit cogere creditorem ad liquidandum inſtrumentum contra ſuum principalem, deciſum negatiue, ſat enim eſt, ſi ei cedantur actiones, de Franch. in deciſ. 353.

COLLECT. 153.
In l. ſi quis in conſcribendo C. de pact.

¶ Quemlibet iuri ſuo poſſe renũciare.

QVilibet poteſt renunciare fauori ſuo; ad hoc ſemper allegatur lex iſta, occaſione huius regulę voluit tibi colligere caſus deciſos, ĩ quibus quis põt, vel nõ iuris ſuo renunciare, & procedẽdo ampliatiue dico poſſe filiũfã. renũciare beneficio, ꝙ cũ eo, tametſi minus ſufficiat ad hoc generalis renunciatio, ita deciſũ teſtatur Vinc. de Frãc. in dec. 181. Item poſſe renunciari iuri preuentionis, idẽ de Franc. in dec. 660. Sic poſſe ſpoliatum renunciare petitioni

Digitized by Google

ni reſtitutionis Rot.in deciſ. 3. 6. & 11. de renun. in antiq. Sic fideiuſſores beneficio fideiuſſorum Iacob. Thoming. in deciſ.Ro.Lipſien.1.Sic donantem beneficio l.ſi vnquam C.de reuocan.don. Mynſing.cēt.5.obſer. 63.Sic mulierem beneficio Velleiani modo ſit de eo certiorata Theſſ.in deciſ.222.Sic venditorem beneficio l.2.C.de reſcin.vend.idē Theſſ.in deciſ.165.Sic duos reos debendi beneficio diuiſionis Pol. Rip. in obſer.89.Sic actorem iuri exequutiuo Maſtril.in deciſ.157. par.2. Sic filium legitimæ, licet non veniat in generali renūciatione Affl.in deciſ. 178. in 2. dub. Et etiam tacite iuri agendi ad ſupplementum per ſpatium 30.annorum Mohed. in deciſ.2.de præſcrip. Item poſſe renūciari foro Mynſing.cent.1.obſer.88.Sic appellationi,& quomodo, vide Gratia. in deciſ.123. Sic diſpoſitioni tex.in l. de his ff.de tranſact. Oſaſch. in deciſ. 112. Sic euictioni Theſſ.Fil.in deciſ.77. Etiā ſi fuerit dictum,quod venditor non teneatur ad defenſionem quibuſcunque caſibus,vlloue modo;niſi pro facto ſuo intellige tamen venditorem teneri, nō obſtante hac renunciatione, ad pretij reſtitutionem pro rata rei euictæ. Item poſſe renunciari diſpoſitioni Auth. hoc niſi de ſolu.de Franch.in deciſio.81.Sic poſſe a reo renūciari defenſionibus exiſtentibus in apicibus iuris; non tamen ijs, ex quibus poſſit procedere totalis abſolutio Triuiſa.in deciſ.1.par.1. Item poſſe renunciari liti Cam.Imper. in verbo renunciatio in fine, excipe in tribus Farinac.in deciſ.33. Et in ſumma poſſe quemquam ſemper renunciare fauori ſuo,decidit Viu.cum ampliationibus in deciſ.316.Et quando cenſeri renunciare,tradit Ioſeph.Ludou. in deciſ. Lucē. 5.Nunc autem procedendo limitatiue ad regulam dico non poſſe renunciare confugientem ad Eccleſiam, illus immunitati Maſtril.in deciſ.169.par.2. Sicut nec debitorem beneficio ceſſionis bonorum Rot.in deciſ.4.de renunc. in antiq. Nec etiā pacto legis commiſſoriæ per quæcunque verba directa, vel indirecta concepto,etiam cum iuramēto;quod intelligas,prout Surd. in deciſ. 248.Item non poſſe renunciari beneficio l.hac edictali C.de ſecun.nup.Gayl. lib.1.obſer.40.Item nec partes litigantes poſſe ferijs renunciare in pręiudiciū Iudicis, vel teſtium examinandorum Theſſ.in deciſ. 39. Cæterum ſtat dubiū an producens teſtes valeat illorum productioni renunciare, veritas eſt iſta, q͡ ſi teſtes iurauerint, non poteſt renūciare,& ſic concordant Capyc.in deci.39. & Flam. Cartar. in deciſ.106. quicquid in contrarium dicat Hiero. de Lauren. in deciſ.116. Eius enim deciſio procedit ex ſuo capite,& eſt etiam contra Pute.in deciſ.270.lib.2.

COLLECT. 154.

In l.1.& l.metum ff.quod met.cau.

¶ Metus probationis.

EX his duabus ll.habetur, quomodo proprie metū accipere debeamus;circa quam materiam præmitte primo quomodo probetur metus,& in hoc vide Gamm.in deciſ.250. Sed etſi in camera proponatur alicui illatus, nū poſſit probari per coniecturas, & per domeſticos, affirmatiue Boer. in deciſ. 101. Quæritur nunc an carcer inducat iuſtum metum,affirma.Cam.Imper. in verbo Metus in principio. Sin autem metus carceris eſſet iniuſtus, tunc erit inſufficiens ad reſcindēdam tranſactionē Anton.Faber.in deciſ.3.de eo,quod met.cau.Sed nunquid ſola præſentia mariti metū indicat reuerentialē aptū ad reſcindēdum contractum dic quod non,ſi non verbera, minæue præceſſerunt

runt

Digitized by Google

runt Fab.in deciſ.4. & 6. eod. tit. Sed ſi vxor per metum conſenſum præſtitit marito alienanti fundum dotalem, an poſſit reſcindere venditionem, affirmatiue Gam. in dec. 346. & Ro. Auenion. in deciſ.113. Sed quid ſi ratificauit, ſed tamen per metum etiam a marito illatum num valeat contrauenire ratificationem, affirmatiuè Boer. in deciſ. 100. Metus autem ad hoc, vt ceſſare faciat conſenſum in matrimonio, quomodo eſſe debeat, decidit Caputaquen. in dec. 121. par. 2. At num per ſequentem cohabitationem matrimonium meticoloſũ ratificetur, affirmatiue Fran. Mar. in deciſ. 779. Et num is, qui repertus fuit rem venereã habere cum puella. Si eidem aliquid promiſerit, poſſit metum coectionis, quæ fieri potuerit a conſanguineis puellæ, probare per cõiecturas, vt puta ex ſtrepitu facto ab ijs armatis, & ex proteſtatione poſt receſſum facta ſe promiſiſſe per metũ, vel etiam, quia non potuit aufugere ſtãte clauſo oſtio, reſpon. quod poteſt reſcindere contractum non obſtante, ꝙ teſtes inſtrumentarij dicant eum non habuiſſe metum, ita Monter. in deciſ. Ro. Aragon. 45. Et num metus præſumatur durare, durante cauſa metus, affirmatiue Ann. ſing. 341. Sed num cenſeatur purgatus per pretij receptionem, affirmatiue Theſſ. Fil. in deciſio. 51. Et num ex læſione præſumatur metus, affirmatiue Verall. in dec. 220. par. 2. Et num iuramentum per vim, & metum obliget iurãtem, deciſum per Affl. in deciſ. 263. Et num de metu proteſtatio clãdeſtina tertio ignoranti noceat, negatiue Fab. in deciſ. 7. vbi ſupra. Et num renunciatio beneficij metu facta, ſit ipſo iure nulla, vel veniat annullanda, dic quod venit annullãda, Jta Cappel. Thol. in dec. 285. Et quãdo quæritur an actus metu geſtus ſit ipſo iure nullus, vel veniat annullandus, vide Ioſeph. Ludou. in deciſ. Ro. Lucen 18. Poſtremo ſcias non ſufficere metum ad reſciſſionem contractus, niſi probetur, vel conſtet illatum, ad eum finem, vt fieret talis contractus, ita in ſpecie Affl. in deciſ. 246. Cuius opinionem, etſi non deſunt qui reprobare nitantur, nos tamen arbitramur poſſe ſuſtineri, ſed in terminis ſuis, ſcilicet cum proponerentur plures cauſæ, quarum vel in vnam, vel in aliam poteſt influere metus, tunc enim (& bene) oportet probari metum incurſum ad finem, vt talis contractus fieret; ſed ſi vna ſit cauſa, tunc ſecus; ratio, quia metus illatus nõ poteſt influere ad aliam cauſam, alia non ſubſiſtente, & hoc modo hunc paſſum teneas.

COLLECT. 155.

Super cap. quia diuerſitatem de conceſſ. preben.

¶ Impedimenti.

PLuribus in locis potuiſſem impedimenti materiam tractare, & præſertim in cap. fin. de elect. & in l. 1. C. de anna. excep. Sed prædictum c. quia diuerſitatẽ, eſt locus principalior; iã tamẽ in his iuribus illa regula traditur, quod impedito non currit tempus; quam regulam amplia, & limita infraſcriptis modis; Amplia primo, vt quis iuſtum ob impedimentum excuſetur a contumacia Affl. in deciſ. 29. Amplia ſecundo, vt quis propter iuſtum impedimentum veniat reſtituendus in lapſu inſtantiæ Ioſep Ludou. in deciſ. Peruſ. 36. Amplia tertio, vt impeditus minus teneatur, ꝓcuratorem mittere Mynſing. cẽt. 4. obſer. 58. Amplia quarto, vt iuſtum impedimentum aliquot dierum contingens in primo fatale proſequendæ appellationis, faciat competere ſecundum fatale ad eandem proſequendam, exemplum vide Cappel. Thol. in deciſ. 65.

Digitized by Google

Fil.in deciſ.23.Secundo, ſi abſq; licẽtia domini extirpauit oliuetum, & plantauit vineam Valaſ.in deciſ. 50. Tertio ſi rem emphyteoticã donet Eccleſiæ Maſtril.in deciſ.128.par.2.Quarto,ſi neget dominum eſſe dominum Viu.in deciſ. 219.Quinto, & vltimo, ſi rem vendat emphyteoticam,aſſenſu domini nõ reſeruato,minuſq;obtento, an tamen cadat a iure ſuo,in hoc articulo, vide per te dec.Theſs.169. Modo procedam per quæſtiones reſolutiue.Quæro primo ſi emphyteuta ceſset a canonis ſolutione per triginta annos cõtinuos,nulla facta interpellatione,an præſcribat,dic quod ſic,ſed quoad penſiones dũtaxat Theſſau in deciſ.179. Secundo num emphyteuſis Eccleſiæ conceſsa ſimpliciter patri abſque mentione filiorum,cenſeatur conceſsa pro ſe,& filijs non vti hæredibus, affirmatiue Caputaqu.in deciſ. 311.part.1.Sed etſi fuerit conceſsa pro ſe,& hæredibus,an tranſeat ad hæredes extraneos in hoc puncto dicas, quod ſi ſit conceſsa cum ſuis debitis ſollemnitatibus bene tranſit,Viu.in deciſ.496. Sin minus,nequaquam,Affl.in in deciſ.100. Si vero concedatur pro ſe, & vno hęrede, intellige de primo hærede Iacob. Thoming. in deciſio. 103. Ex his patet quod emphyteuſis priuati tranſit ad extraneos hæredes,vide Vinc.de Franch. in deciſ.235.Sed num tranſeat ad hæredes filias, ſpecta initium, vt ſi primus acquirens fuerit fœmina, & tunc ſic, alias ſecus Pet.de Beninten.in deciſ.52. vide de Franch.in deciſ. 30. Sed num, per confiſcationem tranſeat in Fiſcum negatiue Rot.Lucen.in deciſ.535.Et nũ pater poſsit præiudicare filijs in emphyteuſi noua.Iſte paſsus nõ poteſt ſic breuius abſolui,ideo recurre ad Rot.Luca. in deciſ.44.47. & 117. vide Cornaz. in deciſ.159 Quæritur vtrum res Eccleſię cõceſsa in emphyteuſim minus ſollemniter poſsit ab Eccleſia peti poſt lapsũ triginta annorum nequaquam Gamm. in deciſ.48.Et vtrum clauſula præſeruato aſsenſu Domini,ſi ſit repetita in traditione aliquid operetur, negatiue Minad.in deciſ. 24. Et num emphyteuta poſsit ſeruitutem imponere, affirma. Guid.Pap.in deciſ. 71. Et num in contractu emphyteotico neceſsaria ſit ſcriptura, affirmatiue Oſaſch. in deciſ.52. Et num emphyteuta teneatur ad cẽſus, exiſtente contractu nullo, affirma. de Franch.in deciſ.296.Et num facto caſu deuolutionis amittat ius affrancandi, nega idem de Franch. in deciſ. 267. Et num,domino inſtante, cogatur oſtendere titulum ſuæ poſeſsionis, affirmatiue Franc.Mar.in deciſ.607.par.1.Et nũ ſententia lata contra primum emphyteutam poſsit exequutioni mandari cõtra ſecundum,dic quod ſic, modo citetur Ant.Fab.in deciſ.43. ſub hoc tit. Et num contractus ſecundi emphyteutæ præſumatur cum conſenſu factus directi domini,affirma.Gam in dec.329. Et an dominus directus dicatur poſſidere, viuente emphyteuta ponit Ro. Lucen. in deci. 17.Et num conſtituens cenſum ſuper re;quæ valebat mille pro ducatis trecentis ad rationem quinque pro centenario, non ſoluens per triennium faciat vt res illa tota cadat in cõmiſſum, ex quo fuit ſubmiſsa ſub natura emphyteutica,reſpon.quod cadit pro illis trecentis tantum,vt refert Affl.in dec. 80. Ex hoc habes quid importet, vt res in dubio præſumatur potius cẽſualis,prout deciſum teſtatur Creſcen.in dec.vni. de cenſib.quam emphyteotica.Et num emptor rei cenſualis,emens cum clauſula (ſaluo cenſu debendo,&c.) poſſit a creditore cogi ad ſoluendos redditus non ſolum a tempore venditionis, ſed & pro præterito, videtur, quod ſic ex mente Affiict. in deciſ.95. Et num emphy-

Digitized by Google

phyteutica re vendita cum conſenſu directi domini, euicta poſtea a pluribus iure congrui, & inter ſe diuiſa poſſit vnuſquiſq; inſolidum pro canone conueniri, dic quod ſic, ſi in diuiſione non procurarunt conſenſum domini, ita Afflict. in deciſ. 153. Et num emphyteuſi finita, poſſit Eccleſia cenſum augere, & cogi ad renouandū, affirmatiue Veral. in deciſ. 7. par. 1. Limita ſi pro ſe retinere malit, idem in deciſ. 303. Et quid importet integrum, & per biennium in materia emphyteuſis, vide Cornaz. in deciſio. 46. Et num colonus per præſtationem continuam præſumatur colonus perpetuus, decidit Camer. Imper. in verbo emphyteuſis, Et quando emphyteuſis dicatur ad Eccleſiam deuoluta, decidit de Amat. in deciſ. 70. Et num res emphyteutica veniat fauore dotis ī generali obligatione, affirma. Surd. in deciſ. 160. Et nū caducitas poſſit declarari pendente iudicio, affirmatiue idem in deciſ. 29. Quis Iudex erit competens inter emphyteutam, & alium tertium, decidit Mynſing. centu. 4. obſeru. 96. Et num tertius ſoluendo canones nō ſolutos admittaī pro ſuo intereſſe ad recuperationem emphyteuſis, negatiue Maſtril. in deciſ. 154. Et nū maritus poſſit concedere in emphyteuſim vxori, conſtante matrimonio, affirmatiue Valaſc. in deciſ. 95. Et an emphyteuta teneatur ad canones decurſos tempore, quo dominus ex adiudicatione poſſidebat, affirma. Maſtril. in deciſ. 15. Et num emphyteuta primus ob domini cōſenſum præſtitum in ſecundo emphyteuta libe retur a ſolutione canonis, affirma. Maſtril. in deciſio. 55. Et num emphyteuſis poſſit recipi pro ſe, & filio ſpurio, affirmat. Afflict. in deciſio. 99. Et num emphyteuta, perempta re, teneatur ad illius refectionem, canoniſq; ſolutionē, negatiue, re in totum perempta Viu. in deciſio. 531. Ad materiam vide Theſ. ſau. in deciſ. 20. & 220. & Viu. in deciſ. 534. Illud denique no. quod vbi tractatur de expellendo emphyteuta is citari debet, ſic Afflict. in deciſ. 93. & Polid. Rip. obſer. 259.

COLLECT. 157.
In l. fi. C de iu. emph.

¶ Iuris prelationis.

SVperiori Collect. tractauimus multa de materia emphyteuſis Nunc cum hæc lex in venditione rei emphyteutice ius prælationis domino tribuat; opportune ſe offert occaſio tractādi de iure prælationis; nam & de laudemio cuius materia ſtat quoque hic ſupra in Collect. 31. diximus. Igitur videamus primo, quibus caſibus illud domino cō petat, vel nō. Et quidem primo competit nedum in fundo emphyteuticario, verum & in omnibus emphyteutæ bonis ꝓ canonis ſolutione (vt fieri ſolet) obligatis, modo ſit anterior ita Anto. Fab. in deciſ. 59. ſub hoc tit. de iu. emph. Item in alienatione facta per emphyteutam dominus directus præfertur vicino Capyc. in dec. 99. Item præferatur ei, a quo cauſam habet ſecūdus emphyteuta, qui alienat Ro. in deciſ. vni. de loca. in. antiq. hic etiam prefertur etſi vēditio fiat ſubhaſta Vincent. de Franch. in deciſ. 482. modo eleganter quæritur an, quemadmodum, emphyteuta vendente Ius prælationis domino competat: ita & e conuerſo emphyteutæ competat dominium directum vendente domino. dic nequaquā, & ita de Frāc. in deciſ. 17. nu. 8. & Ann. qui refert his, atq; iterum decidiſſe Sac. Conſ. in ſing. 150. Caſus autem, quibus dominus ius prælationis non habet, hi ſunt deciſi; Primus enim eſt in donatione Guid. Pap. in deciſ. 47. licet irrequiſito domino

Digitized by Google

no emphyteuta dono dare non valeat, vt per eundem Guid. in deciſ.46. Secũdus eſt ſi rem velit pro alio idem Guid. Pap. in deciſ. 411. Tertius ſi dominus præſtiterit licentiam vendendi, quaſi remittens ius ſuum, non habeat inde regreſſum. Quartus, ſi de hoc eſſet expreſſum, vel tacitum pactum. Quintus ſi ſic exiſteret conſuetudo, prout in ſua patria teſtatur Theſſau. in deciſ. 169. & in Sabaudia Ant. Fab. in dec. 48. eod. vbi duas adducit rationes, ex quibus ibi inducta fuerit huiuſmodi conſuetudo. Sextus & vltimus caſus, vbi vẽditio fieret ſubhaſta, & ſic ex cauſa neceſſaria; hos quatuor caſus tradit Fab. vbi ſupra dicens nõ habere dubietatẽ in deciſ. 49. eo. Nec putes, has duas deciſiones fore inter ſe contrarias, ex quo ſuperius dixerim quod in venditione ſubhaſta habeat locum prælatio, nam illud intelligitur, quando alienatio oriretur ex obligatione contracta per ipſum alienantem, vt ſemetipſum, declarat ibi de Franch. & repetit in deciſ. 482. quo caſu ceſſante habet locum deciſio Fab. Quæritur vtrum ius prælationis poſſit cedi? affirmatiue Fran. Mar. in deciſ. 2. par. 2. Et num emphyteuta teneatur dominum recognoſcere toties, quoties, &c. nega. Guid. Pap. in deciſ. 317.

COLLECT. 158.

Ad tit. ff. & C. quibus mod. pig. vel hypo. ta. contrah.

¶ Hypothecæ tacitæ.

TRactaturus an, & quando hypoteca tacite a l. inducta cenſeatur: arbitratus ſum ſuper ambobus his titulis illud agere, in quibus per totum de hoc verba fiunt. vnde quærit an, quemadmodum tutoris, ſic & bona procuratoris ſint tacite hypothecata pupillo, affirmatiue Anto. Fab. in deciſ. 2. ſub hoc tit. Et num bona eius, qui pro tutore ſe geſſit, affirmatiue idem Fab. in deciſ. 3. Et num iſtud priuilegium tacitæ hypothecæ pupillus habeat nedum in bonis ſui tutoris, verum & pro expenſis litis, affirmatiue idem in deciſ. 5. Sed intellige de expenſis neceſſariis, quod amplia etiam aute redditam rationem, idẽ in deciſ. 5. Et num in fructibus beneficij detur tacita hypotheca beneficiato, affirmatiue idem in deciſ. 12. Et num ſcriptura priuata habeat tacitam hypothecam, & a quo tẽpore, dic quod ſic, & a die recognitionis, vel denegationis, idẽ in deciſ. 8. & 9. Et num tacita hypotheca detur in bonis furantis, affirmatiue Viu. in deciſ. 451. Et num filio in bonis patris pro adminiſtratione bonorum maternorum, affirmatiue Gam. in deciſ. 330. Et num ſponſæ in bonis ſponſi pro dote, affirmatiue Thoming. in dec. Ro. Lipſien. 36. Item tacita hypotheca, quam habet vxor in bonis mariti, vim tantam habet, vt non extinguatur, etiã ſi per eum expreſſa conſtituatur Boer. in deciſ. 332. & Fab. in deciſ. 4. de priuil. dot. Hæc autem hypotheca a quo die incipiat currere decidit Polid. Rip. obſeru. 263. Et num detur fideicommiſſario, affirmatiue Surd. in deciſio. 76. Et bona tutoris quando incipiant eſſe hypothecata pupillo, dicas a die ſuſcepti officij Fab. in deciſ. 1. ſub hoc tit. Et nũ tacita hypotheca, quæ oritur ex conductione. extendatur etiam ad tacitam reconductionem, affirmatiue Flam. Cartar. in deciſ. 80. Hi ſunt caſus deciſi, in quibus tacita contrahitur hypotheca, Sed nunc limita, vt non competat filio in bonis patris pro legitima Hieron. de Laurent. in deciſio. Rot. Auenion. 52. Nec directo domino in bonis emptoris pro laudemio Surd. in deciſio. 31. Sicut nec pro canone, qui non correſpondet fructibus, contra tertium, idem Surd. in deciſ.

Digitized by Google

deciſ.32.Nec legatario pro annuo legato,idem in deciſ.28.de illa autem, quæ pro legato regulariter competit, vide nonnulla per Magon.in deciſ.Rot.Floren.59.Non tamen ſe extendit ad bona alteri legata Ant.Faber in deciſ.6.com. de lega.Sed obiter quæro an hæc, quæ pro legato competit,dicatur diuidua, affirma.Fab.in deciſ.1.C.com. de lega. Sed quid ſi inter creditores ſit facta diuiſio per mutuam adiudicationem, reſpon.idem,ſecundum eundem Fab. in deciſ.7.eod.tit.prox. Item num tacita hypotheca detur pro fructibus rei legatæ,nega.Surd.in deciſ. 171. Et num is, qui ſaluam fecit pignoris cauſam, tacitam habeat hypothecam,negatiue Fab. in deciſ.10.ſub hoc tit. Et num creditor illam habeat in bonis hæredum defuncti,ex quo appoſuerit clauſulam (cum poteſtate capiendi propria authoritate bona ſua, & ſuorum hæredum) nega. Afflict.in deciſ.101. Et num creditores eandem habeant ex cauſa ceſſionis bonorum,negatiue Ant. Fab.in deciſ. 11 vbi ſnpra proximè. Hypotheca autem expreſſa nunquid repetita cenſeatur in actibus ſubſequentibus tacitis, decidit Cornaz in deciſ.176.Et num tacita mulieris extendatur ad bona paraphernalia,nega. Mynſing.cent.5.obſer.4. licet eam habeat in dote idem Mynſin.cent. 4.obſer.13.Vbi tenet mulierem vigore talis tacitæ præferri etiam anterioribus creditoribus expreſſam habentibus hypothecam,ſed eius opinio non eſt recepta,vt diximus ſupra in Collect.146.& ibi allegauimus; ad materiam, vide Intriglio.in deciſ.Rot.Sicil.28.

COLLECT. 159.

In l.fructus ff.de rei vend.

¶ Fructuum.

ISte locus videtur nullũ bonus apud Ciuiliſtas,vt tractetur materia fructuum,ſicut &apud Canoniſtas tex.val de celebris in cap. grauis extra de reſti. ſpo.Et vero ſtudeto ſuper ijs,vltra nãq. textus diſponentes,qui &a quo tẽpore habenda ſit ratio fructuum,habes bonã Gloſſatorum doctrinã plene de illorũ diſtinctione tractãtium; ſed & nos multa bona reportabimus huc deciſa.Et primo num fructus pendentes rei venditę ſubhaſta veniant in licitatione deciſum affir.Valaſc.in deciſ.37.& num fructus pendentes tẽpore retrouenditionis debeant diuidi pro rata temporis, affirm. Theſſ.in dec.57.& Gratia. in dec. 176. Limita quando per retrahentẽ non fuerit factum integrũ depoſitum, Maſtril. dec.148.In hoc propoſito,an,& quãdo emptor cũ pacto de retrouendendo faciat fructus ſuos,vide omnino Mynſin. cent.6.obſer.50.Et fructus pẽdentes in agro Maioratus cuius lucro cedant, an hæredũ defuncti, vel ipſius Maioratus ſucceſſoris,pro iſto decidit Gamm.in dec.350.in quo articulo, vide Monter. in deciſ.Ro.Aragon.17.& fructus pendentes in venditione conditionali cuinam acquirantur, dic emptori Caroc. in deciſ.51.& cuinam etiam fructus dotis pendentes, vide Thoming. in deciſ. Rot.Lipſien.3.& num fructus pendentes tempore ſententiæ veniant in rei reſtitutionem, affirmatiue Pute. in deciſ. 313.par.2. Item quæro, tu habes, quod fructus pendentes ex diſpoſitione text. in l. Iulianus §. ſi fructibus ff. de actio. emp.emptoris lucro cedunt,an intelligãtur cedere etiam illi fructus, qui ſpecta-

Digitized by Google

ſtarent ad colonum partiarium, eſt anceps quęſtio: cumque his diebus elapſis Ego, & Franciſcus Antonius Fontanaroſa patricius Nolanus ex antiquiſſima Fontanaroſarũ familia ortus, moribus & doctrina (etſi Iuuenis) valde perſpicuus, verba inquam faceremus de fructuum beneficij diuiſione facienda inter defuncti hæredes, & ſucceſſorem beneficij, ad hanc quæſtionem ventum fuit, in qua memoratus iuuenis, vt pote ingenio, & memoria fœcundus (qui & meus germanus erat) allegauit mihi in terminis deciſionem Ioſeph. Ludou 83. Rot. Peruſ. cuius authoritate frætus, ipſe intrepide tenebat fructus etiam partis colonicæ emptoris lucro cedere: ſed poſtquam ei feci videre alteram deciſionem Theſſau. 56. Totum contrariũ tenentis, ipſe mutauit propoſitum, cum re vera, negari non poſſit quin Theſſ. opinio ſit magis ęqua. Debitor autem fructuum quo tempore eos ſoluere teneatur, dic vbi naſcuntur Viu. in dec. 85. Et num valeat inter partes conuentio, vt fructus rei pignoratæ non computentur in ſortem, negatiue Theſſau. in deciſio. 78. Et num fructus imputentur in Trebellianica quando ſumus in liberis primi gradus, negatiue Theſſau. Fil. in deciſ. 50. Et quid in legitima, vide de Franch. in deciſ. 522. Et quod fructus imputentur in legitimam, quę debetur aſcendentibus, decidit Guid. Pap. in deciſ. 478. Et num maritus teneatur ad reſtitutionem fructuum bonorum paraphernalium, affirma. Theſſ. in deciſ. 87. Hieron. de Lauren. in dec. 18. & vide Gui. Pap. in deciſ. 468. vbi diſtinguit. Et num in medietate bonorum antiquorũ, quæ virtute Cõſuet. Neap. Et ſi teſtator, debetur agnatis, veniant fructus, & a quo tempore, dic a tẽpore mortis, de Franch in deciſ. 374. Et num fructus non petiti veniant in iudicio reintegrandi, affirmatiue Ro. in deciſ. 4. in no tit. de reſtitu. ſpol. & Gratia. in deciſ. 208. Fructus futuri poſtea percepti a conductore an veniant in obligatione bonorũ decidit Surd. in deciſ. 97. Et nũ fructus veniant poſt purificatum fideicõmiſſum, affirmatiue idem Surd. in deci. 25. Et num bonæ fidei poſſeſſor teneatur ad omnes fructus poſt litem conteſtatã, dic quod ſic Ro. Bon. apud Beninten. in deciſ. 20. Sed limita, vt non teneať ad fructus perceptos ex ſua melioratione, Gam. in deciſ. 364. Facit deciſio. Put. 276. lib. 3. de Franch. 705. Et num ſucceſſor in beneficio lucrifaciat fructus beneficii maturatos etiam ante mortẽ prædeceſſoris, affirmatiue Theſ ſau in deciſio. 143. Et a quo die fiat fructuum condemnatio, deciſum a die intruſionis, quando ſumus in beneficio reſeruato, vel ſpolio violento, in petitorio autem ſit a die litis motæ Caputaq. in deciſ. 30. & 31. par. 2. Fructus vero beneficij renunciati a quo tempore cedãt lucro illius, in cuius fauorem facta eſt renunciatio, decidit Gam. in deciſ. 128. Sed num de fructibus beneficij poſſit clericus teſtari, affirmat Gui. Pap. in deciſ. 109. Laicus vero ratione fructuũ præbendæ ſibi locatæ coram quo conueniendus? reſpon. coram ſuo Iudice competenti Oſaſch. in deciſ. 31. Et an ſint fructus reſtituendi in terminis, l. 2. C. de reſcinden. vend. negatiue Gam. in deciſ. 94. Et num exequutio ſententiæ pro debitor viri poſſit fieri in fructibus dotis, negatiue idem Gam. in dec. 200. Et num fructus ex feudo percepti, dicantur feudales, negatiue Mynſinger. cent. 6. obſer. 100. Et ſi in ſententia lata contta ſpoliatorẽ, quod rem reſtituat, omittatur fructuum condemnatio, nũ veniant in conſequentiam, affirmatiue Peguer. in deciſ. 178 Et quid ſi omittatur in ſententia lata iuxta petita in rei

ven-

Digitized by Google

vendicatione an intelligatur facta condemnatio,& quoad fructus,affirmatiue Marilia.in deciſ. Ro. Ien.32. Et an locator dicatur perceptor fructuum,affirmatiue Verall.in deciſ.28.p.2.Et nõ fructus veniant in interdicto vti poſſidetis, affirmatiue de Lauren.in deciſio.119.De diuiſione autem fructuum late Viu. in dec. 8.Et de fructibus nõnulla Cornaz. in dec.Ro.Lucen.110.Et fructuum perceptio quomodo probetur,vide Caputaq.in dec.30.& 31.par.2.Et num fructuum cõdemnatio cõprehendat diſtributiones quotidianas, negatiue idem Veral.in deciſ.29.ead.par.Et fructuum liquidatio,vt dicatur legitime facta quę requirantur vide Ioſeph. Lud. in deciſ. Peruſ.87. Et num lite pendente fructus ſequeſtrari valeant,ſi diſſipentur,dic ne quaquã,ita Cappel.Tholoſ.in dec.477. Quam tamẽ deciſionem intelligas in caſu ſuo,ſcilicet in cauſa principali,in cauſa enim appellationis indiſtincte fit fructuum ſequeſtratio, etiam ſi de dilapidatione timetur, ne dum ſi diſſipari noſcatur per tex.in l.Imperatores in fine ff.de appel.& c.fi.de ſequeſt.poſſeſ. & fruct.cum alijs iuribus.

COLLECT. 160.

In l. qui liberos ff. de rit.nupt.

¶ Pater cogitur dotare filiam.

PAter cogitur officio Iudicis dotare filiam h.d.Amplia, vt teneatur ſemel atque iterum dotare Anto.Fab. in deciſ.13.de do.promiſſ. Amplia ſecundo,vt teneatur etiam dotare,quę nupſit indigno Maſtril.in deciſ.163. Amplia tertio, vt teneatur dotare etiam filiam naturalem,vt colligitur ex deciſ. Theſſau. 271. Alimenta enim & dos, a pari procedũt,qua ratione poſſet dici etiam filiam ſpuriam, maxime de æquitate canonica,& poteſt colligi ex dec.Min. 27.Sed obiter quæritur an pater valeat ſuper dote onus imponere, affirma. in caſu Theſſ.Fil.in dec.63.Limita modo, vt pater non teneatur dotare filiã quando nihil habet in bonis,vt colligitur ex Affl.in deciſ.179.Mater autem in ſubſidium tenetur, ergo non iam nuptam Gamm.in deciſ.374.

COLLECT. 162.

In l.1.§.cauere,ff.vſufruct. quemad.cau.

¶ Vſufructuarius an teneatur cauere de vtẽdo & fruendo arbitrio boni viri.

VSufructuarius tenetur cauere de vtendo,& fruendo arbitrio boni viri, h.d.Amplia deciſiue, vt etiam teneatur,quando iuſſu teſtatoris hæres tenetur pro eo fideiubere Surd.in deciſio. 109.Amplia ſecundo, vt etiam donãs, qui reſeruauit ſibi vſumfructũ, ad hoc teneatur ita Oſaſch.in deciſ.158. Quomodo autem cauere debeat pro rebus, quæ vſu conſumuntur decidit Surd. in deciſ.67.& Theſſau.deciſ.80.Sed pone quod ſatisdederit, vſufructu tamen abutatur,an poſſit expelli,dic quod ſic, ita Anton.Fab. in deciſ. 2. de vſufruct. Declara modo iſtam propoſitionem,vt ſcilicet nõ teneatur cauere cum fideiuſſoribus, quando ſit pauper Surd. in deciſ.141.Vnde quando admittatur ad iuratoriam cautionem, vide Mynſinger. cent.6. obſer. 48. Declara ſecundo, vt non teneatur cauere,niſi petenti Fab.in deciſ.3.vbi ſupra,nec mouet,ſi eſſet minor,qui interpellare debet Theſſau.deciſ.80.Et in ſumma,quando non teneatus,vide Mynſing.cent.5.ober. 36. Sed nũ vſufructuarius petitam cautionem non præſtans, faciat fructus ſuos, dic, quod ſic in caſu Surd.in deciſ.181.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 162.

Super Auth. Ingreſſi C. de ſacroſan. eccl.

¶ Prohibitorum ingreſſis in Monaſterium.

QVoniam ingrediens Monaſteriū ſe,& ſua Deo dedicat,merito teſtari non poteſt,h.d. ergo nec donare Ann. in alleg.51. nec retinere penſiones,Veral.in deci.224.par.2.nec eſſe in iudicio ſuo nomine, cum nihil habeat,idem Veral.in dec.223.ead.par. ita, vt non valeat iudicium cum eo habitum,ſi adminiſtratione caruerit Cappel.Thol.in deciſ. 20. Item non poteſt ſubſtituere procuratorem, ſicut,nec ipſe conſtitui talis Cappel.Thol.in deciſ. 124.& 125.Item non poteſt quęrelare teſtamentum fratris turpem perſonam inſtituentis Theſſ.in deciſ. 129. Cumq. Monaſterium habeatur loco filij,infertur,quod excludit ſubſtitutum, quando non appareat de contraria voluntate teſtantis,ita Cache.in deciſ.126.Ex hac ratione præfertur agnatis in medietate bonorum antiquorum,quæ eiſdem deberetur virtute Conſuet. Neap. ita deciſum refert Vinc. de Franch. in deciſ. 40.Item præfertur aſcendentibus in bonis monachi profeſſi,licet aliud ſit in legitima Valaſch in deciſ.24.& Gratia. in deciſ. 7. Sicut enim pater ingrediens Monaſterium non poteſt vllo modo filijs in legitima præiudicare per Auth. ſi qua mulier,cod.ita è contrario quando filius,vel nepos ingreditur, patri vel auo pręiudicare nequit,vt ait Valaſ.vbi ſupra,vide ibi.Ex eadē ratione Monaſterio ex perſona Monachi competit reiuendicatio Camer.Imper.in verbo Monachus in principio . Sed an Monaſterium habeatur loco filij,quantū ad excludendam matrem a ſucceſſione proprietatis antiphati, minime de Franch. in deciſ.469.

Modo quæritur,pone,quod Monachus in vno Monaſterio fecit profeſſionem,& nunc in altero degat,vtri acquirat,dic ſecundo Thom.Triuiſ.in deciſ.Ro.Venet.30.p.1. Et vtri etiam acquirat? de vna Religione exiens,& ad alteram tranſiens,dic & ſecundo, ſi nō ſine conſenſu ſuperioris tranſitum fecerit Cappel.Thol.in deciſ.29.Item quæritur an Monachus proſit patri ad excuſandum a tutela,affirmatiue de Franch. in deciſ.532. Item relictum ſub conditione ingreſſus,an debeatur nondum facta profeſſione,negatiue Gratia.in dec.35.Surd.in deciſ.303.Sed num valeat factum conditione , vt ne quicquā aliquid Monaſterio quæratur , affirmatiue de Franch.in dec.718.par.4.Quod procedit etiam ſi Monachus nihil poſſet habere in proprio, quo caſu Monaſterium hoc permittere debet annuentibus oculis eo modo,quo poteſt, tamē ad ſui beneplacitum,non in perpetuū, & ad vitam Monachi legatarij,vt habetur in dicta deciſ.Et num legatum relictum pro maritagio,debeatur pro Monachatu, vide Maſtrill. in deciſ.153.& Theſſau.Fil.deciſ.60.Et num hęreditas delata Monacho, qui ex diſpenſatione Sum.Pontific.degebat extra clauſtra , acquirat Monaſterio,affirmatiue Gam. in dec.388. Et num ſubſtitutus ſub conditione, ſi ſine filijs deceſſerit, ſi ingrediatur Monaſterium , deficiat ſubſtitutio , deciſum contra Monaſterium , vt per Gam.in deciſ.316.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 163.

In l.palam, ff.de rit.nupt.

¶ Meretricium.

HIc habes (& eſt vulgata lex) quæ proprie dicatur meretrix, vel ſecundum aliquos, quæ dicatur palam quæſtũ facere, vnde quæri ſolet an mulier habens vnum virum in amaſium dicatur turpis perſona, dic quod ſic Carocc.in decil.124.Sed an dicatur meretrix,ad effectum, vt non compræhendatur in diſpoſitione, l. vni. C.de rap. virg.affirmatiue Thom.Triuiſa. in dec. 33.par.2.Nota pœnam meretricum,vt poſſint expelli a cõuicinis honeſtis Peguer.in dec.12.Et etiam ex propria domo Theſſ.Fil in deciſ.33. Iudex autem meretricum an habeat iuriſdictionẽ in meretricem nuptam, nequaquam dicit deciſum Capyc.in dec.44.Et an in eã, quæ ſemel turpitudinem,vel lęnociniũ commiſerit, præſuppoſito, quod & in lænones iuriſdictionẽ habeat,dic quod eius iuriſdictio non extęnditur ad ſemel lænocinium committentes Vinc. de Franch. in deciſ.68.Num autem poſſit eſſe teſtis meretrix, vide Magon.in dec. Lucenſ.89. Et num meretrix cenſeatur perſona miſerabilis,ita, vt gaudeat priuilegio l. vni. C.quan. Imp.int. pup. & vid.affirmatiue de Franch.in deciſ.233. Ergo tanquã huiuſmodi eſt capax primi, & ſecundi beneficij, vt ibidem habetur. Sed num ſit capax iuriſpatronatus,deciſum affirmat. apud Viu. in dec. 134.An autem mulier,quæ accepta pecunia,duobus ſe immiſcuit,dicatur meretrix, ita, vt in eandem Iudex meretricum iuriſdictionem habeat necne habetur per eundem de Franch. in d. deciſ. 68.verſ.Quid autem ſit.

COLLECT. 164.

In l.fin. C. de do. promiſſ.

¶ Pater quando teneatur dotare filiam proprijs bonis.

DVo caſus traduntur in hac vulg.l. quibus pater præſumitur de proprijs bonis filiã dotare,vel ſcilicet quãdo ſimpliciter dotat, vel quando dicit ſe dotare de bonis paternis, & maternis, quo caſu diſtinguitur ſit ſoluendo necne,vt ſi ſit, habeat locum præfata præſumptio,ſin minus,nequaquam. Hanc vltimam pręſumptionem amplia etiam ſi pater poſtea nequiret dotare alias filias; nam & in omnem euentum, ſiue eius vires ſuppetant pro dote omnium filiarum,ſiue pro illius tantum, quam dixit ſe dotare de bonis paternis, & maternis,ſemper præſumitur dotaſſe de proprio,ita Afflict.in dec.179.Sed aduerte bene,quia ſi dixerit,tantum de bonis paternis, & tantum de maternis, ita, vt dignoſcatur quid dederit pater, & quid proficiſcatur de ſubſtantia materna, tunc non habet locum iſta præſumptio per tex.clarum in d.l.fin. verſ. Poterat enim, & ita intelligit Ann. in alleg.88. Quando autem pater cenſeatur dotaſſe de bonis paternis,& maternis.vide Maſtrill.in deciſ.186.& Anto. Fab.in deciſ.7.ſub tit.noſtro.Sed quæro in caſu contrario,quando mater tantum promittit dotem, & dixit de maternis,& paternis, num ex ſolis maternis, vel paternis, vel ex vtriuſque bonis dos promiſſa intelligatur pro vltimo caſu decidit Fab.in deciſ.10.ſub eod.tit.de do.promiſſ.Ad materiam d. l. vide late per Ioſeph Ludo.in deciſ. Peruſ.21.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 165.

Super Auth. item quaecumque communitas C. de epiſc. & cler.

¶ Collectarum.

COllectarum materia poteſt proprie, & originaliter ſedere in l. reſcripto, §. ſciendũ ff. de mune. & hono. qui adhoc eſt locus principalior, ſed tamen legiſtę eam tractant pręcipue in l. placet, C. de ſacroſanct. eccl. queadmodum & Canoniſtæ in c. quanquam de cenſi. lib. 6. & clem. præſenti eo. tit. Nos vero hic reportabimus aliquas quæſtiones deciſas, clericorum perſonas tantũ tangentes, vnde cum prædicta Authen. ponat regulam, quæ in effectu vult, vt clerici non teneantur ad collectas, ad quod concordat tex. in cap. non minus de immu. eccl. Tu amplia eam duobus modis, & limita pluribus. Et primo amplia, vt clerici huic priuilegio renunciare non poſſint Ann. quidicit deciſum, in alleg. 13. Amplia ſecundo, vt etiã ad eas non teneãtur, quando priuatorum prędia aliquo titulo ſint in eos trãslata, ita Theſſau. in deciſ. 234. Nunc limita, & primo vt teneãtur pro paſtura pecudum Maſtril. in deciſ. 48. par. 1. Secundo pro damno dato ab eorum animalibus Viu. in deciſ. 280. Tertio pro reparatione Ciuitatis. eiusq; mæniorũ Gui. Pap. in deciſ. 78. Quarto declara, vt tametſi in caſibus ipſi non tenerentur, id tamen non haberet locum in perſona ſuorum colonorũ partiariorum Theſſau. in deciſio. 116. Nam & generaliter quilibet colonus collectari poteſt ratione patris colonicæ, vt inquit Oſaſc. in deciſ. 83. Declara quinto, & vltimo, vt etiam hoc priuilegium minus extendatur ad clericos cõiugatos, ita Gui. Pap. in deciſ. 383.

COLLECT. 166.

Super cap. de appellationibus de appell. concordat. tex. in l. & in maioribus C. eod. tit.

¶ Appellari a quolibet grauamine poteſt.

POnit regulam generalem text. hic quod a quolibet, grauamine, etiam in læuiſſima cauſa illato, poteſt appellari, & ego volo huius occaſione tibi colligere omnes caſus deciſos, a quibus poteſt appellari, vel non, vt cum caſus tibi contigerit, eiuſdem inueniendi labor abſit; Et primo ſcias, quod appellatur a ſententia, in qua confirmatur tenuta, ita Gratia. in deciſio. 9. Secundo poteſt appellari a ſententia delegati Apoſtolici, idem Gratia. in deciſ. 24. Tertio appellatur a ſententia miſſionis in poſſeſſionem idem in deciſio. 60. Quarto appellari poteſt ab omiſſa cõdemnatione expenſarum Gam. in deciſ. 65. & Gui. Pap. in deciſio. 42. Quinto appellatur a reiectione probationum Surd. in deciſ. 36. Item appellatur a ſententia ſequeſtrationis mulieris Ann. in alleg. 82. Itẽ a ſententia arbitrorum Mynſing. cent. 4. obſer. 68. Item a ſententia ſuper competentia idem Mynſing. cent. 3. obſeru. 35. Item a præſtatione iuramenti idem in obſer. 39. centu. 1. Item appellatur in cauſa finium regundorum. De Ama. in deciſ. 19. Item appellatur a ſententia Iudicis pronunciantis exequutionem eſſe reuocandam. idem De Amat. in deciſio. 75. Sic a Decreto de euacuando, Seb. Medi. in deciſ. 25. Sic a ſententia lata de conſilio electi de partium voluntate Iaffred. in deciſ. 453. Sic a ſententia legati de latere Franc. Mar. in deciſ. 345. Itẽ ab exequutione inſtrumenti guarentigiati id. Mar. in deciſ. 392. Sic a ſententia abſolutoria ab obſeruatione iudicij Creſc. deciſ. 6. Sic denique in Saluiano

F inter-

interdicto datur appellatio, prout in caſu Gratia. in deciſ. 323. Caſus autem deciſi, in quibus appellatio non admittitur, ſunt infraſcripti. Et primo non appellatur a prouiſionibus ciuilib⁹ in cauſis fiſcalibus factis Maſtril. in deciſ. 32. Item a ſententia lata per Iudicem in cauſa reductionis ad arbitrium boni viri Beninten. in deciſ. 15. Item a declaratoria interloquutoriæ Flam. Cartar. in deciſ. 129. Item a ſententia præſtationis alimentorum, quoad effectum ſuſpenſiuum Veral in deciſ. 39. par. 1. & Viu. in deciſio. 73. Et eodem modo dicas in cauſa ſalarii Gratia. in deciſio. 53 Ro. diuerſo. in deciſ. 764. par. 1. & Ann. ſing. 42. Sic in cauſa decimali, & intelligas prout idem Gratia. in deciſio. 100. Sic etiam non appellatur a ſententia interdicti retinendæ ad eundē effectū ſuſpenſiuum Afflict. in deciſ. 269. Sic a ſentētia ex fractationis Gram. in deciſ. 58. Sic a ſententia, peritorum Ro. Lucē. in deciſ. 38. Sic a ſententia, per quā Iudex ſe competentem pronuntiat Grā. in deciſ. 159. & de Amat. in deciſ. 86. Et ſic vides, quod hæ duæ deciſ. ſunt contrariæ Mynſing. ſupra relato in cent. 3. obſer. 35. Sic non appellatur a ſententia conſeruatorum Gratia. in deciſ. 170. Sic a ſententia lata in cauſa præcedentiæ, idem Gratia. in deciſ. 232. Sic a ſententia lata in cauſa dotis, idem in deciſ. 72. Item non appellatur a ſententia ſecunda exequente primam, a qua tamē nō poterat appellari idem in deciſio. 74. Sic a decretis in cauſis ſuſpitionum Iudicis de Franch. in deciſ. 408. Sic etiam non appellatur ab expulſione manu militari Cornaz. in deciſ. 131. Prout nec a dilatata, vel denegata iuſtitia Mynſing. cēt. 3. obſeru. 57. Nec a taxatione expenſarum Cam. Imper. in ver. appellatio. Nec a mandato de exequendo Veral. in deciſ. 40. par. 1. Nec a reiectione appellationis Gratia. in deciſ. 8. Item venditor non appellata a ſententia lata cōtra emptorem idem in deciſ. 148. Sicut nec is, cuius nihil intereſt Ant. Fab. in deciſ. 5. quorum appel. non recip. Nec is, qui acquieuit iudicato idem Fab. in deciſ. 12. eod. Item conuictus, & confeſſus nō appellat Iaffred. in deci. 450. Item non appellatur a decretis affirmatiuis, vt puta in alienatione prędij minoris, & ſimilibus Affl. in deciſ. 261. Num autem appelletur a pronūtia cauſam eſſe in deciſorio, vide Beninten. in deciſ. 40. Item fiſcus non appellat, licet habeat recurſum Gram. in deciſ. 14. Minad. deciſ. 27. & Gratia. deciſ. 51. Vltimo ſcias, quod vbicunque eſt prohibita appellatio de iure communi, prohibetur etiam recurſus, non ita ſi ſit prohibita vigore priuilegii, vel præheminentiæ Tribunalis, tunc enim bene admittitur recurſus, ita Maſtril. in dec. 157. Et hæc omnia nota, quia poſſunt tibi deſeruire per ampliationes, & limitationes ad prædictos tex.

COLLECT. 167.

In l. vni. C. ſi de momen. poſſeſſ.

¶ Appellari an poſſit a ſententia poſſeſſorij.

FVit aliquando controuerſia inter DD. de intellectu huius tex. poſtea tamen in eam frequentius itum eſt ſententiā, vt debeat intelligi, quod a ſententia poſſeſſorii non appellatur, niſi quoad effectum deuolutiuum tantū; Et ſic fuit primo loco intellecta ī noſtro S.C. vt teſtatur Affl. in deciſ. 269 quem poſt modū ſequutus eſt Sen. Pedam. in dec. 25. Cach. & Ioſeph. Lud. in deciſ. Peruſ. 70. vbi pleniſſime, & Beninten. in deciſ. Bonon. 17. Et ſic habes huic regulæ implicitam exceptionem, vt licet alias nō poſſit appellari quoad effectum ſuſpenſiuum, Fallit tamē primo quoad cauſæ deuo-

deuolutionem,vt iuribus allegatis. Fallit ſecundo in poſſeſſorio,in quo agitur de amiſſione proprietatis, aut de pęna, vt in remed.l.ſi quis in tantam,C.vnde vi ita Iaffred.in dec.476. Et quod quando in poſſeſſorio eſſet implicita cauſa proprietatis,tunc poſſet appellari,decidit Gratian.in deciſ. 136. Fallit tertio quoties ex eiſdem actis cōſtare de iniqoitate ſentētiæ, tunc enim & a poſſeſſorio appellatur Ioſeph Ludo.in deciſ. Peruſ.20.vbi late.Item declara,vt poſſit appellari a fructuum condemnatione, cum contineat præiudicium irreparabile Creſcen.in deciſ. .de appell.Item limita de iure Canonico de quo poteſt a quolibet poſſeſſorio appellari Benin. & Affl.vbi ſupra.Sed hāc limitationem potes ſublimitare ex mente eiuſdē Beninten.in deciſ. 79.Vt etiam de iure canonico nō poſsit appellari a poſſeſſorio extraordinario, ſeu ſummario, in quo ſententia lata dicitur interloquutoria, & conſequētèr non poteſt ab ea appellari,ſaltem quoad effectum ſuſpenſiuū per tex.quem ibi allegat in cap.fi.§. de poſseſſione 2.q.6.Denique not.quod I cauſa poſseſsorii licet non retardetur exequutio per appellationē interpoſitam, nihilominus exequutio fieri non poteſt ſuper fructibus,vt inquit Affl.in deciſ.77.in fine, quod an procedat in ſententia lata in cauſa appellationis reuocatoria primæ,a qua tamen iterū fuerit appellatum,tangit Vincen.de Franch.in deciſ.288.in fine. Et videtur inclinare in partem negatiuam,ergo in hoc caſu poterit fieri exequutio ſuper fructibus,non obſtante appellatione, & aduerte, nā ex hoc habes quæſtionem tacite implicitam,quod quemadmodum actori obtinenti licet mādate ſentētiam exequutioni,non obſtante appellatione rei, ita e contrario debet licere reo, qui poſtea obtinuit, nō obſtante etiā appellatione actoris, prout habetur in deciſ. 136.de Franc.& in d.dec. 288.Et tandē appellatio nō admittitur in poſseſsorio etiam ſi cauſa fuerit facta appellabilis in prima inſtantia,ita Grat.in dec.204.

COLLECT. 168.
In l.1.in fine ff. ad Turpill.

¶ Appellatio extinguit pronūciatum,

APpellatio extinguit pronunciatū, ſuſpenditque iuriſdictionem, h.d.limita in infraſcriptis. Et primo in cauſa poſseſsorii per iura quæ allegauimus in conſtitutione regulæ ſuperioris Collectan. & ibi vide eius exceptiones. Limita ſecundo in cauſa decimarū Gratia in deciſ.100.Tertio in cauſa alimentorum Veral.in dec.39.p.1. Quarto in cauſa mercedis Rot. in deciſ. 764 par 1. in nouiſs.Gratia.in dec.53.& ex noſtratibus.Ann.in ſing. 42. Quinto in iudicio aſſiſtentię Afflict. in deciſ.261. Sexto in decretis affirmatiuis, puta in alienatione prædii minoris,& ſimil.idē Affl.in d.deciſ.261.Septimo,& vltimo, limita in decreto M.C.V.lato infra ſūmam ducatorum 150.de Franch in deciſ.308.Sed quid ſi prędicta ſumma nō ſit nec plus,nec minus, an illud procedat, dic etiam, & ſic ille numerus 150. ſtat incluſiue,ita de Franch.in deciſio. 703.par.4. Hi ſunt caſus deciſi,quibus per appellationem (etſi alias contra) non retardatur exequutio.

COLLECT. 169.
In l.fratres C.de inoffic.teſtam.

¶ Inofficioſi teſtamenti quærelæ contra teſtamentum fratri turpem perſona inſtituentis.

FRatre inſtituēte turpem perſonam, fratri competit quęrela inofficioſi, h.d.Sed nū ſpurius dicatur turpis perſona ad hunc effectum, affirmatiue

Digitized by Google

Farinac. in deciſ. 6. Et quid ſi eſſet natus ex altero fratre, dic idē, & ſic vides, quod patruus (ſi nolit per quærelam ſuum teſtamentum reſcindi) nepotem ſpurium ex fratre inſtituere non poteſt, Theſſau. in deciſ. 126. Amaſia vero, quę ſoli amanti copiam faciat, an dicatur turpis perſona, vide Carocc. in deciſio. 124. Pone modo, quod frater ſit monachus, & virtute ceſſionis ſibi factę a Monaſterio, vult quærelare teſtamentum fratris turpem perſonam inſtituētis, an poſſit? nequaquam Theſſau. in deciſio. 129. Pone iterum, quod per quærelā ſit declaratum nullum teſtamentū fratis, an ſaltim ſuſtineatur vigore clauſulę codicillaris, deciſum negatiu. idem Theſſ. in deciſ. 128 Denique ſoror, cui compe tit legitima, expugnato fratris teſtamento, an eam habere debeat liberam a legatorum ſolutione, affirmatiue Afflict. in deciſ. 125. vide aliam deciſ. Affl. 204. Vbi habes duo, vnum quod frater non poteſt expugnare in totum teſtamētum ſui fratris, turpi perſona inſtituta, ſed vſque ad legitimā, alterū, quod hęc legitima eſt quadrās, ſicut erat olim deſcendentiū, & ſic quarta pars eius, quod frater fuerat habiturus ab inteſtato.

COLLECT. 170.

In l. fin. §. fin. ff. de leg. 2.

¶ Alienationis rei fideicommiſſatæ ignoranter factæ.

VVlt in effectu iſte tex. quod iuſta hæredis ignorantia operetur validitatem alienationis, quam fecit, rei reſtitutioni vniuerſali ſubiectæ, & liberatur offerendo fideicommiſſario æſtimationem rei. Ad limitationem huius §. debes infraſcripta notare. Et primo q̄n alteruter contrahentium ſciret prohibitionem; debet enim vterque ignorare, ſufficit ergo deducere ſciētiam alterutrius, vt de vtroq; dicit deciſum Oſalc. in deciſ. 37. Secundo limita quando vltra prohibitionē hāc a l. tacite inductā, vt proprie loquitur iſte §. ſupereſſet expreſſa teſtatoris prohibitio; quo caſu nō curamus de ignorantia requiſita in hoc tex. quia tunc fideicommiſſarius poteſt agere contra emptorem ad reſtitutionem rei, & non contra venditorem ad eius æſtimationem Rot. in in deci. 21. & 22. par. 1. in nouiſſ. Sicut etiam quando, dato quod vterque ignoraſſet, alienans tamen, eiuſue hęres nō eſſet ſoluendo, quia tunc etiam ſi eſſemus in caſu iſtius §. ſcilicet in prohibitione tacita, adhuc fideicommiſſarius valeret rem ab emptore auocare Viu. in deciſio. 516. vbi late de intellectu huius tex. vide etiam aliqua per Vinc. de Frāch. in deciſ. 298. non habes hic alia, &c.

COLLECT. 171.

Super cap. Eccleſia Sancta Maria, de conſtit.

¶ Statutum laici an liget clericos, ſiue eccleſiaſticas perſonas.

CRedo quod hæc decretalis ſit magis famoſa in iſtis quinque libris Gregorianis, quemadmodum, & illa, ſi quis ſuadente diabolo, in Decreto. Etiam omnes ſciunt eius diſpoſitionem, quod ſtatutum laicorum generale, vel ſpeciale non extenditur ad Eccleſias, vel Eccleſiaſticas perſonas, vel earum bona, non modo ſi tractetur de earundem præiudicio, ſed etiamſi de fauore, & cōmodo, quo caſu approbatio Sum. Pontificis requiritur h. d.

Collige ergo regulam, quod Eccleſiaſticæ perſonæ non ligantur ſtatutis laicorum. Limita primo in ſtatutis de cauſis compromittendis inter coniunctos, quibus ligantur clerici in foro laicali litigantes Capyc. in deciſ. 66. Limita ſecundo in ſtatutis concernentibus ordinem

nem iudicij, vtputa cautio expẽſarum, quæ eſt de ordinatorijs, præſtanda eſt a clericis Minad. deciſ. 4. & ſic de ſimilibus Limita tertio in iudicio proclamatum Surd in deciſ. 26. Limita quarto in ſtatuto imponente terminum inſtantiæ Flam. Cartar. in deciſ. 78. Limita quinto, vt ligentur ſtatutis imponentibus taxam in venditione frumenti tempore careſtiæ Vincen. de Franch. in deciſio. 9. Num vero teneantur reſtituere id, quod vltra prætium taxatum per Regiam Pragmaticam accipiunt, decidit Viu. in deciſ. 28. Item limita, vt ligentur ſtatuto imponente collectam pro mœniorum, vel Ciuitatis munitione Guid. Pap. in deciſ. 78. Item prohibente exportationem armorum Viu. in deciſ. 26. Vltra limitationes quæro num clericus ligetur conſuetudine iuris congrui, negatiue de Franch. in deciſ. 285. & Capyc. in deciſ 98. Et num pariter conſuetud. Neap. prohibẽte diſpoſitionem de medietate bonorũ antiquorum, dic & negatiue idem de Frãch. in deciſ. 411. Sed num in iſtis bonis Eccleſiaſticæ perſonæ, vel Monaſterium excludantur per proximiores, negatiue idem in deci. 40. Et num ſtatutum imponens pænam receptantibus bannitos, compræhendat receptantes clericos bannitos, deciſum negatiue Gram. in deciſ. 19. Sed num ſtatutum tribuens immunitatem occidentibus bannitos, cenſeatur præbuiſſe etiam occidenti clericum bãnitum, affirmat. Vincen. de Franch. in deciſ. 463. Num autem ſtatutum prohibens intromiſſionem vini in Ciuitatem, compræhendat vina clericorum, deciſum negatiue Gram. in deciſ. 100. Et num tradẽs formam circa exequutionẽ inſtrumenti compræhendat clericos, negatiue Viu. in deciſ. 326. Quæro, ſtat ſtatutum, vt quilibet de vniuerſitate vadat ad molẽdum im molendinum vniuerſitatis, an poſſit præiudicare Monaſterio habenti molendinum, dic, quod ſic, valde expediat vniuerſitati, ita de Franch. in deciſ. 380. Num autem clerici dicantur de Ciuitate, ſeu de iuriſdictione communi, vide Surd. in deciſ. 126. & Valaſch. deciſ. 100. Hæc cum ſcripſiſſem, & vidiſſet quidam amicus presbyter, dixit mihi, quod non feci valde bene reportare caſus illos primo loco traditos, quib. appareat clericos ligari ſtatuto laicali, ei reſpondi, quod veritas nõ debet occultari, verum in omnibus præualere E ſic tacuit. Hi vltimi caſus poterũt deſeruire pro ampliationibus ad regulam & not. quia demulcent aures.

COLLECT. 172.
In l. 1. & 2. C. de fal. mone.

¶ Falſificantium monetas.

FAlſificans monetas Cæſaris, vel alterius inferioris, ille concrematur, cuius etiam bona confiſcantur, hic vero capitali tantum pœna punitur, hoc volũt de pæna hæ duæ ll. de iure vero Regni huius rei criminis puniuntur vltimo ſupplicio, ſublata pœna concremationis, vt in Conſtit. Adulterinam. Huiuſmodi diſpoſitionem oportet nos ampliare, & limitare. Et primo amplia etiã in tondentibus, vel radentibus, vt obſeruatur in hoc Regno, & in Cathalonia teſtatur Peguer. in deciſio. 46 & eſt de iu. com. etiam vt in l. fin. & ibi gloſ. C. de vet. numiſ. poteſt lib. 11. Limita tamen in tondente in modica quantitate, idẽ Peguer. in deciſio. 86. Secundo amplia etiam in facientibus falſos cugnos monetæ Cappell. Tholoſan. in deciſio 162. Tertio in cudente monetam non legitimi ponderis Frãn. Mar in deciſ. 86. p. 2. Quarto in expendente ſciẽter falſam monetam Vincẽ de Franch. in deciſio. 401. Sed hoc limita ſi oſtenderit autho

Digitized by Google

rem,a quo eam habuit Ant.Fab. in deciſio.ſecunda ſub hoc tit.Nunc verò limita, vt excuſetur a memorata pæna qui nondum impreſſerat imaginẽ Principis Gram. in deciſ. 74. Secundo limita in eo,qui falſificauerit monetam alterius Principis, de Franch. in deciſ. 440. Nam quando falſificatur moneta inferioris a Cæſare, vel etiam alicuius Ciuitatis, quo caſu dicunt procedere d. l. 1. DD. frequentiori calculo concludunt illam pœnam capitalem impoſitã a d.l.1.intelligi de pœna deportationis, alias limitationes,vide in deciſ. Peguer. 46. Sed & declaranda eſt prædicta diſpoſitio, vt in huiuſmodi crimine non poſſit quis ex indubitatis indicijs condemnari Fab.in deciſio.2.de fal.mone. Secundo vt falſificans monetam non dicatur committere crimen læſæ maieſtatis in primo capite, idem Fab.in deciſ.fin. eod. Quęritur, tu habes ex d.l. 1. quod condemnatis de hoc crimine denegatur appellatio, quid in tondentibus,dic idem,Peguer.in deciſ.85. Sed quid in eo,qui cum magna pecuniæ falſæ quantitate repertus fuerit, hic dicas negatiue, & ſic poteſt appellare de Franch. in deciſio. 351. Item quæritur qua veniat pęna plectenda mulier,quę ſciuit maritum monetam falſam cudere,minuſque reuelauit, deciſum extraordinaria Fab. in deciſ.3.vbi ſupra. Et num ſocius huius criminis indicans alterum ſocium,venia dignus ſit affirmatiue,idem in deciſ.4.eod. An autem faciat indicium contra ſocium tradit Peguer. in deciſio.5. vbi alios adducit caſus.

COLLECT. 173.

Super Auth.de nup.§. deinceps.

¶ Mors omnia ſoluit.

AD quod frequentius allegatur iſte §.eſt,quod mors omnia ſoluit,trādas memorię iſtos paucos caſus deciſos. Et primo beneplacitum expirat morte Capyc.in deciſ.116.Sic delegatio morte Vicarij delegati Achill. de Graff. in deciſ.4.de offic.vicar.quemadmodum, & ſubdelegatio, mortuo ſubdelegante re integra de Franch.in dec.245.Sic gratia facičda,in cuius exequutione requiritur cauſę cognitio,expirat morte Põtificis,antequã cognoſcatur per cõmiſſarium Peguer.in dec.128.Sed quid dicendum in mandato vniuerſale, dicas quod ſi omnia negotia nõ poſſunt vna voce, & ſignificatione compræhendi ſub vno nomine,tunc expirat in ijs,quę non ſunt cæpta geri,quod ſi compræhendi poſſent,tũc nõ expirat, quia vno negotio cæpto,videtur totũ vniuerſale incohatũ, & ſic re non integra exẽplũ in mandato inſtitutoris,ſub quo nomine compræhenduntur plura negotia vna voce,ita erudite de Franch. in dec. 466.Ad materiã vide Capyc.in dec.36.

COLLECT. 174.

In l.error de iu. & fac. ignoran.

¶ Confeſſionis erroneæ.

ERronea confeſſio,quando erratur in facto, poteſt vſque ad ſententiam reuocari, h. d. Et ſic habes vnum caſum,no.alios deciſos;Et primo vt hęres valeat reuocare cõfeſſionem defuncti Afflict.in deciſ.233. Quod amplia etiã data defuncti ſcientia Surd. in deciſ.130.Sic etiam confeſſio Aduocati,& Procuratoris acceptata per partem poteſt

teſt reuocari Franc.Mar.in deciſ.59. p. 2. Sic & confeſſio tacita inſurgens ex verbis libelli Iaffred.in dec.78. Sicut, & confeſſio facta per teſtatorem reuocato teſtamento,reuocata cenſetur, idem Iaffred.in dec.201.Et confeſſio extraiudicialis ſemper poteſt reuocari ante acceptationem idem in deciſ.79. In criminalibus vero etiam ſcinditur confeſſio Ant.Fab.in deci.1.de confeſſ.Cum autem cõfeſſio per Iudicẽ acceptata proponeretur,tunc reuocari nequaquã poſſet Mynſing.cent.4.obſer.51. Sicut nec confeſſio deliberata Fran.Mar.in deci. 705.Confeſſio vero qualificata, an ſcindi poſſit,in hoc paſſu omnes concordãt in partem negatiuam, prout ſic decidit Tho.Triuiſ.in dec.46.Ro.Lucen.in deciſ.70.Ioſeph Ludo.in deciſ. eiuſd. Ro. 19.& de Amat.in deciſ.82.

COLLECT. 175.

Super Pragm.quæ incipit aſſiſtentiam & appratium.

¶ Aſſiſtentiæ.

QVando inſtrumentum continet obligationem bonorum ,cũ pacto de capiendo, cum conſtitutione præcarij, agitur aſſiſtentia contra tertium poſſeſſorem etiam principali non diſcuſſo , probatis tamen extremis,h.d.Hanc materiam aſſiſtentiæ Regnicolæ ſciunt dormientes,ita,vt etiam Sollicitatores cauſarum eam non ignorent,ſuper qua tamen ego ponã aliquas quęſtiones deciſas,licet plura non incõgrua poſſent induci , nihilominus non poſſum diuertere a deciſionibus. Igitur illa primo ſe offert quæſtio vulgata,nũ vt creditor obtinere valeat in aſſiſtentia , debeat probare dominium principalis debitoris illius rei,ſuper qua petitur aſſiſtentia, in hoc omnes ſciunt deciſ.Afflict.383.in qua fuit deciſum negatiue,verũ quod debeat probare rem, de qua agitur fuiſſe in bonis , & de bonis debitoris,ſed ego vellẽ ſcire ab Affl. quid aliud eſt probare rem fuiſſe in bonis, niſi dominium? certe facile concedes, ſi propriam(a qua in quantum poſſimus,non debemus recedere) ſignificationem cõſideres illorum verborum, in bonis fuiſſe,non deſunt enim iura, quæ hoc probant,& hic non allegãtur cum thema ſit citandi deciſiones tantum in hoc opere. Secundo quæritur, num, vt creditor pariter obtineat , teneatur prius liquidare debitum contra principalẽ debitorem.dic nequaquam, & ita Theſſau.in deciſ.53.in fine. Tertio quæritur,an, vt etiam obtineat aſſiſtentiam debeat clare , & expreſſe eandem petere,ita , vt non intelligatur petita ſub illa clauſula,petens ſibi ius, & iuſtitiam miniſtrari , dic quod expreſſe debet eam petere,alias &c.per eandem ſupradictam Theſſau.deciſ.num.4. vbi refert deciſum. Quarto,tu vidiſti,quid debeat continere inſtrumentum vigore d. reg. Pragm. ſ. obligationem bonorum, pactum de capiendo,cum conſtitutione præcarii,modo quęritur, quid ſi hæc omnia non reperiantur expreſſe appoſita in inſtrumẽto an creditor poſſit obtinere ſuper exequutione ſententiæ latæ ſuper aſſiſtentia? reſpon.in affirmatiuam,ſemper enim Notarius pręſumitur rogatus ad ea,quæ fieri conſueuerunt,& clarum eſt,quod iſtæ clauſulæ paſſim ſolent apponi,nec Notarius poſſet immutare huius conſuetudinis formam,quam immo ſi præteriret,poſſet teneri pæna falſi,vide Viu.in deciſ. 518.in primo dub.& iterum in nu. 27. & in fine dicit deciſum.Hucuſque vidimus quædam,quaſi pręambula ad aſſiſtentiam , nunc videamus quid in ipſius ſentẽtię exequutione occurrit decidere.

cidere. Quæritur, lata eſt ſententia cum facultate vendendi, iuxta clauſulas in inſtrumento appoſitas. an quemadmodum non retardatur exequutio ſuper adiudicatione facta creditori, ita etiam non debet retardari ſuper venditione? hodie omnes Practici ſciũt, quod bene in hoc caſu retardatus, in quo militat diuerſa ratio, vt in deciſ. de Franc. 120. licet illa ratio, quæ ponitur (& tanquã præcipua) ſub numero 8. non videatur multum ſuſtentabilis, Secundo in aſſiſtẽtia lata eſt ſententia ſuper petitione facta plus debito, an poſſit dici nulla, ita, vt veniat retractanda fuit deciſũ in S. Conſ. quod de æquitate teneat, teſte Capyc. in deciſ. 51. in 1. dub. Tertio, an ad impediendam hanc exequutionem valeat tertius poſſeſſor offerre debitũ, & petere ceſſionem? hæc quæſtio pendet ex trãslatione dominii, igitur, ſi fit factum apprætium, cum per illud trãſferatur dominium, merito ceſſat ius offerendi, cum autem ſuper petitione exequutionis ſententiæ datur libellus, liſq. cõteſtatur, tunc diſtinguitur, vt poſt litem conteſtatam etiam ceſſet, vt per Afflict. in deciſ. 187. Item ſuper aſſiſtentia eſt lata ſententia, facto apprætio, & adiudicatione pro concurrenti ſumma mandatur exequutione, poſtea in cauſa appellationis retractatur, an iſta ſecunda ſententia debeat etiam mãdari exequutioni, ſicut prima, non obſtante appellatione? Vinc. de Franch. in deciſio. 136. dicit, quod ſic, & faciat alia deciſio 287. eiuſdem in princip. hæc deciſio nõ videtur tuta, quia prima ſẽtentia mandatur exequutioni vigore Pragm. quæ incipit M. C. V. quæ loquitur in decretis aſſiſtentiæ affirmatiuis, ita, vt idem fuerit iudicatum in quibuscunque decretis affirmatiuis M. C. vt teſtatur Afflict. in deciſ. 261. Sed in hac ſecunda ſententia eſſemus in decreto negatiuo, ergo &c. cogita. Item quæritur, fuerũt apprætiata bona, & adiudicata, ab illo apprætiũ fuit appellatum pendente hac appellatione fructus cuius eſſe debeãt donec iterum fiat appræ tiũ per nouos tabularios, actoris, vel rei conuenti, in hoc dicas, quod ſi noui tabularii augẽt apprætium, vel illud prius confirment, fructus pendentes erunt ipſius actoris, ita Afflict. in deciſ. 188. Item fuit actum aſſiſtentia pro dote, & vſufructu dotis vigore Cõſuet. Neap. fuit obtẽtum, ſed ab hoc decreto reclamatũ, vtrũ pendẽte reclamatione debeatur vſusfructus affirmat. Afflict. in deciſ. 93. Item creditor egit aſſiſtentia, & obtinuit poſtea vult variare ſuper aliis bonis, an poſſit negat. Capyc. in deciſ. 33. Agendi autẽ aſſiſtentia quãto tempore præſcribatur vide Affl. in deciſ. 136. vbi decidit minori ſpatio triginta annorum.

COLLECT. 176.

In l. certum §. ſed an & ipſos ff. de confeſſ.

¶ Procuratoris confeſſionis.

SVmmatur iſte §. hoc modo; Confeſſio legitimi adminiſtratoris, vel procuratoris generalis non præiudicat domino, & vide Carroc. I dec. 20. & ſic habes vnum caſum, volo ergo tibi colligere alios deciſos, quibus cõfeſſio vnius nõ nocet alteri, Et primo confeſſio Syndici in ea re, in qua non habet ſpeciale mandatum Ant. Fab. in deciſ. 4. de confeſſ. Secundo confeſſio principalis non nocet fideiuſſori Surd. in deciſio. 218. Tertio cõfeſſio cedentis non nocet ceſſionario Oſaſch. in deciſio. 40. Quarto confeſſio Coadiutoris non nocet Coadiuto. Achil. de Graff in deciſ. 3. ſub hoc tit. Quinto confeſſio Rectoris non nocet Eccleſiæ idẽ Achil. in deciſ. 4. eo tit.

Sic

Digitized by Google

Sic confeſſio Abbatiſſæ non nocet Abbatiſſæ ſuccedenti Affli ct.in deciſ. 168. Sic confeſſio patris,vel matris in fauorem vnius ex filijs nō nocet alijs Gam. in deciſ. 246. Sic confeſſio mariti facta poſt delictum de dote,non nocet Fiſco Surd. in deciſ. 116. Sic confeſſio facta ab vno quaſi procuratore, eidem non nocet effecto principali Achill. in deciſ.5. vbi ſupra Modo autem debes notare caſus his contrarios, Et primo confeſſio tutoris, vel procuratoris emanata per modum contentioſæ iuriſdictionis,vt puta reſpondendo poſitionibus. & articulis, nocet pupillo, vel domino,habet tamen pupillus reſtitutionem in integrum etiam poſt ſententiam,conſtito de læſione Franc.Marc.in deciſione 56.par.1. Secundo confeſſio defuncti nocet hæredi conuento actione depoſiti Anton Fab.in deciſ.3.tit.de confeſſ.Tertio confeſſio Prælati cum clauſula, prout in inſtrumento, nocet Eccleſiæ Mohed.deciſ.1.ſub hoc tit.& vide Ro.in deciſ.3.de confeſſ. in nou.ſed intellige. Primo quando foret adminiculata Rot.diuerſo.in deciſ. 159.p.2. intellige. Secundo quando haberet præſumptionem iuris communis pro ſe Domini de Ro.in deciſ.141.eod.tit. intellige.Tertio ſi eſſet clara ſi enim dubia,interpetratur pro Eccleſia Verall. deciſ. 189.par.1. Quarto confeſſio mariti de dote nocet creditoribus Afflict.in deciſio.400.Viu.deciſ.537.& Boer.deciſio. 330.Quinto confeſſio vnius ex reis debēdi nocet alteri Afflict.in deciſ.94. Sic cōfeſſio vulnerati nocet vulnerāti Viu. in deciſ.200.Sic confeſſio facta per aliquos in vno iudicio inter certas perſonas prẹiudicat in alio iudicio inter alias perſonas Guid.Pap.in deciſ.254.Sic cōfeſſio facta ab aliquo tanquam teſte nocet ſibi in alio iudicio Surd. deciſ. 309. & in ſumma quando confeſſio eſt veriſimilis ſemper nocet tertie idem Surd. in deciſ.55.

COLLECT. 177.

In l. pæn.§.fin.C.de dona.

¶ Inſinuationis.

HOdie donatio valet vſq; ad quingentos aureos ſine inſinuatione, h.d. & ſic illam ſummam excedens debet inſinuari; Atqui hoc vltimum debes limitare,quando donatio eſt ob cauſam,quæ licet exceſſerit,non tamen neceſſe eſt inſinuari Cappell. Thol. in deciſ.381.Hinc eſt quod donatio remuneratoria non inſinuatur Mynſing.centu. 3.obſer.75.Sic donatio quæ fit contemplatione matrimonij Monter. deci.Ro. Arago.10.& Intrigliol.deciſ. 20.Sic donatio facta cauſa dotis Gam.deciſ.213. Sic donatio cauſa mortis Guid. Pap. in deciſ.610.Item donatio ad pias cauſas non venit inſinuanda Anto. Fab.in deciſ.12.ſub hoc tit.vt puta donatio facta pro puella maritanda De Amat.in deciſ.March.42.Sicut nec donatio facta a Principe Franc.Mar.deciſ.549.p.2. An autem inſinuatio fieri valeat corā quocunque iudice decidit Guid. Pap. in deciſ.325.

COLLECT. 178.

In l. ſtipulatio hoc modo concepta ff. de verb. obligat.

¶ Donationis omnium bonorum.

REcte fuit tractatum per DD. in hac l.quod donatio omnium bonorum præſentium,& futurorum non valet,per rationem adductam per Iuriſconſultum hic,quod aufertur libera teſtandi facultas. Hac igitur ratione ceſſante, merito ſit quod tenet quando eſt facta omnium bonorum præſentium tantum, quia remanet facul-

tas

Digitized by Google

tas ſuper futuris Surd.deciſ.235.& Gratia.deciſ.39.Sic etiam quando ſit & de præſentibus, & futuris, modica tamen cum retentione bonorum Peguer.in deciſ.135.& 136. vbi dicit quod ruit in totum, ſi non fiat cum memorata retẽtione. Hinc etiam ſit,quod valeat,quando nil dictum fuerit de iuribus, & actionibus idem Peguer.in deciſ.141.Sed num hæc iura, & actiones veniant in donatione omnium bonorum mobilium, & immobilium, deciſum negatiue, etiam ſi fuerit addita clauſula (quorumcunque) Ant. Fab.in deciſ.11.tit de donat. Et num hæc donatio omnium bonorũ compræhendat futura, negatiue Theſſau.deciſ.199.Et an fructus repertos tẽpore mortis donatoris, negatiue Peguer. in deciſio. 140. & num præſumatur ſimulata, ſi donator res donatas retinuit pænes ſe toto tempore vitæ ſuę, affirmatiue eidem Peguer.in deciſ 151. & hæc donatio omnium bonorum pręſentium & futurorum,ſiue vno cõtractu, ſiue pluribus ſimul fiat, non valet Fab.in deciſ.9.de donat. & num donator omnium bonorum poſſit poſtea cedere ius redimendi in præiudicium donatarij,affirmatiue Theſſau. in deciſio. 201.Sed an, quando donauit medietatem omnium bonorum, valeat inuito donatario rem vnam alienare, affirmatiue Guid.Pap.in deciſ. 602. Num autem donatarius omnium bonorum ſit loco hæredis,ita,vt poſſit conueniri actione perſonali negatiue Fab. in deciſ. 5.vbi ſupra Guid.Pap.in deci.105. Nec tenetur ad æs alienum,idem Fab.in deciſ.4.& Cappel.Tholoſ.in deciſio. 379. Agẽdum eſt enim prius reuocatoria,id tamen limita vbi donator non eſſet ſoluendo,nullus ve hæres exiſteret,quo caſu donatarius poteſt conueniri etiam actione perſonali,& ita loquuntur prædicta iura. Sed pone quod ante traditionem donator dedit inſolutum vnam ex rebus donatis,an donatario competat ius offerendi contra creditorem, vti que non per rationes adductas a Carrocc.in deciſ.125.Finaliter quæritur de bona quæſtione, vtrum donatore non diſponente reſeruata ex bonis donatis acquirantur hæredi ab inteſtato, vel donatario? dicas hæredi Vinc. de Franch. in deciſ.45.nec facio vim, ſicut Theſſ. in deciſ.97. an fuerit reſeruata facultas diſponendi, vel quantitas, alius ne per ea,quæ dicit idem de Franch. in deciſ. 600.par.4.bonum eſt igitur ad hæc euitanda, apponere clauſulam; quod donatore non diſponente, tranſeant ad donatarium.

COLLECT. 179.

In l.diem functo ff.de Offic.Aſſeſſo.

¶ Salarij.

Bene ſtat hic materia ſalarij,vbi quoque tractatur per DD. in qua tu nota infraſcriptos punctos deciſos. & primo num ſalarium, quod alias dari debuiſſet,debeatur Aduocato in cauſa propria,negatiue,ſed fallit,quando cauſam propriam conduxit, & alias neglexit,quia tunc videtur petere iure intereſſe, ita Mynſinger. cent.1. obſeru. 2. Et num ſalarium debitum Aduocato, vel Procuratori debeatur in principio litis,dic, ea finita, Gratia. deciſ. 201. & idem Mynſinger cent. 3.obſeru.7. & in obſer.8.habes quod ſalarium Aduocati tranſmittitur ad hæredes reſpectu tamen illius anni, quo decedit,non etiam aliorum annorum.Huiuſmodi vero ſalarium Aduocatorum,vel Notariorum, omnes ſciunt eſſe peculium quaſi caſtrenſe, vide tamen Cappell. Thol. in deciſ.10. Salarium num debeatur Tutori, ſi non fuerit a principio adminiſtrationis conſtitutum, negatiue Vinc.

de

Digitized by Google

de Franch. in deciſ. 122. de hoc ſalario tutoris late tractat Monter. in deciſio. Arago. 29. Salarium quod debetur vaſſallo pro quolibet milliari, intelligitur de milliari pro acceſſu, & receſſu de Franch. in deciſ. 151. Et dicit Verall. in deciſ. 104. quod ſalarium, quod debetur teſtibus conductis ab Hiſpanis, taxatur in decẽ iuliis pro quolibet die, ſi ſit ſolitus tenere equum, & famulum, alioquin in iuliis octo, ſalarium, quod debetur balio, qui datur pupillo in feudalibus, virtute Conſti. Reg. an debeatur patri balio dato filio in bonis feudalibus eidem peruentis ex linea materna, vel aliunde negatiue de Franch. in deciſ. 340. Et num ſalarium Medicorum ſit communicandum fratribus, affirmatiue Carrocc. in deciſ. 132 Et num ſalarium debeatur pro tempore, quo quis fuerit abſens cum licentia, affirmatiue, ſi redierit in termino De Amat. in deciſio. 53. Et num Milites debeant habere ſalarium pro tempore, quo fuerint abſentes, affirmatiue Gratia. in deciſ. 200. Et num prohibitus petere ſalarium, cenſeatur prohibitus recipere a ſponte dantibus, affirmatiue, & limita, vt Mynſinger. centur. 3. obſer. 75. ſalario autem quando tempore præſcribatur, dicas triennio Gratian. in deciſione 53.

COLLECT. 180.

In l. vni. C. de inoff. dot.

¶ Dotis inofficioſæ quærelæ,

Dos inofficioſa, propter quam filii legitima defraudantur, reuocatur quærela inofficioſæ dotis vſque ad debitum bonorum ſubſidium, h. d. ſed an huiuſmodi reuocatio fieri poſſit viuis dotantibus, inſpecto etiam iure conſuetudinario Neapol. vtique non, ſed demum iis defunctis, qui etiam in vita eorum non poſſunt conſentire, cum redundet in præiudicium tertij, ita Vinc. de Franc. in deciſ. 170. Et an etiam fieri poſſit conſtante matrimonio, in hoc articulo omnes ſciunt contrarietatem inter Affl. & prædictum Vinc. ille enim dicit non, hic vero ſic in deciſ. 104. qui citat tibi deciſ. Affflict. Vltimo quæritur quando ſit iſta reuocatio, vtrum veniant fructus a tempore litis conteſtatæ, vtique vide eundem de Franch. in deciſ. 558.

COLLECT. 181.

In l. ſi totas ff. de inoff. dona.

¶ Donationis inofficioſæ.

Superuenientes filii reuocant, viuo patre, vſque ad ſuas legitimas inofficioſas donationes aliis filiis per prius collatas, h. d. dix i, viuo patre, ex quo habes quod iſta reuocatio fit ipſo iure, nõ autem per quærelam inofficioſæ donationis, quę non niſi poſt mortem tantum ad inſtar quærelæ inofficioſi teſtamenti proponitur, ſicque male loquuta eſt gloſ. Quod autem tempus inſpiciatur ad hoc, vt donatio inofficioſa dicatur, dicas tempus mortis donatoris, poteſt enim eſſe quod poſtea donator tantum acquirat, quantum habuit ante donationem, & ex his bonis ſatisfieri poteſt filiis de legitima, ita Ant. Fab. in deciſ. fin. ſub hoc tit. & Valaſc. in deciſ. 189. Cum vero proponantur plures donationes, omnes quidem ſimul coniunguntur, vt faciant locum quærelæ perinde, ac ſi vnica donatio inofficioſa fuiſſet, licet re vera inſpecto initio, priores donationes minus inofficioſæ extiterint Fab. in deciſio. 1. eod. titul. Sed num quando donatio fuerit facta ſub nomine mortui ſimulati, reuocetur per quęrelam inofficioſæ donationis, affirmatiue idem in deciſ. 6. ibi Et num quando

do fuerit collata in priorem coniugem, reuocetur in totum per ſuperueniētiam filiorum affirmat. idem in deciſ. 2. quia habetur vti perſona extranea. Et hæc eſt vna de differentijs inter l. ſi vnquam C. de reuoc. donatio. & hanc l. noſtram, nam ibi vti facta extraneo reuocatur in totum, hic vero tanquam facta vni ex filijs ad debitum vſque bonorum ſubſidium. idem Fab. in deciſ. 3. Vltimo quæritur an pendente lite ſi donatio fuerit inofficioſa necne, ſit filius alendus, dic quod ſic, ſed an teneatur præſtare ſatiſdationem, dic quod non idem in deciſione quinta. In hac materia (vt vides) pænè ſolus Fab. decidit, feci tamen hanc reportatā propter eū nō habētes.

COLLECT. 182.

In l. 3. §. 1. ff de offic. præf. vigil. & in l. ſi venditta ff. de peri. & comod. rer. vend.

¶ Incendium præſumitur culpa inhabitantium.

Regulariter incendium præſumitur accidiſſe culpa inhabitātium, hoc dicunt iſta iura, & ſic decidit Fran. Mar. in deciſ 61. par. 1. Sed an conductor teneatur ad emendandam domus conductæ, & exuſtæ, quando non fuit, niſi in leuiſſima culpa, de qua regulariter non tenetur, dic quod ſic, ita Gram. in deciſ. 3. nihilominus non tenetur de caſu fortuito Mynſinger. centur. 6. obſeru. 88 Et num etiam teneatur, quando feceritignem in loco inſolito, dic quod ſic, niſi forſan incendium fuerit cauſatum per alias perſonas, puta milites, ipſo abſente, vide Affl. in deciſ. 57. Quæro Ruſticus fuit in die ventoſo ad immittendum ignem in ſtipulam ſuam comburendam, ille fuit vlterius euagatos, ita, vt alteri damnum intulerit, teneatur ne? maxime, idq; ex facto ego ſcio eueniſſe in partibus annis non longè elapſis, de hac q. vide Farinac. in deciſ. 19. de pæna autem incendiarij tractat Ludouic. in deciſ. Peruſ. 25. & ad materiam vide Alexan. Rauden. deciſ. Piſa. 26.

COLLECT. 183.

Super Pragm. 3. § in alijs autem, de offic. S. C.

¶ Sententiæ M. C. V.

Sententia condemnatoria M. C. V. infra ſummam ducatorum 150. nō obſtante appellatione, debet exequi, cum cautione tamen in caſu retractationis, h. d. Putant quidam per hanc Pragm. fuiſſe correctum Ritum 257. in ordine Carauitæ, qui incipit; Item in cauſis duarum vnciarum, per quem diſponitur, quod ſententiæ M. C. infra duas vncias mandentur exequutioni, non obſtante appellatione, dicunt enim hoc olim ꝓcedere, ſed tu aduerte, quia non eſt ita, hæc enim eſt differentia; Nam quando ſententia M. C. eſt infra ducatos 150. tunc exequitur virtute Reg Pragm. ſed cum cautione, vt vidiſti, ſed ſi eſt infra duas vncias, tunc exequitur, ſed ſine cautione per ritum prædictum, qui de ea verbum nullum ſuper hac Pragm. (vt ad rem noſtram redeamus) non habes amplius, quā tres. & eiuſdem Authoris deciſiones, quas tamen credo, quod omnes Regnicolæ ſciant. Prima eſt, vtrum quando creditum vna cum intereſſe excedat in magna quantitate, vel etiam in vno obolo ſummam Pragmaticæ poſſit creditor illud pluris remittere, quaſi iuri ſuo renuncians, & petere exequutionem ſententiæ non quidem, quia in caſu contrario reus hoc non poſſet dicere, Item quia eo ipſo, quod excedat eſt reo ius quæſitum in hoc, quia ſua intereſt,

ne

Digitized by Google

ne bona vendantur,& poteſt eſſe,quod obtineat in cauſa appellationis, & ſic vides quodnam præiudicium afferret il la remiſſio, ita valde iuſte fuit deciſum in noſtro S. C.vt refert Vinc. de Frãch. in deciſ. 141. Secundus punctus eſt, vtrum,quando reus condemnatur,puta ad alicuius rei reſtitutionem, quæ valet infra ſummam,vel etiam ad aliquod factum æſtimabile etiam infra dictam ſummã,valeat creditor petere exequutionem ſententiæ, non obſtante appel latione, dubium enim faciebat, quia Pragmatica loquitur in quantitate,non autem in ſpecie, nihilominus fuit dictum quod poteſt, & ſic fuit extenſa ad prædictos caſus;ſemper enim quantitas æſtimationis rei inhæret, ita idem de Franch.in deciſ.308.Tertius autem, & vltimus eſt, tu vidiſti, quod quando creditum eſt vltra ſummam non dubitatur,& minus quando infra; ſed quid ſi non aſcendat nec plus, nec minus, quam ad 150.ducatos,an poſſit ſententia exequi vigore Pragmaticæ, fuit dictum,quod ſic per bona iura ibi allegata in deciſ.eiuſdem 703.par.4.Præterea dicit Pragmatica,ſententiæ proferendæ a 150.infra,& ſic illa prępoſitio a,& ſic terminus a quo ſemper cenſetur incluſiue poſitus,vt dicitur in l.a caligato C. de nupt.

COLLECT. 184.

In l.cum vir C.de adulter.

¶ *Sodomiæ criminis.*

CRimen ſodomiæ punitur pœna mortis h.d.Conſtitueram de hac fœdiſſima materia nec quicquã tractare, ſicut multum honeſte fecerunt hic noſtri interpretes eam ſilentio prætereuntes,& non immerito quidem vulgo nomen ſortitum eſt vitij nefandi, ideo,quod nefari quidem de eo liceat, de quo videte quæſo quomodo horribiliter(verbis tamen elegantibus) lex loquuta eſt.Quia tamen noſtra intentio eſt recolligere omnes caſus deciſos in vnaquaque materia, idcirco fui coactus propoſitum infringere. Præcipua autẽ quæſtio,quæ olim in hac materia dubitabilis reddebatur,eſt, an dictum ſtuprati faciat indicium ad torturam contra ſtuprantem, tu hodie dicas ſic quod ſi conſtet de corpore delicti, puta de fractura recenti,& vnica vice ſequuta, facit indicium, dixi vnica vice, quia ſi eſſet reiterata,tunc argueret vitium patientis,& malam famam inquiſiti, vel etiam,ſi non conſtet de corpore delicti ſed bene de vi, vel metu illata puero,nã & tunc eſſet ſufficiens indicium ad torturam,vel & tertio, ceſſantibus his, eſſent alia indicia ſufficientia, extra hos caſus non poteſt deueniri ad torturam Thom.Triuiſ.in deciſ.14. par. 2.& Ludou.a Peguer. in deciſio. 76. Quæritur vtrum hoc crimen tentans, veniens ad actum proximum, puniendus ſit, ac ſi conſumaſſet, negatiue idem Peguer. in deciſio.72.& 75.In hoc propoſito mihi venit in mentem, quod tametſi lex nolit tentantem puniri pœna ordinaria, permittit tamen poſſe impune interfici a tentato;vnde quodam patrocinante referunt fuiſſe liberatum Bononię quẽdam Piſtoris famulum, alijque narrant minus fuiſſe,ſe ita mandante,moleſtatũ quendam puerum Leoniſſæ,qui ſuo Pedagogo illud tentanti totum priapum cum gladiolo amputauerat egregium ſane factum,attenta minoritate pueri.

Vtrum maritus,vxorem polluens extra clauſtra pudoris, dicatur ſodomita, affirmatiue,habetur in deciſio. Delphi. 891.vbi late de materia,ſicut etiã committere crimen nefandum, & contra Naturam dicuntur mulieres, inter ſe mediante aliquo inſtrumento puta ligneo,

Digitized by Google

gneo, vel vitreo coeuntes, ita, vt quaſdam moniales, quæ ita ſimul coibant, fuiſſe combuſtas quidam referunt, habetur de hoc in d. deciſ. Peguer. 72. Nũ per copulam ſodomiticam contrahatur affinitas, negatiue Cappell. Tholoſ. in deciſ. 96. vbi addi. Et nũ ſodomita poſſit teſtari, negatiue, quod dic etiam ſi adhuc non eſſet condemnatus ita Delphi. in deciſ. 892. Ad materiam, vide Triuiſ. in deciſ. 13. p. 2.

COLLECT. 185.
Super Authen. ſi quis in aliquo, C. de eden.

¶ Exempli ſeu copiæ.

EXemplo non creditur, niſi producatur originale h. d. Limita primo in copia reperta in actis, quia facit fidem, probata amiſſione Moheda. deciſ. 1. de fide inſtrum. Limita ſecundo quãdo originale eſt pęnes aduerſarium recuſantem oſtendere, vel non permittente exhiberi formiter Ro. diuerſo. in deciſ. 49. par. 1. & 160. par. 3. Limita tertio in copia inſerta in ſentẽtia Creſcen. deciſ. 10. de proba. Limita quarto concurrentibus aliquibus coniecturis, de quibus Verall. deciſ. 254. part. 1. Limita quinto, quando exemplum eſſet collatum cum originali parte citata, & Iudice mandante Anto. Fab. in deciſ. 12. de fide inſtrumen. Item limita in exemplo inſtrumenti deperditi, quod eſt conforme ſchedulæ Notarij, ſi extẽt aliæ probationes Fab in deci. 25. eod. titu. Item limita in exemplo traducto ex notarij mortui protocollo, modo concurrant illa, de quibus per Afflict. in deciſ. 6. & Mynſinger. cent. 6. obſer. 73. Sed in hoc ſciunt Practici, quomodo fit in Regno, Item limita, quando exemplum eſſet ſcriptũ manu eiuſdem Notarij, a quo confectum fuit originale Mynſinger. cent. 6. obſer. 74. Item limita in antiquis idem Mynſinger. centur. 3. obſeru. 75. Vtrum autem inſtrumentum puta venditionis, faciens mentionem de inſtrumento procurationis, fidem faciat, negatiue Afflict. in deciſ. 373. & vide addentes ibi.

COLLECT. 186.
Super Conſti. Regni minorum iura.

¶ Reſtitutionis in integrum.

FRequentiſſima vbique eſt, & maxime in Regno Reſtitutionis in integrum materia, quam nos Regnicolæ appellamus primum, & ſecundum beneficium, ideo, quia cum memorata reſtitutio non concedatur vltra binas vices, vt lõgo tempore ſeruauit M. C. merito ex vetuſto vſu factum eſt, vt prima reſtitutio dicatur primum beneficium, & ſecunda reſtitutio ſecundum beneficium. Ad hanc autem Conſtitutionem, quæ tam in iudicijs, quã in cõtractibus reſtitutionem in integrum minoribus genetrice tribuit, notandi ſunt infraſcripti caſus deciſi, quibus illa cõpetit, vel non; Conceditur igitur primo aduerſus omiſſam allegationem ſuſpicionis Vincent. de Franch. in deciſ. 431. Secundo aduerſus appellationem minus proſequutam a tutore, idem de Frãch. in deciſio. 473. Tertio aduerſus defenſiones omiſſas Cappel. Thol. in deciſ. 54. Mynſing. cent. 3. obſer. 84. Quarto aduerſus ſuam confeſſionem delicti idem Mynſing. d. cent. 3. obſer. 81. Quinto aduerſus promiſſam libertatem Anto. Fab. in deciſ. 1. ſi aduer. liberta. Sexto aduerſus concluſionem factam Intriglio. in deciſ. Sicil. 25. Septimo etiam aduerſus alium minorem Maſtri. in deciſ. 44. Item conceditur etiam poſtea effecto maiori in cauſa cæpta tempore minoritatis ſi modo dolo, fraude ve aduerſarij vſque

ad

Digitized by Google

ad illud tempus lis protracta ſit, ita Afflict. in deciſ. 110. Item etiam exiſtenti hæredi maioris idem Afflict. in deciſ. 212. Item amplia, vt concedatur etiam maiori litis cõſorti minoris in cauſa indiuidua, idem in deciſ. 213. Modo autem oportet limitare præd. Conſtit. Et primo vt reſtitutio in integrum nõ detur minori aduerſus temporis lapſum, propter quod perdiderat ius ad beneficium Achil. de Graſſ. in deciſ. 10. titu. de reſti. in integr. Sicut nec aduerſus obiectiones omiſſas Cappell. Thol. in deciſ. 53. nec aduerſus omiſſam declinatoriã fori de Franch in deciſ. 439. Tertio non datur minori iuranti non venire contra proceſſum ead. Cappell. in deciſio. 45. Quarto ſuccedẽti maiori, cum quo appellatio fuerat deſerta de Amat in deciſ. 97. Quinto, & vltimo non datur minori Doctori propter præſumptam peritiam Iaffred. in deciſ. 369. Maiori autem ne ex noua quidem cauſa datur reſtitutio in integrũ, elapſo quadriennio, Ach. de Graſ. in deciſ 8. d. tit. de integr. reſtit. Sed bene conceditur exiſtẽti hæredi minoris Afflict. in deciſ 211. Reſtat videre an reſtitutio minoris proſit fideiuſſori, & dicas quod ſic, ſi ſimpliciter (quod in dubio præſumitur) fideiuſſerit, ſi vero fideiuſſit proprie contemplatione minoris ætatis, quia alias nõ fuiſſet contractus creditor propter imbecillem ætatem, tunc ſecus, ita diſtinguit Anton. Faber. in deciſ. vni. de fideiuſſo. mino.

Poſt præfatam Cõſtitutionem ſequitur immediate alia Conſtitutio Regni, quæ incipit beneficium reſtitutionis, præbens reſtitutionem in integrum fiſco, ad quam petendam voluit (& contra ius commune) ſufficere etiam generale mandatum, quam quidem Conſtitutionem tu amplia, vt detur fiſco reſtitutio etiam aduerſus ſententiam, quæ fecit trãſitum in rem iudicatam, ita Theſſa. Fil. in deciſ. 59.

Sed & poſt hanc ſequitur alia, quæ incipit obſcuritatem, quæ voluit de illo beneficio prouidere etiam mulieribus, ea tamen circa, quæ occurrant in iudicijs, non etiam in contractibus, niſi in caſibus, vt ibi, quam, cum loquatur indiſtincte, amplia procedere etiã in meretrice de Franch. in deciſ. 233. Sed limita, vt nõ detur mulieri reſtitutio poſt ſentẽtiam, vel aduerſus eam, vel aduerſus lapſum fatalium idem deciſio. 284. Item nec aduerſus dotis cõſtitutionem, vt puta ſi velit reſtitui, ex eo, quia omnia bona ſua dederit in dotem, quod procedit etiam, quando nupſerit ſine dote, & poſtea contracto matrimonio, eam conſtituerit illo modo, nam non poteſt reſtitui, ceſſante dolo mariti, ita Fab. in deciſio. vnic. ſi aduer. dot. quando vero promiſiſſet immoderatam dotem, vel eandem conſtituiſſet vltra vires patrimonij ſui, tu habes Conſtitutionẽ tuam quod bene reſtituitur, quod eſt & de iure communi.

Sumus expediti de iſtis Conſtitutionibus, not. modo cui alij, & circa quid detur, vel non huiuſmodi reſtitutio, & dicas quod Prælatus ſucceſſor reſtituitur aduerſus hęredẽ prędeceſſoris Affl. in deciſ. 390. Sic & Confraternitas aduerſus tres ſententias cõformes Maſtr. in deciſ. 110. Prodigus etiam reſtituitur de Franch. in deciſ. 598. Item conceditur aduerſus tres ſententias conformes Maſtrill. in deciſ. 45. & de Lauren. in deciſ. 2. Item aduerſus exceptionem dilatoriam quando apparet de non modica læſione de Franch. in deciſ. 290. Item datur etiam in poſſeſſorio, qñ eſt ænormiſſima læſio Achil. de Graſſ. in dec. 5. de rẽſtit. in integr. Itẽ aduerſus ſententiam, & rem iudicatam, quando conſtat de bono iure Caputaq. in deciſ. 94. p. 3.

Item

Digitized by Google

Item aduerſus ſententiam immunitatis a muneribus ex cauſa militiæ Maſtrill. in deciſ.173.Sed an detur aduerſus præſcriptionem ex capite ignorantiæ,affirmat.Affl.in deciſ.37. negat. Fab. in deciſ.1.ſi aduer.vſucap. tenendo cum Afflict.amplia , vt competat etiam elapſo quadriennio Theſſau.in deciſ.132. Sed limita in præſcriptione 30.vel 40.annorum idem Theſſau.in deciſ 133. Beninten.in deciſ.71.Et ex his facile apparet quod non datur aduerſus ;præſcriptionem,data ſcientia, vt ponit etiam Surd. in deci.4.Item denegatur Hoſpitali aduerſus repudiatam hæreditatem, vtpote damnoſam quæ tempore petitionis reſtitutionis apparet lucroſa de Frāch. in deciſ.282.Item non datur etiam Eccleſiæ poſt publicationem Achill. de Graſſ.deciſ.8.vbi ſupra. Item in ſpolio non datur in beneficialibus Veral. dec. 97.par.3.Nec Vniuerſitati, quæ ſuccubuit in cauſa ſpolij Maſtril. in deciſio. 134.Item denegatur in iudicio reaſſumptionis inſtrumenti Ann.alleg.84. Item vbi mora purgari non poteſt Verall.de ciſ.96.par. 3. Item non verificata conditione appoſita in commiſſione idem Verall.in deciſ.95.ead. par.Item denegatur in cauſa liquidationis , ſi fuerit conceſſa in cauſa principali Afflict. in deciſ.35.&114. Item ſemel denegata amplius non conceditur Magon.deciſ. Lucen.68. & Polid. Rip. obſeru. 330. Item introducta, & relata cauſa non conceditur beneficium , vt teſtatur de Franch.in deciſ. 261. Sed limita, quando peteretur per viam reſtitutionis in integrum , quia tunc conceditur etiam votata cauſa,vt dicit Minad. in deciſione 15.

COLLECT. 187.

In l. eum pro quo ff.de in ius vocan.

¶ Obligationis pænes acta M.C.V.

OBligatio pęnes acta habet exequutionem paratam hoc probatur in hac l.quod amplia etiam ſi fuiſſet facta die feriata Viu.in deciſ.35.Secūdo ampliaetiam non obſtante exceptione nullitatis Afflict. in deciſ. 387. Tertio amplia etiam lite pendente ſuper abſolutione a iuramento interpoſito ſuper ea idem Afflict.in deciſ.30.Quibus tribus caſibus nunquā ſuperſedetur ſuper exequutione dictæ obligationis Hæc autem obligatio multum differt ab inſtrumentis , vnde Notarius vaſſallus , licet prohibeatur vigore cap.Reg.conficere inſtrumenta, & pro,& cōtra Dominū, non tamen prohibetur,ſi etiam eſſet actuarius recipere obligationem pænes acta curiæ , vt per Vincent. de Franch. deciſ. 118.

COLLECT. 188.

Super c.ſuſcitata de reſt in integr.

¶ Reſtitutio in integrum an & quando impediat executionem ſententię.

TExtus iſte ponit regulam cum eius limitatione,regula eſt,quod petitio reſtitutionis in integrum impedit exequutionem ſententiæ,ad quod concord.l.vni.C.nil innoua.in integr.reſtit. poſtul. ſecundum quam fuit in varijs Tribunalibus multoties deciſū , vt per Cappel.Thol.in deciſ.54. Mohedan. in deciſ.2.ſub hoc tit.Beninten. deciſ. 85. Delphi. deciſ.53.cū ſeq.par. 2. Minad. deciſ.14.Pute.deciſ.456. lib. 2. Magon. deciſ.Floren.133.Theſſau.deciſio. 181. Limitatio eſt,ſi ex præſumptionibus appareret quod malitioſè petitur,& cauſa differendæ exequutionis ; Secundum quam limitationem decidit Mynſing.

Digitized by Google

cent.1.obſeru.48.tu adde alias, Et primo in exequutione trium conformium Hieron. de Lauren.deciſ.Auenio.2. Secundo in ſententia S.C.Capyc.in deciſ. 53.Tertio in decretis affirmatiuis, quæ vigore Pragm.habent exequutionem paratam Afflict.in deci.356.& quę ſint iſta decreta affirmatiua id.in deciſ.261. Quarto in ea reſtitutione, quæ ſpeciali reſcripto petitur Mynſing.cēt.6. obſer. 80.Quinto,ſi poſt petitam ſententię exequutionem poſtuletur in integrum reſtitutio ſecundum Cæſar.de Graſſ.in deciſ.1.ſub hoc tit.ſed impugnat Polidor.Rip.in obſer.338.Sexto limita in caſu eiuſd. Rip.obſer. 276. Et ſic habes in his omnibus caſibus, quod reſtitutio in integrum non impedit exequutionem ſententiæ.

COLLECT. 189.
In l.ex his C.de milit.teſtam.

¶ Verborum enunciatiuorum.

VErba enunciatiua regulariter nō probant h.d.Limita primo (circumſcripta limitatione, quam habes in tex.tuo)vt bene probent inter eaſdem partes Caputaquen.deciſio.135. Secundo in antiquis Fran.Marc.in deciſ.208. part.1.Et in hoc non curo an inter eaſdem,vel inter alias Anton.Fab. in dec. 6.de probat.Tertio,vt probent filiationem in antiquis,idem Fab. in deciſ. 28. eod.tit. Quarto fauore dotis Verall. in deciſ.288. par.1. idque etiam inter diuerſas perſonas,idem Verall.in deciſio. 338.par.3.Quinto,vt probent inter eaſdem partes emanata tempore,quo non dubitabatur principaliter de enunciato Afflict.in deciſio.83.Sexto, vt probent nobilitatem Fab.in deciſ.27.vbi ſupra. Septimo,ſi eſſent iurata, & geminata, modo ſint prolata principaliter ꝓpter ſe Caputaq.deciſ.336.Octauo, ſi eſſent prolata a Principe Delphin. in deciſio. 779.par.1.Nono,vt probent,ſi reperiantur in inſtrumento lim tes territoriorũ idem Delphin.in deciſ.335.Decimo limita in caſu Card.Put.in dec.419 li.1.Et in ſumma verba enunciatiua quomodo probent,ſiue in contractibus,ſiue in vltimis voluntatibus,decidit Ant.Fab. in deciſ.23.d.tit de probat.Sed quid dicēdum in verbis generalibus, probantne? nequaquã ſolet enim dici verba generalia nō eſſe appicciccatoria, niſi forſan verſetur fauor piæ cauſæ, vide de his Carrocc.in deciſ.46.

COLLECT. 190.
In l. Quintus Mutius ff.de dona.inter virum,& vxor.

¶ Vxor quidquid acquirit in dubio ex bonis viri acquiſiuiſſe præſumatur.

QVicquid vxor acquirit, in dubio pręſumitur acquiſiuiſſe ex bonis viri,ne alioquin cēſeatur id ex turpi quæſtu ad eam perueniſſe, h. d. Ad quem tex. not. quinque deciſiones. Et primo cuinã proſit iſta præſumptio? Reſpon.Ipſi marito, eiuſve hæredibus, & conſequenter eiuſdem creditoribus, Anton.Fab. in deciſ. 36. tit. de probat. Sed num donatario mariti? affirmat idem Fab in deciſ 41.eodem tit. Tertio non eſt dubitandum quin,muliere contrarium probante, ceſſet iſta præſumptio, Marilia. in deciſ. Genuen. 10. & Guid.Pap.in deciſ. 468 in fine. Vtputa faciendo conſtare ſe habuiſſe illa bona ante matrimonium,& in dotem minus aſſignata,vel etiam conſtante matrimonio aliquo tamē ex titulo quæſijſſe,vel ex aliqua, arte, vt puta ſi fuiſſet balia,chirurgica,lanifica,vel obſtetrix, aut conſentiente marito, ſeparatim negotiatam eſſe, vel ſi nupſiſſet marito pauperi, & ipſa eſſet diues, vt dicit Senatum decidiſſe Fab. in dicta deciſ. 41.

Digitized by Google

Et propterea, cum vxor quædam tanquam executrix per maritum relicta, plura tam funeralia, quam alia viri debita de bonis ſuis, ſeu ex ſua induſtria, conſtante matrimonio acquiſitis, ſe ſol uiſſe prætenderet, & non feciſſet conſtare ſe acquiſiuiſſe aliquo ex prędictis modis, ſed tantum volebat de hoc iurare, fuit nequaquam admiſſa ad tollendam hoc modo iuris præſumptionem, vt teſtatur Boer. in dec. 81. Et vide hãc deciſionem, quia in ea tractatur etiam punctus, quem tangit Gloſſator in hac l. noſtra, quid dicendum, ſoluto matrimonio per diuortium, vel morte, vbi diſtinguit multum bene, vide ibi.

COLLECT. 191.

In l. ſi non inducta C. in quib. pig. vel hypo. ta. com.

¶ Retentionis.

DIcunt DD. quando volunt ſoluere contrarium ad hanc l. de text. in l. ſi non ſortem, §. ſi centum ff. de cõdit. indebit. quod in tex. noſtro ponitur regula, ibi vero fallentia, præterquam tamen volo tu hic notes alias, quę in variis Tribunalibus reſolutæ fuerunt, cõſtituas igitur regulam hoc modo, retentio vnius rei pro alia nõ datur, ad quod cõcord. tex. in l. prętextu C. comod. ſed limita, vt infra; Et primo, vt detur mulieri in bonis viri, donec ſibi reſtituatur dos, Ioſeph Ludou. in deciſ. Peruſ. 109. Secundo, vt detur in re exequuta vigore decreti nulli, iure hypothecę Ann. in alleg. 80. Tertio, vt competat pro melioramentis poſſeſſori Capyc. in deciſ. 17. Vinc. de Franch. in deciſ. 38. & 112. Itẽ condemnatus ad rei reſtitutionem, poteſt eandem pro debito retinere Capyc. in deciſ. 119. Item condemnatus ad reſtitutionem feudi, poteſt illud retinere pro debito vitæ & militię, idem Capyc. in deciſ. 11. Item Commentarienſi datur retentio carcerati pro expenſis Guid. Pap. in deciſ. 448. Item ſcriptor poteſt ꝓ mercede retinere quinternos Surd. deciſio. 50. Et hanc limitationem tetigit Accurſ. in tex. noſtro, & d. l. ſi nõ ſortem, §. ſi centum. Item retentio datur, quando non datur actio, vt in legato relicto in teſtamẽto minus ſolemne Capyc. in deciſ. 89. Item, & vltimo venditori datur retentio rei venditæ etiam pro vno nummo deficiente Carroc. deciſ. 100.

COLLECT. 192.

Super cap. nuncios de decim.

¶ Decimarum.

CVm tex. noſter ponat pro regula, quod de omni fructu ſit decima ſoluenda; Infertur primo quod debetur de zuccaro, ſed hic ſtat dubiũ, quomodo ſit ſoluenda, an in cannis, vel in zuccaro poſtea confecto manu induſtriali ex ipſis cannis, ſuper hoc pũcto Mohe. facit primam, & ſecundam deciſionem de decim. quarum vna repugnat alteri, in prima enim dicit, quod debetur in cannis, ne alioquin eſſet deducẽda impenſa, in ſecunda, quod debetur in zuccaro iam confecto, quaſi ſit ſoluenda in eo ſtatu, in quo res ſolent eſſe in cõmuni vſu, vt de grano dicitur, quare Addi. ibi multifariã nititur ſaluare hanc contrarietatem, quæ tamẽ, dato quod eſſet, prout apparet, mihi magis placeret ſecunda deciſio, nec mouet ratio expẽſarum, quæ (vt ſcitis) nequaquam deducitur, quãdo ſumus in decimis prædialibus, vt in 2. reſpon. c. paſtoralis extra eo. tit. Sed an hæc decima zuccari poſſit ſolui de prima decoctione cũ diminutione ſtãte ſic conſuetudine aliorum locorum, quorum regimini locus debẽdæ decimæ eſt ſubiectus, negatiue; ſed

ex

Digitized by Google

ex integro eſt ſoluenda, & illa conſuetudo, tanquam iuri contraria, non extenditur de vno loco ad alium, ità id. Mohed. deciſ. 3. eod. tit. Sed in hoc iterum quæritur, an iſte zuccarus, qui ex cannis fabricatur, dicatur fructus naturalis, vel induſtrialis. Reſpon. naturalis quoad decimam, nã & omnes fructus, quos nos homines tenemus pro induſtrialibus, vt de ſegete, & ſimilibus, reſpectu Dei cenſentur naturales, prout firmat idem deciſione quarta. Item infertur ſecundo, quod decima eſt ſoluenda de oliuis, & alijs fructibus Ann. in alleg. 94. Infertur tertio quod debetur de animalibus, & quidem tempore, quo lacte non indigent, Vincen. de Franch. in deciſ. 114. Quæ deciſio cõfert ad corroborationem illius deciſ. 2. Mohedan. quam ſupra retulimus. Infertur quarto quod, ſicut de fęno ſoluitur, ex cap. pręced. ad text. noſtrum, ita & de palea, niſi obſtet conſuetudo, vel per prius non fuerit longiſſimo tempore ſoluta, nam & hæc ſunt in fructu de Franch. deciſ. 103. Quæro num decimæ poſſint præſcribi a laico, negatiue Verall. in deciſ. 241. par. 1. Verum ſi proponantur poſſeſſæ tanto tempore, quod in contrarium non extet memoria, bene poſſunt a laico retineri, vt decidit Cappel. Tholoſ. in deciſ. 539. Sicut e contrario probanti ſe per immemorabile tempus eaſdem percepiſſe, nõnunquam debentur Creſcent. deciſ. vni. ſub hoc tit. Sed etſi decimæ prædiales præteritæ petitę minus fuerint, minime debentur Rot. in deciſ. 1. eod. tit. in antiq. Sed an Rector Eccleſiæ parochialis poſſit petere decimas præſcriptione non obſtante, ſi non congruam habeat ſuſtentationem affirmatiue Achill. de Graſſ in deciſ. 5. ſub hoc tit. At pone, quod adſit concordia inter partes circa decimas, an operetur non ſolum reſpectu priorum quę ſitorum, ſed etiam de nouo quærendorum, affirmatiue Put. in deciſ. 154. lib. 1. illa autem decima, quæ debetur Eccleſiæ curatæ a populo, eſt ratione oneris idem Put. in deci. 409. eod. lib. Et a quo ſit ſoluenda decima papalis decidit de Franch. in deciſ. 108. Quæro num decimarius valeat prohibere ne fructus a ſolo exportentur, donec ſit facta deſcriptio, affirmatiue Theſſau-Fil. in deciſ. 9. Et num poſſit apponere cuſtodẽ in agro pro eius intereſſe, affirmatiue de Franch. in deciſ. 117. & Ann. in allega. 94. Et nũ poſſit obtinere decimas omnes ſit tantum probauit de receptione decimarum agnorum, negatiue Caputaquen. in deciſ. 241. par. 1. Item num Vicarius perpetuus habeat intẽtionem fundatam petendi decimas affirmatiue Cappell. Tholoſ. in deciſ. 109. Sed vtri debeatur decima. ſ. Eccleſiæ, cui eſt facta vnio. vel Vicario perpetuo, Reſpõ. pro Eccleſia Mohedan. in deciſ. 5. ſub hoc tit. Item nunquid maior 14. annis habeat legitimam perſonam ad petendas decimas, affirmatiue, Ro. in deci. 2. eo. in antiqu. Decimarum conceſſio an compræhendat noualia, negatiue Achill. de Graſſ. in deciſ. 4. eo. & in deciſ. 3. & 6. dicitur vbi nam decimas quis ſoluere teneatur, ân in loco, in quo habitat, vel vbi prædia colit. Item num a ſententia decimarum poſſit appellari, negatiue Gratia. in deciſ. 53. & Viu. in deciſ. 73. Illud vltimo eſt abſolutum, quod decima prædialis, quæ debetur Sacerdoti debet in horreis conſignari de Franch. in deciſ. 134.

COLLECT. 193.

In l. 1. in fine ff. de interrog. actio.

¶ Confeſſionis extraiudicialis.

Confeſſio extraiudicialis regulariter non probat, h. d. Ad hũc tex.

volo dare tibi quatuor limitationes deciſas; Et primo limita cum huiuſmodi confeſſio cum cauſa, vtputa depoſiti facta proponeretur, ea enim, quæ fit ſine cauſa (quam & indiſcretã ſolemus appellare) non facit probationem, Viui. in deciſ.191. Limita ſecundò ſi eſſet geminata, vt per Affl. in deciſ.337.& Fab. in deciſ.25.de proba. quo caſu etiam facta parte abſente, probat. Delphina. in deciſ.79.p.2. Limita tertiò, ſi foret emanata pro exoneratione cõſcientię, Viu. in deciſ.486. Limita quartò, ſi tenderet ad liberãdum, quam limitationem Accurſius in pleriſque locis tradidit, vt in l. noſtra, & in l. vni. C. de Confeſſ. & in l. capite quinto in fine, ff. de adulte.& in Authen. de teſti. §. & licet ver. pro ſolutione, vbi tex. hoc probat Colla.7. tu vide Guid. Pap. in deciſ.176. Debes tamen eam intelligere hoc modo, ſcilicet, ſi præsẽte parte, facta proponatur, duoſque per teſtes probetur, quod ſubintelligas; niſi cõtractus obligationis eſſet in ſcriptis celebratus, tunc enim ſubintraret diſpoſitio, l. teſtium C. de teſti. cum Auth. ibi poſita, & ita aduertit Afflict. in decil.105.& Ludou. deciſ. Peruſ. 82. Licet illud de partis præſentia non careat contradictoribus aſſerentibus ẽt abſente parte procedere, & iam ex Deciſionarijs, ita firmat Guid. Pap. in dicta deciſ.176. in princ. quod quando in praxi (Regnicolis loquor) obtinueris nunciа mihi concludo ergo talem confeſſionem abſente parte factam non valere, ſicut, & ita deciſum refert Theſau. in dec.109. Sed hoc caſu quid erit, dicas ſic, quod ſi debitor alleget ſolutionem, datur ei iuramentum ſuppletorium, ſin vero nudam ſolutionis acceptæ confeſſionem, tunc extricabit ſibi dentes, ratio, quia ſolutio eſt illa, quæ ſoluit obligationem, non autem confeſſio, quæ eſt modus probandæ ſolutionis, ita docte Fab. in d. dec.25.& 62. de prob. ideo ſit cautus. Quæro quid agendum, quando creditor pluris, quã ſibi debebatur, confeſſus ſit ſe recepiſſe reſpon. quod ſcindetur confeſſio, vt ad liberandum teneat, ad obligandũ nequaquam, Fab. in dec.31. de teſti. quem vide in dec. 23 eo. ſi vis ſcire (ne erres) quomodo contractus dicatur in ſcriptis celebratus, ad id quod paulo ſuperius diximus. Quæro, quis eſt confeſſus ſe fuiſſe citatum, an illa confeſſio extraiudicialis, & facta abſente parte, probet quod citatio deuenerit ad eius notitiam, vtique, & hæc põt eſſe quinta Limitatio, vide Creſc. in deciſ. vnic. de confeſſ. ad materiam vide Ludou. in deciſ. Peruſ.9.& Pute. deciſ. 11.& 52. lib.2. vbi dant ſextam Limitationem de iure canonico.

COLLECT. 194.

Super c. ad noſtram de empt. & vend. & l.3. C. plus val. quod agi.

¶ Contractuum ſimulationis.

HÆc loca ſunt principaliora in materia ſimulationis, in qua quære primo num allegans contractum ſimulatum debeat exprimere ſpecies ſimulationis, deciſum affirmatiue Viu. in deciſ. 104. Et num ſingularis ſucceſſor poſſit allegare ſimulationem, affirmatiue Anton. Fab. in deciſ.2. in d. tit. plus vale. Et num iſta exceptio poſſit obijci, ſtante ſtatuto prohibente exceptiones opponi, negatiue Mar. in deci.507.p.2. Et an ſtante decreto iudicis, affirmatiue Balb. in deciſ.183. Et an ſtante iuramento omnia, & ſingula vera eſſe, negatiue Afflict. in deciſ. 60. & Gramat. deci.89. Et an pendente lite ſuper ſimulatione, debeat interim ſtari inſtrumento affirmatiue Fab. in deciſ.4. eo. quando poſtmodum apparet ſimulatus, cui

quæ-

Digitized by Google

quæratur decidit Mar.in deciſio. 505. Sed num valeat ſaltem ſecundum id, quod actum eſt, ſi eo modo valere poſſit, vt puta fuit actum de permutatione & dictum de venditione, affirmatiue, ſecus ſi eo modo valere nõ poteſt, puta ſub colore emptionis, fuit actum de cõtractu fæneratitio Fab.in deciſ.3. Num in contractu ſimulato habeat locũ ius cong. negatiue Afflict.in deciſio. 339. & 72. quando datio inſolutum dicatur ſimulata, Verall.in deciſ 162.p.2. quæritur num ſimulatio poſſit probari teſtibus, affirmatiue Mar.in deciſ.48.par. 1. & quomodo in deciſ 508 par.2 Sed an per coniecturas affirmatiue Fab.in deciſ.1.Mar.in d.deciſ.48. & Bellon.dec. 184. Coniecturis autem non apparentibus an in dubio præſumendus ſimulatus contractus, nagatiue Verall. in deciſ.163.par.3.Sed quæ ſint coniecturę, quæ faciant pręſumi contractum ſimulatum, dic v.g ſi clauſulæ inſolitæ fuerint adiectæ in inſtrumento Viu.in deci.182.Item ex retentione poſſeſſionis poſt rem venditam cuius ratio aſſignari non poteſt, vel eſſemus inter perſonas ſuſpectas Fab.in deciſ.5. aliæque multæ eſſe poſſunt, quas ponit Valaſ.deciſ. 71.Reſtat modo videre in hac materia de vna alta altercatione; an, vt contractus pręſumatur ſimulatus, ſiue feneratitius, ſufficiant duo ſcilicet modicitas prætii, iũcta cum pacto de retrouendendo, vel ſit etiam neceſſarium, quod emptor fuerit per prius ſolitus fœnerari; in qua quidẽ quæſtione video, quod Iuris vertices, aliiq; omnis generis Doctores multum ſibi rumpunt capita; At ſicut hi in legendo, conſulendo, & tractando inter ſe diſſenſerunt, ita Tribunalia in iudicando in vnum pænè concordarũt, nempe quod non ſit neceſſarium illum ſolitum fœnerari, quando modicitas prætii eſſet vltra dimidiam iuſti prætii, & ita ex noſtratibus deciſum refert Afflict.in deciſ.65.& Gram. in dec.76.ſic tempore ſuo per Rotam tentum teſtatur Caſſado.in deciſ. 1. de vſu.Sic iudicauit Sena.Pedemon. apud Oſaſch.in dec.41. Sic Burgundię apud Boer.in deciſ.102.ſic Ro. Lucen. apud Cornazzan.in deciſ. 41.qui etiam dicit dum hac opinione Ro.Floren.tranſire ſine vlla controuerſia, ita quoque cenſuit Cam. Imper. apud Mynſing. cent. 3 obſer.62.vbi tamen non diſtinguitur an vltra, vel citra dimidiam, ſed eodem modo debet intelligi, vt reducatur ad concordiam. Et vero hæc opinio ſicut vera, ita eſt valde tuta pro ſalute animæ, de cuius periculo quando tractatur, ſtandum eſt magis Canoniſtis, qui in hoc fere omnes ita concludunt, vltra quod extra Deciſionarios, idem referunt pleriq; DD.iudicatum in nonnullis alijs Tribunalibus habes præterea in hoc longam deciſionem Delphina. apud Mar.in deciſ 484.1.par.qui nil aliud facit, quam hinc atque hinc DD. opiniones referre.Item & nouiſſime deciſionem Sabaudię apud Anton.Fab.in deciſ.7.in d.tit.plus vale. qui non curauit de conſuetudine fœnerandi; voluit tamen aliquam aliam ſimulationis pręſumptionem adeſſe vltra paruum pretium, & pactũ de retrouendendo, quod & in eorum opinionem reincidit, qui tria requiri putauerint.

COLLECT. 195.

In l.ſi quis conductionis C.loca.

¶ Dominii exceptionis cõtra locatorẽ.

CONductor, finito locationis tempore, non poteſt locatori cõſtito de locatione, refricare quæſtionem dominii, ſed debet prius poſſeſſionem reſtituere, h. d. & ſic fuit iudicatum in S.C.vt refert Afflict.in deciſione 121

Digitized by Google

cuius propoſitionis ratio eſt,ne locator per hanc dominij exceptionem illudatur, in tantum quod ſi conductor deneget rē reſtituere debet amittere omne ius,quod habet in ea,imò & ſi differat,debet pati,tanquam inuaſor, pænas l.conductores eodem cum ergo hęc dominij exceptio nequeat opponi ab ipſo domino,minus quidem poterit ab habente ius hypothecæ, vtpote debilius iure dominij,vt inquit deciſum Ludou. a Peguer.in deciſ.162.Cæterum plures limitationes ad hāc l.inuenies per DD. traditas,deciſas tamen non valui reperire,amplius quam vnā quæ eſt, vt hoc remedium non poſſit opponi contra ſingularem ſucceſſorem vt tenuit Rot. diuerſ.in deci.464.par.1.quia eius actio eſt perſonalis, verum hæc deciſio non eſt totaliter tuta, nam prædicta actio poſſet dici,quod nō eſt ſimpliciter perſonalis,ſed & in rem ſcripta, licet recte procederit in caſu ſuo,vbi non fuit probata poſſeſſio pænes conuentum,vnde non mirum ſi non potuerit contra eum hoc remedium opponi.

COLLECT. 196.

In l.donationes,quas parentes C. de donat. int.vir.& vxo.

¶ Donationis inter patrem, & filium.

SVme regulam, quod donatio inter patrem,& filiū regulariter eſt prohibita,Quam incontinente limita,vt valeat,exiſtente iuramento Gui.Pap.in dec.146. etiam filio donatario præmortuo Viu.in dec.421.ita,vt trāſeat ad eius hæredem Achil.de Graſ.in dec.1.de donat. Limita ſecundo ſi eſſet facta contemplatione matrimonii Guid.Pap. in dec.145.& Fab.in deciſ. 1. de don. Sed an filius tunc poſſit eam retrocedere patri,non,quia adeſt pręiudicium filiorum naſciturorum Vincen.de Franch. in deciſ.205.Limita tertio, ſi eſſet facta in præmium emancipationis Gui.Pap. in dec.632.Limita quarto in caſu Ann. in alleg.73.qui præſupponit in eo caſu donationem valere, & quærit ſi filius rem ſibi donatam alteri donare abſque patris conſenſu poſſit; Limita quintò quando fieret a patre filio bellum proficiſcenti Gamm.in deciſ.140.Limita ſexto ſi fieret donatio iuriſpatronatus, Epiſcopi conſenſu accedente Verall.in dec.284.par.1.Item quando fieret filio ſpurio pro alimentis Gamm. in deciſ. 343. Itē quādo extra eam cauſam filio ſpurio, patris vita durante, poſt cuius mortem fuiſſent vocati legitimi,& naturales Maſtrill.dec.144.par.2. Item limita,vt valeat donatio facta filio, ſi teſtamento confirmetur Marc. in deciſ. 326.& 330.part.1.Item limita,vt valeat donatio inter matrem, & filium non exiſtentem in patria poteſtate Cappel. Tholoſ.in dec. 191. verum quando eſt facta filijs ſecundi matrimonij, quid veniat,decidit de Franch.in dec.607.Donatio facta a patre filio, & iuuata facit ceſſare ius congrui Viu.in deciſ.256.Et quando eſt facta contemplatione matrimonij an veniat in fideicommiſſi reſtitutionem,deci.Marc.deciſ.331.p.1.

COLLECT. 197.

In l.fin. C.de reuocan.donat.

¶ Donationis ob ingratitudinem reuocandæ.

ADeo eſt exoſa ingratitudo, quod exiccat fontem miſericordiæ,ita vt probatiſſimum ſit illud.

Nil magis auertit Cœlum a Telluris amore
Quam ſcelus ingratæ mentis,quæ cor de maligno.
Muneris authorem nullo dignatur honore.

Quamobrem ſanctiſſimè ſanxerunt ſacratæ, ll. vt donatio propter ingratitudinem

Digitized by Google

tudinem reuocetur, vt hic, & probatur in cap. fi. extra de dona. verum oportet limitare hanc regulam in multis, & primo vt nõ reuocetur ob ingratitudinem donatio facta contẽplatione matrimonij Anto. Fab. in deciſ. 1. ſub hoc tit. Secundo limita in ea, quæ fit ex cauſa dotis Gamm. in deciſ. 163. Tertio limita in remuneratoria Boer. in deciſ. 27. Quarto ſi donator iuraſſet minus reuocare ob ingratitudinem Polid. Rip. in obſer. 138. & de intellectu in obſeru. 137. Quinto limita quantum ad hæredem donantis, qui nequit prætextu ingratitudinis reuocare, vt in vlt. reſpon. l. noſtræ, & ponit Anto. Fab. in deciſ. 14. vbi ſupra. Quando autem ingratitudo futura remitti valeat a donante, decidit Rip. in obſer. 274. Quæro quãdo donatio reuocatur propter ingratitudinem num reuocetur ipſo iure? deciſum affirmatiue Fab. in deciſ. 17. eod. tit. Quęro, reuocata donatione ex hac cauſa, veniantne fructus percepti reſtituendi affirmatiue id. Fab. in deciſ. 15. eod.

COLLECT. 198.

In l. 2. C. de Pignor.

¶ Hypotheca ſpecialis ſecundi creditoris, an præferatur priori creditori habenti generalem.

HÆc eſt bona. l. non habet tamen multas deciſiones, & hoc dicit Specialis hypotheca ſecundi creditoris præfertur generali prioris, ſpecialem etiam habentis, ex qua poteſt ſibi ſatiſfieri, ꝙ in dubio præſumitur, niſi contra ꝓbetur, vt tradit ibi Accur. ratio huius diſpoſitionis hæc eſt, nã quãdo primus creditor poſt ſpecialem hypothecã prouidet ſibi de generali, tũc illa generalitas videť eſſe contracta ſub conditione, quatenus ſpecialitas nõ ſufficiat, & ideo quãdo iuſtrumẽto eſt appoſita illa clauſula, vt ſpecialitas nõ deroget generalitati, nec e cõtra, tũc quaſi ceſsãte præſumptione illa, ceſſat ẽt huius. l. diſpoſitio, ſicut deciderũt Put. in dec. 38. lib. 1. Oſaſch. in dec. 159. & Vincẽt. de Frãch. in dec. 5. Ceſſat quoq; quando controuerſia eſſet cũ creditorę, & ipſum principalem debitorem, illa enim diſpoſitio eſt in ducta in fauorem ſecundi creditoris non ipſius debitoris, per quam rationem dicunt DD. idem eſſe, quãdo creditor moleſtaret tertium poſſeſſorẽ poſſidentem non iure hypothecæ, ſed aliquo alio titulo apto ad dominij trãſlationẽ vide de hac limitatione Surd. in deciſ. 44. vbi diſputando tangit quaſdã alias limitationes ad hanc l. Quæro an memorata diſpoſitio locum obtineat, quando ſecundus creditor haberet generalem tantum hypothecã ſicut quando habet ſpecialem, reſpon. non refert an habeat ſpecialem, vel generalem, vt in vtroque caſu ſit locus d. l. vt dicit deciſum Mynſing. cent. 6. obſer. 94. quod eſt cõtra opinionem Accurſ. ibi & quorundam ſequacium, ideo no. Quæro an etiam extendatur ad fructus rei ſpecialiter obligatæ affirmatiue Magon. in deciſ. 124. Ro. Floren.

COLLECT. 199.

In l. curabit C. de acti. emp.

¶ Emptor qui percipit fructus rei emptatę teneť ad intereſſe prętij nõ ſoluti.

EMptor, qui ꝑcepit fructus rei emptæ, tenetur ad intereſſe prętij nõ ſoluti, h. d. amplia, vt hoc intereſſe debeatur etiam de iure canonico Afflict. in deciſ. 20. & etiam ſi ſit facta oblatio Anto. Fab. in deciſ. 15. ſub hoc tit. & vt poſſit peti etiam in cauſa appellationis idem Fab. in deciſ. 4. & etiam ſi lis mota eſſet emptori, & venditor offerret ſatiſdationem, idem in deciſ. 2. eodem tit. amplia, vt poſſit cedi à venditore Affl. in deciſ. 91. Quæritur ad quam ratio-

Digitized by Google

nem eſt taxandum hoc intereſſe? dic ſecundum morem regionis Bellon. deci. 194. & Ann.alleg.42. Nunc limita, & primo ſi venditor eſſet in culpa, quod quomodo intelligatur vide Theſſa. Fil. in deciſ.88. Secundo quando dediſſet dilationem Ludou.deciſ.Peruſ.53.Tertio ſi tempore prætij ſoluendi immineret euictio, & venditor non offerret fideiuſſionem Mynſinger.cent.4. obſer. 56.quęritur num in caſu huius l. veniat intereſſe lucri ceſſantis,affirmatiue in intellectu Capy.in deciſ.19.vide quoad intereſſe lucri ceſſantis obſeru.Polidor. Rip.1.& Mohed.3.de vſur.& ad materiam vide Ro.Bonon.29.apud Benint. & Caualcan.deciſ.10.p.1.

COLLECT. 200.

In l.illicitas §.ne potentiores ff.de Offic. Præſid.

¶ Cautionis de non offendendo.

AD officialem pertinet, ne impotentes a potentioribus opprimantur,h.d.iſte text Hic tractant materiam cautionis de non offendendo, in qua cautione quæro num compræhendantur conſanguinei familiares,deciſum affirmatiuè Gratia in deciſ.33. Et an filij ſpurij,affirmatiue Carocc. deciſ.8.Et num etiam rupta pax cenſeatur,ſi vxor vnius,in aliam vxorem rixata fuerit, negatiue Barz. in deciſ. 131. Item quæro num pater teneatur ad hanc cautionẽ, ſi præſtita fuerit per filium affirmatiue de Franch.in deciſ.423.Vltimo quo auxilio præſtetur,dic iudicis officio Cappell.Tholoſ.deciſ.489.ad materiam vide aliam deciſ.de Franch.359.

COLLECT. 201.

In l.fin.C.com.diuidun.

¶ Diuiſiones inter fratres.

NEmo cogitur in communione manere,h.d.Ego intendo tractare in hac l. materiam diuiſionis inter fratres in qua quæritur primo quomodo ſit facienda huiuſmodi diuiſio, & reperiuntur diuerſæ opiniones,alij enim dicunt ſorte,vel iudicis officio, vt per Boer. in dec.5.& vide 46.&Viu.in dec.437.Creſcen.deciſ.3.de arbit.alij vero vt maior fratrum,diuidat,minor eligat quod magis vſitatur,vt per Gui.Pap.in dec.289 Fab.in dec.4.& 6.cõ.vtriuſq.iudi.& Caroc.in dec.135.qui etiã dicit,quod maior in hoc non ætate,ſed qui diu paterna bona adminiſtrauit,intelligitur quaſi melius ſciat qualitatem bonorum, ſed pone, quod ſint quędam bona indiuiſibilia, quomodo tunc facienda diuiſio,deueniendum eſſe ad licitationem, ait Capyc.in deciſ. 36. aliter dicit Fab. in deciſ.14.d. tit.commu. vtriuſq; Item no.venire in diuiſionem antephatum a ſocero dotem recipienti conſtitutum Theſſ.in deciſ.46.non tamen id, quod fuerit donatum vni ex fratribus cõtemplatione patris iam mortui Fab.in dec. 11.vbi ſupra;Et diuiſionem inter fratres cauſare renunciationem fideicommiſſi vt in caſu Creſcen.deci.6.de teſtamen. Quæro num teſtator poſſit prohibere diuiſionem inter fratres? ſic ad tempus Gram.in deciſ.5.Sed pone, quod ipſe teſtator fęcerit diuiſionem, dic ſeruandam Gratia. deciſ.207. Quæro num in dubio præſumatur diuiſio,ſic ex coniecturis, vtputa ſi reperiantur omnes æqualiter poſſidere,vt Achil. de Graſſ.in deciſ.2.de præſump.vide tamen in hoc deciſ.Theſſau. 205. qui etiam dat alias coniecturas. An fratres poſſidentes bona communia indiuiſa pro diuiſis cenſeantur præſcripſiſſe diuiſioni, vtique Boer.deciſ.58.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 202.

In l. 1. C. de bon. mater.

¶ Bonorum paternorum.

STatuit hic Imperator Cõſtantinus, quod ſuper bonis maternis pater non habeat, niſi ſolum vſumfructũ relicta proprietate filijs, quæ diſpoſitio habet hodie locum in bonis vndecunque quæſitis per l. cũ oportet, C. de bo. quæ liber. iure enim veteri quicquid acquireret filius acquirebat patri, prçter Caſtrẽſe, vel quaſi: Quæro igitur, quando bona materna peruenerũt ad filiũ an actio ad recuperandam rem dotalem alienatam a patre, competat ipſi filio viuente patre deciſum affir. Ludou. deciſ. Peruſ. 13. de alienatione facta per patrẽ de bonis maternis quid reſcindatur, vide Affl. in dec. 393. Et quid ſi filius huic alienationi conſentiit, deciſum adhuc eſſe nullam, & licitũ eidem reuocare Fab. deci. 2. ſub hoc tit. Sed quid quando eſt hæres patris confecit tamen inuentarium, dic etiam poſſe reuocare Valaſ. in dec. 69. Quod eſt notandum pro limitatione l. cũ a matre C. de rei vend. Et quid ſi pater velit alienare bona materna filij in caſu vrgẽtis neceſſitatis, an poſſit ſine iudicis decreto, dic poſſe, vt eſt videre Mynſin. cent. 6. obſer. 61. Item an pater dicatur legitimus adminiſtrator in huiuſmodi bonis filij, affirm. Maſtril. in deciſ. 82. Quod probatur in l. noſtra, ad materiam vide Capyc. in deciſ. 73.

COLLECT. 203.

In l. de vnoquoque ff. de re iudi.

¶ Citationis in quolibet actu faciendæ.

DIcit Bar. hic, quod omnis, qui verſatur in Palatio ſcit hanc legem, & dicit veritatem. Sed ego volo tibi laborem diminuere recolligendo omnes pæne particularitates, in quibus fuit neceſſaria citatio, tex. enim loquebatur generice, quod in vnaquaque re eſſent citandi hi, contra quos principaliter lis mota fuerit, alias non teneret iudicatũ, niſi quoad præſentes, vnde incipias primo numerare quod fideiuſſor tutoris debet principaliter citari in iudicio redditionis computi tutelæ; Maſtril. deciſ. 20. p. 1. Sicut principalis mortuo procuratore litis, ad cõtinuandam cauſam Ludo. a Pegue. in deciſ. 172. Itẽ in exemplatione inſtrumenti debet quis citari Minad. in deciſ. 43. Sic pars in petitione familiæ ad aſſociandum Affl. in deciſ. 326. Sic in exequutione ſententiæ, vt in deciſ. Ludou. Peruſ. 6. Sic victus in adiudicatione; Balb. in deciſ. 180. Item in petitione facta ab aduerſario, quod iudex aliquid ex forma legis, vel ſtatuti faciat Beninten. in deciſ. 55. Sic in exequutione inſtrumenti etiam confeſſionati Fla. Cartar. in deciſ. 95. vbi limitat, niſi partes aliter cõueniſſent. Item in foroiudicatione, & ſi citatio fuerit nulla, eſt iterum citandus Vincen. de Franch. deciſ. 51. Sic in reaſſumptione inſtrumenti. Afflict. in deciſ. 6. Mynſinger. centur. 6. obſeru. 84. Mar. in deciſ. 70. & Cappell. Tholo. in dec. 417. in qua reaſſumptione, quomodo procedatur hodie in Regno, non ignorant Practici. Sic fideiuſſor contractus in exequutione ſententiæ latæ contra principalem, Gui. Pap. in deciſ. 212. & Caroc. in deciſ. 136. Sic in exemplatione priuilegij Mar. in dec. 457. part. 1. Sic in exequutione inſtrumentorum Guarentigiatorum, idem Mar. in deciſ. 393. Sic in inhibitione facienda a iudice ad quem, iudici a quo Ro. in deciſ. 26. de do. & contu. in antiq. Sic in ſubhaſtatione bonorum etiam interrupta per appellationem, & poſtea

pro-

Digitized by Google

pronunciatur eſſe proſequendam, non obſtante appellatione Anton.Fab. in deciſ. 12. ſub tit. de in ius vocan. Item eſt quis citandus etiam perſonaliter, quando tractatur de priuatione alicuius Verall. in deciſ. 114. Sic debet quis citari ad videndum iuramenta teſtium idem Veral.in deciſ.116.Sic eſt quis citandus de nouo a delegato ſucceſſore Gratia in deciſ. 108. Item fit citatio ad ſententiam, licet non dicatur ad concludendum Creſcen.deciſ.3. de dol. & contu.Item eſt neceſſaria citatio quando proceditur per officium Iudicis Gratia.in deciſ.231. Item eſt neceſſaria citatio in priuatione officij ad dicendum cauſam,quare, & quomodo debeat eſſe hæc citatio de Franch. in deciſio. 457. Item citando ſunt creditores hæreditarij ad videndum confici inuentarium Valaſ.in deciſ. 51. Item requiritur citatio,vt poſſit deueniri ad primum decretum contra pupillum Mar.in dec. 403. Sic in remedio l.diffamari C. de ingen. & manu.Mynſinger.cent.3. obſer. 86. Sed an vnica monitio ſufficiat, decidit duas requiri Afflict. in deciſ. 264. Item citatio ad informandum eſt neceſſaria, ſed non debet prius fieri,quam incipiat conſtare de delicto Viu. in deciſ. 121. Debes modo notare octo pulchras limitationes ad hunc text.quas tibi colligit Mynſinger.centu.6.obſer.6.recurre illuc.Sed vltra eas dic quod non requiritur partis citatio in delatione iuramēti extraiudiciali Theſſau. in deciſio.68. Item in ſubſcriptione ſententiæ Put. in deciſ.249.lib.2. & in deciſ. 348.libro 1. Item in informatione facienda idē Pute.in deciſ.432. Item in receptione teſtium ad æternam rei memoriam,quando actor impeditur propter potentiam Cappell.Tholo.in deciſ.475.Item commiſſarius nouus non debet iterum citare partem abſentem Minad. deciſ. 28. Item ſemeſtri elapſo in addictione faciēda nō requiritur noua citatio Gam. in deciſ.60.Inter alias vero limitationes Mynſing.ſunt duæ,vna, quod non debet citari aufugiens ad quod adde deciſ.de Amat.100.alia eſt quod præſens in iudicio non eſt citandus quod intellige,vt ibi,& in hoc tamen adde Balb. in deciſ.382. Reſtat videre pro vltimo num in habilitatione a iuramento quæ fit ad finem agendi tantum, requiratur partis citatio, æquidem ſicut olim erat controuerſia inter iuris interpretes, ita hodie extat inter deciſionarios, nihilominus in Regno obſeruatur negatiua, vt teſtatur Affl.in deciſ. 220. in 5. dub. & in Sabaudia idem teſtatur Ant. Fab. in deciſ.13.de iureiur.licet contra Cappell.Thol.in deci.62.& Guid.Pap.140. pro opinione tamen noſtra vide Rot.in deciſ.8.de iureiu.in antiq.

COLLECT. 104.

Super cap. Romana §.ſi vero cum ſequ. de appell. lib.6.

¶ Inhibitionum.

QVando Iudex ad quē poſſit, vel non inhibere Iudici a quo, ne in cauſa vlterius procedat, neve exequutioni ſententiam mandet, pulchre habetur in his iuribus,& quoniam (vt vides) multi ſunt caſus, in quibus locum non ſibi vendicat inhibitio, tu no.ſuccinte hos alios infraſcriptos, qui fuerunt deciſi. Ceſſat igitur primo inhibitio, quando iuriſdictio Iudicis eſt dubia interim nanque non eſt inhibendum,donec de iuriſdictionis veritate cognoſcatur,vt habes in prædictis iuribus,& decidit Mynſinge.cent.3. obſer. 87.Secundo ceſſat poſt concluſum in cauſa Rot.in deciſ.29.ſub tit.de dol. & contu.in antiq.Limita in caſu eiuſdem Ro.deciſio.30.Tertio ceſſat in perſonis ex-

extraneis, collitigantibus enim fit inhibitio ead.Ro.in deciſ.58.eod.tit. Quarto quando nullitas fuit deducta in iudicio, eiuſq;probatio requireret altiorem indaginem Mynſinger. cent.4. obſeru. 64.Quinto Cardinalibus non inhibetur ob reuerentiam, Ro.in deciſ.25.vbi ſupra ſicut nec Cardinalis inhibet alteri Cardinali ibidem in deci.31.Quæro an partis citatio requiratur in inhibitione facienda? affirmatiue Ro.in deciſio.26. eo.quam ad propoſitum reportauimus in ſuperiori Collectan. in caſib. quando requiratur citatio.Quæro num dicatur attentaſſe, qui habita inhibitione a Rota iuit ad Conſilium Regiū pro manutentione ſuæ poſſeſſionis deciſum negatiue Achil.de Graſſ.in deciſ. 36 de appella.Atqui geſta poſt inhibitionem reuocantur, vt attentata etiamſi appellatio appareat friuola,& multo magis ſi ſit dubium,Peguer.in deciſ. 189. Quæro,lata eſt ſententia,& eodem die repe riuntur præſentatæ literæ inhibitoriales, & non apparet de prioritate temporis,quid dicendum? Ro.tenuit inhibitionem cenſeri ſubſequutam, tum propter validitatem ſententiæ, tum etiam ad euitandum delictum, vt refert idem Achil.in deciſ.fin. eod. hæc deciſio non eſt ſine ſcrupulo,& ideo Senatus Pedem. attenta difficultate voluit ſequi quandam mediam viam, tenendo opinionem prędictam,ſed cum temperamento, vt appellator ex officio in integrum reſtitueretur, & ſic reſtitutus fuit ad proſequendam appellationem, prout ita teſtatur Theſſau.in dec.40.& cum hæc quæſtio tractaretur per diſcurſum quadā vice inter me, & quoſdā DD.ſuperuenit caſu Dominus Annibal Fontanaroſa adoleſcens ſtudioſiſſimus ac maxime expectationis & audita diſcuſſione, allegauit deciſionem Afflict. 387. quæ viſa fuit ab omnibus commendata,non tantum, quia conferebat, ſed quia fuit ſic in promptu allegata ab illo adoleſcente,qui tamen erat multum verſatus in deciſionibus Affl. tanquam præceteris ſibi placentibus.

COLLECT. 205.

Super Gloſ.in l.generaliter verſ. probationes C.de iureiur.

¶ Iuramentorum effectuum.

ENumerat Gloſ. tua in hoc verſic. quoſdam effectus iuramenti, & quia multi ſunt in iure deciſi,ego conſtitui eorum facere magnum aceruum; primus igitur effectus eſt, quod facit valere donationem inter patrem, & filium Guid.Pap.in deciſ.145. Sicut donationem inter virum,& vxorem Theſſau.in deciſ.32. Et donationem factam a milite concubinæ, idem Theſſau.in deciſ.111.Quarto operatur,vt non poſſit obiici de ſimulatione contractus Afflict.in deciſ.60.& Gram.in deciſio.90. Quinto renunciatio iurata tollit defectum patrię poteſtatis Carrocc. in deciſ.94.Sexto operatur vt vxor valeat intercedere pro marito, quę alias prohiberetur Theſſau.in deciſ.223. Septimo facit ceſſare remedium l.2.C. de reſcin. vend.quando venditor. cum iuramento promiſit non contrauenire, &c. Idē Theſſa in deciſ.165.& Oſaſc.deciſ.145. Octauo tollit beneficium Authen. hoc niſi C. de ſolu. idem Theſſau. in deciſione 164.Barz.dec.40.&.Ioſeph.Lud. deciſ.Peruſ.64. Limita, vt per Benint. in deciſ.28.Nono tollit reſtitutionis beneficium minori donanti, licet enormiter ſit læſus Theſſa.in deciſ.66.Decimo tollit beneficium.Authen.quærente C. de fideiuſſ.Ludou.decil.Peruſ.57. Item operatur, vt renunciatio Velleiani per mulierem abſque cercioratione valeat Theſſau.in deciſ.222.facit deciſ.Rip.in obſeru.

Digitized by Google

obſeru.37.Item, vt pactum de non diuidendo, quod de iure infirmatur, ſit validum idem in deciſ.142.Item,vt circa impedimentum ſtetur ipſi iuramento Guid.Pap.in deciſ.64.Item, vt contractus ab adulto ſine curatore valeat. idem Guid.in deciſ.35.Item,vt quis teneatur præciſe ad factum, idē in deciſ. 627.licet regulariter ſecus Marilia.dec. 56.Item, vt ſingularis ſucceſſor teneatur ſtare locationi, idem Marilia.deciſ. 23.quod eſt notandum pro limitatione l.emptore C.loca.Item, vt pactum nudum producat actionem Theſſau.Fil.in deciſio.37. Item vt principalis nequeat reuocare procuratorem Rot.in deciſ.8. de procurat.in antiq. Item operatur vt minor valeat teſtes de nouo repertos producere non obſtante publicatione Theſſau. in deciſione 260. Item habet vim clauſulæ derogatoriæ Gui.Pap.in deciſione 128. Item confirmat pactum inter patrem,& filium in materia l. pactum, quod dotale idem Guid. Pap. in deciſ. 226. Item excludit exceptionem compenſationis Afflict. in deciſio. 221. Item ſupplet defectum inſinuationis in donatione Peguer.in deciſ.148. & Verall.286.par.1.Item excludit a petitione reductionis ad arbitrium boni viri Ro. in deciſ.2. de arbit. in antiq. Sic ſpoliatum a petitione reſtitutionis Rot.in deciſ. 11. de renunc. in antiq. Item ſaluaguardia non extenditur ad debitum iuratum Afflict in deciſ. 5. Sicut dicimus de moratoria Anto.Fab in deciſ. 20.de præci.Impe.offeren.Itē confirmat contractum prodigi, cui bonis eſt interdictum Cappell. Tholoſ. in deciſio.498. Nota tamē pro nunc hos paucos caſus, in quibus iuramantum nil operatur, & primo vt poſſit,non obſtante iuramento reſcindi renunciatio facta per minorem, ſtante enormi læſione Peguer, in deciſ.153.Secundo non operatur,vt renūciatio ceſſionis bonorum valeat Ro. in deciſione 4.de renunc.in antiq.Quæro an iuramentum excludat exceptionem non numeratæ pecuniæ? in hoc eſt ſic dicendum, quod ſi fuerit interpoſitum incontinenti,tunc non operatur, quominus poſſit opponi exceptio contra,ſi ex interuallo Cappell. Toloſ. in deciſ.374.Polid.Rip.in obſeru. 192. Vltimo no.quod iuramentū vltro a collitigante præſtitum de expenſis a ſe in litem factis non excludit probationem in contrarium, vt ſic qui iurauit poſſit conuinci de mēdacio, & periurio, hoc namque iuramentum voluntarium non eſt ei ſimile, quod a iudice vel parte defertur ita Anton.Fab.in deciſ. 37.de iureiuran.

COLLECT. 206

In l.3.§.eiuſdem quoque ff.de teſti.

¶Famæ.

HIc ſedet materia famę, in qua vide primo Cappell.Tholoſ.in deciſ. 279. vbi habes quid ſit fama, quæ ſint neceſſaria ad eam probandā,quatuor ponit Mynſinger.centur.5. obſer. 46.Quot ſint eius effectus, octo tradit Guid. Pap. in deciſ. 301. His præmiſſis conſtituo concluſionem per hunc textum, quod fama facit ſemiplenam probationem,nihilominus debes limitare, vt probet nobilitatem Caputaquen. in deciſ.6. par. 2. Sicut & doctoratum, idem Caputaquen. in deciſione 277. p. 1. Item probat pertinentiam collationis Rot.in deciſ. 3. de probat.in no. & Caſſado.in dec.1.eo. Et quomodo hoc intelligatur tradit Rot.in deciſio. 803. par.1. Item fama ſufficit in antiquis ad probationem dominii Gamm. in deciſione 290.Item probat obitum beneficiati, cum ſit parui præiudicij, quia ſi viuit, poterit recipere beneficium Moheda.

Digitized by Google

heda.deciſ.1.de prob. & in hoc caſu dicitur fama probata,licet duo teſtes deponant de menſe, & non de anno, & duo de anno,& non de mēſe Creſcen. deciſ.3.eo.Item probat, quando ſtatutum induceret famam publicam, pro plena probatione Corn az. in deciſ. 26. vbi quoque tradit requiſita. An autem probet Iuſpatronatus, decidit Moheda. in deciſ.10.de iu.patron.Sed an probet inopiam ad effectum, vt tollatur diſcuſſio principalis in præiudicium tertij? negatiue Pute.in deciſ 17.lib.3.Quæro an vt fama concludat, debet probari ante litem motā? affirmatiue Caputaq. in deciſ.9.p.2.Et num probetur fama,ſi teſtes dicant,quod publice dicitur,quauis non ſpecificent a quibus audierint deciſum affirmatiue idem Caputaq. in deci.7.p.2.quod nota, quia hoc non eſt ſine ſcrupulo inter DD.Quæro num fama excuſet a dolo, affirmatiue Guid. Pap.in deciſ.446. Sicut a pæna talionis Mar.in deciſ.575.part.1. Et num faciat indicium ad torturam dicas ſic, ſi cum ea concurrat aliud indicium Viu.in deciſ.282.Sed num cum vno teſte probet in criminalibus deciſum negatiue Caputaq.in deciſ.8.par.2.Quæro num,ex probatione bonæ famæ poſſit mitigari pæna negatiue de Amat.in deciſ.102. Et nū bonæ famæ probatio abſorbeat famam contrariam, dicas ſic,nō tamen indicia ſpecialia Farina.in deciſ.77. Ad materiam vide Pute.in deciſ.132. cum ſeq.lib.3.Vbi quando fama publica de obitu conſtituat,vel non ordinarium in negligentia,& in deciſ.185 lib.2. vbi an ſufficiat ad docendum de vacatione beneficij cōtra poſſeſſorem,aliquem titulum non oſtendentem, probare poſſeſſionem defuncti, quod per publicā vocem,& famam, pro tali beneficiato reputabatur,& dicit quod ſic, & in deciſ. 77.eo.lib.Vbi ad effectum,vt proles dicatur legitima, attēditur fama impedimēti,quę extabat tēpore cōtracti matrimonij,& in deciſ.2.lib.3. vbi ſi ſit fama famę contraria ſuper legitimitate vtra præualeat,& fuit reſolutum potius pro legitimate.

COLLECT. 207.

Super Authen.hoc niſi C.de ſolu.

¶ Creditore inuito aliud pro alio ſolui non poterit.

DIcebatur in l. C. quod aliud pro alio,inuito creditore,ſolui non poterat,ſuperuenit hæc Auth. & limitat illud eſſe verū, niſi debitor id quod debebat,ſoluere nequeat, quo caſu poteſt rem,quam habet, meliorem dare adhibita forma hic ſcripta hoc dicit, quam formam, ſiue eius requiſita vide per Ioſeph.Ludou.in deciſ. Peruſ. 64. Limita hanc Authen. ſi eius diſpoſitioni fueri renunciatum, quod poteſt Vincen.de Franch.in deciſ.81. Limita ſecūdo,ſi debitum eſſet iuratum Cęſa.Barz. in deciſ.40.Sed quid ſi debitor probaſſet ſuam impotentiam, ſiue paupertatem? reſpon.huius Authen. diſpoſitioni locum ſuperfore,& minus obſtari iuramentum Beninten.in deciſ.28. Cæteras limitationes,vide per te in Theſſau. deciſ.153.& ad materiam vide Ro.Auenion.in deciſ.132.

COLLECT. 208.

In l quarela C.de Fal.

¶ Præſcriptionis quærelarum.

ACcuſationes regulariter viuunt viginti annis hoc dicit,Sed quid dicendum in inquiſitionibus? Cappell. Tholoſ.in deciſ.188. voluit diſtinguere inter iudicis officium nobile, & mercēnarium,vt in hoc ſit idem, in illo vero contrarium, tu dicas quod ſiue procedatur ex officio nobile, ſiue mercennario, ſemper inquiſitio tollatur ex lapſu vigin-

Digitized by Google

viginti annorum, ratio, quia officium iudicis inquirentis ſuccedit loco accuſationis, vnde, ſicut accuſatio tollitur ſpatio viginti annorum, ita & iudicis officium & hoc vltra generalitatem noſtræ l. & propterea cum poſt viginti annos Iudex ex officio proceſſiſſet contra quandam mulierem de incendio commiſſo in duabus domibus, condemnando eam ad mortem, in cauſa appellationis fuit liberata, vt re fert pluries deciſum Boer. in deciſ. 26. Quæro quid in homicidio dic idem, ſiue fuerit caſuale ſiue voluntariū quidem; ſed non penſatum, vt puta ſi non præceſſerit tractatus, & cum hac diſtinctione tranſiuit Senatus Pedemon. in deciſ. 208. Apud Theſſau. Quęro quid in crimine Symoniæ reſpon. idem eſſe in ea tamen, quæ committitur circa beneficia non habētia poteſtatem clauium, non autem in ea, quæ committitur circa ſacros ordines Triuiſa. in deciſ. 5. par. 2. & in omnibus his caſibus fuit proceſſum per inquiſitionem voluerunt etiam aliqui dicere non procedere noſtram legem, vbi delictum eſſet notorium, vel confeſſatum nihilominus in contingentia facti hoc non fuit conſideratum, vt eſt videre dictas deciſ. Theſſau. & Boer. & ſic habes quod d. l. procedit in cauſa inquiſitionis incendij, homicidij, & Symonię, & ipſa loquitur in crimine falſi, cuius pænam quidam voluerunt late diſputare non præſcribi ſpatio viginti annorum, ſed non fuit receptum, tāquam non verum.

COLLECT. 209.

In l. ſed hoc ita §. 1. ff. de re iudi.

¶ Mendacij.

QVi mentitur in eo, quod eſt cauſa beneficii, amittit beneficium hoc dicit; oportune igitur narrabimus in hoc tex. effectus mendacii, quare Primus effectus eſt vt in hoc §. vbi, licet regulariter ſocius habeat beneficiū ne condemnetur, niſi in quantum facere poſſit, nihilominus, quia negauit ſe eſſe ſocium, perdidit illud. Secundus effectus eſt, quia facit, vt fideiuſſor amittat beneficium excuſſionis, quod intellige, quando adeſt dolus Theſſ. in dec. 50. Tertius eſt, quia debitor negans debitū abſque iuſta cauſa perdit beneficium ceſſionis bonorum Affl. in dec. 379 Quartus, quia mendax in petendo plus debito condemnatur in expēſis Viu. in dec. 340. Sed quæro, actore plus in qualitate petēte, an liceat reo negare totū? deciſum negatiue Theſs. in dec. 291. Sed pone, quod actor, qui egit aſſiſtētia, petiit plus debito, & obtinuit, an illa ſententia dicatur nulla, negatiue Capyc. in dec. 51. in 1. dub. Quintus effectus eſt, quia negans ſcripturam propria manu ſcriptam, amittit cauſam Marilia. in deciſ. 35. Itē cōuictus de mendacio ſuper vna poſitione negata prǽſumitur cōuictus ſup alijs negatis Gratia. ī dec. 227. Sed num poſitionem pro parte falſam in totum negans ſit periurus affirmatiuè Surd. in deciſ. 58. Item mendacium operatur, vt teſtis, qui fuit præſens; poſſit torqueri Theſsau in dec. 42. Maſtri. in deciſ. 1ç2. par. 2. Item facit indicium ad torturam quādo eſt in ſubſtantialibus Viu. in deciſ. 282. & Theſ. deciſ. 24. Ruſticitas autem an excuſet quē a mēdacio negatiue Surd. in deciſ. 237. Negans vero non dicitur, qui iuſtam ignorantiæ cauſam habuit Veral in deciſio. 241. part. 2. Et ex pluribus narratis in commiſſione ſufficit vnum eſſe verum ex quo poteſt ſequi effectus, licet alia ſint mendoſa, ſicq; non vitiabitur commiſſio Ro. in deciſio. 8. de reſcript. in nou. & ad materiam, vide Capyc. in deciſ. 19.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 210.
In l.fin.ff de re vendi

¶ Negantis ſe poſſidere pœnæ.

CONuentus rei vendicatione ſi neget ſe poſſidere, liberatur, ſed ſi poſtea cōuincatur de mendacio, perdit poſſeſſionem, quæ trāsfertur in actorē hoc dicit. Ad hunc Text.not.tres deciſiones, & primo an eius diſpoſitio extēdatur ad eum, qui conuentus in iudicio negatur ſe nomine proprio poſſidere, verum alieno, & poſtea fuit conuictus de mendacio? deciſum affirmatiue Afflict in deciſ.18. Et num extendatur ad emphyteutam, & quemlibet detentorem, ita vt occaſione mendacii amittatur ius illud detentationis? Et quid ſi interrogatio non fiat a iudice? & an ſi reſponſio fiat a procuratore habēte ad hoc mandatum, qui prima vice reſpondit eius principalem poſſidere tanquā emphyteutam puta, & alia dixit conductorio nomine? primo caſu dicas huius l. diſpoſitioni locum fore, ſecundo nequaquam, vltimo ſub illo generali mādato non includi facultatem faciendi incidere principalem in pænam huius l. vide de his Ioſeph. Ludo. in deciſione Lucen.50. Sed pone, quod conuentus erat ruſticus, & interrogatus dixit ſe non poſſidere, an excuſetur, ita, vt non incidat in pænam huius l. ſi cnnuincatur de mendacio? dicas ruſticitatem, & minime ſuffragari maxime quādo erat in loco, vbi erant periti Surd. deciſ.237. Hæc potuiſſent ſtare ſub pręcedēti Collect. nihilominus, quia faciūt ī indiuidio ad hūc Tex. volui ea ponere ſeparatim.

COLLECT. 211.
In l. ſed & ſi poſſeſſori §. fin. ff. de iureiuran.

¶ Iuramenti habentis cū probationis

IVramentum habet vim probationis hoc dicit; ex quo Infertur quod impedimentum poteſt probari iuramento Guid. Pap. in deci.64. Rot. in deciſio.3. de iureiur. in antiq. vbi intelligit, quando adeſt præſūptio pro impedito, hanc illationem limita vbi aliūde poſſet probari Bald. in deciſ.317. Infertur ſecundò, quòd amiſſio ſcripturarū probatur iuramento amittētis Minad. in deci.40. & Ant. Fab. deciſ.5 7. de prob. vbi loquitur de ammiſſione inſtrumenti caſu: Infertur tertiò; quod damnum probatur iuramento illud paſſi Capyc. in deciſio. 44 quod limita, ſi aliunde poſſet probari Mynſinger. cent.5. obſer.71. Infertur quartò, quòd quantitas probatur iuramento de Amat. in deciſ.13. Sed pone, quod creditum fuerit probatum in genere, num ſtetur iuramento ſuper quantitate; affirmatiuè Carrocc. in deciſ.11. Item infertur, quod ſtatur iuramento Epiſcopi, dicentis ſe ignoraſſe tempus vacationis Rot. in deciſ.10. de proba. in antiq. Sic ſtatur iuramento aſſerentis ſe non poſſe cōſequi iuſtitiæ complementum in partibus quoad reſcriptum obtinendū Rot. in deciſ. 3. de reſcript. in no. Sic ſtatur iuramento Virginis aſſerentis ſe ab aliquo cognitam Ant. Fab. in deciſ.18. de proba. idque niſi Vir neget, quo caſu debet vel negatiuam iurare, vel referre, ſed etſi recuſat iurare, tūc ſtatur iurmento mulieris non valentis aliunde probare dictum ſuum de hoc puncto, vide Boer. in dec.299. & Theſſau. deci.3. concl.6. Sed ſtat dubiū, quādo Vir non negat, probat tamen complures ad eam acceſſiſſe, an ſtetur iuramento matris dicentis eū eſſe patrem quem & partus ore referat; Theſſau. tenuit, quòd ſic vbi ſupra nu.6. Sed contra Fab. in deciſ. vlt. de adulter. Et melius

Digitized by Google

lius,quia per rerum Naturam id neſciri poteſt,& veriſimile eſt quod a quouis ad eam accedentiũ potuerit partus concipi. Quæro de vna controuerſa quæſtione, an ſtetur iuramento Parochi aſſerentis ſe Miſſas celebraſſe?Guid.Pap. in deciſio.614.tenuit quod ſic Theſſau. Fil.contra in deciſ.86.in 2.dub. vbi dicit deciſum.Mihi placet opinio Guidonis,ſi iurans ſit perſona honeſta,& non ſuſpecta,quod in dubio præſumitur;verũ eſt enim quod quoties ſumus in iis, quæ dependent ab animo, debet ſtari iuramento,pręterea ſi diceremus cõtra oporteret,vt Parochus,quoties eſſet celebraturus,portaret teſtes in ſacculo,& illud, quod dicit Gaſpar, deciſionem Guidonis intelligi de re minima,nõ videtur verũ,quia loquitur generice, & licet poſtea ſubdat verbum de modica expenſa,tamen non ſe, fundauit ſuper hoc,quia eſt ſolitum Guidonis poſt factam deciſionem ſubnectere aliqua cõferentia. Sed & illud prorſus a vero alienum eſt, ſuper quo magis ſe fundat dictus Gaſpar, qui voluit dare intellectum nouum ad illam deciſ.dicendo, quod intelligitur ſtari iuramento,an legatum fuerit ſolutum necne. Si enim recte ponderetur, dicit Guido quod ſi legatum fuerit factum Curato,tũc ſtetur iuramento illius ſuper celebratione ſin vero Fratribus minoribus,tunc ſtetur iuramento Guardiani illorum,non alia ratione puto,quam vti capiti,& digniori. At ad euitandam hanc dubitatẽ conſulo,vt celebraturi miſſas eas deſcribant in libro ſingulis diebus; ſi ſic ſunt obligati notando diem, & locum & tunc credetur.Illud modo generaliter no.quod in caſibus,in quibus ſtatur dicto alicuius, non creditur ſine iuramento Gratia.in deciſ.466.Sed num in his enumeratis caſibus, & in caſu c. ſi. de eo quod me.cau.ſit neceſſaria partis citatio? negatiue Ro. deciſ. fin. de eo quod me.cau.

COLLECT. 212.

In l.Iulianus §.fin.cum quinque ll.ſeq. ff.de acti. emp.

¶ Domo vendita, quænam veniant.

VEndita domo,veniunt omnia ipſi affixa,& quæ ſunt ibi ad perpetuum vſum domus,ſecus in his,quæ ad tempus. Vendito autem fundo, veniũt omnia quę ſunt intra fundum ad perpetuam vtilitatem fundi;hoc dicũt iſta iura. Quæro an vendita domo,veniant geloſiæ,& vitriatæ?affirmatiue Surd.in deciſ.134.& Marilia.deciſ.71.Et an dolia, ſeu vaſa vinaria? diſtingue, an non ſint vſus perpetui cauſa poſita,& tunc non veniũt etiam ſi defixa ſint,aut vſus perpetui cauſa,& tunc ſecus Theſſau. Fil.in deciſ. 84. Et num Statuæ perpetuæ,diſtingue,an ſint poſitæ cauſa ornatus,& non veniunt Mohed.in deciſ. 1.de emp.& vẽd.aut gratia vſus,& tũc ſi ſint affixæ veniunt,ſin minus,nequaquam,niſi forſan ſint ibi perpetuo manſuræ Ro.in deciſ.822.par.3. in nou. in quo puncto,vide etiam aliam dec.Mohedan.2.d.tit.de emp.& vend.Vendito autem fundo, vel vinea regulariter nõ veniũt tinæ,torcularia,& dolia,vel vaſa vinaria,niſi hæc in inſtrumento exprimantur,vel niſi vſus perpetui cauſa parata ſint,vel ſolo affixa reperiantur, vel niſi conſuetudo Regionis aliud poſtularet, vel niſi qualitas fundi hoc expoſceret,vt puta,quãdo quæſtus fundi pro maiori parte cõſiſteret, in vini redditibus, vt refert deciſum Theſſau.vbi ſupra. Quæro an legato vſufructu domus veniant apothecę deſtinatæ ad locandum ad vſum artificum? negatiue Marilia.in deciſ. 92. Quæro an legato molendino,molæ nondum affixę, ſed

paratæ

Digitized by Google

paratis pro renouãdis veteribus, legato cedãt, affirmatiue, ratio, propter præſum ptam teſtatoris voluntatẽ, quaſi affixurus, ſi vixiſſet, imo & legaturus, vnde poteſt dici, quod res deſtinatæ, ad vſum rei legatæ, veniũt re ipſa legata, quippe quod nõ habebit difficultatẽ, ſi legatũ cõiunctæ perſonæ factũ proponatur, prout ita dicit deciſũ Theſſ. Fil. in d. dec. 84. in fi.

COLLECT. 213.

In l. ſcire oportet §. qui autem ff. de excu. tuto.

¶ Citationis perſonalis.

NOn eſt ſine dubio inter DD. & vt dicit Accurſi. in l. ex conſenſu §. fin. ff. de appell. adhuc ſub iudice lis eſt, an prius quis citandus ſit perſonaliter; Et quidem ex frequẽtiori calculo (poſt Accurſium) concludunt quod ſic, intantum quod quidam dicunt, quod adhoc, vt poſſit fieri citatio ad domum debeat conſtare inueſtigationem præceſſiſſe, cum hæc ſit ſollemnitas extrinſeca, quæ non præſumitur, niſi probetur, reſpondẽtes ad hunc Tex. noſtrum, qui videbatur facere contra, quod hæc alternatiua, vel in faciẽ, vel ad domum, eſt ordinis. Hanc propoſitionem debes limitare, quando principalis non eſſet præſens, tunc enim citationis exequutio fieri poteſt in procuratorem, Mynſinger. cent. 1. obſer. 9. Secundo limita, vt citatio ad domum facta valeat, ſi citatus reperiatur alibi ſua culpa detentus, vel incarceratus, quod no. idẽ Mynſinger. cent. 2. obſer. 69. Tertio limita, vt citatio facta in perſonam vxoris, & in domo habitationis mariti, teneat, ita vt poſſit procedi in contumaciam contra ipſum maritum Guid. Pap. in deciſ. 445. vbi in fine ſubdit aliam limitationem in muliere grauida, quæ citata nõ tenetur perſonaliter comparere, vide aliam limitationem per eundẽ in dec. 255. Limita vlt. ſtante conſuetudine in contrarium, quo caſu facta domi valet Mohe. deciſ. 2. de do. & contu. Illud autem generaliter no. quod vbi agitur de priuatione alicuius, ſemper requiritur citatio perſonalis, ne alias priuatio ſit nulla, Veral. in deciſ. 114. Sicut & quãdo ageretur de cẽſuris, & pænis Mohe. in deciſ. 3. de do. & contu. Et quando ageretur de graui præiudicio, & eſſet ferenda ſententia diffinitiua, vel quando ſciretur quẽ eſſe extra Ciuitatem in certo loco, quia tũc debet citari perſonaliter, niſi forſan eſſet vagabundus, Verall. in deciſ. 117. p. 1.

COLLECT. 214.

Super cap. decernimus de ſenten. excom. in 6.

¶ Excommunicationis prohibitorum.

IVdex eccleſiaſticus compellit Iudicem laicum repellere excommunicatos ab actibus iudiciarijs eiſdem prohibitis hoc dicit, In hoc Tex. exprimuntur tria, quę excõmunicato sũt inprohibita iudicijs, nempe agere, patrocinari, & teſtificari. Adde quod ei non poteſt conferri beneficium, ſiue ſit excommunicatus ab homine, ſiue ipſo iure, Ro. in deciſ. 5. de ſent. excom. in antiq. Et e contra ipſe excommunicatus non poteſt alij conferre, quod limita; appellatione pendente, Mar. in deciſ. 969. p. 2. Sic nequit compenſare, quod durum videtur, Cappel. Tholo. in deciſ. 1. Item debet carere eccleſiaſtica ſepultura Viui. in deciſ. 97. Itẽ ſi ſit actor non poteſt conſtituere procuratorem ad iudicia, quod intellige extra eos caſus, quib. põt eſſe in iudicio pro ſe. Cappel. Thol. deciſ. 143. Item non poteſt intentare poſſeſſorium recuperandæ, quod intellige oppoſita excommunicatione ab aduerſario, eadem Cappell. in deciſ. 172. Item

priuatur muneribus, & honoribus Viu. in deciſ.99. Item priuatur fructibus beneficij, idem Viu. in deciſ.28. Item non poteſt præſentare Ro. in deciſ.2. de iu. patro. in antiq. Item actor originarius appellatus repellitur a proſequutione appellationis Cappell. Tholoſ. in deciſ. 205. Item nõ poteſt habere exequutionem ſententiæ ead Cappell. in deciſione 137. Quæro, excommunicato Epiſcopo, num impediatur eius Vicarius vſum miniſtrare? affirmatiue Mar. in deciſ.1232. par.2. Enumeremus breuiter aliqua deciſa quæ excommunicatis non reperiuntur prohibita, & primo dicas, quod poteſt excõmunicatus acceptare beneficium, licet non poſſit ſibi prouideri nec ius aliquod acquiri in beneficio Ro. in deciſ.8. & 28. ſub hoc tit. & in deciſ.4. ſub eo. tit In antiq. Item exequutor gratiæ Apoſtolicæ excõmunicatus poteſt conferre, & procedere Creſcen. in deciſ.1. eod. tit. de ſent. excom. Item excõmunicatus poteſt contrahere Viu. in deciſ.96. Et poteſt contrahere matrimonium Mar. in deciſione 735. par.2. Item poteſt petere in integrũ reſtitutionem ex clauſula (ſi qua mihi) Cappel. Thol. in deciſ.301. Item poteſt impetrare monitionẽ ſuper rebus ablatis, vel ſuper reuocatione miſſionis bonorũ contra ipſum factę, quod intellige, quando veniret principaliter ad ſe defendendum, ſed in conſequentiam peteret, & ſecus, ſi veniret principaliter per viam actionis ad impetrãdum tale monitorium eadem Cappell. Tholoſ in deci.189. Item poteſt teſtari Viu. in deciſ.96. & in hoc vide Ann. alleg.25.

COLLECT. 215.

Super Authen. ſimiliter C. ad l. Falc.

¶ Legatorũ ad pias cauſas priuilegiorũ.

INter alias limitationes, quæ dantur ad regulam detractionis falcidiæ, illa præcipue connumeratur, vt ceſſet in relictis ad pias cauſas per hunc Tex. celebrem, qui fuit præceteris latiſſime repetitus per Ludou. Roma. Quæ quidẽ occaſione ſumpta, multa priuilegia legatorum ad pias cauſas DD. enumerarunt, vnde & nos aliqua deciſa congeremus. Primum igitur priuilegiũ (circumſcripto eo, quod habes in hac Auth.) eſt, vt legatum ad pias cauſas ſit fauorabilius legato dotis Ant. Fab. in deciſ.22. in tit. qui pot. Secundum priuilegium, quia huiuſmodi legatum poteſt capi propria anthoritate, quod eſt notãdum pro limitatione Tex. in l. non dubium C. de lega. ita Polid. Rip. in obſer. 322. Tertium priuilegium, quia reuocato teſtamento, debentur legata pia, Carocc. in deciſ. 85. Quartum priuilegium, quia ex teſtamẽto imperfecto, in quo ſit inſtituta extranea perſona, ſimili modo debẽtur legata pia, quod etiã no. ad limitationem l. hac conſultiſſima §. ex imperfecto C. de teſtam. ita Boer. in deciſ.93. Quintum priuilegiũ, quia rupto teſtamento agnatione poſthumi, ſimiliter debẽtur legata pia Cappell. Tholoſ. in deciſ.334. Sic etiam debentur, hæreditate non adita, eadem Cappel. in deciſ.89. Quod ſimiliter nota pro limitatione Tex. in l. eam, quam C. de fideicom. Septimum priuilegium quia teſtamentum ad pias cauſas valet, licet nullus ſit teſtis Valaſ. in deciſ. 67. Octauum priuilegium, quia in donatione facta ad pias cauſa non requiritur inſinuatio Anto. Fab. in deciſ.7. de Sacroſ. eccleſ. Nonũ priuilegium, quia ſtatutum de admittendo conſilium ſapientis, non habet locum in relictis ad pias cauſas Polid. Rip. in obſeru. 147. Decium priuilegium, quia legata pia debentur per donatarium omnium bo-

norum

norum poſt teſtamētum Carroc. in deciſ. 86. Vndecimum priuilegium, quia exequutio relictorum ad pias caſus nō differtur, durante tempore inuentarii per hæredem conficiendi, quod tibi deſeruiret ad limitationē l. ſi §. donec C. de iu. delib. vide Balb. in dec. 401. Duodecimum priuilegium eſt, quia de relictis vniuerſaliter ad pias cauſas non detrahitur etiam Trebellianica, quod no. & vide Cappell. Tholoſ. in deciſio. 83. Nihilominus legatū ad pias cauſas non præfertur creditoribus Anto Fab. in deciſ. 37. de Sacroſ. Eccleſ. Item diſpoſitio Tex. in l. ſi vnquam C. de reu dona. habet locum etiam in donatione ad pias cauſas Mynſinger. cent. 6. obſer. 96. & ſic no ad ampliationem illius l. Item laicus pro legato pio non poteſt conueniri coram Iudice Eccleſiaſtico Cappel. Tholoſ. in deciſ. 215. Quæro num legatum factum confeſſario cenſeatur ad pias cauſas? affirmatiue non tamē prę fertur (vt diximus) creditoribus Anton. Fab. in deciſ. 38. de Epiſco. & Cler. Et num factum conſanguineo pro anima? negatiue Carrocc. in deciſ. 120. Limita ſi conſanguineo pauperi factum proponatur Vincen. de Franc. in deciſ. 565. Et num legatum dotis puellæ in neceſſitate conſtitutæ dicatur pium, affirmatiue Boer. in deciſ. 94. Sed num legatum pro incertis, & male ablatis dicatur pium, ac de eius priuilegijs, decidit Carrocc. in deciſ. 7.

COLLECT. 216.

Ad Rub. de Regular. vbi DD. & præſertim Abb.

¶Aequitum Hieroſolymitanorum.

Concludit in hac Rub. Abb. & in pleriſque alijs locis Æquites Hieroſolymitanos eſſe largo modo religioſos, fundans ſe ſuper caſtitate, & obedientia quæ iſti vouent, de paupertate nihil dicit. Ego vidi multos atteſtantes iſtos Æquites promittere omnia iſta tria in manibus ſuperiorum, quæ cum ſufficiant ad ſubſtantialia Religionis, concludo fore tunc proprie ac vere religioſos. Quo quidem pręſuppoſito; Infero primo, quod eos percutiens incurrit excommunicationem. Villag. in deciſ. 34. Infero ſecundo eos non admitti ad officia iuriſdictionalia, vel deputationum Ciuitatis, Vincent. de. Franch. in deciſ. 479. Item non admitti ad fideicommiſſum familiæ relictum ne quoad vſumfructum quidem, Ant. Fab. in deciſ. 34. de fideico. Infero quarto, quod ſtatutum loquens de profeſſis, & religioſis, ex ſtricta ſignificatione extendetur ad huiuſmodi milites Polid. Rip. in obſer. 185. Anto Fab. in deciſ. 27. de Epiſc. & cler. Infero quinto quod iſti habent fori præſcriptionem vti aliç perſonæ religioſæ Caualcan. deciſ. 37. p. 2. Limita, ſi non aſſumpſiſſet habitum Religionis, licet omnia alia feciſſet, vt puta probationes pro eius admiſſione, & etiam ſi ſoluiſſet viaticum ſolitum, ac ſe præparaſſet accedere ad Inſulam Maltæ, ſi enim antequam aſſumat habitum, delinquat, & capiatur per Iudicem ſecularem non poteſt petere remiſſionem de. Franch in deciſ. 449 Infero ſexto, quod nō poteſt prorogare iuriſdictionem, & conſentire in non ſuum Iudicem, nam & miles Sācti Iacobi de Spata hoc non poteſt Creſcen. deciſ. 3. de for. comp. Infero ſeptimo, quod iſti milites comprę hendantur ſub diſpoſitione Conci. Tiden. de regul. ſeſſ. 25. cap. 15. Quo cauetur, ne quis in quacunque Religione, tam virorum quam mulierum qui minori tempore, quam per annū poſt ſuſceptū habitum in probatione ſteterit ad profeſſionē admittatur per ea, quæ dicit Rot. in deciſ. 591. p. 1. Licet fuerit

Digitized by Google

dictum contra in militibus Sancti Stephani; Infero octauo, quod præceptoriæ huius Ordinis Sancti Ioannis ſunt ad nutum magni Magiſtri, & Conuentus amouibiles, quia iſti vti religioſi nil proprium habere valent, nihilque eis concedi poteſt in perpetuum, Moheda. in deciſ. 10. de cau. poſſeſſ. & propriet. Infero nono, quod nati ex huiuſmodi militib. expreſsè profeſſis dicuntur inceſtuoſi, ſicut ſi nati eſſent ex religioſis de Franch. in deciſ. 27. Decimo, & vltimo ex eadem ratione, quod iſti ſint verè religioſi, prout ſic eos bis nominat Sum. Pontifex in cap. cum, & plantare de priuileg. & habetur in eorum conſtitutionibus, poteſt inquam inferri, an poſſint ſuccedere in feudo; Porro adeo eſt alta iſta quæſtio quam quæuis, alia, quæ ſit in iure feudiſtico, & re vera indigeret deciſione Cæſarea, ex DD. enim plerique extiterunt, qui modo vnum, modo aliud ſibimet cōtrarij concluderunt, ex Deciſionarijs autem Oſaſch. primo loco cæpit diſputare articulum, vt in deciſ. 27. in vltima fallent. & exiſtimauit veriorem eſſe partem negatiuam, licet in ultimo tranſiuerit pro tunc cum opinione cōtraria, & pro iſta negatiua dicunt quidam fuiſſe priſcis temporibus iudicatum in Reg. Camer. Sum. poſtea vero ex noſtratibus Viu. in deciſ. 446. licet non ſit deciſio, quia voluit ex ſuo marte diſputare hunc punctum, & in ſumma tenuit, quod bene poſſunt ſuccedere reſpōdens multis rationibus, quæ faciebat contra. Nouiſſimè autem reperio, quod Theſſau. Fil. in deciſ. 18. poſt diſputatam quæſtionem tenet, quod non poſſunt, ea potiſſimum ratione, quia Domini temporales non valent in eorum perſonas aliquam iuriſdictionem exercere, ita, vt merito ſint in hoc Regno ab omnibus officijs iuriſdictionalibus remoti ſicut retulimus ſupra ex Vincen. Subdit tamen poſtea contrariam conſuetudinem inualuiſſe in patria ſua, & dicit deciſum per illos ſenatores, participato voto illorū Sereniſſimi Ducis D. Caroli Emanuelis fuiſſe quendā militem Comendatarium ad feudorū ſucceſionem admiſſum in quodam Marchionatu, non obſtante etiam, quod adducta fuerit conſuetudo in contrarium de non admittendo in dicto Marchionatu iſtos Æquites ad feuda. Illud autē videtur in tuto collocatum, vt hæc Religio poſſit, in communi, & in vniuerſum, ſicut Eccleſia, retinere feuda ſibi de certa ſcientia conceſſa, vt in ſing. Ann. 207.

COLLECT. 217.

In l. vni. §. & vt plenius C. de rei vxo. acti.

¶ Hypothecæ tacitæ pro dote mulieris competentis,

MVlier pro dote habeat tacitā hypothecam an bonis mariti hoc dicit; Amplia, vt hanc tacitam hypothecam habeat etiam pro bonis paraphernalibus Mynſinger. cēt. 5. obſer. 4. Sed aduerte, quia in hoc nō habet, ſicut alias, priuilegiū prælationis, vt ibidem habetur; Amplia ſecundo, vt eā habeat prò ſūptibus litis, quos fecit, quando litigauit cum marito Ant. Fab. in deciſ. 26. ſub hoc tit. Amplia tertio, pro alimētis Mynſinger. centu. 1. obſeru. 64. Amplia quarto, vt eā mulier non ammittat per conſtitutionē expreſsè à marito factam Anto. Fab. in deciſ. 23. eo. tit. Amplia quinto, vt hæc tacita mulieris præferatur omnibus anterioribus creditoribus, ſiue tacitam, ſiue expreſſam hypothecam habentibus Mynſinge. cent. 4. obſeru. 13. de veritate, vide ſupra in Collectan. 146. in l. 1. ff. ſol. matrimon. Limita,

Digitized by Google

Limita, vt hanc tacitam mulier nō habeat in bonis feudalibus viri, idē Mynſinger. cent. 6. obſer. 45. Item limitā, vt ea nō extēdatur ad ſponſas Thoming. in deciſ. Rot Lypſien. 36.

COLLECT. 218.

Super c. vt periculoſa ne cler. vel monach. lib. 6.

¶ Apoſtatarum.

AD hūc Tex. qui ſub pæna excommunicationis prohibet, ne quicūque religioſus tacite, vel expreſſe profeſſus habitū dimittat no. quatuor deciſiones primo an ſit apoſtata ex ſola habitus regularis dimiſſione, abſque tamen animo deſerendi religionem? negatiue Achill. de Graſſ. in deciſ. vnic. de apoſta. Et quid ſi tranſeat ſine licentia ad aliam religionem laxiorem? negatiue Cappell. Thol. in deciſ. 16. Sed an dicatur apoſtata qui habitum regularem metu mortis deferat coopertum, licet cum habitu clericali compareat? affirmatiue Triuiſ in deciſ. 19. Demum nota, quod licet apoſtata amittat priuilegium fori, nō tamen ob id Iudex eccleſiaſticus perdit in eum iuriſdictionem, & locus erit præuentioni Triuiſa. in deciſ. 48. p. 2.

COLLECT. 219.

Super cap. illud de præſump.

¶ Matrimonium quomodo probetur.

COncludit hic Sum. Pōt. quod per cohabitationē diutinā, & famam de matrimonio, & contractibus matrimonialibus, ac alia adminicula probatur matrimonium, & ita decidit Put. in deciſ. 103. p. 2. & dicit Cæſ. de Graſſ. in deci. 1. de ſponſal. per vnū teſtē de veritate cū duob. alijs de fama probari matrimoniū, & vide Ant. Fab. in deci. 8. de proba. & per publicā vocem, & famam dicit probari Verall. in deciſ. 203. Item probari teſtimonio parentū Creſcen. in deciſ. 23 de proba. Itē probari per duos teſtes, qui fuerunt præſentes contractui matrimonij Caputaquen. in deciſ. 205. Item, ſi duo teſtes deponā t de ſponſalibus futuris, & duo alij de concubitu, & cohabitatione Verall. in deciſ. 211. p. 2. Item, ſi quatuor teſtes dicant quod in eodē loco, & tempore viderūt quendā immittentem anulum in digito alicuius mulieris, & mulierem immittentem alium anulum in digito viri idem Verall. in deciſ. 213. Item probari per litteras amatorias viri, in quibus dicebat, ꝙ eam nunquam dimittet, quodque erit & ipſius, & mulieris honor Creſcen. in deciſ. 22. de probat. Item probari confeſſione cōtrahentium Caputaquen. in deciſ. 208. par. 2. Limita, ſi ageretur de alterius præiudicio idem in deciſ. 207. Sed num probetur per inſtrumenta dotis, vel donationis propter nuptias? negatiue Viu. in deciſ. 111. per hæc enim oritur præſumptio tantum, vt in hoc Tex. Et num probetur per verba enunciatiua mariti in inſtrumēto ſolutę dotis? negatiue Verall. in deciſ. 209. Et qn̄ matrimonium probari non poſſit teſtibus, decidit idem in deciſ. 110. par. 2.

COLLECT. 220.

Super cap. eſtote de reg. iur.

¶ Dubia in meliorem partem ſunt interpretanda.

DVbia in meliorem partem ſunt interpretanda. Vnde contractus in dubio præſumitur potius cēſualis, quā emphyteuticas vtilitas eſt maxima, vide Creſcent. in deciſ. 1. de cenſi. Sicut res præſumitur potius allodialis, quam feudalis Mynſinger. cent. 5. obſeru. 25. Sic filius præſumitur ex marito natus, idem Creſcen. in deciſ. vnic. qui fil. ſint

Digitized by Google

legit.& in eod.tit.Mohed.in deciſ.1. verum eſt tamen, quod quis præſumitur illegitimus ad hoc,vt ei non poſſit adiudicari beneficium Rot.in deciſio.1.de præſumpt.in antiq. Sic quilibet præſumitur gratus Creſcē.in deciſ.16. de probat.Sic teſtes præſumuntur conteſtes, Viu.in deciſ.114. & Rot. Auenion.deciſ.62. Et ſic veritas in dubio præſumitur,& nō falſitas Caputaquen. in dec. 3.p.2.Sic etiam in dubio ſubreptio non præſumitur doloſa, idem Caputaquen. in deciſ.222.par.3.Item in dubio debemus præſumere aſſenſum præceſſiſſe venditionem feudi, ſi eodem die reperiatur expeditus, quo eſt facta venditio Vincen.de Franch.in deciſ.649.Sic debemus præſumere accuſationem obligationis penes acta præceſſiſſe præuentionem eodem die factam Afflic.in deci.387.Ad hæc conferunt ea,quæ diximus ſupra in Collect.134.Item in dubio præſumitur decretum in alienatione minorum Achil.de Graſſ.in deciſ. 3.de præſumpt. Sicut in horum, & mulieris contractu præſumitur interueniſſe conſenſum duorum conſanguineorum, quando adeſt decretum,idem Achil.de Graſs.in deciſ.4. eo.Sicut, & in alienatione rei Eccleſiæ præſumitur aſſenſus Apoſtolicus cum curſu 30. annorum continua poſseſſione, canoniſque ſatiſfactione Rot.diuerſ. in deciſ.179.par. 2. Item feudum prçſumitur hçreditarium in Regno Afflict.in deciſ.140.Item excommunicatus non præſumitur abſolutus propter maiorē ſecuritatem animæ Viu.in deciſ.193.Item præſumitur mandatum, quando ſumus in antiquis Caſsado. in deciſio.3.de procu. Requiſita in hoc vide in deciſ.Veral. 194.par. 2.Item præſumitur pro procuratore,licet de mandato non conſtet Mynſing. cent.5.obſeru.80.Item in dubio dominus nō prçſumitur ſcire geſta à procuratore,nè incurrat in pœnam.l. ſi quis maior C.de tranſac.Creſcen.deciſ. 5.de præſump.Item in dubio non præſumitur attentatum Creſcen. deci. 1.de cau. poſseſs. & proprie.Et in dubio nō præſumitur pluralitas actuum,ſed idētitas Viu.in deciſio.203.Item articuli præſumuntur pertinentes ac admittendi.Ro. in deciſ.25.de appell. in antiq. Item in dubio iuriſdictio præſumitur conceſsa cumulatiuè, non priuatiuè Gram.in deciſio. 30. Item in dubio præſumitur diſpenſatio ex communi reputatione cum curſu decem annorum Achill. de Graſs.in deciſ. 1. de præſump. Item in dubio præſumitur pro impetrante reſcriptum Viu.in deci.60. Item in dubio præſumitur,quòd reſcriptum Principis ſit abſque alterius præiudicio, etiamſi ampliſsimas contineat clauſulas Marilia.in deciſ.20. Item in dubio quis præſumitur dominus ex ſola poſseſſione Anto. Faber in deciſ.4. de proba. Item prçſumitur quòd pecunia ſoluta fuerit ſoluentis idem Faber in deciſ.4.eo.Item in dubio prçſumitur matrimonium per delationem anuli Viu.in deciſ.353. Circa q vide in ſuperiori Collect. Et in dubio ſemper præſumitur pro validitate matrimonij Triuiſ.in dec.28. par.1.Itē in dubio prçſumitur,qđ proteſtatio ſit repetita in quolibet actu facto poſt proteſtationē ſi duret eadē cā Veral.deciſ. 403.p.1.Itē in dubio donās nō pſumitur cogitare de liberis.Mynſing.cent.5.obſer.64. Item in dubio vxor præſumitur acquiſijſſe ex bonis mariti Marilia. in deciſ.10.circa quod vide ſupra in Collect. 190.in l.Quintus Mutius ff. de donat.int. vir.& vxo.

No. aliquos alios caſus de præſumptione,& primo præſumitur permutatio beneficij facta in fraudem præſuppoſita magna beneficiorum inæqualitate,& coniunctione perſonarum Ro. in deciſ.

Digitized by Google

deciſ.2.de præſump.in antiq. Item in dubio prçſumitur, quòd confeſſio ſit facta parte abſente Guid.Pap. in deciſio. 351. Item in dubio præſumitur incendium culpa inhabitantium Affl. in deciſio.57.Circa quod vide ſupra in Collect.182.in l.3.§. 1. ff.de offic. præfect. vigil.Item in dubio præſumitur diuiſio inter fratres curſu longi temporis cum æqualitate poſſeſſionis Achil.de Graſ. in deciſ.2. de præſump.& de diuiſione inter fratres vide ſupra in Collect.201. in l.fi. C.commun.diuid.Item in dubio præſumitur, quod filius ſit in poteſtate patris, non autem emancipatus Marilia. in deciſ.22.Item expenſæ in actu faciũt præſumi mandatũ Creſcen. deciſ.1. de præſũp.Num in dubio bonæ fidei poſſeſſor præſumatur factus locupletior, non caret difficultate, & contradictoribus, vide de Franch.in deciſ.31 item in dubio non præſumitur, quod quis ſit hæres Caputaquen.in deciſio.64.par.2. item non præſumitur titulus coloratus ex decemnali poſſeſſione, quãdo ius reſiſtit, idem Caputaquen.deciſ. 303. par. 3. item in dubio præſumitur vſurpatio in iure patro natus alicuius familiæ potentis Creſcen in deciſ.1.de iur.patron. Mohed.in deciſ.2. ſub eod. tit.vt in imperatore dicit Pute.in deciſio. 39.&60. lib.1. Et infante Portugalliç dicit idem Pute.in deciſ. 57.lib.1.Et in Rege Aragonum Mohed.in deciſ.10.eod. titu.de iur.patro. Et in quolibet nobili petente vt Romæ Illuſtriſs.domini Vrſini Tholome.in deciſio. 86. Et Illuſtriſs. Dom. Columnæ Caputaqu.in deciſ. 128. p.1.

COLLECT. 221.

In l.cum oportet C.de bon.quæ libe.

¶ Pater habet uſum fructum in omnibus bonis aduentitijs filij.

Ponamus pro regula, quod in omnibus bonis aduentitijs filij hodie pater habet vſumfructum tantum, per hunc Tex. modo habes gloſ. tuam in Authen.idem eſt eod.quæ collegit nouem limitationes, quibus tamen tu adde alias, Et primo in bonis quæſitis per filium de iure Longobardorum Viu.in deciſ.167.Secundo in feudalibus Maſtril.in deciſ.82.Tertio in bonis beneficialibus Afflict.in deciſ. 241. Quarto in quæſitis ex pecunia dotali Ant.Fab. in deciſ.8.ſub hoc tit. Quinto, quando pater nollet filio alimenta præſtare, idẽ Fab.in deciſ. 13.eod.Sextam limitationem dat Authen.excipitur eod.nempè quando mater dat, vel relinquit filio, nè patri quæratur vſusfructus .Sed in hoc contingit dubitari de duobus, primum eſt an mater poſſit facere hanc prohibitionem in bonis dotalibus, in quibus reliquit hæredem filium ſuum, vel etiam in legitima relicta filio, cum hac prohibitione, nè in ea quæratur vſus fructus patri, ſecundum, an poſſit etiam tacite facere hãc prohibitionem, vt puta grauando reſtituere hçreditatẽ filio, vel ſi legatum, quod ei fecerat, de nouo mandet eidẽ ſolui, ad omnia dicas affirmatiue, de hoc vltimo vide Boer. in deciſ. 193.de primo de Franch.in deciſ. 161. Licet illud de legitima habeat deciſionem Boer.194.contrariam, quæ not.ad ampliationem d.Authen.excipitur. Septimam limitationem ponit Authen. item hçreditas eod. quando pater ſuccedit vnam cum filijs vtrinque coniunctis, filio mortuo, quo caſu non habebit vſumfructum in eorum portionibus.in hoc occurunt tria difficilia, primum an & hoc procedat, quando pater, & filij ſuccedunt extraneo; affirmatiue, & ſic etiam hoc caſu pater nõ habebit vſumfructum in eorũ portionibus de Frãch. in deciſio. 651.par.4. ſecundum, tu ſcis quod quando pater habet conſertium, proprietatis cum filijs, tunc non habet

 vſum-

vſumfructum in eorum parte, per hãc Authen. qnid ſi deſinat habere proprietatem; nam & ratione proprietatis excluditur ab vſufructu, deſinit autẽ habere proprietatem puta quando trãſit ad ſecunda vota ob ꝙ ex proprietario fit vſufructuarius ex diſpoſitione Aut. ex teſtamento C.de ſecund. nup. Eſſet diſtinguendi tres caſus, ponam difficiliorem, & eſt quando ante aditam hæreditatem pater tranſiſſet ad ſecundas nuptias, & in hoc puncto Boer. in dec. 190. recitat opiniones per diſcursũ, & non decidit, nihilominus habemus bonam deciſ. Vincen. de Franch 573. vbi etiam hoc caſu dicit deciſum in fauorẽ filiorum, tertium eſt, nam diximus, quando pater cũ filio, quid ſi filio ſuccedat pater cum matre, vel nepoti auus paternus cum materno, an pater, vel auus paternus habeat vſumfructum in bonis, quæ tranſeunt ad matrem, vel auum maternum, eſt intricata quæſtio, tamen dicas, quod in bonis maternis, vel quæ ex linea materna obuenernnt, ſuccedet auus maternus, vel mater in proprietate, & vſufructu, in bonis vero paternis, vel quæ ex linea paterna obuenerunt, in cæteriſque aduentitijs, ſuccedet auus paternus vel pater pariter in proprietate, & vſufructu, ita, vt eligatur quædam via media, cum qua & Senat. Pedemont. tranſiuit, vt refert Theſſau in deciſ. 156. Quæ omnia no. perpettuo ad d. Authen itẽ hæreditas. Limita quoque regulam, vt pater non habeas vſumfructum, quando dilapidaret, & diſſiparet bona immobilia filij, vel etiam ea non reparaſſet, tunc. n. perdere debet, & adminiſtrationem, & vſumfructum, vt per Boer. in deciſ. 61. Nec pater poteſt bona immobilia filij, in quibus habet vſumfructum, alienare ſine decreto Mynſing. cent. 6. obſer. 61. Sed num per ceſſionem bonorũ pater amittat vſumfructum in bonis filij negatiue Ant. Fab. in deciſ. 7. ſub hoc tit. Et num habeat vſumfructum in bonis per ipſum filio donatis? affirmatiue Capyc. in deciſ. 56. Sed nũ filius poſſit donare bona, in quibus pater habet vſumfructum, ſine eius conſenſu? affirmatiue de Franch. in deciſ. 71. Illud aduertendum, quod in bonis, in quibus habet vſumfructum, pater eſt legitimus adminiſtrator, non in alijs Anto. Faber in deciſ. 6. d. tit. de bon. quæ lib.

COLLECT. 222.

Super cap. ex literis de diuor.

¶ Matrimonij ſeparationis.

Eſt bonus Tex. & hoc dicit. Matrimonium ſeparatur propter adulterium mulieris, & ita Peguer. in deciſ. 20. & Triuiſa. in deciſ. 45. p. 2. vbi etiã dicunt, quod hoc caſu debentur alimẽta, lite pendente mulieri extra domum viri habitanti. Et etiam propter accuſationem de adulterio a marito factam, licet non fuerit probatũ ſeparatur matrimoniũ, ratio, quia ex tali accuſatione oritur inimicitia capitalis Triuiſa in deciſ. 61. p. 1. Hic eſſet quærendum de pœna mulieris conuictæ de adulterio, nam Authen. Iuſtiniani hodie non habet locum, nullum enim Monaſteriũ, in quod eam cæſam detrudi iuſſit Iuſtinianus, reperiretur, quod reciperet huius generis mulierem, cum ne caſtas quidem viduas recipit, nihilominus etiam deciſionarij variant, vnde alibi mihi reſeruo, pro nunc vide Gramm. in deciſ. 31. Secundo ſeparatur matrimonium propter vitæ inſidiationem Frã. Mar. in deciſ. 738. par. 2. Tertio propter vitium ſodomiticum etiam attentatũ idem Mar. in deciſ. ſequen. Quarto propter ecthiciam, vt cum vulgo dicimus, eſt thiſicus, & maleolentiam alitus intolerabile Caualcan. in deciſ. 18. par. 2. vbi

Digitized by Google

2. vbi etiam de affecto morbo gallico. Quinto ſeparatur propter ſæuitiam viri Theſſ in deciſ.130. Sexto propter impotentiam coeundi Triuiſ in deciſ. 28. p.1. Vbi etiam decidit quod in dubio debet iudicari pro validitate matrimonij. Septimo propter furorem incomportabilem Vincen.de Franch.in deciſ. 312. & Ioſeph Ludou.in dec.Lucen.22. Octauo propter maleficium impediens copulam coniugalem ob ſortilegia poſt factas orationes, confeſſiones, aliaque præſidia ſpiritualia, vt tollatur intenſa debilitas genitalis, remoueanturq. faſcinationes, & incantationes, iuxta c.ſi per ſortiatorias 32.q.1.in quo aduerte, quia ſi maleficium ſit perpetuum, fuitq. Eccleſia ab initio decepta, non modo quoad thorum, vt in ſupradictis caſibus, ſed & totalis ſeparatio fiet iudicio ipſius Eccleſiæ, vide Fran.Mar.in dec 677. p. 2. Illud autem generaliter nota, quod in omnibus ſupradictis caſibus, ſeparato matrimonio, dos venit reſtituenda, vide Vincen. de Franch. in deciſ. 244. Quod tibi deſeruiet ad intellectum tex. in c.1.eod.tit.de diuor.

COLLECT. 223.

Super Clem.1.de ſequeſt.poſſeſſ.& fruc.

¶ Beneficiorum ſequeſtrationis.

VNa ſententia diffinitiua lata in Curia ſuper petitorio, vel poſſeſſorio contra poſſeſſorem beneficij, quod non poſſederit per triennium, debet per Ordinarium fieri ſequeſtratio ipſius beneficij, etiam ſi opponatur de nullitate ſententiæ, & dictam ſequeſtrationem impediens, vel fructus ſequeſtratos occupans, eſt excommunicatus, & ſi eſt de litigantibus, cadit etiam a iure ſuo, hoc dicit. Amplia diſpoſitionem huius tex. procedere etiã in eo, qui violauerit ſequeſtrum appoſitum ſuper beneficio in vim ſententiæ nullæ Ro.in dec.vni. in antiq.Biſignett.in deci.1.Caſſad.in dec.5.ſub hoc tit. Amplia ſecundo, vt etiam tertius appellans a ſententia contra poſſeſſorem beneficij lata, non valeat pro ſuo intereſſe impedire huiuſmodi ſequeſtrum Rot.in deciſ 4.eo.tit. in antiq. Limita hanc diſpoſitionem locum ſibi non vendicare, quando ſententia nõ eſſet lata ſuper petitorio, vel poſſeſſorio, & ſic extra terminos Clemen. quia, cũ ſit pœnalis, non debet extendi Pute.in deci.45. lib.2. Limita ſecũdo, vt iſte tex non procedat, quãdo ſequeſtrũ non eſt appoſitum principaliter ſuper beneficio, ſed ſuper membro, vel re ipſius Caputaq in dec.153.p.3. Limita tertio, quando ſententia eſt lata in cauſa beneficiali ſuper attentatis Bellam in dec.54. Limita quarto, ſi violaretur ſequeſtrum poſitũ ex officio, vt puta propter attentata Mohed.in dec.1.ſub hoc tit. Limita quinto, vt hoc ſequeſtrũ ceſſet, ſi beneficiũ fuerit per triennium, & pacifice poſſeſſũ, vt in tex. & tunc non eſt neceſſe, quod immediate quis triennio poſſederit, ſed ſufficit quod ſemel per triẽnium continue poſſederit Caputaq. in dec.159.p.3. Quæro an beneficium, quod vacat per violationem ſequeſtri poſſit impetrari per quemcunq. Et tũc an compræhendantur ſub clauſula (quouis modo) deciſum affirmat. Mohed.in deciſ.2.ſub hoc tit.

COLLECT. 224.

In l.iuſiiurandi C.de teſtib.

¶ Teſtis vnicus non probatur.

VNicus teſtis non probat; nam vox vnius, vox nullius hoc dicit. Limita primo, in poſſeſſorio, in quo vnus teſtis plene probat Gratia. in deciſ. 92 &

& Carrocc.in deciſ.126. Limita ſecundo, ſi vtraque pars litigãtium in vnum teſtem conſentiret Mynſinger. cent.5. obſer. 26. Limita tertio, quando vnus teſtis aduerſus ſuum commodum teſtificaretur, quia plene creditur Anto. Fab.in deci.42.ſub hoc tit.Limita quarto quantum ad hoc,vt excuſet querelãtem ab expenſis Carrocc.in deciſio.67. Limita quinto quantum ad faciendum indicium ad torturam in crimine læſæ Maieſtatis Ant.Fab.in dec. 20. vbi ſup. Limita ſexto in teſte, qui deponi de facto,quod ipſe tractauit,tanquam mediator,quia plene probat Caputaquen. in deciſio.267.part.3. Limita ſeptimo, quando cum vno teſte adeſſet fama idẽ Caputaquen.in deciſio.288. par.3. Vel alia adminicula,de quibus per eundem in deciſ.271.& 296.p.3.Limita octauo, vt plane probet contra producentem Viu.in deciſ.172.

COLLECT. 225.

In l.Seia §.fin.ff.de dona.cau.mor.

¶ Donationis in dubio cauſa mortis pręſumendæ.

DOnatio facta ab infirmo in dubio præſumitũ inter viuos,niſi de reddendo conueniat, vel mortis mentio fiat hoc dicit.Amplia etiam ſi donatio fiat de bonis quæ poſt eius mortẽ repe rientur Carrocc.in dec.85.Amplia ſecũdo etiam ſi fiat mentio mortis, actum tamẽ fuit,vt donatio eſſet irreuocabilis nam tunc aſſumit naturam donationis inter viuos Ant.Fab.in dec. 3. ſub hoc tit.& ſic eſt deciſus,& practicatus Tex. in l.vbi.ff.eo.Amplia tertio etiã ſi præceſſerit mẽtio mortis,nõ tamen fuerũt adhibiti quinque teſtes Vincẽ.de Frãc. I dec.693.Amplia quarto etiã ſi fiat ex cauſa ingreſſu ad effectũ ſeruiendi Deo licet ingreſſus, & mors æquiparentur, de Amat.in deciſio.46. Amplia quinto etiam ſi fiat alicui,eiuſdemque hęredibus, adhuc enim cenſetur inter viuos, non obſtante adiuncta mentione hæredum Thoming.in deciſ.9.

COLLECT. 226.

In l.id quod pauperibus C. de Epiſcop. & Cler.

¶ Legati facti pauperibus &quomodo diſtribuendi.

LEgatum factum pauperibus in genere,valet,quod alias non valeret ratione incertitudinis hoc dicit. Porro multa priui.egia ſunt paupertati a l.tributa,interea tamen no.tu aliqua, quæ fuerunt deciſa. Et primo, quia pauper habet electionem fori Viu.in deci. 22.Licet in Vidua qualitas paupertatis requiratur,Vincen. de Franc. in deciſ. 100.Secnndum priuilegium,quia excuſatur a proſequutione appellationis, Gui.Pap.in deciſio.436. Et ſic eſt practicatus Tex.in l.ſi procuratorem. §. ſi ignorantes ff.mand. Tertium eſt, quia excuſarur a periurio,Mynſinger.cen.4. obſeru.97.Quartum, quia Iudex debet ei ſumptus decernere,non habenti vnde cauſam tueatur Gui.Pap.in deciſio. 561.Quintum,quia debitor pauper carceratus debet habere alimenta a creditore Affl.in dec.71.& Viu.dec.529.Sextum habet priuilegium, quia ratione paupertatis coguntur creditores ad cõcurrendum Viu.in deciſ.268.Non conceditur tamen moratoria, niſi probata paupertate Afflict. in deciſ. 377. Num autem probetur paupertas ex communi reputatione, dicas ſic Caputaq. in deciſ.394.par.2.

COLLECT. 227.

In l.ſunt qui cum ſex.ſequen.ff.de re iudi.

¶ Beneficii ne quis conueniatur, niſi in quantum facere poteſt.

IVra hæc enumerant perſonas, quæ habent beneficiũ,ne conueniantur. niſi in

niſi in quantũ facere poſſint. Adde, quod etiam extraneus dotans habet hoc beneficium Mat. Coler. in deciſ. 14. Item & ſoror Minad. deciſ. 2. Sed num ſocer poſſit huic beneficio renunciare? negatiue Vincen. de Franch. in deciſio. 164. Sed num poſſit carcerari pro promiſſione de rato ſtante ſtatuto, quod promittens de rato debeat vel adimplere, vel carcerari? negatiue Maſtrill. in dec. 68. Item & Clericus Viu. in deciſ. 529. Item tu habes, quod donans habet hoc beneficium deducto ne egeat, per vnã ex prædictis ll. quæ incipit inter eos §. fin. Quæro, an hęc deductio poſſit impediri, ſi donatarius offerat donantem alere in ſua domo? deciſum negatiue de Franc. in deciſ. 697. Quæro, an huiuſmodi beneficium tranſeat ad hæredes? negatiue idem de Franc. in deciſ. 698. Et ſic habes deciſum Tex. in l. ſciẽdum ff. tit. noſtro Marito autem competit hoc beneficium etiam aduerſus hæredes vxoris Maſtril. in deci. 93. Vbi etiam dicit iudicatum aliud eſſe, quando conueniretur ab extraneo dotante, ceſſat enim illa ratio propter reuerentiam maritalem;

COLLECT. 228.

In l. Iudices, cum Authen. ibi poſita C. de fid. inſtrum.

¶ Audientiæ teſtium.

IN ciuilibus cauſis poteſt committi audientia teſtiũ nõ in criminalibus, hoc volunt in effectu iſta iura. Et ſic habes primam limitationem in criminalibus; limita ſecundo, vt non concedatur ante litem conteſtatam Rot. in deciſ. 37. de teſti. in antiq. Limita tertio vt non concedatur poſt rem iudicatam Caputaquen. in deciſ. 51. par. 1. Limita quarto, vt denegetur, vbi probatio debet fieri per ſcripturas, & inſtrumenta Rot. in deciſ. 44. vbi ſupra in antiq. Limita quinto, quando tractaretur de repulſa teſtium Caputaquen. in deciſ. 54. part. 3. Item non conceditur ad probandam nullitatem penſionum, ſtante clauſula (quod procedatur ſine retardatione ſolutionis) idem Caputaquen. in deciſ. 55. par. 3. Item non conceditur ad probandam Symoniam conuentionalem Caſſado. in deciſ. 4. de dilat. & Verall. in deciſ. 62. p. 3. Item non datur, quando non eſt releuans, Caſſad. in deciſ. 2. vbi ſupra, & Veral. in deciſ. 66. ea. par. Item denegatur in caſu nimiæ negligentię ad illam expediendam, idem Verall. in deciſ. 65. ibid. Item non datur ei, qui potuit teſtes examinare in partibus, lite pendente, idem deciſ. 63. par. 2. Item non conceditur ad probandũ ſpolium, niſi prius refectis expenſis idem in deciſ. 52. par. 2. Sed num concedatur in cauſa meri, & mixti Imperii? affirmatiue Minad. deciſ. 7. & deſeruiet pro ampliatione.

COLLECT. 229.

In l. hac conſultiſſima. C. de teſtam.

¶ Teſtiũ ſeptẽ adhibendorum in teſtõ.

INter alias ſollemnitates teſtamenti, eſt, vt requiratur numerus ſeptem teſtium rogatorum, hoc habes limitare primo in teſtamẽto inter liberos, quod ſi eſt totum ſcriptum manu teſtatoris, valet etiam ſi nullus adſit teſtis Achil. de Graſſ. in deciſ. 1. ſub hoc tit. Secundo in teſtamento ad pias cauſas Thoming. in dec. Rot. Lypſien. 4. Tertio in teſtamento a Ruſtico Ruri facto Ant. Fab. iu deciſ. 26. ſub hoc tit. Quarto in teſtamento facto tempore peſtis, quia valet coram duobus teſtibus Put. in deciſ. 372. & 382. lib. 1. Mynſinger. cent. 1. obſeru. 95. Theſſau. in deciſ. 180. Fab. in deciſ. 5. vbi ſupra. Quinto in teſtamẽto facto coram Principe Mynſing. cen. 6. obſeru. 29. Sexto in teſtamento facto apud

apud acta, qnia valet coram quinque teſtibus Fab.in deciſ.23.eo.tit. de teſta. Septimo habes limitare, ſi ſeptimus teſtis non interfuiſſet ipſi actui, ſed poſt aliorum teſtium ſubſcriptionem Cam. Imper.in ver.teſtamentum.

COLLECT. 230.

In ead. l. hac conſultiſſima §. ex imperfecto.

¶ Teſtamenti imperfecti.

TEſtamentum imperfectũ ratione ſollẽnitatis valet inter liberos hoc dicit; Limita igitur primo ſi ſit imperfectum ratione voluntatis, quoniam tunc non valet etiã ſi ſit appoſita clauſula codicillaris,cuius virtus eſt ſupplere defectum ſollemnitatis, non autem voluntatis Anton.Fab.in deciſ. 27. ſub hoc tit.de teſtam. Et quidem hoc teſtamentum non valet etiam ad pias cauſas Mynſinger.centu.5.obſer.24.poſſet tamẽ ſuſtineri quantum ad relicta propter votum, & ad exonerationem conſcientiæ,non enim eſt credibile hoc caſu voluiſſe teſtatorem vnquam recedere ab ea volũtate, a qua ſine manifeſto animæ periculo recedere nõ potuiſſet, ita ſublimitando dicit deciſum memoratus Fab.in d deciſ. 27.in fi.Nũ autem teſtamentum non publicatum dicatur imperfectum ratione volũtatis, decidit Surd.in deciſ.291.Declara ſecũdo Tex. ſicut & ſemetipſum declarat in fine, quando eſt factum inter liberos, & extraneos,quorũ reſpectu nõ valet Boer. in deciſ.240 Limita tertio,vt nõ valeat inter liberos naturales Theſſa. in deciſ. 94.Limita quarto, vt huiuſmodi teſtamentum inter liberos non ſuſtineatur, quãdo non eſt publicatum Creſcen.in deciſ.3.ſub hoc tit.Limita quinto diſpoſitionem huius §.locum non habere, quando tale teſtamẽtum etiam ſollemniter confectum eſſet traditum Notario,quod poſtea ab eo recuperatum, reperiretur apertum,diſſutumque pænes ipſum patrem,ita Maſtril.in deciſ. 132. Volumus enumerare breuiter quædã priuilegia eiuſmodi teſtamẽti.. Primum igitur priuilegium eſt, vt per ſecundũ non cenſeatur reuocatũ, niſi de ipſius annullatione in ſpecie mẽtio fiat, Viu. in deciſ.292.Quam deciſionem no. ad Authen.hoc inter liberos C.eod.Secundum priuilegium,quia valet, licet non habeat patris ſubſcriptionem; dixit tamen ſua manu ſcriptum, & adhibuit duos teſtes Sed & ſi nihil dixerit a ſe eſſe ſcriptum teſtamentum,verum dubitetur,ſufficiet ꝓbari id per duos teſtes At ſi & duos teſtes non adhibuerit ſcriptum tamen ſua manu Notario tradiderit ad publicandum, valebit nihilominus teſtamentum, quia ea traditio æquipollet ſollemnitati duorũ teſtium adhibendorum,ita Fab.in deciſ.24. vbi ſupra.Et ſic Tertium priuilegium eſt, quia valet corã duobus teſtibus, vt modo diximus.Quartum priuilegium,quia valet,quamuis legitima non relinquatur titulo inſtitutionis Valaſc. in deciſi 23.Quintum priuilegium, quia teſtamentum primum ſollemne reuocatur per ſecundum minus ſóllemne inter liberos conditum Gamm.in deciſio.109. Sextum priuilegium,quia ſemper præſumitur continere clauſulam derogatoriam ad præcedentia, & ſequentia teſtament.Ioſeph Ludou in deciſ. Peruſ. 2.Sicut & illam clauſulam (omni meliori modo) Anto.Fab.in deciſ.7.d tit de teſtam. Septimum priuilegium eſt, quia ſi hoc teſtamentum eſt ſcriptum, totũ manu ipſius teſtatoris,valet etiam quod nullus adſit teſtis Achil.de Graſſ. in deciſ.1.ſub hoc tit.& Thoming. deciſ.Rot.Lypſien.4. Verum enim vero non habet priuilegium, quando liberi eſſent inæqualiter inſtit uti,pulchre Pute.

Digitized by Google

te.in deciſ.431.lib.1.& Viu.in dec.407. vbi loquitur de teſtamento condito a patre orbato.

COLLECT. 231.

In l.1.& 2.C.quod cum eo.

¶ Beneficij ll.quod cum eo.

VOs ſcitis,quod filiusfam.qui contraxit ſua,& ſui patris voluntate, ſi abſtineat poſtea ab hæreditate paterna,habet beneficium vt non condemnetur niſi in quantum facere poſſit,hãc propoſitionẽ debes limitare,ſi huic beneficio renunciauit,quod poteſt vt per Vinc.de Franc.in dec.164.Sed dubium eſt an veniat in generali renunciatione? dicas non,idem de Franch.in deciſ.181. Limita ſecundo, vt hoc beneficium nõ habeat filiusfam.in bonis caſtrenſibus, vel quaſi, quæ habebat tempore contractus,quorum contemplatione creditores contraxerunt,idem in dec.70. Limita tertio, vt hoc beneficium non cõpetat fideiuſſori Flam.Carta. in deci.7. Et poteſt dici,quod non eſt tranſmiſſibile ad hæredes,per dicta ſupra in Collect.227.Quæro an diuturnitas temporis priuet filiumfam.hoc beneficio? negatiue de Franch.in deciſ.221.& ſic poteſt deſeruire pro ampliatione.

COLLECT. 232.

In l.fin.ff. de teſtib.

¶ Aduocatus non poſſit eſſe teſtis pro clientulo.

ADuocatus non recipitur in teſtem pro ſuo cliente hoc dicit vna cũ cap.fin.extra eod. In hoc volo;vt notes quatuor aureas limitationes. Et primo in ijs,quę ſcit,vt teſtis,ita Vinc.de Fran. in dec.222.Limita ſecundo in alijs cauſis,quam in ea, vbi pręſtat patrocinium Fab.in deciſ.19. ſub hoc tit. Limita tertio,vt poſſit teſtificari cõtra ſuum cliẽtem,Surd.in dec.190.Limita quarto, & vltimo, quando alia pars vellet producere in teſtem Aduocatum partis ſuæ aduerſæ,ceſſat enim nunc illa ratio,per quam alias more corrupti teſtis notam euadere nequit, ita Guid.Pap. in deciſ. 45.quod & Accurſi.adnotauit in d.l.

COLLECT. 233.

Super c.1.& ibi Gloſ.de præſcr.in 6.

¶ Immemorabilis præſcriptionis, ac eius probationis.

HIc proprie ſedet materia præſcriptionis immemorabilis, ſeu de eius probatione,quę quidem immemorabilis habet multos effectus, ſeu prærogatiuas, Primus effectus eſt, quia habet vim priuilegij Caputaq.in dec.376. p.2. Secundus effectus, quia habet vim legitimi tituli,vt in tex. & ponit idẽ Caputaq.in dec.355.p.2.Tertius effectus, quia contra immemorabilem non admittitur probatio in contrarium Mynſing.cent.1.obſer.30. Quartus effectus, quia per eam tantum præſcribitur ius ducendi aquam ex flumine publico. Viu.in deciſ. 226. ſicuti & ius paſcendi Guid.Pap.in deciſ.573. Quomodo aũt probetur immemorabilis,habes gloſ.in tex.multum principalem, quæ dicit, ꝙ teſtes deponant ſe ita vidiſſe,& audijſſe,& quod non viderunt, nec audierũt contrarium,& quod ita eſt,& fuit ſemper cõis opinio,quod ſic fuerit,& quod non extat memoria in cõtrarium,& ita recitat Capy.in deciſ.193.Verum communiter quatuor requiſita traduntur. Primo,quod teſtes ſint ad minus 54.annorum, & de 40. teſtificentur de viſu. Secundo,quod teſtes neceſſario dicant, communem opinionem eſſe, quod de contrario vſu non extat memoria.Tertio, quod teſtes ita ſemper viderint, & audie-

Digitized by Google

audierint à ſuis maioribus, nominando vnum ſaltem ex ijs, a quo audierint. Quarto, quod nunquã fuerit obſeruatum contrarium. Hæc requiſita vide cumulata per Mynſinger. cent. 1. obſer. 30. vltra quem vide Viu. in deci. 77. vbi dicit in cauſis matrimonialibus deberi nominari duos ex maioribus. Caputaq. in deciſ. 290. par. 3. & in deciſ. 291. dicit teſtes nõ probare ſi tantum dicunt articulum verum, nam debent reddere rationem dicti concludentẽ, vide etiam in hac materia probationis Guid. Pap. in deciſ. 357. Eſſet autem vidẽdum, an ſinguli teſtes debeant deponere in vniuerſum de omnibus quatuor requiſitis vel ſufficiat, vt duo de duobus, & alij de reſiduis In Reg. Cam. Summ. referunt quidam fuiſſe iudicatum vnumquemque teſtium debere deponere de omnibus requiſitis, verumtamen poſtea hoc non fuit admiſſum in Sac. Conſ. vt apparet ex Vincen. de Franc. in deciſ. 56. eſt enim difficilis probationis, merito debent coniungi ad faciendum vnum totum.

COLLECT. 234.

In l. fin. C. de teſti.

¶ Teſtis an poſſit repetitis vicibus examinari.

FVit reputatus ſingularis Text. iſte ad hoc, quod teſtis poteſt repetitis vicibus induci & examinari, in qua materia repetitionis teſtiũ no. infraſcripta puncta, Et primo nũ teſtes mortui examinati coram incompetenti Iudice habeantur pro repetitis? affirmatiue Viu. in deci 78. Num copia repertorũ poſſit concedi, non facta repetitione teſtium? negatiue, Capyc. in deciſ. 74. Et num conceſſa repetitione teſtiũ ob nullitatem examinis, poſſint alij teſtes vltra iam examinatos produci? affirmatiue Theſſau. in deciſ. 28. Et an in cauſa appellationis teſtes repeti poſſint? affirmatiue Vincen. de Franch. in deci. 668. par. 4. Et num in repetitione teſtium ſit pars citanda? deciſum affirmatiue Cæſ. Barz. in deciſ. Bonon. 137. Et quando in criminalibus teſtium repetitio ſit neceſſaria, decidit Vincen. de Franch. in deciſ. 716. in ead. par. 4.

COLLECT. 235.

Super Authen. ſed hodie C. de adulter.

¶ Pœnarum contra perſonas adulteras.

PEr hoc ius Authen. hodie eſt ſublata pæna capitis in perſonã mulieris adulteræ, quę ei, ſicut maſculo imponebatur per ius C. nunc enim virgis cæditur, deinde detruditur in Monaſteriũ, ſeruanda forma hic ſcripta, & ita fuit obſeruatum in Senatu Burdeghalen. vt refert Boer. in deciſ. 197. num. 12. Vbi etiam ſubdit, quod in pleriſque locis Franciæ cõſuetudo eſt mulieri adulteræ capillos, & veſtes ante, & retro in eius ignominiam ſcindere, & ſic eã per totam villam ducere, & alia plura. In Senatu Sabaudiæ, cũ in eo loci non reperiantur, niſi Monaſteria ſacris virginibus includendis deſtinata (non enim illi habent, ſicut nos Itali Monaſteria, quæ vocamus Mulierum pænitentiũ) idcirco aliquod ex ijs compelli non poteſt ad recipiendum hoc mulierum genus, ideoque mittitur in Monaſterium alterius Prouincię sũptibus ipſius mariti? Quod ſi is ſumptus facere non poſſit, tunc per biennium integrum expenſis eiuſdem mariti in carceribus detinetur, poſteaque exilio perpetuo mulctatur, ita refert obſeruatum Ant. Fab. in deciſ. 2. ſub hoc tit. In Senatu Mediolanen. vos ſcitis qui de hoc tractet, dicẽs pænam eſſe fuſtigationis, & exilij arbitrarij. In Regno Cathaloniæ adeſt ſtatutum, regiaque declaratio, quod adultera

Digitized by Google

tera traditur viro ad eam immutandã in domo ipſius viri, habente duodecim palmos de longitudine, ſex de latitudine, & ſexdecim de altitudine, in qua etiam adſit vna latrina, propter excrementa corporis euacuãda, & vna feneſtra, per quã poſſit ei porrigi victus, pręſtaturo eidem viro, vnum ſaccum de palea ſuper quo poſſit dormire, cum vno lodice, cum quo valeat ſe cooperire, & decem & octo vncias panis cocti competentis pro qualibet die, & aquã quantam voluerit, vt teſtatur Ludo. a Pegue. in deciſ. 92. In Regno Aragonum caueant mulieres, rea enim huius criminis morte damnatur, & ſic ibi pęna adulteræ redacta eſt ad ius C. vt tradit Monter. in deci. 15. ſub. nu. 43. In hoc autem Regno iam, adeſt Conſt. quæ incipit legum aſperitatem, vbi præcipitur mulierem fuſtigatam detrudi in Monaſterium, verum cum caſus accidiſſet tempore Gram. fuit dictum non debere fuſtigari, vt ipſe dicit in deciſ. 31. ne alioquin per fuſtigationem infamis effecta nullum reperiatur Monaſteriũ, a quo eo modo recipiatur.

COLLECT. 236.

In l. quamuis in 2. C. ad l. Iuliam de adulteriis.

¶ Ius accuſandi de adulterio quibus perſonis competat.

TRaditur formã in præſenti l. poſt enumeratas perſonas, quibus ius accuſandi de adulterio competat, qui prius admittatur in deferendo, & dicitur quod maritus &c. Amplia, vt nedũ patri, & fratri mulieris, vt in hac l. exprimitur, ſed etiam eius ſocero, & cognato, & ſic patri, & fratri ipſius viri competat hoc ius accuſandi, vt dicit deciſum Vincen. de Franch. in deciſio. 94. Quæro num illud quinquenniũ, quod habet maritus ad accuſandum vxorem de adulterio ſit continuum, vel vtile? reſpon. pro primo caſu Thomin. in deciſ. Rot. Lypſien. 39. Sed infra quę tempora poſſit accuſare iure maritiꝰ dic intra ſexaginta dies vtiles iuxta Tex. in l. iure mariti C. eo. tit. Mar. in deciſ. 74. par. 2. At nunquid e contra vxor poſſit accuſare maritum de adulterio? deciſum affirmatiue, quantum ad thori ſeparationem ſecus quoad pænam infligendam, quod eſt notandum pro declaratione l. 1. C. tit. noſtro, ita Peguer. in deciſ. 94. Sed num adulterium mutua compenſatione tollatur? affirmatiue, Viu. in deciſ. 490. Et num adulterium cũ inceſtu ſit mixti fori, ita, vt ſit locus præuentioniꝰ affirmatiue Mar. in deciſ. 152. par. 2. Et num adulter poſſit in ſuo teſtamento legare adulteræ? affirmatiue Cappel. Tholoſ. in deciſio. 141. Item quando l. noſtra imponit pænã mortis maſculo, limita vt non puniatur, ſi adulterium ſit commiſſum cum ea, quæ cælebs credebatur. Gamm. in deciſio. 169. Quæro an mulier propter adulterium amittat eam dotem, quam non habet in ſua libera voluntate? negatiue, Peguer. in deciſ. 93. Et nũ amittat dotem, quando maritus retinet concubinã negatiue, Viu. in deciſ. 357. Et an propter oſculũ luxurioſũ negatiue in caſu Triuiſa. in deciſ. 46. & an amittat antephatum? negatiue Maſtril. in deciſ. 57. quę no. pro limitatione iurium loquentium de amiſſione dotis, & præſertim Tex. in ca. quia plerumque extra de don. inter vir. & vxo. quibus adde pro alia limitatione Boer. in deciſ. 338. Quomodo autem probetur adulterium, vide Viu. in deciſ. 242. vbi multa Triuiſ. in deciſ. 21. p. 2. & Cappell. Thol. in deciſ. 309. Quęro cum de iure permittatur marito vxorem occidere in adulterio depræhensã vt in l. Gracchus ſub titul. noſtro, & ex Conſti. Reg. quæ incipit, ſi maritus Liceat in quam ei ducere ſecũ ſocius pro occi-

occidenda vxore? deciſum negatiue, Triuiſa.in deciſ.22.p.2.Quęro num oc ciſa vxore,maritus lucretur dotem? hic punctus non eſt deciſus, vide tamen de Franc.in deciſ.678.p.4.

COLLECT. 237.

Super Authen.præſente C.de fideiuſſo.

¶ Excuſſionis principalis

HÆc Authen.imponit formam,vt prius conueniatur principalis ſi ſit præſens,poſtea in ſubſidium fideiuſſor; Amplia hanc regulam,vt fideiuſſor non poſſit conueniri, niſi excuſſo principali, hoc procedere etiam in conſtituente ſe principalē pro aliquo Iaffred. in deciſ.83.& Cappell.Tholoſ.in dec. 80.Amplia ſecundo,vt fideiuſſor poſſit ſe tueri hac exceptione etiam aduerſus agentes ex cauſa dotis Vinc. de Franc. in deciſ.270.Magon.deciſ.Rot.Lucen. 66.& Gratia.deciſ.71.Ampl.tertio,ēt ſi adeſt clauſula conſtituti Theſſau.in deciſ.215.& in propriis terminis Authen. firmat Capy.in deciſ.54. Amplia quarto, vt hoc beneficium excuſſionis habeat etiam fideiuſſor indemnitatis Gamm.in deciſ.379. Requiſita vero in excuſſione facienda ponit Ioſeph Ludou.in deciſ.Peruſ.45. In pluribus autem modo habes limitare hāc Authen. Et primo vt ſemetipſam declarat,quando reus principalis eſt abſens, quo caſu vt ibi dicitur,ſi fideiuſſor petat tempus, infra quod vult reum introducere,illud Iudex dabit, quo elapſo, & reo minus introducto,poteſt indiſtincte conueniri,hoc tamen circa vide Cęſ.Barz.in deciſ.20.Limita ſecundo,principali debitore mortuo, quia poteſt agi contra fideiuſſorem, cui tamen datur actio aduerſus hæredes pro recuperatione pecuniæ ſolutæ Viu.in deciſ. 485.Limita tertio,quando fideiuſſor cum iuramento ſe obligauit, virtus enim iuramenti in hoc caſu operaē, vt ceſſet huius Authen.diſpoſitio Cappell.Tholoſ.in deciſ.166.Limita quarto, quando renunciauit in ſpecie huius Auth. beneficio, Gui.Pap.in deciſ.94.& Thoming.Ro. Lypſien.deciſ.1.Limita quinto, quando hanc excuſſionis exceptionem non oppoſuit ante litis conteſtationē Cappell.Tholo.in deciſ.166. Limita ſexto, quando ſe obligauit principaliter & in ſolidum, Mohedan.in deciſ. 2. ſub hoc tit. de fideiuſſo. Limita ſeptimo, ſi ſe obligauit in forma Cameræ Ant. Fab. in deciſ.22.ſub hoc tit. Limita octauo, quando eſt notorium principalem non poſſe ſoluere Afflict.in deciſ.318.Limita nono,quando reus nō poteſt diſcuti nec de facto, nec de iure, vtpote cum non eſt facilis ad conueniendum Cappell.Tholoſ.in deciſ.196. Limita decimo in Curia Mercatorum Anton.Fab. in deciſ.3. vbi ſupra ; Item fallit in fideiuſſoribus de iudicio ſiſti, & de iudicato ſoluendo,qui conueniri poſſunt, principali non diſcuſſo.idem Fab. in deciſ.8.eodem.Item fallit quantum ad hoc, vt ſententia lata contra principalem poſſit mandari exequutioni cōtra fideiuſſorem ſine nouo proceſſu,Guid. Pap.in deciſ.26.Item fallit,quando per mendacium doloſum dixit ſe non eſſe fideiuſſorem Theſſau.in deciſ.50. Item fallit in Fiſco, qui poteſt agere contra fideiuſſorem, non diſcuſſo principali, Guid.Pap.in deciſ.9. Item fallit in patre fideiuſſore filij, & in nonnullis aliis caſibus,de quibus Mynſinger.centu.2. obſeru.15. & ad materiam vide Guid. Pap.in deciſ.570.

Finis primæ partis.

Digitized by Google

IO. ALOYSII RICCII VIRI PATRICII NEAPOLITANI COLLECTANEA.

Seu Reportata Vtriuſque Iuris deciſionum.

PARS SECVNDA.

COLLECT. 238.

In l. peremptorias C. ſent. reſcin. non poſ.

¶ Exceptionis peremptoriæ ante ſententiam.

PEremptoria exceptio opponi poteſt ante ſententiam hoc dicit. Limita in muliere excipiente de beneficio Velleiani, Maſtril. in deci. 51. Limita ſecundo in exceptione diſcuſſionis inuentarij, quæ licet ſit peremptoria, opponi poteſt in exequutione ſententiæ, idem Maſtril. in deciſ. 23. Limita tertio in omni exceptione, quæ ſententiam non impugnat, quia poteſt in exequutione opponi Faber. in deciſ. 2. ſub tit. de except. Limita quarto in exceptione rei nõ traditę, quæ quandocunque opponi poteſt Surd. in dec. 253. Limita quinto in exceptione compenſationis, quę poſt ſententiam poteſt opponi, idem Surd. in deci. 191. Sed quid in exceptione vſurarum? vide Carocc. deciſ. 153.

COLLECT. 239.

In l. mouentium ff. de verb. ſignif.

¶ Mobilium appellatione quę veniant.

ISte tex. eſt celebris, & ponit quæ appellatione mobilium veniant; vnde quæro num in legato mobilum veniat pecunia? deciſum affirmatiue Theſ. ſau. in deciſione 160. Et an veniant frumenta ſata in fundis teſtatoris? affirmatiue Hieronym. de Lauren. in deciſione decimaſexta, quam deciſ. habes notare. Item quæro, num maritus legando vxori omnia mobilia, domuſque vtenſilia, cenſeatur legaſſe etiam fructus domi exiſtentes? affirmatiue idem Hieronym. in deciſione decimaquarta. Et num legato molendino, veniat illud, in quo molæ non ſint poſitæ? negatiue Carocc. in deciſione 107. Item num veniant nomina debitorum in donatione omnium bonorum mobilium? negatiue Anton. Faber in deciſione vndecima, ſub titul. de donation. Et ad hanc l. quod appellatione mobilium veniant animalia, vide Carocc. in deciſione 56.

COLLECT. 240.

Super Gloſſ. in cap. 1. §. poſtquam de cenſi. lib. 6.

¶ Scriptura quibus caſibus requiratur.

GLoſſ. hæc enumerat viginti octo caſus, quibus Addi. ibi addidit

 ſex

ſex alios,qui ſunt triginta quatuor,in quibus requiritur ſcriptura,verum non in omnibus de neceſſitate. Adde tu hos paucos deciſos, Et primo, vt credatur depoſitioni agrimẽſoris,requiritur ſcriptura Viu.in deciſio.198.Sic Clericatus debet probari per ſcripturam.Ant.Fab. in deciſio.11.de probat.Sicut & titulus beneficij Eccleſiaſtici,idem Fab.in deciſ.30.eod Sic & abſolutio ab excommunicatione Viu. in deciſ. 90. Item & ſolutio debiti,vt in l. teſtium C.de teſti. Anto.Fab.in deciſ.12.eod.tit.de teſtib. quod eſt quando contractus fuerit in ſcriptis celebratus, & quando dicatur ſcriptis celebratus vide Theſſ. in deciſ.197.Itẽ captura poſſeſſionis Viu. in deciſ.174.Item melioramentorũ probatio fieri debet per ſcripturam Pute. in deciſ.474.l.b.2.Sic & probatio aſſenſus fieri debet per ſcripturam, & non teſtibus,vt per Afflict.in deciſ.398. & Viu. in deciſ.240.In tantum quod hodie nõ credatur etiam memoriali expedito per verbum fiat,requiritur enim regiſtratio in Regia Cancellaria ſecundum formã a Regia Pragm.traditam.

COLLECT. 241.

Super Authen. ſed nouo iure C. de ſer fugi.

¶ Furti pœna quæ nam ſit.

PRo furto quis nõ debet mori,hoc dicit.Amplia,vt hoc etiam procedat, ſi reiteratis vicibus ſurripiat res Principis,tunc enim ad perpetuos triremes erit condemnandus Theſſ Fil.in deciſ.80.Modo limita,vt licet quis pro furto debeat,vt hic,fuſtigari, ſicut etiã de generali conſuetudine obſeruatur, nihilominus,ſi qua cum furto concurreret qualitas, quæ aggrauaret delictũ, tunc acrius puniẽdus eſt,ſicut quidam, qui fuit condemnatus ad decennium ad triremes,ex eo,quod de nocte ſcalãdo feneſtras furatus fuit in domo cuiuſdam varias res,& pecuniarum quantitates,prout refert Ludou.a Peguer.in deciſ.20.Limita ſecundo, vt etiam debeat mori, ſi furtum fuerit magnum; ſed cum hoc non careat contradictoribus,ideo ſtandum eſt conſuetudini, vt fuit obſeruatum in Regno Cathaloniç, in quo quis fuit ad mortem condemnatus pro furto magno,vt refert idem Peguer.in deciſ.27.& ibi quodnam furtũ dicatur magnum. Limita tertio in latrone,& fure famoſo, qui etiam in alta furca ſuſpenduntur Anto.Fab.in deciſ. 3.ſub tit.de fur. Sed quid dicendum, quando plures commiſerunt furtum; Plane ſi fuerint condemnati criminaliter,non eſt dubium, quominus omnes teneantur, nec vnum ex reis ſufficiat pœnam luere,ſin vero fuerunt conuenti,& condemnati ciuiliter ad intereſſe, & damnum,tunc,ſi quis ſoluẽdo ex ijs nõ eſt,qui ſoluendo ſunt,pro eo ſoluere debent Beer.in deciſ.310. & in proprijs terminis furti dicit deciſum Teſſ. in deciſ.254.Et in hoc eſt aduertendũ poſt condemnationem criminaliter factam poſſe Iudicem in conſequentiam condemnare in eadem ſententia reum ad emendam damni, & rei reſtitutionem, in tantum, quod quidam dicunt eum non eſſe a carceribus relaxandum niſi prius reſtituat rem furto ſubtractã, & ita dicit obſeruatum in Regio Conſilio Cathaloniæ Peguer.in præcita.deciſ.27.in addi.Demum an Authen.noſtra debeat limitari, quando ſumus in eo,qui furando commiſit ſacrilegium, ſane non poſſum ſic breuiter ſecundũ thema noſtrum,dare in hoc puncto certam reſolutionem, eſſet enim conſiderandum, quæ ſpecies ſacrilegij eſſet cõmiſſa,poſtea inſpiciendum,num qualitas perſonæ,rei cõditio, tempus, ætas,

Digitized by Google

& ſexus,poſſent eſſe cauſa augendi,vel minuendi pænam;in occurrentijs tamẽ recurre ad Boer.in deciſ.254. & omnino ad Peguer.in deciſ.24.Nihilominus nos in hoc Regno habemus Cōſti. quæ incipit;multę leges,per quam ſancitum eſt,vt in omni ſacrilegio ſit pœna arbitraria, niſi quando violenter in Eccleſijs eſſet commiſſum, ſacris inde vaſis nocte ſubtractis,tunc enim pæna mortis naturalis locum habebit,& illa Conſtit.videtur ſumpta ex l.ſacrilegij pęnā ff.ad l.Iul.pecul.ibi (qui manu facta tēpla effregerunt, & dona Dei noctu tulerunt) Cæterum furti materiam alibi nobis reſeruamus.

COLLECT. 242.

Super cap. ad audientiam de præſcrip.

¶Regulæ quod credit̃ alicui in ijs quę ad eius pertinent officium.

Regulam, quę cōmuniter per DD. colligitur in hoc Tex.quod creditur alicui in ijs,quæ ad eius pertinent officium,vt probatur in illo verſi. (nec credentes ipſum ſcriniarium, cum iuratus ſit officium ſuum fideliter exequi aliud ſcripſiſſe, quam a teſtibus diceretur) Limita primo, vt non credatur Notario (iam tamen de Notario loquitur ibi Summus Pontifex, eſt enim vulgare Romanorum,vt Notarium vocet Scriniarium, vt declarat ibi Bernar.) aſſerenti quidem in alienatione feudi interueniſſe Regiū aſſenſum, ita Garſ. in deciſ.27.Limita ſecundo, vt non credatur Notario atteſtanti commiſſionē ſibi factam a Iudice ordinario ſuper receptione teſtium,ita Afflict. in deciſio. 317.Limita tertiò,vt non credatur Notario aſſerenti in inſtrumento alienationis rei Eccleſiæ,interueniſſe tractatum cum cauſæ cognitione Beninten. deciſ.2.Limita quarto,vt non credatur Notario aſſerenti inſtrumentum falſum Surd.in deciſ.135. Limita quinto, vt non credatur Notario aſſerenti in inſtrumēto pecuniam numeratam, idem Surd. in deciſ. 283. Limita ſexto, vt ei non credatur aſſerenti in teſtamento, quod teſtator fuerit ſanæ mentis, licet corpore languens,ita Anto. Faber in deciſio.26.ſub tit de proba.Septimo limita, quando agitur criminaliter de falſo, quia tunc plus creditur teſtibus inſtrumentarijs,quam Notario,idem Fab.in deciſ. 3.de falſ.Octauo limita, vt ei nō credatur atteſtanti de ſui ipſius deputatione Caputaquen.in deciſ.245. par.2.Licet contra ſit de ſtylo Rot. vt ibi dicitur.Nono limita, vt ei non cręđatur aſſerenti in inſtrumento aliquem procuratorem prout de procura nobis conſtare fecit, &c. Afflict. in deciſio. 273.Decimo limita, vt ei minime credatur in his,quæ ſunt extra officium Ant.Fab.in deciſ.26. de probat.Et num duo teſtes contra inſtrumentum faciāt, vt non credatur Notario? affirmatiue Theſſaur.Filius in deciſio.31. Sed num ei credatur in extractione inſtrumenti? affirmatiue Carrocc.in deciſ.122.vide ſupra in Collect.249.

COLLECT. 243.

In l.nullum C.de teſtib.

¶ Teſtium falſum deponentium coram aliquo Iudice.

Teſtis falſum deponens coram aliquo non ſuo Iudice, efficitur de foro,ſeu ſubditus illius Iudicis, cuius aures fuerint offenſæ hoc dicit.Limita primo in Clerico falſum deponente coram Iudice ſeculari, quia non efficitur illius fori ſubditus Afflict.in deciſ.230. quæ deciſio eſt contra illam gloſſellam in Tex.noſtro in ver.præſcriptionem. Limita ſecundo e contra, quando laicus depoſuiſſet falſum corā Iudice Eccleſiaſtico. Iudex tamen ſecularis præue-

Digitized by Google

uenisset, vt per eundem Afflict. in deci. 219. Limita tertio in teste verum, falsò tamẽ deponẽte, quo casu nec à suo quidem proprio, & vero Iudice puniri potest, vt in casu Magon. in decis. Lucen. 50. licet posset dici, quod in illa decis. non tractabatur de pæna contemptus. Limita quarto, vt in casu decis. Thessa. 266. Vbi subditus Vassalli, qui deliquit producendo apocham falsam coram principe, erat puniendus ab ipso vassallo habente omnimodam iurisdictionẽ, & priuatiue ad ipsum Principem, nisi fuisset præuentum per Senatũ. Ex his, quæ diximus in prædictis casibus de præuentione apparet hanc l. procedere cumulatiue non priuatiue? nam quãdo Iudex, qui præuenit, habet de Iure communi iurisdictionem in delinquentem prohiberi non potest, quominus contra eum cognoscere valeat, vt cõstat ex decisio. Vincent. de Franch. 147. Succedit etiã quinta, seu sexta limitatio ad Text. nostrum, nempe, quãdo vna iurisdictio esset distincta ab alia Patet, in M.C. in qua iurisdictio ciuilis est distincta à criminali, vnde testis, qui deponit falsum coram Iudice ciuili, semper remittitur ad iudicem causarum criminalium, vt ex ead. decis. apparet? Hinc etiam dicũt quidam fuisse in S. C. decisum quod Subditus magni Admirati, qui habet iurisdictionem abdicatiuè ad M. C. fuit remissus ad Curiam dicti Admirati, quamuis offendisset aures d. M. C. Clausula enim abdicatiua facit iurisdictionẽ distinctam, & separatam, vt per Capyc. in decis. 122 Est tamen verũ, quod si Baro habeat iurisdictionem tantum ciuilem contra suos subditos, benè potest punire subditum deponentem falsum coram se, & ita fuit obseruatũ (vt audio) in S.C. anno 1575. in causa Magnifici Pauli Bozzuti Baronis iurisdictionis ciuilis terræ Afragolæ, quod est notandum, vt oriatur iurisdictio criminalis in eo qui eam non habeat.

COLLECT. 244.

In l. priuilegia ff. de priuileg. cred.

¶ Priuilegia non ex tẽpore, sed ex causa extimantur.

PRiuilegia ex causa, non ex tempore æstimantur. hoc dicit. Hinc infertur, quod creditor ex causa refectionis prefertur omnibus creditoribus anterioribus in illa domo, Mynsinger. cent. 1. obser. 60. vbi quoque tradit duo requisita, vt isthæc cõclusio procedat, vnũ, ꝙ pecunia expressim ac nominatim fuerit mutuata ad refectionẽ domus, alterum, quod res actualiter fuerit ex illa ipsa pecunia refecta, si enim simpliciter fuisset mutuata pecunia licet debitor eandem impendisset ad rei reparationem, nõ tamẽ haberet prælationem mutuans? Infertur secundo, quod creditor ex causa pensionis domus prefertur alijs creditoribus etiam anteriorib. in bonis inuectis, quando domus fuit principaliter locata pro conseruatione rerum Ioseph Ludou. in decis. Peru. 84. Infertur tertio, quod creditor ex causa dãni dati prefertur fisco pro pęn. Ann. sing. 139. Infertur quarto, quod mulier ex causa dotis præfertur creditoribus anterioribus, Cappell. Tholos. in decis. 217. Cam. Imperia. in ver. Hypotheca etiam expressam habentibus, secũdum quod dicit iudicatum Mynsinger. cent. 4. obser. 13. quod tamen non est in praxi receptum, quæ quidem mulier habẽs pro dote certa tantum bona specialiter obligata, præfertur posteriori generalem habenti, si illa specialis nõ sufficiat, Anto. Fab. in decis. 27. qui potio. Infertur quinto, quod creditor ex causa funeris, & expensarum infirmitatis præfertur creditoribus anterioribus non modo personalem actionem, sed etiam taa

citam

Digitized by Google

etiam hypothecam habentib. vt dicitur in l.penu.ff.de relig.& ſump.Sed dubiũ eſt an præferatur ijs,qui expreſſam hypothecam habent? reſpon. diſtinguendo,quod aut eſt hæres, qui fecit huiuſmodi impenſas, & tunc præfertur, hic enim habet omnino retentionem,contra omnis generis creditores, Surd.in decíſ. 112.Aut vero,eſt alius creditor & tunc non præfertur,hic enim prefertur,vel perſonalem actionem habentibus,vel tacitam,Vicen.de Franch. in deciſio.51.Et an etiã per hunc debeat fieri proteſtatio in faciẽdo tales expenſas,recurre ad Ioſeph. Ludou. in deciſ. Peruſ.78.Infertur ſexto, quod creditores ex cauſa depoſiti præferuntur alijs creditoribus anterioribus perſonalem actionem habentibus,dixi perſonalem, nam habẽtibus hypothecariam expreſſam, vel tacitam minime præferuntur, non enim hoc priuilegium eſt ita priuilegiatum , ſicut illud de dote mutui in refectionem, & funeris impenſæ. In Regno tamen Cathaloniæ adeſt ſtatutum,vt bona bancherij ſint ex cauſa pecuniç depoſitç obligata,ſicut ſi fuiſſent per publicam ſcripturam, & proinde huiuſmodi creditores fuerũt prelati in pecunijs repertis in bancho campſoris decocti quibuſdã pupillis, qui erãt creditores anteriores ex cauſa tutelç adminiſtratæ,vt teſtatur Peguer.in deciſ.38.

COLLECT. 245.

Super Authen.ei,qui C.de tempo.appell. & cap. cum ſit Romana de appell.

¶ Fatalium.

HOdie, ſublatis tot fatalibus, qui olim erant conſtituti per Iuſ. C. ad proſequendum appellationẽ datur annus,& ex cauſa biennium; In multis tamen caſibus habemus limitare hanc propoſitionem,& primo,vt iſtud tempus non currat tempore peſtis,Anton. Fab.in deciſ.3.de tempo.appell.Limita ſecundo,pendente compromiſſo,dummodo hæc pẽdentia probetur per ſcripturas,idem Fab.in deciſ.2.eodem, nec enim ei debet currere tempus,qui ſemper litigat,licet coram arbitro,quam declarationem no.ad Authen ſi tamen C.eod.Limita tertio, vt credatur apparitori ad hoc,vt non currant præfata tempora id in deciſ.10.eo. Limita quarto,ſi facto Principis litigator appellationem proſequi nõ potuerit,vt in Authen.ſed & lis eod. & vide Theſſau. in deciſ.10.& Guid.Pap in deciſ.135. Limita quinto,ſi hæc inſtantia fuerit partium conſenſu prorogata Mynſinger. cent.3.obſer.49.Limita ſexto, exiſtente paupertate litigatoris Boer.in deciſio. 247.Limita ſeptimo exiſtente iuſto impedimento cum proteſtatione, & probato per teſtes,& cauſa erat talis, quæ non poterat expediri per procuratorẽ Ioſeph Ludo.in dec.Peruſ.36.& Mynſinger.cent.3.obſer.59. Limita octauo, vt fatalia nõ currant,mortuo appellante,Creſcen.deciſ.4. de appell. Limita nono propter doloſã procuratoris negligentiam in non proſequendo appellationem,idem Creſcen.in deciſ.7.eod. Caſſado.in deciſ.5.eod.tit.Limita decimo,iacente hæreditate, non enim currunt tempora,donec hæreditati iacenti detur curator, Mohed. in deciſ. 10. vbi etiam decidit,quod mortuo vno ex litigatoribus,tenetur alter prorogare fatalia,ne ei currant ; Limita vndecimo , vt non currant fatalia appellanti ſuper attentatis,quia proſequutio attentatorum impedit curſum fatalium,Rot. in deciſ.15.& 29.de appell. in antiq Limita duodecimo,ſtante impedimẽto prouenĩete ex partis aduerſç cauillatione,

Digitized by Google

Maſtril. in deciſ. 185. licet loquatur in prima inſtantia. Limita decimotertio ſi ſtet per Iudicem, vt in Authen. ſi appellationem, eod. & vide Oſaſch. in deciſ. 12. Limita decimoquarto, vt non dicatur deſerta appellatio, ſi intra bienniū fuerit pronunciatum, prout in cedula, quæ poſt biennium fuit reſoluta in interloquutoriam Caputaquen. in deciſ. 30. par. 1. Limita decimoquinto, & vltimo, vt non currant fatalia in cauſis reclamationum a ſententijs Prefecti pretorio, vt in noſtro S.C. ita Afflict. in deciſ. 78. & dicit vnum verbum Capyc. in deciſ. 109. nihilominus hodie hæc limitatio non habet locum ex decreto nouiter interpoſito per eundem S. Conſ. vt apparet ex dec. Gramm. 13. & ſimile huic decreto ſtatutū Grationopoli, vt per Guid. Pap. in deciſio. 135. Quæro num fatalia computentur in cauſis minoribus, ſicut & in maioribus? deciſū affirmatiue de Amat. in deci. 56. Et an tēpus fataliū locū habeat etiā in cauſis ſpiritualibus? affirmatiue idē de Amat. in dec. 69. Et a quo tēpore incipiāt currere fatalia? deciſū a die interpoſitæ appellationis Pute. in dec 131. & 154. lib. 1.

COLLECT. 246.
In l. 1. C. ſi plur. vna ſent.

¶ Condemnati per ſententiam, an cenſeantur inſolidum.

PLures, qui tenebantur inſolidum, ſi ſimpliciter condemnētur in certa ſumma, intelliguntur condemnati ꝓ rata hoc dicit. Ad hoc nota quatuor deciſiones. Et primo amplia hāc diſpoſitionē procedere, ſiue omnes debitores fuerunt conuenti, condemnatique ſimpliciter, vt proprie loquitur Tex. ſiue aliqui tantum ex illis, vt in caſu Afflict. deciſ. 115. vbi ex ſexdecim Iudæis obligatis inſolidum, fuerunt conuenti, ac condemnati quatuor. Limita modo, vt hæc diſpoſitio non procedat, quādo iſti plures debitores obligaſſent inſolidum omnia ſua bona, ſequuta enim ſententia cōdemnatoria ſimpliciter ſuper iſta obligatione, de neceſſitate debet intelligi inſolidum, & non in virili, ratione indiuidui, ſicut eſt hypotheca, ita perbellè Lud. a Peguer. in deciſ. Cathaloniæ 181. quod tene menti ad hanc l. Limita ſecūdo, quando Iudex procederet per viam præcepti, nam condemnatio, quæ ſit ſimpliciter in eiuſmodi decreto, cenſebitur inſolidū, & nō in virili, de Frāch. in dec. 680. licet hæc deciſio nō ſit omnino tuta. Vltimo no. Iudex perite, ꝙ quādo condemnas plures correos ex cauſa delicti, quantū ad ſumptus litis attinet debes vnumquemque condemnare pro ſua rata; ſi tamen aliquem ex his condemnas inſolidum, iſque, cum potuerit, non appellauerit, valebit nihilominus ſententia, mandarique poterit exequutioni Ant. Fab. deciſ. 1. ſub hoc tit.

COLLECT. 247.
In l. vni. C. vt omnes Iudices.

¶ Officialium Syndicatus.

AD materiam ſyndicatus vide hāc l. & quære, an familiares Officialis valeant pro eo teſtificari, dum ſtat in ſyndicatu, affirmatiue, ſi ſint probatæ vitę Balb. in deciſio. 387. Sed num Officialis teneatur in ſyndicatu de commiſſis per eius familiam, deciſum negatiue idem Balb. in deciſ. 500. Et num finito ſyndicatu poſſit conueniri, affirmatiue idem in deciſ. 220. Et num poſſit moleſtari ſuper eius ſententijs non contra communem opinionem prolatis, pars tamen contraria erat pariter ſuſtentabilis, negatiue Ioſeph Ludou. in dec. 7. Et an conuentus in ſyndicatu ob dolū

ap-

Digitized by Google

appellet, negatiuè Iaffre.in dec.468.Et num fuga officialis exiſtentis in ſyndicatu, faciat eum haberi pro confeſſo, affirmatiuè, idem Iaffred. in deciſio.102. Et an cōdemnatus in ſyndicatu poſſit ſub fideiuſſoribus relaxari, reſpon. diſtinguendo, an agatur de pœna corporali, & tunc non, an verò pecuniaria, & tunc ſic, ratio, quia pœna non minus poſſet ſatisfieri Fiſco per fideiuſſorem, quam per principalem. Sed dubium eſt, quando ſyndicatores non declaraſſent pœnam in ſententia, ſed eam arbitrio ſuperioris remiſiſſent, & tunc quia poſſibile erit quod veniret puniendus corporaliter, hoc ſufficit, vt non poſſit relaxari, Maſtril.in deciſ.162. An Officiales abſoluti per ſyndicatores poſſint ad aliud officium promoueri, vide eūdem in deciſ.188.

COLLECT. 248.
In l.nec exemplum C.de falſ.

¶ Falſitatis.

FAlſitatis materia hic poteſt ſedere, in qua fuit dubitatum num ſuſpicio falſitatis habeatur pro veritate, deciſum affirmatiuè, cum intellig. Viu.in deciſ.81.& Teſſ.Fil.dec.47.Et q̄ ſit pœna falſificātis regium ſigillum, deciſum pœna fuſtigationis, & ad triremes per decemnium Peguer.deciſ.80. vide Afflict.in deciſ. 21.Et num falſitas probetur per cōiecturas deciſum affirmatiuè in ciuilibus, & in his quæ ſunt difficilis probationis Caputaquen.deciſ.4.par.2. Et in dubio non præſumitur falſitas idē in deciſio.3.par.2. Et tunc falſitas punitur, quando eſt nociua, vel apta nocere Caputaquen.in deciſio.5.par.2.Et indicia falſitatis Notarij ponit Carrocc.deciſ.66.Et qualiter puniatur falſificans literas Apoſtolicas, decidit Gui.Pap. in deciſ.445. quod deſeruiet ad intellectū cap.licet ad audientiam de falſ.Et num falſum committet, qui actis Curiæ aliquid addat, vel detrahat, affirmatiuè Mar.in deciſ.259. Et an accuſatus de falſo poſſit ſub fideiuſſoribus relaxari Capyc.in deciſ.30. Et nū geſta per falſum procuratorem ratificari poſſint, affirmatiuè Mynſinger.cent.1.obſeru.44. Producenti inſtrumentum aſſignatur terminus ad pręcisè reſpondendum, quo elapſo, cogitur loqui affirmatiuè, vel negatiue, & non excuſatur à falſo, de Lauren.in deciſ.50. De gradibus, & pœnis falſi ponit Anto. Faber in deciſ. 13.ſub hoc tit.Et nū regulariter ſit pœna mortis, affirmatiue Faber in deciſ.6. ibid.cum limitationibus vide Gui.Pap. in dec.40.& Cacher.dec.49.Et inter cōiunctas perſonas ſilet falſi accuſatio, licet Fiſcus poſſit illam preſequi Fab.in deciſ.5.eod.De falſo nō poteſt agi, niſi criminaliter cum inſcriptione, idem in deciſio.1.eodem. Et an Notarius dicatur falſum committere, qui ſtipulatur inter ignotos, & ignotos teſtes adhibeat, accedente dolo malo, affirmatiuè Fab. in deciſ.2.eod.Et num requiratur inſcriptio falſi volens agere contra ſcripturam priuatam de falſo, affirmatiuè Fab.in deciſ.11.de falſ.Et an teſtamentum poſſit reaſſumi, ſtante accuſatione falſi, vide Afflict.in deciſio.165.& eundem in deciſio.404.vbi de pœna feudatarij, qui mandauit fieri raſuram in literis confirmationis inueſtituræ feudi, & fuit dictum eſſe pœnam arbitrariam in illo caſu, quia illius vſus nō fuit: præterea mandauit, nō autem ipſe mutauit per ſe, ita quod potuiſſet habere locum Conſti. Reg.quæ incipit, qui literas, Et an Notarius teneatur pœna falſi ſcribendo in teſtamento ſubſtitutionem pro inſtitutione, vide Theſſau. Fil.in deciſ.36.Fuit tamē dictum in illo

caſu eum nõ teneri pœna falſi ex multis coniecturis, quæ ibi concurrebãt, nihilominus fuit priuatus officio Notariatus propter ſuam imperitiam, quia non intelligebat terminos, cuius generis Notarij hodie nonnulli reperiuntur & poſſumus dicere, quod vt plurimum proprer eorum ignorantiam inſurgunt tot tantæque lites, & controuerſiæ.

COLLECT. 249.

In l. dos à patre C. ſol. matrim.

¶ Dotis à patre profectæ.

DOs à patre profecta per obitum filiæ ad patrem redire debet hoc dicit. Quęritur num habeat locum in dote filiæ ſpuriç datæ, affirmatiuè Minad. deciſio. 21. Et num habeat locum, ſi filij per modicũ tempus ſuperuixerint matri affirmatiue Gratia. deciſ. 235. Statutum autem de dote lucranda num habeat locum in dote promiſſa, affirmatiue Gratia. deciſ. 230. Limita hanc l. non procedere, exiſtente pacto in contrariũ, ſcilicet, vt dos perpetuo ſpectet ad filiã Guid. Pap. in deciſ. 147. Limita ſecũdo, non procedere exiſtentibus filijs, quia tunc nõ reuertitur ad patrem Theſſau. in deciſ. 190. quod procedit etiam in dote promiſſa, & non ſoluta, vt ibidem habetur deciſum; Hanc limitationem ſublimita, quando maritus prædecedit, poſtea moritur vxor, quia tunc redit ad patrem, idem Theſſau. in deciſio. 188. Conſuetudo autem Nidi, & Capuanæ, quę eſt, vt in cõtrahendis matrimonijs fiat pactum, quod ſi ex eodẽ matrimonio ſuperſint filij, & poſtea deceſſerint in pupillari ętate, vel ab inteſtato quandocũque, tunc & eo caſu dos redeat & vadat ad proximiores conſanguineos matris, non habet locum, ſi filij deceſſerint condito teſtamento Afflict. in deciſ. 202.

COLLECT. 250.

In l. in contractibus C. de non nume. pecu.

¶ Exceptionis non numeratæ pecuniç, intra quantum tempus opponendæ.

EXceptio non numeratæ pecuniæ opponi poteſt infra biennium; Amplia, vt procedat de iure Canonico Gratia. in deci. 165. Amplia ſecundò, vt iſtud tempus currat etiam mulieri conſtante matrimonio Fab. in deciſ. 6. hoc tit. Amplia tertiò, vt etiam actio, quæ competit ob nõ numeratam pecuniam ſit biennalis Fab. in deciſ. 4. eo. Amplia quarto, vt etiam ſit perpetua, ſi debitor velit probare non fuiſſe numeratam, idẽ in dec. 1. eo. quod procedit etiam ſi bina vice ſe obligauerit, vt puta ſi fuiſſet facta prorogatio primeuç obligationis Afflict. in deciſ. 110. licet enim hæc exceptio ceſſet ob geminatam cõfeſſionem, per hoc tamen non prohibetur, quin poſſit probari de non numeratione. Amplia quinto, vt poſſit probari vſque ad 30. annos Fab. in deciſ. fi. vbi ſupra; Limita, vt hæc exceptio nõ habeat locum aduerſus liberationem debiti, idem Fab. in dec. 5. eo. differẽtiam autẽ inter hanc exceptionem nõ numeratæ pecuniæ, & ſimulationem ponit, idem in deciſ. 2. & in deciſ. 3. eo. nã commodius ſit intentare exceptionem non numeratæ pecuniæ, quam reſtitutionem in integrum.

COLLECT. 251.

In l. mulieres C. de dignita. lib. 12.

¶ Vxor ſequitur forum viri.

VXor ſequitur forũ viri, & illius radijs illuſtratur: Hinc infertur, quod vxor dicitur propriè ciuis illius Ciuitatis, vbi nupſit Theſsau. in deciſione 123. Infertur ſecundo, quòd Mulier

Nea-

Digitized by Google

Neapolitana nupta extero non gaudet priuilegio Neapolitanorum Vinc. de Franch.in deciſio.416.Infertu r tertio, quod exceptio,quæ cōpetit marito mi liti,competit & eius vxori, ſi ſimiliter militet Capyc.in deciſ.76.& 172.Infer tur quarto, quod mulier nupta liberaĩ a patria poteſtate Gram.in deciſ.54.vbi an ſi mortuo viro, reincidat; Infertur quinto, quod pro iniuria facta vxori marito competit actio Surd.in deciſione 39.Infertur ſexto quod in exigenda dote attenditur conſuetudo loci ipſius viri,& non contractus iuxta l.exigere, ff.de iudi.Afflict.in deciſ. 226. Et num ille Tex.procedat in taxando valorem monetæ Surd.in deciſ. 229. Limita illam propoſitionem mortuo viro, tunc enim non ſequitur forū viri Gui. Pap. in deciſ.349.& 380.Limita ſecundo,vt in caſu de Franc.deciſ.363.Limita tertio in caſu Milanen.deciſ.10.

COLLECT. 252.

In l.ſi pro te pater C.de do.promiſſ.

¶ Actio an competat marito pro dote.

EX promiſſione dotis agit maritus, non mulier hoc dicit; Limita ſoluto matrimonio Gui. Pap.in deciſione 375. Et an hæc lex procedat ſi per maritum fuit promiſſum,quod fiat emptio in hoc Regno affirmat Ann.alleg. 129.ad materiam vide Boer.in deciſio. 328.& de Franch.33.

COLLECT. 253.

Super c.cum Eccleſia Sutrina de can. poſſeſſ. et proprie.

¶ Iuriſpatronatus quaſi poſſeſſio quomodo probetur.

AD materiam quaſi poſſeſſionis,de qua hic;Quæro primo quomodo probetur quaſi poſſeſſio iuris patronatus,deciſum ſecundum requiſita tradita a Calder.conſ.12.de iu.patro.Caputaq.deciſ.418.p.1.Put.in deciſ.189.li.1. & 366. li.2. Et quomodo probeĩ quaſi poſſeſſio filiationis decidit idem Put.in deciſ.518.lib.2.Et num quaſi poſſeſſio præſentandi acquiratur in iis,quæ ſunt mæræ facultatis, negatiue Caputaq. deciſ.417.p.1.Et num,vt quæratur quaſi poſſeſſio in iuribus incorporalibus ſit neceſſaria ſcientia eius,ad quam ſpectabat,affirmatiue Capyc.in deciſ.57.Tria alia requiſita ponit Afflict.in deciſ.67. Item quaſi poſſeſſio teſtatoris nō trāſit in hæredem abſque noua apprehænſione Caputaquen.deciſ.420.par.1.Achil. de Graſs.in deciſ.5.ſub hoc tit.Ex quo poteſt inferri,quod diſpoſitio l.cū hæredes ff.de acq.poſſeſs. procedit etiam in incorporalibus, idem Caputaquen. deciſ.135.& 152. par. 1. Et num quaſi poſſeſſio præſentandi cōpetens pluribus amittatur per alios; ſi vnus tantum præſentet,negatiue idem in deciſ.419. p.1.Et num pro iuribus incorporalibus detur poſſeſſio, affirmatiue de Franch. deciſ.90.Affl.deci.395.Et nū quaſi poſſeſſio,quæ prodeſt filiis legitimis,& naturalibus proſit ſpuriis,affirmatiue Polid.Rip.obſer.241.Et an quaſi poſſeſſio præſentandi quæſita per reſignationē extendatur ad quaſi poſſeſſionem præſentandi per obitum affirmatiue,quando alius nō eſset in poſſeſſione præſentandi,& ius commune minus reſiſteret Pute.deciſ.310.lib.2.Et num in prouiſione fieri debeat mentio de quaſi poſſeſſione præſentandi,ſicut etiam fit de iure patronatus,ita,vt aliter facta prouiſio non teneat?affirmatiue idem Put. deciſ.404.lib.2.Et an turbetur vltimus ſtatus quaſi poſſeſſionis præſentādi per collationem ſimpliciter factam ab Ordinario de illo beneficio,ideſt ſine mentione Iuriſpatronatus? negatiue Veral. deciſ.189.par.3.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 254.
Super clem. vnic. de cau. poſſeſſ. & propriet.

¶ Petitorij ſuſpenſionis.

SVper hoc Tex. nō habes multos libros diuerſos reuoluere, ſume conclusionem quod ante concluſionem in cauſa poteſt quis ſuſpendere petitoriū: Amplia, vt ſuſpēdi poſſit in quacunque inſtantia Veral. in deciſ. 323. par. 2. Amplia ſecundo etiam in poſſeſſorio retinendæ idē in deci. 324. p. 2. Amplia tertio, vt ſuſpendi poſſit etiam tempore feriarum Rot. in deciſ. 2. hoc tit. in no. Amplia quarto, vt pluries ſuſpendi poſſit in cauſa beneficiali Rot. deciſ. 8. eo. Amplia quinto, vt petitorij ſuſpenſio quoad vnam partē operetur effectum, quoad aliam etiam non petentem Ro. in deciſ. 12. eod. in antiq. Amplia ſexto, vt ſuſpendi poſſit petitorium in cauſa appellationis etiam poſt concluſum in cauſa Ro. in deciſ. 4. eod. Limita, vt petitorium ſuſpendi non poſſit tempore feriarum ad effectum, vt procedatur in poſſeſſorio Rot. in deciſ. 1. de fer. in antiq. Limita, vt hæc Clem. non habeat locum in cauſa prophana Rot. in dec. 5. hoc tit. in antiq. Limita ſecundo, in tertio veniēte in cauſa pro ſuo intereſſe, quia poteſt agere petitorio, non obſtante ſuſpenſione Rot. deciſ. 3. eodem Num ad petitorium ſuſpenſum quis redire poſſit? affirmatiue Rot. deciſ. 1. eo. in no. Suſpendens petitorium cum proteſtatione quod ab illo non intendit recedere, niſi exprimat, dando poſtea libellum ſuper vtroque, videtur ab ipſa ſuſpenſione receſſiſſe Ro deciſ. 6. eo. ti. ſi pronuncietur ſuſpenſionem petitorij locum non habere, ob idque appelletur & Iudex deferat, & poſtea ī poſſeſſorio procedat, proceſſus eſt nullus Ro. dec. 7. eo. in nou. Et num ſuſpenſo petitorio poſſit Iudex, tā in poſſeſſorio, quam ī petitorio poſtea procedere? negatiue Caputaquen. deci. 322. par. 2. Petitorio iam ſuſpenſo in prima inſtantia, ſi quis velit in ſecunda ſuſpēdere poſſeſſoriū, an per viam ſuſpenſionis id facere debet? affirmatiue Caputaquen. in deciſ. 321. p. 2. Et quando quis poſſit redire ad petitorium iam ſuſpenſum, vide Ro. in deciſ. 10. eo. ti. in nou.

COLLECT. 255.
In l. 1. §. bis cunabulis ff. de offi. præf. præto. & in l. 1. C. de ſent. præf. præto.

¶ Appellatione prohibita, an reuiſio quoq; prohibita cenſeatur.

CLarum eſt, quod, prohibita appellatione a ſententia Præfecti Prætorio non cēſetur prohibita reuiſio per hæc Iura, exemplum in ſententia S. C. Neapolitani Vincen. de Franch. deciſ. 148. & Capyc. dec. 144 Itē in ſententia Curiæ Delphi. Gui. Pap. deciſ. 50. Amplia, vt etiam appellatione deſerta, detur reuiſio Maſtr. deciſ. 158. circa med. vbi dicit deciſū, & de ſtylo noſtri S. C. quādo cauſa eſt deſerta propter modicum tempus, ſemper reuiſio fit ex eiſdem actis, maxime in ſententijs interloquutorijs, Afflict. in deciſ. 79. Amplia ſecūdo, vt detur reuiſio reuiſionis Theſſau. in deciſ. 246. quod ſubamplia etiā, ſi in reſcripto Principis caueatur, vt non detur, niſi vnica reuiſio Gui. Pap. in dec. 365. Amplia tertio, vt tempora fatalia non currant in cauſa reuiſionis ſecundum Afflict. in deciſ. 78. Sed hodie ſecus eſt, vt per Gram. deciſ. 23. Limita, vt non concedatur reuiſio poſt tres ſententias conformes, quia quando appellatio eſt prohibita de Iure communi, vt in hoc caſu, tunc non habet locum reuiſio, ſecus ſi appellatio ſit prohibita ob præ-

Digitized by Google

præeminentiam Tribunalis,vt propriè loquuntur illa iura Maſtrill.deciſ. 158. vide Mar.in deciſ.55.& vide Valaſc. in deciſ.51.Vbi ponit quindecim alios caſus,in quibus denegatur reuiſio. Num autem Regia Pragm.quæ habet, quod qui nihil probauit in cauſa principali,ſi condemnetur in expenſis, & appellauit, non audiatur in cauſa appellationis, niſi refectis expenſis, habeat locum in cauſa reuiſionis,negat. Affli. in deciſ.231.

COLLECT. 256.

In l.filium ff.de his,qui ſunt ſu.vel alien.iur.

¶ Filiationis.

INter ea quæ ſunt difficilis probationis,connumeratur filiatio, dicit tex. in l.Lucius ff.de cond.&demon.tamen Bart.hic ponit practicam probandi filiationem, ad quam adde aliquas deciſiones,Et primo inſtitutio facta filio in teſtamento cum nominatione filij probat filiationem Triuiſa.in deciſ.60.par. 1.Item probatur filiatio per librum baptiſmi,in quo enunciatur pater, & mater pueri baptizati Cæſ. Bar. deciſ. 92. Item affectio vehemens eſt magna præſumptio ad probandam filiationem Rot.diuerſ.in deciſ.2 p.1.& in deciſ.3. par.1.Item filiatio probatur probando actus erga filios fieri ſolitos Rot. deciſ. 1.part.1.Item probatur per verba enunciatiua in antiquis Fab.deciſ.28.de proba.Et nonnulla in materia probandi filiationem ponit ead.Rot. in deciſ. 238. p.1. Filiatio vero adulterina num probetur ex ſene,& infirmo, decidit Surd. in deciſ.83.

COLLECT. 257.

In l. tres fratres ff. de pac.

¶ Quietationis generalis.

QVietatio generalis non extenditur ad res de nouo repertas hoc dicit; Vtrum quietatio facta vel promiſſa fieri de omnibus, & quibuſcunque quæ debentur, vſque ad præſentem diem dicatur generalis, ita, vt omnia comprræhendat? affirmatiue Affict.in decil.319. Et num quietatio generalis, non generaliſſima peti poſſit de aliqua bonorum, adminiſtratione puta pupilli?affirmatiue Theſſau.in deciſ.74.Et num creditor teneatur facere quietantiam ſuo debitori, affirmatiue, alias debitor non compellitur facere ſolutionem, etiam inſtrumento debiti recepto Cappell.Tholoſ. in deciſ. 307. Et num quietatio facta per procuratorem, qui habeat mandatum ad exigendum & de exactis quietandum,&quod poſſit facere ea quæ conſtituens facere poſſet etiam ſi exigeret mandatum magis ſpeciale valeat, Notario minus atteſtante de reali numeratione, affirmatiue Caputaquen. deciſ. 423. par. 1. Et vtrum quietantia facta per procuratorem locationis conductori per publicum inſtrumentum poſſit tolli, vti ſimulata,& inualida,reſpon. ſic per probationes claras,& concludentes,vt puta per ſcripturas æquipollentes, idem Caputaquen.in deciſ.421. Vtrum quietantia limitata ad certam cauſam valeat?affirmatiue,& hæc non extenditur ad eandem quantitatem, quæ ex alia cauſa deberetur idem Verall. in deciſ. 422.in ead 1.par.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 258.

Super cap.fin.de confeſſ.lib.6.

¶ Poſitionibus non reſpondens,an habeatur pro confeſſo.

Recuſans poſitionibus, quibus iuſſus eſt reſpondere habetur pro confeſſo, hoc dicit in prima ſui parte. Quæ aũt concurrere debeant,vt diſpoſitio huius cap.procedat,ponit nonnulla Ioſ.Ludou in dec.Peruſ. 171.Nũ forma iſtius c.in omnibus ſit ſeruanda, affirmatiue Rot.in dec.3.hoc tit.in antiq. Amplia etiam ſi ſemel fuerit reſponsũ. iterum enim interrogatus, non reſpondendo habetur pro confeſſo Rot.dec.1. eod.Limita,vt diſpoſitio huius Tex.nõ procedat contra non perſonaliter citatum,atq. impeditum de Amat.deciſ.74 Item non reſpondens poſitioni continenti factum alienum,non habetur pro confeſſo,Mynſing.cent.5.obſer.54. itẽ non reſpondens poſitioni criminoſæ, idem Mynſing.cent.6.obſer.62.vbi ponit alias limitationes.

COLLECT. 259.

In l.non ſolum §.morte ff.de ope. nou.nunciat.

¶ Proteſtationis.

Legiſtæ hic,Canoniſtæ in cap.cum M.Ferrarienſis de Conſtit.tractant materiam proteſtationis. Quære num proteſtatio requiratur in quolibet actu iudiciali ad conſeruandum ius alicuius? deciſum affirm.Mohed in deci.2.de iudi.Limita,niſi eſſemus in proteſtatione facta ex cauſa,quia ſemper durat, durante cauſa, cenſeturq. repetita Achill. de Graſſ.in deciſ.423.Verall.deciſ.403. p.1.intellige dummodo ille non faciat actum directe contrarium proteſtationi,quia tunc cenſetur renunciaſſe Rot. deci.6.de cauſ.poſſeſ.& propriet.in no. & in dec.15.de offic.deleg.pro alia intelligen.vide Pute.dec.211.lib.2.& 380. lib.1.Num ſit neceſſaria proteſtatio, vt fatalia non currant,affirmatiue Gratia. in deciſ.120.Proteſtatio nullum operatur effectum, quando eſt contraria actui, verum ſi non repugnet actui, interpretatur, vt non ſit receſſum ab actu Viu.in deciſ.251.Sicq. poteſt inferri,quod emphyteuta vendens,ſaluo aſſenſu domini, ſi poſtea deuenit ad actũ traditionis,cadit, quia proteſtatio illa cenſetur contraria facto Gram. in dec. 49.& Minad.deci.24.Num proteſtatio requiratur,vt impedimentum excuſet, negatiue Caputaq.deciſ.73.Et num valeat proteſtatio directi domini,quod vtrumq. petere poſſit, ſcilicet penſionẽ, & commiſſum,negatiue Guid.Pap.deciſ.172. Proteſtatio vnica pro conſeruatione iuris cui,&quando ſufficiat,decidit Put.deci. 218.lib.2.Num per proteſtationem cõſeruetur quaſi poſſeſſio conferendi beneficium, negatiue Put. deciſ.115.Num proteſtatio, quod non intendit actum acceptare,niſi in illo caſu, ſufficiat quod tempore productionis?negatiue idem deciſ.218.p.2.

COLLECT. 260.

In l. quis ſit fugitiuus ff. de ædili. edict.

¶ Fugæ.

Materia fugæ hic proprie ſedet,licet DD.tractent in l.admonendi ff.de iureiuran. Num fugiens debeat citari? negatiue de Amat.deciſio. 100. Num ſuſpectus de fuga poſſit capi etiã à iudice incompetẽti,affirmatiue Mynſing.cent.2.obſer.65. Num fuga delinquẽtis faciat ſufficiens indicium ad torturã, affirmatiue, ſi fiat poſt accuſationem.

nem ſecus ante, & ſimus in criminibus capitalibus, alias ſecus idem Mynſing. cent.6.obſęr. 98. Num aufugienti de carceribus capto veniat pœna mitiganda, negatiue de Amat.deciſ. 102. Num aufugiens de carceribus habeatur pro confeſſo, negatiue Viu.dec. 509. quam no:ad l eos de cuſto.reo. Sed nũ debeat puniri pæna ordinaria, ſi innocẽs illius delicti reperiatur, affirmat. Peguer. deciſ.1. Et quid ſi aſſumat habitũ Religionis pro delictis per eum commiſſis ante ſuſceptum habitum, de quibus erat inquiſitus, an ſit remittendus ad Iudicem Eccleſiaſticum, affirmatiue de Franch. deciſ.709. Num fugitiuus ob delictum capi poſſit extra territorium, affirmatiue Marc.in deciſ.218.p.2.quod not. ad limitationem l.extra territorium ff. de iuriſd.omn.iudi. fuga quam fidẽ faciat, Marc in deciſ.184.par. 2. ad materiam Boer.deciſ.215.

COLLECT. 261.
In l.2.ff.de ter.mo.

¶ Pœnæ minorandæ.

POena ex cauſa poteſt minorari, Sed nũ poſſit minorari ex probatione bonæ famæ affirmatiue de Amat. dec. 101. Item frater occidens aliquẽ, quem vidit rixari cum fratre, mitius punitur Viu.deciſ.63 item ſtante exculpatione offenſi, idem Viu.deciſ.101. itẽ qui dici ſtetit in carcere quia carcer eſt pars pęnæ idem in dec.201. Item ſi non adeſt animus Viu.deciſ 75. Item, qui iracundiæ calore aliquem occidit Barz.deciſ. 135. Item exiſtente minori ætate, Theſ. deciſ.161 Exquo infertur, quod minor nequit foriudicari Maſtril.deciſio.161 Limita per Fab.deciſ.2. vt inf. Itẽ pro uocato minuitur pęna Ro.Lucen ſ.dec 14. Item offendens pro ſua defenſione Anto.Fab.deciſ.5.de ſicar.Rot.Lucen. deciſ.42. Item minuitur pæna ob tẽporis diuturnitatem Theſſau. deciſio. 76. quã deciſ.no.ad l. ſi diutino ff. de pæn. Item iræ motu Theſſau.deci. 188. Item conſentiens homicidio punitur mitius, quam qui commiſit Fab.deciſ.4. vbi ſupra, & in deciſ.7. loquitur de ebrio. Itẽ pater, qui imprudens filium occidit in dec.10. idem An. poſt conuerſam pęnã pecuniariam in corporalẽ poſſit Iudex pecuniariam pænam exequi, & corporalem dimittere negat. Peguc.deciſ.91. Item minoratur pæna ratione nobilitatis ſublimita in caſu Ioſeph. Seſse Rot. Arag.in deciſ.11.

COLLECT. 262.
Ad Doctr. Imol.in l. 2.ff. de. pub. iudi.

¶ Triremium.

HOdie loco pænæ damnationis in metallum ſucceſſit pæna triremium, vt dicit Imol.hic. Quęre nũ condemnatus perpetuo ad remigandum ſit inſucceſſibilis? affirmatiue Maſtril. deciſ. 167. Num marito damnato perpetuo ad triremes, locus ſit repetitioni dotis, affirmatiue Carrocc.deciſ.107. Et tunc an mulier dicatur vidua diſtinguit Polid.Rip.obſer. 121. Et num condemnatus perpetuo ad triremes aufugiẽs ad Eccleſiam, gaudeat eius immunitate, deciſum negatiue Gam. deciſ. 362. Et num damnati ad perpetuos triremes, ſi inde fugiant, puniri debeant pæna mortis, vel redire debeant ad ſeruiendum, vtique, ſi ſententia non fuerit condemnatoria cum comminatione mortis, de Franch deciſ. 140. Ad materiam Gram. deci. 33. vbi nunquid in alquo caſu huiuſmodi pæna triremium poſſit habere locum in perſona nobili.

COL-

COLLECT. 263.

Super cap. tuis extra de teſti.

¶ Teſti an credatur abſque iuramento.

TEſti non creditur abſque iuramento, & ſic teſtis non iuratus non facit aliquam probationem Anton. Fab. deciſ. 8. de teſti. & in eod. tit. deciſ. 54. dicit poſteriorem depoſitionem teſtis non iurati minime preferri priori iuratæ. Sed quibus verbis iuramentum deferendum vide Triuiſa. deciſ. 50. par. 1. Num, vt recte ſit præſtitum, neceſſe ſit tangere ſcripturas, affirmatiue Verall. deciſ. 123. par. 3. plene Theſſau. deciſ. 43. Num teſtes infra terminum iurati poſſint poſt illum examinari, affirmatiue Rot. deciſ. 3. hoc tit. in no. Si in inſtrumento Notarius non dicat, tactis ſcripturis, non probat iuramentum formiter præſtitum. Verall. deciſ. 246. par. 2. Iuramentum teſtium non valet, ſi non recipiatur ab eodēmet Iudice deputato ad examinandum, & in eodem loco idem deciſ. 266. par. 3. & ibidem dicit deciſ. 265. quod in Hiſpania iuramentum a teſte recipitur a Notarijs. Num pars citanda ad videnda iuramenta teſtium? affirmatiue Afflict. deciſio. 30. Num iuramentum teſtis probetur per inſtrumētum Notarij aſſerentis teſtem coram iudice, parte citata, iuraſſe affirmatiue Veral. deciſ. 122. par. 2. Notarius non poteſt recipere iuramentum a teſte abſq. Iudicis commiſſione Creſcent. deciſ. 1. de iureiur. Ad materiam vide Viu. deciſ. 127.

COLLECT. 264.

In l. ſi. C. ſi ma. fac.

¶ Minor factus maior, an per quinquennium cenſeatur ratificaſſe geſta in minori ætate.

MInor non reuocans factus maior per quinquennium, vel ſpatium longi tēporis rem immobilem alienatā, vel donatam, cenſetur ratificaſſe; Limita quando ab initio contractus fuit nullus Gam. dec. 76. Item nō habet locum quādo dolus interuenit, pulchre Caputaq. dec. 1. p. 2. Itē non procedit exiſtente actu contrario, quia non inducitur ratificatio idem deciſ. 2. ead. Sublimita in caſu Gam. deciſ. 275. Sed nū minor maior factus, vtendo prætij ſolutione, etiā quinquennio adhuc non elapſo, cēſeatur ratificaſſe? negatiue Fab. deciſ. 1. hoc tit. vbi in dec. 2. dicit legem procedere etiam, quando alienatio eſſet facta, tutore aut curatore authore, vide eūdem deciſ. 3. eo. Cacher. dec 179. De Lauren. deciſ. 50. & 97. de Franch. deciſ. 35. & Cornaz. deciſ. 99.

COLLECT. 265.

In l. iuſiurandi C. de reb. cred.

¶ Periurij.

IN materia periurij, de qua hic, Quęre, num periurus amittat regreſſum? deciſum negatiue Achi. de Graſſ. in deciſ. 1. de iureiuran. An ſit infamis, quod ſic Rot. deciſ. 1. eod. tit. de iureiuran. in antiqu. pænam periuri, vide in deciſ. Viu. 120. Num periurium ex nouis inſtrumentis probari poſſit, affirmatiue Anton. Fab. deciſ. 24. hoc tit. Num poſitionem pro parte falſam in totum negans ſit periurus, quod ſic Surd. deciſ. 58. Et an pœna impoſita inquiſito de reſpondendo interrogatorijs, exigi poſſit ſi inquiſitus deierauerit, negatiuè Gratia. deci. 19. Num periuro deferatur iura-

Digitized by Google

iuramentum ſuppletorium, affirmatiue Afflict.deciſ.36. Num concedenda abſolutio a iuramento, negatiue Caualc. deciſ 9. Magon.dec.119. Nũ qui ſemel iurauit admittendus ad iuramentum, negatiue Mynſing.centu.3.obſeru.58. Nũ priuãdus officio, affirmatiue Mar. deciſ.667.par.1. Num ſola ſupplicationis oblatio faciat incidere in periuriũ Ann.alleg 84. Num periurium ſit crimen mixti fori, affirmatiue Guid. *Pap.* deciſ.178.

COLLECT. 266.
In l. Iulianus §. ſi quis ff. ad exhib.

¶ Formæ.

FOrma dat eſſe rei. Num primus acquiſitor formę feudi poſſit mutare formam, affirmatiue Maſtrill.deciſ.56. Num forma cap.fin. de confeſſ. ſit de rigore obſeruanda, affirmatiue Rot.deciſ.fin. eod. Conuentio, vt forma non ſeruata, pro expreſſa, ac adhibita habeatur, nihil operatur, nec valet actus Viu.deci. 335. Num denunciatio infra triginta dies in iure congrui ſit de forma, ita, vt etiam ſcientibus ſit facienda, ſic Viu.deciſ.334. & 336. Dicit omiſſa forma vitiari actum. Num formam iuſiurandi delati ab aduerſario Iudex ſequi debeat, non Fab.deciſ.10.

COLLECT. 267.
Ad gloſſ. in l. hæres abſens ff. de iudi.

¶ Forum in quibus caſibus ſortiatur.

HÆc Glo. enumerat caſus, vbi quis ſortitur forum, tu vide hos deciſos. Primo ratione delicti Anto.Fab.deciſ.1. vbi de crim. & ibi ampliat. *S*ed quid in eo, qui delinquit mandato alterius, an habeat priuilegium fori ex perſona mandantis, negatiue idem deciſ.2. Secũdo, ratione matrimonij Teſſ. deciſ.121. Tertio, ratione reconuentionis Afflict.deciſ. 273. Quarto, ratione priuilegij Ant.Fab.deciſ.1. vbi Sena.vel Clariſſ. Sed num, & eius liberi? negatiue idem deciſ.fin.ibid. Num poſſit allegare pręſcriptionem fori communis, negat.idẽ in deciſ.2.eo. Quinto, ratione militiæ de Franc. deciſ. 88. Sexto, ratione venditionis Anto.Faber deciſ. 1. vbi declarat de iuriſd.omn iudic. Septimo ratione feudi Fab.deciſ.6.eo. Octauo ratione prorogationis Afflict.deciſ. 27. Nono ratione authoris laudati, quia forum laudãtis ſequi debet Theſ. deciſ.213. Decimo ratione recognitionis apocæ, vt in caſu Anto.Fab.in dec. 7.de iuriſd.omn.iud. Item ratione familiaritatis, vt in familiare Epiſcopi. Viu. deciſ.216. Capyc.deciſ. 12. Item ratione medicinæ Afflict.deciſ 41. Item ratione continentiæ cauſæ Capyc.dec. 121. Itẽ ratione artis Vincent. de Franch.in deciſ. 175. quod eſt notandum ad ornatũ l.magiſteriæ C.de iuriſd.omn.iud. Sed num requiratur matricula, & exercitium? affirmatiue idem de Franch. deciſio.481. Item ratione domicilij, & quæ ad illud acquirendum requirantur, vide Triuiſa.deciſ.23. Rot.diuerſo. deciſ.152 par.2. Item ratione monachatus idem Triuiſa.in deciſ.36. Vbi limitat ſex modis.

COLLECT. 268.
Super c. 1. de confeſſ. in 6.

¶ Poſitionum.

IN materia poſitionum, de qua hic, no. quod non cogitur quis reſpõdere poſitionibus non bene ſpecificatis Rot.deciſ.29. de teſti.in antiq. Item poſitioni criminoſæ Ro.deci. 38. ibi. Item concernentibus petitorium, quod a parte fuit renunciatũ Ro.deciſ.41. eo. Itẽ continentibus factum alienum Mynſinger.

ſinger.cent.5.obſeru.54.Item poſt terminum productis cent.1.obſer.34.Item poſitionibus iuris cent.5.obſer.88. Sed num poſitioni obiectiue? deciſum affirmatiue Rot.deciſ.41. de teſti. in antiq. An renūciās liti,& cauſæ teneatur poſitionibus reſpondere,affirmat.Rot.deciſ.40.eod.Et an poſitionibus impertinentibus affirmatiue, ſed loquitur de ſtylo palatij Ro.deciſ.24.ibid. An poſitiones datæ per procuratorē in prima inſtantia,poſſint in ſecunda per principalē reuocari,affirmat.Ro.deciſ.32.Poſitionibus vbi ſemel reſponſum eſt, an iterato reſpondere cogi poſſit pars, affirmatiue Rot.deciſ.1.hoc tit.in antiq. Poſitio plura capita continens an ob vnius falſitatem negari tota poſſit,deciſum negatiue Mynſinger.cent.2.obſer.55.Poſitionib⁹ an reſpōderi poſſit per procuratorem,cum dominus ſit abſens vt de facili haberi non poſſit, affirmatiue Theſſ.deciſ.16.Poſitionem pro parte falſam,an negans in totum ſit periurus,affirmatiue Surd.deciſ.58.Poſitioni an reſpondendum ſit contrarianti poſitioni alterius Surd.deciſ.196.Poſitionibus reſpondere an cogatur,qui contrarias dederit poſitiones Idē in deciſ. 17. Poſitionibus an reſpondere teneatur reus,ſi habet authorem,& iudicium eſt poſſeſſorium vide eundem in deci.22.

COLLECT. 269.

In l.ciues C.de inco.

¶ Ciuium.

AD hanc l.no.cuius loci dicatur ciuis natus in peregrinatione, deciſum loci paterni Anto.Fab.in deci.20. de verb.ſignif.Et cuius loci vxor, deciſum loci mariti Theſſ.deciſ.123.Et cuius loci Epiſcopus,deciſum vbi eſt Epiſcopus Ann.ſing.365.Et cuius loci officialis,& Doctor actu legens,reſpon.illius Ciuitatis quam regit, & in qua legit Guid.Pap.in deci.631.Et cuius loci natus in ſuburbio Anto.Faber in deciſ. 18.de verbo.ſignif.Num clerici dicantur ciues,affirmatiue Valaſc.deciſ.100. Surd.deciſ.120. Num, vt quis dicatur ciuis requiratur, quod ſit natus, ibique habeat domicilium, vel ſufficiat alterū tantum,reſpon.pro primo caſu Afflict. in deciſ. 384. Priuilegium conceſſum ciuibus,& habitantibus Neap. quomodo intelligatur Gramm.deciſ.87.Num legatum factum de maritandis ciuibus compræhendat comitatiuos,affirmatiue Gratia. deciſ. 96. Sic de priuilegio Mar.deciſ.365. Num Ciues originarij alicuius terræ Neapoli habitantes recipi poſſint in teſtes, quando litigat vniuerſitas cum Barone, affirmatiue Ann. ſing.81.limita ſi eſſent conſpirati idem Ann.ſing 82.& in ſing.80. dicit, quod ciuis moderate paſcit memora demanialia,ne tollatur fida Baroni,& e conuerſo,ne Baro tollat vſum ciuium.Nūcies accipientes pecuniam mutuo nomine vniuerſitatis, habeant actionem contra conſules,vt reddant eos indemnes, affirmatiue de Lauren. deciſ. 13. An receptus in ciuem dicatur ciuis originarius,& gaudeat priuilegio ciuis originarij deciſum affirma. Ioſeph Seſſe Rot.Aragon.in deciſ.90.Et quis poſſit Ciues creare decidit Ioſeph Ludou.in deci.Rot. Lucenſ.60.Vbi etiam gerit ſi hoc poſſit vniuerſitas.

COLLECT. 270.

Ad Abb.in cap.Eccleſia Sancta Maria de conſtitut.

¶ Poſſeſſorij cognoſcendi per iudicem laicum.

IVdex laicus poteſt cognoſcere in poſſeſſorio īter Clericos,ratio, quia poſſeſſorium eſt quid temporale. Amplia primo, vt procedat in poſſeſſorio recu-

recuperandæ, adipiſcendæ, & retinendæ Guid. Pap. deciſ. 158. & 207. Gram. dec. 78. Boer. deciſ. 69. Theſſ. dec. 82. & Oſaſc. dec. 116. Amplia ſecundo, in poſſeſſorio cauſæ matrimonialis Theſſ. deciſ. 117. Limita primo, in poſſeſſorio, in quo principaliter tractatur de titulo Caroc. deci. 137. Limita ſecundo, quādo poſſeſſio eſſet omnino iniuſta, tunc enim nō tuetur poſſeſſio vigore c. Reg. de Franch. dec. 163. Limita tertio, vt remedium c. Reg. non concedatur, niſi data violentia, idem in dec. 717. Ann. alleg. 7. Num detur in integrum reſtitutio aduerſus remedium cap. Reg. negatiue vide eundem alleg. 92.

COLLECT. 271.

Super Auth. ex cauſa. C. de liber. præt.

¶ Præteritionis.

EX cauſa præteritionis, vel exhæredationis rumpitur teſtamentum quoad inſtitutionem, cætera autem firma remanēt. Num conſeruentur fideicommiſſa vniuerſalia, affirmatiue Fab. dec. 2. hoc tit. Num ius eligendi affirmatiue idem deci. 3. Num inſtitutiones ex re certa, affirmatiue idem deciſ. 4. Diſpoſitio huius Authen. num locum habeat in præteritione paterna, affirmatiue, ſi præteritus ſit filius ſcienter, vel etiam ignoranter, exiſtente clauſula codicillari per verba futuri temporis, idem in deciſ. 1. hoc titu.

COLLECT. 272.

In l. in inſulam §. vſuras ff. ſol. matr.

¶ Dotis vſurarum.

IN dote veniunt vſuræ, vide Afflict. dec. 284. & Theſſ. dec. 44. vbi limitat. Amplia ſiue diues, ſiue inops fuerit mulier, & ſiue in pecunia, ſiue in immobilibus dos conſtituta fuerit Anto. Fab. in deciſio. 11. & 5. de re. vxo. actio. Amplia ſecundo etiam ſi ab hæredibus alimentata fuerit mulier, quod intellige in eo tantùm, quod vſuræ excedant alimenta Surd. deciſ. 211. Amplia tertio, etiam ſi per longnm tempus petitæ non fuerint Gram. deciſ. 70. contra Fab. dec. 55. vbi ſupra diſtinguit Olaſch. in deciſio. 132. Vtrum maritus adhuc viuat, & vſuras præteriti, temporis petat, & tūc opinio Gram. aut vero ſit mortuus, & nunquā petierit, & tunc altera. Amplia quarto, vt debeantur etiam in reſtitutione antephati propter morā hæredum Gram. dec. 103. nu. 96. Theſſ. dec. 45. quicquid dicit Affl. dec. 291. & Capyc. dec. 65. nō enim hoc cedit lucro vxoris tanquam vſura, vt ſic nō poſſint percipi, quaſi ex vſuris vſurarum, ſed cedit lucro tanquā ſors debita ex pacto, vel ſtatuto, & ſic non agitur de vſuris vſurarum ſed de vſuris percipiēdis ex ſorte, ideſt ex quātitate debita antephati. Amplia quinto, vt vſuræ debeātur, ſiue dos ſit promiſſa filiæ, ſiue alij mulieri Valaſ. deciſ. 8. Amplia ſexto, vt debeantur marito etiam ſoluto matrimonio per mortem vxoris idem Valaſc. deciſ. 7. Vſuræ dotis pecuniariæ debitæ ante annum currunt ex die ſoluti matrimonij Fab. deciſ. 1 eod. Limita, vt vſuræ dotis non debeantur marito, ſi neque mora, neque conuentio vlla præceſſerit idem deciſ. 42. & in deciſ. 22. ponit vbi vſuræ dotis non promiſſæ ante biennium debentur.

COLLECT. 273.

In l. ſi a ſponſo C. de dona. an. nup.

Digitized by Google

¶ Veſtium reſtituendarum per vxorē ſoluto matrimonio.

QVęritur num ſoluto matrimonio ſint veſtes reſtituendæ ab vxore hæredibus mariti, deciſū affir. ſi ſint prætioſæ, ſecus ſi deſeruiebāt ad vſum quotidianum Afflict.in dec. 315. Quomodo huiuſmodi iocalia æſtimantur decidit Fab.in dec.5.de iu.dot. Anuli,veſtes,aliaq. ornamenta quando cenſeantur donata ſponſæ,ſiue vxori decidit Surd.in deciſ.166.Num huiuſmodi iocalia,ſiue ornamenta ſint reſtituenda ſoluto matrimonio propter impotentiam,deciſum affirm.Caualcan.dec.18. par.2.vbi late ad materiam.

COLLECT. 274.

Super cap. ſuggeſtum extra de decim.

¶ Amiſſioni ſpriuilegij.

NOta in hoc tex. quibus ex cauſis amittatur priuilegium,Et primo per non vſum decem annorum, ſi modo euenerit occaſio, & non ſit tunc ſequutus effectus priuilegij Caputaq.deciſ.379.par.2. Intellige ſecundo, quando voluntarie quis non fuerit vſus Maſtril.dec.96.p.1.Item per ſecundum priuilegium, quod intellige quando hæc duo priuilegia inter ſe contraria ſunt idē Caputaqu.dec.378.itē reuocatione concedentis,quod amplia etiam ſi tranſijſſet in contractum,&eſſet conceſſum ex cauſa oneroſa Creſcen.dec.5.de priuil.Item morte concedentis Affli.deciſ. 229.Non tamen reuocatur,quando eſſet conceſſum nō ſubdito in cauſa oneroſa Viu.dec.207. Item renunciatione, & quomodo decidit de Amat. dec. 81. Sed an maior dignitas ſuperueniens tollat priuilegium minoris dignitatis pręcedentis,negatiue Pegue. dec.96.Num in reuocatione priuilegij requiratur certa forma, & ſi dicatūr reuocatū ea non ſeruata decidit de Amat.dec.17.Ad materiam vide Pute.in deciſ.491.lib.2.

COLLECT. 275.

Ad Bar.in l.1.ff.ad l.Iul.Maieſt.

¶ Saluaguardiæ.

NVm ſaluaguardia Principis tollat iuriſdictionem domini inferioris, deciſum neg.Fab.dec.5.de iuriſd.omn. iud. Num pœna fractæ ſaluaguardiæ ſpectat ad ſupremum dominum, an vero ad vaſſallum, a cuius ſubdito rupta fuit,deciſum pro vaſſallo Theſſau.dec. 131.Num ſaluaguardia valeat expediri,antequam inferatur moleſtia, deciſū affirm.Vinc.de Franch.in dec.254. De ſaluaguardia Delphinalis Curiæ, quod non tollat iuriſdictionem ordinariam, vide Guid.Pap.in deciſ.56. & eundem in deciſ.418. Vbi de pœna frangentis ſaluaguardiam.

COLLECT. 276.

Super Authen.bodie C.de appel.

¶ Temporis interponendæ appellationis.

TEmpus interponendę appellationis hodie ſunt decem dies, hoc dicit. Sed num iſtud tempus currat a die ſcientiæ? affirmatiue Rot. deciſ.46. de appell. in antiq. Nunquid negligentia procuratoris in non appellando infra decē dies noceat domino affirmat.Rot. in deciſ.27. Num appellatio in dubio præſumatur interpoſita infra decem dies,affirmat. Rot.in deciſ.39.eo.tit. in nou. Num reſtitutus ad appellandum te-

teneatur appellare infra decem dies a die reſtitutionis, affirmat. Ro in dec. 62. in nou. Num hi decem dies ſint vtiles, vel continui, dic continuos Viu. deciſ. 266. Renunciatio appellationis eſt infra hoc tempus etiam facienda Ant. Faber deciſ. 8. de tempo. appell. Et quod aduerſus lapſum decem dierum ad appellandũ poſſit quis reſtitui, vide Fab. deciſ. 47. de appell. & interim non tranſit ſententia in iudicatum; In materia appellationis quomodo ſint dies computandi vide Gratia. deciſ. 124. Num hoc tempus currat, ſi ob paupertatem quis appellare nequit, negatiue idem Gratia. deciſ. 34. Limita hanc Authẽ. in laudo Affl. deciſ. 132. Item in reclamatione a ſententia S. Conſ. quia ſi infra decem dies non fecerit procurator, tũc dominus poteſt, & nõ currunt dies, niſi a tempore ſcientiæ, idem Affl. dec. 344. Appellãs autem ad plures Iudices, quo teneat appellatio, opus eſt, vt infra decẽ dies eligat, coram quo velit proſequi Oſaſc. deciſ. 30. licet contra Gratia. deci. 199. & Rot. dec. 33. hoc tit. in no. Sed ſecundum opinionem Oſaſch. nos iudicauimus in Curia Archiepiſcopali his menſibus elapſis.

COLLECT. 277.

Super cap. non ſolum de appell. in 6.

¶ Attentatorum.

Attentata pendente appellatione ſunt ante omnia reuocanda hoc dicit. Limita primo, in attentatis per procuratorem non habentem ſpeciale mandatum, nõ enim veniunt per viam attentatorum reuocãda Caputaqu. deciſ. 53. p. 1. Limita ſecundo, in attentatis poſt ſententiam interloquutoriam, vel grauamen extraiudiciale Achill. de Graſſ. deciſ. 30. hoc tit. Limita tertio, ſi tertius attentaſſet, idem Achil. deci. 28. eod. tit. Limita quarto, vt attentata non veniant reuocanda, quando ſententia tranſiuit in rem iudicatam Rot. dec. 1. hoc tit. in nou. videtur enim renũciaſſe attentatis, qui paſſus eſt ſententiam tranſire in rem iudicatam Creſcen. deciſ. 140. Limita quarto, in attentatis, appellatione deſerta, vt in caſu Cæſ. de Graſſ. deciſ. 2. hoc titu. Limita ſexto, quantum ad hoc, vt attentata non præſumatur in dubio Creſcent. deciſ. 1. de cau. poſſeſſ. & proprie. Limita ſeptimo vbi conſtat de nullitate appellationis, vel non intereſſe partis Rot. deciſ. 75. hoc titu. in antiqu. Limita octauo, vt non reuocentur ad inſtantiã illius, de cuius iure clare nõ cõſtat Rot. in deciſ. 76. Limita nono, in attentatis poſt appellationẽ extraiudicialẽ Rot. in deciſ. 38. in nou. Limita decimo, vt attentata poſt appellationem a grauamine, non reuocẽtur, niſi prius cõſtiterit de grauamine Rot. in deciſ. 44. in nou Itẽ limita in attentatis per partem vna cum tertio, quia non veniunt per modum attentatorum reuocanda Biſignet. deciſ. 3. eod. titu. Item limita, vt non dicatur attentatum, quod factum ſit ob aliam rem, quam de qualis pendet Ant. Faber deciſ. 8. vt lit. pend. Item limita, vt non ſint reuocãda, ſi reuocatio citra euidentem iniuriam fieri nequeat, idem in deciſ. 16. eod. Item limita in attentatis ab ignorantibus Cam. Imper. in ver. attentata. Item limita vbi conſtat de non iure petentis de Lauren. deciſ. 8. Item reuocãtur ante omnia attentata pendente cauſa nullitatis Ioſeph Ludou. deciſ. Lucen. 59.

Digitized by Google

COLLECT. 278.
Super cap. quoniam de Iur. patron.

¶ Præſentatorum quis prȩferatur.

INter plures præſentatos præfertur, qui maiores habeat voces, eſtque magis idoneus hoc dicit. Vide Alexan. Rauden. in deciſ. Piſan. 33. cum duobus ſequen. Nota quod præſentatus à pupillo maiore infante prȩfertur præſentato à tutore Ro. dec. 6. hoc tit. in antiq. Sic præſentatus à donatario præfertur præſentato ab hærede donatoris Rot. deciſ. 18. eod. Sic præſentatus ad eo, qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentãdi præfertur præſentato à proprietario Anto. Faber deciſ. 5. de Iur. patro. Sic præſentatus à patre patrono præfertur præſentato à filio, penes quem, viuente patre: non exiſtit iuſpatronatus Caputaquen. deciſ. 36;. Item præſentatus à creditore, qui tenet villam in pignus præfertur præſentato à debitore Ann. allegat. 109. Item ſi vnus ex præſentatis eſſet Doctor, & Ciuis, præfertur extero, & idioto Maſtril. deciſ. 2. par. 1. Item nominatus à fundatore, vt in cauſa Mar. Anto. de Amat. deciſ. 4.

COLLECT. 279.
In l. exercendis C. de fid. inſtrum.

¶ Teſtibus quibus in caſibus non credatur.

HIc probatur, quod ęquiparatur depoſito teſtium inſtumentis; depoſitio tamen teſtium in multis non probat. Primo teſtibus examinatis parte non citata Achil. de Graff. deciſ. 1. de teſtib. Fab. deciſ. 13. de teſtib. quod amplia, vt per Creſcen. dec. 2. eo. Fallit in præſentia partis Rot. deciſ. 22. eod. in nou. Item teſtis afferẽs ſe accepiſſe poſſeſſionem nomine alterius non probat Achil. deciſ. 3. eo. Sic teſtis voluntarius, & nimis velox ad deponendum Viu. deciſ. 171. Sicut & qui habet intereſſe ſuper illo negatio Viu. deciſ. 179. Et deponens non veriſimilia idem in deci. 199. vel eſſet vnus teſtis Viu. vbi lim tat deciſ. 172. Item teſtis deponens per dictionem (in circa) in cauſa, quæ eſt fundata in tempore certo, non probat concludenter Viu. deciſ. 354. Sic teſtis de auditu idẽ deciſ. 386. vbi limitat & dec. 288. Sic teſtis deponentes per eundem præmeditatũ ſermonem, niſi eſſent bonæ conditionis, & famæ Viu. dec. 164. Item ſi non conſtet illum iuraſſe tactis ſcripturis. Veral. deciſ. 295. par. 3. In hoc uide Theſſaur. deciſ. 43. Item deponens de geſtis à ſe factis Beninten. dec. 64. Item non probat in eo, quod deponit vltra articulum Bellam. deciſ. 370. Item ſi producatur in teſtem Sacerdos reuelans ſacramentalem confeſſionem Fab. deciſ. 38. de teſtib. Sic etiam creditur plus duobus affirmantibus quam mille negantibus Viu. deciſ. 166. vbi limitat, & deciſ. 366.

COLLECT. 280.
Ad Rub. Pragm. de Baro.

¶ Baronum.

NVm ad alienationem Subfeudi ſufficiat aſſenſus Baronis? affirmatiuè Affiict. deciſ. 243. Barones, qui debent habere Ærarium pro conſeruatione fructuũ feudi, an etiam quando ipſi colunt feudũ, affirmatiue de Fran. deciſ. 128. Num Baro poſſit ſuis Vaſſallis prohibere venationem in locis publicis, negatiue idem deciſ. 158. contrarium Gram. deciſ. 67. Num Baro poſſit feudũ alienare inuitis Vaſſallis, decidit idẽ de Frãch. dec. 17. Nũ Baroni habẽti propria animalia teneatur Vaſſallis ſeruire cum proprijs animalibus, prout diſponit Conſtit. Reg. Sic noſtra ſeruitia,

Digitized by Google

tia, affirmatiue idem deciſ. 211. Num Barone contradicente, poſſit M.C. in cauſa appellationis cognoſcere de cauſa principali, negatiue de Franch. deciſ. 531. Num Baro poſſit cogere Vaſſallos, vt molant in eius Molendino, deciſum negatiue Ann. alleg. 116. Num fida ſpicæ ſpectet ad Baronem, affirmatiue idem alleg. 108. Num Barones poſſint expellere mercatores ab eorũ Terra, negatiue Ann. ſing. 54. Baro petit remiſſionem Vaſſalli ſui, etiam poſt terminum datum, idem ſing. 55. non tamen poſt ſententiã foriudicationis Idẽ ſing. 56. Sic etiam petit remiſſionẽ ſui ſubditi alibi capti cum re furtiua Maſtril. deciſ. 147. Quod eſt notandum ad limitationem eius, quod dicit Bart. in l. ſi dominium ff. de fur. Nũ Baro poſſit prohibere ſuis ſubditis ius piſcandi in flumine, negatiue Guid. Pap. deciſ. 514. Baro non prohibet venationem Ann. ſingu. 59. Baro non prohibet Vaſſallos adire Regia Tribunalia Boer. deciſ. 114. Fallit in præiudicium ſuæ iuriſdictionis Ann. ſing. 62. Num Conſpirans contra Baronem dicatur cõmittere crimẽ læſę Maieſtatis, negatiue Viu. dec. 278. Intrigliol. deciſ. 42. Nũ Baro poſſit refirmare in officio Capitaneos, ſiue Syndicos, affirmatiue ex cauſa Viu. deciſ. 129. Nũ Baro poſſit ꝓhibere ſuis Vaſſallis furnorũ conſtructionem ex cõuẽtione, affirmatiue Theſſau. dec. 25. Baro cognoſcit de ruptura ſaluaguardiæ, idem deciſ. 13. Num habeat locum in Barone l. vni. quan. Imp. vide eundem deciſ. 177. Num Vniuerſitas poſſit vendere proprium nemus in præiudicium Baronis, qui in illo vti primus ciuis habet ius paſcendi, affirmatiue de Frãch. deciſ. 197. Num Baro poſſit facere gratiam de delicto pendente appellatione affirmatiue de Franch. deciſ. 370. Baro habens tantum poſſeſſionem feudi poteſt interuenire, & dare vocem in parlamento Maſtril. deciſ. 18. Num ſuccedẽs ex pacto, & prouidẽtia Principis poſſit reſcindere obligationes factas per anteceſſores, affirmatiue Milanen. deciſ. 7. contra nouiſſime in ead. Rot. Maſtr. deciſ. 14. Num Officialis Baronis poſſit conſtitui vltra annum, negatiue Maſtril. deciſ. 188. vide Mar. deciſ. 19. par. 2. Num impoſitio aſſiſiæ ſpectet ad Catapanos, an vero ad Baronẽ de Franch. deciſ. 511. Num aquæ, ſeu flumina ſint Baronis idem in deciſio. 183. Quando Baro in vna Prouincia habet plures terras poteſt in vna ex ijs tenere Auditorem ſecundarum cauſarum de Franch. deciſ. 526. nonnulla in materia Baronis Affl. dec. 265. & Ioſeph de Seſſe in dec. Rotæ Aragon. 36. vbi etiam late diſputat ſi Vaſſalli Baronum poſſint ſe redimere quo venduntur.

COLLECT. 281.

In l. 1. ff. de teſtib.

¶ Teſtis in cauſa propria.

QVilibet poteſt eſſe teſtis, niſi expreſſe reperiatur prohibitus hoc dicit. Sed prohibetᷓ Vaſſallus pro domino ſuo Caputaquen. dec. 276. par. 3. Item qui non eſt omni exceptionẽ maior contra matrimonium, idem dec. 287. p. 3. & ſic eſt deciſus Tex. in c. 1. de conſang. & affin. vide eundẽ dec. 286. par. 3. Item habens intereſſe ſuper illo negotio Viu. deciſ. 179. Itẽ pupillus in cauſa ciuili Anto. Fab. in deciſio. 12. hoc titu. Item Aduocatus in cauſa ſui clientis Fab. deciſ. 19. eodem. Item teſtis domeſticus idẽ in deciſ. 60. eod. Itẽ fæmina in re, quæ non niſi per maſculos probari poſſit Faber deciſ. 58. eod. Item Sollicitator in cauſa per dominum miſſus, ſecus ſi per procuratorem Rot. deci. 12. hoc tit. in nou. Itẽ cedens pro ceſ-

ſionario Mohed.deciſ.2.&.3.hoc titu. Item inimicus capitalis Creſcen.deciſ. 3.eod.Item habens commodum in re non obſtante proteſtatione Polid.Rip. in obſeru.165.Et qui teſtes non admittantur in criminalibus decidit Triuiſa. deciſ.49.par.2.Item teſtis familiaris Valaſ.deciſ.82.Item teſtis in facto proprio teſtimonium ferens Valaſ.deciſ.73. Itē venditor in cauſa emptoris, donator in cauſa donatarij Cappel.Tholoſ.in deciſio.93.

COLLECT. 281.

In l. 1. ff. de fur.

¶ Furti.

HIc habes diffinitionem, & varias ethymologias furti.Quęre ad materiam num fur puniendus,etiam ſi res furata domino reſtituatur? affirmatiuè Viu.deciſ.146.Nū ex ſola confeſſione rei ſubtractæ abſque eo, quod conſtet de corpore ſubrepto poſſit quis de furto puniri, deciſū negatiuè Ant.Faber in deciſio.2.hoc titu.vbi in dec.1.ponit īdicia ex quibus fur torqueri poteſt,& in deciſio.5.Num furtum poſſit probari in genere,quod non ſit probatum in ſpecie,ad finem puniēdi, & dicit,quod ſic. Emptor rei furtiuæ tenetur illam vero domino reſtituere non reſtituto ſibi prętio Hieron.de Lauren.deci 30. quam deciſionem no. ad l. in ciuilem C.hoc titu. Sed quid ſtante proteſtatione,quod emit pro vero domino?certè adhuc amittit prætium, quicquid dicant inuentores huius cautelæ, Ioſeph Lud. deci.Peruſ42.& ſic eſt prouiſum in Regno per Reg. Pragm.1. de emp. & vend. quod amplia, etiam ſi extaret conſuetudo,vel ſtatutū loci in contrarium Cappell. Tholoſ.deciſ.151.Num res furtiua reperta penes aliquem faciat indicium ad torturam, negatiuè Anto.Faber deciſ.4. hoc titu.in Regno tamen debet oſtendere authorem, nè alioquin habeatur prò conuicto, per Reg.Pragm.51.inter Pragmat.ordinarias Fab.de Anna,Num poteſt quis perquirere domos alienas pro inueniendo furto,affirmatiue Boer.deci.174.quam teneas ad ornatum l.requirendi C.de ſeru.fug. Num creditor furans ſuo debitori pro ſuo creditoveniat puniendus pœna furti ordinaria, negatiue Ioſeph Ludou.deciſ.Lucen.1. Si tria, pluraue furta in vna nocte fuerunt facta,an reputetur vnum furtum, negatiue Boer. deciſio. 219. Furantes in itinere an, & qua pœna puniendi item Boer. deciſ. 173 Furis & latronis differentiam ponit Mar.deciſ.4.par.2.Furtum ſi à pluribus fuerit factū an & quando teneantur omnes inſolidum Theſſ.deciſ.254. Quando quis non habet animū furandi, nec lucrum faciendi, ſed ſic vtendi re veluti ſua, nō debet in pœnam furti condemnari Cornaz. deciſ.14. Num abſolutus à pœna furti cenſeatur etiam à reſtitutione ablatorum,negatiue Rot. Lucen.diuerſ.deciſ.62. De pœna furti magni Mar.deciſ.6.par.2.& deciſ.5. de pœna ſimplicis latrocinij,& in deciſ.7. quando emptor rei furtiuæ eam conſumpſit.Num Reg.Pragm. ædita contra fures ſcalantes domos, frangentes, & diſcaſſantes ianuas, habeat locum in alijs furibus non frangentibus, &c. vt ſic poſtea deponentibus tribus ex his in tortura contra conſocios, hi nominati habeantur pro conuictis,affirmatiue de Franch. deciſio. 570. Num diſpoſitio Cap.Reg. imponentis furanti vltra vnciam pœnam mortis habeat locum in crimine peculatus, affirmatiuè de Franchus deciſ. 315. Num fur aufugiens ad Eccleſiam cum re furata gaudeat eius immunitate, affirmatiue Gam.dec.171. Num ſtante ſtatuto, quod vniuerſitas te-

Digitized by Google

teneatur ad emendam damnorum in eius diſtricto factorum, teneatur pro furtis nocturno tempore factis, affirmatiu eMagon.deciſ.Ro.Florent.123. Et nũ teneatur pro furto facto eius am baſiatori in itinere, affirmatiue, ſi ambaſiatura nõ ſit affectata de Franch. deciſione 146.Num bona furis ſint tacite obligata affirmatiue Viu.deciſ.451. Emens a fure,& abſolutus a pęna furti quia forſan non conſtitit, quod emerit ſcienter, an teneatur ad rei reſtitutionem,ſi rem furtiuam alienauit, dicas, quod tenetur ad reſtitutionem prętij,ſi alienauit,poſtquam ſciuit rem eſſe furtiuam Ro.Lucen.diuerſ.deciſ.131.Pęna receptãtis res furatas eſt triremium per quinquennium Peguer.deciſio.:5. Quid agendum, quando de quantitate iterum ſubreptarum minus appareret, deciſum eſſe ſtandum iuramento dam num paſſi,idem Peguer.deciſ. 23.

COLLECT. 283.

Ad Bar.in l.ſi dominium ff. de fur.

¶ Fur in quo loco puniendus.

FVrtum poteſt puniri vbi eſt cõmiſſum,& vbi eſt contrectatum,& licet hoc habeat contradictores, nihilominus in Regno hoc iure vtimur, vſq; adeo,quod etiam ſi fur ſtetiſſet per momentum in loco contrectationis, ibi veniat puniendus Capyc.in deciſio. 104. Hanc doctrinam Bar.habes limitare cum minus appareret ex proceſſu de contrectatione rei ſubtractæ Vincen. de Franch in deciſ.681.Secundo limita quando Iudex loci haberet iuriſdictionem priuatiue de commiſſis per Subditos etiam extra territorium, idem de Franch.in deciſ.129.limita tertio,quando fur rem furatam alienaſſet,quia tũc prætium non ſuccedit loco rei Mar.deciſ.176.

COLLECT. 284.

Super cap. quoad ſedem de frig.& maleſic.

¶ Impotentiæ ad copulam.

IMpotens ad copulã eſt impotẽs ad contrahendum matrimonium hoc dicit.Qualis debet eſſe hæc impotẽtia, decidit Farinac.deciſ.75.An ad eã probandam ſufficiat triennalis cohabitatio,decidit idem deciſ. 27. Num impotentia proueniens ex lepra ſit iuſta cauſa ſeparandi matrimonium, affirmatiue Anton Fab.deciſ.2. de repud. Num ſeparato matrimonio ob impotentiam copulæ ſint reſtituẽda iocalia, affirmatiue Caualcan.in deciſ.18. Num impotentia coeundi accidentalis impediat matrimonium contrahendum,deciſum negatiue Viu.in deciſ.272.Num ſi impotentia proueniat ex maleficio,poſſit matrimonium ſeparari decidit Cappel. Thol.in deciſ.380.Num in dubio quis præſumatur potens ad copulam, deciſum affirmatiue Triuiſa. deciſ.29.

COLLECT. 285.

In l.ſicut C.de præſcrip.30. vel 40.ann.

¶ Actio num præſcriptionis.

OMnes actiones,quæ minori tempore limitatæ nõ ſunt 30.annorum ſpatio præſcribuntur hoc dicit.Sic etiam 20 annis præſcribitur iuri agendi ad ſupplementũ legitimæ Moh.dec. 3.de præſcrip.Boer.deciſ.250. Sic reductioni ad arbitrium boni viri Affl. deciſione 132. Sic exequutioni ſententiæ, idem Affliĉt.in deciſ. 245. limita ſi eſſet cæpta exequutio, & minus finita Achil.de Graff in deciſ.5. de præſcrip. ſic etiam iuri menſurandi præſcribitur triginta annis Theſſau. deciſ. 186. Sic

remedio cap reintegrandæ, 3.quæſt. 1. Sebaſt.Medi.deciſ.18. Et eodem ſpatio contra Fiſcum Surd.deciſ. 1. Sic beneficio.l.2.de reſcin.vend.Anto.Fab. deciſ.11.hoc tit. Et quod præſcriptio 30. annorũ procedat in actione perſonali etiam cum mala fide no.Mar.deciſion. 436.par. 1.Sic etiam 30. annis præſcribitur pacto de retrouendendo quandocunque,etiam ſtante iuramento, vide Boer.in deciſ.182.num.12.Vbi pluries fuiſſe iudicatum refert per Curiam, & in deciſ.351.vide Anto.Fab.in deciſ. 3. & 4. hoc tit. Nihilominus in noſtro S. C.(vt habeo ex quadam Apoſtilla ad pennã) fuit multum vẽtilata hæc quęſtio egregia,& tandem fuit dictum hoc tempus non ſufficere,& fuit in cauſa Franciſci Serrano,cum Cæſare Montaquila anno 1565.die 14.Iulij.Quinimo Mynſinger.in cent.1 obſer. 16. dicit ne tempus quidem centum annorum ſat eſſe,fuiſſeq. per Camer.Imper. multoties ita deciſum.Sed quanto tempore præſcribatur famuli ſalario? deciſum triennio Gam.deciſio.354.Romę vero biennio per Bullam Pij Quinti 33.in Bullario fol.973.vt refert Gratia.deciſ. 53.Et quanto tempore Saluiano interdicto,deciſum 10.ann.inter præſentes, & 20.inter abſentes idem Gratia.deci. 15.Et quanto Iuri offerendi Theſſau. deciſ.157.Et quanto cenſui,ſeu penſioni emphyteoticæ, idem in deciſio. 114. Quanto accuſationi fractæ pacis,deciſum viginti annis Mynſinger.centu. 4. obſer.35.Et eudẽ tempore ſcilicet 20. ann.accuſationi homicidij voluntarij, vel caſualis Theſſau.deci.208.Quanto tempore præſcribantur res patrimoniales Imperatoris,deciſum 40.ann.Guid. Pap.deciſ.416.Quanto accuſationi de adulterio,deciſum quinquennio continuo Thoming.deciſ.Lypſien.39.Quanto annuæ præſtationi,deciſum 40.ann. Guid.Pap.in deciſ.407.cũ ſeq.Quanto iuri patronatus deciſum tẽpore immemorabili Mar.deciſ.1141.Quanto tempore præſcribãtur bona indiuiſa Boer. deciſ.58. Et quanto Collectæ Auditor Peruſ.deci. 3.Quanto contra pauperes incertos deciſum cẽtum annis Boer.deciſ.39.Quanto facultas nominandi,deciſum anno Surd.deciſ.216.

COLLECT. 286.

In l.fi.§.fin.ff. de eo.quod me. cau.

¶ Recommendationis,ſeu emparæ.

AD hũc Tex.in quo ſedet materia recomendationis,ſeu,vt vulgo dicitur,emparæ,no. tres deciſiones, primo num carceratus pro cauſis criminalibus poſſit recomendari, ſeu emparari pro cauſis ciuilibus, deciſum negatiue Auditor Peruſ.in deciſ.70. Quid ſi captura pro cauſis criminalibus eſſet iniuſta,deciſum adhuc Vincen.de Frãch. deciſ.70.Quid e contra ſi captus foret iniuſte pro debito ciuili,an poſſit,inſtãte alio creditore recomendari,deciſum negatiue Peguer.deciſ.134.

COLLECT. 287.

Ad Gloſſ.in l.plagij la 2.C.de plag.

¶ Cauſa iniuſta ac beſtialis, an excuſet a dolo.

QVælibet cauſa iniuſta ac beſtialis,vt aiũt,excuſat a dolo,ad hoc in omnium ore deuoluitur iſta gloſ.Limita primo, ſi cauſa hæc orta fuit poſt pęnam incurſam Farinac.deciſ.87.Limita ſecundo, ſi non ex cauſa motus fuiſſe appareat Viu.deciſ.80. Limita tertio,quando quis ea egerit,quę expreſſe ſint contra bonos mores,idem Viu.in deciſ.449. Verum hæc non fuit recepta pro limitatione,vt ibi. Limita quarto,ſiue tertio,vt licet illa cauſa beſtialis excuſet a dolo,nõ tamen a culpa

Mohed.

Mohe.deciſ.3.de ſent.excom.quod no. ad ornatum eius, quod dicit Bar.in l.iuſte poſſidet in fine ff. de aquir. poſſeſ. Ad materiam vide Verall. dec. 108. p. 3.Mynſing.centu.3.obſeru. 98.& Rot. diuerſ.deciſ.583.p.1.

COLLECT. 288.

In l.bene a Zenone C.de quadrien. praſcrip.

¶ Præſcriptionis contra fiſcum.

HAbens cauſam a Fiſco, vel Principe quocunque titulo non poteſt vllo modo inquietari, ſed bene fiſcus, vel Principes infra quadriennium hoc dicit; Amplia, vt procedat in quolibet Principe etiam inferiori, habente tamen iura imperij Anton. Fab. deciſione 1. hoc tit. Amplia ſecundo, vt hæc exceptio poſſit reſeruari vſque ad merita cauſæ de Franch.deciſ.377. Amplia tertio, vt fiſcus poſſit moleſtari etiam elapſo quadriennio, exiſtente ignorantia de Laurent.deciſione 18.Limita, vt hæc diſpoſitio ceſſet,quando cõſtat de mala fide Farinacc.deciſ.36. Vbi vide ad materiam,& Gram. deciſ.65.

COLLECT. 289.

In l.exiliũ triplex ff.de interd.& releg.

¶ Exilij.

POnit Iuriſconſultus hic quatruplicitatem exilij. Ad quam no. num exilium, ſeu relegatio ſit pæna capitalis affirmatiue Cornaz. deciſ. 197. num condemnati in exilium ſub fideiuſſoribus de finibus ſeruandis, ijs non ſeruatis, veniant irremiſſibiliter mulctãdi de exilio fracto, pæna quæ fideiuſſoris incurſa,affirmatiue Viu. in deciſ. 505. Et quæ ſit pæna frangentis exilium recurre ad diſtinctionem Peguer.in deciſ.41 Num frangẽs exilium incurrat pęnam ſponte ſuſceptam ipſo Iure,vel requiratur, quod præcedat ſententia declaratoria, reſpon. pro ſecundo caſu idem Peguer.deciſ.90.& in deciſ.præceden.Habes an Præſes Prouinciæ poſſit in Inſulam relegare,quę non ſubeſt ei,& dicit quod non; ſed illius aſſignationem remittit arbitrio ſuperioris.Ad materiam vide de Franch.deciſ.116.

COLLECT. 290.

Super Authen.licet C.de natur.libe.

¶ Filiorum Naturalium.

SVper hac Authen.intendo tractare multa de filijs naturalibus. Primo num valeat donatio inter patrem,& filium naturalem in præmium emancipationis, deciſum negatiue Guid. Pap. in deciſ.632.Num teſtamentum imperfectum, quod inter liberos valere dicitur,inter liberos naturales ſubſiſtat,negatiue Theſſau.deciſ.94. Quod eſt notandum pro limitatione l.hac cõſultiſſima §. ex imperfecto (de quo ſupra Collect.C.de teſtam.Filium naturalem an pater teneatur alimentare, affirmatiue Theſſau.deciſ.211. Vbi ampliat, & limitat.filius naturalis num petere poſſit legatum, & alimẽta, negatiue Surd. deciſ.240.Num priuilegium,quod mulieribus Neapolitanis intelligatur præſtitus aſſenſus in inſtrumento dotali, procedat in filia naturali Neapolitani, negatiue de Franch.deciſ.452.Num filius naturalis ſuccedat patri ab inteſtato,deciſum affirmatiue in duabus vncijs ideſt. In ſextã partẽ hęreditatis nõ exiſtẽtibus legitimis, & naturalibus, ſecũdum quod diſponit hæc Auth. idem de Franch.in deciſ.291.Num fratres legitimi,&naturales poſſint ſuccedere ab intaſtato fratribus tantum naturalibus ex parte patris plebei,deciſum affirmatiue Gam.deciſ.3.Et num fratres naturales

rales ſuccedant ſibi inuicem ab inteſtato,affirmatiue Anto. Faber deciſ.2.hoc tit.& quomodo Theſſau.Fil. deciſ. 22. Num filius naturalis habeat quærelam inofficioſi aduerſus teſtamentũ patris negatiue Fab. deciſ. 3. eod. Num retineat nobilitatem , affirmatiue ſi modo nobiliter viuat,ſitque agnitus a Familię capite idem Fab.deciſ.11.eod. titu. An quando filius legitimus,& naturalis,lite pendente ſuper alimentis,tenetur ſatiſdare,ita,& naturalis , affirmat. idẽ in deciſ.4.Vita,& militia an debeatur filio naturalis Baronis decidit Maſtril.deciſ.85.Quando dicatur filius naturalis, idem in deciſ.152.An iſti filii naturales ſuccedãt in emphyteuſi patri conceſſa, deciſum negatiue Triuiſa. deciſ. 26. Qualiter Naturales ſuccedant , ponit Mar.deciſ.12.par.1.

COLLECT. 291.

Ad Bar. in l.amiſſione §.qui deficiunt ff.de cap.diminu.

¶ Bannitorum .

AD materiam Bannitorum , de qua hic. Quære num bannitus poſſit teſtari,deciſum negatiue Farinacc.in deciſ.55. Num in confiſcatione bonorum habeatur pro mortuo, eique in iudicio denegetur audientia, affirmatiue idem in dec.54.Item bannitus propter homicidiũ eſt incapax hæreditatis maternæ,idem Farinacc.deci.17.Item poteſt impune occidi . Limita appellatione pendente Viu.deciſ.335.Item ex ſtatuti diſpoſitione habetur pro confeſſo, atque conuicto,nec alia opus eſt ſententia;idem Viu.deciſ.439.Num occidens bannitum proditorie,vel odio priuato, auferendo ei veſtes , debeat puniri,deciſum negatiue Maſtrill. deciſ. 104. & ita in facti contingentia Nos iudicauimus his menſibus elapſis in Curia Archiepiſc.Neapol. Num bannitus poſſit audiri accuſando vxorem adulteram Triuiſa.deciſ.3.par.2.Num amittat beneficium primæ inſtantiæ Mynſinger. cent.1.obſer.90.Item non poteſt a ccuſationem inſtitutam ante bannum proſequi Mynſinger.cent.3.obſer.30.Item non poteſt abſolui a banno ſine conſenſu eius,qui bannũ obtinuit,idem Mynſing.cent.5.obſer.11. Item bannitus ob contumaciam ante purgationem non auditur ad docendum de innocentia ſua,idem cent.2.obſer.88.Num ſuccedat in bonis extra territorium Auditor Peruſ. deciſ. 11. Conſuetudines Neap. loquentes de mortuo, an compræhendant bannitum , ſeu foriudicatum , de Franch. deciſ.689. Foriudicato ninus exiſtẽte in poſſe Curiæ,an pro eius parte poſſit dici de nullitate ſententiæ, affirmatiue idem de Franch.deciſ.688.Itẽ bannitus amittit ius prothomiſeos Magon.deciſ.Floren.26.& in dec.99.num æquiparetur deportato . Bannitus quo impune offendi poſſit an debeat eſſe iuſte bannitus, vel ſufficiat ſola deſcriptio,pro ſecundo caſu idem deciſ.128. Num ſtatutum contra receptantem bannitum habeat locum contra receptantem clericum bannitum negatiue Gramm.deciſ.29.

COLLECT. 292.

In l.tranſigere C.de tranſact.

¶ Iuriſcomponendi .

HÆc eſt famoſa lex.& tractat ſuper quibus criminibus poſſit fieri trãſactio . Et in hoc videant Regnicolæ Conſt.poſt citationem . Et ſic ad materiam circa ius componendi, vel faciendi remiſſionem delinquentibus,de qua in l.componere enim eſt idem , quod tranſigere, vt probatur in l. ab accuſatione ff.ad Turpill. Quære num tutor

poſſit

Digitized by Google

poſſit remittere quærelam, deciſum affirmatiue cum decreto Vinc. de Franc. in deciſ. 535. Num pater poſſit remittere offenſam filio factam, deciſum negatiue idem de Franch. in deci. 715. Num Princeps poſſit facere gratiam de delicto abſq; partis offenſæ remiſſione, negatiue Theſſ. deciſ. 15. Num ius faciẽdi remiſſionem cõpetat iure hæreditario, vel sãguinis, deciſum pro ſecundo caſu de Franch. in deci. 611. Num pater poſſit remittere necem filii, aliis filiis, & fratribus mortui inuitis, affirmat. Boer. deciſ. 120. Num filius præferatur Abbati in nece patris monachi vindicanda, ſeu remittenda, deciſum affirmatiue Boer. deciſ. 121. Et ad Tex. num tranſigi poſſit ſuper raptu, & inceſtu, decidit negatiue Boer. deciſ. 91. Et num ſuper adulterio decidit Viu. in deciſ. 228 Ad materiam compoſitionum habes plures Prag. & Ritus, vt 272. cum trib. ſeq. Vnũ no. quod nullus poteſt admitti ad compoſitionem niſi prius conſtet de delicto per teſtes, vel per rei confeſſionẽ vt habetur expreſſe in ritu 276. quod pauci Barones aduertunt.

COLLECT. 293.

Super Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 20. de reſor.

¶ *S*ententiæ habentis vim diffinitiuę.

QVandoquidẽ S.C. hic parificat (vt vides) ſententiã interloquutoriã vim habere diffinitiue ſententiæ, not. breuiter, quæ dicatur habere vim diffinitiuæ, & quidem multa eſt interloquutoria habens vim diffinitiuę Rot. Lucen. diuerſ. deciſ. 84. Sic ſentẽtia lata ſuper ætate ad finẽ concedendæ reſtitutionis in integrũ eſt interloquutoria habens vim diffinitiuæ Viu. in deciſ. 302. Sic præceptũ de ſoluendo Ro. Lucen. deciſ. 80. Sic ſententia, per quã denegatur appellatio eſt interloquutoria habens vim diffinitiuę Valaſ. in dec. 47. Et qñ interloquutoria dicatur vim habere diffinitiuę, & de interloquutoriarum differẽtijs vide pulchrã dec. Ro. Lucen. 95. & Mynſing. cen. 3. obſer. 88. & hæc deſeruiũt ad clariorem mentem Conc.

COLLECT. 294.

In l. quod iuſſit ff. de re iud.

¶ Iudex quibus caſibus interloquutoriam reuocare poſſit.

POteſt Iudex reuocare ſuã ſententiã ĩterloquutoriã, h. d. Vnde in oĩbus infradicẽdis caſibus poteſt quod interloquutus fuerit reuocare, eo quia sũt sẽtentiæ interloquutoriæ, vt ea, quę eſt lata ſuper peremptoria obſtante, vel non obſtãte Ro. Lucen. deciſ. 76. Et ea, quæ eſt lata ſuper cõpetentia, vel incõpetentia Iudicis Mynſing. cẽt. 3. obſer. 35. Et ea quę eſt lata ſuper deſertione appellationis Gui. Pap. in deciſ. 11. Et quæ lata eſt ſuper impoſitione ſecũdi decreti, idẽ Gui. Pap. dec. 10. Et quæ lata eſt ſuper nullitate ꝓceſſus. Idẽ in deciſ. 220. Et q̃ lata eſt ſuper reiectione articulorũ Triuiſa. dec. 4. p. 1. Et quæ lata eſt ſuper exequutione ſententiæ Balb. deciſ. 422. Et quæ lata eſt ſuper ineptitudine libelli Balb deciſ. 4 1. Et quæ lata eſt ſuper receptione teſtiũ examinandorũ ad perpetuam rei memoriã Carta. deciſ. 27. Et illa, quę eſt abſolutoria ab obſeruatione iudicii de Amat. deciſ. 66. Limita in caſu Polid. Rip. obſer. 131. Et quæ lata eſt ſuper appellatione ab interloquutoria eſt interloquutoria reſpectu partium, licet diffinitiua reſpectu Iudicis Iaffre. deciſ. 219. Itẽ præceptũ de exhibẽdo eſt interloquutoriũ Gratia. deciſ. 97. Itẽ ſententia banni, ſeu relegationis eſt interloquutoria Mar. deciſ. 363. par. 1. Et quę ſit sẽtẽtia interloquutoria, & quæ diffinitiua vide Cornaz. in dec. 29. & Cam. Imper. ver. ſententia. Verum eſt tamen quod quando ſimpliciter tractatur de ſen-

ſententia, intelligitur de diffinitiua, Viu.in deciſ.215.

COLLECT. 295.

In l.1.& l.Senatuſconſultum C.ad Velleia.

¶ Velleiani.

VElleiani beneficium conceditur mulieribus prò aliquo ſe obligantibus, vel intercedentibus. Amplia primo, vt hæc exceptio opponi poſſit etiã in exequutione ſententiæ Maſtrill.dec. 151. Amplia ſecundo, vt mulier iuuetur Velleiano etiam contra ſuum fideiuſſorem, ſi ſoluerit ille Faber dec.6.de Velle. Amplia tertio, etiam ſi mulier conſtituat ſe corream debendi pro marito, idem Fab.dec.10.eod.tit.ad Velle. Amplia quarto, vt etiam iuuetur mulier intercedens pro filio carcerato de Franc. deciſ.578. Nunc limita, & primo, vt ceſſet quãdo mulier aliquid accepit, quod non ſit parui momenti Gam. deciſ.141. Limita ſecundo, vt nõ iuuetur, quando ſe obligauit pro marito liberando, qui in carcere detruſus erat ex cauſa delicti Fab.deci.16.eod. Limita tertio, ſi eius obligatio eſſet facta ad pias cauſas Vin. de Franch.deciſ.237. Limita quartò, vt ceſſet Velleianum in cauſa dotis per mulierem promiſſæ ei, qui alioqui vxorem ducturus non erat Fab.dec.14.eo. Limita quinto, vt pariter ceſſet in antephato de Franch.deci.282. Limita ſexto, quando certiorata de hoc beneficio, ei renũciauit cum iuramento Theſſau. dec.222. Cappell.Tholoſ.deciſ.37. Sed hodie hoc non procedit in Regno per Prag.1.de Velle. Limita ſeptimo, vt ceſſet Velleianum, quando mulier ſe obligauit pro marito ægeno obligante in cauſam alimentorum pro ſua familia Faber deciſ.8. vbi ſupra. Limita octauo, vt etiam mulieri ab alio deceptæ minus ſubueniatur Velleiano aduerſus eum, quem & ipſa decepit, idem Fab. dec.4.eo. Limita vltimo, vt non iuuetur quoad eludendam exequutionem, quæ fiebat contra maritum, pro quo ſe obligauit, idem Fab.deciſ.17.ibid.

COLLECT. 296.

In l.is qui aggreſſorem C.de ſicar.

¶ Aggreſſorum.

AGgreſſus in dubio diſcrimine vitę conſtitutus poteſt licitè ſuum occidere aggreſſorẽ hoc dicit. Limita aggreſſore aufugiente, quia tunc punietur pęna extraordinaria Seſſe dec. Aragon. 4. Aggreſſus, qui prius fuerit percuſſus quamuis læuiter, an, ſi in aduerſarium repercutiendo, modũ exceſſerit, ad ſui defenſionem id effeciſſe videtur, ita, vt excuſetur a pœna? deciſũ affirm. quantũ ad pœnam ordinariã Barz.dec. 182. Aggrediẽs armis, an poſſit impunè ab aggreſſo percuti, & occidi, deciditidẽ Barz.in deciſ.181. Num expectantes in loco dicãtur aggreſſores, deciſum affir. Rot.Lucen.diuerſ.dec.41. Et occiſo altero rixantium quis in dubio præſumatur aggreſſor vide Boer.in deciſ.237.

COLLECT. 297.

In l.etiam C.de teſti.

¶ Teſtium domeſticorum.

DOmeſtica teſtimonia repelluntur, hoc dicit. Limita primo, vt poſſint teſtificari contra Cappell. Tholoſ. deciſ.4. Limita ſecundo, in ijs, quæ non niſi per domeſticas perſonas probari poſſunt Fab. deciſ.60. de proba. Limita tertio in teſte inſtrumentario, qui auditur etiam ſi ſit domeſticus tempore teſtimonij Fab.deci.7. hoc titu. Limita quar-

Digitized by Google

quarto, in Sollicitatore, qui licet ſit domeſticus admittitur tamen ad teſtificandum pro domino Rot. deciſ. 12. de teſtib. in nou. Limita quinto in vxore contra maritum Fab. dec. 1. de prob. Limita ſexto, in ſubſidium, quia admittuntur domeſticæ, & aliæ inhabiles perſonæ Mynſing. cen. 3. obſer. 16. Ad materiam vide Gram. deci. 45. & Rot. Lucen. deciſione 72.

COLLECT. 298.

Super Prag. teſtem falſum de falſ.

¶ Declarationis vſus teſtium.

AD materiam declarationis vſus teſtium, de qua hic, Quære num terminus partibus per Iudicem ſtatui debeat, ſi vti velint teſtibus necne, deciſũ affirmatiue Viu. in deciſ. 71. imo requiritur inſtantia partis in iudicio, vt eius aduerſarius declaret an velit vti teſtibus. Num producenti inſtrumentum, vel teſtem ſuſpectum de falſo poſſit aſſignari terminus præciſe ad reſpondendum, quo elapſo cogatur reſpondere affirmatiue, vel negatiue, deciſum quod ſic de Lauren. deci. 50. Num declaratio circa vſum ita facta, quod velit vti in omnibus præterquam in tali, & tali parte, valeat? affirmatiue Surd. deciſ. 16. Et quid ſi ſit facta hoc modo, ſcilicet, quod vult vti quatenus appareat eos dixiſſe veritatem; Reſpon. quod nõ valet, quia debet ſimpliciter reſpondere Afflict. deciſ. 189. Num teſtes producens cogi poſſit ad faciendam declarationem ante terminum datum reo ad ſe defendendum deciſum negatiue Ann. alleg. 2. Ad materiam Capyc. deciſ. 60.

COLLECT. 299.

In l. quoniam nouella, & l. omnimodo §. imputari C. de inoffi. teſtam.

¶ Computationis in legitimam.

AD materiam computationis in legitimam, de qua hic locorum, Quære num monachi in cõputatione legitimæ faciant partem, vel numerum deciſum negatiue Ant. Fab. deciſ. 3. hoc tit. Num donatio facta ob cauſam imputetur in legitimam Fab. deciſ. 30. eo. decidit affirmatiue. Num datum hæredi, contemplatione defuncti imputetur negatiue Fab. deciſ. 35. eo. Num fructus percepti per filiũ imputentur, negatiue Magon. deciſ. Lucen. 83. Num dos data a patruo, qui ſtabat pro communi, & indiuiſo cum patre puellę imputetur in legitimam. Hæc quæſtio pendet ex eo an, ſcilicet dicatur profectitia, & regulariter ſic contra ex coniecturis. Vnde primo caſu imputabitur, ſecundo minime, quia tũc iudicabitũ aduentitia, quę ſint illæ coniecturæ vide Barz. dec. 102.

COLLECT. 300.

Super Rit. M. Cur. Vic. 228. cum multis ſequen.

¶ Electionis Fori.

IN Iſtis Ritibus tractatur materia electionis fori in qua vltra ea, quæ ſcripſimus in Collect. 1. in l. 1. C. quan. Imp. hic aliqua tangemus; Et primo num clericus pro offenſa in eius perſona habeat electionem fori? deciſum affirmatiue de Franch. deciſ. 596. & Ann. alleg. 146. Sed & num pro eius bonis patrimonialibus, negatiue, vt in Ritu 229. & vide Viu. in deciſ. 28. Num prodigi, & furioſi, vtpote miſerabiles perſonæ habeant beneficium electionis fori, affir-

firmatiue de Franch. deciſ. 598. Num ſenibus competant beneficia, negatiue idem deciſ.608. Num vidua dotem re petens habeat priuilegium etiam contra pupillum affirmatiue Anto. Fab.de ciſ. vni. quan. Impe. Sed num habeat electionem fori contra pupillum conuentum ex contractu paterno, negatiue de Franch. deciſ.553. Item pone quod forum elegit, poſtea nubat, num cauſa ſit remittenda proprio Iudicio negatiue de Franc.deciſ.257.Sufficit enim, quod tempore electionis fuerit vidua Valaſ deciſ.57. Et fori electione facta per viduam, & aliam perſonam priuilegiatam, primus Iudex efficitur incompetens de Franch.deciſ.294. Item miſerabilis perſona nō habet hoc beneficium contra aliā perſonā æque priuilegiatā, tunc enim conquaſſantur priuilegia idē de Franch.deciſ. 188. & eſt Ritus 231. imo poteſt dici quod etiam ſi actor ſit priuilegiatus maiori priuilegio, quam reus, nō poteſt vti hoc priuilegio contra eū minus priuilegiatū, per magnam generalitatem dicti Ritus 228.ibi, quod nullus & hoc no.ibi.Sed Afflict.in dec. 56.dicit quod Curialis S. C. tanquam magis priuilegiatus poteſt trahere in eo.S. C.reum de foro Admiratiæ. Priuilegiatus pro iuribus ei ceſſis ex cauſa lucratiua non habet electionem fori, vt in d. Rit. 228. Fallit, ſi ſit miſerabilis perſona de Franch.deci.195.Cōtumax amittit priuilegium electionis fori Afflict.deciſ. 133. Limita in præiudicium Baronis de Franch.deciſ.417.Num pupillus habeat electionem fori quando lis eſt cæpta cum maiore, vide eundem in deciſ. 263. Item Eccleſia habet fori electionem etiam vbi agit ad diſtractum, vt quidam aiunt, vide Capyc.in deciſ.160.& trahit, & non trahitur a priuilegiato conuento ex contractu defuncti iuxta Ritum 234. & eſt deciſio de Franch. 234. Quinimo poteſt dici, quod etiam ſi iſte non fuiſſet conuentus ex contractu paterno tanquam hæres, adhuc non debebat remitti, quia quando coucurrit priuilegiatus de Iure communi, vt Eccleſia, per Ritum 229. Pupillus & vidua, & priuilegiatus de Iure ſpeciali, hic vincitur ab illo, nam priuilegium trahētis de Iure communi eſt fortius priuilegio trahentis de iure ſpeciali, & de hoc non deſunt iura, & authoritates, quæ non citantur hic, & hoc etiā apparet deciſum ex eadē deciſ. de Franc.234.vbi Doctor de Collegio conuentus non potuit obtinere remiſſionem ad Almum Collegium contra quaſdam pupillas. Sed huic propoſitioni non facile acquieuit V.I.D. Franciſcus Antonius Fontanaroſa meus amitinus, iuuenis quidem peritiſſimus, nam dicebat ipſe, quod ſemper eſt eligendus Iudex rei competens, & allegabat deci. Affl.257.quā vide, quia hoc ꝓbat. Sed certe ſuper hoc Curialis S. C. habuiſſet neceſſe conuenire ſubditum magni Admirati, qui erat Iudex competens rei, & tamen fuit obſeruatum contra vt ſupra retulimus ex eiuſdem Affl.dec.56.

COLLECT. 301.

In l.eum qui certarum in fine ff.de ver. oblig.& l.ſi ſterilis §.fin.ff.de acti. emp.

¶ Variationis.

DIcunt hæc iura, quod vbi quis ſimpliciter eſt obligatus, hoc, vel illud præſtare, poteſt quidem variare, vt ſi primo vnum elegerit, poſſit poſtea alterum præſtare. Vnde Affl.in deciſ.146. voluit decidere, quod ſocer, qui tenebatur præſtare habitationem genero ſuo, quem fecit iam habitare ſecum in domo ſua pro primo anno, potuiſſet quidem poſtea variare, & aſſignare illi

aliam

Digitized by Google

aliam habitationem, fundans ſe ſuper his iuribus, Sed mihi parcat dominatio ſua, & credo quod ſocer hoc nō potuiſſet facere, cū elegiſſet, vigore cuius electionis erat ius quæſitū genero, & poſſem plura exēpla, & iura ſimilia adducere, & ad ll. noſtras reſpondetur, quod loquūtur (vt vides) in alternatiuis, quo caſu debitor ita obligatus, non mirum ſi habeat variādi facultatem, vnde merito venit ex quibuſdā reprobatus Affl. noſter. Cæterum ego intendo ſuper his ll. tractare materiam variationis. Igitur no. breuiter quibus caſibus fuerit, vel non conceſſa variatio. & dicas primo, quod in cauſa appellationis poſſit quis variare agendo alia actione, vt in caſu Affl. dec. 53. vbi ęgit quis prius ex teſtamento, & nō potuit obtinere, voluit poſtea agere in cauſa appellationis ab inteſtato, & fuit dictum quod potuerit. Item teſtis poteſt vnum extra iudiciū & aliud in iudicio affirmare, & non iudicabitur falſarius Guid. Pap. in deciſ. 593. Item patronatus poteſt variare, & quomodo vide Polid. Rip. obſer. 197. licet non poſſit lite pēdente Creſce. dec. 10. de iu. patro. Itē qui detulit iuramentum alicui poteſt variare, illudq. reuocare Theſſau. Fil. deci. 16. At clericus habens facultatem nominandi, nequit variare Rot. deciſ. 1. de præben. in antiq. Sic creditor, qui ægit ſemel aſſiſtētia ſuper certis bonis, nequit poſtea ſuꝑ alijs variare Capyc. deciſ. 33. Sic agens contra principalem nequit variare agendo contra fideiuſſorem Guid. Pap. in deciſ. 348. Sic reſeruatario non licet variare Pute. deciſ 193. lib. 3. Sic in reſignatione non habet locum variatio idem Put. deciſ. 114. eod. lib. Sic actuarius ſemel electus nō poteſt variari Polid. Rip. obſer. 141. Et cui permittitur electio, denegatur variatio, dicit pulchre Theſſau. Fil. deciſ. 65.

COLLECT. 302.

In l. de ætate ff. de mino.

¶ Aetatis probationis.

AEtatis ꝓbatio fieri debet cū cauſæ cognitione, alioquin in alijs cauſis poſſet parere magnum præiudicium, hoc dicit. No. breuiter ſuper hac l. quomodo probetur ætas; & primo ꝑ aſpectum Ioſeph Lud. in deciſ. Peruſ. 55. Secundo per librum patris, in quo reperitur deſcriptum tempus natiuitatis filij Ann. ſing. 379. Tertio per librum baptiſmi Viu. deciſ. 489. qui tamen ſit ab ordinario approbatus Poli. Rip. obſer. 247. Sed num probetur ex eo ſolū, quod alicui tanquam minori datus ſit curator? deciſum negatiue in præiudicium tertii Anton. Fab. deciſione 55. de proba.

COLLECT. 303.

Super c. cum ſecundum de hære. lib. 6.

¶ Sententiæ declaratoriæ.

PRobatur ex hoc Tex. illa antiqua, communiſq; traditio, quod requiratur ſentētia declaratoria in pænis ipſo iure incurrendis, & in iuribus ipſo iure competentibus, & ſic dicit Tex. noſter, quod licet bona hæreticorum confiſcantur ipſo iure, nihilominus requiritur prius ſentētia declaratoria, & ita Mynſing cent. 2. obſer. 43. Vnde infero primo, quod licet emphyteuta alienans abſque aſſenſu domini cadat ipſo iure, requiritur tamē domini declaratio Polid. Rip. in obſeru. 290. Infero ſecundo, quod licet mulier propter adulterium amittat dotem ipſo iure, nō tamē ante ſententiam declaratoriam Marti. Coler. deciſio. 29. Infero tertio, quod licet emphyteuta non ſoluens canonem cadat ipſo iure, requiritur tamen domini de-

Digitized by Google

ni declaratio,&per conſequens ex tempore declarationis factę tenetur ad fructuum perceptorum reſtitutionē Mynſinger.cent.6.obſer.83.& Beninten. deciſ.37.Infero quarto,quod & ſi donatio ob ſuperueniētiā filiorū reuocetur ipſo iure,non tamen ante declaratoriam, vt DD.cōmuniter, ſed in hoc contrarium decidit Valaſc.deciſ.31. Infero quinto, quod & ſi hæreticus ſit excommunicatus ipſo iure, ob idque repellatur ab actu ciuili,nō tamen ante declaratoriam Mynſinger.centu.2.obſeru.43. Infero ſexto,quod in pæna, quæ infertur ipſo iure in crimine læſæ Maieſtatis,requiritur ſentētia declaratoria Gam.deciſ.5. Infero ſeptimo quod in caſibus,in quibus quis priuatur feudo ipſo iure,requiritur declaratoria Mynſinger. pulchre in cent.6.obſer.77. Et vltimo, quod in pænis ipſo iure incurrendis requiratur ſententia declaratoria,vide Magon. de ciſ.16. Et quotieſcunque reperies DD. tradētes in pænis ipſo iure incurſis non opus eſſe ſententia,debes intelligere de ſententia diſpoſitiua,non autem declaratoria, quæ ſemper requiritur & vide Gayl.lib.2.obſer.51.

COLLECT. 304.

In l.Lucius,& l.ſi pro ea ff.& C.mand. & cap.fin.de fideiuſſo.

¶ Fideiuſſor an poſſit moleſtare debitorem antequam ſoluat.

ET ſi regula ſit,quod fideiuſſor nō poteſt moleſtare debitorem principalem,antequam ſoluat,plures tamē limitationes reperies reuoluēdo. DD. & præſertim quatuor tradunt præfata iura,quæ vide ibi.Sed tu adde duas deciſiones limitantes hanc regulam, primo quando quis fideiuſſiſſet per inſtrumētum liquidum, quod habet exequutionem paratam de Franch.deciſ.414. Sed ſi non haberet exequutionem paratam, ſicuti inſtrumentum guarentigiatum in Curia Delphinali, hoc non procedet Guid.Pap.deciſ.117.verſus finem. limita ſecundo ſi debitor principalis diu ceſſauit in ſolutione.Afflict.a contrario ſenſu in deciſ.141. in 2. dub. Sed pro quantotēpore intelligitur iſtud diu,dicas quod ſtetur arbitrio Iudicis, vt vltra Gloſſ.ordinarias in omnib.prędictis iuribus decidit Guid. Pap. in d. deciſ.117.& Lud. a Peguer.in dec.190

COLLECT. 305.

In l.fin.C.de compenſa.

¶ Compenſationis.

OMne creditū regulariter recipit compenſationem,fallit in tribus caſibus hic traditis,hoc dicit. Vltra eos tu limita primo,vt nequeat compenſati quod non poteſt ſolui Ant. Fab.deciſ.9.de compenſa.limita ſecundo, in creditore mariti,vt non poſſit obijcere mulieri ex perſona mariti compēſationem quantitatis ſibi debitæ ab eo idem Fab.deci.16.eo.limita tertio,in proprio nomine conuento,vt nō poſſit obijcere compenſationem eius quantitatis, quæ ſibi tanquam alterius procuratori debetur,idē deciſ.17.eo.limita quarto, quando huic exceptioni compenſationis eſſet cum iuramento renunciatum Afflict.deciſ.381 & Pute.deciſ.452. lib. 2.licet Afflict. videatur cōtradicere in deciſ.121.in fine;limita quinto,vt ceſſet cōpenſatio de liquido ad illiquidū, vt hanc l.& vide Affl.d.deciſ.381.in 2 dub.& Fab.deci.10.eo.limita ſexto de ſpecie ad quantitatem Ioſeph Ludoui. deciſ.Peruſ.15.limita ſeptimo,in cauſa attentatorum Achil. de Graſſ. dec. 26. de appell.limita octauo, vt non poſſit compenſari quod tutor debet cum eo, quod pupillo debetur,nec e cōtra Fab.

de-

Digitized by Google

deciſ.8.eo. Limita nono in eo, ꝙ debetur ſub onere præſtandæ ſatiſdationis ante eius præſtationem, idē dec. 6. eo. Limita decimo, vt compenſatio nō poſſit obijci agenti ex iure ceſſo, quãdo debitum eſſet factũ poſt ceſſionem Theſſau.deciſ.221.vide Carta.deci.62. Limita vndecimo, vt compenſatio non fiat crediti vnius cum credito tertij Sebaſt. Medin. deciſione 53. Limita duodecimo, in debito alimentorum Fab. deciſio.7.eo.& Pol. Rip. obſer.40. Limita decimotertio in debito iurato; in quo licet nō admittatur cõpenſatio, admittitur tamen retẽtio Pute.dec.292. lib. 2. Quæro an poſt ſententiã poſſit opponi hæc exceptio cõpenſationis, ita vt eius exequutionẽ impediat? affirmatiue Afflict.in deciſ.121.in 3.dub.& Surd.deciſ.121. Et nũ poſſit obijci cõtra inſtrumentũ dotale? affirmatiue de Franch. dec.642. & Afflict. deciſ.121. in tertio dub.& in primo dub.dicit, quod compenſatio inducitur ipſo iure, & ſic etiã ſi a parte nõ opponatur, & hæc teneas ꝓ ampliationibus regulæ ſuprapoſitæ.

COLLECT. 306.

In l.non ignorat C.qui accu.non poſſ.

¶ Probare debet quis ſe eſſe talem, vt admittatur vt talis.

QVis non debet admitti, vt talis, niſi prius probet ſe eſſe talem, hoc dicit, Ex qua quidem propoſitione infero ego ad multa; Et primo, quod qui dicit ſe procuratorem, debet præſentare mandatum, & legitimare ſuam perſonã, alias non auditur, etiam ſi promittat de rato Viu.deciſ.249. Infero ſecundo, quod ſi quis in impetrando beneficio expreſſerit ſe Magiſtrum, debet in primis ſe talem probare Rot. in deciſ.14.de prob.in antiq. Infero tertio, quod impetrans beneficiũ per contractum matrimonium, nõ auditur, niſi prius illud probauerit, Rot.deci.21.eo. Infero quarto, quod doctoratus expreſſus in gratia prouiſionis eſt verificãdus per impetrantem Verall.deciſ.277.p.1. Infero quinto, quod qualitas, quæ fundat iuriſdictionem, eſt probanda Affl. deciſ. 297. Et hinc ſubinfertur, quod delegatus debet ante omnia præſentare, & exhibere illius commiſſionem, in tãtum, quod ſi prius in cauſa procedat & ſententiã proferat, omnia corruũt, etiam ſi poſtea exhibeat reſcriptũ Gui. Pap. in deciſ. 286. Et quando aliquem citat inferi faciat in citatione originale reſcriptum, & non tranſumptum, alioquin nihil agit etiam ſi deinde originale exhibeat Ann.allegat. 24. & 143. & Mynſinger.cẽt.3.obſer. 3. Infero ſexto, quod arctans ſe probandi aliqui in iudicio, niſi probet perdit cauſam Guid. Pap.deci.365. Infero ſeptimo, quod nõ creditur Iudicis aſſertioni, niſi illud probauerit Maſtril. deciſ. 80. Infero octauo, quod qualitas inſtitutæ actionis, vel accuſationis eſt probanda, alias ſequitur abſolutio, quod intellige, quando qualitas alterat delictum Mynſinger. cent.1.obſeru 40. Infero nono, quod allegans dolum in cauſa fractæ pacis, debet illud verificare, idem Mynſinger. cent.3.obſer.98. Infero decimo, quod quis aſſerens ſe agnatum, atque legitimum ad finem ſuccedendi, repellitur, niſi illam qualitatem probauerit Grati. deci 89 Infertur vndecimo, quod qualitas Notarius eſt in primis probanda Ioſeph Ludou.deciſ Peruſ.114. Infertur duodecimo, quod petens hæreditatem, aſſerenſque ſe hæredem, debet illud in primis probare Verall.deciſ.61. par. 2. Boer.dec.10.& Ludou deciſ.Peruſ.15. Vnde exequutio non fit cõtra hęredes non probato in primis, quod ſint tales Gratia.deciſ.122.bene verum eſt, quod

Digitized by Google

videtur in iure recepta cõcluſio, filius, ergo hæres, agendo quod tamen reſpectu matris negauit Magon. deciſ. Lucẽ. 62. Sed contra eum diſputat Carocc. deciſ. 43. Decimotertio infertur, quod ceſſionarius tenetur exhibere ceſſionẽ, non tamen ante litem cõteſtatam Oſaſch. deciſ. 57. Sed quando ageret tanquam procurator in rem ſuam nomine cedentis, ex quo intentaret directã ante litem conteſtatam Marilia. deci. 7.

COLLECT. 307.

In l. Mæla ff. de alim. & cibarijs leg.

¶ Alimentorum priuilegiorum.

MAteria priuilegiorum alimentorum hic ſedet, & hæc l. iã ponit duo priuilegia vnum eſt, quod alimenta relicta puero ſimpliciter, nõ adiecto tempore debentur vſque ad finem vitę & non vſque ad pubertatẽ, vt dicebat Mæla, & male: alterũ, quod ea relicta vſque ad pubertatem, pubertas illorum fauore extenditur vſque ad 18. annum in maſculo, & vſque ad 14 in fęmina, & ita Mynſin. cẽt. 3. obſer. 12. tu vero adde alia priuilegia. Vnde primum eſt, vt induciæ cõcedi nequeant pro debito alimentorum Surd. deciſ. 323. Secundum quia in hoc debito ceſſat concurrentia creditorum Ann. ſing. 101. vbi idem dicit in debito rerum comeſtibilium. Tertium, quia effectus ſuſpẽſiuus appellationis nil operatur cõtra ſententiam latam pro alimentis Verall. deciſ. 38. p. 1. & Barz. Rot. Bonon. deciſ. 68. quod no. pro limitatione l. 1. in fine ff. ad Turpyl. vbi appellatio extinguit pronunciatũ. Quartum, quia articuli non admittuntur in negotio principali, pendente cauſa ſuper alimentis de futuro Verall. deciſ. 48. p. 1. Quintum priuilegium, quia alimentorũ ſolutio non retardatur propter negotij principalis cognitionem, idem Verall. deciſ. 21. par. 1. Sextũ, quia in cauſa alimentorum proceditur ſummarie, omnique dilatione reiecta idem deciſ. 22. Septimum, quia pro alimentis de futuro poteſt agi cõtra plures hęredes inſolidum, pulchre de Franch. deciſ. 203. Quod deſeruiet ad limitationem l. pro hæreditarijs, cum ſimilibus C. de hæred. actio. Octauum, quia ſuper alimentis non admittitur compenſatio Polid. Rip. obſer. 54. Et aduerte, quia memorata priuilegia habent locum in alimentis de futuro, non autem de pręterito Theſſau. deciſ. 44.

COLLECT. 308.

Super cap. vni. de cler. coniung. in 6.

¶ Clericorum coniugatorum.

CLerici cõiungati hodie habẽt duo priuilegia, vnum, quod ſi quis eos percutiat incidit in excommunicationem, alterum, quod pro eorum delictis criminaliter, vel ciuiliter intentatis, nõ, niſi à Iudice eccleſiaſtico poſſint puniri. Sed vt hoc procedat, tria requirũtur, Primo, quod contraxerint cum vnicis, & virginibus. Secundo, quod tonſuram & veſtes deferant clericales per diſpoſitionem huius cap. Tertio, & vltimo, quod alicuius Eccleſiæ ſeruitio, vel miniſterio ab Epiſcopo deputati, eidem Eccleſię ſeruiant, vel miniſtrent, per diſpoſitionem Concil. Tride. ſeſſ. 23. c. 6. de refor. Et ſecundum hoc adeſt Regia Pragm. prima de cler. & dia. &c. quę incipit; Nuper ad Maieſtatem, quicquid dicebat Ritus M. C. 66. qui fuit correctus per dictam Pragm. & per cap. Regni, quod incipit, non exigit, ſub Rubr. quod cleri cõiug. ſol. collect. Modo amplia prædicta Iura, & primo etiam in eo clerico qui incedit in habitu, & tonſura, caligas vero defert bipartitas diuerſorum colorum Cappell. Tholoſ. deciſ. 32.

Digitized by Google

ciſ.52.vbi reddit rationem, quia appellatione veſtis, caligę non veniunt in materia odioſa; Amplia ſecundo etiam in eo clerico, qui vxorem ſuã notorie adulteram tam ſibi reconciliet, quia licet ſit bigamus, tamen intelligitur bigamus quo ad legem promotionis, non autẽ quoad priuilegium cõceſſum clericis coniugatis per iura prædicta, eadem Cappell. Thol. in deciſ.64.& latius in deciſ.234. Amplia tertio, in clerico coniugato, qui non defert tonſuram propter infirmitatem, vel caluitatem. eadẽ Cappel. Tho. in deciſ.104. Amplia quarto, vt debeat remitti etiam pro delicto commiſſo tẽpore, quo erat clericus, & poſtea dimiſſo habitu clericali, cum vnica, & virgine contraxit, quia tempus commiſſi delicti erit ſpectandum Gram. deciſio. 10. Amplia quinto, etiam ſi ante deprehenſionem pro laico publice ſe gerebat, ac pro tali cõmuniter habebatur, eſt enim etiam remittendus, modo depræhenſionis tempore repertus fuerit in habitu clericali Capp. Thol. in deciſ. 184. Quæ dicit, quod Tholoſæ nunquam fuit practicatus Tex. in cap. ſi Iudex laicus §. fi. de ſent. excom. in 6. qui in hoc expreſſe diſponit contrarium. Nihilominus in caſu cõtrario, ſcilicet quando tempore captionis fuit repertus ſine habitu clericali, vel cum eo, ſed indecenti, vtputa, quia portabat veſtem frontiatam ſuper ſpatulas, vel nimis breuem ſupra genua tunc perdit priuilegium; Vnde quidam clericus coniugatus, qui appenſate commiſerat homicidiũ, & fuit repertus modo prædicto minime fuit remiſſus, imo laqueo ſuſpenſus, vt refert Guid. Pap. deciſ. 138. Ad hæc eſt aduertendũ, quod clerici coniugati vilem artem exercentes poſt trinam admonitionem priuilegio clericali non gaudent Mar. deciſione 419. p. 2. Sicut nec ille, qui exiſtẽs in habitu laicali fuit præuentus de aliquibus delictis per Iudicem ſecularem, & relaxatus ſub fideiuſſione de comparẽdo, poſtea comparuit in habitu clericali, nam non erit remittẽdus, quia videtur mutaſſe habitum in fraudem Cappel. Thol. in deciſ. 144. Declara etiam quantum ad obtinenda beneficia, quia non ſunt capaces Ant. Fab. deciſ. 18. de Epiſco. & cler.

COLLECT. 309.

In l. fi. C. de nouа.

¶ Nouationis.

OLim fiebat nouatio, noua perſona interueniente, addita, vel mutata quantitate, hodie non ſic, niſi expreſſe actum ſit inter partes, hoc dicit. Sed vtrum inducatur nouatio interuẽtu nouæ perſonę, quę non ſit debitor debitoris, vide Affl. in deciſ. 353. Vbi inclinauit in affirmatiuam, & ſic poteſt eſſe prima limitatio ad hanc l. Limita ſecundo, vt licet hæc l. dicat, quod nouatio fieri debeat expreſſe, tamen dicitur expreſſe fieri nouatio, ſi per coniecturas appareat, quod partes voluerũt facere nouationem Vincen. de Franch. deciſ. 15. Limita tertio, vt non fiat nouatio ipſo iure, ſed ope exceptionis ſic, tamen in hoc contrarium eſt deciſum, vt apparet in d. deciſ. 15. Limita quarto, vt inducatur nouatio per ſtipulationem pænalẽ, quę præcedentem obligationẽ nouat, quando eſt interpoſitum iuramentum Mar. deciſ. 412. p. 1. Limita quinto, vt cenſeatur facta nouatio, cum apparet actum fuiſſe de liberando debitore, licet non fuerit ſpecialiter actum de nouãdo An. Fab. deci. 11. hoc tit. Limita ſexto, vt inducatur nouatio ex nouo cõtractu Maſtril. deciſ. 40. Licet ibi fuerit dictum contra; quia aderat proteſtatio in contrarium.

Digitized by Google

COLLECT. 310.

Super cap. eum contumacia de hæret. lib. 6.

¶ Excommunicationis propter contumaciam in cauſa hæreſis.

EXcommunicationis propter contumaciam non reſpondendi ſuper hæreſim, de qua erat ſuſpectus, poſt annum damnatur, vt hæreticus, hoc dicit, & ita fuit practicatus, & deciſus in proprijs terminis iſte Tex. per Cappel. Tholoſ. deciſ. 365. extra hanc cauſam hæreſis cõtumax reputatus ob idque excommunicatus in qua excommunicatione ſteterit per annum habetur poſtea pro conuicto, vt 11. q. 3. cap. rurſus, & c. quicunque, & contra eum poteſt procedi tanquam de hæreſi ſuſpectum, vt ſeſſ. Triden. 25. c. 3. in fine. Sed an tunc priuandus ſit beneficio? affirmatiue Mar. deciſ. 859. p. 2. Sed vide Addi. Cappell. Thol. in deciſ. quæ in hoc diſtinguit, & eius diſtinctio mihi placet.

COLLECT. 311.

In l. eum res C. de proba.

¶ Probationis Dominij.

DOminium poteſt probari etiam ſine inſtrumentis, probando emptionem, prætij numerationem, vacuæ poſſeſſionis traditionem, & dominum fuiſſe venditorem, hoc ita ſi agatur contra tertios paſſeſſores; nam ſi contra ipſum venditorem, eiuſve hæredem hoc vltimum requiſitum non haberet locum. Sed num probetur dominium per inſtrumentum locationis, deciſum negatiue Anton. Fab. deciſ. 14. hoc tit. Num, & poſſeſſio deciſum affirmatiue quoad contrahentes, ſecus quoad extraneos Rot. deciſione prima, de fid. Inſtrum. in antiq. Num dominium ex fructum rei locatæ perceptione, negatiue Viu. deciſ. 194. licet probetur poſſeſſio; Sed & limita quando conſtaret, quod alius eſt in poſſeſſione, tunc enim per fructuum perceptionem non probatur poſſeſſio, pulchre Afflict. in deciſ. 325. Num probetur dominium ex verificatione merci, affirmatiue Ann. alleg. 170. Num ex recognitione ſigni, negatiue Anton. Fab. deciſ. 47. hoc tit. Et ſic dici ſolet, cuius eſt ſignũ, eius eſſe & ſignatum. Num ex antiqua poſſeſſione, vide eundem deciſio. 3. Num probetur per teſtes deponentes de auditu, negatiue Verall. deciſ. 279. par. 1. vbi etiam dicit, quod debet probari per teſtes deponentes de aliquo facto, ex quo reſultare poſſit dominium. Sed num quando agitur de rei vendicatione probetur dominium per indicia, negatiue idem Veral deciſ. 280. eo. Tunc. n. plene probari debet quod no. pro limitatione l. indicia C. de rei vend. Et num ex ſola recognitione decidit Gui. Pap. cum diſtin. deciſ. 272. Num ex denominatione, affirmatiue, exemplum; Domus Vrſinorum; pulchre Rip. in obſeru. 254. Sed num præſumatur dominium ex ſola poſſeſſione, affirmatiue, quando non conſtat de alio titulo Anton. Fab. deciſ. 40. vbi ſupra. Num ex inſcriptione in lapide, affirmatiue Polid. Rip. in obſer. 68. Agens rei vendicatione, dominiũ debet probare, nec ſufficit præſumptum Cornaz. deciſ. 138. & in deciſ. 82. ponit quomodo dominium probetur. Et quod probetur ex emptione, prætij ſolutione, traditione fructuum perceptione, & fama. vide Bellam. deciſ. 740. Carta. deciſ. 96. Ad illud de fama, vide Fab. alia ponendo in deciſ. 69. hoc ti.

Digitized by Google

COLLECT. 312.
In l.mandatum C. mand.

¶ Mandatum morte mandantis extinguitur.

MAndatum morte mandantis finitur; *Limita* primo, in mandato generali facto a tutore tutorio nomine in litibus cæptis, pulchre de Franch. in deciſione 466. *Limita* ſecundo, quando mandans fideiuſſit pro procuratore, tunc enim licet mandator ante litem conteſtatam deceſſerit, nõ finitur mandatum Cappel. Tholoſ. in deciſ. 264. *Limita* tertio, decedente vno ex mandantibus, quia altero ſuperſtite, non finitur mandatum Anto. *Fab* deciſ. 19. hoc tit. *Limita* quarto, cum mandatum ſit cũ clauſula, vt mandatarius nihil faciat, niſi ipſo iterum certiorato, nam ſi adſit noua voluntas, non finitur morte mandatum Verall. deciſio 194 par. 2. *Limita* quinto, cum procurator præſtiterit ſatiſdationẽ de iudicio ſiſti quoad omnes inſtantias, quia ſatiſdatio hæc operatur litis conteſtationem, ſicque facit deſinere rem eſſe integram Verall. deciſ. 189. par. 2. *Limita* ſeptimo, in mandato ſubſtituti, quia nõ finitur per mortem ſubſtituentis, quando ſubſtituit ex facultate ſibi tradita a principali, ſecus, ſi iure proprio pulchre Bellam deciſ. 6. *Limita* octauo, in beneficialibus reſpectu fructuum, & expenſarum, quia in illis durat etiam poſt mortem mandantis Creſcen. deciſ. 13. de procu. quod eſt notandum pro limitatione clem. fin. de procu. *Limita* nono, in præſtatione conſenſus poſt mortẽ principalis, quando principalis in vita porrexit ſupplicationem, Put. deciſ. 83. par. 2. *Limita* decimo, in procuratore effecto domino litis, quia non finitur morte Guid. Pap. in deciſ. 1 9. *Limita* vndecimo, quando mandatum veniret exequendum poſt mortem mandantis Viu. deciſ. 494. Ad materiam vide Capyc. deciſ. 186.

COLLECT. 313.
Ad Gloſſ. in cap qui ad agendum in ver. vel paciſci de procu. in 6.

¶ Mandat ſpecialis.

GLoſſ hæc concernauit nonnullos caſus, in quibus mandatum exigitur ſpeciale; Tu no. breuiter hos deciſos, & primo requiritur mandatum ſpeciale in captura poſſeſſionis beneficij Cappell. Thol deciſ. 65. Item in captura poſſeſſionis Canonicatus Rot. deciſ. 21. de procur. in no. Item ad contrahendum matrimonium Rot. deciſione 27. eod. quam deciſ. teneas ad Tex. in cap. fin. de procu. in 6. Itẽ ad impetrandum abſolutionem ab excõmunicatione eadem Rot. deciſ. 36. Item in confectione inuentarij Theſſau. deciſio. 155. Item in conſtitutione hypothecę Cam. Imper. ver. mandata procuratoria. Item in omni iuramento exigitur mãdatum ſpeciale Mynſinger. centu 1. obſer. 70. Item ad petendum reſtitutionem in integrum, cũ ea principaliter petitur, nã ſecus ſi incidenter, idem cent. 2. obſer. 26. Itẽ acceptatione donationis Maynard. Rot. Tholoſ. deciſ 6. lib 4. Vbi limitat in parte acceptante. Ad allegandum autem cauſas abſentię minime requiritur mandatum ſpeciale. Sicut nec ad iudicia, & petendas inducias ad dominum conſulendum Ro. deciſ. 24. 27. & 31. de procu. in nou.

COLLECT. 314.
In l. 1. & 2. C. de Epiſc. & cler.

¶ Clericorum priuilegiorum.

SVnt pæne infinita priuilegia clericorum, pro nunc vide infraſcripta,

Digitized by Google

pra, Et primum priuilegium eſt, quia clerici non ligantur ſtatutis laicorum quantumuis generalibus, & rationabilibus Viu. deciſione 326. de qua re late ſupra in Collectan. 171. Sicut nec eorundem conſuetudine Cappel. Tholoſ. deciſione 154. Tertium priuilegium, quia clericus hæres laici non ſequitur eius forum Surd. deciſione 110. Quod no. pro limitatione l. hæres abſens ff. de iudi. & vide Mynſinger. centu. 3. obſer. 45. Quartum, quia effectus Notarius, ſi falſum confecerit inſtrumentum, nō poteſt a iudice laico puniri Maſtril. deciſione 159. Sicut nec quando coram eodemmet falſum depoſuerit Affl. deciſione 230. & Triuiſa. deciſ. 8. par. 2. quod no. pro limitatione l. nullum C. de teſti. de quo ſupra in Collectan. 243 Sextum priuilegium, quia de bonis ſpolij clericorum Iudex laicus inuẽtarium conficere nequit Mar. deciſione 105. Septimum eſt, quia qualitas clericatus aggrauat delictum in eius perſona patratum, exemplum in percutiente clericum baculo Theſſa. in deciſione 224. Licet in alijs minor eſſet pœna Gram. deciſ. 17. Quæ autem pœna ſit infligentis alapam in clericum, vide Viu. in deciſione 46. Occidens tamen clericum ſacerdotem gaudet immunitate tributa ab indulto generale Maſtril. deciſio. 68. Et clerici teſtamentum non valet ſine inſtitutione hæredis Valaſc. deciſione 165. quod no. ad ampliationem l. proxime ff. de his, quæ in teſtam. delen. Et ſub edicto prohibitorio eſportationis armorum clerici bene compræhenduntur Pegue. in deciſ. 56. Et ſic vides, quod in his non ſunt priuilegiati, &c.

COLLECT. 315.

Super Authen. matri, & auia C. quando mul. tut. offic. fun. po.

¶ Mater, & Auia, an admittantur ad tutelam.

MAter, & auia ſolum poteſt eſſe tutrix, modo renunciet Velleiano, & ſecundis nuptijs, in tãtum, quod exceptis teſtamentarijs, præfertur tutoribus legitimis, & datiuis, hoc dicit. Quæro an quemadmodum per matrimonium, ita & per ſponſalia deſinat eſſe tutrix? negatiue Afflict. in deciſ. 357. Et quid ſi ſit tutrix teſtamentaria, & tranſeat ad ſecunda vota? dic quod amittit tutelam Guid. Pap. in deciſ. 539. Et an hæc eadem poſſit reaſſumere tutelam mortuo poſtea ſecundo marito? negatiue indiſtincte Mynſinger. cent. 3 obſer. 83. & Peguer. deciſ. 166. Et num ipſo iure amittat tutelam per tranſitum ad ſecunda vota, affirmatiue Viu. deciſ. 460. Sed num poſſit eam retinere agnatis conſentientibus, negatiue Fab. deciſ. 2. hoc tit. Num mater, vel auia ſuſcipientes tutelam, admittantur ad iuratoriam cautionem, affirmatiue Theſſau. Fil. deciſ. 21. Num mater cogi poſſit ad ſuſcipiendam filiorum tutelam, negatiue Fab. deciſ. 1. vbi ſupra. Sed minor 25. ann. non debet admitti ad tutelam, niſi ſit teſtamentaria, & tunc cum ſatiſdatione, idem Fab. deciſ. 3. Et ſi ſit teſtamentaria ſub conditione, ſi non nupſerit, alioqui ſint alij tutores ſi minus nupta moriatur, legitimi præferuntur illis teſtamentarijs vocatis ſub illa conditione ſi mater non nupſerit, Viu. deciſ. 2. Num mater tutrix poſſit agere ad dotes, non reddito tutelæ computo, affirmatiue Maſtrill. deciſ. 189. Num hæc

præ-

Digitized by Google

præferatur auiæ paternæ, affirmatiue Afflict. deciſ. 281. Num valeat conſtituere tutorem filijs ſuis, affirmatiue ſi eos inſtituat hæredes Maſtrill. deciſ. 9. quam no. ad l. ſi mater C. de teſtam. tute. Num diſpoſitio huius Authen. procedat, & in cura? affirmatiue Vinc. de Franch. deciſ. 348. Et quod regulariter mulier non poſſit eſſe tutrix, vide Mar. deciſ. 11. par. 1.

COLLECT. 316.

In l. quod maior ff. ad municip.

¶ Maior pars quod facit omne feciſſe cenſetur.

QVod maior pars facit, omnes feciſſe videntur. Quod amplia primo procedere etiam in iudicibus votantibus Affl. deciſ. 1. in ſecundo dub. Sed quid exequendum ſi tres iudices in diuerſa vota tres differentes pœnas intulerint, deciſum mitiorem pœnã exequi debere Maſtril. deciſ. 183. Sed in Senatu vbi ſtat Præſes, eſt dicendum, quod illa ſententia tenet, data paritate votorum, qua cum Præſes concurrit, Theſſau. deciſ. 1. Amplia ſecundo in aggregatione Nobilium Sedili facta, quia præfertur quod fit a maiori parte, licet minor contradicat, vt in caſu de Frãch. dec. 2. Limita primo, in confirmatione Officialis facta per vniuerſitatem, quia vno reluctante, non tenet pulchre de Franch. dec. 609. & Viu. dec. 129. quod no. pro ornatu text. in Auth. de defenſo. Ciui. §. fi. vbi pulcher tex. Sublimita, illo reluctante poſt confirmationẽ; nã contradictio eſt facienda in tempore confirmationis Ann. alleg. 15. dicens deciſum in cauſa Marchionis Sancti Lucidi. Limita ſecundo, & declara iſtam materiam, quod aut electio facienda ſpectat ad ſingulos, vt vniuerſos, exemplum in Collegio, Vniuerſitate, & Capitulo, &c. & tunc maior pars intelligitur reſpectu totius Collegij, Capituli, &c. & non reſpectu minorum partium, aut verò ad ſingulos, vt ſingulos, & tunc maior pars intelligitur reſpectu minorum partium, pulchrè Boer. deciſ. 111. Mar. deciſio. 692. par. 1. & Gratian. deciſ. 183. quam diſtinctionem no. quia poteris concordare multa iura.

COLLECT. 317.

Ad Prag. 5. de Baro.

¶ Officia baronalia debent eſſe annalia.

OFficia baronalia debent eſſe annalia. Amplia primo, procedere etiam in iudice ſecundarum cauſarum, ita, vt, qui prius fuerit Capitaneus in aliqua Terra, poſtea non poſſit ibidem eſse iudex ſecundarum cauſarum, de Franch. deciſ. 479. Amplia ſecundo, vt Capitaneus non poſſit etiam de ipſius, & Baronis conſenſu ab officio recedere pro illo anno, contradicente vniuerſitate, idem deciſ. 409. Amplia tertio, vt fideiuſsor datus ab Officiali pro primo anno, non teneatur pro anno ſequenti, ſi is fuerit confirmatus Viu. deciſ. 129. Nunc declara, vt is, qui primo anno fuerit Syndicus, poſſit in ſequenti creari a Barone Ærarius de Franch. deciſ. 210. in fin. Declara ſecundo, dato conſenſu ipſius Officialis, & ſumus in eo officio, quod cum ſumptu exercetur, tunc enim poteſt eſse pro ſequenti anno, hæc videtur vera concluſio, vide de Franch. deciſ. 264. Declara tertio, quando Officialis fuerit abſolutus per Syndicatores Maſtril. deciſ. 188.

Digitized by Google

COLLECT. 318.

In l.cum non facile ff. ſi cui plus quam per l.Fal.

¶ Cautionis curatoriæ.

VOlo breuiter tangere in hac l. vbi admittenda, vel non curatoria cautio. Et primo admittitur in matre tutrice non inueniente fideiuſſorem Theſſ.Fil.deciſ.21. Secundo in diſſequeſtratione Mynſing.cent.2.obſer.11.Tertio,in vſufructuario inope nō inuenien te fideiuſſores Gui.Pap.dec.250.Oſaſc. deciſ.153.Surd.dec.141.& Gayll.lib.2. obſer.47.ex dec.autem de Franch.497. Apparet aliter prouiſum.Quarto,in materia Authen. quæ ſupplicatio C. de præc.Imp offeren.Gui.Pap.in dec.189. Quinto,in probando impedimēto, vbi ſufficit iuratoria cautio Ioſeph Ludou. deciſ.Peruſ.36. Nunc non habet locū, vbi tertius veniēs pro ſuo intereſſe vult admitti ad impediendam ſuam exequutionem Pute.dec.117. Secundo,vbi maritus donat vxori pro doerio quædam bona,eius vita durante, qua tenetur ſatiſdare cum fideiuſſoribus Guid.Pap.in deciſ.248 & 49.Licet videatur ſentire contrarium Mar.deciſ.876.p.1.Tertio, vbi perſona eſſet ſuſpecta Gui.Pap.deciſ.250.Quarto,in cauſa dotis. Viu.deciſ.137.Quinto,in cautione de non offendendo. Viu.deciſ.341.

COLLECT. 319.

Super clem.fi.de procu.

¶ Procurator reuocatur per obitum Rectoris.

PEr obitum Rectoris reuocatur procurator ab eo pro Eccleſia conſtitutus etiam, quoad iam cæpta. Quod amplia etiam per mortem ciuilem Caſſad.deciſ.2.de appell.Sed contra Guid. Pap.in dec.547.Amplia ſecundo, hanc diſpoſitionem etiam in procuratore Abbatis trāslati ad aliud Monaſterium, Rot.deciſ.37.hoc tit.in nou.Et in Prælato renunciante decidit Ann.alleg.92.

COLLECT. 320.

In l.fin.ff.de vſufr.leg.

¶ Vſufructuariorum.

VSufructuarius omnium bonorum tenetur ad debita, & ita Guid. Pap.in dec.541.Item ad expenſas funerum ſicut in caſu Maſtril.deciſ.4. Item ad onus legatorum ſecundum ea, quæ dicit de Franch.deciſ.483.Item ad collectas Viu. deciſ.535. quam not. ad l. quæro ff.eodem titu. Item vſufructuarius nominabit in iudicio authorem proprietarium,ſi actio contra ipſum intentetur Gam.deciſ.265. Item vſufructuarius habet ius argenti fodiendi Coler.Rot.German.in deciſio.97. Et vſufructuario,non autem proprietario debetur adiutorium per Vaſſallum Capyc. deciſ.183. Et vſufructuario etiam debetur laudemium Guid.Pap.in deciſion.477.Anton.Faber deciſ.6. de vſufruct.Et de legato vſusfructus omnium bonorum non detrahitur falcidia Gratian. deciſ.48. Et vſufructuarius poteſt agere reiuendicatione Faber deciſio. 5. vbi ſupra. Et num vſufructuarius dicatur legitimus contradictor in materia l.fin.C.de edict.Diu.Adria. deciſum negatiue Ant.Faber.in deciſ.10. de hæred.inſtit.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 321.

Ad Bar.in l.poſt legatum §.his vero num.1.ff. de his, quibus vt indig.

¶ Teſtes non citati non probant.

REfert Bart.hic ex Iac.de Bel.quod teſtes non citati non probant; Ex quo infertur quod teſtis voluntarius,veloxque nimis ad deponendum minime probat Viu.deciſ. 171. Sed hoc dictum limita, quando ageretur de peccato vitando, quia in tali caſu teſti etiam ſine citatione, & ſic ſemet offerenti erit credendum Mynſing.cent.4. obſer. 2. Limita ſecundo, ſi teſtes adeſſent in præſentia partis, tunc enim non requiritur citatio Rot.deciſ.21.de teſtib. in antiq. Amplia regulam, vt, quemadmodum teſtis minus citatus non probat contra, ita & pro,Achill.de Graſſ in deciſ.1.de teſtib.Quæro quid operetur teſtium citatorum productio? reſpon. vt producens compellatur eos examinari facere Capyc.deciſ.39.Num teſtis citatus in termino,eo elapſo, receptus probet,affirmatiue Viu.deci.170.Et quid ſi citatus vltima die termini, iuratus, & examinatus fuerit die ſequenti? reſpon.q probet,idem Viu.deciſ.127.

COLLECT. 322.

In l.1.& 2.ff.de iudi.

¶ Prorogationis iuriſdictionis.

PRorogationis iuriſdictionis materia hic proprie ſedere uidetur, vltra Tex. in l.de qua re §.1. infr. eod.& ſupra de iuriſd. om. Iudi. l. ſi per errorem, & apud Canoniſtas Tex.celebris in cap.P.& G.extra de offi.deleg.Vnde breuiter no.in quibus caſibus ceſſat prorogatio iuriſdictionis, Et quidem primo,in Clericis qui nequeunt prorogare iuriſdictionem Iudicis ſecularis Viu. in deciſione 125.Secundo ſi conſenſus Iudicis prorogati minus acceſſerit, idem deciſ.126.Tertio, vbi iuriſdictio eſt taxata,& ſic vbi eſt certus Iudex Gratia. deciſ.78. Quarto in Vaſſallo in præiudicium Baronis pulchre Capyc.deci.9. Quinto in Caſtellanorum iuriſdictione quæ prorogari non poteſt, niſi de conſenſu litigantium Anto. Fab. deciſ. 46. de iuriſd.om.Iud. Sexto,non poteſt prorogari iuriſdictio a procuratore ſine ſpeciali mandato Gui.Pap. in deciſion. 462. Septimo, in cauſa appellationis Mar.deciſ.119.par.1.Octauo, aduerſus eum (vt quidam inquiunt) qui habet iuriſdictionem cum clauſula abdicatiua etiam tacite, puta delinquendo coram alio Iudice, Sed num Iudex ordinarius, cuius iuriſdictio ſit prorogata, dicere poſſit de nullitate ſententię? affirmatiue Gui.Pap.in deciſ.462. Num iuriſdictio ſit prorogabilis ad perſonas non expreſſas in reſcripto, decidit Afflict.in deciſ. 227. Ad materiam Guid. Pap.in deciſ.77.

COLLECT. 323.

In l.1.ff.de minor.

¶ Minorum priuilegiorum.

NOt.in hoc loco aliqua priuilegia minorum;Et primũ, quia minor non poteſt foriudicari Mattrill. deciſ. 161.Secundum, quia debet mitius puniri Theſſ.in deciſ.161. Tertium, quia confeſſus in iudicio delictum per ipſum commiſſum ſine curatore, ſibi nõ præiudicat Afflict.in deciſ.208. Quartum, quia non ſoluens canonem non cadit a iure ſuo Gram.deciſ.51.quod no.ad limitationem l.fin.C.de iur.emph. Quintum,quia ſententia lata contra eum indefenſum eſt ipſo iure nulla Viu.deciſ. 86. Sextum, quia ipſius fauore mora con-

Digitized by Google

contrahitur re ipſa,& ſic irregularis de Franch.in deciſ. 16.quam not.ad Tex. in l. minorum C. in quibus cau. in integr.reſti. non eſt neceſſ. Limita in minore ſuccedente maiori Marili a. deciſ. 24.& Afflict.deciſ. 211. Septimum priuilegium eſt circa Bullam Pij Quarti, de minore 14.annis Carrocc. deciſ. 39. Octauum, quia proceſſus non debet declarari nullus ad inſtantiam partis contra dicente minore Viu.deciſ. 536. Nonum, quia minor vigintiquinque ann. poteſt dari tutor in teſtamento, idem Viu.in deciſio.489. Decimum, quia mater minor non priuatur ſucceſſione filij ob id,quod tutorem infra annum non petijt Gratian. deciſion.177. Non priuilegiatur tamen, ſi committat crimen parricidij de Franchis deciſio.230.

COLLECT. 324.

Super clemen. quia contingit de relig.domi.

¶ Hoſpitalium.

AD materiam Hoſpitalis, de qua in hac clemen. no. has paucas deciſiones;Et primo num Hoſpitalarij ſpoliati ab ordinarijs poſſint petere ſe reſtitui,deciſum affirmatiue Ro.deciſ.6. de reſtit.ſpolia.in antiq.& eo.tit. Biſignet. in deciſio. 3. Num Hoſpitale ſuccedat expoſitis morientibus ab inteſtato, affirmatiue de Franch.deciſ.168. Num onus alimentandi expoſitos ſpectet ad Hoſpitale? deciſum affirmatiue Theſſ. deciſ.118. vbi ponit quandam modificationem.

COLLECT. 325.

In l.1. C.ſi con. ius. vel vtil. pub. & in cap ſuper literis de reſcriptis.

¶ Subreptionis.

ISte Text.eſt celebris apud Ciuiliſtas in materia ſubreptionis, & apud Canoniſtas cap. ſuper literis de reſcript. Vnde habes notare, quando reſcriptum dicatur,vel non ſubreptitium. Et primo quidem dicitur ſubreptitium ob non expreſſionem veri valoris Creſcen.deciſ.18. de reſcript. Secundo per expreſſionem falſæ ætatis, nam tunc diſpenſationis gratia vitiatur Mohed. deciſ.8.eo.tit.Tertio Collatio ordinarij non faciens mentionem de iure patronatus eſt ſubreptitia Verall. deciſ. 224. par.3.Quarto,vbi quis non fecerit mentionem de qualitate præbendæ ſcilicet quia ſit ſacerdotalis, vel electiua nam tunc gratia dicitur ſubreptitia Rot. deciſ. 41. de reſcrip. Quinto not.generaliter, quod, vbi ſubreptio habet locum vitiat ipſo iure Verall deciſ 225. par.3. Modo non dicitur ſubreptitia commiſſio, in qua non fuit facta mentio,quod cauſa fuerat inſtructa, ſi tamen in ea adeſt clauſula (cuius ſtatum &c.) Achil.de Graſſ.in deciſio.9.de reſcript. Secundo clauſula motus proprij tollit vitium ſubreptionis Anto.Fab. deciſ.1. hoc titu.Tertio,clauſula (amoto) tollit ſubreptionem, taciturnitatis detentionis beneficij alterius Rot.deciſ.37.de reſcript.in antiq.Sic & quarto clauſula (quod de ſubreptione dici non poteſt) tollit vitium ſubreptionis Verall.deciſ. 218.par.3.Quinto non dicitur gratia ſubreptitia,quando in reſcripto omittitur conſuetum apponi, & Papa præſumitur de eo habere notitiam Creſcent. deciſ.14.de preb Sexto, licet non fuerit

facta

facta mentio de iure quæſito, vt in caſu Mohed. deciſ. 34. de præben. Septimo, licet non fuerit facta mentio de intruſione Verall. deciſ. 218. par. 3. Octauo, ſi tacentur ea, quæ ius non mandat exprimi pulchrè Mohed. dec. 8. de reſcrip. & ideo, licet quis non expreſſerit, quod eſſet filius delati de hęreſi in impetratione diſpenſationis beneficij gratia non vitiatur. Nono, licet qualitates beneficij non expreſſerit, ſufficit enim ipſum exprimere beneficium Rot. deciſio. 10 de reſcript. in no. Decimo, data etiam taciturnitate penſionis, quod tamen intellige in clerico paupere impetrante in forma communi Rot. deciſio. 39. de reſcript. in antiq. Sic data taciturnitate originis impetrantis, eadem Ro. deciſ. 76. ibid. Sic ſi Canonicus præbendatus in impetratione expreſſerit præbendam, & non canonicatum ibid. in deciſio 72. & Biſignet. deciſ. 11. de pręb. Sic quamuis reperiatur fructum excedere quantitatem Biſignett. deciſ. 6. de præben. Et idem, licet in reſcripto fuerit omiſſum id, quod, ſi eſſet expreſſum, Papa, vel non conceſſiſſet, vel minus facile, probatur tamen Papam ſciuiſſe, pulchrè Verall. deciſ. 221. par. 3. Et idem, quando qualitates æquicollentes ſint expreſſæ idem deciſ. 221. Et idem ſi non fiat mentio de qualitate à Iure minus cõſiderata, Idẽ in deciſ. 274. Item prouiſio Nuncij, in qua eſt facta mentio præſentationis dicitur noua prouiſio, & non eſt ſupreptitia, licet non fuerit expreſſum de noua prouiſione Mohed. deciſ. 31. de præben. Item non dicitur gratia ſubreptitia, ſi quis impetrauerit beneficium tanquam curatum ſi poſtea reperiatur ſimplex Rota deciſ. 73. de reſcipt. in antiq. Item impetratio prò alieno in abſentia, ſi ſubreptitia in aliqua parte reperiatur, non nocebit abſenti Rot. deciſ. 74. eod. Sed regulariter gratia prò abſente ſubiacet ſubreptioni Creſcen. deciſ. 10. de præben. Quis autem dicatur plus delinquere obrepens, vel ſubrepens, decidit Biſignet. deciſ. 11. de reſcrip.

COLLECT. 326.

In l. 1. in fin. ff. quod quis. in.

¶ Affectus an puniatur non ſequuto effectu.

PRobatur hic, quod non punitur affectus, niſi ſequatur effectus. Amplia primo, etiam in crimine veneni Gram. dec. 2. Viu. dec. 487. Licet quod puniatur pęna extraordinaria. Amplia ſecundo, in crimine ſodomiæ, in quo nõ punitur ſolus conatus, puta ſi membrum non impoſuiſſet Peguer. dec. 75. Sed limita in falſificatione monetę, puta, quia nil aliud reſtabat fieri, niſi imprimi formã, nã tunc pœna mortis locũ habebit Gram. dec. 74. Licet ipſe dicat contra. Limita ſecundo, in crimine læſæ Maieſtatis in quo quis de ſola ſcientia punitur Triuiſa. deciſ. 51. Limita tertio, quando deuentum eſſet ad actum proximum & (vt aiunt) immediatum Ant. Fab. deciſ. 21 de pœn. Limita quarto, in conante attentare aliquid cõtra pacẽ publicã Gayl. lib. 1. obſer. 14. Limita quinto, in caſibus in quibus Lex punit ſolum conatum exemplum in l. ſi quis nõ dicam rapere, & in illis poteſt iudex ex poteſtate ſibi à l. tradita mitigare pœnã, pluchrè Minſing. cent. 3. obſer. 9.

COLLECT. 327.

In l. teſtium, vbi gloſ. in ver. preſto, C. de teſti.

¶ Teſtes de auditum non probant.

QVod teſtes de auditu non pobẽt, probatur tã hic, quã in c. tàm literis extra eo. tit. tu vero Limita

in probanda vnione beneficiorum, quę benè per teſtes de auditu probatur Caputaquen deci. 344. par. 3. Limita ſecundò, quoties tractaretur de affinitate probanda, pulchrè Mynſinger. cent. 6. obſeru. 58. Limita tertiò, in poſſeſſorio in quo teſtis de auditu probat, intellige in caſu Rot. in deciſ. 10. de teſtibus in antiquis. Addidit ad hanc regulam quartam limitationem, videns hæc me ſcribere Dominus Franciſcus de Vecchio I. V. D. Neapolitanus olim Auditor in partibus Apuleæ, in quo quidem officio multum rectè, & ſanctè ſe geſſit & limitatio eſt, quoties agitur de probando aliquo vetuſtiſſimo negocio, & allegauit bonum Text. in l. ſi arbiter ff. de proba. Sed tu vide in hoc Anto. Fab. deciſ. 41. de teſtib. vbi decidit per teſtes de auditu poſſe probari immemorabilem. Ceterum plures alias limitationes reperies per DD. & præſertim in d. l. teſtium, & c. tam literis.

COLLECT. 328.

In l. Imperatores § fin. ff. de appell.

¶ Sequeſtri.

CVm timetur ab aduerſario, qui in cauſa victus fuit, & appellauit, de dilapidatione fructuum, pendente appellatione debent ij ſequeſtrari penes tertium, hoc dicit. Limita primo, vt hoc non habeat locum, niſi in re mobili, nam in immobili loco ſequeſtri conceditur inhibitio Verall. deciſio. 197. Limita ſecundo ſi minus conſtet de dilapidatione idem in deciſ. 158. part. 2. debet enim ante omnia ſummariè probari, quòd ſit timor dilapidationis, & barattationis fructuum, aut, quod poſſeſſor nō ſit ſoluendo Borgni. deciſ. 23. part. 1. Limita tertiò, pendente cauſa principali, quia tunc, licet ſit timor, lex noſtra non procedit, quæ tantum habet locum in cauſa appellationis, vt dixi in ſummario, & vide Cappe. Thol. in deciſ. 477. Limita quarto, ſi opponeretur exceptio nullitatis ſententiæ ſubſiſtentis, & militantis, nam tunc credo, quod ſequeſtrum non haberet locum, & allego Gratia. à contrario ſenſu in deciſ. 65. Et tamen aduertendum, quod in cauſa hypothecaria, vel exequtiua ſemper poteſt fieri ſequeſtrum, etiam quod quis ſit ſoluendo, nihilque timoris ſit de dilapidatione, ita, vt ſatiſdatione relaxandum non veniat Caualcan. deciſ. 23. par. 1.

COLLECT. 329.

Super Auth. ſed cùm teſtator, cum duab. ſequen. C. ad l. Falcid.

¶ Falcidia in quibus caſibus ceſſat.

HÆc iura ponunt tres caſus, in quibus ceſſat Falcidia, Et primo cū teſtator illam detrahere prohibuerit, vt in d. Authen. ſed cum teſtator, Secundo in re prohibita alienari, vt in ea re, vbi Bald. dicit, quod Aduocati, & Doctores communiter non aduertunt ad hunc caſum ſic notabilem, & quotidianum, & in hoc tu vide de Amat. deciſio. 18. Tertio in relictis ad pias cauſas, vt in Authen. ſimiliter, & vide Guid. Pap. in deciſ. 188. vbi etiam id extendit ad Trebellianicam, vt ſcilicet ea minus detrahatur de his ita relictis. Ceſſat & Trebellianica in hærede non conficiente inuentarium Guid. Pap. in deciſ. 53. Limita in liberis primi gradus, vt ibi, & vide Anto. Fab. deciſ. 5. ad Trebell. & Olaſch. deciſ. 147. Item in hærede inſtituto in re particulari, eandemq. reſtituere grauato Gui. Pap. in deciſ. 466. Itē quoties in reſtitutione ſunt adiecta verba (pleno iure, &c.) idem deciſ. 437. Item ceſſat in vna re, contradicente fideicommiſſario, idem deciſ. 607. Cæterum

Digitized by Google

rum grauis dubitatio eſt apud DD. an Trebellianica poſſit prohiberi liberis primi gradus,nam in affirmatiuam pluries Romæ fuiſſe deciſum refert Creſcen dec.2.& Caſſad dec.4.de teſta.pro qua decidit ēt Viu.dec.3.de Frāch.dec. 11.& inter cæteras rationes pro hac parte illa videtur ſatis vrgere,nam ſi teſtator,relicta tantum filio legitima, poteſt de reliquis bonis, ſuis ad libitum ſuum diſponere; qua de cauſa non poteſt in illis Trebellianicam, omnemq. detractionē prohibere?Nihilominus Florentiæ pars negatiua eſt canonizata, vt refert Magon.in dec.illius Rotæ 35.in 2. dub.Sicut in Curia Delphinatus teſtatur Guid.Pap.in dec.51. An aūt prohibitio Trebellianicæ facta in primo gradu ſubſtitutionis cenſeatur facta,& repetita in ſequentibus gradibus, vide Gui. Pap.in deciſ.545.vbi dicit quod ſic.

COLLECT. 330.

Super Auth.de nup.§.diſponat.

¶ Teſtator diſponat,& fiat lex.

DIſponat teſtator, & fiat lex, ſolet dici per hunc text.celebrem,quē Amplia primo,vt teſtator poſſit diſponere, quod filij reſtituant fructus perceptos vltra quantitatē legitimæ Surd. dec.21.Amplia ſecundo, vt poſſit prohibere detractionem Trebellianicæ in hęrede primi gradus,ſecundum vnam opinionem,quā in Collect. ſuperiori retulimus. Amplia tertio,vt valeat in quacunque parte teſtamēti facere hæredis inſtitutionem Viu.deciſ.351. Amplia quarto,vt poſſit diſponere quod hæredes permaneant in communione rerū, quamuis poſtea peti poſſit diuiſio,altero dilapidante Viu. deciſ. 294. Amplia quinto,vt poſſit tutori remittere inuentarij confectionem Guid. Pap. in dec. 352.Amplia ſexto, vt in fundatione iuriſpatronatus poſſit diſponere, quod poſt mortem vnius Rectoris alter, quē ipſe intendit,ſit Rector de Amat.deciſ. 4.Item in legatis præſtandis mens teſtatoris, quæ verbis inhæret, potiſſimum eſt attendenda Viu.dec.466. Item licet ſpes ſubſtitutionis non tranſeat ad hæredem,ſecus tamen eſt,ſi de coniecturata mente teſtatoris contrarium appareat Viu.dec.468.Item teſtamentū imperfectum ratione voluntatis ipſius teſtatoris, nec inter liberos, nec ad pias cauſas valet Mynſing.cent.3.obſer.28. Nihilominus limitaſſupradictum tex.Et primo in educatione filiorum,quia facile receditur a voluntate teſtatoris,quippe cum educatio ipſa ſit arbitraria Viu. dec.16.Gram.dec.55.&de Franch.dec. 350. Limita ſecundo, in conditionibus illicitis, & contra bonos mores,nam in ijs receditur ſimiliter a voluntate teſtatoris,vt ipſemet tex.ſe declarat,& vide Viu.in dec.480.quod no. ad limitationem l. in conditionibus ff. de cond. & demonſt.

COLLECT. 331.

In l.nunquam §.theſaurus ff.de acquir. re.domi.

¶ Theſſauri.

IN hoc tex. ponitur diffinitio theſauri, nam dicit Iuriſconſultus, quod theſaurus eſt vetus quædam depoſitio pecuniæ,cuius memoria non extat,ita, vt iam dominum non habeat.Ad cuius ſane materiam no. tres deciſiones, & primo deciſ.Coler. 100. vbi tradit theſaurum inuentum in loco publico de iure Saxonico ſpectare ad Fiſcum, iure autem communi ſunt iura vulgaria vnam medietatem ſpectare inuenienti fortuito,alteram domino ſoli,vt inf.tit.

noſtro

Digitized by Google

noſtro l.ſi is,qui ſ.quod ſi creditor cum concor. & hinc infertur, quod theſauri inuenti in bonis Eccleſiæ vna medietas ſpectat ad inuentorem, altera ad ipſam eiuſue Rectorem, nec fiſcus ſecularis habet quid in hoc prætendere, cum Eccleſia, poſt ipſi factam donationem a Conſtantino dicatur habere pro pria bona, & nequaquam ſubiecta iuriſdictioni Imperatoris, & ita decidit Caualcan.deciſ.15.par.2.Tertio, & vltimo not.deciſ.Rot. Lucan. diuerſ. 23. Vbi theſaurus inuentus in re communi & pro indiuiſo, debet æqualiter diuidi, & ibi an ſimplex inuentio ſufficiat ad eius dominium acquirendum, vel etiam requiratur,& occupatio, &c.

COLLECT. 332.

In l. in multis ff.de ſta.homi.

¶ Feminarũ miſerabilis conditionis.

IN multis (inquit Iuriſconſultus)noſtri iuris articulis deterior eſt conditio fœminarum quam maſculorum, & ibi Accurſ.enumerat aliquos caſus. Tu vide hos deciſos,& primo,quia appellatione filiorum, non veniunt fæminæ ſtante ſtatuto excluſiuo Carroc. deciſ. 105.Secundo, quia fideicommiſſo facto perſonis de familia non continetur fæmina Viu.deciſ.10.Tertio,quia non ſuccedunt in feudo Guid. Pap. in deciſio. 59. Quarto, quia non poteſt eſſe teſtis in teſtamento, vel in Codicillis, quamuis hoc limitetur inter liberos Guid.Pap.in deciſ.538.Quinto, quia vigore ſtatuti ipſarum contractus non valet ſine conſenſu duorum conſanguineorum. Limita, ſi eſſent vtiles Mynſing.cen.2.obſeru.34.Sed an poſſit pro anima contrahere ſine præfata ſollemnitate,affirmatiue Carrocc.in deciſ.95. Gratia deciſ.5.quia in iudicio perſonaliter comparere non debent, & ſi contingat eas iurare, hoc facere debent in domo priuata Magiſtratus Theſſaur, deciſ.210.Sexto, quia non poſſunt teſtari ſtante ſtatuto de lucro dotis Theſ ſaur.deciſ.107.Septimo, quia mulieres non poſſunt inducere conſuetudinem Iaffred. deciſ. 117. Octauo, quia mulier acquirens præſumitur acquiſiuiſſe ex bonis mariti Auditor Peruſ. in deciſio.28.vbi ampliat,& limitat. Nono, quia filii maſculi deſcendentes ex fœmina non veniunt appellatione maſculorum, quando teſtator habuit reſpectum ad agnationem Rot. diuerſo. deciſ. 6. par.1. Priuilegiantur tamen primo, quia filiabus fœminis debetur aliquid ex feudis nouis Thoming. deciſ. Lipſien. 2. Secundo,quia mulieres non incarcerantur etiam in cauſa criminali, quando pæna eſt pecuniaria Iaffred. deciſ.393. Priuilegiatur tertio mulier, quia ſi vnam rem celauit in inuentario, non tenetur aliqua pæna, ſicut alius hæres,pulchre Gam. deciſ. 122. Quarto, quia poteſt accuſare mariti interfectores Boer.deciſ.233. Quinto priuilegiantur, quia propter iuris ignorantiã, excuſantur a multis Mynſinger.cent.6. obſeru.47.

COLLECT. 333.

In §.poſteriore Inſti.quib.mo.teſtam.infirm.ſiue in l.ſancimus 2.reſpon.C. de teſtamen.

¶ Teſtamẽti primi p poſterior reuãdi.

PRimum teſtamentũ reuocatur per ſecundum. Limita primo,ſi primũ teſtamentum eſſet perfectum,& ſecundum imperfectum, quia primum non reuocatur, vt dicunt hæc iura, & vide Viu in deciſ.13.Sublimita, vt per Gui. Pap.in deciſ.200.Limita ſecundo,ſi primum teſtamentum eſſet conditũ inter libe-

Digitized by Google

liberos, niſi fiat ſpecialis mentio primi, etiam de clauſula in eo inſerta, vt dicit Authen. hoc inter liberos C. hoc tit. & Viu dec. 292. Limita tertio, ſi primũ teſtamentũ haberet clauſulã derogatoriã, quia per ſecũdum non tollitur, niſi fiat ſpecialis mẽtio clauſulæ prædictę Fab. dec. 9. hoc tit. Sublimita circa ſpecialem mentionem faciẽdam, vt per Gui. Pap. dec. 127. Limita quarto, ſi primum eſſet iuratum Fab. dec 11. eo. Limita quinto, ſi ſecundum eſſet factum in fauorẽ eius, cuius odio fuerat in primo inſerta clauſula derogatoria idem deciſ. 13 eo.

COLLECT. 334.
In l. caſus C. de teſtamen.

¶ Teſtamenti tempore peſtis conditi.

HIc tractant DD. materiã teſtamenti tẽpore peſtis; nã propter peſtẽ non requiruntur tot teſtes alias requiſiti in teſtamento, ſufficit enim minor numerus ſeptẽ teſtiũ, vt dicit Theſſau. in dec. 180. Sed nũ ualeat, ſi minor numerus duorum teſtium adhibitus ſit, negatiue Fab. in dec. 5. hoc tit. Num iſtud teſtamentum cenſeatur priuilegiatum, vt fœminæ impuberes ad teſtificandũ adhiberi valeant deciſum negatiue, imo in eo legitima debet relinqui titulo inſtitutionis, idem Fab. dec. 6. eo. Nũ clauſula codicillaris ſubintelligatur in hoc teſtamento, negatiue idem deciſ. 7. eo.

COLLECT. 335.
In l. cum auus ff. de cond. & demon.

¶ Grauati de reſtituendo.

DIcebat Papinianus, quod quando quis eſt grauatus de reſtituendo poſt eius mortem, intelligitur, ſi ſine liberis deceſſerit, & ſic filij grauati excludunt ſubſtitutũ. tu amplia etiam in filijs natis ex matrimonio putatiuo Hier. de Lauren. dec. 70. Nũ huiuſmodi filij ſuccedant, affirmatiue de Franch. dec. 150. Amplia ſecundo, etiam in filiabus Surd. dec. 66. Amplia tertio, etiam in filijs legitimatis per ſubſequẽs matrimonium Theſſa. dec. 196. Amplia quarto, ſi grauatus ingrediatur Monaſteriũ, quia Monaſteriũ habetur loco filij, & intellige, vt per de Franch. dec. 29. vide Oiaſc. deciſ. 126. & nouiſſime Maynar. lib. 5. dec. 75. Quomodo procedat, quod Monaſteriũ ſuccedat loco filij Valaſ. dec. 24. & Grati. dec. 7. Et quando Monaſteriũ excludatur a ſubſtituto, Maſtril. dec. 65 Amplia quinto, etiã in nepte teſtatoris, quę pariter excludit ſubſtitutũ iuxta ea quæ dicit Theſſa. dec. 188. Amplia ſexto, etiã ſi filij nati mox deceſſerint Maynard. deciſ. 74. lib. 5. Et ſic in his caſibus ſubſtitutus venit excludendus. Non ita tamen ſi grauatus deceſſerit cum filio monacho, quippe qui nõ excludit ſubſtitutũ Theſ. dec. 166. Item ſi deceſſerit cum filijs naturalibus Maynar. dec. 79. lib. 5. Item ſi perfecte viui nati non fuerint filij, tunc enim non excludũt ſubſtitutum idem Maynard. eo. lib deciſ. 77.

COLLECT. 336.
Ad Rub. nil inno. appell. pend.

¶ Probationis tituli in reuocandis attentatis.

AD materiam attentatorum quære nũ in reuocandis attentatis requiratur probatio tituli, deciſum neg. Rot. dec. 14. de reſt. ſpol. in no. nec requiritur probatio poſſeſſionis Rota deciſ. 56. de cau. poſſeſ. & proprieta. in antiq Licet requiratur probatio detẽtationis, & ſtatus, in quo quis erat tẽpore attentationis Bellam. dec. 101. & Gratian. dec. 91.

Num

Digitized by Google

pra, Et primum priuilegium eſt, quia clerici non ligantur ſtatutis laicorum quantumuis generalibus, & rationabilibus Viu. deciſione 326. de qua re late ſupra in Collectan. 171. Sicut nec eorundem conſuetudine Cappel. Tholoſ. deciſione 154. Tertium priuilegium, quia clericus hæres laici non ſequitur eius forum Surd. deciſione 110. Quod no. pro limitatione l. hæres abſens ff. de iudi. & vide Mynſinger. centu. 3. obſer. 45. Quartum, quia effectus Notarius, ſi falſum confecerit inſtrumentum, nō poteſt a iudice laico puniri Maſtril. deciſione 159. Sicut nec quando coram eodemmet falſum depoſuerit Affl. deciſione 230. & Triuiſa. deciſ. 8. par. 2. quod no. pro limitatione l. nullum C. de teſti. de quo ſupra in Collectan. 243 Sextum priuilegium, quia de bonis ſpolij clericorum Iudex laicus inuētarium conficere nequit Mar. deciſione 105. Septimum eſt, quia qualitas clericatus aggrauat delictum in eius perſona patratum, exemplum in percutiente clericum baculo Theſſa. in deciſione 224. Licet in alijs minor eſſet pœna Gram. deciſ. 17. Quæ autem pœna ſit infligentis alapam in clericum, vide Viu. in deciſione 46. Occidens tamen clericum ſacerdotem gaudet immunitate tributa ab indulto generale Maſtril. deciſio. 68. Et clerici teſtamentum non valet ſine inſtitutione hæredis Valaſc. deciſione 165. quod no. ad ampliationem l. proxime ff. de his, quæ in teſtam. delen. Et ſub edicto, prohibitorio eſportationis armorum clerici bene compræhendun tur Pegue. in deciſ. 56. Et ſic vides, quod in his non ſunt priuilegiati, &c.

COLLECT. 315.

Super Authen. matri, & auia C. quan. mul. tute. offic. fun. po.

¶ Mater, & Auia, an admittantur ad tutelam.

Mater, & auia ſolum poteſt eſſe tutrix, modo renunciet Velleiano, & ſecundis nuptijs, in tātum, quod exceptis teſtamentarijs, præfertur tutoribus legitimis, & datiuis, hoc dicit. Quæro an quemadmodum per matrimonium, ita & per ſponſalia deſinat eſſe tutrix? negatiue Afflict. in deciſ. 357. Et quid ſi ſit tutrix teſtamentaria, & tranſeat ad ſecunda vota? dic quod amittit tutelam Guid. Pap. in deciſ. 539. Et an hæc eadem poſſit reaſſumere tutelam mortuo poſtea ſecundo marito? negatiue indiſtincte Mynſinger. cent. 3 obſer. 83. & Peguer. deciſ. 166. Et num ipſo iure amittat tutelam per tranſitum ad ſecunda vota, affirmatiue Viu. deciſ. 460. Sed num poſſit eam retinere agnatis conſentientibus, negatiue Fab. deciſ. 2. hoc tit. Num mater, vel auia ſuſcipientes tutelam, admittantur ad iuratoriam cautionem, affirmatiue Theſſau. Fil. deciſ. 21. Num mater cogi poſſit ad ſuſcipiendam filiorum tutelam, negatiue Fab. deciſ. 1. vbi ſupra. Sed minor 25. ann. non debet admitti ad tutelam, niſi ſit teſtamentaria, & tunc cum ſatiſdatione, idem Fab. deciſ. 3. Et ſi ſit teſtamentaria ſub conditione, ſi non nupſerit, alioqui ſint alij tutores ſi minus nupta moriatur, legitimi præferuntur illis teſtamentarijs vocatis ſub illa conditione ſi mater non nupſerit, Viu. deciſ. 2. Num mater tutrix poſſit agere ad dotes, non reddito tutelæ computo, affirmatiue Maſtrill. deciſ. 189. Num hæc

præ-

Digitized by Google

præferatur auiæ paternæ, affirmatiue Afflict. deciſ. 281. Num valeat conſtituere tutorem filijs ſuis, affirmatiue ſi eos inſtituat hæredes Maſtrill. deciſ. 9. quam no. ad l. ſi mater C. de teſtam. tute. Num diſpoſitio huius Authen. procedat, & in cura? affirmatiue Vinc. de Franch. deciſ. 348. Et quod regulariter mulier non poſſit eſſe tutrix, vide Mar. deciſ. 11. par. 1.

COLLECT. 316.

In l. quod maior ff. ad municip.

¶ Maior pars quod facit omne feciſſe cenſetur.

QVod maior pars facit, omnes feciſſe videntur. Quod amplia primo procedere etiam in iudicibus votantibus Affl. deciſ. 1. in ſecundo dub. Sed quid exequendum ſi tres iudices in diuerſa vota tres differentes pœnas intulerint, deciſum mitiorem pœnā exequi debere Maſtril. deciſ. 183. Sed in Senatu vbi ſtat Præſes, eſt dicendum, quod illa ſententia tenet, data paritate votorum, qua cum Præſes concurrit, Theſſau. deciſ. 1. Amplia ſecundo in aggregatione Nobilium Sedili facta, quia præfertur quod fit a maiori parte, licet minor contradicat, vt in caſu de Frāch. dec. 2. Limita primo, in confirmatione Officialis facta per vniuerſitatem, quia vno reluctante, non tenet pulchre de Franch. dec. 609. & Viu. dec. 125. quod no. pro ornatu text. in Auth. de defenſo. Ciui. §. fi. vbi pulcher tex. Sublimita, illo reluctante poſt confirmationē; nā contradictio eſt facienda in tempore confirmationis Ann. alleg. 15. dicens deciſum in cauſa Marchionis Sancti Lucidi. Limita ſecundo, & declara iſtam materiam, quod aut electio facienda ſpectat ad ſingulos, vt vniuerſos, exemplum in Collegio, Vniuerſitate, & Capitulo, &c. & tunc maior pars intelligitur reſpectu totius Collegij, Capituli, &c. & non reſpectu minorum partium, aut verò ad ſingulos, vt ſingulos, & tunc maior pars intelligitur reſpectu minorum partium, pulchrè Boer. deciſ. 111. Mar. deciſio. 692. par. 1. & Gratian. deciſ. 183. quam diſtinctionem no. quia poteris concordare multa iura.

COLLECT. 317.

Ad Prag. 5. de Baro.

¶ Officia baronalia debent eſſe annalia.

OFficia baronalia debent eſſe annalia. Amplia primo, procedere etiam in iudice ſecundarum cauſarum, ita, vt, qui prius fuerit Capitaneus in aliqua Terra, poſtea non poſſit ibidem eſſe iudex ſecundarum cauſarum, de Franch. deciſ. 479. Amplia ſecundo, vt Capitaneus non poſſit etiam de ipſius, & Baronis conſenſu ab officio recedere pro illo anno, contradicente vniuerſitate, idem deciſ. 409. Amplia tertio, vt fideiuſſor datus ab Officiali pro primo anno, non teneatur pro anno ſequenti, ſi is fuerit confirmatus Viu. deciſ. 129. Nunc declara, vt is, qui primo anno fuerit Syndicus, poſſit in ſequenti creari a Barone Ærarius de Franch. deciſ. 210. in fin. Declara ſecundo, dato conſenſu ipſius Officialis, & ſumus in eo officio, quod cum ſumptu exercetur, tunc enim poteſt eſſe pro ſequenti anno, hæc videtur vera concluſio, vide de Franch. deciſ. 264. Declara tertio, quando Officialis fuerit abſolutus per Syndicatores Maſtril. deciſ. 188.

Digitized by Google

COLLECT. 318.

In l.cum non facile ff. ſi cui plus quam per l.Fal.

¶ Cautionis curatoriæ.

VOlo breuiter tangere in hac l. vbi admittenda, vel non curatoria cautio. Et primo admittitur in matre tutrice non inueniente fideiuſſorem Theſſ.Fil.deciſ.21. Secundo in diſſeque ſtratione Mynſing.cent.3.obſer.31.Tertio,in vſufructuario inope nõ inuenien te fideiuſſores Gui.Pap.dec.250.Oſaſc. deciſ.153.Surd.dec.141.& Gayll.lib.2. obſer.47.ex dec.autem de Franch.497. Apparet aliter prouiſum.Quarto,in ma teria Authen. quæ ſupplicatio C. de præc.Imp offeren.Gui.Pap.in dec.189. Quinto,in probando impedimẽto, vbi ſufficit iuratoria cautio Ioſeph Ludou. deciſ.Peruſ.36. Nunc non habet locũ, vbi tertius veniẽs pro ſuo intereſſe vult admitti ad impediendam ſuam exequutionem Pute.dec.117. Secundo,vbi maritus donat vxori pro doerio quædam bona,eius vita durante, qua tenetur ſatiſdare cum fideiuſſoribus Guid.Pap.in deciſ.248 & 49.Licet videatur ſentire contrarium Mar.deciſ.876.p.1.Tertio, vbi perſona eſset ſuſpecta Gui.Pap.deciſ.250.Quarto,in cauſa dotis. Viu.deciſ.137.Quinto,in cautione de non offendendo. Viu.deciſ.341.

COLLECT. 319.

Super clem.ſi.de procu.

¶ Procurator reuocatur per obitum Rectoris.

PEr obitum Rectoris reuocatur procurator ab eo pro Eccleſia conſtitutus etiam, quoad iam cæpta. Quod amplia etiam per mortem ciuilem Caſſad.deciſ.2.de appell.Sed contra Guid. Pap.in dec.547.Amplia ſecundo, hanc diſpoſitionem etiam in procuratore Abbatis trãslati ad aliud Monaſterium Rot.deciſ.37.hoc tit.in nou.Et in Prælato renunciante decidit Ann.alleg.92.

COLLECT. 320.

In l.fin.ff.de vſufr.leg.

¶ Vſufructuariorum.

VSufructuarius omnium bonorum tenetur ad debita, & ita Guid. Pap.in dec.541.Item ad expenſas funerum ſicut in caſu Maſtril, deciſ.4. Item ad onus legatorum ſecundum ea, quæ dicit de Franch.deciſ.483.Item ad collectas Viu. deciſ.535. quam not. ad l. quæro ff.eodem titu. Item vſufructuarius nominabit in iudicio authorem proprietarium,ſi actio contra ipſum intentetur Gam.deciſ.265. Item vſufructuarius habet ius argenti fodiendi Coler.Rot.German.in deciſio.97. Et vſufructuario,non autem proprietario debetur adiutorium per Vaſſallum Capyc. deciſ.183. Et vſufructuario etiam debetur laudemium Guid.Pap.in deciſion.477.Anton.Faber deciſ.6. de vſufruct.Et de legato vſusfructus omnium bonorum non detrahitur falcidia Gratian. deciſ.48. Et vſufructuarius poteſt agere reiuendicatione Faber deciſio. 5. vbi ſupra. Et num vſufructuarius dicatur legitimus contradictor in materia l.fin.C.de edict.Diu.Adria. deciſum negatiue Ant.Faber.in deciſ.10. de hæred.inſtit.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 321.
Ad Bar. in l. poſt legatum §. his vero num. 1. ff. de his, quibus vt indig.

¶ Teſtes non citati non probant.

REfert Bart. hic ex Iac. de Bel. quod teſtes non citati non probant; Ex quo infertur quod teſtis voluntarius, veloxque nimis ad deponendum minime probat Viu. deciſ. 171. Sed hoc dictum limita, quando ageretur de peccato vitando, quia in tali caſu teſti etiam ſine citatione, & ſic ſemet offerenti erit credendum Mynſing. cent. 4. obſer. 2. Limita ſecundo, ſi teſtes adeſſent in præſentia partis, tunc enim non requiritur citatio Rot. deciſ. 21. de teſtib. in antiq. Amplia regulam, vt, quemadmodum teſtis minus citatus non probat contra, ita & pro, Achill. de Graſſ in deciſ. 1. de teſtib. Quæro quid operetur teſtium citatorum productio? reſpon. vt producens compellatur eos examinari facere Capyc. deciſ. 39. Num teſtis citatus in termino, eo elapſo, receptus probet, affirmatiue Viu. deci. 170. Et quid ſi citatus vltima die termini, iuratus, & examinatus fuerit die ſequenti? reſpon. q probet, idem Viu. deciſ. 127.

COLLECT. 322.
In l. 1. & 2. ff. de iudi.

¶ Prorogationis iuriſdictionis.

PRorogationis iuriſdictionis materia hic proprie ſedere uidetur, vltra Tex. in l. de qua re §. 1. infr. eod. & ſupra de iuriſd. om. Iudi. l. ſi per errorem, & apud Canoniſtas Tex. celebris in cap. P. & G. extra de offi. deleg. Vnde breuiter no. in quibus caſibus ceſſat prorogatio iuriſdictionis, Et quidem primo, in Clericis qui nequeunt prorogare iuriſdictionem Iudicis ſecularis Viu. in deciſione 125. Secundo ſi conſenſus Iudicis prorogati minus acceſſerit, idem deciſ. 126. Tertio, vbi iuriſdictio eſt taxata, & ſic vbi eſt certus Iudex Gratia. deciſ. 78. Quarto in Vaſſallo in præiudicium Baronis pulchre Capyc. deci. 9. Quinto in Caſtellanorum iuriſdictione quæ prorogari non poteſt, niſi de conſenſu litigantium Anto. Fab. deciſ. 46. de iuriſd. om. Iud. Sexto, non poteſt prorogari iuriſdictio a procuratore ſine ſpeciali mandato Gui. Pap. in deciſion. 462. Septimo, in cauſa appellationis Mar. deciſ. 119. par. 1. Octauo, aduerſus eum (vt quidam inquiunt) qui habet iuriſdictionem cum clauſula abdicatiua etiam tacite, puta delinquendo coram alio Iudice, Sed num Iudex ordinarius, cuius iuriſdictio ſit prorogata, dicere poſſit de nullitate ſententię? affirmatiue Gui. Pap. in deciſ. 462. Num iuriſdictio ſit prorogabilis ad perſonas non expreſſas in reſcripto, decidit Afflict. in deciſ. 227. Ad materiam Guid. Pap. in deciſ. 77.

COLLECT. 323.
In l. 1. ff. de minor.

¶ Minorum priuilegiorum.

NOt. in hoc loco aliqua priuilegia minorum; Et primū, quia minor non poteſt foriudicari Maſtrill. deciſ. 161. Secundum, quia debet mitius puniri Theſſ. in deciſ. 161. Tertium, quia confeſſus in iudicio delictum per ipſum commiſſum ſine curatore, ſibi nō præiudicat Afflict. in deciſ. 208. Quartum, quia non ſoluens canonem non cadit a iure ſuo Gram. deciſ. 52. quod no. ad limitationem l. fin. C. de iur. emph. Quintum, quia ſententia lata contra eum indefenſum eſt ipſo iure nulla Viu. deciſ. 86. Sextum, quia ipſius fauore mora

Digitized by Google

contrahitur re ipſa,& ſic irregularis de Franch.in deciſi.16.quam not.ad Tex. in l. minorum C. in quibus cau. in integr.reſti. non eſt neceſſ. Limita in minore ſuccedente maiori Marilia. deciſ. 24.& Afflict.deciſ. 211. Septimum priuilegium eſt circa Bullam Pij Quarti, de minore 14.annis Carrocc. deciſ. 39. Octauum, quia proceſſus non debet declarari nullus ad inſtantiam partis contra dicente minore Viu.deciſ. 536. Nonum, quia minor vigintiquinque ann. poteſt dari tutor in teſtamento, idem Viu.in deciſio.489. Decimum, quia mater minor non priuatur ſucceſſione filij ob id,quod tutorem infra annum non petijt Gratian. deciſion.177. Non priuilegiatur tamen, ſi committat crimen parricidij de Franchis deciſio.230.

COLLECT. 324.

Super clemen. quia contingit de relig.domi.

¶ Hoſpitalium.

AD materiam Hoſpitalis, de qua in hac clemen. no. has paucas deciſiones;Et primo num Hoſpitalarij ſpoliati ab ordinarijs poſſint petere ſe reſtitui,deciſum affirmatiue Ro.deciſ.6. de reſtit.ſpolia.in antiq.& eo.tit. Biſignet. in deciſio. 3. Num Hoſpitale ſuccedat expoſitis morientibus ab inteſtato, affirmatiue de Franch.deciſ.168. Num onus alimentandi expoſitos ſpectet ad Hoſpitale? deciſum affirmatiue Theſſ. deciſ.118. vbi ponit quandam modificationem.

COLLECT. 325.

In L.1. C.ſi con.ius. vel vtil.pub. & in cap.ſuper literis de reſcriptis.

¶ Subreptionis.

ISte Text.eſt celebris apud Ciuiliſtas in materia ſubreptionis, & apud Canoniſtas cap. ſuper literis de reſcript. Vnde habes notare, quando reſcriptum dicatur,vel non ſubreptitium. Et primo quidem dicitur ſubreptitium ob non expreſſionem veri valoris Creſcen.deciſ.18. de reſcript. Secundo per expreſſionem falſæ ætatis, nam tunc diſpenſationis gratia vitiatur Mohed. deciſ.8.eo.tit.Tertio Collatio ordinarij non faciens mentionem de iure patronatus eſt ſubreptitia Verall. deciſ. 224. par.3.Quarto,vbi quis non fecerit mentionem de qualitate præbendæ ſcilicet quia ſit ſacerdotalis, vel electiua nam tunc gratia dicitur ſubreptitia Rot. deciſ. 41. de reſcrip. Quinto not.generaliter, quod, vbi ſubreptio habet locum vitiat ipſo iure Verall deciſ 225. par.3. Modo non dicitur ſubreptitia commiſſio, in qua non fuit facta mentio,quod cauſa fuerat inſtructa, ſi tamen in ea adeſt clauſula (cuius ſtatum &c.) Achil.de Graſſ.in deciſio.9.de reſcript. Secundo clauſula motus proprij tollit vitium ſubreptionis Anto.Fab. deciſ.1. hoc titu.Tertio,clauſula (amoto) tollit ſubreptionem, taciturnitatis detentionis beneficij a lterius Rot.deciſ.37.de reſcript.in antiq.Sic & quarto clauſula (quod de ſubreptione dici non poteſt) tollit vitium ſubreptionis Verall.deciſ. 218.par.3.Quinto non dicitur gratia ſubreptitia,quando in reſcripto omittitur conſuetum apponi, & Papa præſumitur de eo habere notitiam Creſcent. deciſ.14.de preb Sexto, licet non fuerit

facta

Digitized by Google

facta mentio de iure quæſito, vt in caſu Mohed. deciſ. 34. de præben. Septimo, licet non fuerit facta mentio de intruſione Verall. deciſ. 218. par. 3. Octauo, ſi tacentur ea, quæ ius non mandat exprimi pulchrè Mohed. dec. 8. de reſcrip. & ideo, licet quis non expreſſerit, quod eſſet filius delati de hęreſi in impetratione diſpenſationis beneficij gratia non vitiatur. Nono, licet qualitates beneficij non expreſſerit, ſufficit enim ipſum exprimere beneficium Rot. deciſio. 10 de reſcript. in no. Decimo, data etiam taciturnitate penſionis, quod tamen intellige in clerico paupere impetrante in forma communi Rot. deciſio. 39. de reſcript. in antiq. Sic data taciturnitate originis impetrantis, eadem Ro. deciſ. 76. ibid. Sic ſi Canonicus præbendatus in impetratione expreſſerit præbendam, & non canonicatum ibid. in deciſio 72. & Biſignet. deciſ. 11. de pręb. Sic quamuis reperiatur fructum excedere quantitatem Biſignett. deciſ. 6. de præben. Et idem, licet in reſcripto fuerit omiſſum id, quod, ſi eſſet expreſſum, Papa, vel non conceſſiſſet, vel minus facile, probatur tamen Papam ſciuiſſe, pulchrè Verall. deciſ. 221. par. 3. Et idem, quando qualitates æquicollentes ſint expreſſæ idem deciſ. 221. Et idem ſi non fiat mentio de qualitate à Iure minus cõſiderata, Idẽ in deciſ. 274. Item prouiſio Nuncij, in qua eſt facta mentio præſentationis dicitur noua prouiſio, & non eſt ſupreptitia, licet non fuerit expreſſum de noua prouiſione Mohed. deciſ. 31. de præben. Item non dicitur gratia ſubreptitia, ſi quis impetrauerit beneficium tanquam curatum ſi poſtea reperiatur ſimplex Rota deciſ. 73. de reſcipt. in antiq. Item impetratio prò alieno in abſentia, ſi ſubreptitia in aliqua parte reperiatur, non nocebit abſenti Rot. deciſ. 74. eod. Sed regulariter gratia prò abſente ſubiacet ſubreptioni Creſcen. deciſ. 10. de præben. Quis autem dicatur plus delinquere obrepens, vel ſubrepens, decidit Biſignet. deciſ. 11. de reſcrip.

COLLECT. 326.

In l. 1. in fin. ff. quod quis. in.

¶ Affectus an puniatur non ſequuto effectu.

PRobatur hic, quod non punitur affectus, niſi ſequatur effectus. Amplia primo, etiam in crimine veneni Gram. dec. 2. Viu. dec. 487. Licet quod puniatur pęna extraordinaria. Amplia ſecundo, in crimine ſodomiæ, in quo nõ punitur ſolus conatus, puta ſi membrum non impoſuiſſet Peguer. dec. 75. Sed limita in falſificatione monetę, puta, quia nil aliud reſtabat fieri, niſi imprimi formã, nã tunc pœna mortis locũ habebit Gram. dec. 74. Licet ipſe dicat contra. Limita ſecundo, in crimine læſæ Maieſtatis in quo quis de ſola ſcientia punitur Triuiſa. deciſ. 51. Limita tertio, quando deuentum eſſet ad actum proximum & (vt aiunt) immediatum Ant. Fab. deciſ. 21 de pœn. Limita quarto, in conante attentare aliquid cõtra pacẽ publicã Gayl. lib. 1. obſer. 14. Limita quinto, in caſibus in quibus Lex punit ſolum conatum exemplum in l. ſi quis nõ dicam rapere, & in illis poteſt iudex ex poteſtate ſibi à l. tradita mitigare pœnã, pluchrè Minſing. cent. 3. obſer. 9.

COLLECT. 327.

In l. teſtium, vbi gloſ. in ver. preſto, C. de teſti.

¶ Teſtes de auditum non probant.

QVod teſtes de auditu non pobẽt, probatur tã hic, quã in c. tàm literis extra eo. tit. tu vero Limita

in

in probanda vnione beneficiorum, quę benè per teſtes de auditu probatur Caputaquen deci.344.par.3. Limita ſecundo, quoties tractaretur de affinitate probanda, pulchrè Mynſinger. cent.6. obſeru.58. Limita tertio, in poſſeſſorio in quo teſtis de auditu probat, intellige in caſu Rot. in deciſ.10. de teſtibus in antiquis. Addidit ad hanc regulam quartam limitationem, videns hæc me ſcribere Dominus Franciſcus de Vecchio I.V. D. Neapolitanus olim Auditor in partibus Apuleæ, in quo quidem officio multum rectè, & ſanctè ſe geſſit & limitatio eſt, quoties agitur de probando aliquo vetuſtiſſimo negocio, & allegauit bonum Text. in l. ſi arbiter ff. de proba. Sed tu vide in hoc Anto. Fab. deciſ.41. de teſtib. vbi decidit per teſtes de auditu poſſe probari immemorabilem. Ceterum plures alias limitationes reperies per DD. & præſertim in d.l. teſtium, & c. tam literis.

COLLECT. 328.

In l. Imperatores § fin. ff. de appell.

¶ Sequeſtri.

CVm timetur ab aduerſario, qui in cauſa victus fuit, & appellauit, de dilapidatione fructuum, pendente appellatione debent ij ſequeſtrari penes tertium, hoc dicit. Limita primo, vt hoc non habeat locum, niſi in re mobili, nam in immobili loco ſequeſtri conceditur inhibitio Verall. deciſio. 197. Limita ſecundo ſi minus conſtet de dilapidatione idem in deciſ.158. part.2. debet enim ante omnia ſummariè probari, quòd ſit timor dilapidationis, & barrattationis fructuum, aut, quod poſſeſſor nõ ſit ſoluendo Borgni. deciſ.23. part.1. Limita tertiò, pendente cauſa principali, quia tunc, licet ſit timor, lex noſtra non procedit, quæ tantum habet locum in cauſa appellationis, vt dixi in ſummario, & vide Cappe. Thol. in deciſ.477. Limita quarto, ſi opponeretur exceptio nullitatis ſententiæ ſubſiſtentis, & militantis, nam tunc credo, quod ſequeſtrum non haberet locum, & allego Gratia. à contrario ſenſu in deciſ.65. Et tamen aduertendum, quod in cauſa hypothecaria, vel executiua ſemper poteſt fieri ſequeſtrum, etiam quod quis ſit ſoluendo, nihilque timoris ſit de dilapidatione, ita, vt ſatiſdatione relaxandum non veniat Caualcan. deciſ.23. par.1.

COLLECT. 329.

Super Auth. ſed cùm teſtator, cum duab. ſequen. C. ad l. Falcid.

¶ Falcidia in quibus caſibus ceſſat.

HÆc iura ponunt tres caſus, in quibus ceſſat Falcidia, Et primo cũ teſtator illam detrahere prohibuerit, vt in d. Authen. ſed cum teſtator, Secundo in re prohibita alienari, vt in ea re, vbi Bald. dicit, quod Aduocati, & Doctores communiter non aduertunt ad hunc caſum ſic notabilem, & quotidianum, & in hoc tu vide de Amat. deciſio.18. Tertio in relictis ad pias cauſas, vt in Authen. ſimiliter, & vide Guid. Pap. in deciſ.188. vbi etiam id extendit ad Trebellianicam, vt ſcilicet ea minus detrahatur de his ita relictis. Ceſſat & Trebellianica in hærede non conficiente inuentarium Guid. Pap. in deciſ.53. Limita in liberis primi gradus, vt ibi, & vide Anto. Fab. deciſ.5. ad Trebell. & Olaſch. deciſ. 147. Item in hærede inſtituto in re particulari, eandemq. reſtituere grauato Gui. Pap. in deciſ.466. Itẽ quoties in reſtitutione ſunt adiecta verba (pleno iure, &c.) idem deciſ.437. Item ceſſat in vna re, contradicente fideicommiſſario, idem deciſ.607. Cæterum

Digitized by Google

rum grauis dubitatio eſt apud DD. an Trebellianica poſſit prohiberi liberis primi gradus,nam in affirmatiuam pluries Romæ fuiſſe deciſum refert Creſcen dec.2.& Caſſad dec.4.de teſta.pro qua decidit ēt Viu.dec.3.de Frāch.dec. 11.& inter cæteras rationes pro hac parte illa videtur ſatis vrgere,nam ſi teſtator,relicta tantum filio legitima, poteſt de reliquis bonis, ſuis ad libitum ſuum diſponere; qua de cauſa non poteſt in illis Trebellianicam, omnemq. detractionē prohibere?Nihilominus Florentiæ pars negatiua eſt canonizata, vt refert Magon.in dec.illius Rotæ 35.in 2. dub.Sicut in Curia Delphinatus teſtatur Guid.Pap.in dec.51. An aūt prohibitio Trebellianicæ facta in primo gradu ſubſtitutionis cenſeatur facta,& repetita in ſequentibus gradibus, vide Gui. Pap.in deciſ.545.vbi dicit quod ſic.

COLLECT. 330.

Super Auth.de nup.§.diſponat.

¶ Teſtator diſponat,& fiat lex.

DIſponat teſtator, & fiat lex, ſolet dici per hunc text.celebrem,quē Amplia primo,vt teſtator poſſit diſponere, quod filij reſtituant fructus perceptos vltra quantitatē legitimæ Surd. dec.21.Amplia ſecundo, vt poſſit prohibere detractionem Trebellianicæ in hęrede primi gradus,ſecundum vnam opinionem,quā in Collect. ſuperiori retulimus. Amplia tertio,vt valeat in quacunque parte teſtamēti facere hæredis inſtitutionem Viu.deciſ.351. Amplia quarto,vt poſſit diſponere quod hæredes permaneant in communione rerū, quamuis poſtea peti poſſit diuiſio,altero dilapidante Viu. deciſ. 294. Amplia quinto,vt poſſit tutori remittere inuentarij confectionem Guid. Pap. in dec. 352.Amplia ſexto, vt in fundatione iuriſpatronatus poſſit diſponere, quod poſt mortem vnius Rectoris alter, quē ipſe intendit,ſit Rector de Amat.deciſ. 4.Item in legatis præſtandis mens teſtatoris, quæ verbis inhæret, potiſſimum eſt attendenda Viu.dec.466. Item licet ſpes ſubſtitutionis non tranſeat ad hæredem,ſecus tamen eſt,ſi de coniecturata mente teſtatoris contrarium appareat Viu.dec.468.Item teſtamentū imperfectum ratione voluntatis ipſius teſtatoris, nec inter liberos, nec ad pias cauſas valet Mynſing.cent.3.obſer.28. Nihilominus limita ſupradictum tex.Et primo in educatione filiorum,quia facile receditur a voluntate teſtatoris, quippe cum educatio ipſa ſit arbitraria Viu. dec.16.Gram.dec.55.&de Franch.dec. 350. Limita ſecundo, in conditionibus illicitis, & contra bonos mores,nam in ijs receditur ſimiliter a voluntate teſtatoris,vt ipſemet tex.ſe declarat, & vide Viu.in dec.480.quod no. ad limitationem l. in conditionibus ff. de cond. & demonſt.

COLLECT. 331.

In l.nunquam §.theſaurus ff.de acquir. re.domi.

¶ Theſſauri.

IN hoc tex. ponitur diffinitio theſauri, nam dicit Iuriſconſultus, quod theſaurus eſt vetus quædam depoſitio pecuniæ,cuius memoria non extat,ita, vt iam dominum non habeat Ad cuius ſane materiam no. tres deciſiones, & primo deciſ.Coler. 100. vbi tradit theſaurum inuentum in loco publico de iure Saxonico ſpectare ad Fiſcum, iure autem communi ſunt iura vulgaria vnam medietatem ſpectare inuenienti fortuito,alteram domino ſoli,vt inf.tit. noſtro

noſtro l.ſi is,qui §.quod ſi creditor cum concor. & hinc infertur, quod theſauri inuenti in bonis Eccleſiæ vna medietas ſpectat ad inuentorem, altera ad ipſam eiuſue Rectorem, nec fiſcus ſecularis habet quid in hoc prætendere, cum Eccleſia, poſt ipſi factam donationem a Conſtantino dicatur habere propria bona, & nequaquam ſubiecta iuriſdictioni Imperatoris, & ita decidit Caualcan.deciſ.15.par.2.Tertio, & vltimo not.deciſ.Rot. Lucan. diuerſ. 23. Vbi theſaurus inuentus in re communi & pro indiuiſo, debet æqualiter diuidi, & ibi an ſimplex inuentio ſufficiat ad eius dominium acquirendum, vel etiam requiratur,& occupatio, &c.

COLLECT. 332.

In l. in multis ff.de ſta.homi.

¶ Feminarũ miſerabilis conditionis.

IN multis (inquit Iuriſconſultus)noſtri iuris articulis deterior eſt conditio fœminarum quam maſculorum, & ibi Accurſ.enumerat aliquos caſus. Tu vide hos deciſos,& primo,quia appellatione filiorum, non veniunt fæminæ ſtante ſtatuto excluſiuo Carroc. deciſ. 105.Secundo, quia fideicommiſſo facto perſonis de familia non continetur fæmina Viu.deciſ.10.Tertio,quia non ſuccedunt in feudo Guid. Pap. in deciſio. 59. Quarto, quia non poteſt eſſe teſtis in teſtamento, vel in Codicillis, quamuis hoc limitetur inter liberos Guid.Pap.in deciſ.538.Quinto, quia vigore ſtatuti ipſarum contractus non valet ſine conſenſu duorum conſanguineorum. Limita, ſi eſſent vtiles Mynſing.cen.2.obſeru.34.Sed an poſſit pro anima contrahere ſine præfata ſollemnitate,affirmatiue Carrocc.in deciſ.95. Gratia deciſ.5.quia in iudicio perſonaliter comparere non debent, & ſi contingat eas iurare, hoc facere debent in domo priuata Magiſtratus Theſſaur. deciſ.210.Sexto, quia non poſſunt teſtari ſtante ſtatuto de lucro dotis Theſſaur.deciſ.107.Septimo, quia mulieres non poſſunt inducere conſuetudinem Iaffred. deciſ. 117. Octauo, quia mulier acquirens præſumitur acquiſiuiſſe ex bonis mariti Auditor Peruſ. in deciſio.28.vbi ampliat,& limitat. Nono, quia filii maſculi deſcendentes ex fœmina non veniunt appellatione maſculorum, quando teſtator habuit reſpectum ad agnationem Rot. diuerſo. deciſ. 6. par.1. Priuilegiantur tamen primo, quia filiabus fœminis debetur aliquid ex feudis nouis Thoming. deciſ. Lipſien. 2. Secundo,quia mulieres non incarcerantur etiam in cauſa criminali, quando pæna eſt pecuniaria Iaffred. deciſ.393. Priuilegiatur tertio mulier, quia ſi vnam rem celauit in inuentario, non tenetur aliqua pæna, ſicut alius hæres,pulchre Gam. deciſ. 122. Quarto, quia poteſt accuſare mariti interfectores Boer.deciſ.233. Quinto priuilegiantur, quia propter iuris ignorantiã, excuſantur a multis Mynſinger.cent.6. obſeru.47.

COLLECT. 333.

In §.poſteriore Inſti.quib.mo.teſtam.infirm.ſiue in l.ſancimus 2.reſpon.C. de teſtamen.

¶Teſtamẽti primi ꝑ poſterior reuãdi.

PRimum teſtamentũ reuocatur per ſecundum. Limita primo,ſi primũ teſtamentum eſſet perfectum,& ſecundum imperfectum, quia primum non reuocatur, vt dicunt hæc iura, & vide Viu in deciſ.13.Sublimita, vt per Gui. Pap.in deciſ.200.Limita ſecundo,ſi primum teſtamentum eſſet conditũ inter libe-

liberos, niſi fiat ſpecialis mentio primi, etiam de clauſula in eo inſerta, vt dicit Authen.hoc inter liberos C. hoc tit. & Viu dec.292.Limita tertio,ſi primũ teſtamentũ haberet clauſulã derogatoriã, quia per ſecũdum non tollitur, niſi fiat ſpecialis mẽtio clauſulæ prædictę Fab. dec.9.hoc tit.Sublimita circa ſpecialem mentionem faciẽdam,vt per Gui. Pap. dec.127.Limita quarto,ſi primum eſset iuratum Fab.dec 11.eo.Limita quinto,ſi ſecundum eſset factum in fauorẽ eius, cuius odio fuerat in primo inſerta clauſula derogatoria idem deciſ.13.eo.

COLLECT. 334.
In l.caſus C de teſtamen.

¶ Teſtamenti tempore peſtis conditi.

HIc tractant DD.materiã teſtamenti tẽpore peſtis;nã propter peſtẽ non requiruntur tot teſtes alias requiſiti in teſtamento,ſufficit enim minor numerus ſeptẽ teſtiũ, vt dicit Theſsau. in dec.180.Sed nũ ualeat, ſi minor numerus duorum teſtium adhibitus ſit,negatiue Fab.in dec.5.hoc tit.Num iſtud teſtamentum cenſeatur priuilegiatum, vt fœminæ impuberes ad teſtificandũ adhiberi valeant deciſum negatiue, imo in eo legitima debet relinqui titulo inſtitutionis,idem Fab.dec.6.eo. Nũ clauſula codicillaris ſubintelligatur in hoc teſtamento,negatiue idem deciſ.7.eo.

COLLECT. 335.
In l. cum auus ff.de cond.& demon.

¶ Grauati de reſtituendo.

DIcebat Papinianus, quod quando quis eſt grauatus de reſtituendo poſt eius mortem,intelligitur,ſi ſine liberis deceſserit,& ſic filij grauati excludunt ſubſtitutũ.tu amplia etiam in filijs natis ex matrimonio putatiuo Hier. de Lauren.dec.70.Nũ huiuſmodi filij ſuccedant,affirmatiue de Franch.dec.150. Amplia ſecundo,etiam in filiabus Surd. dec.66.Amplia tertio, etiam in filijs legitimatis per ſubſequẽs matrimonium Theſsa.dec.196.Amplia quarto, ſi grauatus ingrediatur Monaſteriũ,quia Monaſteriũ habetur loco filij, & intellige, vt per de Franch.dec.29.vide Oſaſc.deciſ.126.& nouiſſime Maynar.lib.5.dec. 75.Quomodo procedat, quod Monaſteriũ ſuccedat loco filij Valaſ.dec.24. & Grati.dec.7. Et quando Monaſteriũ excludatur a ſubſtituto, Maſtril.dec.65 Amplia quinto,etiã in nepte teſtatoris, quę pariter excludit ſubſtitutũ iuxta ea quæ dicit Theſsa.dec.188.Amplia ſexto,etiã ſi filij nati mox deceſserint Maynard.deciſ.74.lib.5.Et ſic in his caſibus ſubſtitutus venit excludendus. Non ita tamen ſi grauatus deceſserit cum filio monacho, quippe qui nõ excludit ſubſtitutũ Theſs.dec.166.Item ſi deceſserit cum filijs naturalibus Maynar. dec.79. lib.5.Item ſi perfecte viui nati non fuerint filij,tunc enim non excludũt ſubſtitutum idem Maynard.eo.lib deciſ. 77.

COLLECT. 336.
Ad Rub.nil inno.appell.pend.

¶ Probationis tituli in reuocandis attentatis.

AD materiam attentatorum quære nũ in reuocandis attentatis requiratur probatio tituli,deciſum neg. Rot. dec.14.de reſt.ſpol.in no.nec requiritur probatio poſseſſionis Rota deciſ.56.de cau.poſseſs.& proprieta.in antiq Licet requiratur probatio detẽtationis, & ſtatus,in quo quis erat tẽpore attentationis Bellam.dec.101.& Gratian.dec.91.

Num

Digitized by Google

Num cauſa attentatorũ ſit priuilegiata vt ſupra in ea nõ ſint ſeruandi termini ſeruãdi in cauſis ordinarijs,negat. Gratia.dec.70.vide Rot.dec.78.de appella. in antiq. Nũ in reuocatione attentatorũ ſit pars citanda,affirmatiue Rot.dec. 28.de appell. in antiq. Et huic reuocationi quãdo obſtet exceptio poſſeſſionis nullæ decidit Grat in dec.150.Quæ cõcurrere debẽt,quo dicatur attentatũ Valaſ.deciſ.91.Attẽtata an dicatur ſententia, quæ poſt appellationẽ interpoſitam, ante tamen præſentatas literas inhibitoriales lata fuit, Theſſau. deciſ. 49. Num cauſa attẽtatorum impediat, quominus procedatur in cauſa principali,negatiue Affl.in deciſ 131. Num in cauſa attentatorũ habeat locum repulſa teſtium negatiue,idem Afflict. deciſ. 351.Num poſt concluſum in cauſa poſſint attẽtata reuocari,affirmatiue,idem in deciſ.352. Num continuans poſſeſſionem lite pendẽte, dicatur attentare, negatiue Capyc.deciſ.72.Et num dicatur attentare is, qui exequitur contra appellantem cui ius commune reſiſtit, negatiue Rot.deciſ.234 de appellat.in no. Verall.dec.25.p.1.Num impetrans monitoriũ in beneficialibus, negatiue Achil.de Graſſ.deci.24.de appel. Num dicantur attentata poſt citationem ad dicẽdum, affirmatiue idem in deciſ. 27. & dec.29. eo. dicit de ſtylo Rot e omnia eſſe attẽtata facta poſt inhibitionẽ. Item non dicitur attentare in diuerſis Verall.deciſ.59.par. 1. Nec in caſſatione Bullæ facta de mandato expeditorum de regiſtro,idem deciſ.55.parte 1. Attentata an purgata cẽſentur per ceſſionem in iudicio factam, affirmatiue Achil.de Graſſ deci.23.de appel.Num attẽtata reuocatur inſtante eo, qui non habet titulum coloratum, affirmatiue, in deciſ.25.eo.Attentata eſſe reuocãda an ſit interloquutoria,affirmatiue idem Achil.de Graſſ.deci.31.eo. Rot.in dec. 80.de appell. in antiq. Num attentans lite pendente debet cõdemnari in fructibus,affirmatiue Rot.deciſ.34. de ſenten.& rei iudi.in antiq..Num attentata probentur per remiſſionẽ ad partes negatiue Rot.deciſ 7.de prob.in antiq.

COLLECT. 337.
In l.cum apud ff.iudi.ſol.

¶ Fideiuſſor quibus in caſibus cenſeatur liberatus.

HIc no.in quibus caſibus fideiuſſor cenſeatur liberatus,& hoc dicit iſta lex,quod fideiuſſor de iudicato ſoluendo acceptus in prima inſtantia, nõ tenetur in cauſa appellationis, ſed hoc ita,ſi ille fideiuſſet de ſoluendo quicquid fuerit iudicatum per illum Iudicem primæ inſtantiæ nominando eum nomine proprio alioqui ſi ſimpliciter eſſet acceptus tenetur Bella.deciſ.353. de Franch.deciſ.320.Boer.deciſio. 315. Quicquid dicat Mar.deci.357.par.2.& de veritate Theſſa.deciſ.202.vide eundem de Franch.deciſ.208 Item fideiuſſor acceptus in M. C. tenetur in S. C. quia illud Tribunal eſt ſubordinatum ad iſtud de Franch. deciſ. 344. Liberatur autem fideiuſſor primo prorogato termino creditori, & intellige de fideiuſſore ad certum tempus Mynſinger. cent.6.obſer.53.& Cappell.Tholoſ. deciſ.181.Item fideiuſſor datus de ſoluendo iudicatum ab arbitris, non tenetur de eo, quod eſt iudicatum a Iudicibus Anto.Fab.deciſ.5.de fideiuſſ. Item qui fideiuſſerit reum ſiſtere, ſi ſemel fecit reum ſiſtere, liberatur idem Fab. deciſ. 24. eo. Et talis fideiuſſor liberatur etiã ſi principalis captus ex Curia ex illa cauſa poſtea fugiat,quia per iſtã incarcerationem liberatur, vt per Afflict.deciſ. 230.Item ſi fuerit acceptus in id, quod

Digitized by Google

quod a Titio deberi cõſtabit, liberatur ſi mortuo Titio liquidatum ſit debitum idem deciſ. 34. Item liberatur fideiuſſor, ſi debitor principalis de nouo iurauerit Cam. Imper. in ver. fideiuſſor.

COLLECT. 338.

In l. fi. C. de pac. conuen.

¶ Paraphernalium.

INter alia dicit hæc l. quod maritus tenetur vſuras rerum paraphernalium in promiſcuos vſus conuertere, reſeruata mulieri ſorte principali, Sed quæritur an lucretur fructus, ſicut vſuras, ſunt diuerſæ opiniones, tũ diſtingue, vt per Guid. Pap. deciſ. 488. Et an lucretur fructus rerum, quæ obuenerũt mulieri, de cuius volũtate non apparet, conſtante matrimonio Ro. Auen. inclinabat in negatiuam, vt per Hieron. de Lauren. dec. 18. ſed Affl. contra in deciſ. 44. in primo dubio, Et quod vxor in bonis paraphernalibus habeat vſumfructũ vt hac l. eſt etiam ſpecialiter prouiſum de iure ſaxonico, teſte Coler. dec. 18. Nũ ſtatutum de fructibus paraphernalium, includat fructus rerum dotalium, deciſum nega. Surd. dec. 192. Num maritus agens pro bonis paraphernalibus opus ſit, vt habeat ſpeciale mandatũ ab vxore, nega. vt innuit hæc lex, & ita decidit Mynſing cen. 3. obſer. 53.

COLLECT. 339.

Super cap. 1. §. contrahentes de fo. comp. in 6.

¶ Contractus ratione, an quis inuitus conueniri poſſit.

RAtione ſolius contractus quis inuitus conueniri non poteſt apud Iudicem loci contractus, niſi ibidem inueniatur, hoc dicit; Amplia primo, etiã ſi contrahens ſubmiſit ſe omni foro, & loco, Gratia. deciſ. 180. Amplia ſecũdo etiam in eo, qui promiſit facere ſolutionem in certo loco deſtinato, in quo quidem inuitus conueniri non poteſt, & multo minus eius hæres, ſi ibi non reperiatur Triuiſa deciſ. 48. par. 1. Dixi in ſummario ratione ſolius cõtractus quia ſi in illo loco tempore contractus habebat domicilium, quod poſtea mutauit, vel aliquas mercantias faciendo ibi reſidentiam per aliquod tempus, bene poteſt conueniri, & hæc poteſt eſſe prima limitatio Fab. deciſ. 4. vbi conuen. & vide Cappell. Thol. a contrario ſenſu in deciſio. 103. Limita ſecundo, ſi debitor certo loco ſiſtere promiſit, ibi enim facienda eſt ſolutio Mynſin. cen. 2. obſer. 5. Limita tertio, nam dixi in ſecunda ampliatione, quod non poteſt conueniri inuitus, niſi ibi reperiatur, ergo ſecus volẽs nam bene poteſt cõueniri deducto eo, quod ſua intereſt in loco deſtinato non ſoluere Creſc. dec. 2. de ſol. Limita quarto, ſi eſſet renunciatum priuilegio fori, quo caſu nõ procedit iſte §. Balb. dec. 5.

COLLECT. 340.

Super cap. cum dilecti, & cap. cum cauſa extra de emp. & vend.

¶ Læſionis vltra dimidiam.

QVando fecit Collectan. ſuper l. 2. C. de reſcind. vend. de qua ſupra num. 81. Non adhuc prodierat in lucem iſti duo deciſionarij infra citandi, cumque nonnulla tractent ad illam materiam, quæ & minus dicta ibi fuere, ideo ea ſuper his alijs iuribus loco appendicis colligere propoſui; Diſponunt autem hæc iura idem quod d. l. 2. Scilicet venditorem deceptum vltra dimidiam iuſti prætij poſſe agere cõtra emptorem, vel ad ſupplementum prætij, vel vt res tradita ſibi reſtituatur; vnde

Digitized by Google

de Amplia primo, vt iſtud beneficium competat etiam in vēditione facta ſub haſta, vt ibi diximus, & nunc vide Ant. Fab. deciſ. 4. de reſcin. vend. Amplia ſecundo, etiam ſi in venditione adiecta ſit clauſula donationis Maynard. deciſ. Tholoſ. 60. lib. 3. Amplia tertio, vt locū habeat etiam in ceſſione iurium Fab. deciſ. 11. vbi ſupra. Amplia quarto, vt hoc beneficio vti valeant etiam creditores læſi vltra dimidiam Maynard. deciſ. 70. lib. 3. Amplia quinto, vt geminatio cōtractus minime excludat hoc beneficium Fab. deciſ. 24. Nunc limita, & primo, vt locum non habeat in permutatione Maynard. deciſ. 59. eod. lib. Limita ſecundo, in locationibus temporalibus fructuum Maynard. deci. 61. ibid. Limita tertio, in contractu emphyteotico, idē deciſ. 62. eo. Limita quarto, ſi venditor eſſet læſus vſque ad dimidiam iuſti prætij, & non vltra, vt dicunt prædicta iura, & vide Mayn. dec. 65. d. lib. 3

COLLECT. 341.

Super cap. 1. de ſent. & re iudi.

¶ Sententiæ latæ contra leges.

SEntentia lata contra leges, vel canones non tenet ipſo iure, nec ab ea opus eſt appellare, hoc dicit Et ſic habes vnum caſum, in quo ſententia redditur nulla, tu adde alios deciſos; Primo ſentėntia lata contra defunctum, etiam ſi is viuere putaretur Polid. Rip obſeru. 23. Imo lata etiam in eius fauorem Verall. deciſ. 140. p. 3. Secundo ſi lata fuerit, pendente articulo Maſtril. deciſ. 186. Tertio lata, pendente declinatoria fori, idem Maſtril. deciſ. 127. Quarto lata contra abſentes dolo aduerſarii per falſos teſtes, vel inſtrumenta Capp. Tholoſ. in deciſ. 282. Quinto lata, præcipitanter Iaffred. in deciſ. 358. Sexto lata contra infirmum, vel impeditum Iudice ſciente, idem Iaffred. in deciſ. 16. Septimo lata ad formam conſilii, idem deciſ. 1. Octauo lata per falſas allegationes Ro. deciſ. 27. hoc tit. in antiq. Nono lata contra minus legitime citatum Rot. deciſ. 22. ibid. Decimo lata contra minorem Curatorem non habentem Guid. Pap. in deciſ. 494. Lata autē contra minorem, tutori cuius fuit terminus impertitus, quādo ſit nulla decidit Maſtrill. deciſ. 101. Vndecimo lata de nocte Balb. in deciſ. 412. Duodecimo lata contra ſtatutum loci redactum in volumine ſtatutorum, idem Balb. in deciſio. 166 & Verall. deci. 136. p. 3. Decimotertio lata ſub conditione Oſaſch. in deciſ. 146. Decimoquarto lata per Iudicē recuſatum poſt appellationem per recuſantem interpoſitam Achil. de Graſſ. deciſ. 3. hoc tit. Decimoquinto lata cōtra contumacem ante relationem nuncij Mynſinger. cent. 1. obſer. 8. Decimoſexto lata die feriato Gratia. deciſ. 144. Decimoſeptimo lata cōtra ſententiam in iudicatum tranſactam idem Gratia. deciſ. 129. Decimo octauo lata in fauorem minoris obtenta ab actore conſtituto a tutore Creſcen. deci. 8. hoc tit. facit Afflict. deciſ. 192. Decimonono lata ante habitum conſilium ſapientis, ſi id petitum ſit, & cauſa dubia fuerit Cam. Imper. in ver. ſententia. Vigeſimo lata contra Communitatē indefenſam Creſcen. deciſ. 9. hoc ti. Vigeſimo primo, & vltimo lata contra Fiſcum, abſente Aduocato Fiſcali, & hoc nedum in cauſa ſtatus, ſed etiam in alij Balb. deciſ. 267. Quid autem latam perempta inſtantia deciſum eſſe validā Vincen. de Franch. deciſ. 643 Sic latam minus publicatis dictis teſtium Guid. Pap. in deciſ. 586. Sic latam in fauorem minoris indefenſi Verall. in deciſ. 147. par. 3. Sic latam omiſſa concluſione in cauſa, Mynſing. cent. 3.

Digitized by Google

cent.3.obſer.17.Sic latam contra regulas Cancellariæ Achil.de Craſſ.in deciſ. 1. hoc tit. Nam in his caſibus ſententia non eſt nulla. Proceſsus autem factus partibus,lite pendente in Curia dicitur nullus Mohed.deciſ.12.hoc tit.

COLLECT. 342.

Super cap. Reg.conuentus.

¶ Capituli Regni conuentus.

CONuentus iudicio poſseſſorio, vel petitorio, ſi poſt litem conteſtatã vel quaſi poſſeſſionem, vel rem in aliũ quouis modo transferat,in perſonam eiuſdem alienantis iudiciũ finitur, executio autem fiet contra vltimum poſſeſſorem,& ſi poſſeſſio per multas manus ambulauerit, hoc dicit Nota duas deciſiones de Franch.vnã ſcilicet 545. p.4. Vbi an hæc exequutio poſſit fieri contra Clericum,in quem lite pendente poſſeſſio peruenit, deciſum negat. ſed ad ſuũ iudicẽ Eccleſiaſticum competentem remittenda eſt,alteram 464.vbi an iſtud c.procedat in actione hypothecariæ,& deciſum fuit quod ſic,& multo magis ſi ageretur aſſiſtentia.

COLLECT. 343.

In l.vt fundus ff.com. diuid.

¶ Sentẽtia debet eſſe cõformis libello.

QVotidie tex.iſte allegatur ad hoc, quod ſententia debet eſſe conformis libello. Tu limita primo,in ſummarijs,in quibus ſentẽtia ferri poteſt etiam iuxta non petita Verall. dec.126.p.3. Limita ſecundo,in Principe,qui etiam poteſt ferre ſententiã nõ conformem libello,& vltra petita Mar. dec.13.p. 1.Limita tertio, quando in libello plura venirent conſideranda, & ſic non eſſet reus ſimpliciter condemnandus Cam.Imper.in ver.ſententia; Limita quarto,in ſententia præſtandæ rationis, quæ extenditur ad reliqua; quamuis libello non fuerint mentionata Affl.in dec.157.Limita quinto,in ſententia qua debitor condẽmnatur ad ſoluendum,quia & creditor poteſt eadem condemnari ad reſtituendum pignus, licet de hoc non fuerit actum, ſemper enim iudex poteſt pronunciare ſuper ſucceſſiuo eius,quod principaliter petitur idem Affl.in dec. 32. Limita ſexto, in ſententia qua conuenti condemnantur vti hæredes patris, nam poſſunt nihilominus condemnari tanquam hæredes matris, quæ ſimul cum patre contraxerat debitum, licet ad hoc non fuerit actum,ſi appareat eos non eſſe hæredes patris,ſed matris idem in dec.372 Limita vltimo in cauſis criminalibus, quia in ijs poteſt Iudex non ſequi petitionẽ agentis Mynſin.cent.4.obſer.81.

COLLECT. 344.

In l.licet ff.de iudi.

¶ Ratificationis.

RAtificatio ſubſequens ualididat actum inualidum præcedentẽ,hoc dicit,Ex quo ego infero,quod appellatio facta a tertio nomine meo per ratificationem infra decem dies validatur Gui.Pap.in dec.13 & 436.Cam Imper. in ver.ratificatio:Infero ſecundo,quod acta falſi procuratoris validantur per ratificationem domini,vt probatur hac l.cum concord. & decidit Mynſinger. centu.1.obſeru.43.& Cappell.Tholoſ. deciſione 171.Infero tertio,quod ratificatio ſubſequens valididat alienationẽ feudi abſq. aſsenſu domini idem Mynſinger.centu.4 obſeru. 87. Non tamen iſta ratificatio, ſeu aſsenſus trahitur

Digitized by Google

retro in præiudicium tertij Afflict. deciſ.286.& de Franch. deciſ.86. Infero quarto,quod ratificatio operatur validitatem proceſſus nulli idem centur.4. obſer.62. Infero quinto, quod ratificatio patris ſubſequens operatur validitatem actorum factorum à filio ſine eius conſenſu Afflict.in deciſ.180.quod no. pro declaratione l.fi.§.neceſſitate C.de bo.quæ liber.Infero ſexto,quod ratificatio maioris poſt quinquennium inducit validitatem contractus,Verall.in deciſ.1.par.2.Infero ſeptimo, quod ratificatio valididat actum, in quo non interuenerunt ſollēnitates ſtatuti Surd. deciſ.245.Infero octauo,quod ratificatio domini conualidat geſta per procuratorem ſubſtitutum à Monacho,ſimplici procuratore conſtituto Cappell. Tholoſ.deciſ.125.Quæritur num ratificatio tacita ſit ſufficiens? affirmatiue Theſſau.deciſ.7 An geſta per falſum procuratorē poſſint ratificari poſt concluſulam in cauſa,vel etiam poſt ſentētiam Rot.deciſ. 1.& 10.de procu.in antiq.tenuit quod ſic in præiudicium ipſius domini,nō alias, Guid. Pap.contra in deciſ.320.dicens de ſtylo Curiæ, ita ſeruari, ſcilicet indiſtincte poſſe ratificari,quod receptum quoque fuit in Came.Imper.vt teſtatur Gayl. lib.1.obſer. 47.Non poteſt autem ratificari ſententia nulla, puta quia lata tēpore feriato Iaffred. deciſ.253. Nec operatur ratificatio, quando non fit intra tempus actus gerendi idem Iaffred. deci.126.vel re non intrega Polid. Rip.obſeru.124. Vel quando mādatum deſideratur pro forma idem Rip. in obſer.123.

COLLECT. 345.

In l.magis puto §.non paſſim ff. de reb.eo.

¶ Alienationis rei pupilli.

INter alia requiſita (de quibus per Afflict.in deciſ.249.) quæ interuenire debent in alienatione rei ſtabilis minorum, præſertim impuberum, eſt, vt requiratur de forma iudicis decretū vt in hoc Tex.cum concord.In tantū quod habes ampliare etiam ſi alienatio fieret pro debito defuncti Surd. deciſ.77. Secundo etiam, vbi ageretur de exequutione contractus cum patre minoris celebrati Gratia. in deciſ.131. Tertio etiam in muliere minore, quippe quæ non poteſt dare immobilia in dotem ſine decreto,Surd.deciſio. 278. Quarto etiam, ſi alienatio redundet in vtilitatem minoris Afflict. in deciſ.87. Amplia quinto,vt ſi pupillus alienauerit ſine cauſæ cognitione,& Iudicis decreto,poſſit deinde vendicare rem vna cum fructibus, reſtituto tamen potiſſimum prætio per eum in eius vtilitatem verſo, vt dicit deciſum Viu.deciſio.22. Nihilominus debes declarare, vt hoc decretum poſſit prçcedere,& ſubſequi venditionem, de Franch. in deciſ.242. Et ſecundo limitare in patre,qui quidē iure patrio (nō tamen, vt tutor) poteſt ſine decreto,tamquam legitimus admīniſtrator alienare bona aduentitia filij minoris, quando ſumus in caſu, quo poſſunt alienari, vtpote vrgente æris alieni cauſa Afflict.in deci.393.Et ideo ibi fuit deciſum contrà, quia defecit ſollemnitas,& ceſſauit huiuſmodi cauſa, & per alias rationes, vt ibi. Tertio potes limitare, quando proponeretur adeſſe conſuetudo loci, quod actus alienationis fiat in continenti vna cum decreto,& talis cōſuetudo probaretur, quia

Digitized by Google

quia tunc præſumeretur cauſæ cognitio, licet regulariter ſecus etiam ſi Notarius atteſtatur eã interueniſſe Achil. de Graſſ. in deciſione 3. de præſump. Quæritur, præſuppoſito, quod ſumus extra cauſam æris alieni, an poſſit fieri alienatio rei ſtabilis minoris, ſi tendat in eius vtilitatem? Affli. (vt vidiſti in 4. Amplia.) in d. deciſ. 87. Præſupponit poſſe fieri, verum non ſine decreto, & ideo, quia in caſu ſuo non interuenit decretum, ceſſio illa fuit declarata nulla &c. Ego autem eſſem contrariæ opinionis, & dico, quod huiuſmodi alienatio non poteſt fieri etiam cum decreto & ſi conſideres, huic opinioni adhæret magis mens legum de hoc loquentium & idem S. C. bis deinde iudicauit in proprijs terminis, vt Addẽtes ad d. deciſ. & refert Capyc. deciſ. 113. vbi S. C. noluit interponere decretum per Aduocatos minoris interponi petitũ in tali alienatione, & ſic non eſſe faciendam alienationem illius Caſtri, &c. vt ibi.

COLLECT. 346.

In l. ſi quæramus ff. de teſtam.

¶ Teſtamenti factio quibus prohibeatur.

Dicit Caius, hic quod in primis inſpiciendum erit, an is, qui teſtatus ſit, teſtamenti factionem habuerit, Gloſ. magiſtralis ibi enumerat duodecim perſonas, quæ teſtari prohibentur. Adde quod, & condemnatus de crimine læſæ Maieſtatis Anton. Fab. deciſione 21. de teſtam. Secundo fatuus, cui non plus iudicij eſt quam puero 10. vel 12. Ann. Theſſau. deciſ. 92. Tertio furioſus, quod limitat Magon. deciſ. 71. Limita ſecundo ſi furioſus faceret ea, quę quilibet ſapiẽs faceret Auditor Peruſ. deciſ. 1. Quarto Bizochæ Caroc. deciſ. 76. Quinto Clericus, qui curam animarum habeat, rerum ve eccleſiaſticarum adminiſtrationem Guid. Pap. in deciſ. 110. Sexto exiſtens ſub poteſtate Aui de Amat. deciſ. 71. Septimo vſurarius manifeſtus Pegue. in deciſ. 31. Et ibi ſi eius teſtamentum fuerit conditum ſine ſatiſdatione, an reconualeſcat, ea præſtita, Octauo Mulier iure *L*õgobardorum viuens, ſine Mũdualdo Viu. deciſ. 145. Nono Sodomita Mar. deciſ. 891. par. 2. Decimo Bannitus Farinacc. deciſ. 55. Vndecimo, Feudatarius de feudo Ann. alleg. 45. Duodecimo, condemnatus ad triremes in perpetuum, qui etiam amittit teſtamenti factionem paſſiuam Maſtril. deciſ. 167. par. 2. Sed an poſſit teſtari excõmunicatus? affirmatiue Viu. deciſ. 96. & Ann. alleg. deciſ. 25. Nũ teſtamentum clerici commorantis in terris Principum ſecularium valeat, ſi probetur factum iuxta ſtatuta a iure canonico, affirmatiue Valaſ. deciſ. 74.

COLLECT. 347.

In l. ſi quis maior C. de tranſact.

¶ Pœna venientis contra tranſactionem iuratam.

Veniens contra tranſactionem iuratam, & ſic periurus patitur pœnas hic inſertas; *L*imita primo, in hærede, cui non obſtat periurium defuncti Ann. alleg. deciſ. 28. *L*imita ſecũdo ſi abſit dolus, quia ceſſat huius l. diſpoſitio Magon. deciſ. 96. *L*imita tertio, ſtante læſione in tranſactione, quia petendo reſcindi coram Iudice non incurrit in pœnas huius l. Ann. alleg. deciſ. 9. Limita quarto, vt ſola ſupplicationis oblatio non faciat incidere in periurium in materia iſtius l. Ann. alleg. deci. 83. *L*imita quinto, in caſu Polid. Rip. obſer. 26. Ad materiam Gram. deciſ. 66. Amplia illam l. vt regulariter procedat, & locum habeat in omni contractu,

Digitized by Google

ctu, & præcipue in emphyteuſi Polid. Rip.obſer.27.

COLLECT. 348.

Super Auth.quas actiones C.de ſacr.eccl.

¶ Priuilegiatus non vtitur Priuilegio contra alium æque priuilegiatum.

COlligitur per DD. concluſio ex hoc tex. quod priuilegiatus non poteſt vti priuilegio ſuo contra pariter priuilegiatum; Vnde infertur, quod miſerabilis perſona non poteſt vti priuilegio l.vni.contra aliam miſerabilem de Franch.dec.186.Secũdo infertur quod pia cauſa hæres inſtituta non detrahit Falcidiam contra Eccleſiã Magon.dec. 130.Infertur tertio, quod filiusfam. nõ poteſt vti Macedoniano contra aliũ filiumfam.Fab.deciſ.12. C. ad Macedon.

COLLECT. 349.

In l.1.& l.cum ex pluribus cum concord.ff. de ſolu.

¶ Solutionis in quam cauſam conuertendæ.

DEbitor ex pluribus cauſis ſoluens ſimpliciter, cenſetur ſoluiſſe in duriorẽ cauſam, circa hoc no. quinque deciſiones, Et quæritur quæ ſit durior cauſa? certe prima poteſt eſſe, vt cẽſeatur potius ſoluiſſe in computũ vſurarũ, quã ſortis principalis, vt l.1.C. eod. tit. & alibi. Hoc dictum tu limita, quando vſuræ, ſeu intereſſe non eſſet liquidatũ, quia tũc ſolutio cedit potius in cauſam ſortis Ann.alleg.deciſ.54.Fab.deciſ.31. hoc tit. Limita ſecundo, quãdo ſors principalis noſceretur eſſe durior cauſa, quã vſurarum, idq. poteſt contingere hoc modo; nam forſan illa debetur ſub pignoribus, & hypothecis, vel etiam ſub fideiuſſoribus, hæ vero minime, vt probatur in d.l.cum ex pluribus, & ponit Rip.obſer.60. Limita tertio, quando facta liquidatione intereſſe, ſeu tertiarũ, creditor petijſſet exequutionem ſententiæ pro debito principali, quia tunc facta ſimpliciter ſolutione, debitor præſumitur potius ſoluiſſe in eam cauſam, ex qua magis vrgebatur, ita idem Fab. d. dec.31. Secunda autem cauſa durior poteſt eſſe, quę continet fideiuſſores, Rot. dec.113.p.1.in nou. & ibi habes caſum, quod ſi tu debes mille, & ego fideiuſſi in medietatẽ ſummæ, & pro altera medietate promiſiſti dare alium fideiuſſorem, quem poſtea non dediſti, vtpote quia nec petitus fuerat a creditore, ſi ſoluas ſimpliciter ego cẽſeor liberatus, veluti cauſa grauior. Tertia cauſa durior poteſt eſſe, vtputa, quia vnũ debitũ eſſet inſtrumentale, aliud nõ, vel vnum aliud minus, vel vnum eſſet antiquius altero Surd.deciſ.186. Vbi illud principaliter no. quod vbi tractatur de compenſatione, tunc non habet locum titulus de ſolu. & ſic talis præſumptio, & ideo cautela eſt pro debitore ex pluribus cauſis, vt, quando facit pagham, ſiue ſolutionem, faciat ſe declarari creditorem ſui creditoris pro illis partitis; nam hoc modo poſtea poterit compẽſare ſuum creditum cum debito, quod magis ſibi placeat extingui, quod ſanè eſt notandum.

COLLECT. 350.

In l.comparationes C. de fide inſtrum.

¶ Comparationis Scripturæ.

IN hac l.cum ſua Authen. ponuntur quinque genera ſcripturarum, ex quibus literarum comparatio fieri poteſt, Et primo tractat de ſcriptura priuata, quæ debet eſſe trino teſte notata, ad

Digitized by Google

ad hoc, vt ex ea fieri valeat comparatio hoc dictum Limita, quando aliunde conſtat illam eſſe ſcriptam manu negantis Theſſau. Fil. in deciſ. 24. Num comparatio aliquid operetur, quando in contrarium habet dicta teſtium, dicit quod ſic Magon. deciſ. Lucan. 17. Num habeat locum in famoſo libello, dic, quod non Thom. Triuiſa. in deciſ. Venet. 52. par. 2. Quæ requiſita interuenire debeant in ipſa comparatione facienda tradit Auditor Peruſ. in deciſ. 7. vbi vide, & vide omnino Theſſau. Fil. in d. dec. 24. qui ſollemniter, & altiori ſtylo hanc materiam pertractat. De recognitione autem ſcripturæ, quæ eſt diuerſa à comparatione, require ſupra in Collect. 19.

COLLECT. 351.

In l. nulla C. de procu. & cap. 1. §. 1. eod. tit. in 6.

¶ Procuratorum ſubſtitutionis.

AD materiam ſubſtitutionis procuratorum. Quære primo, an quemadmodum procurator conſtitutus, qui litem ſit conteſtatus, ideoque quaſi dominus litis effectus, poteſt alium ſubſtituere, vt in his iuribus, cum concord. ita & poſſit ſubſtituere ſubſtitutus, affirmatiue Rot. deci. 122. & 146. hoc tit. in no. Amplia, & in criminalibus Triuiſa. deciſ. 6. par. 2. Num ſubſtituens teneatur de facto ſubſtituti, deciſum negat. quãdo ſubſtituit virtute poteſtate ſibi traditæ ab homine, eique aliqua culpa imputari nõ poſſit de Franch. deciſ. 212. & Ann. alleg. 107. Num per mortem ſubſtituentis expiret poteſtas ſubſtituti, deciſum negat. ſi ſubſtitutio facta fuerit ex facultate, quam habuit ſubſtituendi quaſi quod fuerit à domino ſubſtitutus Bellam deciſ. 6. Num per ſecundam ſubſtitutionem cenſeatur prima reuocata, affirmatiue Rot. deciſ. 4. vbi ſupra. Num poſſit ante acceptationem mandati ſubſtituere, negat. Rot. deciſ. 7. eo. Num ſubſtitutus in prima inſtãtia poſſit per collegã ſubſtitutũ procuratorẽ in ſecunda reuocare, negat. Rot. deciſ. 21. eo. Subſtituẽs an procedẽdo poſtea in cauſa cẽſeatur reuocare ſubſtitutũ, affirmatiue Rot. deciſ. 30 Num procurator Iudæi nomine Chriſtiani poſſit procuratorẽ ſubſtituere vide Mynſing. cent 2. obſer. 13. Num per clauſulam releuatiuam ab onere ſatiſdandi cenſeatur tributa facultas ſubſtituendi, negat. Ro. deciſ. 33. hoc tit. in antiq. Num proceſſus factus cum ſubſtituto, de cuius ſubſtitutione non conſtet ſit nullus, affirmatiue Biſignet. deciſ. 6. hoc titu. & Mohed. deciſ. 5. eod.

COLLECT. 352.

Super cap. 1. extra de apoſta.

¶ Dimiſſionis habitus, atque tonſura.

DIcitur in cap. iſto, quod clerici, qui habitum clericalem, & tonſuram dimittunt, & in apoſtaſia, tanquã laici conuerſantur, ſi in criminibus depræhenſi teneantur, præcipit Papa per cenſuram Eccleſiaſticam eos non liberari qui Tex. frequẽtiſſimè allegatur in materia, quando, & ex quibus cauſis clericus clericale priuilegium amittat, vnde quæ ad hoc requirantur, ponit non nulla Capyc. deciſ. 162. Et quod regularis apoſtata, perdat priuilegium fori, licet Iudex Eccleſiaſticus, ea propter nõ perdat in eum iuriſdictionem ſuam, ita, vt ſit locus præuẽtioni, vide Triuiſa. deci. 48. par. 2. Num illuc admittat per delationem armorum, negat. licet poſſit excommunicari Viu. deciſ. 26. Num comparens in foro ſeculari, affirmat. quia illud non poteſt declinare Viu. deciſ. 387. Sic depræhenſus in habitu laicali Fab.

Digitized by Google

deciſ.19.de epiſc.& cler.Sic & per militiam,quia tunc perdit,& priuilegiũ clericale, & beneficium ipſo iure idẽ Fab. deciſ.25.eod.Quod in patrimonialibus illud non habeat vide Viu.deciſ.27. Et quod illi nõ poſſit clericus renunciare vide eundem deciſ.512.De clerico diſculo,& male morigerato vide Fab.deci. 16.vbi ſupra. De clerico in minoribus, quando gaudeat priuilegio fori, vide Maſtril. dec.113.

COLLECT. 353.

Super Authen. ſtatuimus C. de Epiſcop. & Cleric.

¶ Clerici cõueniẽdi coram ſuo iudice.

CLericus conueniri nõ poteſt corã Iudice ſeculari ſub pœna hic inſerta. hoc dicit vltra ea, quæ recolligimus ſupra in Colle. 208. vide quoque hęc,Et primo amplia,vt nec ad expẽſas quidem poſſit cõdemnari à Iudice laico,ſi corã eo ſuccubuit Bellam.dec.26. Amplia ſecundo, etiã in crimine læſæ Maieſt.Ant.Fab.deciſ.31.de iuriſd.om. Iud.Amplia tertio,etiam in clerico deponente falſũ corã Iudice laico Affl. dec.230.Fab.dec.26.eo.Amplia quarto,vt nec ad inquirendũ quidem cõtrą ipſũ poſſit procedi à Iudice laico Fab. dec.42. Amplia quinto, etiã in actione reali idẽ Fab.dec.29.eo.Amplia ſexto, etiam ſi ſit hæres laici,quia eius forum nõ ſequitur Fab.deciſ.12.de iud.Modo limita,& primo,quando tractaretur de recognitione chirographi Fab.deciſ.7. de iuriſd.omn.iud Limita ſecundo, ſi à ſuo Iudice condemnatus parere nolit, macẽſuras negligens eccleſiaſticas Fab.deciſ.8.eo. Limita tertio,vt poſſit agi cõtra clericum corã Iudice laico,quo declaret an tranſactioni ſtare velit Fab.deciſ.9.eo.Limita quarto in cauſa recõuẽtionis idẽ Fab. dec.12. eo.Limita quinto,ſi fuerit repertus in habitu ſecularis militiæ Fab.dec.14.eod.Limita ſexto, ſi turbauerit ſequeſtrũ factũ à Iudice laico Fab.deciſ.16. eo. Limita ſeptimo,in actione ad exhibendum, in qua Iudex laicus poteſt cognoſcere in clericũ idẽ Fab.deciſ. 37.eo.Limita octauo,in poſſeſſorio,idẽ Fab in dec.38 de iud.Limita nono,ſi calumniator fuerit corã Iudice laico,quia ab eo condẽnari poteſt, idem Fab.deciſ.6.eod.tit.de iud.Limita decimo,vt clericus non habeat priuilegium fori, ſi vocetur ad Iudicẽ laicum, vt alienæ liti interueniat,idẽ Fab.deciſ. 29.de iuriſd.om.iud.& hæc Collect. ſit facta gratia eorum,qui forte nõ habẽt iſtas deciſiones Fabri,&c.

COLLECT. 354.

In l. neque enim. ff. de teſtam. mil.

¶ Militis priuilegiorum.

HIc ſedet materia priuilegiorũ militis,& iam iſte Tex. quinque priuilegia ponit, quæ vide ibi. Adde infraſcripta deciſa,Et primo,quia duo teſtes ſufficiunt in eius teſtamento.Maynard. in deciſ.Thol.93. lib.5.Secundo, quia priuiliegiatur circa litis expenſas Surd. in deciſ.274.Tertio,quia conueniri non poteſt,niſi coram Magiſtro militum de Franch. deciſ.88. Quarto,quia milites gaudẽt exceptione hoſtica, &ſic illa nõ extẽdatur ad eorũ vxores Capye. dec. 72.Quinto,quia excuſantur à pœna nõ conficiẽtis inuẽtariũ Ann.Rober. deciſ. 90.Sexto,quia excuſantur à tutela Maſtril.deciſ.76.Septimo,quia eorum priuilegijs gaudent etiam vigiles Viu.dec. 254.dicit tamen idem Viu.in deciſ.291. quod in eorum teſtam. bene detrahitur Falcidia iux.l.in teſtam. C.ad l Falcid.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 355.

Super cap.ſuſceptum de reſcrip.in 6.

¶ Beneficij vacationis.

IMpetrans beneficium ſecundum vnum modum vacationis,non compræhendit alium,vt hic,verum, vt omnem vacandi modum compræhendat, ſolet apponi clauſula illa(ſiue alio quouis modo)quam quidem clauſulam. Amplia primo, vt compræhendat etiã vacationem apud Sedem Apoſtolicam Garz.in deciſ.43. Secundo etiam vacationem per reſignationem Mohed.dec. 2.de off. deleg. hoc dictum limita non probata reſignatione, quia tunc dicta clauſula nil operatur Pute.dec.268.lib. 3. Limita ſecundo, vt hæc clauſula nil operetur ſi beneficium vacet ex alterius perſona,tunc enim oportet addi illam aliam clauſulam,ſcilicet(vel ex alterius cuiuſcunque perſona)Fab.dec.1. de ſacroſ.Eccl. Limita tertio, vt non operetur,quando expreſſus ſit omnino falſus vacandi modus, idem Fab. deciſ. 4.eod.tit.

COLLECT. 356.

Super cap.quanquam de vſu.in 6.

¶ Vſurarij manifeſti.

TV habes ex iſto cap. quod vſurarius manifeſtus teſtari nõ poteſt, niſi præſtita cautione, nunquid tamen diſpoſitio illius tex. locum habeat in donatione cauſa mortis?dicas negatiue Garz.deciſ.81.Et nunquid,ſi præſtetur cautio poſt conditum teſtamentum, reconualeſcat? affirmatiue idem Garz. deciſ.65.

COLLECT. 357.

Super cap.reintegranda 3.q. 1.

¶ Remediorum ſpoliatorum.

TEx. iſte celebris tribuit remedium ſpoliatis,ſcilicet quod eiſdem oĩa ſint corporaliter reſtituenda in eo loco, vbi fuerint eis ablata, ſiue per dolũ,ſiue per violẽtiam, vel quacunq. alia iniuſta cauſa.Tu amplia,vt hoc remediũ tranſeat etiam in ſingularem ſucceſſorem Pute.dec.176.lib.2.Amplia ſecundo,vt detur ẽt contra titulo poſſidentẽ Theſſ. dec.29.vide Affl.deciſ.361.Amplia tertio,vt detur contra bonę fidei poſſeſſorẽ Oſaſc.dec.93.Amplia quarto, vt detur abſq. declaratione tẽporis Affl.dec. 250. Amplia quinto, vt veniant etiam fructus poſt litem cõteſtatam percepti Theſſ.dec.29.Limita,vt non habeat locum huiuſmodi remedium elapſo decennio,quia decẽ annis ei præſcribitur Caſſad.deciſ.15.& Pute.dec.174.lib.1.

COLLECT. 358.

Super cap. cum in cunctis §. cum vero; extra de elect.

¶ Beneficiorum vacantium pro conſeruatione Epiſcopi.

BEneficia Electi in Epiſcopum uacant per cõfirmationem, adeptionem poſſeſſionis,& conſecrationem ſequutam, uel per lapſum trium menſiũ poſt confirmationem ad petẽdam conſecrationem præfixorũ,hoc dicit,& ſic habes vnum modum, ex quo beneficia Eccleſiaſtica vacare dicuntur, ſcilicet per promotionẽ alicuius ad Epiſcopatum,vide Verall.deciſ.313.par.2.& intellige per adeptionem pacificæ poſſeſſionis dicti Epiſcopatus Achil.de Graſ. dec.2.hoc tit.Verall.dec.293.p.2.Limita in

ta in officijs Eccleſiaſticis puta Protho notariatus,quia nō vacant per iſtā promotionē ad Epiſcopatū Achi.de Graſſ. dec. 1.eod.Adde nūc alios modos vacādi,& primo per matrimoniū Rot. dec. 1.de ſpōſa.in antiq.Biſignett.dec.1.eod. tit.de ſponſa.Cappell.Thol.dec.361.& intellige, interueniente copula.Secundo,vacant per ſymoniā cū collatio per ſymoniā ſit nulla Cappell. Tholoſ. deciſ.438.Tertio , quando collatio ſit facta notoriè indigno Cappell. Thol. in deciſ.478.Quarto,dicitur vacare beneficiū ex eo,quod quis poteſt eo priuari,ſi per annum perſtiterit in excommunicatione Cappell. Tholoſ. deciſ. 366. Quando autem quis per intruſionem beneficij priuari poſſit altero beneficio,vide Farinacc.dec.66. Nō priuatur quis beneficio ob non promotionē ad ſacros ordines Farinacc. deciſ. 112. Sed num priuatus beneficio per ſententiam cōtumacialem poſſit illa cedere per regreſſum,negatiue idem Farinacc.deciſ. 3.No.quod non vacat , ſi permutatur , beneficium iuriſpatronatus, irrequiſito patrono Cappell.Tholoſ.deciſ.107.Beneficium autem vnitum numquam vacare dicitur,niſi vacet &illud,cui eſt vnitū,Ant.Fab.dec.64.de Sacroſ.Eccleſ.

COLLECT. 359.

In l.hæredes mei §.cum ita.ff.ad Trebell.

¶ Fideicommiſſum conditionale non tranſmittitur.

VIdetur in hoc Text.bene probari (iudicio meo)concluſio illa,ſcilicet fideicommiſſum cōditionale non tranſmitti ad hæredes , imo nec ad deſcendentes quidē ante conditionis euētum,& de hoc ſolet recitari gloſſ. illa celebris in l.vni.C.de his, qui an. aper. tabu.quicquid aliter ſēſerit alia gloſ. in l.is,cui ff.de actio. & oblig. cōmuniter à DD.reprobata,& ſecundum hāc concluſionem,vide Peguer. deciſ. 100. vbi plene ad materiam verumtamen , licet hoc verum ſit,eſt nihilominus receptiſſimum apud omnes locum nō habere, cum aliud appareret ex voluntate teſtatoris,quę etiā prouenirer ex coniecturis,coniecturas autem nonnullas reperies reuoluendo DD.ſcripta; Sed illa præcipua,atque tutior videtur,ſi appareat aliquo modo voluiſſe , teſtatorem bona conſeruari in familia , quia tunc fideicōmiſſum conditionale bene tranſmittitur Verall.deci.21.par.2. Secunda eſt , quando ad fideicommiſſum eſſent inuitati a teſtatore quidam minus dilecti,quam qui illud ad ſe trāſmiſſum volunt,exemplū inter nepotes ex filia , & nepotes ex filio,qui vltimi prēſumūtur magis dilecti,nam ſi eſſent inuitati illi , multo magis & iſti præſumuntur inuitati,quibuſcumque etiam concurrit, & illa alia coniectura, ſcilicet cōſeruationis bonorum in familia ita Anto. Fab. deciſ.14.de fideicom.Tertia eſt,ſi teſtator vni ex hæredib.ſubſtituiſſet ſuperſtitem,eiuſq;liberos,quia tunc eſt coniectura vehemens , vt fideicommiſſum tranſmittatur,ergo ſecus ſi nulla ſit facta mentio liberorum,vt probatur in Tex.noſtro,& vide eundem Fab.in deciſ.34.eo.tit.Sed quæritur an quemadmodum ad deſcendentes,ita & ad collaterales tranſmittatur ex coniecturis fideicommiſſum conditionale;hoc non caruit ijs,qui tenuere partē negatiuam, verum contrariam,ſcilicet quod tranſmittitur,alij communiter tuiti ſunt , & ita decidit Auditor Peruſ.in deciſ. 102. & Viu.dec.398.& ibi vide coniecturas.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 360.

In l. Lucius la 2. ff. de hared. inſti.

¶ Filij poſiti in conditione quando cenſeantur vocati.

FIlij poſiti in conditione cenſentur vocati ab inteſtato, ſubdit gloſ. ex teſtamento enim non, niſi, ſecundum magis communem, & approbatam opinionem, vltra conditionem in qua nominantur; appareat ex alijs coniecturis, & adminiculis de voluntate ipſius teſtantis quod voluerit eos ſuccedere, & ita ſolitum iudicari in Regno Cathaloniæ teſtatur Peguer. deciſ. 100. ſub nu. 7. & ibi ſubdit aliquas coniecturas, & Maynard. in deciſ. Tholoſ. 66. libro 5. & vnam ponit Guid. Pap. in deciſ. 184. ſcilicet ſi teſtator in conditione ipſa appoſuerit verbum, maſculorum ad quod vide etiã Maynar. deciſ. 68. lib. 5. Alteram Ant. Fab. in deciſ. 43. de fideicom. ſcilicet ſi liberi in conditione poſiti patruo ſubſtituti proponerẽtur. Tertiam, idem Fab. deciſ. 2. eod. Nempe ſi voluntas teſtatoris exitum alias ſortiri nequeat. Modo amplia, vt filii cenſeantur vocati etiam in legatis, & fideicommiſſis particularib. Coler. deci. 90. Carroc. dec. 48. Amplia ſecundo, etiam in contractibus Maynard. deciſ. 67. lib. 5. Amplia tertio, etiam ſi eſsẽt poſiti in diſpoſitione quo ad partem, quia cẽſentur inſtituti Maynar. deciſ. 69. eod. lib. Amplia quarto, vt intelligantur vocati non ſolum in portione patris verũ etiam patrui Viu. deciſ. 392. Nunc limita econtra, ſi ex coniecturis contrarium appareret ſcilicet, quod teſtator voluerit eos ſuccedere Theſſau. in deciſ. 96. Quod amplia etiã ſi liberi liberorum eſſent, in conditione poſiti Fab. deciſ. 2. de fideicommiſſ.

COLLECT. 361.

Super Pragm. 2. de fid. inſtrum.

¶ Inſtrumenti reaſſumptionis.

MOrtuis Notario, Iudice, & teſtibus, & conſtito de ipſorum integritate, alij ſubrogetur in reaſſumptione inſtrumenti, hoc dicit, in qua quidem reaſſumptione vltra loca ordinaria de iure communi, veluti in cap. cum P. tabellio, cum cap. ſequenti extra de fi. inſtrumen. No. primo, quæ requirantur, & iam octo tradit requiſita Afflict. in deciſione 6. Num in reaſſumptione inſtrumenti concedantur beneficia, deciſum affirmatiue Ann. ſingul. 255. & allegat. 84. numero 12. vbi dicit deciſum. Num raſura inſtrumenti, de cuius reaſſumptione tractatur, impediat ipſam, negatiue, quia de veritate ipſius raſuræ cognoſcetur poſt reaſſumptionem in iudicio ordinario de Franc. in deciſ. 495. Notarij duo ſimul, & ſemel rogati, ſi ambo deceſſerint, an vnus tantum ſubrogatus poſſit reaſſumere. vide Theſſau. deciſ. 145. An inſtrumentum reaſſumi poſſit, in quo vnus dumtaxat teſtis ſuperuiuebat, deciſum affirmatiue Minad. deciſ. 12. Si inſtrumentum non reperiatur in prothocollo, ſeu in faſciculis Notarij mortui an poſſit reaſumi, affirmatiue Gram. deciſ. 106. Num inſtrumẽtum poſſit reaſumi per alium Notarium, Notario exiſtente mentecapto, affirmatiue de Franch. deciſio. 300. Num Iudex ordinarius poſſit cõmittere alteri Notario, vt reaſumat, ſi Notarius, qui confecerit inſtrumentũ aufugerit, vel aliter ſit impeditus, affirmatiue Afflict. deciſio. 6. Num inſtrumentum dotale poſſit in publicam formam reaſumi a prothocollo Notarij, ipſo, teſtibus, & iudice mortuis, affirmatiue Capy. deciſ. 171. Limita ſi non conſtaret

Digitized by Google

ſtaret de veritate prothocolli Affli. deciſ.48. An Notarius ſuccedēs alteri Notario poſſit reaſſumere inſtrumentum ſine Iudicis mandato, vide Guid. Pap. in deciſ.118. Nū ſi dicatur inſtrumentum falſum poſſit Iudex prohibere Notario, quod non reaſſumat, donec aliter fuerit prouiſum affirmatiue Afflict. deciſ.113.

COLLECT. 362.

Ad Gloſ. in l.generali C.de tabul. lib.10.

¶ Inſtrumentum quibus in caſibus non probat.

REquiſita, vt valeat inſtrumentum ponit hæc gloſ. Vnde collige breuiter per viam deciſionum aliquos caſus, ex quibus reddatur inualidum, ita, vt non ſit in forma probante, Et primo quidem, quando non habet locum loci Rot.deciſ.738.in antiq. hoc tamen non procedit in Hiſpania, teſte Verall. deciſ.98.par.2. Secundo, quando non habat Notarij ſubſcriptionem, & rogitum Verall.deciſ.104.par.2. Tertio, non probat inſtrumentum productum parte nō citata Rot.deciſ.2. de reſcrip in no. Quarto non probat ſi non fuerit recognitum Caputaquen.deciſ.99. parte 2. Quinto inſtrumentum vitio Notarij ſi ſit aliqua in parte falſum totum reputatur falſum Rot.deciſ.3.de fi.inſtrum. Sexto inſtrumentum impugnans non poteſt eo amplius vti in ſui fauorē Viu. deciſione 370. Septimo inſtrumentum ſubſtitutionis procuratoris, in quo non apparet, quod ſit confectum apud acta, non probat Caputaquen.deciſ.103. par.2.

COLLECT. 363.

Super c. ſtatutum de reſcrip. in 6.

¶ Cauſas a Sede Apoſtolica delegatas.

CAuſæ ab Apoſtolica Sede, eiuſve legato committi debent dignitatem obtinentibus, vel canonicatum Eccleſiæ Cathedralis. Sed num poſſint committi Priori Monaſterij, vel monacho habenti adminiſtrationem? affirmatiue Rot.deciſ.8.de reſcrip.in antiq. quod no. ad ornatum, clem. & ſi principalis eod.tit. Sed cum Tex dicat, quod cauſæ committi debent in dignitate conſtitutis, ſubdens poſtea, quod & canonicis cathedralis Eccleſiæ poſſunt delegari oportune quæritur an tales canonici dicātur habere dignitatem, & Verall.deciſ. 84. & 257.par.1. dicit quod ſic, ſub larga ſignificatione. Reſtringe modo diſpoſitionem huius Tex. locum non habere in compulſore, quem non eſt opus fore in dignitate conſtitutum Achil.de Graſſ.in deciſ.3.de offic.delegat Limita ſecundo, in mæris exequutoribus gratiarum Ro. deciſ. 31. de reſcrip.in antiq. Sublimita, niſi exequutores dati eſſent cum clauſula (vocatis vocandis) quia operatur, vt ſint veri Iudices Ro.deciſ.32.eod. tit. in antiq. Limita tertio, in caſu Put.deciſ.190.lib. 3. Limita quarto, ſi ille, cui facta ſit delegatio, deſierit eſſe in dignitate Bello. deciſ.8.

COLLECT. 364.

In l.etiam §.1.ff.de mino. & l. ſi alieni nummi ff. de ſolu.

¶ Connexitatis ratione nōnulla ꝑmitti.

RAtione connexitatis multa conceduntur, quæ alias minime, Vnde infertur primo, quod valet ſententia lata a pluribus Iudicibus quorū alter erat inha-

Digitized by Google

inhabilis,& minus cõpetens Maſtril. deciſ.27.Verum in teſtibus non eſt ita, quia inhabilis non ſuppletur ex habilitate alterius Maynard.deciſ.Tholoſan. 68.lib.4.dicit tñ Ann.Rober. deciſ. 21. Quod infamis admittitur ad teſtificandum cum homine bonæ famæ, & ſecundum hoc poteſt eſſe ſecunda illatio. Infertur tertio, quod proceſſus factus per Iudicem recuſatum,ſimul cum non recuſato valet Achil.de Graſſ. deciſ. 2. de excep.Infertur quarto, quod plures rei diuerſi fori coguntur apud eundem Iudicem litigare in cauſis connexis Capyc.in deciſ.122.Infertur quinto,quod in cauſis cõnexis indiuiduis clericus ſimul cum laico corã laico conuenitur Capyc.deciſ.173.Infertur ſexto, quod reſtitutio in integrum,quę datur minori extẽditur etiam ad maiores litis conſortes Affliƈt.in deciſ. 113. Infertur ſeptimo,quod gabellam frangens amittit nedum res proprias, verum alienas mixtas Theſſau. Fil. deciſ. 52. Infertur octauo, quod teſtamẽtum imperfectũ inter liberos extraneo admixto non valet Boer.deci.240.Nono poteſt inferri quod Iudex abſoluit a iuramento ad finem agendi,& non eſt Iudex ad finem reſcindendi,quia non ſunt connexa Beninten.deciſ.Bonon. 14.

COLLECT. 365.

Super c. quia circa *de priuil.*

¶ Diſpoſitio de præſenti quando extendatur ad futura.

DIſpoſitio de præſenti extenditur etiam ad futura, & hoc maxime obtinet in beneficijs, & priuilegijs, in quibus eſt faciẽda pleniſſima interprætatio,vt hic cum concord.adductis per Gloſ.nam dicit notabiliter iſte Text. quod Epiſcopus remittens alicui Eccleſiæ decimas Epiſcopales ſimpliciter, & indefinite, non tantum præterita, ſed & futura remiſiſſe videtur, Ex quo infertur, quod immunitas conceſſa pro bonis præſentibus extenditur etiam ad futura Anton.*Fab*.deciſ.19.de dignita. & Oſaſch.deciſ.136.Infertur ſecundo, quod procurator ſimpliciter conſtitutus cẽſetur etiam ad cauſas futuras,Rc. deciſ.413.in no.& Verall.deciſio. 393. par.2.Infertur tertio,quod Syndicus ab vniuerſitate,ſeu a Capitulo conſtitutus ad ſingulas,& omnes cauſas ad futuras quoque cenſetur conſtitutus Theſſau. deciſ.59 Infertur quarto,quod publicatio bonorum compræhendit etiam futura Balb.deciſio. 90. Infertur quinto, quod priuilegium exẽptionis pedagij a Principe ſimpliciter conceſſum, cenſetur etiam conceſſum quoad villas futuras poſtea quæſitas Guid.Pap in deciſ.489.Verum enim vero dilatio quinquennalis conceſſa debitoribus nequaquam extenditur ad creditores futuros dico quod nõ operetur cõtra eos, vide ſupra in Collectan.8. Item legato vſufructu bonorum,non veniunt bona futura Theſſau.deciſ. 168. quam not. ad ornatum l.ſi ita ff.de au.& arg.lega.vbi aſſignatur ratio, quia in huiuſmodi legatis teſtamenti tẽpus attenditur,quod dictum limita quando contrarium colligeretur ex mente teſtatoris, vt in eadem l.dicitur ibi (ſi aliud compræhenſum non eſſet) Item quando legatum eſſet factũ coniunctæ perſonæ, & hoc ratione coniunctionis. Item quãdo nõ eſſet gratuitum, ſed in recompenſationem. nam in his caſibus nõ attenditur tempus teſtamenti, quas limitationes no.ad d.l.ſi ita,& vide Ioſeph.Lud. deciſ.Peruſ.61.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 366.

In l.2.cum ſuis concord.C.de iuriſd. omn.Iudi.

¶ Actor ſequitur forum rei.

ISTam regulam, quod actor ſequitur forum rei, vt in prædictis iuribus, quę quidem procedit etiã ſi ambo eſſent priuilegiati, vt per Viu. in dec. 49. Limita primo, in miſerabilibus perſonis de Amat. in deciſ.105. Quæ autem dicantur perſonæ miſerabiles, Affl. in deciſ.257. Limita ſecũdo, in Neapolitanis, qui trahunt, & non trahuntur de Franch. deciſ.416. & ibi dubitatur quid in muliere Neapolitana origine, quæ virum duxit exterum; & fuit traducta ad domicilium mariti; Limita tertio, in continentia cauſæ Mynſinger. cent. 1. obſeru.4. vide de Franch. deciſ. 426. Limita quarto, quando eſſemus in iudicio iuris congrui, quia actor poteſt cõuenire reum in loco rei ſitæ, de Franch. in deciſ. 389. Quia hæc actio eſt in rem ſcripta, quæ quoad forum æquiparatur reali, & ſic no.d.deciſ. ad ornatũ, & ampliationem Tex. in l.fin.C. vbi in rem actio. Limita quinto, cum eſſemus in cauſa reconuentionis, nam ſi clericus agit coram laico, laicus poteſt recõuenire ipſum coram eodem Iudice, & non tenetur ire ad Iudicem Eccleſiaſticum ſicut alias, quod amplia etiam ſi clericus poſtea vellet renunciare conuentioni per ſe factæ Afflict. deciſ.173. & de Franch. deciſ.193. Ex qua deciſione potes ſublimitare hoc dictum ſcilicet quando clericus compelleretur ad agẽdum coram laico, puta ex cauſa furti, vel iniuriæ ſibi illatæ, & ſimilium ad finem, vt poſtea potuiſſet reconueniri coram laico, nam tunc debet reconueniri coram Eccleſiaſtico ſuo Iudice cõpetenti. Sexto, an poſſis dictam regulam limitare in authore laudato, vide Capyc. in deciſ.197. & Theſſau. deciſione 213. Vbi loquũtur quando Fiſcus eſt author laudatus; Item Gram. deciſ. 21. & Ann. ſing.45. Vbi quando clericus, & Neapolitani. Septimo limita, cum eſſent plures rei, & diuerſi fori, quia tunc non eſſet conueniens, vt actor ſe quęreretur forum ſingulorum reorum, contra quos agit pro eadẽ cauſa, & ad eũdem finem, omnes enim poſſunt cõueniri coram vno, eodemque Iudice ipſorum omniũ mediato ſuperiore Mynſinger. cent. 1. obſer. 4. Octauo limita, cum ageretur ſuper aliqua exceptione, vt quia reus originarius, antequã conueniatur, vult ſuper exceptione agere, exemplum in caſu l. diffamari C. de ingen. & manum, quia hoc caſu poterit agere coram Iudice ſuo, & non actoris futuri, Capyc. deci.18. Vbi ampliat etiã cõtra clericum diffamantem, qui eo caſu poteſt à laico diffamato cõueniri coram Iudice laico, Affl. contra in deciſ. 268. Sed prima opinio magis obtinuit, vt referunt vtrobique Addentes, & pro claue huius rei, vide Oſaſch. virum doctiſſimum in deciſ. 151. Vbi reprobat Affl. Et obiter no. in terminis d.l. diffamari, quod ad hoc, vt poſſit imponi perpetuum ſilentiũ diffamanti debet præcedere bina monitio Afflict. in deciſio. 274. Mynſing. cent.3. obſer. 86. & vide ſupra in Collect.69.

COLLECT. 367.

Super cap. Reg. ex præſumptuoſa.

¶ Capituli Regni ex præſumptuoſa.

DEcedẽte feudatario ſine prole legitima, quæ ad ſucceſſionẽ aperto iure, claroque vocetur, feudum ſequeſtratur intra annum a die obitus computandũ pœnes Fiſcum, & interim de poſſeſſione ſummarie, & de plano, poſt

poſt annum vero de proprietate iuris ordine ſeruato cognoſcetur, Fiſco illud in alium quocunque titulo transferre nequeũte, hoc dicit. Limita, & declara hanc diſpoſitionem, quando clare apparet de legitimo iure ſuccedere prætendentis; quia tunc non debet fieri ſequeſtrum, & ſi fiat reuocari debet Afflict. in deciſ. 195. vbi decedente feudatario, relicto ſolũ filio ſuo baſtardo, qui ſpecifice erat legitimatus ad feuda, fuit diſputatum ad partes, quod ſequeſtrum factum per Fiſcum debebat reuocari, non obſtante, &c. vt ibi Limita ſecũdo quando quis tempore mortis non eſſet feudatarius, hoc poteſt cõtingere, puta ſi per prius vẽdidiſſet feudum alij, tradẽdo poſſeſſionem, &c. & ideo in ſimili caſu fuit quoddam ſequeſtrum reuocatum, ac reſtituta emptori poſſeſſio, vna cũ fructibus, ſaluis iuribus Fiſco in petitorio, vt teſtatur Ann. alleg. 1. ex hoc enim ſequitur quod & in multis verba cap. non conueniunt, nimirum ſi ceſſet & eius diſpoſitio, vt late in d. alleg. hoc tamen limita, ſi in dicta venditione non interueniſſet Regius aſſenſus, nam ex quo fuerit ipſo iure nulla, bene poteſt fieri ſequeſtrum Afflict. in dec. 197. Sublimita hanc Afflict. in deci. non procedere, quando pars allegat ſe habere Regium aſſenſum, ſed dicit ſe nõ teneri ad illum exhibendum, vt quia vult producere in petitorio, nam tunc non eſt faciendum ſequeſtrum, & ſi fiat, impediri non poteſt, quia reuocari debeat & hoc modo Regia Camera Summariæ voluit procedere dictam Afflict. deciſ. vt per Ann vbi ſupra. Declara tertio, vt non poſſit agi ad reuocationem ſequeſtri per Fiſcum facti vigore huius cap. niſi infra annum, poſt namque illum de proprietate tantum, & non de poſſeſſorio quæſtio terminetur Afflict. in deciſ. 196.

COLLECT. 368.

In l. nulli C. de iudi.

¶ Continentiæ cauſæ.

CONtinentia cauſæ non debet diuidi. Amplia, vt hæc exceptio opponi poſſit etiam poſt litem conteſtatam Afflict. in deciſ. 354. vbi late ad materiam huius l. & præcipue an exceptio litis pendentiæ differat ab iſta, ne continentia cauſæ diuidatur. Limita hanc legem, & ſic hanc exceptionem nõ militare, neque locum habere in criminalibus Vincen. de Franch. deciſ. 426. & 587. par. 4. contra tamen eſt in M.R.C. Panhorm. ex cuius præheminentia, & obſeruantia hæc exceptio militat etiam in criminalibus, vt teſtatur Capyc. in deciſ. 122. Quæritur, an pendente cauſa criminali ad inſtantiam vnius coram vno iudice, poſſit per eundem coram alio intentari ciuiliter? negatiue, & hoc fuit his deciſum, primo per Pute. deciſ. 275. lib. 1. deinde per Viu. deciſio. 136. vbi vide ad materiam. Item num iſta exceptio, ne continentia cauſæ, &c. cenſeatur tacite oppoſita, ſi pars oppoſuerit exceptionem litis pendentiæ coram alio Iudice, ſubdens, & quamlibet aliam ex præmiſſis reſultantem, affirmatiue Afflict. in d. deciſ. 354 quia opponenti ſufficit ſimpliciter narrare factum, taliter, quod reſultet exceptio, licet ea ſpecifice, non opponatur, & per alias rationes, vt ibi, vbi quoque habetur, quot modis dicatur continentia cauſæ, præſertim num. 5. & 13. ad quod vide etiã Gayl. lib. 1. obſeru. 32. vbi quadruplicem ſpeciem conſtituit.

Digitized by Google

COLLECT. 369.

In l. ſancimus C. de fideiuſſo.

¶ **Fideiuſſoris de iudicio ſiſti.**

AD materiam fideiuſſoris de iudicio ſiſti, quære nũ talis fideiuſſor poſſit purgare morã, affirmatiue, vt hic, & Gram. dec. 95. & Oſaſc. dec. 48. Num teneatur ad pœnam, & intereſſe, quod eſt vltra pœnam, affirm. Affl. in dec. 234 Num liberetur, ſi reus principalis fuerit captus a Curia, & poſtea aufugit affirm. Afflict. in dec. 130. Limita hoc, niſi obligatio noua interuenerit eiuſdẽ rei Fab. dec. 24. hoc tit. Num ſententia lata contra principalem poſſit mandari exequutioni contra talem fideiuſſorẽ ſine noua citatione, affirm. *Fab.* deciſ. 8. eod. Num fiſcus poſſit eſſe fideiuſſor de iudicio ſiſti, negatiue, quia non eſt habilis ad cõueniendum Affl. in dec. 88. & propterea non ab re olim, cum Rex Neapolis nõ eſſet ita potens, vt hodie, emanarat quidã Ritus M. Cur. quo cauebatur Nobiles Sedilis Nidi, & Capuanæ non poſſe in fideiuſſores recipi, quia non poterant facile conueniri, quæ quidem ratio ſimul cum ritus diſpoſitione hodie corruit Ex eadẽ ratione ſcilicet propter difficultatem cõueniendi videtur dici, quod & Doctor non põt eſſe fideiuſſor, quandoquidem in ciuilibus lex nõ permittit eum inuitũ ad iudiciũ deduci, nõ capi perſonaliter, non excuti, non perquiri etiam de armis a iudicis familia, vt in illa l. medicos cum ibi no. C. de profeſſ. & med lib. 10. id, quod & Alex. Rauden. affirmauit in dec. 15. nu. 172. Sed & hoc hodie ex generali conſuetudine deletum eſt, ſicut & multis alijs eorum priuilegijs derogatum, veluti ei, ne teneantur hoſpitari, idq. merito, quia eſt tanta copioſitas, & multitudo Doctorum, vt nimirum ſi eorum ſtatus quodammodo ad vilipendium redactus ſit.

COLLECT. 370.

Super Ritu M. C. 181.

¶ **Præambuli.**

CIrca materiã præambuli iſte ritus melius, quam alij de hoc loquentes, ponit proprie modum, & practicã, quomodo in eo procedatur, & quoniã oẽs ritus tractantes de præambulo, ſemper loquuntur in perſona hęredis, ideo limita, vt non extendantur ad eum, qui ſcriptus eſt hęres in codicillis, in quibus, vt regula dictat, non põt hęreditas dari, neque adimi, ideoq. caſu legis præſumptione iudicatur fideicommiſſarius vniuerſalis, qui per conſequens non poteſt mediante pręambulo ſe facere declarari hæredem, de Franch. in deciſ. 204. Sic & nec ille (& eſt ſecunda limitatio) qui eſt hæres ex teſtamento nullo Ann. alleg. 19. Tertio, non poteſt fieri præambulum, lite pendente Minad. dec 8. Nũ quando appellatur a præambulo poſſint iudices M. C. votare in cauſa appellationis? negatiuè Ann. alleg. 18.

COLLECT. 371.

Super Clem. appellanti de appell.

¶ Appellanti ab interloquutoria quando liceat proſequi cauſas in appellatione non expreſſas.

APpellanti ab interloquutoria, vel grauamine, nõ licet proſequi cauſas in appellatione minus expreſſas. Sic & proceſſus primi iudicis iuſtificari, vel impugnari coram ſecundo iudice non poteſt, niſi ex actis coram primo productis, hoc dicit, Cuius Clem. diſpoſitionem amplia, vt procedat, etiam ſi iudex ad quem ſubrogetur in locum iudicis

dicis à quo Bellam.in deciſ.150. Sed limita,quando ſumus in ſententia lata ſuper articulo attentatorum, quia hæc habet vim diffinitiuæ,& per conſequēs non habet locum hæc Clem. & ſic appellans a tali ſententia poteſt proſequi cauſas etiam non expreſſas in appellatione Rot.in deciſ.11.hoc tit.in no.Bellam.deciſ.148.Vnde potes limitare ſecundo,vt locum non habeat in appellatione ab interloquutoria habente vim diffinitiue, idem Bellam. in deciſ. 417.Quæ autem dicantur interloquutoriæ vim habentes diffinitiuę, diximus ſupra in Collect.293.Limita tertio,in ſententia lata ſuper articulo reſtitutionis ad appellandum, quia poſtmodū in tali appellatione poteſt proſequi cauſas etiam non expreſſas Maynard. dec. Thol.92.lib.3. & Bellame.dec. 325.

COLLECT. 372.
Super Pragm.1.de vſu.

¶ Vſurarum.

CIrca hoc ſceleratiſſimum crimen vſurarum,quarum vt plurimum miſeri pauperes grauantur,& corrudūtur propter illorum paupertatem,quęre primo,& vide quot modis vſura cōmittatur in mutuo,&de hoc decidit Ludou.à Pegue.in deciſ.32.Et quādo cōtractus præſumatur factus in fraudem vſurarum decidit Afflict.in deciſ.65.& Capyc.deciſ. 175. de hoc puncto diximus ſupra in Collect. 194. vbi adduximus alias deciſiones, vide ibi. Sed num dicatur contractus vſurarius cōtinens pecuniam debitam ex mutuo, & ex vē ditione alicuius rei,deciſum affirmatiue Capyc.in deciſ.49. Nū in eiuſcemodi crimine poſſit procedi ad inſtantiam Fiſci,deſiſtente parte, affirmatiue Minad.deciſio.39.quæ deciſio confert ad Pragm.4.eod.titu. Nūm inquiſitus de hoc crimine poſſit ſub fideiuſſoribus relaxari,affirmatiue Hierony. de Laur. in deciſ.48. Qui autē poſſint ſub fideiuſſoribus relaxari, nos adnotauimus aliquos caſus ſupra in Collect.144. Nū Princeps poſſit permittere Iudæis vſuram facere,negatiue Theſſau.deciſ.57. Num deciſio dubitationis conſiſtentis in iure, an contractus ſit vſurarius nec ne,ſit remittenda iudici Eccleſiaſtico, affirmatiue Gam.in deciſ.191. vide Peguer.in deciſ.30.ibi enim habes an hoc crimen vſurarum ſit mere Eccleſiaſticum,vel mixti fori. Nūm conſuetudo fœnerandi per vſurarium prauitatem excuſet a pœna temporali,negatiue Peguer.in deciſ.34.Quibus autem pœnis ſubijciantur vſurarij, decidit idem Peguer.in deciſ. 31. & ibi etiam habes, ꝙ Principes ſeculares in ſuis Regnis poſſunt arbitrarie imponere pœnas contra vſurarios.

COLLECT. 373.
In l. acceptam, C. de vſu.

¶ Oblationis.

AD materiam oblationis, de qua hic, vide cui ſit facienda oblatio Oſaſch.deciſ.175. Num impediat Saluianum interdictum Gratia.deciſ.208. An habeat vim ſatisfactionis, qn̄ habet requiſita Cornaz.deciſ.25 Et excuſat a pęna idē Cornaz.deciſ. 119. Et a pœna caducitatis Verall.dec.271. Et a mora, modo ſit integra, & pura, idem in deciſio.268.Et quod inducat purgationē moræ dummodo ſit realis, vide Anto. Fab.deciſ.53. de ſolu.Imo, & verbalis ſufficit ad inducendam pignoratitiam iuxta caſum eiuſdem Fab. deciſ. 2. de pignor.acti. Non tamen permittitur propria authoritate capere,idem Faber deciſ.6.eodem. Quæ autem obligatio

N non

Digitized by Google

non ſit acceptanda, decidit Verall. in decis. 269.

COLLECT. 374.
Super cap. in nomine Domini extra de teſtib.

¶ Receptionis teſtium parte nõ citata.

NOn tenet receptio teſtium facta contra non citatum. Sed an ex hoc reddatur ſententia nulla, vide Afflict. in deciſ 28. Et an in crimine aſſaſſinij iſti teſtes ſic recepti probent, dicit negatiue Creſcen deciſ. 2. hoc titu. verum no. vnam limitationem ad hunc Tex. quod teſtis examinatus, non citata parte, bene probat, qnando timetur de eius feſtinatione diſceſſus Cam. Imper. in ver. teſtes.

COLLECT. 375.
Ad doctri. Bal. in l. cum virum nu. 21. C. de fideicom.

¶ Feudi hæreditarij.

COmmuniter in materia feudi hæreditarij ſequuntur Bal. in hoc loco, ſcilicet feudum dici hæreditarium, quando eſt conceſſum pro te, & hæredibus quibuſcunque Sed quid ſi conce datur tibi, & tuis hæredibus ex tuo cor pore legitime deſcendentibus, ſi in per ſona deſcendentium ſit hæreditarium, deciſum affirmatiue Afflict. in deciſio. 140. Et quid ſi ſit conceſſum pro te, & liberis, cum clauſula apposita in fine priuilegij (mandantes, vt reſpondeant tibi, liberis, & hæredibus) deciſum non eſſe, hæreditarium, ſed ex pacto, & prouidentia de Franch. deciſ. 4. Sed num, vt quis in eo ſuccedere valeat, neceſſe ſit, vt ſit hæres primi acquirentis, vel vltimi decedentis, deciſum in feudo antiquo ſufficere primi acquirẽtis Mohed. deciſ. 4. & 7. in tit. de feud. quod amplia ſiue ſit hæres primi inueſtiti mediate, vel immediate Pute. in deciſ. 179. lib. 2. Et num in feudo hæreditario antiquis probetur aditio hæreditatis inueſtituris, & poſſeſſio feudi ſucceſſiua, affirma. Creſcen. deciſ. vni. tit. de feu. Num alienatio feudi hæreditarij, & antiqui noceat agnatis, negatiue Mohed. deciſ. 4. eod. tit. In feudo hęreditario nũ poſſit quis feudum retinere, & hæreditarium repudiare, negatiue, quod dicit ſecus de iure Saxonico Matth. Coler. dec. 79. Nũ hæres vniuerſalis ſuccedat in inſtantia in feudalibus, quando non eſt hæres ex corpore vide Franch. deciſ. 593. Et num in feudo hæreditario hæres teneatur ad ſolutionem legatorum pro concurrenti valore feudi, etiam quod alius ſit hæres inſtitutus a teſtatore, affirmatiue de Franch. deciſ. 1. Num hæres in feudo hæreditario poſſit cogi ad inſtãtiam creditorum vendere feudum, affirmatiue idem in deciſ. 504. Num primus acquiſitor feudi poſſit mutare formam, decidit Maſtril. deciſ. 56. Num in dubio feudũ præſumatur ex pacto, & prouidentia, vel hæreditarium, decidit Oſaſch. deciſ. 162. Differentias autẽ inter hæc duo genera feudorum ponit Mynſing. cent. 4 obſer. 2. Et filius quando creditoribus patris ex bonis feudalibus teneatur ſatisfacere, decidit Capyc. deciſ. 199.

COLLECT. 376.
In l. de quibus, cum ſequen. ff. de legi.

¶ Conſuetudinem effectuum.

IN iſtis iuribus ponũtur effectus Cõſuetudinis, quia ſolet dici, quod Cõſuetudo habet vim legis, Item quia eſt optima legum interpres, &c. ideo tu no. aliquos hic a me reportatos, Et primo, quia excuſat a pęna Carrocc. dec.

Digitized by Google

111.Secundo,poteſt inducere, vt teſtes audiantur etiam poſt didicita teſtificata Anto.Faber.deciſ.5.quæ ſit lon.con ſuet.Tertio,poteſt tollere præſcriptionem idem Fab.deciſ.1.eod.Quarto,poteſt inducere,vt ab interloquutoria viuę vocis appelletur Cam.Imper.in ver.cōſuetudo. Quinto,vt vxor ſuccedat viro etiā liberis extantibus Rot. deciſ.1. de conſuet.in nou. Sexto vt appellatio, omiſſo.medio,valeat Mynſinger. cent. 1.obſer.66.Septimo, quia poteſt in parte tollere ius naturale Ro.deciſ. 7. de conſuet. in antiq. Octauo,quia in iudicio obſeruari debet Viu.deciſ.297.Nono, quia venit obſeruanda, etiam vero legis intellectu non obſtāte,idem Viu. dec.65.Decimo, quia in ſolutione quotæ decimæ ipſa prius inſpici debet An. Fab.deciſ.3.quæ ſit lon.conſuet. Vndecimo, poteſt inducere,vt antiquior partiarius optet Canonicatum, quod procedit etiam ſi ille eſſet Archidiaconus Achill.de Graſſ.deciſ.vnic. de conſuet. Duodecimo, quia poteſt inducere, vt poſſeſſio defuncti tranſeat ad hæredes etiam ſine appræhenſione Mar. deciſ. 65.par.1. quod eſt notandum pro limitatione Tex.in l.cum hæredes ff.de acqui poſſeſſ Decimo tertio,vt poſſit Prę latus teſtari pro anima, & ad pias cauſas de fructibus,& rebus mobilibus Eccleſiæ,licet regulariter ſecus idem Mar. in deciſ.446.par. 1. Decimoquarto, vt poſſit procedi inter religioſos ſine ſcriptis,comburique proceſſus; idq; ne eorum delicta fiant manifeſta Pute. deciſ. 283.lib. 1. Decimoquinto, & vltimo, Conſuetudo immemorabilis habet vim priuilegii, quando non eſt iuri contraria,idem Pute.deciſ.46.lib.2.

COLLECT. 377.

Ad ſtatutum Italiæ.

¶ Statuti Italiæ diſponentis mulierem non poſſe contrahere ſine conſenſu duorum conſanguineorum.

STat ſtatutum per totam fere Italiā vt eſt cantilena ſcribentium, quod mulier,vel minor nō poteſt illo modo contrahere ſine conſenſu,& interuentu duorum ex conſanguineis proximiorum. Amplia, quod nec quaſi contrahere,& ſic de per ſe eſſe in iudicio, vel procuratorem ad lites conſtituere, Gratia.in deciſio.45.Amplia ſecundo, vt non valeat contractus etiam ſi mulier contraxerit cum interuentu duorum conſanguineorum,aſſerens cum iuramento, quod non erant alij proximiores,nam conſtito de his poſtea,poteſt dicere de nullitate contractus Gratian.deciſ.234.Sed in hoc aduerte,quia quando mulier vult dicere de nullitate, habet neceſſe probare primo, quod ſint proximiores, ſecundo, quod fuerint habiles ad conſentiendum, quodq; de facili potuerint conſentire, tertio, quod erant ciues, ſeu habebant ibi domicilium, vel incolatum, ex his enim oritur præſumptio,quod ij erant, & ſtabant in Ciuitate, quarto, quod fuerint, & erant(ſi hoc requirat ſtatutum) bonæ famæ, & opinionis; quia hæc qualitas requiſita a ſtatuto debet neceſſario probari, ita Gratian. in deciſio. 38.vbi, quia mulier hæc non probauit,merito ſuccubuit. Refert tamen Achill.de Graſſ.in deciſ.4.de præſump. per Rotam tentū,quod ſi in eiuſcemodi contractu fuerit interpoſitum decretum, facit ita præſumi eos proximiores fore, qui interuenerunt, vel ſi minus, non adeſſe, vt qui velit dicere contrarium, debeat probare alios proximiores fuiſſe præſentes, ac habiles, ſed non adhibitos eſſe. Amplia tertio,

Digitized by Google

quod ſi ſtet ſtatutum, quod huiuſmodi ſollemnitas,ſcilicet interuentus,& præſentia duorum proximiorum interueniat & in teſtamentis, extēdatur etiam ad teſtamentum inter liberos Gratia.in deciſio.206. vbi limitat in eo, quod fit ad pias cauſas, quia ad hoc non extenditur ſtatutum, ratio, quia nulla adeſt poteſtas ſtatuentium reſpectu piæ cauſæ. Amplia quarto, vt hæc, & ſimilia ſtatuta extendatur etiam extra territorium ſtatuentium, maxime cum poſſet colligi fraus, alioquin vnuſquiſque, ne contraheret cum præfatis ſollemnitatibus, ſe reciperet ad Ciuitatem, vbi non requiruntur ſollemnitates, & ibi contraheret, vel donaret, ſicque Conſtitutio redderetur eluſoria, quod eſſe non debet Gratian.in deciſio.102. quæ quidem concluſio poteſt etiam deſumi ex ijs, quæ ponit Vincen. de Franch.in deciſio. 72. Limita modo, vt hoc ſtatutum non extendatur ad contrahentes cum patre ipſorum, ceſſat enim inter patrem,& filiū ratio fraudis, quæ alias fuit a ſtatuto cōſiderata, de Ama. in deciſio.46.Limita ſecundo,vt non extendatur ad cauſam dotis; nam mulier poteſt pro aliqua promittere dotem, & ſic ſe obligare ſine præfata ſollemnitate; quoties enim dotis cauſa reperitur ſpecialiter priuilegiata, vt hoc caſu,per illam l.fin. & l. ſi dotare C. ad Velle. nunquam compræhenditur ſub ſtatuto quantumcunque generaliter loquente Pute.in deciſ.161.lib.3.& Surd. in deciſio.164.præſertim num.3.Sublimita, ſi mulier, quæ promittit eſſet minor,quia tunc ligaretur ſtatuto loquente per verba prægnantia de Amat. deciſio.34.vide etiam ad prędicta Gratia. in deciſio.95.qui tamen videtur ſentire contra illas duas limitationes.Sublimita ſecundo, vt ſtatutum extendatur ad augmentum dotis, vt tradit prædictus de Amat.d.deciſ. 34. & ſic hæ ſublimitationes poſſunt eſſe quinta, & ſexta ampliatio ad diſpoſitionem ſtatuti ſæpius memorati.

COLLECT. 378.

In l.ſi quis per calumniam C.de Epiſco. & cler.

¶ Litterarum dimiſſorialium.

OCcaſione huius l.diſponentis in fine ipſius quod clerici diſcedentes ab eorum Diœceſi procorent a ſuis Epiſcopis obtinere literas dimiſſorias, ſiue teſtimoniales, alias non habebuntur pro clericis,no.breuiter quibus modis probetur clericatus, Et primo ex atteſtatione Ordinarij (vt hic) qui clericum promouit Farinacc.in deciſio. 67. Secundo, poteſt probari per teſtes, ſi bulla primæ tonſuræ deperdita fuerit Guid.Pap.in deciſ.464.Tertio, probatur ex poſſeſſione beneficij Ro. in deciſio.13. in principio de prob.in antiq. Quarto,cum de ſola beneficij poſſeſſione apud Iudicem laicum agitur, ſufficit probare ſolam quaſi poſſeſſionem clericatus Anto.Faber deciſ.11. de proba. Quinto,probatur, prout in caſu Gram. in deciſio.81.

COLLECT. 379.

In l.non omnes §.a barbaris ff.de re mili.

¶ Coniecturarum.

SOlet allegari ad hoc iſte Tex. famoſus, quod quando de aliqua re nō poteſt liquido conſtare, tunc ad argumenta, & coniecturas recurrendum eſt; Quamobrem volui hic ſubnectere aliqua deciſa,quippe quæ per coniecturas probari pñt,Et primo dolus Matth. Goler.in deciſ.97. Secundo ſimulatio. Tertio Symonia *Farinacc.*in deciſ. 29. & 9.

Digitized by Google

& 9. & ibi ponit coniecturas. Limita, ſi indicia non eſſent manifeſta Anton. Faber in deciſio. 51. de proba. Quarto, falſitas Farinacc. deciſio. 132. An autem in crimine falſi ſuſpitio habeatur pro veritate, controuertitur grauiter apud DD. circa quod tamen pro nũc tu vide Gramm. in deciſio. 30. Viu. in deciſio. 81. vbi loquitur in ciuilibus Theſſaur. Fil. deciſio. 47. Quinto, probatur ex coniecturis, quod filius non ſit natus ex marito Creſcen. deciſio. 1. qui fil. ſint legit. & Mohedan. deciſio. 1. & 2. ſub eodem titu. qui fil. &c. Sexto, confidentia in beneficialibus poteſt per coniecturas probari Anto. Faber deciſio. 12. de prob. Sed num ex ijs, quæ reſignans fecit in beneficio, reſignatario ignorante, probetur confidentia? negatiue idem Anto. Faber deciſio 13. eod. titũ. Septimo, per cõiecturas probatur, quod filij poſiti in conditione cenſentur vocati, Viu. deciſ. 262. Octauo, delicta commiſſa de nocte; vnde teſtes deponentes ſe cognouiſſe delinquentem ad vocem, faciunt indicium ad torturam Viu in deciſi. 168. Nono, filiatio etiam probatur per coniecturas Triuiſa. in deciſio. 60. quam not. ad ornatum l. *Lucius* ff. de cond. & demonſtr. Decimo, aſſaſſinium Maynar. deciſ. 90. lib. 3. Hęc & alia paſſim reperies per DD.

erit pecuniaria Anton. Faber in deciſ. 44. hoc titu. Amplia ſecundo, vt poſſit deferri ei, qui per vnicum teſtem probauit promiſſionem de reddendo inſtrumento ſuper ſolutione Faber deciſio. 30. eodem. Amplia tertio, vt poſſit deferri vniuerſitati Ant. Fab. deciſ. 40. eo. Amplia quarto, vt poſſit deferri etiã poſt concluſum in cauſa Theſſau. dec. 93. Boer. deciſ. 95. Quinto, etiam poſt didicita teſtificata Anto. Faber deciſio. 27. vbi ſupra. Amplia ſexto, vt concedi poſſit in cauſa appellationis, licet in principali fuerit minus petitum Gratia. deciſio. 36. Modo limita, & primo, vt non deferatur, exiſtente vnico teſte cõſanguineo iurantis Viu. deciſ. 381. Limita ſecundo, quando præſumptio eſt contra iurantem Anto. Faber. dec. 18. hoc titũ. Limita tertio, in infame, cui non defertur Anto. Faber. deciſ. 17. eod. Limita quarto, in ſumma notabiliſſima Afflict. in deciſio. 375. *Limita* quinto, vt non deferatur, vbi plures teſtes in eorũ dictis ſingulares fuerint Polid. Rip. obſer. 266. Limita ſexto, ſi actor probauit ſuam intentionem plene, reus vero ſuã exceptionem ſemiplene, & probatio, & exceptio ſunt inter ſe incompatibilia, nam tunc non defertur iuramentum, exemplum vide in Cappell. Tholoſ. deciſ. 406.

COLLECT. 380.

In l. in bona fidei C. de rebus cred.

¶ Iuramenti ſuppletorij.

PRopter defectum, & inopiam probationum eſt inductum iuramentum ſuppletorium; nam vbi eſt ſemiplene probatum, poteſt cauſa cognita, deferri tale iuramentum, vide Viu. in deciſion. 108. Amplia, vt deferri poſſit etiam in criminalibus, ſi pœna futura

COLLECT. 381.

Ad Bar. in l. ſi conuenerit ff. de re iudi.

¶ Conſilij Sapientis.

AD materiam conſilij ſapientis tactã per Bar. hic, quære primo cuiuſnam ſumptibus ſit cauſa committenda conſilio ſapientis, deciſum communibus, Auditor Peruſ. in deciſio. 74. Si conſultor dicat in conſilio aliquem fore condemnandum, vel abſoluendum,

Digitized by Google

& Iudex in ſententia dicat, pronuncio ſecundum conſilium non valet Balb. deciſio. 1. & ſperni poteſt in re prima facie in facto dubia, certa vero in iure Polid. Rip. in obſer. 146. Num conſiliū Sapientis locum ſibi vendicet in relictis ad pias cauſas, negatiue Polid. Rip. in obſer. 147.

COLLECT. 382.

In l. emptor fundi C. de euict.

¶ Euictio quibus in caſibus ceſſat.

LEx noſtra ponit tres caſus, in quibus ceſſat euictio, Primus eſt, quādo emptor non denunciat venditori litem motam, & ita Cappell. Tholoſ. in deciſ. 407. Secundus, quando res euincitur per iniuriam, & imprudentiam Iudicis, & in hoc vide Verall. deciſ. 317. Tertius ſi emptoris culpa res euincatur, & ſic decidit Viu. deciſ. 155. Tu adde quartum, ſi venditor fecit pactum, quod non teneatur de euictione quamuis in hoc caſu teneatur ad pretij reſtitutionem Viu. deciſ. 151. Adde quintum, ſi vniuerſitas vendiderit bona confiſcata, nam non tenebitur, reſtituto poſtea eo, cuius bona, &c. Verall. in deciſio. 318. part. 1. Adde ſextum, ſi quis ſcienter rem alteri obligatam emerit Carrocc deciſ. 99. & eſt Tex in l. ſi fundum ſciens C. hoc eod. titu. Septimum, ſi euictio ſequuta fuerit ex natura rei Maſtril. deciſio. 61. Octauum, ſi fuerit promiſſa pro redditibus dotatis, quia non extenditur ad alios redditus in locum primorum Maſtril. deciſ. 36. Nonum, ſi fuerit euictioni renunciatum Cappell. Tholoſ. in deciſ. 360. Adde decimum, quod ceſſet in venditione ſub haſta Anto. Faber deci. 4. credi. eui. pig. non tene. Adde vndecimum, ſi res euincatur per violentiam Mynſinge. cent. 1. obſer. 54. adde duodecimum, quando creditor vēdit iure pignoris Ant. Faber deciſ. 1. vbi ſupra.

COLLECT. 383.

In l. ſi arbiter ff. de prob.

¶ Antiquitatis temporis.

HIc habes vnum effectum diuturnitatis temporis, ſeu antiquitatis nempe, quod licet alias teſtis de auditu non probet, vt diximus ſupra in Collect. 327. & ibi limitationes ad hanc regulam, nihilominus, quando ſumus in antiquis bene probat, ad quod vide deciſio. quas in d. Collect. adduximus. Adde modo nonnullos alios effectus antiquitatis, Et primo, quia, licet mandatum non præſumatur, tamen bene in antiquis, Caſſador. deciſio. 3. de procu. Garz. in deciſio. 28. intellige in iudicialibus, & quando ſollemnitas extrinſeca eſt enunciata in inſtrumēto Verall. deciſ. 194. part. 2. Secundo, quia temporis diuturnitate minuitur pœna Theſ. ſaur. in deciſio. 76. quam deciſionem nō. ad l. ſi diutino ff. de pœn. Tertio, quia verba enunciatiua in antiquis probant Anto. Faber deciſ. 6. de proba. Quarto, quia filiatio in antiquis probatur per verba enunciatiua Faber deciſ. 28 eodem titu. Quinto, quia quaſi poſſeſſio antiqua facit præſumi quem promotum Rot. dec 44. hoc tit Sexto, quia in antiquis præſumitur, quod ſententia ſit rite, & recte lata Gratia. deciſ 97. Septimo, quia in antiquis exemplum probat Mynſinger. cent. 6. obſeru. 74. cum ſequen. Octauo, quia in antiquis libri reperti in Archiuijs Monaſteriorum probant etiam contra tertium Ant. Faber deciſ. 61. hoc titu. Nono, quia ſcriptura in lapide monumenti facit fidem in antiquis Poli. Rip. obſer. 68. Decimo quia in antiquis ſufficit quē haberi pro Notario, Matth. Coler. in deciſ 99. Vndeci-

decimo, quia antiquitas temporis facit præſumi poſſeſſionẽ iuſtã Fab. dec. 44. vbi ſupra. Duodecimo, quia facit pſumi aſſenſũ Apoſtolicũ interueniſſe in alienatione rei eccleſiaſticæ, & ſufficit, ꝙ ſint elapſi triginta anni, cum continua poſſeſſione, & canonis ſatisfactione Ro. in dec. 187. vol. 2. Sed quando ſollemnitas non præſumatur ex antiquitate temporis, vide Oſaſc. dec. 173, Et quando dicatur tempus antiquum vide Polid. Ri. obſer. 69. vbi dicit centum annis.

COLLECT. 384.

In l. etiam C. de iu. dot.

¶ Augmentum ſequitur naturam ſui principalis.

AVgmentum naturã ſequitur principalis hoc dicit, Ex quo infertur & primo, ꝙ quemadmodũ mulier pro dote ſe obligans non gaudet Velleiano, ita & pro antephato, quod eſt eius augmentum de Franch. deciſione 182. Infertur ſecundo, quod priuilegium alicui conceſſum extenditur ad augmentum Gratia. in deciſione 213. Infertur tertio, quod ſicut res reſtitutioni ſubiecta poteſt alienari pro dote, ita etiam pro eius augmento Maynar. deciſ. 26. lib. 3. quod no. ad ampliationem Authen. res, quæ, de qua ſupra in Collectan. 2. Infertur quarto, quod ad emptorem ſpectat, alluuionis augmentũ Theſſau. in deciſ. 140. Infertur quinto, quod vſufructu bonorum legato, veniunt etiam bona poſt teſtamentũ augmentata Theſſau in deciſione 168. Infertur quinto, quod augmentum pecuniæ in gabellis debetur venditori, ad quem res pertinet principalis. idem Theſſau. in deciſ. 124. Infertur ſexto, quod creditor anterior in ſorte principali, eſt etiam anterior in vſuris, quæ ſunt ſortis argumentum, & acceſſoriæ, vt eſt Tex. in l. Lucius ff. qui. pot. quem Tex. ad totum contrarium, allegauit Affl. in deciſ. 186. Dicens per hanc l. quod ſecundus creditor præfertur anteriori in vſuris, quod nõ eſt verum bene tamen procedit deciſio ſua, quod creditor agens aſſiſtentia contra tertiũ, nõ poteſt obtinere reſpectu pœnæ, & intellige de mera pœna, ſecus enim ſi ea peteret loco intereſſe, & ſic poteſt eſſe limitatio ad propoſitionẽ ſupra firmatã, ſicut etiã dicimus in augmento dotis, in quo mulier prælationẽ nõ habet, ſicut in dote May. dec. 26. li. 3.

COLLECT. 385.

In l. filiusfam. §. diui. il 2. ff. de leg. 2.

¶ Res prohibita alienari quando alienari poſſit.

REs prohibita alienari facta cum cauſa, certe alienari non poteſt; Limita primo, quod poſſit ex cauſa neceſſaria, puta ſi creditoribus detur in ſolutum pro debito defuncti, vt in Tex. Limita ſecundo, in alienationis prohibitione facta ad tempus, quia poſt illud videtur alienari permiſſa Verall. deciſione 399. par. 1. Limita tertio, in prohibitione alienationis de re hæredis per teſtatorem facta, nam non per hoc impeditur dominii translatio de Franch. in deciſione 298. Limita quarto, in alienatione, quæ fit in vltima voluntate Surd. deciſio. 123. Limita quinto, quod poſſit alienari ex cauſa dotis, & in alijs, de quibus Viu. in deciſ. 18. Limita ſexto vt hæc prohibitio non extendatur vltra quartum gradum Mynſinge. centur. 6. obſer. 64. Limita vltimo, vt per hoc nõ impediatur, quominus veniat ſub generali obligatione bonorũ præſentium, & futurorum Maynard. deciſ. 19. Quæritur, an hæc prohibitio cenſenda ſit realis, vel perſonalis? Reſpon. pro primo caſu Capy. in dec. 108. & Surd. 126.

Digitized by Google

Quæritur an fieri poſſit etiam in rebus donatis?affirmatiue Viu.deciſ.516.

COLLECT. 386.

In l. a diuo Pio §. in venditione ff. de re iudic.

¶ Executio ſententiæ quibus in rebus fieri non poteſt.

EXequutio fieri non poteſt in rebus immobilibus, exiſtentibus mobilibus (facta tamen non eſt nulla, ſed iniuſta Put.deciſ.318.lib.2. licet videatur dicere contra Affl. deciſ.358.) nec in nominibus debitorum, ſtantibus ſtabilibus h.d.Adde, ꝙ non poteſt etiam fieri in bonis hæreditariis in præiudicium vſufructuarii, lata ſententia contra hæredes Mar.deciſ.827.p.1. Secundo, nec in bonis dotalibus pro debito vxori poſt dotis conſtitutionem contracto Ant.Fab.deciſ.1.ne vxor pro mari.& Capyc.in deciſ.128.in hoc enim caſu fieri debet in bonis paraphernalibus,& extra dotem ſi quæ habeat, ſin minus,tenebitur vxor cauere de ſoluendo,ſoluto matrimonio, ſed & ſi cauere non valeat, ſufficiet iuratoria cautio Guid.Pap.in deciſ.447.Et quando fieri poſſit exequutio contra virum in bonis dotalibus pro debito per vxorē contracto, decidit de Franch. in deciſ. 636. par.4.No. tamen quod in fructibus dotis fieri poteſt pro debito viri Gam.deciſ.200. Sicut etiam idem dicimus in fructibus feudi Afflict.in deciſ.26. Tertio, non poteſt fieri exequutio in diſtributionibus quotidianis Canonicorum Maynard.deciſ.17.lib.1. Quarto in armis militum (licet contra in equo) & libris ſcholarium de Amat.deciſ.76. Quinto, pro penſione in bonis alienis depoſitis pœnes conductorem Afflict. in deciſ.184. Sexto,in bonis patris, filio condemnato; non enim cogi poteſt pater, vt pœnam pecuniariam ſoluat pro filio Ant.Fab.deciſ.2.ne Fil.pro Pat.Septimo,in bonis filii, lata ſententia contra defunctum Patrem Fab.deciſ.30.de exequ.rei iudi. Octauo, in bonis ipſius tutoris,tutorio,vel procuratorio nomine obligati,poſteaque conuenti,& condemnati,idem Fab.deciſ.52.eo.Nono, in bonis emphyteoticis in præiudicium proprietarii reluctātis, Afflict.in deciſ. 380.Decimo in bonis aduentitiis filii, in quibus quęritur vſufructus Patri Gratia.in deciſ.76.prope finem.

COLLECT. 387.

Super cap. cum cauſam de prob.

¶ Diœceſum finium prabandorum.

FInes Diœceſum probantur per libros antiquos,adminicula, teſtes, & famā, hoc dicit. Num fines probentur per libros antiquos, vide Mynſing. cen.6.obſer.26,& in obſeru.præceden. ponit quibus modis probētur, ad quod vide etiā Mar.in deciſ.334.p.2.& idem Mynſin.in obſ.ſubſeq.ponit qualiter ſit pronunciandū in controuerſijs finium. Num appellatio admittatur a ſententia pronunciantis mittendos confines, deciſum affirmatiue Gratia.in deciſ.92. Cuiuſnam ſit proprietas limitis, decidit Mar.deciſ.336.Num venditor confines oſtendere teneatur, deciſum affirmatiue Mar.deciſ. 337. Num confines probentur per verba enunciatiua inſtrumenti., affirma.Mar.in deciſ.335.Num confines præſcribi poſſint, negatiue Mynſing.cen.6.obſer. 28. quod no. ad ornatum l.fi.C.eo.ti.Et quænam ſit differentia inter fines, confines, & terminos,decidit idem Mar.in deciſ.338.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 388.

In l.de his ff. de tranſact.

¶ Tranſactionis ſuper teſtamento.

AD iſtam l. no. duas deciſiones, & primo quod licet non poſſit tranſigi ſuper controuerſijs emergẽtibus ex teſtamento, niſi inſpectis, cognitiſq. verbis teſtamenti, vt hic tamen valebit tranſactio, ſi contrahentes probentur ſciuiſſe, quamuis tempore tranſactionis verba teſtamenti lecta, viſaque non fuerint Ant.Fab.dec.1.hoc tit. Secundo an huic l. poſſit renunciari etiam cum iuramento, & an extendatur ad teſtamentum nuncupatiuum, & alia, vide omnino Oſaſch.dec.112.

COLLECT. 389.

In l. a caligato C.de nupt.

¶ Dictionum, a, & , vſque.

IN hac l. ponitur virtus duarum dictionum, nẽpe dictionis, a, & dictionis, vſque; Prępoſitio autem, a, quãdoq. ſtat incluſiue, vt hic, quandoq. vero excluſiue, ſecundum ſubiectam materiã, vt probatur in l.datio in fin.ff.de actio. empt. & ita declarat Rip.in obſer.376. quod vero dictio, vſque, ſtet incluſiue, vt hic, tradit etiã Mar.in deci. 339. Vbi etiam dicit, quod dictio, citra, nõ eſt incluſiue. Dictio, alius, eſt relatiua praecedentis qualitatis Viu. deciſ.193. Dictio autẽ, poſt, quid importet, decidit Theſſ. in dec.30. quid dictio, extra Rip.obſer. 356. Et quid itidẽ dictio, circa Gui.Pap. deciſ.290. & Balb. deciſ.507. Vbi teſtis deponens per dictionem, circa, ſeu, plus, minime probat.

COLLECT. 390.

In l.fin.C.de fid.inſtrum.

¶ Inſtrumenti redarguendi de falſo.

AD materiam quando quis vult redarguere inſtrumentum de falſo, de qua in hac vulg.l no. quod licet regulariter, quando quis velit inſtrumẽtum præſentatum redarguere de falſo, poſſit, qui produxerit, cogi ad exhibendum prothocollum, in tantũ quod hoc procedit, etiam ſi produxerit inſtrumẽtum ſollemniter publicatum, vt per Capyc. deciſ.40. Nihilominus Limita primo in caſu de Franch.in deciſ.94. Vbi cogitur Notarius ad exhibendum prothocollũ, & non pars; Limita ſecundo, quando quis produxerit inſtrumentum in nulla ſui parte ſuſpectum Fab.deciſ.6. de fid. inſtrum. Limita tertio, ſtante amiſſione inſtrumenti, vt in hac l. & vide Minad. dec.40. Limita quarto, vt non teneatur ad exhibitionem prothocolli ante inſcriptionem inſtitutam circa falſi accuſationem Fab.deciſ.16. vbi ſupra.

COLLECT. 391.

In l.1.C.de Salui.interd.

¶ Saluiani interdicti.

QVando cõpetat Saluianum interdictum, vide Viu.in deci.39. Nũ cõpetat cuilibet creditori, agenti contra tertios poſſeſſores ex alia cauſa, quam locationis, vide Theſſ.in deciſ. 176. Num alicui cõpetens tollatur excipiendo de crimine homicidij authoris agentis iã mortui ante condemnationẽ, negat. Veral.in dec.105.p.2. Quanto tẽpore præſcribatur Saluiano interdicto, deciſũ decẽ annis inter præſẽtes, & 20. inter abſentes, ſecus tñ eſt in hęrede debitoris, qui tanto tẽpore nõ præſcribit;

Li-

Limita, ſi cũ hypotheca concurrat præ carium, quia huiuſmodi tempus non ſufficit Affliᶜt.in deciſ.139. Gratia. deciſ.15. In quo ſit pinguius hypothecaria, vide Theſſau.in deciſ.175. Num in Saluiano interdicto detur appellatio, negatiue Verall.deci.106.p.2.ad quod adde Gratia in deciſ.52.

COLLECT. 392.

In l.1.C.de offic.Præf.vr.

¶ Iuriſdictio quãdo cenſeatur conceſſa cumulatiue quandoue priuatiue.

NO. in hac l. quod iuriſdictio cenſetur in dubio conceſſa cumulatiue, non autem priuatiue, prout etiam decidit Gram.in deciſ.30. Quod limita quando eſt conceſſa in certũ genus perſonarum ad vniuerſitatem cauſarum Capyc.in deciſ. 9. Quia tunc cenſetur conceſſa priuatiue, non cumulatiue. exemplum in Almo Collegio Neapolitano in doctores Affliᶜt.in deciſ.41. Et in Magno Admirato in viuẽtes ex arte Maris Affliᶜt. in deciſ.56. Et in Regio Caſtellano Caſtri noui Neapolis in ſeruientes d.Caſtri de Franch. in deciſio. 458. Vbi fuit deciſum, quod in tantum iſte Caſtellanus habet iuriſdictionem priuatiue ad M.C. in omnibus, & quibuſcumque cauſis, tam ciuilibus, quam criminalibus & mixtis omniũ ſeruientium, ſociorum, & accordatorum familiarium, & agentium, quod etiam ſi aliquis ex his delinquat extra Caſtrum, debeat nihilominus remitti. Limita ſecundo, quando iuriſdictio eſt conceſſa, non circũſcripto territorio, quia tunc etiam priuatiue conceſſa cenſetur Minad.deciſ. 18. No. modo breuiter effectus clauſulę abdicatiuę, Et primo, quia quando cum iſta clauſula Barones habent iuriſdictionem in Vaſſallos, nequeunt in præiudiciũ vnius ex his tali priuilegio renunciare de Franch. deci. 541. Et e contra Vaſſalli in præiudiciũ Baronis, idem deciſ.417.& 531. Vbi habes quod quãdo appellatur à grauamine, non poſſunt partes prorogare iuriſdictionem circa cauſam principalem in præiudicium Baronis ad quod bene facit deciſio Grat.145. In qua quia Rota habet iuriſdictionem priuatiue quoad alios Iudices Prouinciæ Marchię in tertia inſtantia, merito fuit dictũ, quod nulliter fuit proceſſum coram Iudice a quo, in illa tertia inſtantia, etiam quod ille Iudex proceſſerit de ambarum partium voluntate.

COLLECT. 393.

In l.fin. C. qui bon.ced. poſſ.

¶ Dilationis quinquennalis ſiue Moratoriæ.

HIc etiã ſedere poteſt materia dilationis quinquennalis, & vltra ea, quę diximus in Colleᶜt.8.no. hic aliqua, & primo amplia, vt concedi poſſit etiam vniuerſitati Anto.Fab. in deciſi. 18.de præc.Imp.offer. Amplia ſecundo vt concedatur etiã aduerſus iuſtrumentum guarentigiatum Fab. deciſ.5. eod. Amplia tertio, vt impediat ſententiæ exequutionem in deciſ.3. Amplia quarto, vt impediat etiam curſum vſurarum pendente ipſa dilatione in deciſ.8. Amplia quinto, vt hæc dilatio proſit etiam fideiuſſoribus in deciſ. 14. & ita obſeruatur in M.C. Sed Bononiæ fuit deciſum contrarium, vt in d.Colleᶜt. Nunc limita, & primo in dote Fab. deciſi.20. Limita ſecundo, vltra quinquennium in deciſ.17. Limita tertio, vt non extendatur contra creditores futuros in deciſione 16. Limita quarto, vt non poſſit concedi emptori contra petitionẽ pręti in deciſ.11. Limita quinto, contra ſententiam in deciſ.4. Limita ſexto, vt non niſi ſemel concedi valeat in deciſ. 1. Declara ſeptimo, vt hæ literę currant

à die

Digitized by Google

a die datæ idem in dec.3.eo. Multi ſũt, qui non habent iſtas deciſiones Fabri, præſertim Doctores pauperes,quorum hodie magna eſt copia,ideo ij ſiuantur hoc Collectan.

COLLECT. 394.

Super cap.ſi ſuper gratia de offic.deleg.in 6.

¶ Exequutoris gratiæ Apoſtolicæ.

NOn expirat poteſtas exequutoris dati ſuper gratia a Põtifice facta, etiã ſi,re integra, Pontifex moriatur,& dat nobis rationẽ iſte tex.quia ſicut ipſa gratia iam facta minime expirat morte concedentis,ita & conſentaneum erit, vt ne ipſa quidẽ exequutoris poteſtas, veluti acceſſoria ad gratiam expiraret. Et idem dicendum è contra, vt ſcilicet nequaquam expiret per mortem eius, cui fit commiſſio;nam mandatum Apoſtolicum Epiſcopo ſub nomine dignitatis directum,eo mortuo, tranſit ad ſucceſſorem,Rot.dec.17.de offi.deleg.Modo limita iſtum tex.in exequutore dato ad prouidendum cũ clauſula(ſi ita inueneris) quia tunc eius poteſtas expirat, mortuo Põtifice,Rot.in dec.12.de off. deleg.Limita ſecũdo,in exequutore dato a legato de certæ perſonæ de certo beneficio prouidẽdo,quia expirat mortuo legato ante exequutionẽ expletam Bellam.dec.543.Limita tertio in cõſeruatore, quippe cuius expirat poteſtas, mortuo Papa,Gui.Pap.in dec.247. *Limita* quarto,in gratia facta,ꝙ res Eccleſiæ alienari valeat cũ decreto Commiſſarij Apoſtolici,qui debet adhibere cognitionem an dicta alienatio tendat in euidẽtem vtilitatem,quia expirat,mortuo Pontifice antequã adhibita ſit cauſæ cognitio Pegue.in dec. 128. Limita quinto,nam regulariter cõmiſſio ſemper expirat morte committentis, re integra Guid.Pap.in deciſ.391.

COLLECT. 395.

In l.ſi quis in principio ff.de leg.3.

¶ Clauſulæ derogatoriæ adiectæ in teſtamento.

SI prima voluntas eſt derogatoria vltimæ,prima præualet, niſi per vltimam ſpecialiter reuocetur,hoc dicit,& eſt tex. principaliſſimus, & vulgatiſſimus in materia clauſulæ derogatoriæ, &ſecundum hanc l.decidit *Fab.*in dec. 9.in tit.de teſtam. vbi dicit, quod hæc clauſula impedit validitatem poſterioris teſtamẽti,niſi ſpecialis eius clauſulæ mentio facta ſit in poſteriore,& ibi habes qualiter facienda ſit iſta ſpecialis mentio;Amplia etiam primã huius tex. ſui dicti partem procedere tãto fortius, ſi poſterius teſtamẽtum teſtator faciat in fauorem eius maxime in eiuſdẽ domo,cuius odio expreſſim prius condiderat,tũc enim illud poſterius non aliter valere põt,quàm ſi apertiſſime probetur prioris mutatæ voluntatis cauſa, Fab.dec.13.eod.tit. de teſtam. Amplia ſecundo,vt potius prior voluntas ſubſiſtat, cum eſſemus in aliquo conflictu hinc inde probationum, ita, vt orta ſit ambiguitas iuris, & voluntatis defuncti tunc enim præferendus eſt qui priore teſtamẽto ſcriptus eſt hæres Fab.eo. deciſ. 14. Ad materiam huius clauſulæ no. Quod in teſtamento ad pias cauſas tacite ſubintelligitur Maynard in deciſ. 21. lib. 5. Sic & in teſtamento inter liberos Maynard. deciſ.19. lib.5. Quod amplia etiam ſi liberi in poſteriore teſtamento inſtituantur, idẽ Maynar.deciſ.20. eod.lib. Sed num iuramentũ habeat vim clauſulæ derogatoriç?affirmatiue Guid.Pap.in deciſ.128. Item quæritur

Digitized by Google

ritur in priore teſtamẽto inſtituiſti plures hæredes cum clauſula derogatoria, in poſteriore ſpecialiter reuocaſti illud, ſicut dictat noſtra lex, vnius tamen ex illis hæredibus feciſti mentionem, an cenſeatur reuocatum etiam reſpectu aliorum non nominatorum? reſpon. ſic Fab. dec. 16. d. tit. de teſtam. & in deciſ. præceden. refert quendam tenorẽ inſolitum cuiuſdam teſtamenti conditi per vnum adoleſcentem Sebuſianũ cũ clauſula derogatoria cõcepta his verbis. *Te Deum laudamus te Dominum confitemur*, & hoc prius teſtamẽtum volebat, adeo valere, vt, & ſi poſtea voluntatem mutaſſet, adiectaq. eſſent in poſteriore teſtamento illa verba, *Te Deum laudamus, &c.* Adhuc inquam illud prius ratum eſſet; vnde fuit in illo Senatu dubitatum, an talis clauſula valeret? & fuit deciſum quod clauſula derogatoria, quæ reſpicit, & facultatem teſtandi, & volũtatem, valeat quatenus reſpicit voluntatem, ſed minime quantum ad facultatem, & potentiam teſtandi, quia nemo poteſt eam ſibi dicere legem, vt non poſſit recedere a priore voluntate, vt in tex. noſtro ibi (nemo, &c.

COLLECT. 396.

In l. Diuus ff. de ſer. ruſti. præd.

¶ Aucupari quando liceat in fundo alieno.

NOn licet aucupibus aucupari in fundo alieno contra domini voluntatẽ, h. d. & ſic nec etiam in alieno colũbario, vt dicit Gui. Pap. in dec. 218. Sed num Baro poſſit prohibere ſuis vaſſallis venationem? negatiue, ſed cautela eſt quod faciat talẽ prohibitionem per banna, & proclamata pœnalia, quia ſi dicti Vaſſalli ſe abſtineant a venando, & ſic tacite conſentiunt, & non contradicunt, ipſe Baro videtur conſtitutus in quaſi poſſeſſione prohibendi vt per Gram. in dec. 67. in 3. dub. Vbi tradit aliam cautelam ſubditis, vt ſcilicet contradicant, & reclament a d. banno, & ad hoc vide de Franch. in deciſ. 158. Et num Baro poſſit prohibere piſcationem in fluminibus? negat. Guid. Pap. in dec. 393. quod no. ad ornatum tex. in l. riparum ff. de re. diuiſ. Et num venatio ſit in fructu, ita vt pertineat ad vſufructuarium, affirm. Maynar. dec. 39. lib. 2. quam no. ad l. venationem ff. de vſu.

COLLECT. 397.

Ad Rub. & l. fi. C. ſi quis ali. teſt. probi.

¶ Hæredis inſtitutionis blando ſermone factæ.

VT diſpoſitio huius rub. procedat, quæ concurrere debeãt, vide Caroc. in dec. 15. vbi quatuor ponit. Et nũ hæc l. fin. quæ vult inſtitutionẽ blando ſermone factã valere, procedat præcedentibus minis mariti contra vxorem? negat. de Franch. in dec. 180. Quę nã minæ ſufficiant, vide Affl. in dec. 69. Et nũ minæ famuli inſtituti illatæ diſponenti obſint ipſi inſtituto, quominus valeat inſtitutio? negatiue, cum fuerit ignorans minarum Fab. dec. 2. hoc tit.

COLLECT. 398.

In l. adeo ff. pro ſoc.

¶ Societatis morte ſocij finienda.

ADeo morte ſocij (inquit iuriſconſultus) ſoluitur ſocietas, vt nec ab initio paciſci poſſimus, vt hæres ſuccedat ſocietati, tu limita quatuor modis hanc regulam, ſcilicet, quod ſocietas morte finitur, Et primo in ſocietate vectigalium, vt ſemetipſum tex. declarat, & ibi Accurſius tradit in hoc quatuor

Digitized by Google

tuor requiſita. Primum eſt, vt aliqui publica conducant vectigalia. Secundum, vt ſic conduxerint, vt hæredes ſuccedant in ſocietate. Tertium, vt perſona ſuccedēs idonea ſit. Quartum & vltimum eſt, vt ipſi ſocij non tantū cum locatore vectigalium, ſed etiam inter ſe paciſcantur, quod hæredes in ſocietate ſuccedant, de hac limitatione tu plenius potes videre per Valaſ in deciſ.63. Limita ſecundo, in ſocietate circa conductionem alicuius prædij, quia emolumenta ante, & poſt mortem veniunt communicanda Theſſau. deciſio. 242. *L*imita tertio, in caſu Cache. in deciſ.150. Vbi teſtator iuſſit hæredibus, quod poſt eius mortem ſtarent per aliquot annos in ſocietate, vide ibi latius: Limita, ſeu declara quarto, vt licet ſocietas morte finiatur, tamen, quando hæredes faciunt eadem, quæ ſocius defunctus facere ſolebat, videtur tacito conſenſu repetita, vide Ant. Fab. in deci.4. ſub hoc tit. noſtro. Quinto an poſſis limitare hanc regulam, quando eſt appoſitum iuramentum, vide Capyc. in deciſ.174. in 2. dub.

COLLECT. 399.

In l. talis ſcriptura ff. de leg. 1.

¶ Clauſularum.

NO. ſuper hoc Tex. quod clauſula in fine poſita refertur ad omnia, quod limita vt per Capyc. in dec. 108. Et ad materiam clauſularum, quæ poteſt hic ſedere, no. vim, ac efficaciam aliquarum, Et primo, clauſula, ſola veritate inſpecta, non operatur, vt didicitis teſtificatis examinari valeat Carroc. deciſ.35. Clauſula, renunciauit omni ll. auxilio, quod faciat ceſſare beneficium purgationis moræ. Viu.511. & Affl. dec. 174. de eius vi Capyc. in deciſione 87. Clauſula, omni meliori modo, operatur etiam vltra expreſſa, quando apponitur cum copula, & alias ſecus Verall. in deciſ.124. par. 1. Et duodecim effectus ponit Auditor Peruſ. in deciſ.117. Quid importet clauſula, ſine præiudicio iurium ei competentium Verall. in deciſ.109. par.1. Clauſula conſtituti non operatur in vēditione rei incertę Gam. deciſione 56. Clauſula, quorum tenores, non operatur expreſſam, & indiuiduam mentionem Verall. deciſ. 121. p. 1. Clauſula, cum poteſtate expediendi literas, etiam in forma gratioſæ ſubrogationis, operatur mandatum de ſubrogando Verall. deciſio.125. parte 1. Clauſula, habitis pro productis, quid operetur Carroc. dec.49. De clauſula, non obſtantibus conſtitutionibus, Verall. in deciſ.122. par.1. Clauſula, de cōmunicandis acquiſitis conſtante matrimonio, nō comprędendit bona filiæ ex legitima matris obuenta Gam. deciſ. 358. Clauſula vnica ſolutione contentus, quid operetur de Franch. dec. 305. Clauſula, ex certa ſcientia, habet vim clauſulæ derogatoriæ Cam. Imper. in ver. clauſula. Item clauſula, quod ſpecialis hypotheca non deroget generali, & e contra, tollit beneficium l. 2. C. de pigno. de Franch. deciſ.5. Clauſula, ſuper quibus omnibus, & ſingulis petit ſibi ius, & iuſtitiam miniſtrari, operatur, vt omnis actio cenſeatur intenta Cam. Imper. ver. clauſula, De clauſula in literis cambij *à chi la preſente preſenterà*, Triuiſa. deciſ.41. par.1. Clauſula, ſi idoneus exiſtat, quid importet Mar. in deciſ.276. par.2. Clauſula appoſita in ſententijs per Iudices, reducendo ipſas ad formam ſtatuti, vel legis nil operatur Viu. deciſio.124. De clauſula ex nunc, pro tunc, ſequuta morte, de Franch. deciſ.213. Clauſula, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, operatur, vt poſſit procedi, neglecto iuris ordine Myninge. cēt.2. ob-

Digitized by Google

obſer.70.quam no.ad ornatũ clem.ſæpe de verb. ſignif.Clauſula generalis in donatione pro meritis,&c.non ſufficit quia merita ſunt ſpecifice exprimenda Mynſinge.cent.4.obſer.75.Clauſula in legitimatione appoſita,ſine præiudicio veniẽtium ab inteſtato,operatur, vt legitimatus ne dum ex teſtamento, ſi inſtituatur, verum & ab inteſtato ſuccedat,excluſis venientibus alias ab inteſtato, vide Capyc.in deciſio. 22. Clauſula, ſi preces veritate nitantur,quippè quæ tacite intelligitur in reſcriptis,operatur,vt pœnam ſubreptionis ſuſpẽdat, donec de veritate narratorum doceatur Mynſing.cẽt.4.obſer.8.Clauſula, citra onus ſuperflue probationis, in articulis poſita,operatur,vt ſi plura proponãtur in libello,quorum vnum ſufficeret probare, non aſtringitur ad omnia Guid. Pap.in deciſ.365.Et de vi clauſulæ, ex nunc,prout ex tũc,idẽ Gui.Pap.in dec. 588.Clauſula in cõmiſſione appoſita,ſi tibi conſtiterit de præmiſſis,&c.operatur,vt antequam commiſſio exequatur debeant vocari partes, quia aliter non poteſt conſtare de aſſertis in reſcripto, niſi vocatis partibus,Guid.Pap.in deci. 70.Et ſic Commiſſarius Apoſtolicus in alienatione rei Eccleſię deputatus cum hac clauſula, adhibendo cauſæ cognitionẽ,debet vocare,& citare partes Creſcen.deciſ.12.de priuil.Clauſula, ſaluo iure impertinentium,operatur ex parte reſpondentis,vt non habeatur pro confeſſo,ſi poſitio,cui ſemel reſponſum eſt impertinens reperiatur Mynſing.cẽt.2. obſeru.56.Et ibi quid operetur ex parte Iudicis,ad quod de Frãch.deciſ.220. & Balb.dec.163.De clauſula,vbiq;locorũ vide Gratia.deciſ.180.Clauſula,ſi,& in quantũ iuris ſit,nõ operatur diſpoſitionẽ conditionalẽ,Iaffred.deciſ.221.& de clauſula,ex męro officio,idẽ deciſ. 261.

COLLECT. 400.

Super cap.ſi motu proprio de præben.in 6.

¶ Clauſulæ Motu proprio.

CLauſula(motu proprio) in reſcriptis apponi cõſueta habet multas deciſiones, & ideo iure meruit ſola, & de per ſe collocari in vno alio,& diuerſo Collectan.à pręcedenti,vbi tactũ eſt de multarũ aliarum vi, & efficacia clauſularum.Primus igitur eius effectus eſt, vt in hoc Tex.quia licet alias obſtet taciturnitas obtenti beneficij quantumcumque modici,ſecus tamen eſt,quãdo in collatione ſit appoſita hæc clauſula, tũc enim nõ nocet nõ expreſſiſſe quod impetrans habebat aliud beneficium. Secũdus eſt,quia ſuos operatur effectus licet in reſcripto fiat mentio de ſupplicatione partis Iaffred. deciſ. 121. Tertius,quia tollit omnes qualitates extrinſecas,licet non intrinſecas Rot. dec. 6. de proba in antiq. Quartus, quia tollit omne vitium obreptionis, & ſubreptionis,vt vidiſti in Tex.& vide Anto. Fab. deciſ.1.de diuer.reſcrip. & Mynſinger. cent.3.obſer.4. Non habet tamen effectũ,vt tollat ius alteri quæſitum Maynard.deciſ. . lib. 3. Nec habet effectũ ampliãdi gratiam, nec diſpenſationem irregularitatis,aut illegitimitatis,vel alterius defectus, aut retentionem plurium beneficiorum incompabilium, vt no.in hoc Tex.& vide Ro.deciſ.71. de reſcrip.in antiq.Nec tollit ea, per quæ poteſt reddi gratia nulla, quæque non veniunt ex dolo, vel culpa impetrantis ſed potius ex inueriſimilitudine mentis ipſius concedentis Bellam.in deci.392.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 401.

Ad Gloſ. in l. ſi quidem. C. ſol. matrim.

¶ Mortis probationis.

NOt. hanc gloſ. ad hoc, quomodo probetur mors alicuius, probatur igitur primo, per communem famam vt in cauſu Boer.dec.288. Et quod probetur per teſtes deponentes de fama, quãdo ſumus in probanda beneficij vacatione,ponit Mohed.in deciſio.1. de proba.& Pute deciſ. 120.lib 2. Limita, vt per eundem in deciſ.132. cum ſequ. lib.3.Secundo, probatur per productionẽ teſtamenti, cõcurrente Iudicis mandato,& coniecturis, de quibus Auditor Peruſ in deciſ.49. iſtud quod probetur per coniecturas, & indicia; Limita in caſibus præiudicialibus,qua in his exactiſſima exigitur probatio Anto. Faber deciſ.2.de prob.Tertio, probatur per librum Rectoris Eccleſiæ,in quo deſcribitur mors ſepultorũ in dicta Eccleſia Auditor Peruſ. in dec.2. Quarto, ꝓbatur,quod quis viſus fuerit ingredi bellũ, & non exire, idem Peruſ. deciſ. 30. & Magon.in dec.44.Rot Lucen.Quinto, probatur vt in cauſa Cappel. Thol. in deciſ.312.Sexto, vt in caſu Oſaſch.dec. 108.Septimo, cenſetur probata, ſi duo teſtes deponant de anno, & nõ de menſe,& e contra duo de menſe,& non de anno Creſcen.deciſ.3.de prob.Octauo, probatur naturali ratione, exemplum in matre,quæ præſumitur ſuperuixiſſe filio impubero, quando vnico ictu fuerunt interẽpti vel combuſti de Franch. in deciſio.454.Et ad illud,quod in probanda morte ſolet haberi ratio, an ſit magnum, vel leue præiudicium vide Ro.diuerſ.deciſ.451.par.1.

COLLECT. 402.

Ad Gloſ. in l. prolatam C. de ſent. & interlocu.

¶ Litis conteſtatio,an ſit de ſubſtantia iudicij.

MVlta ponuntur per hanc gloſ. famoſa pro ſubſtantia, & ordine iudicij,ſed certe non omnia ſunt de neceſſitate,ſed bene inter alia litis conteſtatio, nihilominus hoc habes limitare in multis, Et primo in cauſa appellationis parte abſente Rot.deciſ.3.de li.conteſt.in antiq.*L*imita ſecundo, in poſſeſſorio cauſæ beneficialis Rot. deciſio.4. eod.tit.*L*imita tertio, in reſtitutione ad appellandum, quia non exigitur litis conteſtationem, nec aliquem ordinem iudiciarium fieri Rot.deciſ.6. eod. Limita quarto, in interloquutoria Came. Imper.in ver. litis conteſtatio, in fine. Limita quinto, cũm de nullitate proceſſus,vel ſententiæ agitur Rot.deciſ.5. de lit.conteſt. in no. Limita ſexto, in iudicijs ſummarijs Mar.deciſ.718.par.1.quã no.ad Tex.in clem ſæpe de verb.ſignif. Limita ſeptimo, cum agitur ad declarãdum quem incidiſſe in canonem latæ ſententiæ per iniectionem manuum in clericum Rot. deciſ.3. vbi ſupra in no. Limita octauo, de ſtylo Rotæ, vbi ſi eſt lis conteſtata inſtantia non eſt neceſſe, vt conteſtetur in ſecunda.Rot.deciſ.5. eod.in antiq Limita nono,de ſtylo Curiæ Parlamẽti Delphin. vbi non eſt neceſſaria litis conteſtatio, nec obſeruatur iſta gloſ. vide Guid. Pap. in deciſ.58.& de ſtylo eiuſdem Curiæ, quod non ſit neceſſaria in appellatione ab interloquutoria teſtatur Mar.in deciſ.579.par. 2.*L*imita vndecimo, quantum ad proceſſus nullitatem,quia omiſſio litis conteſtationis non reddit proceſſum nullũ in cauſa prophana, ſecus in ſpirituali, Rot.deciſ.8.& 10. de lit. conteſt.in antiq.

Digitized by Google

tiq. Limita duodecimo, vt fieri non debeat litis conteſtatio, ſi pars neget narrata in libello, prout narrantur vera eſſe, & petita, prout petuntur Ro. deciſ. 2 eod. in no. Limita vltimo, generaliter, quod vbi non opus eſt libello, ibi nec litis conteſtatio exigitur Cam. Imper. in ver. litis conteſtatio. In hoc autem Regno habemus Ritum M.C. 288 qui voluit cauſas eſſe ſummarias, & propterea non curauit de iſta ſollemnitate iudiciaria, ſicut (vt prædiximus) obſeruatur in Curia Delphin. & vide *Pragma.* quæ incipit Diſpendia litium.

COLLECT. 403.
In l.1. C. de lit conteſt.

¶ Litis conteſtatio & quibus inducta cenſeatur.

VIdendum eſt nũc quando litis cõteſtatio inducta cẽſeatur, Et quidem primo, cenſetur inducta (vt dicit Tex.) ex narratione negotij principalis cum contradictione. Secundo, per reſponſionem in libello, confitendo partem, & aliam negando Ro. in deciſio. 6. de lit. conteſt. in no. Tertio, per negationem cõceptorum in libello, etiam ſi non dicatur animo litem conteſtandi, Ro. deciſ. 12. eod. ti. in antiq. Quarto, inducitur ſi partes ſuper articulis concludentibus iurent de calumnia, ac dicant ſe hoc facere animo litem conteſtandi Bellam. deciſ. 42. Illud autem generaliter no. quod litis conteſtatio inducitur, ſiue negetur ius, ſiue factum Balb. deciſ. 301. Sed an inducta cenſeatur, ſi petita ſint centum a Titio. & Titius confitetur ſub conditione? negatiue Cappell. Thol. in deciſ. 286. Et num per exceptionem peremptoriam negatiue, quod no. ad c fi. de lit. conteſt. in 6 *L*imita, ſi ſuper tali exceptione probatio offeratur Iaffred. in deciſ. 195.

COLLECT. 404.
In l. vni. C. ne ex deli. defun.

¶ Litis conteſtationis effectuum.

POſt hæc videamus breuitur de effectibus litis conteſtationis, Et Primus effectus eſt, vt hic, vbi poſt litem conteſtatam actiones ex delicto tranſeunt ad hæredes. Secundus, quia ipſa conſtituit quem malæ fidei poſſeſſorem, & per conſequens facit teneri ad omnes fructus Beninten. dec. 20. quam no. ad Tex. in l. Sed etſi lege §. ſi ante ff. de pet. hæred. & l. certum cum concor. C. de re. vendi. Tertius effectus, quia eius omiſſio vitiat proceſſum redditque ſententiam inde ſequutam nullam Mynſinger. cen. 1. obſeru. 1. & cen. 3. obſer. 74. vbi limitat in cauſis ſummarijs, de quo vide ſupra in Collect. ante huic proxim. Quartus effectus, quia lite non conteſtata non poteſt procedi in principali cauſa ad ſententiam diffinitiuam, licet ſecus in cauſa appellationis, Mynſinger. cen. 4. obſer. 66. Quintus effectus, quia illi renunciari non poteſt, cum ſit exordium, & ſubſtantiale iudicij, & (vt quidam aiunt) lapis angularis totius iudicij Ro. deciſ. 4. de lit. cõteſt. in no. Sextus effectus, quia non exigit mandatum ſpeciale Myuſinger. cen. 4. obſer. 99. Septimus, quia impedit purgationem moræ Polid. Rip. obſer. 171. Octauus effectus, quia operatur, vt ꝓcurator etiam in criminalibus valeat ſubſtituere Triuiſa. deciſ. 6. par. 2. Nonus, quia exceptio merita cauſæ reſpiciens ad probandum non admittitur, niſi lite conteſtata Mynſinger. cent. 1. obſeſ. 24. Decimus, quia procurator etiam valens poſt litem conteſtatam reuocari non poteſt contradicente aduerſario Cappell. Tholoſ. deciſ. 176. Vndecimus, & vltimus effectus eſt, quia

quia lite conteſtata in hypothecaria, non poteſt intentari remedium.l.fin.C. de acqui.poſſeſſ.Ant.Fab.deci. 2. Illud autem generaliter pro iſtorum coronide no.quod omnes effectus, quos producit litis cōteſtatio,durant etiam,perempta inſtantia,Ant.Fab. deciſ. 2. de lit.conteſt.

COLLECT. 405.

In l.ſi quando C. vnde vi.

¶ Violentia probata per teſtes res amiſſæ quomodo probentur.

PRobata violētia p teſtes,res amiſſæ probantur iuramento h.d. quē Tex.Amplia procedere etiam in vi turbatiua,& compulſiua Iaffred.dec. 292. Amplia ſecundo,vt Iudex poſſit taxare quantitatē iuxta iuramentum abſque partis citatione Rot. deciſ. fin. de eo, quod me.cau.Nunc Limita,& primo,ſi damnum paſſus alias falſo iuraſſe probetur Garz in deciſ.63. Limita ſecūdo, vt non extendatur vltra damnum paſſum Maſtril.deciſ.60. Limita tertio, vt locum non habeat in hærede ſpoliati, nam ei non defertur tale iuramentum, pulchre Mynſinger.cent.4. obſer. 12.

COLLECT.406.

In l.fin.C.de acqui.poſſeſſ.

¶ Poſſeſſionis recuperandæ remedij.

REmedium huius l.quod datur ad recuperandam poſſeſſionem rei interuerſam,quam quis alieno nomine ſe conſtituit poſſidere.Amplia primo, vt illud intentanti non poſſit opponi exceptio excuſſionis Iaffred.deci.84.& Teſſ.deciſ.215.Amplia ſecundo,vt ſola clauſula præcarij ſufficiat,quo quis remedium huius l. valeat intentare Ant. Fab.deciſ.15.hoc tit.Amplia tertio, vt agenti hoc remedio non poſſit referri quæſtio dominij,ſeu exceptiones, quæ concernunt petitorium Fab. deciſ. 14. eod.Amplia quarto, vt licet creditori obſtet exceptio longi temporis nempe annorum 10 inter præſentes, & 20. inter abſentes agenti hypothecaria aduerſus tertium cum titulo, & bona fide poſſidentem,tamen ſi cum hypotheca concurrat præcarium, minime obſtat, nam adhuc erit facultas, eo tempore elapſo non obſtante,agere remedio huius l.Afflic.in deciſ.139.quam bene no. pro limitatione,& declaratione l.1. C. ſi aduer.cred.præſcrip. oppo. quamuis Anto.Faber in deciſ.40.hoc tit de acq. poſſeſſ.& deciſ.5.d tit.ſi aduer.cred. voluerit hoc procedere ſolum contra tertium poſſeſſorem non bona fide poſſidentē.Amplia quinto, vt creditor hoc remedio vti poſſit vſque ad trigeſimū annum,etiam ſi ſciuerit eius poſſeſſionem fuiſſe interuerſam, & illud itidem tranſire ad hæredes Theſſau.deciſ.105. & 215.& Fab.d.deci.5.ſi aduer.cred.& deciſ.34.hoc tit.noſtro,vbi iſtud de hæredibus limitat, elapſo decennio, tunc enim eo amplius vti non poſſunt. Amplia ſexto,vt hoc remedio vti poſſit ēt is,in quem conſtitutarius ius ſuū tranſtulerit Theſſ.d.deciſio.215.in fine, vbi dicit deciſum,ac paucos ad hunc punctum animaduertere. Amplia ſeptimo, vt agens remedio huius l.nequeat reconueniri Anto.Fab.deciſ.26. ſub titu. noſtro.Amplia octauo,vt etiam, intentata prius hypothecaria,poſſit poſtea vſque ad litis conteſtationem variare, & agere condictione ex hac l.contra tertium, ſecus autem poſt litem conteſtatam,& ſic eſt prima limitatio, ſed & hoc ſublimita,niſi agens paratus ſit reſarcire expenſas per poſſeſſorem factas vſque ad illum diem Anto.Fab.deci.2. ſub tit.noſtro.Limita,& declara ſecundo,vt remedium huius l.debeat expreſſim, ac ſpecifice implorari, non enim

intelligitur imploratum ſub illa clauſula (petens ſibi ius, & iuſtitiam miniſtrari) Theſſau.deciſ.53.num.5. vbi dicit deciſum, & ita etiam Fab.deciſ. 12. ſub hoc tit.de acquir.poſſeſ.Limita tertio,& huic l.præſcribatur ſpatio triginta annorum,vt per Afflict.d.deciſ. 139. Theſſ.deciſ.105.& Faber deciſ.39.hoc tit.& deciſ.5.ſi aduer.cred.Limita quarto,vt hoc remedium non detur, elapſo decẽnio,aduerſum eum, qui ſubhaſta, & authore Pretore comparauit Fab deciſ.9. vbi ſupra ꝓxime,Vltimo nota,tu ſcis,quod clauſula conſtituti transfert poſſeſſionem etiã naturalem penes cõſtitutarium clauſula vero præcarij ciuilem tantum,& ſic ſunt inter ſe incompatibiles, modo ambæ reperiuntur appoſitæ in inſtrumento,ſicut hodie communiter fit per Notarios propter eorũ imperitiã circa iuris terminos, an propterea ceſſabit hoc remedium, vel ſin minus,quæ clauſula præualere debeat; dic quod clauſula conſtituti,& ſic poteſt eſſe nona ampliatio ad hanc l. Fab. deciſ.16.hoc tit.

COLLECT. 407.
In l. Lucius ff.de euict.

¶ Principis poteſtatis.

HIc de poteſtate Principis agitur nam ad hoc allegatur iſte Tex. quod valeat Princeps iura alterius tollere,quod tamẽ quomodo intelligatur, vide Capyc.in deciſ.51.in fine, & 121. col.1.Poteſt igitur Princeps etiam diſpenſare,vt impubes queat contra ll.ſanctionem teſtari, ſed hoc intellige ſano modo,nempe cum ſit pubertati proximus,nullumque præiudicium venientibus ab inteſtato generetur Theſſau. in deciſ.87.Poteſt ſecundo petitorij cauſam ante ſpolij cognitionem,& poſſeſſorij cognoſcendam cõmittere Theſſ. deciſ.15.Poteſt,& tertio ſuper iuramento diſpenſare Guid.Pap.in deciſio.194. quod no. ad ornatum gloſ.in l. adigere §.fin ff.de iur.patr,Poteſt quarto, quid exigere a vaſſallis pro inferendo bello Guid.Pap.in deciſ.551.Poteſt quinto, gabellam imponere in Mare Oſaſc.deciſ.153.Poteſt ſexto, ratificare proceſſum nullũ ratione ordinis omiſſi Mynſinger.cent.4.obſer.62.Poteſt ſeptimo, proferre ſententiã ſine citatione Mynſing.cẽt.3.obſer.71.Poteſt octauo, quo quis in emptione præferatur,& cogere ad retrouendendam rem iam emptam Theſſaur.deciſ.91.Poteſt nono aggratiare delinquentem abſque partis offenſæ remiſſione, & intelligas ſecundum Theſſau.deciſ.21. Poteſt decimo cauſã in alio iudicio pendentem ad ſe indeciſam auocare Gui.Pap.in deciſ.540. Poteſt vndecimo,ſolum Princeps cauſam committere cum illa clauſula (ſummarie,ſimpliciter, & de plano, &c.) Cacher.deci.1.Poteſt duodecimo,ſtatuere contra ius poſitiuum Mynſinge.cẽt.1. obſer.97.Poteſt decimotertio facere reductionem beneficij vacantis ad manus ſuas, donec per Pontificem fuerit prouiſum Theſſau. in deciſ. 131. Poteſt decimoquarto,reſcribere Iudici Eccleſiaſtico,vt informationes, quibus contra clericum procedere intendat, edoceat caſu, quo Clericus ad ipſũ Principem recurrat,timens ne a ſuo Iudice opprimatur Oſaſch. in deciſione 180. quod ego nullo pacto ſequor, cum ſit contra canones. Poteſt decimoquinto, defenſionem promittendo, defendere tam iuſte,quam violenter, nam ſic intelligitur defenſionẽ promittẽdo Mynſing cent.2.obſer.19.Poteſt decimoſexto,ſolum Princeps alicuius bona confiſcare Ant.Fab.dec.1. ſub tit. ne ſine iuſſu Princip. poteſt decimoſeptimo, ſuo Fiſco applicare pœnã in præiudicium

cium vaſſalli Mar.deciſ. 2. par. 1. Item quia eius literis creditur Guid. Pap. in deciſio.481. Sic & eius verbis enunciatiuis, quod intellige, quando non tractatur de præiudicio tertij Oſaſch.in deciſio.122. Item, quia in Conciſtorio Principis inſtantia non petit triennio Mynſinger.cent.2.obſer.48. Item quia diſpoſitio Text.in l. quoties C. de rei vend.ceſſat in Principe vendente Ant. Faber deciſ.11.d tit.de rei vend.Non poteſt autem Princeps committere cauſam,recuſatione remota Mynſing cen. 3.obſeru. 63. Nec poteſt monachalem præbendam laicó concedere Ant.Fab. in deciſ.2.C. ſi con.ius. Nec facit Iudicem ordinarium delegatum, aliquid ei mandando Iaffred.deciſ.49.Item tenetur obſeruare contractum initum cum ſubditis, idem Iaffred. in deciſio. 321. Et reuocans, quod ſeruatum oportuit, præſumitur deceptus Mynſing cent. 3. obſer.61.Item non præſumitur in Principe iuſta cauſa ſtatuente aliquid cõtra ius Mynſin.cen.4.obſer.8.

COLLECT. 408.

In l.item quæritur §.qui impleto ff. loc.

¶ Reconductionis tacitæ.

Conductor prædij ruſtici, qui finito tempore, remanſit in conductione tacente locatore, cenſetur reconduxiſſe per alterum annum conductor vero prædij vrbani ſolum quatenus poſtea habitauerit, hoc dicit. Amplia, vt hæc diſpoſitio procedat etiam in hærede conductoris, in cuius perſona finita erat locatio Afflict. in deciſio. 365. Amplia ſecundo, vt hæc tacita reconductio inducatur ex patientia mulieris etiam nuptæ,ſiue de bonis dotalibus agatur, ſiue de paraphernalibus Anto.Faber.deciſio.37.de loca Amplia tertio, at reconnuctio cenſeatur facta etiam in totidem annis, ſicut prima, quando fructus perciperentur ſemel in illo tempore Ant.Fab. dec.45. eo. quo & Accur.no.in fine legis noſtrę. Limita nunc, vt non cenſeatur facta reconductio,ſi cõtractus locationis eſſet in ſcriptis celebratus, nõ dico ad effectum probandi locationem, ſed ad effectum, vt ita,& non aliter fieret talis contractus iuxta diſpoſitionem tex.in l. contractus C.de fid.inſtrumen.quia tunc non operat̃ tacitus conſenſus,ſed opus erit ſcriptura Ant.Fab.dec.48 de loc. Limita ſecundo, quando contractus non fit per modũ locationis,ſed per modũ emptionis fructuũ Grat. in dec.119. Limita tertio,quando, finito tempore locationis, eſſet elapſum modicũ tempus puta tres vel quatuor dies,quia tunc ceſſat reconductio,vt dicit Affl.in deciſ.375.ex qua plures alias limitationes potes accommodare ad hanc legem,vide ibi.

COLLECT. 409.

In l.fin.C.de ord.iudi.

¶ Cauſa ciuilis quando criminali pręiudicet.

Quando cauſa ciuilis, & criminalis ſunt ambæ principaliter moræ, tunc ſuperſedetur in ciuili, & terminatur cauſa criminalis, veluti maior,& quæ magis importat,h. d.iſta l.& hoc modo (inquit Accurſius & approbatur per DD.) ſoluitur contrarium l. ſuperioris proximæ, nam quando ſe habent inter ſe tanquam principalis,& incidens, puta, quia ciuili incidit criminalis, vel criminalis ciuilis, tunc vtraque cauſa vna, eademque ſententia ſimul determinabitur, vt ibi. Quæro quid dicendum, quando ciuili cauſæ incidit crimen falſi, puta quia

Digitized by Google

Item poteſt inferri, quod ſententia po teſt ferri in perſonam procuratoris in cauſis iniuriarum Mynſinger. cent. 6. obſer. 11. Item poteſt inferri, quod pro curator citari valeat Iaffred. deciſ. 43. Item, quod poſſit cogi ad deponendũ vt principalis ad inſtantiam conuenti, ſiue fuerit ſpecialiter conſtitutus ad illam litẽ, ſiue ad alias generice Afflict. in deciſ. 92. Item poteſt inferri, quod confeſſio procuratoris in poſitionibus obeſt domino Cam. Imper. in ver. procurator. No. tamen quod procurator non poteſt appellationi in præiudicium domini renunciare de Frãch. deciſ. 579. Sicut nec prorogare iuriſdictionem Guid. Pap. in deciſio. 462. Nec ipſius contumacia poteſt obeſſe domino Oſaſch. deciſ. 9 Sicut nec poteſt facere vt dominus cadat in pœnã, niſi ſpeciale mandatum habeat Beninten. deciſ. 94. Dominus enim non præſumitur ſcire geſta a procurare, ne alioqui incurrat in pœnam l. ſi quis maior C. de tranſact. Creſcẽ. deciſ. 5. de prçſump. Item procu rator conſtitutus ad vendendum non poteſt habere fidem de prætio Valaſ. in deciſ. 21.

COLLECT. 411.

In l. 4. §. hoc autem iudicium ff. de dam. infe.

¶ Iudicis officij an impartiendi parte non petente.

HIc traditur illa regula, quod Iudex non impartitur officium ſuum, niſi parte petente, hoc dicit, quam tu. Limita in multis, Et primo in crimine vſurarũ, in quo Iudex ex officio procedere poteſt, Minad. deciſ. 39. & eſt diſpoſitum per Reg. Pragm. 4. ſub tit. de vſura. Limita ſecundo, in crimine adulterij, in quo etiam, marito accuſante deſiſtente, Iudex ex officio producere poteſt Gram. deciſ. 31. Limita tertio, in condemnatione fructuum & intereſſe, quæ fieri poteſt per iudicem, etiam parte non petente, Guid. Pap. in dec iſ. 405. Limita quarto, quia Iudex ex officio poteſt condemnare ad prçſtandum cautionem de non offendendo de Franchis dec. 359. Limita quinto, quia poteſt ex officio iubere declarari libellum vel exceptionem generalem, quæ non concludit in qualibet ſpecie Valaſ deciſ. 97. Sexto, quia poteſt ex officio mandare ſuperſederi in iudicio particulari propter vniuerſale Valaſ. deciſ. 90. Septimo, quia poteſt ex officio ſupplere ad fauorem eius, quia minus appellauit Ro. dec. 366. Octauo, quia ex officio po teſt ſtatuere terminum ad proſequendũ appellatione Gratia. dec. 1. Limita nono quia Iudex ex officio poteſt compellere procuratorem ad exhibendum mãdatũ etiam parte non opponente Grat. dec. 105. Decimo vide Surd. in dec 143. alias limitati ones vide ex te per DD.

COLLECT. 412.

In l. 1. §. item in bello ff. de acqui. poſſeſſ.

¶ Capta ab hoſtibus quando efficiantur capientium.

CApta ab hoſtibus efficiuntur capientium. hoc dicit. Amplia vt fiant etiam eius, qui cauſam capturæ præſtiterit, licet ipſe non cæperit, ſed alius. Maſtril. in deciſ. 180. vbi per hanc rationem, & alias, refert, cum Generalis triremium Sereniſſimi magni Ducis Hetruriæ ex Turcis alios cæpiſſet, alios fugaſſet, qui poſtea fuerunt capti a Gubernatore Ciuitatis Panhormi in Inſula Luſtricæ, ſe votaſſe, dictos captos a Gubernatore debere ſpectare ad ipſum Generalem, vtpote qui cauſam huiuſmodi capturæ pſtiterat, & per multas alias pulchras ratione, de quibus vide

O 3 ibi

Digitized by Google

ibi. Ex eadem ratione videtur ad hoc conferre deciſio. Gram. 71. vbi dicit captiuos fieri eorum, qui prius illos poſuerunt in quaſi abſidione, non etiam eorum, qui poſtea cæperunt. Hanc autem regulam, capta ob hoſtibus effici capientium. Limita non procedere, ſi quæ capiuntur in bello, forent amicorum, quia non efficiuntur capientium, ſed ipſis dominis reſtituẽda ſunt Gam. deciſ. 383. & de Franch. deciſio. 368. Limita ſecundo, dictam regulam non procedere, niſi in ijs, quæ capiuntur in conflictu, non autem in diſcurſu territorij Seſs. in deciſ. Arago. 24. Limita tertio in captis in bello inter Principes Chriſtianos (a quorum diſcordia, & diſunione ſemper liberet nos Deus) tũc enim capti non efficiuntur ſerui capientium, licet teneantur ad prætium eorum redemptionis Valaſ. deciſ. 30.

COLLECT. 413.

Super c. licet extra de offic. Ordi.

Iuriſdictionis excitationis.

PRinceps, qui ſimpliciter mandat aliquid Iudici ordinario, non facit ipſum Iudicem delegatum, hoc dicit, tu Limita, quando in reſcripto eſset dictum (authoritate noſtra procedas) Boer. in deciſ. 155. Secundo limita, quãdo Princeps vſus eſset verbo delegamus vel committimus Gratia. in dec. 44. *L*imita tertio, quando in reſcripto eſsent verba alterantia, augentia, vel minuentia iuriſdictionem ordinariam Barz. deciſ. Bonon. 150. Iaffred. dec. 49. & Achil. de Graſſ. deciſ. 2. de reſcrip.

COLLECT. 414.

In l. fin. §. neceſſitate C. de bon. quæ libe.

¶ Filius familias non poteſt eſſe in iudicio ſine patris conſenſu.

FIliusfam. non poteſt eſſe in iudicio abſque patris conſenſu. Tu limita. & primo coram arbitris Maynard. deciſ. 37. lib. 2. Limita ſecundo, in caſibus, in quibus patri non quæritur vſusfructus, in his enim poteſt eſſe in iudicio ſine conſenſu patris Cappell. Tholoſ. in dec. 306. *L*imita tertio, vt filius poſſit eſse in iudicio ad conſtituendum procuratorem ad lites in his eiſdem caſibus, in quibus (vt dictum eſt) non quæritur vſusfructus patri Cappel. Tholoſ. in deciſio. 175. Limita quarto, in iudicio criminali Iaffred. deciſ. 99. *L*imita quinto, vt in deciſio. Peruſ. 15. Limita ſexto, vt conſenſus patris poſſit ſubſequi, & hoc modo validitat iudicium cũ filio agitatum ſine conſenſu Afflict. in deciſ. 180. hoc ſublimita in caſibus, in quibus patri quæritur vſusfructus, nam in his ratificatio eius ſubſequens non validitat iudicium retro, & ab initio nullum Cappell. Tholoſ. deciſio. 306. *L*imita ſeptimo, in Curia Delphinatus, in qua non curatur de licentia paterna Guid. Pap. in deciſio. 54. & pro alia limitatione de ſtylo eiuſdem Curiæ, vide eundem Guid. Pap. deciſio. 410. Limita vltimo, ſi agatur contra filium, patre abſente, quia talis proceſsus valet, licet patris conſenſus minus interuenerit Cappel. Tholoſ. deciſ. ... De hac materia facile reperies DD. qui de ea tractent.

Digitized by Google

COLLECT. 415.

Super c.præterea extra de offi.deleg.

¶ Poteſtatis Delegati.

HIc Tex.ponit quoſdam caſus, in quibus ſe habeat poteſtas Iudicis delegati,poteſt namque(inquit Text.) per ſimplicem commiſſionem cauſę citare,& ita Gratia.deciſ.108. contumacem punire, & de hoc vide Maynard. deciſ.92.lib.1.ac reliqua omna facere, quæ ſpectant ad cauſam,tu adde quod poteſt,& mulctare Cappell.Tholoſ.deciſio.174.Intellige tamen de modica mulcta. Secundo, poteſt vnum articulum cauſæ committere, videlicet audire teſtes,& eorum iuramenta recipere,& ſimilia Cappell. Tholoſ. in deciſ. 12.Licet ſubdelegatus non ſit de nominatis in cap.ſtatutum de reſcrip. lib. 6. Tertio, poteſt citare authorem laudatum minus in reſcripto nominatum Afflict.in deciſ.127. Quarto, quia Iudices delegati,ſeu baiuli, qui de minimis cauſis cognoſcunt, poſſunt facere concludi in cauſa Viu.deciſ.36.Non tamē delegatus poteſt ſuam interpretari ſententiam Iaffred.deci.131.An delegatus teneatur mittere citato originalem commiſſionem Mynſinger.cent.3. obſer.1.dicit quod ſic, alias nihil agit, etiam ſi deinde originale exhibeat Guid. Pap.deciſ.286.& Ann.alleg. 24. & nos alibi diximus.

COLLECT. 416.

In l.præſes C.de ſer.& aqua.

¶ Prima charitas incipit a ſe ipſo.

PAſſim vulgo dici ſolet (prima charitas incipit a ſe ipſo) incipit ab ego,(inquit vulgus) quod & probatur in hac l.facta celebri propter hoc, ex quo quidem dicto ego volo inferre ad quatuor, vel quinque ſubſtantialia, Et primo,quod licet mater teneatur alere filium per triennium, tamen hoc fallit, quando ipſa eſt pauper, ita vt habeat neceſſe lactare alienum filium pro victu ſibi quærendo, quia charitas, &c. Valaſc.deciſ.92.Infero ſecundo, quod licet filius virtute Conſuet. Neapol. ſi nequeat, nolitue ſtare cū patre, habere debeat alimenta de fructibus bonorum paternorum,& maternorum extra domum, nihilominus, quando fructus præfatorum bonorum minus ſufficeret pro patre,ſecus erit Vince. de Franch. deciſ.336.Infero tertio,quod licet quā do duæ vniuerſitates ſoleant adinuicem ſe affidare pro earum animalibus in ipſarum territorio, poſſit præſcribi iſtud ius affidandi per vſum longiſſimi temporis, tamen quando alterius territorium non ſufficeret pro paſcuis ambabus vniuerſitatibus, tunc illa non tenetur affidare per hanc rationem, vt dicit Afflict.in deciſio.290,in ſecundo dub.Infero quarto, quod licet quis ſit grauatus præſtare alimenta, tamen debet prius ipſi ſibi prouidere,& de reſiduo præſtabit,cui debeat, exemplum in vxore relicta a viro domina, maſſaria, & vſufructuaria, quæ exiſtentibus filijs,debet eo caſu habere ſolū alimenta ſecundum Conſuetudinem Bulgari, tunc enim filius hæres deducet alimenta prius pro ſe,& poſtea de reſiduo alet matrem Auditor Peruſ.in deciſ. 47. in 3.dub.Infero quinto, quod vicinus incendio orto in domo ſui vicini poteſt deſtruere domum ipſius vicini proximioris,ſi quod incendium ad eius domum deueniret Viu.deci.150. Vnde dixit bene ille (Ædibus occurre tuis,cum proximus ardet) Solum autem Chriſtū reperimus hunc ordinem peruertiſſe, quippe qui nūquam plus ſemetipſū dilexit,& fecit proprie ad inſtar cādelę,q̄

ſe ipſam conſumit, vt alios illuminet, vt dicitur in illo Can.fin.15.q.fin.

COLLECT. 417.

In l.omnium §. cum hoc ipſum C.de teſtam.

¶ Identitatis.

PLuralitas non prçſumitur, niſi probetur, & ſic præſumitur identitas, ſed quid in rebus num in dubio præſumatur identitas, negatiue Viu.dec.203. Limita, ſi ex coniecturis contrarium appareret Afflict. in dec.23. Sed num identitas nominis, & cognominis probet identitatem perſonæ, de qua agitur, dicas quod ſic incidenter, ſecus principaliter Faber deciſ. 35. de prob. identitas autem dominij quomodo probetur, decidit idem Fab.dec.69.eod.

COLLECT. 418.

In l.fin.ff.pro ſuo.

¶ Exceptionum impedientium litis ingreſſum.

ISte eſt locus, in quo DD. tractant materiam exceptionis impedientis litis ingreſſum, multę ſunt, & inter alias quę exceptio nullitatis impedit litis ingreſſum Rot.dec.2.de lit. conteſt. in antiq. Item exceptio ſolutionis Cappel.Thol. in dec. 335. vide tamen in hoc Rot. in dec.1.d.tit.de lit.conteſt. Item exceptio vſuraria, quæ litem, & inſtrumenti exequutionem impedit Caroc.dec.133. Itē exceptio ceſſionis litis, & cauſæ medio iuramento factæ Verall. dec.320. p.1. Item exceptio implementi non ſequuti Faber deciſ. 43. de except. Item exceptio pacti de non petendo Maynard. deciſ.199. lib.2. Item exceptio excommunicationis, quia repellit actorem ab agendo Cappel.Tholoſ.in deciſio. 30. Quid autem de exceptione rei non traditæ, vide Surd.deciſ.253.

COLLECT. 419.

In l.generaliter ff.de in ius vocan.

¶ Filius quando poſſit patrem in ius vocare ſine venia.

FIlius non poteſt patrem in ius vocare ſine venia alias, &c. Limita in ea citatione, quæ per ſolam libelli oblationem fit Fab.deciſ.13.hoc tit. Limita ſecundo, in nouerca, quæ a vitrico ſine venia in ius vocari poteſt Oſaſ. dec.30.

COLLECT. 420.

In l.qui accuſare C.de eden.

¶ Reus non tenetur edere actori.

REus non tenetur edere actori, hoc dicit. Limita primo, vt teneatur reus edere inſtrumenta, & iura in præcibus enunciata, & quæ in actis cauſæ ad exceptionem fundandam producuntur Theſſau.Fil.in dec.76. vbi ponit de hoc ſublimitationem. Limita ſecundo, in vniuerſitate rea, quæ habet in ſuo Archiuio Caputaqu.dec.294. par.1. Limita tertio, in reconueniente, qui a primo cnnueniente poteſt petere editionem inſtrumenti Faber deci.6.de eden. Limita quarto, quia quandoquidem editio inſtrumenti facienda eſt hæredi Faber dec.6.eod.tit. Regulariter autem quis edere non tenetur inſtrumenta ad fundandam intentionem aduerſarij, maxime ſuper delicto Veral.deciſ.293. par.1.

COL-

COLLECT. 421.

In l. fin. C. de iure emphyt.

¶ Laudemiorum.

HIc agitur materia laudemiorum, de qua tamen ſcio me dixiſſe ſupra in Collect. 30. Sed modo oportet addere iſta, quæ dicunt infraſcripti deciſionarii, qui tunc temporis veluti Authores moderni non adhuc peruenerant ad manus meas. Amplia igitur, vt debeatur laudemium etiam ex adiectione iudiciali Maynard. deciſ. 42. lib. 4. Secundo, etiam ex feudis nobilium Maynard. deciſ. 33. eod. lib. Amplia tertio, etiam ex alienatione iudiciali poſt decreti exequutionem idem Maynard. dec. 51. eo. Amplia quarto, vt debeatur etiam ex alienatione ſubfeudi domino Anto. Faber. deciſ. 6. eodem titu. de iur. emphy. Amplia quinto, etiam ex donatione, vbi viget conſuetudo Ant. Faber deciſ. 29. eo. Amplia ſexto, etiam in venditione facta ſubhaſta idem Fab. dec. 23 eo. Nũc limita, & primo, vt non debeatur ex permutatione Maynar. deciſ. 37. lib. 4. Limita ſecundo, vt non debeatur ex contractu nullo Ant. Faber deciſ. 28. vbi ſupra. Limita tertio, vt non debeatur ex alienatione neceſſaria Maynard. deci. 43. lib. 4. Limita quarto, vt non debeatur ex contractu pignoratitio Ant. Fab. dec. 67. eo. Limita quinto, in donatione inter patrem, & filium Ant. Fab. dec. 21. eo. *L*imita ſexto, in venditione penſionis annuæ ſuper fundo emphyteutico Ant. Fab. dec. 72. eo. *L*imita ſeptimo, vt non debeatur pro dote Ant. Faber deciſ. 55. hoc tit.

COLLECT. 422.

Super Allegatione Lapi 89.

¶ Iuſtificationis tituli.

QVam ſit frequens in foro diſputatio circa hanc allegationem nemo eſt, qui neſciat, per eã enim cauſæ beneficiales ſæpe in Rota definiuntur, ideo non erit inutile illã explicare, hoc igitur vult *L*apus in ſumma, quod impetrans beneficium ad iuſtificationem ſui tituli nõ teneatur docere de titulo ſui prædeceſſoris, per cuius mortẽ illud impetrauit, ſed ſufficit probare, quod prædeceſſor longo tempore beneficium poſſederit, & ita in ſimili tenuit Rota in dec. 10. de rerum permutatione in antiq & in dec. 4. eo. in nouis Bellam. deciſ. 593. & 644. Caſſad. in dec. 2. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. & in dec. 3. eod. tit. & idem fuit etiam tentũ per Rotam, in vna Pampilonen. Parochialis 21. Iunij 1604. coram Coccino, & alias ſæpe, & per Boer. deciſ. 42. Ratio huius concluſionis eſt, quia non eſt pronunciandum ſuper iure prædeceſſoris, & ideo non requiritur plena eius probatio Bellam. deciſ. 593. & Caſſad. dec. 2. citata. Neque enim ſola poſſeſſio abſq. communi reputatione ſufficit, & è contra Creſcent. dec. 21. de probat. Hodie tamen ſufficit probare ſolam triennalẽ poſſeſſionem Auctoris iuxta ſtylum Rotæ, de qua Caſsad. dec. 7. de cauſ. poſſeſs. & propriet. Mohed. dec. 120. & ratio eſt ſecundum Achill. de Graſſ. dec. 14. de probat. quia triennalis poſseſsor per regulam aduerſus omnes eſt tutus titulo ſuo; Amplia nũc *L*api allegationẽ; Et primo, vt procedat nõ ſolũ quando beneficium vacat per mortem naturalem prædeceſsoris, verum etiam per mortem ciuilem, veluti ſi fuit permutatum,

tum,

tum,vel reſignatum Caputaq.dec.25.p. 1.Caſſad.citat.dec.2.Verall.dec.96. lib. 1.& tenuit Rota in vna Placentina Canonicatus primo Iulij 1551.coram Romano.Amplia ſecundo etiam ſi probaretur prædeceſsorem habuiſse titulum inualidum ab initio,& ratio eſt,quia potuit validus ſuperuenire Caſsad. dec.4. & in dec.3.de cau. poſſ.Pute. dec.556. lib.1.Creſcen.cit.dec.21.de prob.& idē Pute.dec.240.lib.3.Amplia tertio,vt locum habeat, quamuis daretur concurſus titularis veri,& putatiui Caſſad. cit. dec.3.Amplia quarto, vt procedat non ſolum vbi agitur de præſumendo titulum iuſtum & validum,ſed etiam quando agitur de præſumenda diſpenſatione,veluti in promotis ad Epiſcopatum, in quibus diſpenſatio præſumitur ad retinenda beneficia incompatibilia, & in anteceſſore illegitimo,cum quo ſecundum hanc allegationē præſumitur fuiſſe diſpenſatum Chiſan.dec.14. Sarnen. deciſ.21.Achil.de Graſſ.dec.2.de pent. Peregrin.dec.108.lib.2.Amplia quinto, vt procedat in quibuſuis beneficijs etiā exemptis Achill.de Graſſ.deciſ.20. de probat. ac etiam affectis ſeu reſeruatis Caſſad.dec.4.de cauſa poſſ. Amplia ſexto etiam contra habentem regreſſum, idem Caſsad.in dec.5.cit.tit.Amplia ſeptimo,vt locum habeat etiam in retroceſſione, quā ſucceſsor allegare poteſt in fauorem prædeceſsoris Mohed.dec. 241.Caſsad.dec.2.3.& 4.tit.de cau. poſſeſſ.Pute.dec.2.lib.3.Caputaq.deciſ.25. par.1.Amplia octauo,etiam ſi poſſeſſio fuerit capta a prædeceſſore litteris non expeditis,vt tenuit Rot.in vna Vicentina præpoſituræ,vt tenuit Veral.in dec. 98.lib.1.Amplia nono,vt hac allegatione iuuetur non ſolum immediatus ſucceſſor,ſed etiā ſecundus,vel tertius Mohed.dec.15.de cau.poſſeſſ.&prop.Rot. diuerſ.dec.779.p.3.Amplia decimo, vt procedat,quamuis non probetur poſſeſſio Auctoris de tēpore obitus,quia ſufficit probare triennalem poſſeſſionem pacificam Rota in deciſ.4.de probat.in nou.& in dec.80.p.2.diuerſorum; Amplia vndecimo,etiam ſi Ordinarius non viſitauerit Rot.deciſ.779.p.3.diuerſ.Et fuit deciſum in vna Valuen. prioratus 20.Maij 1589.coram Mantica;Amplia duodecimo, vt procedat etiam in ſpolio, vbi tamen ſpolians ſpoliauit ſuum ſpoliatorem Peregrin.dec.13.lib.2.in manuſcriptis;Amplia decimotertio, ēt ſi habilitates auctoris, exacte non probentur,nā ſufficit illas probare per publicam vocem,& famam Pute.dec.77. lib.3.Achill.de Graſſ.dec.vn.de habilit. Bellam.deciſ.112.& 645.Amplia decimoquarto, vt procedat, quamuis non probetur poſſeſſio triennalis pacifica ipſius auctoris, dūmodo ex aduerſo nō doceatur de titulo in perſonā alterius. Nunc limita præfatam allegationem, Et primo vbi agitur in petitorio, quia tunc requiritur vera tituli probatio Bellam.dec.611.Rot.in dec.15. de pręben. in nou.Limita ſecundo,vbi contrarium probaretur concludenter Caputaqu. dec.26.p.1.& tenuit Rota in vna parochiali Toletana coram Seraphino; Limita tertio,vt ſucceſſor teneatur iuſtificare titulum reſignantis adhuc viuētis, de quo conſtabat in actis, ſed non erat in forma probanti Pute.in dec.7. in tit. de allegat.Limita quarto,vt non procedat ad fauorem illius, qui non eſt ſucceſſor Caputaqu.deciſ.27. p. 1. Limita quinto,vt locum non habeat in ſucceſſore qui titulū ſui prædeceſſoris impugnauit Gui.Pap.in dec.181.Limita ſexto,quotieſcunq.poſseſſio prędeceſsoris fuerit ſpoliatiua Gam.dec.11. Caſſ.dec. 5.de reſt.ſpol.& in dec.6 de pręb.Rot. diu.in dec. 190.p.2.& fuit deciſ.in vna Abul.Canonic.16.Iun.1589.cor.Gypſ.

COL-

COLLECT. 423.

Super §.affinitatis Inſt.de nupt.

¶ Affinitatis.

AD materiam affinitatis, quære nũ affinitas diſſoluatur per mortem alterius coniugum,deciſum affirmatiue præter quam ad impediendum matrimonium ratione publicæ honeſtatis, Viu.deciſ.181. Et num veniæ petendæ priuilegium affinitatis intuitu introdũctum,ſoluta affinitate,ceſſet, affirmatiue Viu.dec.376. Num ſoluta affinitate ceſſet Iudicis ſuſpecti recuſatio, collige ex dec.de Franch.deciſ.719.p.4. Et hæc recuſatio ratione affinitatis poteſt fieri vſque ad quartum gradum Maynard. deciſ.98.lib.1.Num affines admittantur in teſtes in cauſa matrimonij, deciſum affirmat.Triuiſa.dec.10. p.1. An autem affinitas contrahatur per illicitum coitum,quod ſic Capp.Thol.deciſ.96.

COLLECT. 424.

In l. venditor ff. de iudicijs.

¶ Priuilegium ſui iudicis quando alicui allegare liceat.

QVi venit ad alium defendendum, non poteſt allegare priuilegium ſui iudicis,hoc dicit.Limita primo,in Neapolitanis, qui ſi ſunt laudati in auctores in curijs extra Neapolim non tenentur ibi litigare, ſed remittuntur ad Tribunalia Neapolitana, Ann. qui dicit deciſum in ſing.45. Limita ſecundo,in Clericis,quia etiam remittuntur eorum Iudicibus Capyc.in dec.197 Limita tertio,in colono nominante dominum in iudicio Ann.Rober.rerũ iudicatarum lib.3.dec. 10.Limita quarto in Fiſco dũ de eius agitur intereſſe, cuius cauſa remittenda eſt ad Regiam Cameram Ann.alleg.121.licet contra in proprijs terminis l.noſtræ Theſſ.in deciſ.213.

COLLECT. 425.

In c.quamuis de præben.in 6.

¶ Beneficij appellatione non venire penſionem.

BEneficij appellatione non venit penſio,& ideo mandatum de prouidendo in beneficialibus vſque ad certam ſummam, penſio non debetur. Limita, vt beneficij appellatione veniat penſio quantum ad hoc vt per promotionem alicuius ad Epiſcopatum, vacent quemadmodum, & beneficia Veral.in deciſ.313.p.2.Limita 2 quantum ad hoc,quia diſpoſitio c.beneficium de regularibus in 6.quo cauetur,quod per profeſſionem in religionem vacent beneficia ita & penſiones Verall.in deciſ. 314.p.2.Limita tertio,vt in impetratione beneficij facienda eſt mẽtio de penſione,quemadmodum & de beneficio Caſſad.in dec.3.& 4.de penſionibus.Limita quarto, vt veniat penſio appellatione beneficij in mat. pęnali, & verba eſſent geminata ipſaq. eſſet conceſſa in titulum Creſcen.in dec.14.de ſent.& re iudicat. Limita quinto,quantum ad hoc vt quemadmodum executio in beneficialibus non habet exercitiũ iuriſdictionis ante expeditionem,& præſentationem litterarum, ita & in penſione, & per conſequens non valet penſionis translatio ante litterarum præſentationem Creſcen.in deciſ.13. de præbend. Limita ſexto,quantum ad hoc,quod ſicut lepra ſuperueniens non priuat clericum

ricum beneficio, ita & penſione Faber in deciſ.53.de Epiſcopis, & clericis. *Limita* ſeptimo quantum ad hoc quod ſicut Monachus ex diſpenſatione poteſt retinere beneficium ita & penſionem Verall.in deciſ.223.par.2.Limita octauo, quantum ad hoc, quod penſionis taciturnitas reddit gratiam pauperis ſubreptitiam, quod intellige in penſione perpetua iure beneficij conſtituta, ita Rot.in deciſ. 39. de reſcriptis in antiq. Limita nono, quantum ad hoc, vt quandoquidem penſionarius vti beneficiatus teneatur contribuere pro rata penſionis ad ſolutionem oneris impoſiti ſuper fructibus beneficij, ſuper quibus eſt reſeruata penſio Rot. diuerſ.in deciſ.161. Nota tamen nunc differentias, & prima quia penſio per promotionē cathedralem extinguitur de ſtylo curię ſed beneficia non vacant niſi per conſecrationem Rot.diuerſ.in deciſ. 233. par.1.Secūda, quia mat. beneficialis eſt fauorabilis, penſionis vero odioſa, & ad huius differentię vtilitatē vid. Ro.in deciſ.454.par.1. Tertia, quia pro beneficio nulla actio competit, pro penſione vero actio perſonalis, quia beneficiatus acceptans beneficium, penſione grauatum videtur quaſi contrahere, & obligare ſe ad onera poſita in illo beneficio Veral.in deci.311.par.2.

COLLECT. 426.
In l. vſucapionem ff. de vſucap.

¶ Pręſcribit quæ nam res prohibeatur.

RES quę nō ſunt in commercio noſtro non poſſunt vſucapi, vel pręſcribi, h.d.ex quo tex.habes vnum caſū. ex quo præſcriptio prohibetur nota alios deciſos Et primo procuratio, quæ ratione viſitationis debetur Capp.Tholoſ.in deciſio.332.Secundo, communio inter duas vniuerſitates abſque Regio aſſenſu Afflict.in deciſ.254.Tertio, contra pupillum Cappell. Tholoſ.in deciſ. 92.Quarto, ceſſat præſcriptio exiſtente iuramēto Capp.Thol.in deciſ.200.Sed an intelligatur ſublata per verba ſemper, & quandocunq; negat.Surd. in deciſ.15.Quinto ceſſat de iure Canonico in creditore cōfitente ſe debitum recepiſſe Cappell.Tholoſ.in deciſ.418.Sexto, ceſſat exiſtente mala fide Mynſing. cent.4.obſeru.6. Septimo, ceſſat contra fiſcum in caſu Guid. Pap. in deciſi.416. quod not.ad ornatum Tex.in §.res fiſci de vſucapionib.Octauo ceſſat, ſtante Principis prohibitione Ant.Faber in deciſio.5.C.de præſcript.30.annor.Nono ceſſat in decima, licet quota eius præſcribi poſſit tam ratione petitorij, quam poſſeſſorij, idem Faber in deci.14.C.eo. Decimo, ceſſat in hærede, qui præſcribere nequit, poſt qualē debiti agnitionem, idem Faber in deciſ. 21. eod. tit. Vndecimo, ceſſat in collectis, & quę ad illarum præſcriptionem requirūtur Ioſeph Lud.in deciſ. Peruſ.3.

COLLECT. 427.
In l.cum notiſſimi §. immo C. de præſcrip. 30.ann.

¶ Interruptionis præſcriptionis.

HIc proprie ſedet materia interruptionis pręſcriptionis, in qua primo, quære num per citationem interrumpatur præſcriptio, deciſum affirma. Peguer.in deciſ. 157. Intellige primo ſi nūtius retulerit ſe citaſſe, & in actis cauſæ conſtat Ann.Robert.dec.5.lib.3.Intellige ſecundo quando actor, in termino citationis cōparuit alias actore, vel reo citato non comparentibus, citatio circunducitur, & ſic non operatur effectū interruptionis præſcriptionis Maynard.in deciſ.27. lib. 1. Sed præſcriptio in criminalibus per quæ interrumpatur deci-

deciſum per ſolam libelli oblationem, aut inquiſitionis a iudice formationem Iaffred.in deciſ.252.Sed num in hoc caſu ſit citatio neceſſaria,deciſum negat. Ant.Faber in deciſ.fin.C.de rei vendicatione. Num autẽ interrumpatur per citationem minus legitime,aut nulliter factam negat.Iaffred.in deciſio.192.Et quibus autem actibus præſcriptio interrumpatur,decidit Surd. in deciſ.5. Sed num præſcriptionis interruptio, quæ proponitur in l.fin. C. de duobus reis procedat facta petitione partis debiti contra vnum ex reis debendi, deciſum negat.Theſſ.in deciſ.203. Et quomodo per citationem interrumpatur vide Mar.in deciſ.326 p.2.

COLLECT. 428.

Super l. contra C.de inofficioſo teſtamento.

¶ Tempus a quo die currat.

TEmpus a quo die currat hic tractatur,Sed a quo die currat tempus præſentandi, deciſum a tempore ſcientiæ Rot.in deciſ.13.de iure patronat.in antiq.Sed a quo die currat tẽpus quod datur Epiſcopo ad conferendũ a tempore renunciationis Biſignet.in dec.11.de electione,Sed a quo tempus decem dierum,quod datur ad interponendum appellationem, deciſum a tẽpore prolatæ ſententiæ Mynſing. cẽt. 2.obſer.2.quod not. ad ornatũ Authẽ. hodie,Sed a quo tempus datum ad probandum deciſum a tempore admiſſionis poſitionis Iaffred.in deciſ. 185. Sed a quo tempus datum ad redimendum pignus deciſum a die liberationis in vltimo incantu Guid.Pap.in deciſio. 22. Sed a quo tempus conficiendi inuentarium, deciſum a die aditæ hæreditatis, idem Guid.Pap.in deci.571.Sed a quo tempus termini deciſum a die,poſt terminum in termino Guid.Pap.in deciſ. 270.Sed a quo tempus ad reuocãdum feudum alienatum,deciſum a die ſcientiæ Cacher.in deciſ.176.Sed a quo tempus deliberandi,quod hæredi conceditur,Mar.in deciſio.25. part. prima.Sed a quo tempus inſtantiæ, deciſum a die litis conteſtatæ Mar.in deciſ.418.par.1. quod not.ad ornatum l. properandum C.de iudicijs,Sed a quo tempus petendi compromiſſum inter coniunctos, Carocc. in deciſio. 98. ſed a quo tempus quinquennij datum marito ad accuſandum vxorem de adulterio,deciſũ a die ſcientię Thoming.in deciſ.39.Sed a quo tempus proſequẽdæ appellationis,deciſum a die interpoſitæ appellationis Pute.in deciſ.151.p.2.quod nota ad ornatum Tex.in Clemẽ.ſicut de appellat.Sed a quo tempus petendæ reſtitutionis in integrum, deciſum a die læſionis Ant.Fab.in deciſ.1.C. de in integrum reſtitutione.

COLLECT. 429.

Super cap. Apoſtolica de Clerico excommunicato.

¶ Excommunicati ignoranter celebrantis.

EXcommunicatus ignoranter celebrando nulla indiget diſpenſatione reſpectu irregularitatis,hoc dicit, & ſic vt vides ex hoc Text.ponitur vnus effectus ignorantiæ,tu adde alios deciſos, Et primo;quia reſtitutio in integrũ datur aduerſus præſcriptionẽ ex capite ignorantiæ lapſo etiam quadriennio Theſſau.in deciſ.132.Secũdus effectus, quia ignorantia domini circa geſta per eiusprocuratorem operatur,vt Dominus non incurrat in pœnam l. ſi quis maior C.de tranſact.Creſcent. in deciſ. 5.de præſump.Tertius,quia ignorãtia iuris excuſat, vbi dolus requiritur,pulchre Viu.in deciſ.253. quod not. ad limit.

Digitized by Google

mit.c.ignorãtia. Quartus effectus, quia omnes ignoranter rem reſtitutioni ſubiectam meliorationes in ea re factas recuperat quod ſecus eſſet ſi ſciẽter emiſſet Pegue.in dec.150.Quintus,quia teſtamentũ in quo poſtremus fuit ignoranter præteritus ſuſtinetur virtute Clauſulę codicillaris Peguer.in deciſio. 108.Sextus effectus,quia operarij excuſantur quando aliquid faciunt de mandato conducentis in domo aliena ignoranter Ioſeph Lud. in deciſ.Peruſ.103. Septimus,quia tempus ad reuocandum feudum alienatum non currit ignoranti Cacher. in deciſ. 175.Octauus, quia tempus quod datur patrono ad præſentandum non currit ignoranti, ſed a die ſcientiæ vacationis Rot. in deciſ.3. de iure patronat. in antiquis.Nonus,quia ędificans ſcienter in loco alieno præſumitur iactare ſuũ,& opera domino ſoli acquiruntur ſecus ſi ignoranter ędificaſſet Peguer.in deciſ.7.

COLLECT. 430.

Super l.2. C.vbi in rem actio.

¶ Poſſidentis alieno nomine.

QVi poſſidetalieno nomine poteſt reali actione conuentus dominũ in iudicio nominare, & datur ei dilatio ad denunciandum Domino, hoc dicit,Sed an talis conuentus dominum nominando euitet iudicium, vide pulcram deciſionem Mynſinger. centur.2.obſer.58.Vbi tres diſtinguit caſus Sed an talis nominatus poſſit declinare forum ſi ſit perſona priuiliegiata puta Clericus deciſum negat. quia tenetur defendere conuentum in foro illius. idem Mynſinger. cent 5.obſeru.14.Intellige tamen ſi Clericus ad cauſam veniat defenſor volũtarius, & non neceſſarius puta,quia non principaliter contra ipſum, ſed contra poſſidentem agitur,idem Mynſinge.cent.6.obſeru.33. Sed quando locũ habet nominatio in terminis l.noſtræ deciſum quando agitur actione reali non tamen actione perſonali Rot. in deciſ.4.de iudicijs, in antiqu. Sed an conuentus poſſeſſorio recuperandæ poſſit dominum in iudicio nominare deciſum negat. Afflict.in deciſ.217.Sed an ſi conuentus non nominet dominũ pręiudicet domino deciſum negat.Maynar.in deciſ.21. lib.2. Nec nominatio locũ habet ſi ſemel cõuentus aſſeruit ſe nomine proprio poſſidere pulchre Afflict. in deci.126.Quę nam autẽ differentia ſit inter laudare in authorẽ,& dominum in iudicio nominare ponit Iaffred.in deciſ. 96.

COLLECT. 431.

Super l.1.C.ſi ſecundo nupſerit mulier.

¶ Mulierum infra annum luctus nubentium pœnę.

HIc de pœna mulierum infra annum nubentium agitur; Amplia primo,vt pœnæ iſtæ hodie minime ſublatæ cenſeãtur pulcre Afflict. in deciſ.85.in 2.dub.Amplia ſecundo,vt locum ſibi vendicẽt etiam in ſponſis per verba de præſenti intra annum luctus nubentibus Maynard. in deci.96.lib.3. Amplia tertio,vt mulier intra annũ luctus nubens amictat facultatem eligendi inter liberos propris matrimonij à marito conceſſam,idem Maynard.in deciſ.100. lib.3.Amplia quarto,vt ipſo iure amictat ſuorum filiorum tutelam Viu.in deci 460 Amplia quinto,vt Maritus has pęnas remitere nequeat Maynard. in deciſione 95. libro 3. Amplia ſexto,vt legatum iam præſtitum,à muliere intra annum luctus nubente repeti poſſit,idem Maynard.in deci.94. lib. 3.Amplia ſeptimo, vt mater per tranſitum ad ſecunda vota intra annũ luctus priuetur ſucceſſione filij in pupillari

æta-

ætate decedentis Viu.in deciſ.432.Amplia octauo, vt minor ætas minime excuſet a præfatis pœnis Maynar.in dec. 91.lib.3.Amplia nono,vt amittat etiam augmentum dotis conſuetudine Tholoſæ introductum,idē Maynard.in dec. eiuſdē Rotæ 90.lib.3.Amplia decimo, vt mulier intra luctum nubens priuetur vſufructu bonorum ei in teſtamēto mariti relicto Maynar.in dec.88.lib.3.Amplia vndecimo,in Curia Tholoſana,quę pœnas in odiū intra annum luctus nubentium, ſtricte adhuc obſeruat, idem Maynar.in dec.92.eo.lib.Amplia duodecimo,vt excepta infamia reliquę pęnæ,quas ius in eorum odium introduxit ſublatæ non ſint, idem Maynar. in dec.93.eo.lib.3.

COLLECT. 432.

Super l.ſi ità ſcriptum ff.de legatis 2.

¶ Maſculinum quando concipiat fœmininum.

MAſculinū concipit fœmininum, hoc dicit.Amplia procedere etiā in priuilegiis Viu.in dec.414. Limtia in fideicommiſſis Surd in deciſ.84.Limita ſecundo,in ſtatutis Theſſ. in deciſ.269.

COLLECT. 433.

Super Ritu M. C. 29.

¶ Delictorum Officialium.

DE delictis Officialium ſola M.C. cognoſcit,hoc dicit.Amplia Ritū procedere tam actiue,quam paſſiue, & ſic quemadmodum de exceſſibus Officialium ſola M.C.cognoſcit, ita etiam quando exceſſus contra eos committūtur de Franch.in deciſ.274 Limita primo,vt locum minime habeat præfata conclusio in Officiali non habente iuriſdictionem de Franch.in dec.407.n.5. quod fuit declaratum per Pragmaticā Comitis Oliuares, ex quo fuit dubitatū an Actuarij compræhēdantur ſub hoc ritu de quo idem de Franch.in dec.407 Licet in illa cauſa articulus non fuerit deciſus. Limita ſecundo, quando Baro habet in priuilegio clauſulā quod poſſit cognoſcere de omnibus etiā de quibus ſola M.C.cognoſcit,quia tunc virtute huius clauſulæ videtur communicata hæc præheminentia de Franch.d. dec.174.Limita tertio,quando Officialis delinqueret extra officium, ex quo inferri poteſt,quod ſi Capitaneus iuriſdictionis ciuilis delinqueret,poſſet puniri a Capitaneo iuriſdictionis criminalis,non obſtante regula quid par in parē non habet imperium,quæ non intelligitur quando iuriſdictiones ſunt diſtinctæ Capyc in deciſ.25.

COLLECT. 434.

Ad Rub.de Iudæis

¶ Iudæorum.

AD materiam iudæorū, quære primo,num iudæis deferri poſſit iuramentum ſuppletorium,affir.Mynſin. cent.5.obſer.6 Sed quomodo iurare debeant,deciſum, non per Chriſtum, nec per ſacra Euangelia,ſed per legem Moſaycam,idem Mynſin. in cent.6. obſer. 20. Sed num iudæus teſtificans contra Chriſtianum faciat fidem, deciſum,negat.Affl.in dec.211. Et num iudæorum filij baptizari poſſint, eorum parētibus inuitis,negat Affl.in dec.151.Et num iudæi ſint habiles ad publica officia,deciſum negat.Cam.Imp.in verbo Iudæus, quod not.ad tex.in c.cum ſit de iudæis. Iudæi au tem delinquendo,circa finem, ſci-

Digitized by Google

ſcilicet ipſam contendendo, num ſint ab iniquiſitore puniendi, deciſum affir. Triu. in dec.67. Et de iudęo qui minatus eſt cōcionatori, decidit Iaffre in dec.91. Et num Princeps poſſit in eius dominio, Iudęis concedere, vſuras exercendi; negat Theſſ. in deci.57 Et Iudæus blaſphemans, a quo Iudice veniat puniēdus deciſum ab vtroque ſcilicet eccleſiaſtico, & ſeculari, verum inter eos locus eſt præuentioni Theſſ. in dec.290.

COLLECT. 435.

In l. iubemus C. ad Trebellianum.

¶ Liberorum priuilegiorum.

INter cætera priuilegia liberorum, primi gradus, illud pręcipue videtur quia fructus per eos perceptos, in quartam Trebellianicam minime computare teneantur, vt dicit hic Tex. & ita deciſum refert Faber. in deciſio.4. C. ad Trebellianum, Quod Amplia primo, procedere etiam ſi filij eſſent grauati, de reſtituendo hæreditatem extraneis, pulchre Viu. in deciſ. 402. Amplia ſecundo, vt nec in eorum legitimam cō putare teneantur de Franch. in deciſio. 522. Secundum priuilegium, quia in liberis primi gradus, non poteſt prohiberi Trebellianica Guid. Pap. in deciſ. 51. & de Franch. in deciſio.11. Tertium priuilegium, quia liberi primi gradus, poſſunt duas detrahere quartas, quoties ſub conditione de reſtituendo grauati eſſent ſecundum communem DD. opinionem, licet contra Guid. Pap. in deciſ. 524. Quartum priuilegium, quia liberi primi gradus non perdunt Trebellianicam per omiſſionem inuentarij Anto. Fab. in deci.5. C. ad Trebellianum Gui. Pap. in deciſ.53.

COLLECT. 436.

Super l. quamuis C. de fideicommiſſis.

¶ Fideicommiſſum & quibus inductum cenſeatur.

MAteria ex quibus inductum cenſeatur fideicommiſſum hic ſedet, Sed an inducatur ex alienationis prohibitione, deciſum affirm. fauore illorum, qui ſunt de familia Anto. Faber in deciſ.4. C. de fideicommiſſis. Secundo inducitur quoties quid relinquitur hac conditione, vt bona conſeruentur in familia, & ad tale fideicommiſſum non admittitur Monachus, idem Faber in deciſ.25. C. de fideicommiſſis ſicut nec Æques Hieroſolymitanus, Idem Faber in deciſ.33. eod. tit. quia & ipſi in numero religioſorum ſunt Maynard. in deci. 17. lib.1. nec etiam admittuntur fęminę Coler. in dec.973. Tertio inducit̄ fideicōmiſſum reale, & etiā reciprocū quoties teſtator hàbuit reſpectum ad defectum liberorum Ant. Faber in deciſ.36. eod. tit. Quarto ex vulgari ſubſtitutione, interdum flectitur in fideicommiſſariam ſi adſit prohibitio alienationis Ant. Faber in deciſ.49. de fideicommiſſis. Quinto dubitari pōt an inducatur ex generali clauſula reſtricta ad ſubſtitutos Surd. in deciſ. 85. Sexto inducitur fideicommiſſum ſimplex ex prohibitione alienationis iuncta rei qualitate Surd. in deciſ. 238. Septimo inducitur etiam in perſonas maſculorum excludendo filias Guid. Pap. in deciſ. 184. Octauo per illa verba tacitus, & contentus, ita quod nihil amplius petere poſſit idem Guid. Pap. in deciſ.93. Et de nonnullis alijs verbis, ex quibus fideicommiſſum inducatur, vide plenam Guid. Pap. deciſ.469.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 437.

Super l.vnica C.de plus petitionibus.

¶ Petentis plus debito.

AD ornatum huius l. Vide primo Capyc.in deciſ.49. vbi ponit quatuor,quæ concurrere debent,vt petens plus debito debitum amittat. ſ. Primo quod cautio de qua agitur ſit exorta de maiori ſumma, Secundo, quod ſit doloſe,Tertio,quod reus ſic vocatus in iudicium,& lis conteſtata. Quarto, quod in probationibus liqueat de dolo actoris,Num autē diſpoſitio huius l. locum obtineat in petente totum indebite deciſum negat.Surd.pulchre in deciſ.65. Et num petens plus debito veniat a iudice in expenſis condemnandus vltra pœnam amiſſionis ſuorum iurium affirm.deciſum Viu.in deciſ.427.

COLLECT. 438.

Super cap.1.quibus modis feudum amittatur.

¶ Vaſſallus quibus in caſibus feudo venit priuandus.

IN præſenti tex. cum alijs ſequētibus ponuntur caſus in quibus vaſſallus veniat feudo priuandus, tu adde alios deciſos,Et primo ob non petitā inueſtiturā infra annū,& diē Viu. in dec. 428. In Regno vero feudū nō perdit, ſed duplicatū ſoluit releuiū de Franch.in dec. 425.Quod amplia ēt ſi eſſent Minores Seſſe Ro. Arago.in dec.18.Amplia ſecūdo,vt nec poſſit aliqua excuſatione iuuari Surd.in dec.18.Amplia tertio,vt ſufficiat vaſſallo inueſtiturā petere ad euitandum commiſſum,ēt ſi non offerat fidelitatē Gui.Pap.in dec. 67.Limita vt vaſſallus non petendo inueſtituram infra tempus debitum poſſit moram purgare,idem Gui.Pap.in dec.166. Secundo venit etiam vaſſallus feudo priuandus,quando inſolita, & indebita ſeruitia vaſſallis exigit Viu.in dec.447.Tertio vbicunqud ſubditos intollerabiliter, & inique tractat Gram.in dec.103.Quarto propter delictum,& nū ius opponendi tranſeat ad hęredes affir.Gui.Pap. in dec.157.Quinto,ſi feudum ſine domini conſenſu alienauerit,idem Gui.Pap. in dec.162. Limita ſi in alienatione appoſuerit clauſulam,ſaluo iure domini non alias,nec alio modo,idem Guid.Pap.in dec.163. Limita ſecundo ſi poſt alienationem ſtatim rem recuperauerit Fab. in dec.31.C.de Epiſ.&cler.Sexto ſi feudalis res vti burgenſis alienaretur Affl. in dec.255.Septimo,ſi feudum trāſiuerit in perſonam clerici,licet tunc concedatur tempus ad deliberandum, Ann. alleg.98.Octauo propter feloniam, vel crimen læſę Maieſtatis Capp.Thol. in dec.395.Nonnullos autē caſus,ex quibus vaſſallus venit feudo priuandus,vide per te in Affl.in dec.265. Num autē feudum veniat in confiſcatione bonor. negat.deciſum Theſſ.in dec.167. & ad mat.vide plenum ſing.Annæ 209.

COLLECT. 439.

Super l. quoties C.de rei vend.

¶ Vendens duobus, quis emptorum prçferatur.

ISta l.poteſt tripliciter limitari,Primo vt non procedat in Principe vendēte Fab.in dec.11.C.de prob.Secundo in locatione Ro.in dec.2.in tit.de locato. Tertio in ſpiritualibus Ann.Robert. in dec.5. lib.3. alias limitationes vide per DD.in d.l.quoties,prçſertim Iaſ.

COLLECT. 440.

Super l.fin.C.de inſtit.& ſubſtit.

¶ Tacitæ pupillaris non admittendæ contra matrem.

TAcita pupillaris non admittitur contra matrem,hoc dicit.Amplia primo præfatam concluſionẽ,vt procedat in vtraque auia tam paterna,quam materna,quia & ipſæ quoque minime per pupillarem tacitam excluduntur pulchre Anto. Faber in deciſ.3. C.de impuberum, & alijs ſubſtitutionibus. Amplia ſecundo,vt licet per expreſſam pupillarem excludatur mater non tamen a legitima Affl.in dec.38.Nunc limita, & primo exiſtentibus in contrarium coniecturis Faber in deciſ.1.C.de impuberum, & alijs ſubſtitutionibus. Coniecturæ autem nonnullæ ſunt, Et prima cum apparet de contraria teſtatoris voluntate, quia hoc caſu etiam a legitima per tacitam pupillarem mater excluditur Fab.dec.4.C.eo.tit.Secunda coniectura eſt ſi quid a teſtatore Matri fuerit relictũ,quod non a pupillo eiuſue tutore,ſed a pupillari ſubſtituto præſtari voluit,tunc enim apertiſſimum eſt eam fuiſſe teſtatoris voluntatem vt Matri ſubſtitutus præferreretur,idem Fab. in dec.16.eo.tit. Tertia ſi legatur matri pro omni iure legitimæ, quia tunc excluditur etiam a legitima in fauorem eius,qui compendioſè ſubſtitutus fuit. Limita ſecundo, vt tacitæ pupillaris pęna admittatur contra matrem, quando non eſt cohæres filio data, præſertim ſi conuolet ad ſecunda vota, & in eum caſum ſit ademptum legatum, quod fuerat ei datum Anto.Fab. in deciſ.23. eod.tit.

COLLECT. 441.

In l.exigere ff.de iudicijs.

¶ Dotis fauore an inſpiciatur locus vbi vir habet domicilium.

IN contractu dotis inſpicitur locus vbi vir habet domicilium nõ autem locus contractus,hoc dicit,ex quo inferri poteſt quod ſi aliquot ſtatutum viget in foro vxoris, attenditur ſtatutum fori mariti Coler.in deciſ.90.Limita hanc l. in taxando valore monetæ dotis ſolutæ,pulchre Surd.in deciſ.227.& ad huius l. ornatum vide optimam Afflict. deciſio.226.

COLLECT. 442.

Super cap.fin.de emption.& vendit.

¶ Litis motæ denunciationis.

DEnunciatio litis motæ neceſſaria eſt, vt venditor de euictione teneatur,hoc dicit. Amplia primo, procedere etiam ſi emptor ſciuerit litem eſſe motam, Cappell. Tholoſ. in deciſ. 406. Amplia ſecundo, etiam ſi in contractu addita fuerit clauſula, quomodocunque res euincatur Gam. in deciſ. 79.Amplia tertio,vt vltra denunciationem teneatur venditor acta moleſtiæ emptori exhibere Theſſaur. in deciſio. 218. Nunc limita, & primo in caſibus coaceruatis per Mynſinger. cent.1. obſeru.56. Limita ſecundo,vt minime pignorum poſſeſſoribus denunciandum ſit Ant.Faber in deciſio. 25. C. de euictionibus; ad mat. vide Capyc. in deciſio.106.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 443.

Super c.cum ceſſante de appellat.

¶ Ceſſante cauſa, ceſſat effectus.

ET ſi ex præſenti Tex.vulgaris colligitur Regula ſcilicet ceſſante cauſa ceſſat effectus,ſubſtantiales tamē ſunt Correlarij, qui ex ea inferuntur, Primo igitur ego infero,quod ceſſante cauſa priuilegij,ceſſat & priuilegium Maynard. in deciſ. 29. lib. 3. Secundo infero, quod Neapolitana nupta extero non trahit vti reliquæ Neapolitanæ, quia ceſſat cauſa trahendi de Franch in deciſio.416. Tertio infero, quod venditori non eſt denunciandum litem eſſe motam ipſo hoc ſciēte,quod intellige quando denunciatio ad finem ſcientiæ fieret Cappell. Tholoſ. in dec. 407. Infero quarto, quod minori maiori ſuccedenti poſt cōcluſum in cauſa non conceditur beneficium, ratio quia ceſſat læſio quæ eſt beneficij cauſa Afflict.in deciſ. 212. Infero quinto, quod beneficium denegatur minori qui factus eſt maior lite pendente, intellige in caſu Afflict.in deciſ.200.Infero ſexto,quod compromiſſum, quod vigore Conſt. Regni fit inter affines ceſſat affinitate extincta, vt colligitur ex Capyc.in deciſ.7.Infero ſeptimo,quod donatio ob ingreſſum Monaſterij reuocatur cauſa nō ſequuta,Grat.Rot. Marc. in deciſ.42.Infero octauo,quod donatio facta ab eunte in bellum reuocatur eo reuerſo Cach.in dec 102.cū ſequen. Infero nono, quod aſsēſus limitatus ad tēpus nō extenditur vltra tēpus Surd. in dec.189.Infero decimo,quod licentia conceſſa ad tēpus ſimiliter vltra illud minime extenditur idem Surd.in dec.203.*L*imita nunc principalem conclusionem, Et primo, vt minime procedat in immunitate quæ alicui conceditur ob numerum duodeci m liberorū quia etiam ipſis mortuis frui poteſt pulchre Surd. in deciſ. 123., quod not ad ampliationem l ſi quis decurio C. de decurionibus lib. 10. Limita ſecundo, in legato alicui ſub conditione ingreſſus,relicto,quia debetur etiam non facta profeſſione, intellige in caſu Cratian.Rot.March.in deciſ.35.ad quod etiam vide pulchram deciſ Surd. 123.

COLLECT. 444.

Super l. qui in poteſtate ff. de teſtamentis.

¶ Teſtamenti conditi a filiofamilias.

FIlius familias teſtamentum condere non poteſt, hoc dicit Amplia primo procedere etiam ſi de patris conſenſu teſtaretur de Amat.Rot. March. in deciſ. 42. quod not.ad Tex. in l. teſtium C.eod.tit. Amplia ſecundo, in Aui poteſtate exiſtenti Faber in deciſ. 22.C.de teſtament.Amplia tertio, etiā in filiafamilias nupta Maynard. in deciſ.2.lib.5. *L*imita in donatione cauſa mortis,quæ per filiū patre authore fieri poteſt,Idem Maynar.in deci.3.lib. 5.

COLLECT. 445.

Super c.poſtremo de appellat.

¶ Iudicum recuſationis.

AD hunc Tex qui vnam cauſam recuſandi iudicem ſuſpectum ponit, adde alias, Et prima ſi alterius partis compater ſit pulchre Maynard. in deciſ.89.Secunda ob graues inimicitias idem Maynar.in deciſ.92. *L*imita in inimicitia ex facto partis prouenięte Mar.in dec.291.par.2.Limita ſecundo, in inimico reconciliato Iaffred. in dec. 33.Tertia cauſa propter affinitatē Cappell.Tholoſ.in deciſ. 47. quod not. ad

Digitized by Google

Text.in cap.accedens lo 2. vt lite non pontest. Amplia etiam affinitate diſſoluta Milanenſ.Rot.Sicil.in deciſ.15. de Franch.in deciſ.719.Quarta cauſa eſt,ſi iudex alterius partis eſſet amicus Maynard.in deciſ.93. quod nota ad ornatũ l.latę culpæ §.amicos ff.de verb.ſignif. Quinta cauſa recuſandi iudicem eſt, ſi votum ſuum litigatoribus intempeſtiue reuelàuit Maynar.in deciſ.94. Sexta cauſa in iudice,cuius filius in cauſa patrocinium præſtat,idem Maynar.in deciſio. 91.lib.1.Septima eſt ſi allegaretur ſuſpectus Gubernator,quia cæteri eius Auditores atq;Officiales ſuſpecti quoq; recuſari poſſunt Ioſeph Lud.in deci.Peruſ.108.Octaua eſſe poteſt in Referẽte qui facile recuſari poteſt Maynar.in deciſ.90.lib.1.Nunc generaliter limita, vt recuſatio iudiciũ ad lites futuras dirigi nequeat idem Maynar.in deciſ.99. eo. lib.Limita ſecundo,vt recuſatio conſanguinitatis ratione vſq;ad quartum gradum fieri poſſit, & non vltra, idem Maynar.in deciſ.98.eo.lib. Limita tertio,vt non niſi duo iudices recuſari poſſint Maynar.in dec. 100. eo. lib. Limita quarto;vt recuſari nõ poſſit iudex poſt conteſtatã litẽ,idẽ Maynar.in deciſ 95.

COLLECT. 446.

Super cap.licet de præbendis.

¶ Abſentiæ cauſa ſtudij.

ABsẽs cauſa ſtudij fructus ſuæ pręhendæ percipit,non autem diſtributiones quotidianas,hoc dicit, intellige tamen ſi capituli conſenſu diſceſſit, Maynard.deciſ. 8. lib. 1. Amplia hunc tex.procedere etiam,ſi eum abeſſe contigerit ratione litium Capituli, idem Maynard.in deciſ.16.eod lib. Amplia Secundo, in perſonis Eccleſiaſticis in Principis conſilio exiſtentibus, quia ẽt fructus ſuarum præbendarum in abſentia percipiunt, idem Maynard. in deciſio.60.eodem lib.

COLLECT. 447.

Super l. 2.C.de priuileg.Fiſci.

¶ Priuilegiorum Fiſci.

FIſcus,& Mulier pari paſſu ambulant,h.d.& ſic communeratur inter priuilegiatas perſonas.Priuilegiatur primo, quia quod indigno relinquitur, ei acquiritur, limita ſi palã relinquerit, relictus fuit *P*olid.Rip.obſer. 112.Priuilegiatur ſecundo, quia releuatur ab onere cauendi ſi vſusfructus ei relictus fuit Poli.Rip.d.obſer. 112. Sed nũ fiſco applicentur ea, quæ a vidua luxurioſe viuente auferuntur negat.Maynard. in deciſ.99.lib.3.Priuilegiatur tertio, quia habet hypothecam in bonis delinquentis Auenion.in deciſ.121. Priuilegiatur quarto,quia cum ipſius bona ſubhaſtantur ad extinctum candelæ plus offerenti ſunt tradenda Mar.in deciſ.28.par.2. Priuilegiatur quinto,quia fiſco reſtitutionis in integrum beneficium competit Gui.*P*ap in deciſ.311. *L*imita, vt ei minime competat ad iterum citandum Affl.in deciſ. 340. Priuilegiatur ſexto, fiſcus,vt non alium quam Præſidẽ prouinciæ iudicẽ habere poſſit, ſiue agat, ſiue conueniatur Ant.Fab.in deci. 2.C cod.Priuilegiatur ſeptimo, quia poteſt vendere rem communem inuito ſocio, idem Fab.in deciſ.3.C.de rebus alienis. Priuilegiatur octauo,quia ſuccedit nato ex dãnato coitu, in cuius ſucceſſione excludit fratres vterinos, pulchre Mynſing.cent.3.obſer.92.Priuilegiatur nono,quia cogere poteſt veteres conductores fiſcalia prædia reconducere, idẽ Mynſing cent.4.obſer.23.quod nota ad tex.in l.locatio §.qui maximos ff. de publicanis.

Digitized by Google

COLLECT. 448.

Super cap. non ſatis de ſimonia.

Simoniæ.

HIc proprie ſedet mat. Simoniæ, & eſt locus, qui quotidie allegatur, & hoc dicit, ſimoniacum eſt prætiũ recipere pro ingreſſu religionis, & ita deciſum Capp. Thol. in deci. 311. Limita, ſi aliquid à monaſterio reciperetur pro alimentis Maynar. in deci. 90. lib. 2. Sed nũ ſit ſimonia, ſi ob Miſſam, vel aliud ſeruitium diuinũ prætium aut ſalarium exigetur affirmat idem Mayna. in dec. 1. lib. 1. Sed num committatur per venditionem præbendę temporalis, deciſũ negat. Caputaqu. in deciſ. 237. Quod intellige quando præbenda nõ eſt alicui ſpiritualitati annexa Caſſand. in dec. 2. de ſimonia. Sed num inducatur per collationem factam per operam alicui cũ onere legendi ſacram Scripturam, deciſum affirm. quia collatio debet eſſe libera, & nõ debet continere modum conditionalem Caputaquen. in deciſ. 231. Itẽ per abuſum in rebus ſpiritualibus, & tunc temporis diuturnitate non confirmantur Maynard. in deciſ. 3. lib. 1. Itẽ ſimoniæ vitium inducunt actus reciproci in beneficialibus, pulchre Caputaqu. in deciſ. 240. lib. 3. exẽplum de actibus correſpectiuis ponit Creſcen. in deci. 1. de ſimonia, puta ſi eodem die & loco, & coram eodẽ Notario, & teſtibus reperirentur plura mandata, vnũ ad reſignandum, alterum reſignatarij ad retrocedendum, ad quod etiam vide Mohed. in deciſ. 3. de ſimon. & de non nullis actibus correſpectiuis ſimoniam inducentibus, vide pulchre per Puteũ in deciſ. 440. lib. 1. & deciſ. 171. & 490. lib. 2. & 214 lib. 3. Item ſimonia inducitur etiam per penſionis extinctionem propria auctoritate factam Gratia. Ro. March. in deciſ. 159. Item contrahitur etiam quando quis recipit beneficium in confidentiam Mohed. in deci. 2. eod. tit. Sed grauis eſt controuerſia ſi præfata ſimonia facit quem incapacẽ ad obtinendũ alia beneficia in futurum, Verall. enim in deciſ. 238. aſſerit Rotã decidiſſe in partem affirmatiuam, & iterũ eandem ſententiam tenuiſſe rurſus Ro. pulche refert Card. Put. in deci. 80. lib. 2. & iterum per Rot. tentum refert Creſcen. in pulchra deciſ. 3. de ſimonia, cõtrariam autem ſententiam per eandem Rot. tentam, ſcribit Caſſad. in deciſ. 5. de conſtitutionibus, pro cuius cõtrarietatis conciliatione vide Verall. in deci. 238. par. 3. Nunc de ſimoniæ effectibus videamus, Et primus eſt, quia collatio beneficij per ſimoniacam prauitatem facta eſt nulla Cappel. Tholoſ. in deciſ. 438. Secundus quia ſimoniacus non poteſt reſtitui Caſſad. in deciſ. 1. de ſimon. & Caputaqu. in deciſ. 263. par. 3. Item cõtrahitur per beneficij reſignationem ad fauorem in manibus Ordinarij Anto. Faber in deciſ. 3. C. de ſacroſanct. eccleſ. Limita ſi fieret in manibus ſummi Pontificis, idem Fab. in deci. 57. C. eod. Num autem ſimonia probetur per teſtes ſocios criminis, deciſum negat. Verall. in deciſ. 244. quod tibi deſeruit ad limitationem c. 1. de teſtib. in 6. Num autem probetur per confeſſionem factam in iudicio criminali, de cuius exẽplo vide eundem Veral. in deciſio. 242. lib. 3. qui idem in deciſio. 236. decidit extrauagantem Bonifacij Octaui, & Pauli ſecũdi, quod intelligitur de vera & propria ſimonia, non autẽ de ficta, & ſi diſpoſitio l. quærelam C. de falſ. locũ habeat in ſimoniæ crimine, pulchre decidit in affirmatiuam Triuiſ. in deciſ. 5. par. 2. Item pacta illicita ante renunciationem appoſita, renunciationem ipſam illicitam, ſimoniamque conſti-

Digitized by Google

tuunt Moheda.in deciſ.1.eodem. Item pactum factum in ipſa reſignatione, vel poſt breue tempus inducit ſimoniã, idem Mohed.in deciſ.4.de ſimonia. Itẽ conuentio in reſignatione conſtituẽda reſpectu promiſſionis factæ de fructibus ſoluendis dicitur ſimoniaca Mohedan.in deciſ.5.eod.tit.

COLLECT. 449.

Super l. interdum ff.de acquirenda poſſeſſ.

¶ Clauſulæ conſtituti, & præcarij.

Licet non ignorem me alibi de clauſula conſtituti ſcripſiſſe, attamen cum nonnullarum deciſionum authoritates omiſiſſem, eas hic collocare libuit. Limita igitur primo effectus præfatæ clauſulę, vt nihil operatur poſt decemnium ab eo tempore Fab.dec.10. C.de acq.poſſ.Limita ſecundo in tutore, per quẽ non poteſt transferri poſſeſſio per hanc clauſulam Maynard. in deciſ. 21. lib.2.Limita tertio, vt idem ſit in curatore Faber in deciſ.17.C.de acquir. poſſeſſ.Limita quarto, vt præfata clauſula nil operatur quantum ad iura, & actiones, quia non poſſidentur idem Faber in deciſ.19. C. eo. tit. Limita quinto, vt non operatur quoad bona futura, quod intellige ſi de ijs ſpecialiter actum non ſit, idem Fab.in deciſ.20.C eod. Limita ſexto, quando haberet conditionem expreſſam, vel tacitam, quia non operatur niſi ex die conditionis exiſtentis, Faber in dec.27.eo.Limita ſeptimo, vt hęc clauſ.appoſita in fauorem negotiorum geſtoris trãsferat poſſeſſionem in eum, cuius negotia geruntur non in eum, qui geſſit, idem Faber in deciſ. 33. eod.

COLLECT. 450.

Ad mat.derogat.iuriſpat.

¶ Derogationis iurispatronatus.

Ad quam vide Creſcen.in dec.8.de iurepatronatus, vbi quęrit ſi derogatio iurispatronatus etiam Regum ſit neceſſaria ſuper beneficio litigioſo, & decidit in partem negatiuam, ad quod vide etiam Caſſa.in dec.3.vt lite pẽdente derogatio iuris patronatus quatenus litigioſum (exiſtat in totum) poſita in gratia quomodo intelligatur, deciſum intelligi debere de lite inter quamcũq. perſonam, & quandocunq. beneficium ſit litigioſum Veral.dec.127.p.2. Et cũ Papa derogat iuri patronatus laicorum pro medietate, vide Fab.in dec.6.& ſeq. eod.tit.de iure patronatus.

COLLECT. 451.

Super c.licet de foro compet.

¶ Iudicis Eccleſiaſtici iuriſdictionis.

Regulariter iudex Eccleſiaſticus in perſonas laicales nullã habet iuriſdictionem.Limita primo in caſu noſtri tex.vbi laicus laicum ſuper re ciuili poteſt coram Iudice Eccleſiaſtico conuenire in defectum iuſtitiæ ſecularis iuxta tamen declarationes hic a Doctorib. traditas, quod tamen numquam ſcio in actu practico obſeruatum.Limita ſecũdo, in laico clericũ iniuriante, qui etiam ab Eccleſiaſtico puniri poterit ſecundũ Gui.Pap.in deciſ.562.Limita tertio, in laico falſum deponẽte coram Eccleſiaſtico Affl.pulchre in deciſ.219. Cappell.Tholoſ.in deciſ.321.Limita quarto, in laicorum confraternitatibus, quæ ab

Digitized by Google

ab Epiſcopis viſitari poſſunt, ac illorũ adminiſtratores compelli ad reddendum computa Gratian. Rot. March. in deciſ. 188. Limita quinto, in laicis teſtamentorum executoribus, qui pariter ab Epiſcopo compelli poterũt teſtamenta exequi etiam ſi ipſa legata pia non continerent Cappell. Tholo. in deciſ. 112. *Limita* ſexto, quoties inter laicos de fœdere matrimonij ageretur, quia tunc Iudicis Eccleſiaſtici eſt iuriſdictio Maynar. in deciſ. 27 lib. 1. Limita ſeptimo, in laico ſtudente in quem ſimiliter eccleſiaſticus habet iuriſdictionem pulchre Cappell. Tholoſ. in deciſ. 169. quod no. ad ornatum tex. in Auth. habita C. ne filius pro patre; Limita octauo, in omnibus laicorum actib. pijs tam ſcilicet viuentium, quam morientium eadem Cappel. Tholoſ. in deciſio. 135. Limita nono, cõtra laicum crimen poligamiæ committentem de Franch. in deciſ. 36. *Limita* decimo, contra laicum ſacrilegum, quod verum intelligas ſi eccleſiaſticus præueniat alioquin ſecus Ant. Faber in deciſ. 1. C. de ſacrileg. *Limita* vndecimo, in emphyteoticario qui quamuis laicus poterit ab eccleſiaſtico compelli ad reficiendũ rem emphyteoticam pulchre Cappel. Thol. in deciſ. 353. *Limita* duodecimo, contra laicum infra iuriſdictionem ſpiritualem delinquentem Cappell. Tholo. in deciſ. 378. Num autem iudex Eccleſiaſticus cognoſcat contra laicum vſurarium, vide Peguer. in deciſ. 30. Num contra ſtuprantem puellam. vid. Mar. in deciſ. 3. lib. 2. Cognitio de validitate, aut inualiditate penſionum beneficijs Eccleſiaſticis impoſitarum ad iudicem Eccleſiaſticum pertinent Mayn. in deciſ. 44 lib. 1. & Ant. Faber in deciſ. 30. C. de iuriſd. omn. iudic.

COLLECT. 452.

Super materia obligationis in form. Cameræ.

¶ Obligationis in forma Cameræ.

QVę nonnulla priuilegia habet, Et primum quia diſpoſitio l. 2. C. de pignoribus minime locum habet in obligatione camerali Surd. in deciſ. 64. Secundum, quia abſolutio à iuramento ad effectum agendi, & excipiendi non tollit effectum executiuum obligationis in forma Cameræ Mohed. in deciſ. 6. de excep. quemadmodum, & executionem obligationis pœnes acta curiæ Afflict. in deci. 31. & idem decidit Mohedan. in deci. 2. de except. Tertium priuilegium, quia hæc obligatio executionem habet paratã Theſſ. in dec. 26. Quartum priuilegium, quia eius executio minime impeditur per exceptionem non numeratæ pecuniæ ſtante ampliſſima facultate Auditori Cameræ conceſſa Mohedan. in deci. 3. de except. & in deciſ. 1. eod tit. aſſerit, quod excipiens de non numerata pecunia contra obligationem in forma Cameræ tenetur ad probare quando in obligatione adeſt confeſſio omnia, & ſingula eſſe vera, idem Moheda. in deciſio. 1. de exceptionibus. Quintum habet priuilegium, quia contra eam non obijcitur compenſatio Seſſe Rot. Aragon. in deciſ. 90. Vnũ tamen non omitto, vt ꝑpetuo notes quod licet pręfata obligatio executionẽ habeat paratam, vt ſupra diximus impeditur tamen eius executio per exceptionem falſitatis, ita pulchre Verall. in deciſione 174. part. 2.

Digitized by Google

COLLECT. 453.
Super l. 3. ff. de teſtibus.

¶ Inimicitiæ effectuum.

TEx hic ponit vnum effectum inimicitiæ, ſcilicet vt inimicus a teſtificando repellatur, quod intellige in capitali tantum vt refert deciſum Maynard. in deciſ. 83. lib. 3. Limita ſi inimicitia eſſet procurata, quia tunc non repelleretur Creſcent. in deciſ. 3. de teſtibus; Limita ſecũdo, ſtante recõciliatione Fab. i dec. 22. eo. tit. Secũdus effectus eſt, quia repellit iudicem a iudicando Iaffred. in deciſ. 95. Tertius, quia vidua poſt annum luctus nubens inimico mariti legatis, alijſque ſimilibus non priuatur Maynard. in deciſ. 85 lib. 4. Num autem ex ſalutatione præſumatur inter inimicos reconciliatio decidit, in negatiuam Maynar. in dec. 98. lib. 3. Qui etiã in deciſ. 81. Decidit inimicitiam affectatam nullũ producere effectum ſigna autẽ recõciliationis ponit Viu. in dec. 330.

COLLECT. 454
Ad Concilium Triden. ſeſſ. 25. c. 16.

¶ Renunciationis ingredientium in religionem.

DIſponit hic S. C. quod nulla obligatio, ſeu renunciatio etiam cum iuramento, vel in fauorem piæ cauſæ, valeat cum licentia Epiſcopi, vel Vicarij intra duos menſes proximos ante professionem, & non alias intelligatur effectum ſortiri niſi ſequuta profeſſione, Num autem hæc ſacra diſpoſitio cõprahẽdat Æquites Hieroſolymitanos deciſum affirm. cũ ſint vere, & proprie religioſi Maynard. in deciſ. 17. libro 1. Sed quid in eo qui habuit animum ingrediendi religionem, & adhuc in ſeculo exiſtit, ſed tamen acceptatus, licet habitum non ſuſcepit, donauit bona ſua matri non adhibitis ſolemnitatibus hoc capitulo requiſitis, deciſum, hunc minime ſub hac ſacra diſpoſitione cõpræhenſum fuiſſe, ita pulchre Gratian. Ro. Mar. in dec. 37. Vbi quoque refert, ita ſacram Illuſtriſſimorũ Cardinaliũ cõgregationem declaraſſe, Sed num comprahendat Reuerendos Patres Ieſuitos affirma. Ioſeph Ludou. in dec. Peruſ. 77.

COLLECT. 455.
Super l. ſi diſceptetur ff. vbi pupillus educari debet.

¶ Educationis pupilli.

VBi pupillus educari debeat iudicis arbitrio remictitur, hoc dicit, Poteſt primo iudex arbitrare, vt pupillus educetur pœnes vitricum intellige ſi agnatis, cognatiſve, ita videatur, nec quicquam cauſæ ſit cur eorũm volũtatem iudex ſequi non debet Faber in decis. 1. C. vbi pupillus &c. Secundo, vt apud ſubſtitutum Viu. in deciſ. 16. Vbi etiam dicit, quod poteſt iudex a teſtatoris voluntate recedere. Tertio, poteſt arbitrare, vt alatur pœnes matrẽ etiam ſi ad ſecunda cõuolauerit vota, intellige tamen matrimonio per matrem cõtracto ſecundum morem nobilium huius ciuitatis ſecundum quẽ mater nunquam ſuccedit filijs quandocumque ab inteſtato decedentibus, & ipſa, & Vitricus honeſtę eſſent vitæ de Franch. in deciſ. 350. Quarto poteſt iudex arbitrare educationem eſſe faciendam in Monaſterio, & ita eſſe deciſum in Sac. Cõſ. Anna in ſingul. 395. in cauſa Comitiſſę Mõtellę. Quinto poteſt arbitrare, vt pœnes Auiam maternam educatur etiam teſtatore aliter diſponẽte pulchre Grã. in dediſ. 55. Sexto, poteſt etiam arbitrare, vt alatur pupillus in domo alterius con-

Digitized by Google

conſanguinei, & ita deciſum refert Anna conſ. 33.

COLLECT. 456.

Super §. cum filius de hæreditatibus quæ ab inteſtato deferuntur.

¶ Repręſẽtationis, ſeu ſubingreſſionis.

HIc de ſubingreſſionis, ſeu repræſentationis mat. agitur, & hoc dicit filius patris repræſentat perſonam, Quod Amplia primo procedere etiã in filio primogeniti mortui, qui in feudi ſucceſſione præfertur patruo. Gram. in dec. 1. & pulchre Mohed. qui dicit pluries Rot. ita deciſiſſe in dec. 1. de feudis, Et quando patruus præferatur nepoti in iure primogenituræ, vide pulchram Rot. diuer. dec. 912. lib. 3. Et quid dicendũ de filio primogeniti mortui viuente puero, vide Capp. Thol. in dec. 433. Vbi pulchra ponit ad hãc materiã pertinentia; Amplia ſecundo, vt filius ſubintret locum patris etiam in fideicõmiſſi ſucceſſione de Benint. Rot. Bonon. in dec. 88. Limita primo, hanc ampliationem non procedere vltra fratrum liberos in fideicommiſſo relicto ſub nomine collectiuo, quia non admittuntur per ius repręſentationis illi, qui ab inteſtato nõ poſſent admitti Fab. in dec. 10. C. eo. tit. Hæc aũt ſucceſſio non defertur in ſtirpes, ſed in capita, niſi cum ſucceditur iure repræſentationis, idẽ in dec. 11. eo. tit. Amplia tertio, vt filius ſubintret locum matris etiã quando agitur de hæreditate auunculi, aut materteræ iuxta terminos, Auth. ceſſãte pulchre de Benint. in dec. 51. Rot. Bonon. Nunc Limita principalẽ concluſionẽ, vt ſubingreſſio minime procedat in filijs fratris tertij gradus, cum vltra filios fratruum conſobrinorum ſubingreſſio non detur pulchre de Franch. in deciſ. 24. & ad materiam, vide eundem de Franch. in deciſ. 149.

COLLECT. 457.

Super c. ad decimas de reſt. ſpol. in 6.

¶ Tituli colorati.

HIc de titulo colorato agitur, Sed nũ titulũ coloratũ inducat gratia ſi neutri ad effectum obtinendi reſtitutionẽ in ſpolio; neg. Caputaq. in dec. 311. p. 3. Et titulum coloratũ habere debet agens ad ſpolium decimarum Gui. Pap. in dec. 85. Rot. in dec. 257. Bellam. in dec. 49. Nec præſumitur titulus coloratus ex decẽnali poſſeſſione in fauorẽ poſſeſſoris cui ius reſiſtit Veral. in dec. 300. p. 3. Nec ſupplicatio reſignationis beneficij probat tituli colorẽ in ſpolio, idẽ in deci. 308. p. 3. Nec noua prouiſio Nũtij Apoſtolici, cuius facultas ad conferendũ beneficia erat reuocata, probat titulum coloratum, idem in deciſ. 307. Oritur tamen titulus coloratus ex collatione facta per Vicarium Epiſcopi, quando collatio eſt adminiculata cum aliquali probatione poteſtatis ipſius Vicarij Bellam. in deciſ. 50. & Verall. in deciſ. 39. par. 3. Item inducitur titulus coloratus ex expectatiua reuocata Verall. in deciſ. 12. par. 3. Limita in caſu eiuſdem in deciſ. 313. par. 3.

COLLECT. 458.

In l. fi. ff. finium regundorum.

¶ Diſtantiæ in plantandis arboribus.

AD ornatum huius l. vide Viu. in deciſ. 243. Vbi decidit quod arbores debent diſtare ab alijs per quindecim pedes, & viginti ab aquæductibus Theſs. in deciſ. 129.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 459.

Super l. qui accuſare C. de edendo.

¶ Actore non probante, quando reus abſoluatur.

ACtore non probãte reus abſoluitur, hoc dicit; Amplia primo, etiã ſi conſtaret reũ nullum ius habere Rot. in dec. 120 in nouis, & 460. in antiquis ratio eſt, quia ſolum ius actoris conſideratur Rot. in deciſ. 160. in nouis, & reus quoad effectum abſolutionis obtinendæ poteſt dare obiectus, tam in perſonam, quam in gratiam eadem Rot. in deciſ. 160. Amplia ſecundo, etiã ſi actor aliquid probauerit verũ oſcure, & incõcludens Verall. in deciſ. 11. p. 1. Amplia tertio, etiã ſi reus nihil probauerit Creſcent. in deciſ. 6. in tit. de donat. Amplia quarto, reg. procedere etiam in beneficialibus cauſis pulchre Verall. in deciſ. 47. par. 2. Vbi fuit deciſum quod duæ gratiæ eadem die factæ duobus, ſi de vnius anterioritate non appareat actore qui probare tenetur ſuccũbẽte reus venit abſoluendus. Amplia quinto, vt actor cum pari probatione cũ reo ſuccumbat cum in pari probatione iudicãdum ſit pro eo, Viu in deciſ. 238. nu. 4. Vbi dicit ita deciſum, quod nota ad ornatũ tex. in cap. licet de probationibus; Amplia ſexto, vt abſoluendus ſit reus quando duæ ſupplicationes ſunt diuerſæ, ſed pares in data, & ratio eſt quia Actor qui tenebatur probare gratiam ſuam eſſe efficaciorem, & meliorẽ hoc non probante reus venit abſoluendus Verall. in deciſ. 236 p. 3. Vnum tamen hic nolo prætermittere, quod actor, & reus æquiparantur, & ad imparia vllo modo iudicari debet, prout ita in cauſa aſſiſtẽtiæ atque poſſeſſorij iudicatũ extitit in S.C. teſte de Franch. in deciſ. 136 Ex quo infertur quod ſententia lata ſuper poſſeſſorio ad fauorem actoris & executa in prima inſtãtia, ſi poſtmodum eadẽ ſententia retractatur, & altera in ſecũda inſtantia proferatur pro reo, tunc debet illa ſimiliter exequi quemadmodum, & prima in fauorem actoris Frãch. in d. dec. 136. in 2. dub. in fine; Infertur ſecundo, quod licet actori regulariter non detur dilatio, quia debet venire inſtructus, tamen quando actor commiſit cauſam contra reum ſuper vno iure, & reus producit pendente lite ius nouum, tunc dilatio eſt danda ratione æqualitatis, ita Caputaquen. in deciſ. 15. p. 1. vid. etiam Caſſad. in deciſ. 1. de dilat.

COLLECT. 460.

Ad pragm. malitijs hominum.

¶ Præuentionis.

PRæuentio facta per debitorem ad impediendum eius carcerationẽ, & liquidationem inſtrumenti, admitti debet vbi præueniens re ipſa præſtaret fideiuſſionem in primis, & ante omnia de ſe præſentando, & comparẽdo perſonaliter tempore publicationis faciendæ in cauſa ipſius præuentionis, & de ſoluendo debitum, & pęnam vnciarum decem caſu quo ſuccumberet in prçuẽtionis cauſa, hoc dicit. Sed num ex qualibet iuxta cauſa præuentio fieri poſſit deciſum affirm. præſertim ex cauſa cõpenſationis, etiam creditoribus cõtradicentibus Viu. in deciſ. 204. Sed num ſi eodem die fieret præuentio per debitorem quo citatio ſuper tenore Inſtrumenti ad inſtantiam creditoris impediat inſtrumenti liquidationem; deciſum affirm. Affl. in deciſ. 387. Et nũ habilitatio a iuramento in contractu in quo eſt renunciatum exceptioni præuentionis impediat ſimiliter inſtrumenti liquidationem, deciſum negat. de Franch. in deciſ. 670.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 461.
Super c. erit autem lex. 4. diſt.

¶ Legis requiſitorum.

HIc requiſita ad l. validitatem enumerãtur inter quę tu adde quod vt lex. valeat, ac obliget neceſſe eſt vt ſit vſu recepta, & non dicitur talis quando probatur illam ratificatam fuiſſe a minori parte populi Veral. in deciſ. 192. p. 3. Et vſus non probatur, ſi probetur per paucas vices vſu fuiſſe receptũ quoniã paucas vices probare eſt ꝓbare exẽplo idem Verall. in deciſ. 203. Amplia præfatam concluſ. vt lex nũquam ligat, niſi quando eſt vſu recepta, & fundans ſe in ſtatuto, vel cõſtitutione debet probare eſſe in vſu Ioſeph Lud. in deciſ. Peruſ. 98. Amplia ſecundo, vt allegans extrauagantem Pauli ſuper alienatione bonorum tenetur probare, quod ſit moribus vtentium recepta ita pulchre Moh. in deciſ. 1. de conſtitutionibus, licet faciet ius commune Cæſar de Graſ. in deciſ. 133. Et præſumitur in viridi obſeruantia propter Bullam Pauli IV. cõfirmatoriam illius extrauag. ita iudicatum teſtatur Borgn. in deciſ. 43. nu. 21. p. 1. Et quãdo ei non ſit locus decidit, idem in deciſ. 19. p. 2. Adde ſecundo inter legis requiſita, vt ſcilicet ſit publicata, quoniam legum non publicatarum datur probabilis ignorantia, ita pulchre decidit Card Put. in deciſ. 281. par. 1. Quod nota pro ornatu tex. in §. 1. in Authen. vt factę nouę conſtitu. & eſt probabilis ignorantia extrauagantis nõ notę Caſſad. in deciſ. 12. ſuper Reg Cancell.

COLLECT. 462.
In l. ſi infanti C. de iure deliberandi.

¶ Hæreditatis tranſmiſſionis.

AD hunc tex. vide Card. Put. in deciſ. 378. p. 3. Vbi decidit pręfatę L. diſpoſitionem minime correctam eſſe per Authen. defuncto C. ad Tertullian. Theſs. in deci. 88. Vbi quærit ſi trãſmiſſio, quæ ſit ex potentia ſuitatis iuſta huius terminos locum habeat in matre ita vt ſuperſtitæ auo paterno ipſa hęreditatem infantis obtineat, & decidit in fauorem aui contra matrem.

COLLECT. 463.
In l. ſi. §. donec C. de iure deliberandi.

¶ Confectionis inuentarij temporis.

INtra tempus datum ad confectionẽ inuentarij non poteſt hæres a creditoribus, vel legatarijs conueniri, hoc dicit; *L*imita primo, vt nõ ꝓcedat in actione reali de Frãc. pulchre in dec. 352. *L*imita ſecundo, fauore piæ cauſæ May. in dec. 51. lib. 3. Limita tertio ex parte hæredis, vt ſcilicet non impediatur quo minus inchoatas cõtra defunctum lites interim excipiat Ant. Faber in dec. 8. C. de iure deliberandi; *L*imita quarto, vt intra tempora conficiendi inuentarij poteſt pignus lui ab hæreditario debitore. Idẽ Faber in dec. 35 eo tit. Tempus autem inuentarij conficiendi currit ab adita hæreditate, niſi aditio dilata ſit dolo malo hæredis idem in dec. 9. Vbi etiam in deciſ. 10. hoc ſublimitat.

COLLECT. 464.
Ad Bar. in l. 1. §. parui ff. quando vi, aut clam.

¶ Statuti prohibentis exceptiones opponere.

ESt locus valde magiſtralis, & in eo ſedet materia ſtatuti prohibentis exceptiones opponere, Sed nũ exiſtente ſtatuto præfato, poſſit opponi exceptio ſimulationis? deciſum affirmat. Rober. lib. 1. rerum iudicatarum deciſ. 16. Secundo poterit opponi etiam exceptio præ-

præſcriptionis cētenariç Ant. Faber in deciſ.5.C.de præſcriptio.30. ann. Tertio,exceptio deſcendens ex defectu cōpetentiç iudicis,Mynſinger.cent.6.obſer.5. Vbi nōnullos quoque caſus huic ſimiles adducit.Quarto,exceptio nullitatis pulchrè Viuius deciſ.220.Quinto omnis exceptio oppoſita per debitorē idem Viu. deciſ. 175. Sexto,exceptio iudicis ſuſpecti Iaffred.deciſ. 29. Quod notat ad intellectū gloſ. in cap.ad hæc de reſcriptis,quo loco late diſputatur; Si Princeps poſſit cauſam committere cum clauſula,remota ſuſpicione; Septimo,exceptio proueniens ex defectu citationis,cum citatio ſit de iure naturæ, vt colligitur ex Afflict.deciſ. 282.

COLLECT. 465.

Super c.is cui de præbendis in 6.

¶ Mandati de prouidendo.

HOc dicit habens poteſtatē Apoſtolicam perſonæ idoneæ de beneficio prouidēdi, alias beneficiato ſufficienter prouidere non poterit, niſi in literis hoc exprimatur, & tunc vnicum ſimplex quæ diſpoſitio ſicut locum habet in curatis, ita in duobus beneficijs ſimplicibus,ſimilibus ſub eodem tecto Verall.in deciſ.88.p.2.Sed num locum habeat in eo,qui prius habebat beneficium inſufficiens,& tenue?deciſum negatiue,idem Verall.in deciſ.79. p. 2.

COLLECT. 466.

Super l.ſi infanti C.de rebus alienis non alienandis

¶ Alienatione prohibita an cenſeatur prohibitus omnis actus per quem dominium transfertur.

PRohibita alienatione cenſetur prohibitus omnis actus,per quē transfertur dominium hoc dicit;Infero primo,quod cenſetur etiam prohibita impoſitio cenſus Verall. in deciſ. 17. Vbi fuit dictum,quod ſi a teſtatore fuit prohibita aliqua domus alienari, cenſetur etiam prohibitum in ea imponi cenſus; Infero ſecundo, quod tranſactio quoque prohibita cenſetur,quia per ipſam ſimiliter dominium transfertur, Anto. Faber in deciſ.2.C.de rebus alienis;Infero tertio,quod cenſetur etiam prohibita locatio vltra triennium, intellige in rebus eccleſiaſticis, quæ inconſulto Romano Pōtifice alienari non poſſunt Gram.in deciſ.fin.Infero quarto,quod cenſetur etiam prohibita permutatio, Afflict.in deciſ.17. Quod tibi deſeruiet ad ornatum tex.in cap.nonnulli de rebus eccleſiç non alienādis,Infero quinto,quod cenſetnr etiam prohibita repudiatio,alienatione prohibita,nam prælatus non poteſt legatum eccleſiæ delatum repudiare Pegue in deciſ. 136. Infero ſexto, quod prohibita quoque cenſetur datio in emphyteoſim Anton.Faber in deciſ.6.C.de rebus alienis; Infero ſeptimo,quod ſimiliter cēſetur prohibita,ſerui manumiſſio Thomin. in deciſ.49.Infero octauo, quod cenſetur prohibita hæredis inſtitutio, ac in feudalibus diſpoſitio Gram.deciſ.50 Infero nono,quod cenſetur etiam prohibita renunciatio Fab in deciſ. 3. de rebus alienis.Duo tamen nolo,vt hic prætermittas. Primo, Nunquid negligens acquirere cenſetur alienare? Reſponde negatiue,per tex.in l. qui autē ff. de his quç in fraudem ad cuius ornatum,vide optimam deciſionem de Franch. 101. Secundo,quod prohibitus res ſuas alienare ante certū tempus interim Tutor eſſe poteſt Ant.Fab.in deciſ.4.de rebus alienis non alienandis.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 467.

Ad Doctrinam Soccini in l. 2. ff. ſolut. matrim.

¶ Donationis contemplatione matrimonij factæ.

SOccinus hic tãgit vnum verbum in materia donationis contemplatione matrimonij, cuius occaſione placuit mihi, aliquas deciſiones ad hanc pertinentem materiam referre. Et primo, quod hæc donatio habet nonnulla priuilegia, quia ipſa reuocari nõ poteſt per ingratitudinẽ Ant. *F*ab. in deciſ. 1. C. de reuocandis donationibus, quod tibi deſeruiet ad limitationem c. fin. de donat. Secundum habet priuilegium, quia donatio facta contemplatione proprij matrimonij, nõ reuocatur ob ſuperuenientia liberorum, idem Fab. in deciſ. 2. C. eo. tit. Quod ſimiliter tibi deſeruiet ad limitationem. l. ſi vnquam. *C.* de reuocand. donatio. Tertium habet priuilegium, quia eſt irreuocabilis quoad filios eiuſdem matrimonij. Viu. in dec. 1157. Quartum priuilegium, quia præfata donatio eſt ſimiliter irreuocabilis in præiudicium omnium, qui in ipſo cõtractu interuenerunt Guid Pap. in deciſ. 145. Quintum priuilegium, quia nõ poſſunt hi quibus facta eſt donatio contemplatione matrimonij in præiudicium filiorum naſciturorum pari donanti retrocedere pulchre de Franch. in deciſ. 205.

COLLECT. 468.

Super Reg. Canc. de publ. c. reſignat.

¶ Beneficiorum reſignationis publicationis.

HOdie in mater. publicationis reſignationis beneficij attẽditur Cõſtitutio Greg. XIII. circa modũ, & formam, & hoc dicit, vltra alia, omnes reſignationes, & iurium ceſſiones publicari debent intra ſex menſes, ſi beneficia ſint citra montes, ſi vero vltra intra nouem; Amplia primo procedere etiam in beneficijs permutatis Cappell. Tholoſan. cum add. in deciſione. 439. Amplia ſecundo, in caſu Caſſãdor. in deciſione 9. de conceſſ. præben. Amplia tertio, vt vltra publicationẽ exigitur etiam miſſio in poſſeſ. Ant. *F*ab. in deciſ. 59. *C.* de Sacroſanctis Eccleſijs. Et nunc limita primo, vt præfata regula locum non habeat niſi tribus concurrentibus videlicet, quod reſignatio non fuerit publicata, poſſeſſio non petita, & quod reſignans deceſſerit in poſſeſſione, ita Card. Put. in deciſ. 250. lib. 2. *L*imita ſecundo, vt locum ſibi non vẽdicet in ſecundo reſignatario pulchre Ant. *F*ab. in deciſ. 61. C. de Sacroſ. Eccleſ. Amplia quarto, vt tempus Regulę currat etiam contra minorem ignorantẽ Card. Put. in deciſ. 453. Limita tertio, in caſu Ant. Fab. in deciſ. 60. C. de *S*acroſ. Eccleſ. Limita quarto, vt locum non habeat niſi plene probetur reſignantem deceſſiſſe in poſſeſſ. beneficij reſignati Verall. in deciſ. 43. p. 3 Limita quinto, in ſecundo reſignante videlicet ſi cedens retroceſſit in fauorem alterius Caſſad. in deciſ. 27. ſuper Reg. Cancell. & Caputaqu. in deciſ. 44 p. 3. Amplia quinto, vt hæc regula habeat locum etiam in beneficijs de iure patronatus reſignatis in manib. Papæ de conſenſu patronorum Veral. in deciſ. 45. p. 3. Limita ſexto, in reſignatione facta tempore vnius Papæ, quia ſi moritur reſignans tempore alterius, non eſt locus Reg. pulchre Creſc. in deciſ. 3. de except.

COLLECT. 469.

In l. cum a matre C. de rei vendicat.

¶ Hæredis venientis contra factum defuncti.

HÆres non poteſt venire contra factum defuncti, hoc dicit, Ex quo in-

infertur, quod ſucceſſor vniuerſalis tenetur ſtare colono Guid. Pap. in deciſ. 480.& Viu. in deciſ. 56. Et ex hoc ſub infero, quod cum hæres hæredis teſtatoris ſit hæres,eius inquam factũ reprobare nequit idẽ Viu.in deciſ.20.*L*imita Tex.non procedere in caſibus cõgeſtis per Gram.in deciſ.93.*L*imita ſecundo, confecto inuentario per hæredẽ Barz. Rot.Bonon.in deciſ.63.

COLLECT. 470.

Super cap.ſtatuimus de maioritate, & obedient.

¶ Præcedentiæ.

AD mat.præcedentiæ, de qua alibi me ſcripſiſſe memini hic tamẽ infraſcriptas nota deciſiones. Et prima, num Balij Baronum in parlamento generali præcedant, & ſedeant vbi præcedunt ipſorum principales? deciſum negat de Ponte in deciſ. 15. Et nũ ſeptem Officia Regni præcedant Electos ciuitatis deciſum affirm.de *F*ranch.in deci. 548.Item DD.legum præcedunt Medicos Ant.*F*ab.in deciſ.10 C.de dignitatibus item S.T.D.præcedũt I.V.D.Iaffred. in deciſ. 31. Item exiſtens in quaſi poſſeſſione præceden tiæ,ſeu vt dicunt habens vltimum ſtatum Ann.alleg.131. Item Epiſcopus Militẽſ.præcedit Priorem,ſeu Magnam crucem habentem Veral.in deciſ.358.p.2.Et ratio eſt,quia præheminentia poſt Magnum Magiſtrum debetur eiuſdem ciuitatis Epiſcopo in Concilijs, & alijs locis religionis militum Idem Verall.in deciſ.357.p.2. Quod etiam procedit abſente Magno Magiſtro, quia debet eum præcedere, qui vt Caput præſidet, Verall.in deciſ. 307.p.1.Ad mat.præcedentię,vide de Pont.in deciſ.8.

COLLECT. 471.

In l.ſi ita ſi quis §.ea lege ff.de ver.obli.

¶ Dominij translationem, an pactum de non alienando impediat.

PActum de non alienãdo non impedit translationem dominij, hoc dicit; Amplia primo, procedere etiam ſi adiecta eſſet Clauſula quod in caſu contrauentionis alienatio ſit nulla, ita pulchre de Franch.in deci.356.Amplia ſecundo,vt minime impedit translationẽ in fiſcum Surd.in deciſ. 254. Quod reportes ad ornatum Doctrinæ Bart.in l. Imperator ff.de manumiſſ. Amplia tertio, vt non impediat quominus res alienari prohibita compræhendatur ſub obligatione omnium bonorũ præſentium,& futurorum Minad. in deciſ. 19. *L*imita nunc caſu quo Minor eſſet prohibitus alienare a teſtatore, quia nõ valet alienatio,nec dominium transfertur,tametſi iuramentum adijcitur Ant. Faber in deciſ.1.C.de rebus alienis non alienandus;*L*imita ſecũdo,in caſu eiuſdem in deciſ.fin.eo.tit.Ad mat.vid.pulchram Maynardi deciſ.9. lib.1. An autem,in cauſa dotis bona alienari prohibita alienentur affirmat.Viu.in dec.18.

COLLECT. 472.

Super c. Regni poſt commiſſum.

¶ Abſentiæ.

ABſentia non admittitur quãdo inquiſitus fuit viſus in die delicti, vel per diem ante; Limita vt huius cap. diſpoſitio non procedat ceſſante præſumptione calumniæ de Franch. in deciſ.589.Et num ſi admittatur non abſentia poſſit appellari,affirmat. idem in deciſ.327.

Finis Secundæ Partis.

Digitized by Google

IO. ALOYSII RICCII VIRI PATRICII NEAPOLITANI COLLECTANEA.

Seu Reportata Vtriuſque Iuris deciſionum.

PARS TERTIA.

COLLECT. 473.

Super cap. qui prior de regu. iur. in 6.

¶ Creditorum prælationis.

HIc, & pluribus in locis habetur illa iuris axioma, Creditorem anteriorem in tẽpore poſteriori præferri, Quam amplia primo, adeo procedere, vt liceat creditori anteriori pecuniam poſteriori ſolutam auocare, Affliđ.in deciſ.188. & Gram. in quæſt.2. poſt ſuas deciſiones, Gaſpar Theſſ.in deci.1 Subamplia etiam ſi poſterior, illam bona fide conſumpſiſſet, Mart. in deciſ. Piſan.42. Amplia ſecundo etiam in bonis poſt vtriuſque obligationem quæſitis, Kopin. in deciſ. 90. quod ad ornatum l. Titius ff. qui potiores in pigno. tibi deſeruiet, Amplia tertio, vt anterior in ſorte, poſteriori in vſuris ſit pariter præferendus, Affl. in deciſ. 187. Maſtrill. in deciſ. Sicil. 10. & ſic habes deciſum tex. in l. Lucius ff. qui potio. in pign. Quod ſubamplia etiam, ſi anterioritatem ex tempore non habuiſſet, ſed ex cauſa priuilegiata, puta ſi ex eius pecunia res empta fuiſſet, pulchre de Ponte in deciſ. 34. quod ad ampliationem tex. in l. licet, C. qui potio. in pign. tibi deſeruiet, Amplia quarto, vt anterior creditor præferatur etiam venditori in ipſamet re vendita, niſi in contractu adeſſet ſpecialis hypotheca, vel generalis cum iuramento, quæ vim ſpecialis obtinet, Polid. Rip. obſeru. 134. Theſſ. Fil. in deciſio. 74. Amplia quinto, vt locans domum ad habitandum, non autem ad merces conſeruandas, non præferatur creditoribus anterioribus conductoris, Ioſeph Lud. in deci Peruſ. 84. & ſic habes deciſam diſtinctionem Barto. in l. interdum ff. qui pot. in pign. Amplia ſexto, vt locator in fructibus rei locatæ non ſit anteriori præferendus, licet in eis tacitam habeat hypothecam, Gaſpar Theſſau. in deci. 29. Nunc vero limita, & primo in creditore ex cauſa funeris, qui licet ſit poſterior, omnibus tamen anterioribus, expreſſam etiam habentibus hypothecam præfertur ſecundum Surd. in deciſ. 112. A qua opinione Sacrum Neapolitanum Conſiliũ receſſit, teſte de Franch. dec. 51. nullam vim faciendo in verbis tex. in l. impenſa ff. de relig. & ſumpt. fun. ibi enim omne æs alienum ſolet præcedere, Limita ſecundo in creditore ex cauſa depoſiti, qui pariter anterioribus præfertur pulchre Peguer. in deci. 37. & ſic habes deciſum tex. in l. ſi ventri § in bonis ff. de priuil. cred. Sublimita in Bancherijs noſtri temporis, qui cum non dicantur vere depoſitarij, in eis ceſſat prælationis priuilegium, de qua in dict. l. ſi ventri pulchre de Ponte in conſil. 56. Sublimita ſecundo, vt creditor ex cauſa depoſiti, creditori ex cauſa funerum non præ-

præferatur, Mart. in deciſio. Piſan. 83. Limita tertio in muliere agente pro ſua dote, quæ quamuis poſterior ſit, omnibus tamen anterioribus iã expreſſam habentibus hypothecam præbet, &c. Cappell. Tholoſ. in deciſ. 217. Mynſinger. cent. 3. obſeru. 13. Amplia etiam pro eiuſdem dotis augmento, Faber in deciſio 16. C. qui potio. in pign. Limita quarto in creditore, ex cuius pecunia res fuit refecta, Mynſinger. cent. 1. obſeru. 60. & ſic habes deciſum tex. in l. creditor, ff. ſi cert. peta. Limita quinto in creditore commendatarij, qui prælationem ſuper commendæ fructibus non habet, niſi in ſubſidium Mart. Rot. Piſan. in deciſio. 16. Limita ſexto, ſi primi creditoris anterioritas eſſet vnius horæ tantum, quia tunc ambo concurrunt per æs, & libram pro rata, Mart. in deciſio. Piſan. 75. Limita ſeptimo, vbi quantitas anteriori debita, non eſſet liquida, poſterioris vero ſecus, Fab. in deciſ. 12. C. qui potio. in pign. Limita octauo, exiſtẽte clauſula conſtituti, quia operatur vt poſterior ſit anteriore potior. idem Fab. in deciſ. 13. eo. tit. Limita nono, in caſu eiuſdem in deciſio. 18. eo. Limita decimo, vt poſterior veniat anteriori præferendus, cum ius anterioris per delegationem eſſet extinctũ, Idem Faber in deciſione decimanona, C. qui pot. in pign. Tandem animaduertas, quod idem creditor & anterior, & poſterior, pro debitorum diuerſitate eſſe poteſt.

COLLECT. 474.

Super cap. de multa prabendis.

¶ Beneficiorum pluralitatis.

BEneficiorum pluralitas, tam ex iure communi, quam ex nouiſſima diſpoſitione Sac. Conc. Trid. ſeſſ. 7. can. 4. prohibetur, ex quo infertur, quod per aſſecurationem ſecũdi beneficij, primũ vacat. h. d. Quam regulã limita primo, vt Epiſcopus ex cauſa poſſit diſpẽſare, vt quis duas dignitates, vel perſonatus in eadem Eccleſię retinere valeat, Rot. in deciſ. 2. de præbend. in antiq. Limita ſecundo, vt primum beneficium curatum, per aſſecutionem ſimplicis requirentis continuam reſidentiam, non vacet ipſo iure, Eadem Rot. deciſ. 37. de præb. in antiqu. Limita tertio, quando quis plura beneficia retinet, vnum in titulum, aliud vero in commẽdam, Sayr. in deciſio. 32. eod. titu. Limita quarto in promotum ad Epiſcopatum titularem, eius enim beneficia tunc non vacant, Achil. de Graff. in deciſ. 2. de electione. Limita quinto in officijs Eccleſiaſticis, quæ per ſecundi beneficij adeptionem non vacant, idem Achil. de Graff. in deciſ. 1. eod. tit. Limita ſexto in habente vnum beneficium inſufficiens ad victũ, ei enim plura beneficia vſque ad congruam ſubſtentationem conferri poſſunt, Caual. in deciſ. 17. par. 2.

COLLECT. 475.

In l. 2. C. de generali abolitione.

¶ Abolitionis.

GEneralis abolitio pręſentes proceſſus, non autem futuros cõcernit. h. d. Item in generali indultu non compræhenditur receptans inquiſitum de crimine læſæ Maieſtatis, de Ponte in deciſ. 22. Item falſarius, Iaffred. in deciſ.

229.

Digitized by Google

229. Item non comprӕhenduntur crimina futura, de Franch. in deciſ. 435. & in ſimili decidit Mar. Rot. Piſan. in deciſ. 143. vbi fuit dictum, quod indultus, delinquentibus latronem extirpantibus cōceſſus, De delinquētibus ante, nō aūt poſt cōceſsū indultū intelligitur, & ad quem indultandi facultas ſpectet decidit idem Mart. in deciſ. 155. Sed num interficiens clericum bannitum, gaudeant indulto conceſſo à iudice ſeculari, occidentibus contumaces, deciſū affirmatiue, Idem de Frāch. in deciſ. 463. Item ſacrilegium committens in perſonam clerici, gaudet indultu, licet in ipſo indultu, crimen ſacrilegij intus Eccleſiam commiſſum ſit exceptuatum, de Franch. in deciſ. 499. Item proditorium delictum committēs, indultu non gaudet, quāuis vt proditorium dicatur, vt contra amicum, ſub amicitiӕ colore, atque ſimulatione committatur, neceſſe ſit, Idem in deciſ. 713. Item gaudet occidens Sacerdotem bannitum, Maſtrill. in deciſ. Rot. Sicil. 39. Item bannitum, proditorie occidens, ei veſtes auferendo. Idem Maſtril. in deciſ. 104.

COLLECT. 476.

Super c. cū te, & c. conſtituto de reſcript.

¶ Tempus datӕ num attendatur.

IN gratioſis tempus datӕ attenditur, h. d. Ex quo primo infertur, quod tēpus dilationis quinquennalis a die datӕ, non autem à die prӕſentationis currere incipit, Guid. Pap. in deciſ 109. Ita per curiam Tholoſ. quotidie ſeruari dicēs, Limita, niſi Princeps aliud expreſſe voluerit, Anto. Fab. in deciſ. 3. C. de precib. Impe. offer. Infertur ſecundo, ꝙ in priuilegijs pariter tempus datӕ attēdi debet, de Franch. in deciſ. 62. vbi fuit deciſū, quod duobus creatis Marchionibus, verum vnquam prior altero, licet poſterius, creatus prius literas exequutoriales pro ſui priuilegij poſſeſſi obtinuiſſe, Non tamen veniebat prӕferendus primo creato, licet poſterior fuiſſet in poſſeſſione, & non alia quidem ratione; quia in priuilegijs (vt dixi) attenditur tempus datӕ. Nunc vero limita prӕfatam noſtri tex. concluſionem primo nō procedere in caſu, de Franch. in deciſ. 326. Limita ſecundo non procedere etiam in caſu eiuſdem de Franch. in deciſ. 509. quos caſus breuitatis cauſa non refero; ad materiam vero vide Affiict. in deciſ. 1.

COLLECT. 477.

Ad Bart. in l. libertus §. in quӕſtionibus ff. ad municipal.

¶ Accuſationis pendente officio.

ACcuſatus de crimine commiſſo extra officiū, pendente accuſatione retinet officium, & adminiſtrationē, accuſatus vero de crimine commiſſo in officio, tunc ei interdicitur adminiſtratio, h. d. Sed hic tex. limitatur primo, quando capta informatione non conſtaret aliquod ſubſtantiale contra Officialem, de Franch. in deciſ 8. & de pœna officialium in officio delinquentiū, vide pulchram deciſ. de Ponte 16. Sed dubitatur num Officialis ab officio ſuſpendatur, & demum, ſi fructus medij tēporis recuperet, ad illud reſtituatur, deciſum affirmatiue, de Ponte in deciſ. 25. vbi etiam hoc limitat. De delictis vero extra officium commiſſis Officialibus lite pendente, interdicenda minime adminiſtratio, vt ſupra, pulchre Capp. Tholoſ. in deciſio. 370. vbi bona additio.

Digitized by Google

COLLECT. 478.

Sup.l.2.ff.de admin.rer.ad ciuit.pertin.

¶ Caſus fortuiti.

HIc locus in materia caſuum fortui torũ valde quidẽ allegabilis eſt, h.d. Caſus fortuitus eſt ille, cui nullo ho minũ conſilio prouideri põt, ſed quo-modo probetur vide Mynſing. cent. 6. obſeru 88 Et infra quod tẽpus probari debeat, decidit Capp. Thol. in dec. 4 8. Et caſus fortuitus dicitur ille, qui cõi opinione, nunquam fuit viſus, Veral. in dec 46.p.1. Et ille, qui ſuſcipit in ſe caſũ fortuitũ, tenetur ẽt de inſoluto, præſer-tim ſi de incogitatis quoque caſibus tra ctatũ ſit, Fab. in dec. 2. de locato, & num cõductor teneatur de caſu fortuito, ne-gat. de Ponte in dec. 17. Et num condu ctor teneatur de caſibus fortuitis, deci-dit negat. Marc. in dec. 208.p.2. Limita, quando quis conducit rẽ caſibus ſubie-ctã, ſciens, Boer. in dec. 249. Lud. in dec. Peruſ 50. Limita ſecundo, quando quis expræſſe ſuſcepit in ſe caſus fortuitos, Caroc. in dec. 78. Et de conductore, qui cõducit a ſuo riſigo, & fortuna, decidit Theſſ. in dec. 47. vide Put. in dec. 19.p.3.

COLLECT. 479.

Super gloſ. in l. vbi adhuc C. de iure dot.

¶ Diſcuſſionis exceptio an obſtet mu-lieri agenti pro dote contra tertios poſſeſſores.

NImis controuertitur gloſ. hæc in verb. qui nõ potiora, in quæſtio-ne illa, Num mulieri agenti pro ſua do te contra tertios poſſeſſores obſtet ex-ceptio diſcuſſionis? in affirmatiuam Sa-crum Neap. Conſ. decidiſſe teſtatur de Franch. in dec. 270. eandẽq. opinionem ſequuta fuit Ro. March. (vt ſcribit Gra tia.) in dec. 61. Amplia, vt pariter obſtet habenti ſuper re ſpecialẽ hypothecam, de Franch. in dec. 587. pulchre Theſſ. in dec. 51. Amplia ſecundo, ẽt ſi ageretur ſummarie, & ſola facti veritate inſpe-cta, Oſaſc. in dec. 2. & Theſſ. in deciſ. 52. Limita primo nunc in caſu Maſtrill. in deciſ. Rot. Sicilianæ 10. Limita ſecundo quando mulier ageret Saluiano inter-dicto vtili, cõtra poſſeſſores pro ſuis do tibus, Mart. in dec. Rot Piſan. 119. In Saluiano vero interdicto excuſſio nón requiritur, Theſſ. in dec. 175. Grat. Rot. March. dec. 16. Ad materiam autem vi-de Ioſeph. Lud. in deciſ. Peruſ. 45.

COLLECT. 480.

Super l. Papinianus §. quoniam autem quarta ff. de inofficioſo teſtam.

¶ Qui non admittitur ad partem, facit partem.

QVi non admittitur ad partem, fa-cit partem in liquidatione legiti-mæ. h.d. Quamũis Senatus Pedemonta nus varie iudicauerit, vt refert Theſſ in dec. 159. Qũo autem in caſu præfato ſit facienda legitimæ liquidatio vide pul-chram Capyc. dec 158. Ex quo infertur, quod filiusfamilias, qui quietauit bona paterna cum iuramẽto, quamuis ad par tem non admittatur, facit tamen partẽ, Gui. Pap. in dec. 295. Infertur ſecundo, ad filium emancipatũ, qui facit ſimiliter partem, idẽ Gui. Pap in dec. 599. Infer-tur tertio, ad filiã per renunciationem excluſam a ſucceſſione, quia computa-tur in liberorum numero quod augen-dam legitimam, Maynar. in dec. 24. lib. 4. Infertur quarto ad filiã a ſtatuto ex-cluſã, quę licet nõ admittatur ad partẽ, facit

Digitized by Google

facit tamen partem, de Franch.in dec. 544. qui etiam diſputat an ſit habenda ratio dotis, Nunc limita, & primo in filio Monacho, qui quamuis ad partem nõ admittatur, ſimiliter tamen partem non facit, Fab.in deciſ.8.C.de ſacroſan. Eccl. *Limita* ſecũdo in excluſa a ſucceſſione ipſo iure, quæ partem non facit Maynar.in dec.15.lib.4. *Limita* tertio in filio exhæredato, eius .n. legitimæ portionem hæredi, non aũt fratribus accreſcere teſtatur Mart.Ro.Piſa.in dec.69.

COLLECT. 481.

Sup.l.fin.C.ſi quis aliquẽ teſtari probib.

¶ Hæredis inſtitutionis blando ſermone factæ.

COlligo ex hoc text. quod licet ab aliquo quid blandis verbis obtinere, Ex quo infero ad inſtitutionem hæredis, blandis verbis marito factam, de Franch.in dec.180.quamuis Mart.dicat, contrarium Senatum Piſanum decidiſſe in dec. 89. *Limita* nunç principalem regulam, & primo, ſi blanditiæ eſſent illorum, quibus debetur maxima reuerentia, illæ enim metui æquiparantur, pulchre Cacher.in dec.179. *Limita* ſecundo in blanditijs valde exceſſiuis, tunc enim doloſæ cenſentur, Afflict.in dec.69. *Limita* tertio vbi blanditiæ mendacium, falſaſq. continerent cauſas, pulchre Carocc.in deciſ.15.

COLLECT. 482.

Sup.l.creditoris arbit.ff.de diſtrat.pign.

¶ Creditoris electionis.

POteſt creditor ex rebus ſibi obligatis vnam eligere, vt vendatur, hoc dicit. Sed limita, vt non procedat creditoris arbitrium in aliorum creditorum præiudicium, Mart.Rot Piſan.in dec.130. & ſic quando non eſt conſultum alteri creditori, hæc lex limitatur, ſecundum Ann.in alleg.141. Hinc Minad.in deciſ.13.aſſerit, fuiſſe deciſum per Sacr.Conſ.Neapolitan.hanc legem limitari, quando creditor poſſet aliunde ſibi ſatisfacere.

COLLECT. 483.

Super glo. in l. in reſtituenda C. de pet. hæredit.

¶ Creditor ex cauſa infirmitatis, & funeris, an alijs anterioribus præferatur.

GLoſa hæc communiter allegatur in illa iuris concluſione, creditorem ex cauſa expenſarum factarum in infirmitatibus, omnibus anterioribus præferri; Quod amplia primo, vt eodẽ priuilegio gaudeant creditores pro veſtibus lugubribus, Mart.in deciſio. Piſa. 83. Inter funeris enim expenſas computantur veſtes lugubres, Capyc. in deciſione 84. Surd. pulchre in deciſione 255. Et quando præfatæ veſtes debeantur, decidit de Franch.in dec.41. Amplia ſecũdo, etiam pro expenſis ſeruientium infirmo, Maſtril.in dec. 10.p.1 Amplia tertio, vt eodem pariter priuilegio fruantur Medici, vt pro ſui ſalarij recuperatione omnibus defuncti creditoribus pręferantur, Maynar.in dec.47.p.2 *Limita* nunc, vt pharmacopeus quoad illa tantum medicamenta præferatur, quæ in infirmitate, in qua debitor deceſſit adhibita fuerunt, ita pulchre idẽ Maynard.in deciſio.48.par.2.& Caual. deciſ.34.p.2.

Digitized by Google

COLLECT. 484.

Ad Rub. de iure patronatus.

¶ Ius præſentandi in Iurepatronatus quibus perſonis prohibeatur.

EDictum de præſentando quibuſdã perſonis prohibitum, quibuſdam vero cõceſſum reperitur, Prohibetur.n. primo pręſẽtare excõicatus, Ro. in dec. 2. de iurepatronatus. Secundo, pupillus infans, ea. Rot. in deciſ. 6. eo. tit. in antiq. Tertio, prohibetur, qñ beneficium vacat de iure, ſed non de facto, Rot. in deciſ. 9. eod. tit. Quarto, infamis, Robert. rerum iudicatarum lib. 2. deciſ. 7. Quinto, prohibetur præſentans alij, quam ſuperiori, illa enim potius nominatiõ, quam præſentatio dici poteſt, Achill. de Graſſ. in deciſio. 12. eod. titu. & (vt tradit Creſcent. deciſ. 6. eod. titu.) nominatus ante præſentationem nullum ius in beneficio habet. Sexto, priuatur poteſtate præſentandi patronus laicus præſentans criminoſum, vel alias indignum, & priuatur pro ea vice tantum Creſcent. in deciſ. 11. eod. tit. eaque poteſtate ad ſuperiorem deuoluitur, Verall. deciſ. 291. par. 2. Septimo prohibetur patronus poſt præſẽtationem vnius ante litem, poſt litem non poterit præſentare collitigantem, alias voces patronorum non habentem, idem Creſcen. in deciſ. 10. eod. tit. Octauo, prohibetur creditor, Maynard. in deciſio. 96. par. 3. Perſonæ vero, quibus facultas præſentandi conceſſa eſt, hæ ſunt, Et primo, poteſt præſentare ſequeſter, Maynard. deciſ. 41. lib. 2 Secundo, conductor, Anna alleg. 109. Tertio, meretrix, Viu. in deciſ. 134. Quarto, exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi, Rot. diuerſ. deciſ. 167. par. 2. qui etiam viro patrono præfertur, Rot. deciſ. 14 eod. tit. in antiq. & quaſi poſſeſſio vnius, prodeſt alijs patronis, Caputaquen. in deciſ. 191. par. 2. In iure vero patronatus vltimo ſtatus quaſi poſſeſſionis attenditur, Triuiſ. in dec. Rot. Venet. par. 2.

COLLECT. 485.

Super C. nobis de iurepatronatus.

¶ Iuriſpatronatus acquiſitionis & quibus cauſis.

EX Eccleſiæ conſtructione iuſpatronatus acquiritur, h. d. Quod amplia primo, procedere etiam per eius refectionem. Rober. rer. iudic. lib. 1. deciſ. 2. & ſic deciſa eſt glo. in c. 3. de iurepatronatus; Amplia ſecundo, vt indubio, potius ex conſtructione, quam ex vſurpatione præſumatur, Verall. in deciſ. 128. Amplia tertio, etiam ſi domus vel fundus pro Eccleſiæ conſtructione aſſignaretur, Caputaquen. in deciſ. 133. Amplia quarto, vt debeat pręſumi etiã ex fundatione per probationem poſſeſſionis immemorabilis, Mohed. in deciſ. 3. eod. tit. Num autem ex ſolo dotis relicto, probetur iuſpatronatus, decidit pulchre Rot. diuerſ. in deciſ. 167.

COLLECT. 486.

Super l. ſancimus C. de fideiuſſorib.

¶ Fideiuſſionis de repræſentando.

ISta l. eſt proprie ſedes materiæ fideiuſſionis de repræſentando; Super ea enim fuit primo dubitatum nũ fideiuſſor de præſentãdo debitorem in carceribus poſt octauam Paſchatis, ſub pęna teneatur immediate die nona præſentare, deciſum affirm. Mart. Rot. Piſan. in deciſ. 135. Fideiuſſor autem de repræſentando reum, nõ tenetur toties, quoties facta repræſentatione a carceribus aufugerit, Affl. in deciſ. 130. Et num ad conſtituendum ipſum, in mora ſit neceſſaria interpellatio, deciſum negat. Cacher. in deciſ. 48. Poteſt autem moram hanc purgare, Gramm. in deciſ. 97.

COL-

COLLECT. 487.

In cap. clerici, de exceſſibus Prælatorum.

¶ Sodomiæ criminis.

QVamuis apud Ciuiliſtas ſodomię materię ſedeat in l. cum vir C. de adulter. hic tamen ſecundum Canoniſtas optime ſedere poteſt, & licet in Prima parte meorum Collectan. collect. 185. Nonnulla ad hanc materiã pertinẽtia reportauerimus, põt tñ inſuper hic quęri, Et primo, nũ crimẽ paſſus veniat (licet fuerit minor) aliqua pœna plectendus, affir. Rub. in dec. Rot. Lypſiæ 65. Sed num dictum huius minoris atteſtantis ſe de hoc crimine attentatũ fuiſſe, indicium faciat contra attentatorem, nega. Ro. Piſa. (teſte Marta in dec. 138.) & hoc pariter in dicto pueri ſtuprati, Triuiſ. in deciſ. Ro. Venet. 14. p. 2.

COLLECT. 488.

Super c. eam te, de iurepatronatus.

¶ Iuriſpatronatus laicalis, & Eccleſiaſtici differentiæ.

IN præſenti tex. differentia inter iuſpatronatus laicale, & eccleſiaſticum ponitur; Ideo quæ eccleſiaſtica, & quæ laicalia dicantur, hic reportare operæpretiũ duxi, vt facilius eorum differẽtię dignoſci poſſint, Et primo de iurepatronatus erecto a clerico, qui voluit pręſentationem fieri a ſuis hæredibus laicis, quod Achill. de Graſſ. in deciſ. 1. de iurepatronatus laicorum eſſe deciſum aſſerit; Secundo, dicitur etiam ius patronatus laicale, quando eſt fundatum per Beneficiatũ, etiam bona patrimonialia habentẽ, ſi laici ſint in quaſi poſſeſſione præſentandi, Creſcent. in deciſ. 9. eod. tit. Tertio, dicitur etiam laicale iuſpatronatus fundatum a laicis, & relictum quatuor laicis, & vni clerico, idẽ Creſcen. in deciſ. 3. eod. tit. Quarto, dicitur etiam laicale iuſpatronatus fundatum a clerico beneficiato de bonis proprijs Mohed. in deciſ. 9. eo. tit. Qunito, dicitur etiam laicale iuriſpatronatus confraternitatibus relictum, licet ſit ſub nomine alicuius Sancti, Rot. diu. in deciſ. 574. part. 1. Ius vero patronatus clerico competens ex fundatione, & dotatione an ſit laicale, vel eccleſiaſticum, decidit pulchre Put. in deciſ. 128. lib. 2. & nonnulla pulchre notanda ponit in deciſio. 90. lib. 3.

Ius vero patronatus Beguinarum eccleſiaſticum cenſetur, DD. de Rot. in deciſ. 8. de iure patronatus in antiq. & idem ius patronatus conceditur laicis ex gratia, vt inuitentur ad dotandas, & conſtruendas Eccleſias, Verall. in deciſ. 250. par. 1. Et quomodo diſtet iuriſpatronatus laicale ab eccleſiaſtico quoad derogationem, vide pulchram deciſio. Put. 57. lib. 3.

COLLECT. 489.

Super c. 1. de clerico ægrotante.

¶ Coadiutoris.

PRopter infirmitatem, atque ſenectutem datur Prælato Coadiutor h. d. Quod amplia etiam propter populo numeroſitatem, Achill. de Graſſ. in deciſ. 1. de parochijs, Impeditus autem propter infirmitatem debet intelligi de illa infirmitate, quæ per ſe aggrauat corpus ſine ſpe futuræ proſperitatis, Veral. in deciſ. 140. par. 1. Sed animaduertere debes, quod ſi datur Coadiutor ex cauſa ſenectutis, verificanda eſt ætas ab impetrante, Caputaquen in deciſ. 128. Quæ autem ætas ſit verificanda, diſtinguas, quod ſi conceditur propter ingraueſcentem ætatem, verificanda eſt ętas ſexaginta annorum; ſi vero propter ſenectu-

Digitized by Google

nectutem, debet vrificari ætas ſeptuaginta annorum, Caputaquen. in deciſ. 129.par.1.Verum ſi concedatur propter ingraueſcentem ætatem, & morbum, tunc probanda eſt ætas quinquaginta annorum.Idē Verall.in deciſ.130.ea.Et num hæc ætas probetur per teſtes,affirmat idem Caputaq. in deciſio. 131.ea. Num autem coadiutor debeat eſſe eiuſdem ordinis,cuius eſt ille,cui datur, negat.Caputaquen.in deciſ.127.p.1.

COLLECT. 490.

Super l.Lex vectigalis ff.de pignoribus.

¶ Reſoluto iure datoris, reſoluitur ius acceptatoris.

RESoluto iure datoris,reſoluitur ius acceptoris h.d. Ex quo primo infertur,quod,mortuo Papa, poteſtas data conſeruatoribus expirat, Gui. Pap. in deciſio 247.Infertur ſecundo, quod per mortem principalis, expirat mādatum procuratoris,idem Guid.Pap.in deciſ. 119. Infertur tertio, quod hypotheca impoſita, pendente pacto de retrouēdendo,reſoluitur, licet contrariū teneat Carocc. in deciſ. 116. Infertur quarto,ad emphyteoticarium,qui obligauit rem in emphyteoſim acceptam, quia, illa finita extinguitur obligatio, Guid.Pap.in deciſ.575.Infertur quinto ſimiliter ad emphyteutam, qui impoſuit ſeruitutem,quia extinguitur, finita emphyteoſi.Capp.Tholoſ.in deciſ.461. Infertur ſexto,ob hanc rationem,quod nouus dominus non tenetur ſtare colono, Gaſp.Theſſ.in deciſ. 16. par. 2. Infertur ſeptimo in redimente,vigore termini ad redimendum, qui non tenetur ſtare colono,Maſtrill.Rot.Sicil. in deciſ.5.par.1.

COLLECT. 491.

Super cap.præſenti, de præbendis lib. 6.

¶ Beneficiorum Sedi Apoſtolicæ reſeruatorum.

MAteria hic quidem peroptimè ſedet,cum dicat, quod Beneficia vacantia in Curia affecta ſunt. Tu vero adde, & alia, ex quibus beneficij reſeruatio inducitur, Et primo, commenda Papæ ſiue de vacante, ſiue de obtento in titulum,inducit reſeruationem, Creſcent.in deci.4.de præb.Put. in deciſio. 158.lib.1. Quod amplia,etſi commenda eſſet præſumpta, idem Creſcent.in deciſ.6.de præb.quamuis per coniecturas, atque præſumptiones beneficiorum reſeruatio induci non debeat, Bellam. in deciſ.612.Amplia ſecundo,etiam commenda ceſſante, Mohedan. in deciſ. 9. de preb.Tertio,beneficia Collectorum & Subcollectorum ſunt ſimiliter reſeruata,Rot.in deciſ.15.de præb.in antiq. Quod amplia primo,licet deſinant eſſe Collectores, Rot. in deciſ.14. eod. titu. in antiq. quia beneficia ſemel affecta, ſemper durant affecta,Eadem Rot.in deciſ.11.Amplia ſecundo etiam ſi in locum Subcollectoris obtinentis beneficium,alius ſubrogetur,Rot.in deciſio. 11.de præbend.in antiq.Amplia tertio, in beneficijs Subcollectorum etiam antequam ſubcollectariæ officium acceptauerint,eadem Rot.in deciſio. 12.de præbend.in nou.Limita tamen,vt Subcollectorum exercentium tantum, beneficia reſeruata cenſeantur. Creſcent. in deciſ.16.de præben.Amplia quarto, etiam nondum præſtito iuramento de fideliter exercendo, Verall.in deciſ.76. par.3. Amplia quinto,vt etiam beneficia Cardinalium,Idem Verall in deciſ. 75.par.3.Inducitur pariter & ſexto beneficio-

Digitized by Google

neſciorum reſeruatio per ſpecialē Papæ reſeruationem, Rot. in deciſ. 28. de preb. in antiq. Clauſula vero ac ſi nulla reſeruatio facta foret, includit omnem reſeruationē generalem, Eadem Rot. in deciſ. 25. eod. tit. in antiq. Hæc autē Summi Pontificis reſeruatio expirat per ſolam collationem, etiam poſſeſſione non ſubſequuta, Rot. in deci. 24. eo. tit. in antiq. Et falſa cauſa vitiat huiuſmodi reſeruationem, Rot. in deciſ. 29. eod. Quomodo autem reſeruatio probetur, decidit Verall. in deciſ. 77. par. 3. Et num probetur ex narratiua Breuis de capiēdo poſſeſſionem? decidit idem Verall. in deciſ. 79. par. 3. Num autem poſſit Legatus a latere beneficia reſeruare, in præiudicium Ordinarij? deciſum affirmatiue, idem Verall. in deciſ. 74. par. 3. Et num beneficium reſeruatum poſſit in manibus Ordinarij reſignari, in affirmatiuam decidit pariter Verall. in dec. 78. par. 3. Et num beneficium dicatur vacare in Curia, ſi vacat per priuationis ſententiam in Curia, & cōtra præſētē, affirm. Verall. in dec. 64. par. 1. & vide nōnulla ad hanc materiā pertinentia per Rot. in deciſ. 3. & ſeq.

COLLECT. 492.

Super c. 1. de ædificandis Eccleſijs.

¶ Reparationis.

QVi in aliqua Eccleſia beneficiū obtinet, ad illius reparationem tenetur. h. d. Quod amplia primo, vt pariter teneatur ad onera impoſita per fundatorem, Sayr. in deciſ. 1. de iurepatronatus, licet Epiſcopus pro vna vice tantum poſſit recedere a fundatoris voluntate, pulchre Creſcent. in deciſ. 7. de iurepatronatus. Amplia ſecundo, vt idem teneantur facere obtinentes penſionē ſuper beneficio, pro rata enim ad Eccleſiæ reparationem tenentur, Sayr. in deciſ. 1. de Eccl. ędificandis. Amplia tertio, vt beneficiati vltra ad Eccleſiæ reparationem, patronum inopem alimentare teneātur, etiam ſi alteri iuspatronatus donauerint, Mart. Rot. Piſ. in dec. 41. Amplia quarto quod in defectum, teneatur populus, Valaſc. in deciſ. 79. Limita tamen vbi redditus Eccleſiæ eſſent ita tenues, quod non ſufficerent ad alimenta Rectoris, pulchre Cappell. Tholoſ. in deciſ. 459.

COLLECT. 493.

Super l. librorum ff. de verb. ſig.

¶ Filiorum appellatione an veniant naturales.

APpellatione filiorum non veniunt naturales, h. d. Ex quo infertur primo, quod filij baſtardi, ſeu naturales non poſſunt vti inſignis, ſeu (vt vulgo dicitur) armis, quibus illi de familia vtuntur, Gaſpar Teſſ. in deciſ. 25. Infertur ſecūdo, quod filij naturales non retinent generis nobilitatem, vt cæteri filij, Guid. Pap. in deciſ. 580. Infertur tertio quod non valet donatio facta a patre filio naturali in præmium emancipationis, idem Guid. Pap. in deciſ. 631. Infertur quarto, quod filius naturalis non connumeratur ad conſtituendum numerum filiorum, vt patrem a muneribus excuſent, Garz. in deciſ. 3. Infertur quinto; quod non eſt paternæ ſucceſsionis capax, niſi quoad duas vncias tantum, Gaſp. Theſſ in deciſ. 83. Infertur ſexto, quod filio naturali non debetur a fratre vita militia, Maſtril. in deciſ. 83. Infertur ſeptimo, quod non ſunt in poteſtate patris, vt cæteri filij Capp. Thol. in deci. 97 Infertur octauo, quod non excludit ſubſtitutum, quod ſecūs eſt in legitimato, pulchre Mart. Rot. Piſan. in deciſ. 94. Infertur nono, quod filius naturalis nō poteſt petere legatū, & alimēta, pulchre Surd. dec. 224. Infer-

fertur decimo, ꝙ diſpoſitio l.quiſquis, C.ad leg.Iul.Maieſt. non locũ ſibi vendicat in filijs naturalibus, licet ſecus in filiabus, Mart.Rot.Piſ.in deciſ.17.

COLLECT. 494.

Super gloſ. in clem.2.de præbend.

¶ Iuriſpatronatus Derogationis.

HÆc gloſ.cõmuniter a DD. recepta eſt in quęſtione illa, quod Papa in dubio non cenſetur, ac præſumitur præiudicare iuriſpatronatus, Quæ gloſ. declaratur primo, vt intelligatur de iurepatronatus laicorum; non autẽ clericorum, Caſſador.in deciſio. 4. Declaratur ſecundo, vt derogatio iuriſpatronatus nobilium non comprænhendat, quod eſt de iurepatronatus Regio, Creſcent.in deciſio.8.pro qua extat regula Cãcellariæ 41.ex qua ſtatuitur iuſpatronatus ad aliquem Regem pertinens non cenſeri derogatum, niſi ſpecialis de illo mentio fiat, Declaratur tertio, vt pariter gloſ.debeat intelligi de iurepatronatus quorumcunq; Principum ſuperiorem non recognoſcentiũ; quoniam illorum iuriſpatronatus non cenſetur derogari per Papam, niſi expreſſe de illis mentio habeatur, vt pulchre decidit Mart.in deciſio.Rot.Piſan. 193.

COLLECT. 495.

Super l. leganter ff. de pignoratitia actione.

¶ Re hypothecata inſolutum data, euicta an agatur primæua actione.

RE hypothecata inſolutum data euicta non agitur primitiua actione hypothecaria, ſed exempto, hoc dicit, Quod limitatur primo in re inſolutum data per Iudicis ſententiam, quę ſi euincatur, poterit creditor priorẽ exercere hypothecã, ita pulchre Afflict. in deciſ.8. Limita ſecundo in creditore, qui rem ſibi obligatam emit, idem Affl. in deciſ.16. Limita tertio, quando creditor reuocabiliter dominium rei ſibi hypothecatæ acquiſierit, hoc enim caſu hypotheca nõ extinguitur, & per cõſequens, euictione ſubſequuta poterit agere primæua actione, Robert ter.iudicat.lib.3.deciſ.7 & ſic eſt deciſus ter. in l.ex teſtante §.latinus ff.de exceptione rei iudicatæ. Limita quarto in re creditori aſſignata per ſubhaſtationes, etſi contrarium decidat Surd.in deciſ.266. Limita qninto fauore dotis, Iaffred. in deciſ.229.cent.2 quę deciſio tibi deſeruiet ad ornatum pulcherrimi tex. in l. qui res ff.de ſolutio. Limita ſexto, quando ſpecies pro ſpecie ſoluitur, Ann cõſ. 9.quod not.pro intellectu l.ſi quis aliũ ff. de ſolutionibus.

COLLECT. 496.

Super c.illud de iure patronatus.

¶ Donationis iuriſpatronatus.

IVriſpatronatus donatio nõ valet, niſi in ea Epiſcopi adhibeatur authoritas, h.d. Quod amplia primo ꝓcedere in filio, cui pater abſque Epiſcopi conſenſu, iuſpatronatus donare nõ poteſt, pulchre Verall in deciſ.131. Amplia ſecundo, ſiue præcedat, ſiue ſubſequatur Epiſcopi conſenſus, Ioſeph Ludo.in deciſ.42. Sed limita primo, vt valeat donatio facta compatrono, Achill. de Graff. in deciſ.19.de iurepatr. Limita ſecũdo. quãdo donatio fieret loco religioſo: in hoc enim caſu Epiſcopi conſenſus non eſt neceſſarius, ita pulchre Garz. in deciſ.90. quod diligenter nota ad ornatum c.1.de iurepatron. lib.6.

COL

Digitized by Google

COLLECT. 497.
Super l. Gracchus C. de adulterijs.

¶ Adulterę impune a marito occidēdę.

Licet marito mulierē in adulterio depræhenſam occidere, hoc dicit Quæ lex eſt conformis Conſtitutioni Regni, quæ incipit, ſi maritus. Quam l. amplia primo, vt pariter eidem liceat eā accuſare, licet accuſatio vxori facta a marito prohibeatur, Peguer. in deciſ. 94. Quod nota ad tex. in l. 1. C. eod. titu. Amplia ſecundo, vt etiā marito liceat alijs demādare, vt illam occidant Garz. in deciſio. 27. Limita tamen, vt non liceat viro ducere ſecum plures ſocios ad occidēdum vxorē in adulterio repertam Triuiſ. in dec. 22. p. 2. Sed num maritus occidendo vxorē adulterā, lucretur dotem? decidit negat. de Franch. in deciſ 678. Num autem maritus teneatur ad antefati ſolutionem, ſi illam ſub colore ſimulati adulterij occiderit? in affirmat uam decidit de Pōt. in dec. 34.

COLLECT. 498.
Super l. 1. C. communia de legatis.

¶ Actionum pro legato competentiū.

Pro legato conſequendo, vltra alia legatario hypothecaria actio competit, h. d. Quod amplia, vt pariter fidei commiſſario competat Surd. in dec. 76. Subamplia, vt illam habeat etiam aduerſus tertios poſſeſſores, pulchre Gaſp. Theſſ. in deciſ. 83. Sed nunc limita primo, vt illam non habeat pro annuo legato, Surd. in deciſ. 28. Limita ſecundo, pro fructibus rei legatæ, idem Surd. in deciſio. 271. Limita tertio, vt illa non extendatur ad bona alteri legata, Faber in deciſ. 6. C. communia de legatis. *Limita* quarto, vt hoc procedat in rebus teſtatoris tantum, non autem hæredis, Viu. in deciſ. 606. Limita quinto, vt non dicatur indiuidua, Faber in deciſ. 1. C. commu. de legatis.

COLLECT. 499.
Super Conc. Trid. ſeſſ. 23. can. 1.

¶ Matrimonij formę iuxtà Conc. Trid.

Hic noua matrimonij contrahēdi forma conſtituitur, vt. ſ. coram Parocho, & duobus teſtibus celebretur Quod amplia primo, vt hodie ceſſent matrimonia præſumpta in vim c. is, qui fidem, de ſponſalib. eo quia non dicitur vere matrimonium, nec realiter abſq; Parochi, & duorum teſtium præſentia eſſe poteſt, ita pulchre Triuiſanus in deciſione 10. part. 1. Amplia ſecundo, quod adeo eſt nullum matrimonium ſine proprij Parochi præſentia, vt contrahentes propria authoritate, ac ſine vlla iudicis ſententia reſilire poterint, Sayrus in deciſ. 1. de ſponſal. Amplia tertio, etiam ſi proprius Parochus eſſet ſchiſmaticus, ſed non adhuc eſſet iure ſuo priuatus, idem Sayr. in deciſ. 13. de ſponſal. Amplia quarto, vt in antiquis ſufficiat probatio huius ſolemnitatis ex libro Parochi, Rot. diuerſ. in deciſ. 240. par. 2. Amplia quinto, vt forma (de qua hic tex.) nō poſſit adimpleri per æquipollēs, pulchre Ro. diuer. in dec. 657. p. 1. vbi pariter decidit quid ſit iſtud æqui pollens. Amplia ſexto, etiā ſi Parochus, ac teſtes non eſſent ſpecialiter ad hoc rogati, nō enim neceſſe eſt, vt Parochus vel teſtes ſciant ad quid rogentur, ſed ſufficit tantum, vt adſint ad id, quod agitur, Sayr. in deciſ. 24. de ſponſalib. Amplia ſeptimo, vt ſufficiat cuiuſcunque Sacerdotis præſētia de proprij Parochi licentia aſſiſtentis, idem Sayr. in dec. 59. eo. tit. Rot. diu. dec. 644. p 1. Amplia octauo, vt non ſufficiat Parochi Ruralis præſentia, pulchre Rot. diuer in

Digitized by Google

in deciſ.656. par.1. quæ deciſio tibi deſeruiet ad ornatum tex. in c. fin. de ſepult. in 6. Verum limita, ſi Romæ aliqu od contraxerit domicilium. Rot. diuerſ.a contrario ponderata in deciſ. 643.par.1.

COLLECT. 500.

Super c. inter corporalia, de tranſlatione Epiſc.

¶ Matrimonij carnalis, & ſpiritualis conformitatis.

MAtrimoniũ carnale æquiparatur ſpirituali, h.d. vltra alia. Ex quo infertur primo, quod ſtatutum excludens a ſucceſſione maritatam dotatam, procedit etiam in Moniali pulchre Gaſpar Theſſ.in deciſ.3.par.1. Infertur ſecundoq́, quod paragium, quod debetur Monialibus, eſt vniforme cum illo maritandarum. Affl.in deciſ.348. quicquid (iudicio meo) teneat de Franch. in deciſ.44. Infertur tertio, quod cognoſcens Monialem, dicitur committere adulterium, quemadmodum cognoſcens maritatam, pulchre Cach. in deciſio. 103. Infertur quarto, quod Monialis prodeſt patri ad ſe excuſandum a tutela, vt maritata de Franch. in deciſ. 532. Infertur quinto, quod legatum pro maritagio, debetur etiam pro monachatu, pulchre Maſtrill. Rot.Sicil.in deciſ.153. Infertur ſexto, quod diſpoſitio Authent. res, quę C. communia de legatis, vendicat ſibi locum in vtroque matrimonio, & carnali, & ſpiriauali. Maynard.deciſ.9. lib. 3. Infertur ſeptimo, quod ob hanc rationem Monaſterium ſuccedit loco filij, Grat.in dec.7. Verum limita in caſu de Franch.in deciſ.29.

COLLECT. 501.

Super l.fin.§.fin autem C.de edicto diui Adr.

¶ Illegitimi contradictoris.

IN legitimi contradictoris materia, de qua in præſenti §. eſt primo animaduertendum hæredem vſufructuarij non dici legitimum cõtradictorem, pulchre Gaſp.Theſſ.in deciſ.96. Secundo, neque in obſeruatore tranſactionis, Verall.in dec.341.p.2. Tertio, neq. ſubſtitutus, Capp.Thol.in dec.422. Quarto, neq; habẽs titulũ inualidũ, Caputaq. in dec.347. Sexto, neq fideicõmiſſarius, Fab.in dec.2.C.eo.tit.de edict.diu Adr. Sed nũ agẽtes huius l. beneficio, teneantur ad fructuum reſtitutionem? decidit idem Fab.in dec.fin. C.eod. Vbi quoq; ponit differentiam inter beneficium huius l. & petitionem hæreditatis.

COLLECT. 502.

In l. Lucius ff. qui potiores in pignore.

¶ Prior in ſorte, prior in vſuris.

PRior in ſorte, etiam in vſuris prior cenſetur, h.d. Quod ampl a primo in caſu Affl.in deciſ.187 Amplia ſecundo, id obtinere locum nedum in expreſſa, verumetiam in tacita hypotheca, Mynſing.cent.1.obſer.59. Amplia tertio, etiam in anterioritate non quidem ex tẽpore, ſed ex cauſa, iuxta terminos l.priuilegia ff.de priuileg.cred. pulchre de Ponte in deciſ.34. Amplia quarto tã in hypotheca conditionali, quam pura, etſi noua ſit ſua obligatio cum pignorum repetitione, Iaffred.in dec.93. lib. 2. & Mynſing.deciſ.citata.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 503.
Super Conc. Trid. ſeſſ. 6. can. 3.

¶ Iuriſdictionis Ordinarij erga regulares.

HIc a ſancta Synodo quidam enumeratur caſus, in quo Regularis ab Ordinario loci puniri poteſt, nẽpe ſi extra Monaſterij tecta deliquerit; Amplia primo, hanc ſacram diſpoſitionem locum ſibi vendicare etiam in Æquitibus Sancti Ioãnis Hieroſolymitani, qui (vt etiam dixi in prima parte meorum collectaneorum collect. 216.) ſunt vere Religioſi, vt etiam tradit *S*ayr. ex Nauario in deciſ. 26. de Regularibus, Cæterũ tu adde alios caſus deciſos, in quibus iuriſdictioni Ordinarij ſubijciuntur, Et primo in eo Regulari, qui fuit teſtamenti exequutor, hic enim ab Ordinario ad rationes reddendas cogi poteſt, Mart. Rot. Piſa. in deciſ. 3. & ſic eſt deciſus tex. in clem 1. de teſtamentis. Secũdus caſus eſt in Nũtio Venetiarum, qui eſt Iudex ordinarius Regularium. Triuiſ. in deci. 36. Tertius caſus eſt ex decreto S. C. Trid. ſeſſ. 7. can 14. Vbi habetur, quod Ordinarij tamquam Apoſtolicæ Sedis Delegati in cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarum poſſint cogere Regulares debitores, & ita decidit etiam Kopyn. in deciſ. 361. p. 2. Quarto, in caſu hæreſis Regulares exẽpti ſubsũt iuriſdictioni Ordinarij, Maynard. in deci. 25. lib. 1. & Triuiſ. deciſio. cit. Quintus caſus eſt in Regularibus exemptis, qui poſſunt compelli per Epiſcopum ad Proceſſiones accedere, pulchre Grat. Rot. March. in deciſio. 232. Verum hoc limita non procedere in illis Regularibus, qui ſub ſtrictiori diſciplina viuunt, vt habetur per Conc. Trident. ſeſſ. 25. can. 13. in fine. Qui caſus etiam eſt deciſus, (teſte Maynar. in deci. 13. lib. 4.) *L*imita ſecundo ſi ab eſſent a ciuitate per dimidium miliare. Hoc enim cauſa non tenentur ad proceſſiones accedere, vt ſacra Congregatio cenſuit, & eſt deciſ. Grat. 232. & ad mat. vide Rot. collect. a Farinacc. deciſ. 166.

COLLECT. 504.
Ad Barthol. in Conſil. 180.

¶ Collectarum.

COncludit quod eccleſia non teneatur ſoluere collectas pro bonis a laicis acquiſitis, & cum eius opinione tranſiuit Senatus Pedemonta. vt refert Theſſaur. in deciſ. 234. per tex. apertum in cap. 1. de immunit. eccleſ. & iterum idẽ *S*ena. decidit refert Gaſpar Filius in additione ad Patrem in cit. deciſ. 234. Limitatur primo, vt eccleſia pro bonis acquiſitis, & donatis non teneatur, vt non procedat quando adeſſet conſuetudo quod omnia onera diſtribuantur per extimum adæs, & liberam, & propterea bona eſſent allibrata, & regiſtrata in publicis cataſtris, quia tunc ad eccleſiam tranſirent cum illo onere, Franc. Marc. in deciſ. 223. *S*ublimita hanc limitationem locum non habere in oneribus, & collectis variabilibus, & incertis Guid. Pap. in deciſ. 381. Quam opinionem ſecutus fuit idem Senatus Pedemont. ſcribit Oſaſcus in deci. 136. & faciunt ſcripta per Guid. Pap. in deciſ. 784. *L*imita ſecundo, quando collecta eſſet impoſita ante acquiſitionem factam ab eccleſia, quia tunc bona iam ſunt pro collectis impoſitis hypotheca ta & tranſeunt cum illo onere, Ego in deciſ. Curiæ Archiepiſ. Neap. 129. quã nota ad conſ. Angeli 24. *L*imita tertio, quando onera imponuntur ex cauſa belli, & alterius neceſſitatis, & tãto magis quando hoc bellum eſſet aduerſus hæreticos, nam tunc iuſtum eſt vt eccleſiaſtici cum ſecularibus concurrant, Oſaſc.

Digitized by Google

Oſaſch.in deciſ.68. Limita quarto, quã do quis cataſtrauit bona ſua ſubmitten do illa oneribus, quæ ſoluere promiſit pro ſe, & hæredibus; ſi.n.iſta bona alienentur in Eccleſiam tranſeũt cum ſuo onere propter ſubmiſſionem, & iuxta hanc limitationem cenſuit Senat. Pedem.in cauſa Villę Francę 15.Februarij 1590.refert idem Theſſau. in citata deciſio.234.

COLLECT. 505.

Super Regul. de triennali.

¶ De Triennali.

AMpliatur primo hęc regula, vt tueatur poſſeſſorẽ, qui non expreſſit verum valorem, Mohed.in deciſ.5.de cau poſſ.& propriet. Amplia ſecundo, vt cõtrouerſia fructuum non impediat huius regulæ beneficium, Rot.diuerſ. in deciſ. 1235.par.3. Amplia tertio, vt etiam excipiens aliquos caſus, in non exceptuatis locum habeat, Veral.in deciſ.44.par.3. Amplia quarto, vt quoque locum ſibi vendicet in commenda, Mohed.in deciſ.16.de cau poſſ & proprie. Verum limita primo huius regulæ diſpoſitionem, vt non habeat locum in beneficio vacante in Curia Verall.in dec. 48.par.2. Quando autem beneficium ĩ Curia vacare dicatur, pulchre decidit Rot.in deciſ. 86.de præbend. in antiq. *Limita ſecundo*, vt minime ſuffragetur ei, qui infra terminum cauſam commiſit, verum neminẽ citauerit Creſcent. in deciſ.1.hoc tit. Caſſad. in deciſ. 6.ſuper Regul.de triennali *Limita* tertio in triennali poſſeſſione non quidem pacifica. Regula enim triennalem poſſeſſorem pacificum tuetur Creſcen. in deci. 11. de cauſa poſſeſſ Limita quarto in poſſeſſore, cui deeſt titulus, & in hoc diſtat a regula de Annali, quæ non requirit titulum, pulchre Creſcen in deciſ.4. eod.titu. Sed amplia exiſtente titulo verum diſcolorato, pulchre Veral.in dec. 45.par.3. Limita quinto, ſi appareat aduerſarium citatum fuiſſe, quod quidem ſufficit apparere ex verbis eiuſdem Creſcen.in deciſio.6. de cauſ.poſſeſſ.& propriet. *Limita* ſexto, vt locum nõ habeat in hoſpitali, quia non dicitur beneficiũ, licet habeat Eccleſiam, atq; campanam, & ibi Miſſa celebretur Mohed. in deci. 18.eod.tit.quæ deciſio tibi deſeruiet ad limitationem Clement. per literas de præbend. Limita ſeptimo in ſubrogato in ius alterius qui huius regulæ beneficio vti minime poteſt, quoniam eſt exceptio perſonalis Mohed. in deci. 2. eo. tit. *Limita* octauo in eo, qui fuit excluſus propter regulã, quia licet acquiſiuerit ius tertij, cui regula nõ obſtat, nõ poteſt vtrumque ius cumulare, idem Mohed.in deciſ.4.de cauſa poſſeſſ. & propriet.

COLLECT. 506.

Super c.licet de præbend.in 6.

¶ Pacifici poſſeſſoris.

CÆterum, quia in regula de triennali ſæpe ſæpius de pacifico poſſeſſore fit mentio hic aliqua ad hanc materiam pertinentia reportare, operæ prætium duxi. Sed primo dubitari poſſet, quis nam dicatur pacificus poſſeſſor & reſignatarius in materia Regul. de triẽnali, dicitur pacificus poſſeſſor, Mohed in deciſ.3.de cauſ.poſſeſſ.non autẽ dicitur ille, qui non vult parere Puteus in deciſ.31 lib. 2. Neque ille, qui commiſit vnam cauſam, tamquam, intruſus licet errauerit in nomine Rot.diuerſ.in deciſ.89.par.2. Sed num ex ſolo temporis curſu demonſtretur pacificus poſſeſſor, decidit Verall.in deciſ.246.p. 2.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 507.

Super l.pecunia C.de priuileg.fiſci.

¶Fiſcus pecuniam ſolutam poſteriore creditori auocare poteſt.

FIſcus pecuniam poſteriori creditori ſolutam auocare poteſt,h.d.Quod amplia primo in Fabrica Diui Petri de Vrbe, quæ pecuniam poſteriori ſolutã auocat,pulchre Mart.Rot.Piſan. deciſ. 42.Amplia ſecundo, etſi pecunia eſſet per poſteriorem bona fide conſumpta Afflict. in deciſ. 190. Amplia tertio, vt auocatoria competat creditori aduerſus poſteriorem etiam ſi pecunia per Iudicis ſententiam eſſet adiudicata,pulchre ac notabiliter Gaſp.Theſſ. in deciſ. 16. Amplia quarto hunc noſtrum tex.vendicare ſibi locum in quolibet priuilegiato creditore Capyc.in deciſ.78.Amplia quinto,& ſi pecunia eſſet ſoluta ab hærede creditori prius venienti, quia ſi ſciebat adeſſe anteriores non vtique liberaretur Mynad.in deciſ.9. Verum limita primo,ſi pecunię ſolutio fieret creditori poſteriori corã primo creditore Gaſp.Theſſ.in deciſ.6.in 9.caſu, ita Senatum decidiſſe aſſerens. *L*imita ſecundo in caſu Gramm.in quæſt.1.poſt ſuas deciſiones. Ad huius tandem legis ornatũ videas pulchrã dec.Ioſeph Lud.45.

COLLECT. 508.

Super l.cum manu ſata.§.fin.ff.de contrahenda emptione.

¶ Dominij reſeruati in venditione.

POteſt venditor ſibi dominium reſeruare,quouſq; pretium fuerit ſibi integraliter ſolutum,h.d. & quod valeat,decidit Magon.Rot. Florent.in deciſ.31.Sed num huiuſmodi pactũ operetur iuris congrui excluſionem, quaſi quod res non dicatur vere, ac proprie vendita, decidit negatiue Affl. in deciſ. 338.Habet tamen hunc effectũ,vt conſtituat venditorem in concurſu creditorum emptoribus potiorẽ omnibus,pulchre Mart.Rot.Piſan. in deciſ. 43. Sed limita hoc in meliorationibus factis in re empta per emptorem, in illis enim anteriores creditores præferuntur, de *F*ranch.in deciſ.506.

COLLECT. 509.

Super Regula de Annali.

¶ De Annali.

REgula hæc ampliatur pluribus modis, Et primo,vt defendat poſſeſſorem Annalem etiam titulo carentẽ, pulchre Creſcent.in deciſ. 4. de cauſa poſſeſſ.& propriet.Amplia ſecundo, vt annalis poſſeſſio pacifica non interrumpatur per vllam citationem,idem Creſcent.in deciſ.2.eod.titu. Sed num cenſeatur ſatisfactum Regul.per citationẽ principalis, vel ipſius Procuratoris,decidit affirm.Mohed.in deciſ.12. de cauſa poſſeſſ.& propriet. Amplia tertio, vt locum habeat etiam in impetratione ſubrogationis Mohed.in deciſ. 19. eod. tit.Amplia quarto,vt locum habeat etiã in ceſſionibus Creſcen.in deciſ.16.eod. titu.de cauſa poſſeſſ.& propriet.Sed intellige,quando poſſeſſor poſſedit pacifice per annum antequam ceſſio facta foret Caſſad.in deciſio.15.ſuper Reg.Amplia quinto, vt Regulæ de Annal. ſatiſfiat per diligentiam factam in primo anno de expediendo cauſam Creſcent. in deciſ.17.de cauſ poſſeſſ. Amplia ſexto,vt regula hæc iuuet ei, qui poſt Annalem poſſeſſionem tacite ratificat cõmiſſionem ab aſſerto procuratore obtẽtam Creſcen.in deciſ 15 eod.tit.Verum limita nunc,& primo,vt regula hæc requirens expeditionem cauſæ intelligatur de cauſa in petitorio Creſcent.in deciſ.9.

Digitized by Google

ciſ 9. eod tit. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Limita ſecundo, vt non gaudeat beneficio huius regulæ, qui non eſt pacificus poſſeſſor Mohed. in deciſio. 14. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.

COLLECT. 510.

Super c. ſi gratioſe de reſcriptis.

¶ Beneplaciti.

BEneplacitum morte extinguitur, h. d. Quod amplia primo, adeo hanc concluſionem eſſe veram, vt res conceſſa ad beneplacitũ abſq; cauſa reuocari non poſſit Capyc. in dec. 16. Ex quo infertur, quod ſi Iudex ad ſuum beneplacitum aliquem in exilium condemnauerit, eius morte exilium erit reuocatũ Ann. conſi. 14. Amplia ſecundo, vt nedum morte verumetiam officio finito beneplacitum extinguatur, idẽ Capyc. in deciſ. 136. Ex quo etiã ieſertur, quod Officialis Baronis ad beneplacitũ conſtitutus non poteſt infra annum ſuſpendi Maſtril. in deciſ. 188. Verum limita primo, vt non extinguatur morte vbi fauor publicus verſatur, pulchre Cartoc. in deciſ. 18. Limita ſecundo, quãdo quid conceſſum eſt ſub commemoratione dignitatis Mohed. in deciſ. 13. de conſtit.

COLLECT. 511.

Super extrauag. ambitioſe de rebus Eccleſ. non alien.

¶ Alienationis rei eccleſiæ.

AMpliatur primo hic text. vt non probata vera ſollemnitate, atque cauſis neceſſitatis, & vtilitatis alienatio dicatur nulla Mart. Rot. Piſan. in deciſ. 86. Amplia ſecundo etiam ſi alienatio fieret in aliam Eccleſiam ſub annuo cẽſu pulchre Triuiſ. in deciſ 56. par. 2. Amplia tertio, vt commiſſarius deputatus ſi in euidentem, &c. debeat extraiudicialiter procedere Creſcent. in deciſ. 12. de priuileg. Quod Commiſſarij officium Pontificis morte non expirat Peguer. Rot. Catalon. in deciſ. 129. Amplia quarto etiam procedere in alienatione rerũ Hoſpitalis Rot. Bonon. in deciſ. 13. pænes Benint. Amplia quinto, in alienatione bonorum confraternitatis Cæſar Barz. in deciſio eiuſdem Rot. 117. Amplia ſexto, vt, & in locatione bonorum Eccleſiæ vltra triennium, pariter procedat vt in tex. & adeſt deciſ. Gamm. fin. Amplia ſeptimo, vt emphyteuta Eccleſiæ abſque ſollemnitatibus teneatur ad cẽſus, etſi cõtractus ſit nullus de Franc. in deciſ. 296. Cæterum limita primo, vt locum non habeat in cõceſſionibus ante Paulinam factis Mart. Rot. Piſan. in deciſ. 37. Limita ſecũdo in locis vbi hęc Extrauag non eſt vſu recepta Mohed. deciſ. 1. de cõſtit. Limita tertio, vt ſemel alienata cum ſollemnitate, de qua in tex. efficiatur abſq; ea perpetuo alienabilis Garz. in deciſio. 99. Quando vero dicatur ſolita alienari, decidit pulchre Creſcen. in deciſ. vnica de conſuetudine. Limita quarto in emphyteuſi ſolita concedi Eccleſię ad 29. annos ad renouandum cum beneplacito Sedis Apoſtolicæ, quoniam tranſit ad quoſcumq; hæredes, & idcirco alteri in perpetuum conceſſa abſq; dicto beneplacito eſt valida Mart. Rot. Piſan. in deciſ. 81.

COLLECT. 512.

Super l. inter pares ff. de re iudicata.

¶ Paritatis votorum.

HIc habes, quæ ſententia ex Iudicibus veniat præferenda, verũ tu addas primo, quod in Sac. Conſ. Neap. præfertur illa, quæ pronunciatur cum maiori parte votorum Affl. in deciſio. 1. Secundo, addas, quod in æquali iudicãtium numero præfertur cauſa dignitatis,

Digitized by Google

tis Theſſau.in deciſio.1.Tertio,quando ex tribus Iudicibus primus condemnat in quinque, ſecundus in decem, tertius vero in quindecim, tunc enim ſenten tentia in decem præfertur, prout ita pluries Senatum Pedemon. iudicaſſe ſcribit Oſaſch.in deciſio.22.& Theſſaur.in deciſio.citat.num. 10. Quarto, præfertur illa ſentẽtia,quæ reis æquior eſſe videtur Maſtril.in deciſ.183.vnum tamen in hac materia animaduerti vos præcor, ſcilicet; in ſententia in maiori ſumma non ineſt minor, vt pulchre decidit de Franch in deciſ. 356. ex qua clare patet hodie limitari diſpoſitionem cap.primi de arbitris lib.6. Hunc autem text.noſtrum. Limita vt eius diſpoſitio ſeruetur tantum in Tribunali Regiæ Cameræ,& nõ in alijs, de Põt. in deciſ. 31.

COLLECT. 513.

Super c.Immunitatem de Immmunitate Eccleſia.

¶ Eccceleſiæ immunitatis.

DElinquens intra Eccleſiam eius immunitate non gaudet,hoc dicit. Quod amplia primo ꝓcedere, etiã in delinquẽte prope Eccleſiam Iaffred. in deciſ.99.præſumitur enim eum deliquiſſe ſub ſpecie immunitatis,Amplia ſecundo,in delinquente, & capto in Apotheca hoſpitalis,quia nec ſimiliter gaudebit Eccleſiæ immunitate, de Ponte in deciſio.35. Amplia tertio tex. noſtrum procedere in quolibet delicto in Eccleſia commiſſo,& in ſpecie in delicto furti,decidit de Ponte in deciſio. 14. Amplia quarto, etiam in eo,qui ſemel commiſit ſacrilegium in Eccleſia, nam ſi ob aliud delictum per eum commiſſum confugiat ad Eccleſiam immunitate non gaudet, Cappel. Thoſ.in deciſio.421.& ratio eſt, quia per ſacrilegium, antecedens priuilegium amiſit,& Eccleſia eũ amplius tueri non debet Robert lib.1.rerum iudicatarum deciſ. 13.

COLLECT. 514.

Super c.ex literis il 2.de ſponſalibus.

¶ Coactionis ad contrahendum matrimonium.

QVi iurauit cum aliqua contrahere, niſi ſubeſt impedimentum, per cenſuram Eccleſiaſticam contrahere compellitur, hoc dicit, qui text.quotidie in Curia Archiep. Neap. practicatur,ideo ſuper eo has nota deciſiones,Et ampliatur primo ꝓcedere etiam ſi iuramentum nõ interueniſſet, ita Mart.Rot.Piſan in deciſio.72.Ampliatur ſecundo, vt eo magis quis ad contrahendum cogi debeat ſi interueniſſet copula carnalis, & filij generatio, hæc enim confirmant ſponſalia de futuro,ex quo apparet magis enixa volũtas,ita vt ab ipſis recedi nõ poſſit Rot. in deciſio 497.par.1. Ampliatur tertio, vt ſponſalia hodie non cenſeantur ſublata per Concil Tridentin ſeſſ.23. can. 1.cum de contractu matrimonij dumtaxat diſponat Triuiſ. in deciſio. 9. & adeſt declaratio Sacræ Congregat. per hæc verba,videlicet decretum hoc annullat ſolũ contractus matrimoniales per verba de præſenti clandeſtine factos,ſponſalia vero per verba de futuro reliquit in terminis iuris communis, præterquam quod per copulam prædictam ſponſalia in matrimonium non tranſibunt, vt refert Mart.citat. deciſione 164.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 515.
Super Bulla Pÿ V.

¶ Beneficiorum reſignationis.

SVmmus Pontifex hic ſanciuit pœnã ſuſpenſionis Epiſcopis beneficiorum reſignationem admittentibus abſque cauſis, de quibus in tex. Quod limita primo, vt in præfatam pœnam non incidat quis per ſolam admiſsionem reſignationis, & præſentationis, ſed ita demum ſi ſequuta fuerit collatio, vel inſtitutio quoad ipſos Collatores, vel ius inſtruendi habentes, ita Triuiſ. Rot. Venet. in deciſ. 7. p. 2. Limita ſecundo, in caſu Grat. in dec 189. vbi pulchra ad hanc materiã pertinẽtia ſcribit.

COLLECT. 516.
Super c. 1. de fide inſtrumentorum.

¶ Exempli, ſeu Copiæ.

EXemplo, ſeu Copiæ nõ creditur, hoc dicit, Et quamuis de hac materia in prima parte meorũ Collectan. Collect. 130. nonnulla dixerim, tamen vltra ea. Amplia primo, vt inſertum facultatis teſtandi in teſtamento non probet facultatem teſtãdi per rationẽ, de qua in text. & per Verall. in deciſ. 96. part. 2. Quæ deciſio poteſt tibi deſeruire pro teſtamentis infirmandis illorum præcipue, quibus facultas denegata eſt; Verum limita text. noſtrum, vt non procedat concurrentibus coniecturis ad mouendum Iudicis animum ad credendum, ſufficientibus Caputaquenſ. in deciſio. 134. par. 1. In hoc enim caſu etiam copiæ creditur Maynard. in deciſio. 13. lib. 3. Limita ſecundo quoad colorandum titulum in ſpolio, ſi quidem illum per inſertum probare ſufficit Creſcent. in deciſ. 1. de reſtitu. ſpol. Limita tertio, vt inſertis in ſententia credatur, idem Creſcent. in deciſ. 10. de probationibus.

COLLECT. 517.
Ad Statutum Italiæ.

¶ Statuti excludentis fœminas a ſucceſsione ob exiſtentiã maſculorum.

ME aliter Collectan. in alterius Italiæ ſtatuti diſponentis in mulierem, atque minorum cõtractu duorum conſanguineorum adhibendam eſſe pręſentiam, compoſuiſſe recordor, nunc vero de illo Italiæ ſtatuto, quod vulgo dici ſolet fœminas, exiſtentibus maſculis, a ſucceſsione excludi, agendum duxi; Quod Amplia primo, vt locum habeat etiam fauore Clerici, vel Monaſterij, vt per illos fæmina a ſucceſsione dicatur excluſa Gaſp. Theſſ. in deciſio. 1. par. 2. Amplia ſecundo, vt pariter fæmina veniat excludenda a ſucceſsione fratris Clerici Carrocc. in deciſio. 127. & idem Gaſp Theſſ in deciſio. 2. par. 2. Amplia tertio, vt fæmina ſemel excluſa per maſculorum exiſtentiam perpetuo cenſeatur excluſa, & ſi maſculi deceſsiſſent, pulchre Cappell. Tholoſ. in deciſ. 459. Quæ deciſio tibi deſeruiet ad ornatum doctrinæ Bart. in l. 1. ff. ad Tertullia. Amplia quarto, vt etiã fæmina excludatur a ſucceſsione per exiſtentiam agnati forenſis Gaſp. Theſſ. in deciſ. 3. par. 2. Licet ſtatuti beneficium ad forenſes non extendatur, Theſſ. Pater in deciſ. 106. quemadmodum etiam illos nõ ligat Rot. diuerſ. in deciſ. 673. par. 1. Limita tamen, vt ſtatutum non compræhendat bona extra territorium ſtatuentium poſita, Ioſeph Ludo. in deciſ. 76. & hanc ſententiam nonnullæ Rotę Italiæ ſequutæ fuerũt, præſertim Rot. Rom. teſte Puteo in deciſ. 351. lib. 1. Rot. Floren. Magonio teſte,

Digitized by Google

ſte,in deciſ.107.& Rot. Mediolan. Polidor.Rip.in obſeru.252. & in eadẽ opinione deſcendiſſe Rot. Taurinenſ ſcribit Gaſp.Theſſ.in deciſ.5.par. 2. & iterum per Rot. Rom. deciſum teſtatur Rot.diuerſ.in deciſ.304.& 295. part. 1. Quam opinionem amplia ſiue in rem, ſiue in perſonam loquatur ſtatutum, Iaffred.in deciſ.30.

COLLECT. 518.

Super Statuto de lucro dotis.

¶ Statuti de lucro dotis.

AMplia primo,vt præfatum ſtatutũ locum habeat etiam in dote promiſſa, & nondum ſoluta, & ratio eſt, quia lucrum datur a ſtatuentibus maritis propter onera matrimonij, pulchre Gaſp.Theſſ.in deciſ.75. par. 2. Subamplia etiam quod ſtatutum loquatur de dote data, vt ſi dicat maritus lucretur dotem datam,vt dicit ſtatutum Vercellenſe,ſuper quo ſcripſit Oſaſc. in deciſ. 21.Subamplia ſecundo,etſi ſtatutum dicat,quod vir lucretur dimidiam dotem & reliquam reſtituere teneatur,Capyc. in deciſ.136. & melius Gui.Pap.in dec. 565.quam opinionem etiã ſequuta fuit Rot. Rom. teſte de Graſſis in deciſio. 148.Verum nunc limita,& primo,vt ſtatutum hoc deferens lucrum dotis marito intelligatur, detracta prius per filios legitima Theſſ.in deciſ. 184. Limita ſecundo ſi ſtatutum deferat lucrum dotis marito,etiam exiſtentibus liberis ex primo matrimonio,quia non habet locum ſi ex ſecundo adſint liberi,Gaſp.Theſſ. in deciſ.48.par.2.Limita tertio, vt non porrigatur ad forenſes Theſſau. in deciſ.106.

COLLECT. 519.

In c. cum ad Monaſterium de ſtatu Monachorum.

¶ Bonorum proprietatis.

MOnachus nihil proprium habere poteſt,h.d.Quod amplia primo, vt nec Superior poſſit ei concedere, vt pecunias apud ſe retineat, & ſuo arbitrio eas expendat Sayrus in deciſ.48.de regularib. Amplia ſecundo, vt neq; de bonis per ſe quæſitis teſtari valeat,idẽ Sayr.in dec.67.eod.tit.Amplia tertio,vt nil poſſit relinqui monacho cum prohibitione ne aliquid Monaſterio acquiratur ſecundum DD.licet contrarium decidat de Franch in deciſ.718. Amplia quarto,vt Monachus vtiliter contrahẽdo,cum proprium habere nequit, Monaſterio acquirit,ſed hoc limita ſi eſſent Monaſteria S.Frãciſci, cum ſint ſucceſſionis incapacia Sayr.in dec.69. de Regularib. Amplia quinto, vt neq; valeat cõſuetudo,vt Monachus propriũ habere poſſit Veral.in dec.214.p. 2.Amplia ſexto,vt ratione carentię ꝓprietatis nec ſuo, nec alieno nomine in iudicio ſtare poſſit Ro.in dec.1.de reſt.ſpol.in antiq.

COLLECT. 520.

Super l.ſciendum C. de contrah. empt.

¶ Emptionis in perſona nominanda.

HIc a DD. mat.emptionis in perſona nominanda tractari ſolet;In qua poteſt primo dubitari num emptor pro perſona nominãda ſibi dominium quærat, & ante nominationem rẽ emptã alteri obligare poſſit,decidit affirm. Mart.Rot.Piſan in deciſ.132. Poſſet ſecundo dubitari,nũm emptor vineę pro perſona nominãda, ſi antequam nominat,cõtrahat cum fideiuſſoribus, & obligeт

R ligeт

ligęt omnia bona ſua, dicatur obligare ipſam vineam, decidit affirm. idẽ Mart. Rot. Piſan. in deciſ. 127. Tertio, poſſet dubitari, quanto tempore ius nominandi præſcribatur Surd. in deciſ. 226. anno præſcribi pulcherrime dicit.

COLLECT. 521.

Super c. licet de regularibus.

¶ Tranſitus ad arctiorem Religionem.

NOn põt Monachus abſq; ſui Prælati licentia ad aliã arctiorem religionem trãſire, h. d. qui tex. ampliatur ex nouiſſima diſpoſitione Conc. Tridẽ. ſeſſ. 25. can. 19. vbi habetur, vt nemo Regularis cuiuſcunq; facultatis vigore, transferatur ad laxiorem religionem abſq; Pontificis licentia verum hanc ſacram diſpoſitionẽ, & text. limitat Sayr. in deciſ. 55. de regularib. dicens, quod non obſtante decreto Conc. Trid. & iure communi Generalis, & Superior, Religionis ad laxiorem etiam religionem de iuſta cauſa tranſitum concedere põt, cum mens, & intẽtio Concilij non fuerit iuridicas tollere facultates. His tamẽ ſuppoſitis, poſſet de pluribus dnbitari, Et primo nũ regularis profeſſus in vna religione, & ſtrictiorem ingrediens, ſi ante emiſſam profeſſionẽ reddat ad primam, intelligatur redire ex tunc, an vero ex nunc Triu. Rot. Ven. in dec. 33. p. 1. aſſerit ꝙ intelligitur redire ex tunc, & non ex nunc. Secundo poſſet quæri num Regularis in alteram religionem translatus poſt profeſſionẽ in ea factã, poſterioris Monachus efficiatur, & iuxta profeſſionem ibi emiſſam in choro, & capitulo ſedere, & vocem dare valeat in affirm. decidit Sayr. in deciſ. 58. de regularib. dummodo qui transfertur in ea ſubditus, & filius efficiatur.

COLLECT. 522.

Ad Bart. in l. poſt mortem C. de fideicommiſſ.

¶ Legati facti pauperibus & quomodo diſtribuendi.

LEgatum pauperibus relictum quo modo diſtribuendum hic habetur Cęterum primo animaduertas, quod illud non eſt vni dandum, ſed in plures diſtribuendum Mynſing. cent. 5. obſer. 67. Papon arreſt. 91. Secundo nec pauperibus præſentibus, ſi fuit relictum, vt poſt mortem in Pauperes diſtribuatur, ſi quidem alias eſſet in præiudicium futurorum Pauperum de Franch. in deci. 706. quæ deciſio tibi deſeruiet ad ornatum diſtin. Bar. in l. cum pater §. a filia ff. de legat. 2. Tertio non debet erogari extraneis pauperibus, de Franch. in deciſ. 190. vbi dicit, quod in redemptione captiuorum Elemoſynæ diſtribui debent potius pro redemptione hominum Regni, quam exterum. Quarto ſibimet nec non ſi eſſet pauper poterit ſibi ipſi diſtribuere Iaffred. in deciſio. 97. Quinto non debet dari laicis pauperibus, exiſtentibus religioſis, Maynard. in deciſ. 23. lib. 5.

COLLECT. 523.

Super l. ſcio ff. de in integr. reſtitutione.

¶ De minimis non curat Prætor.

QVod DD. communiter ex hac l. colligũt, hoc eſt, nempe quod de minimis non curatur, paſſim vero vulgo dici ſolet, de minimis non curat Prætor. Quod amplia primo in obſeruatione feſtiuitatis, quæ in foro cõſcientiæ non violatur ob materiæ paruitatem Sayr. in dec. 1. de ferijs. Amplia ſecundo in fideiuſſore, qui non habet beneficium diuiſionis, quando reperiretur obli-

obligatus pro minima quantitate, non autem in ſolidum Mart.Rot. Piſan. in deciſ.192.Amplia tertio,in vſufructuario,qui ſi eſt vniuerſalis,tenetur ad debita,ſecus ſi vnius rei; & tunc nequaquam idem in deciſion.176. Verum limita primo,quoad præuentionem in qua vnius horæ anterioritas habetur in conſideratione Affl&c. in deciſion.388. Limita ſecundo, in emphyteuta, qui ſi deficit in ſolutione vnius nummi, vel alterius partis modicæ, ab emphyteuſi in totum cadit idem in deciſio.88.Valaſc.in deciſ.86.Gram.in deciſ. 49. Mihi vero magis placet opinio Ro.Bono. penes Beninten.in deciſ.8. contrarium aſſerentis; Limita tertio, in venditione, cui datur facultas rem venditam retinendi ob defectum vnius nummi, vel alterius modicæ quantitatis pulchre Carocc.in deciſ.110. Limita quarto, in appellatione, quæ pro minima cauſa datur Maynard.in.deciſ.21.lib.3.quam deciſ.not.ad tex.in cap. de appellationibus de appellat.

COLLECT. 524.

Super l. 2. ff. de in ius vocand.

¶Perſonarum quæ citari nequeunt.

Hic quæ perſonæ citari nequeunt, quæque poſſunt ponuntur,tu vero alios caſus deciſos adde,Et primo dicas quod citato continens terminum nimis breuẽ, & impoſſibilem ad comparendum eſt ipſo tunc nulla Creſcen. in deciſione 6 de dolo,& contumacia, Caſſador.in deciſione 6.eod.tit.Puteus in deciſ. 150. lib.3. Secundo dicas citationem ad ſententiam pro ſequenti die & deinde pro ſingulis diebus, & horis neque valere Creſcent. in dec.12. eod. tit.Moh. deciſ.4. de teſtibus Put. in deci.258. lib.3. Verall. in deciſ.108.lib.2. Tertio,neque executio citationis in valuis Eccleſiç tempore diuinorum valet, niſi dicatur quod multi intrabant, & exibant eo tempore Creſcent in deciſ.5.eod.tit Puteus in deciſ. 165.lib.1. & 25.& 168. lib.2. Quarto, non valet citatio contra pupillum Minſiyng centur.2.obſeruat.35. Sed limita, vt valeat quoad effectum Regulę de triennali,vt deſinat eſſet pacificus Achill.de Gra.in deciſ.3.de dolo & contumacia. Quinto ſi non continet inſertam commiſſionem idem in deciſ.10.eo.tit.Sexto,non valet niſi,vel legatur,vel eius exemplar offeratur Puteus in deciſ.9.eod.titu.Septimo non valet quoad cenſuras,al:aſve graues pænas incurrendas,niſi perſonaliter fieret.Mohedan. deciſ.3.de dolo,& contumacia, quæ deciſio.tibi deſeruiet ad ornatum celebris gloſſ. in clem.2. de vita, & honeſtate clericorũ. Octauo,& vltimo non valet ſi eſt vaga Verall. in deciſ.108. part. 1.Caſus autẽ,in quibus citatio validita eſt, hi ſunt, Et primo citatio exequuta in domo,& in Parochiali licet non tempore diuinorum Creſcent.in deciſ.9.de dolo, & contumacia. Secundo, valet citatio ad ſententiam abſque eo,quod dicatur ad concludendum idem Creſcentius in deciſ.3.eod.tit. Tertio citatio generalis facta ad totam cauſam Mynſinge.cent. 4.obſer.33. Quarto, valet ſi Notarius dixerit ſe legiſſe non aliter dato, nec petito exemplo Achill. de Graſſ.in deciſ.11.eo.tit.Quinto, ſi citatio fit in Eccleſia,& intellige de verbali tantum Valaſ.in deciſ.81. Duo tandem pro huius mat.coronide volo animaduertas,& primo quod citatio inualida per ſubſequutam comparitionem validatur Bellamer.in deciſ.364. Verall.in deciſ.112. par.1.Minſing.cent.1.obſer.18. Secundo,quod citatio nulla nulliũ producit effectum,prout de interrumpendo curſum triennalem Caputaq. in deciſ.109.

R 2 Item

Digitized by Google

Item in mat. deuolutionis cauſæ Bellame.in deciſ.]364.verum Limit.in caſu Veral.in deciſ.10. Item quoad præſcriptionem interrumpendam Guid. Pap. in deciſ.488. Item quoad perpetuandã iuriſdictionem Verall.in deciſ.115.

COLLECT. 525.

Ad Doctrinam Boſſij de inditijs nu. 60

¶ Sodomitati dictum,an,& quando faciat indicium ad torturam.

QVi tenet quod dictum pueri ſodomitati faciat inditium ad torturam,Quod Amplia procedere ſiue dictum ſit maris,ſiue fœminæ,ſiue maioris,ſiue minoris, ſiue ſponte, ſiue coacte. Peguer.in deciſ.76. *L*imita vero nunc,& primo non concurrẽtibu s alijs indicijs, atque coniecturis tunc enim dicto vnius pueri nõ ſtatur, vt extat deciſum in Curia Archiepiſ.Neapol. teſte me ipſo in deciſ.80. Et me Iudice in eadem Curia fuit dubitatum quid ſi adminicula non eſſent contra perſonam ſodomitatam, verum contra diuerſas, & decidimus adhuc ſufficere, ego ipſe in dec.24.Sublim in caſu Gaſp.Theſ.in deciſ. Rot. Taurinenſis 35. Vbi refert per illam Rot.tentum quod faciat indicium etiam abſque alijs ad miniculis nõ quidem violentum,ſed leue,ita vt in ſecundo gradu,non in tertio poſſit delinquens torqueri;*S*ublimit.ſecũdo,quoad hoc,vt iudex conſiderare debeat qualitatem paſſi, an ſit pubes vel impubes, vel puerulus,qui faciles ſunt ad ſubornandum Viu. in deciſ. 157. *L*imita ſecundo, vt dicto Pueri abſque tortura ſtari non debeat Theſ.Filius in deciſio. Rot.Taurinenſ.25.par.2. Quicquid tenuit Rot.Catalon.teſte Peguera in deciſ.85. Et in Curia Archiepiſ. Neapolit. ſemper torquentur pueri etiam laici,& mulieres,quæ dicunt ſe ſtupratas,vt deciſum aſſero ego ipſe in deciſ.80.Limita tertio, in crimine attentationis *S*odomiæ,in quo dictum attentati non facit inditium ad torturam pulchre Rot. Piſan.in deciſ.138.Limita quarto, in caſu Viu. in deciſ. 259. *L*imita quinto, quando non conſtaret de corpore delicti,puta de fractura de recenti,& vnica vice ſequuta,dixi vnica vice, quia ſi eſſet reiterata tunc argueret vitium patientis,Tri uiſ.in deciſ.12.par.1. *L*imita ſexto,in impubere minore, decem annorum aſſerente ſe ſubagitatum, quia tanquam deponenti inueriſimilia non eſt credendum; Nam quis ſanę mentis credere potuerit quod Puer minor decem annorum ſubagitati potuerit Monal.in cõſ.deci.6.p.2.Vbi ex his, & nõnullis alijs defendit quendam Religioſum de hoc crimine imputatum, Obiter autem quæritur quænam ſit pæna pueri ſodomitati ad quod vide pulchrã deciſ.*C*aualc.13.lib.3.

COLLECT. 526.

Super Doctr.Iaſon in l.2.C.de Iure Emphyteu.

¶ Clauſulę Nec aliter nec alio modo.

HIc Iaſon vult quod Emphyteuta alienans irrequiſito domino rem Emphyteuticam cum clauſula ſaluo aſſenſu domini nec aliter,nec alio modo, & poſtea illo irrequiſito poſſeſſionem tradit cadit a Iure ſuo. Hunc locum ex deciſionarijs corroborant Gramm in deciſ.49. de *F*ranc.in deciſ.267.Minad. in dec.24.Gaſp.Theſ.in dec.35.Iaffred. in deciſ.29. & Theſſaur. in deciſio 169. *L*icet contra virtutem huius clauſulæ eſt deciſ.Mar.Rot.Piſan.169.Et quid in alienante res Eccleſię cum Clauſula,ſaluo aſſenſu Papæ,nec aliter nec alio modo,& ante impetratum aſſenſum tradit poſſeſſionem an incurrat in cenſuras,&

pænas

Digitized by Google

pænas contentas in extrauagant.ambitioſe. affirmat.Refero deciſum ego ipſe in deciſ.Cur.Archiepi.Neapol.5. Aſſenſus autem an ex longinquitate temporis præſumatur videas Rot.diuerſ. in deciſ.179.par.2.

COLLECT. 527.

In l.nullus ff. de legibus.

¶ Teſtis in cauſa propria.

IN cauſa propria quis idoneus teſtis non eſt,hoc dicit,Ex quo infertur,& primo quod exculpatio facta in articulo mortis nõ prodeſt exculpato, quia in propria cauſa quaſi deponere dicit Maſtril.in dec.195.Infertur ſecundo,quod nõ probat depoſitio teſtis habentis intereſſe ſuper aliquo negotio,niſi eius commodo renũciaſſet Viu.in dec.179.Infertur tertio,quod ſocius criminis non poteſt de conſocijs interrogari,niſi in quibuſdã caſibus,de quibus Peguer.in dec. 5.Sed hunc tex.noſtrum *L*imita primo, ſi concurrerent cũ hoc teſtimonio de facto proprio aliquę bonę coniecturæ,ex quibus confirmetur veritas ipſius Valaſ. in dec.73.Limita ſecundo,in caſu de Benint.Ro.Bonon.in dec.69. Pro coronide tamen animaduertas,quod in his pręfatis caſibus, & ſimilibus vili teſti non creditur,Mar.Ro.Piſan.in dec.118.

COLLECT. 528.

In l. pro hæreditarijs C. de hæreditarijs actionibus.

¶ Hęredes in quibus caſibus inſolidũ, & non per hæreditarijs portionibus teneatur.

HÆredes non inſolidum, ſed pro hæreditarijs actionibus conueniri poſſunt hoc dicit,cum quo,& l.1.ff. ſi cert.petat.Quod limita & primo, fauore alimentorum,quia poteſt quilibet ex hæredibus,inſolidum conueniri, licet ſecus ſit in alimẽtis de præterito de Franch. in deciſ. 202. Quæ deciſio tibi deſeruiet ad ornatum l. 3.ff. de alimentis legatis; Limita ſecundo, in actione hypothecaria,quæ competit inſolidum contra vnum ex pluribus hæredibus, apud quem pars rei cenſualis reperitur pulchre Gaſp.Theſ.in dec 85.p.2. Sublimita in cenſu feudali,Boer in deciſio. 66.& Viu.in deciſ.333.*L*imita tertio,in obligatione indiuidua Iaffred. in deciſione 29. Limita quarto, in anniuerſarijs,quæ relinquuntur Eccleſiæ pro defunctis Guid.Pap. in deciſ. 576. *L*imita quinto, in pulcherrimo caſu Gaſpar Theſſ.in deciſ.67.par.2.

COLLECT. 529.

Super l.liberorum §.fin.ff. de verbor. ſignificat.

¶ Filiorum appellatione an veniant naturales & an fæminæ.

FIliorum appellatione, etiam filiæ fœminæ continentur,hoc dicit.Ex quo infertur primo,quod excluſus a ſucceſſione filij, dicitur etiam excluſus a ſucceſſione filiæ Mart.Rot.Piſa.in dec. 24.Infertur ſecundo, ad ſtatutũ Foſſani de filijs loquens,quia intelligitur etiam de filiabus Theſſ.in deciſ. 269. Infertur tertio, quod tutor datus filijs filiabus quoque datus cenſetur Iaffred.in deciſ. 16.Quàm deciſionem nota ad tex. in l. qui filiabus ff. de teſtamentaria tutela, Infertur quarto, ad pęnam l. quiſquis C.ad l.Iuliam Maieſt. loquẽtis de filijs, quia compræhendit quoque filias pulchre Mart.Rot.*P*iſa.in deciſ.56. Infertur quinto, quod Emphyteuſis Eccleſiaſtica conceſsa pro ſe, & filijs intelligitur conceſsa etiam pro filiabus pulchre de *F*ranch.in deciſ.30.

Digitized by Google

COLLECT. 530.

Super cap. ad Apoſtolicam de Regularibus.

¶ Nullitatum profeſſionis.

HIc vnus nullitatis profeſſionis enumeratur caſus, nempe ſi intra annum probationis fieret itaque deciſum refert Mohedan. in deciſ. 1. de Regularibus. Verum aſſerens profeſſionem intra annum emiſſam eſſe nullam, aut Monaſterium eſſe ordinis Mendicantium ad effectum inualidandi profeſſionem id probare tenetur idem Mohedan. in deciſ. 3. eod. titul. & in ſimili allegans ſe non eſſe profeſſum probare debet Rot. diuerſ. in deciſ. 216. part. 2. Nec in dubio profeſſio præſumitnr Puteus in deciſ. 108. lib. 1. Secundo, pariter nulla cenſetur propter dementiam profitentis pulchre Rot. diuerſ. in deciſione 129. par. 1. Quæ deciſio tibi deſeruiet ad ornatum cap. ſicut il 1. de Regularibus, Tertio, ſi fieret poſt patratum delictum effugiendi cauſa Iudicium ſeculare de Franch. in deciſ. 109. Quarto, ſi fieret a laborãte morbo Gallico, vel alio contagioſo, illo tacito, intellige exiſtenti Summi Pontificis reſcripto, tunc enim non valet profeſſio Sayr. in deciſ. 31. de Regularibus. Quinto, ſi fieret in manibus carẽtis poteſtate incorporandi in Religionem, licet ſecus in manibus alicuius ſpecialiter ad hoc deputati Cappell. Tholoſ. in deciſione 442. Profeſſio vero an poſſit per teſtes probari videnda eſt pulcherrima deciſio de Franch. 483. quæ in affirma. decidit.

COLLECT. 531.

Super l. Deo nobis in fine C. de Epiſcopis, & Clericis.

¶ Mortis ciuilis & naturalis æquiparationis.

TEx. hic a DD. in quæſtione illa, quod mors ciuili æquiparatur naturali communiter allegatur, quamuis communis ſcribentium Cantilena ſit, vt non niſi in caſibus a Iure expreſſis, quam ego non ſequor. Ex quo Infertur primo, quod Clem. fin. de procurat. locum ſibi vendicat in vtraque morte Guid. Pap. in deciſ. 547. Infertur ſecundo, quod mors ciuilis, quę oritur ex Profeſſione in aliqua Religione facta æqui paratur naturali, quando Monaſterium non eſſet capax ſucceſſionis Seſſe Rot. Arago. in deciſ. 44. Infertur tertio, quod ſi a Patre duo fratres, tertio, ſi ſine liberis decedat ſubſtituti fuerint, & ſubſtitutorũ vnus perpetuo ad triremes condemnatur, fideicommiſſum integrum ad alterum, excluſo, condemnati Filio pertinent pulchre Maynard. Rot. Tholoſ. in deciſ. 80. lib. 5. Infertur quarto, quando condemnatus perpetuo ad triremes efficitur in ſucceſſibilis, & mortuus Maſtrill. Rot. Sicil. in deciſio. 167. Infertur quinto, quod vocatus in caſu mortis alicuius admittitur, illo ingrediente in Religionem, & intellige poſt naturalem Monaci mortem Seſſe Rot. Arag. in deciſ. 45. Infertur ſexto, ad conſuetudines Neapolitanas de morte loquentes, quia compræhendunt foriudicatum de Franch. in deciſ. 689. Infertur ſeptimo, quod quemadmodum mulieri competit repetitio dotis, mortuo Marito, ita, & illo deportato Caroc. in deci. 121. Infertur octauo, quod in fideicommiſſis mors naturalis eundem effectum habet, Maynar. in deciſ. 81. lib. 5. Infertur nono, in ſubdelegatione facta in ca-

in caſu longæ abſentię,quia verificatur in caſu mortis Ro.Aragon in deciſ.57.

COLLECT. 532.

Sup. c.cum in Iure Peritus de off.deleg.

¶ *L*itterarum Apoſtolicarum præſentationis.

DElegato non creditur, niſi præſentatis litteris ſuæ delegationis hoc dicit, & iuriſdictio ei nõ acquiritur niſi ex literarum præſentatione Ro.in dec. 241.487.& 459.in antiq. & 793.in nouis, ante vero illarum præſentationem nullam habet iuriſdictionẽ Gui.Pap.in dec.285.Ex quo infertur primo, quod exequutor debet eſſe certus de ſua iuriſdictione non quidem per exemplũ Ro. in dec.459.in Antiq. Infertur ſecundo, quod citatus a delegato ante exhibitionem literarum,niſi venerit, nõ efficitur contumax Ann.alleg.147.Infertur tertio, quod delegatus tenetur mittere tenorem delegationis in citatione Mynſing.cent.3.obſer.1.Cæterum limita primo,ſupradicta,ſi nõ opponatur,omnia .n. acta ante litterarum præſentationẽ facta valent Iaffre.in dec.32. *L*imita ſecundo,in exequutore,qui poteſt conferre antequam ſint præſentatæ litteræ ſecundum Bellam.in dec.359. & ſi contrarium tenuit Ro.in dec.455 in nouis; *L*imita tertio,quoad validitatem translationis penſionis factam coram iudice, in quo erant inſertæ litteræ poteſtatis translationis pẽſionis,licet non fuerint exhibitæ originales litteræ Achil.Graſ. in dec.2.de off. deleg. Vnum tandẽ ad hanc mat pertinens nota, quod citatio delegati,in qua non fuit inſertum originale reſcriptum non eſt poteſtas ad declarandum illum qui in canone excommunicationis inciderit Ann. allega. 24. ita deciſum aſſerens.

COLLECT. 533.

Super Auth.ad hæc C.de fid.inſtrum.

¶ Archiuij.

SCripturæ ex Archiuio deſumptæ plenam faciunt probationem hoc dicit Quod amplia procedere etiam in Archiuio Monaſterij Valaſc.in deciſio. 10.Verum limita primo,vt Archiuium non probet extra territorium,&perſonas non ſubditas Verall.in dec.42.par. 1. Sublimita hoc quinque modis per Seſſ. Rot Arago. in deciſ. 2. Limita ſecundo,ſi ſcriptura ex Archiuio nõ contineret Notarij ſubſcriptionem Caputaquen.in deciſ.41.par.1. Limita tertio, ſi in eo reperiantur ſcripturæ non authenticæ, tunc enim authoritas Archiuij non ſuffragatur Iaffred. in deciſ.17. Sublimita in ſumpto ex Regeſto Bullarum , quia in iudicio fidem facit Creſcent. in deciſ. 2. de fide inſtrumentorum.

COLLECT. 534.

Super l.ſi Titius ff. de verbor.oblig.

¶ Sponſionis, ſeu ſcommiſſæ.

MAt. ſponſionis, ſeu(vt vulgo dici ſolet)ſcommiſſæ hic tractatur, cum quo ſuper illarum prohibitione extat Bulla Gregorij XIII.& in Regno adeſt Pragmat.Fuit igitur primo dubitatum num conuentio facta ſuper ſententia certo modo ferenda valeat. negat.decidit Gaſpa.Theſſ.in dec.19.Fuit, & ſecundo , dubitatum num conuentio ſub aliquo futuro cõditionis euentu valeat affirmat. decidit de Franch. in deciſ.113.Tertio,num conuentio inter

ſocerum,&generum ſuper ſucceſſione dotis vxoris prægnantis, ad vltimum mortis ſtatum permanẽtis, per modum donationis,quę pariens moritur,&poſt eius mortem octimeſtris natus vixit per 28.dies,valeat Mart. in affirm. Rot.Piſan.decidiſse teſtatur in deciſ.55.

COLLECT. 535.

Super c.cum locum de ſponſalibus.

¶ Matrimonij metu contracti.

MAtrimonium metu contractum non valet, hoc dicit,quod limita per ſuperuenientem cohabitationem, quę metum purgat pręcedentem Maynar in dec.16.lib.1.quam nota tex.in c. ad id quod eo.tit. Sublimita durãte cauſa metus Ro. Piſan.in dec.64.vbi ponit caſum;Metus autem viro illatus an ſufficiat ad reſcindendum matrimonium affirm.Triuiſ.in deciſ.63.

COLLECT. 536.

Super l.generaliter C.de ſecundis nuptijs.

¶ Nuptiarum inceſtuoſorum.

NOta quod iſta l. habet locum etiã quando fuerunt contractæ inceſtuoſæ nuptiæ, & ratio videtur eſse, quia non debet eſse melioris conditionis ille, qui inceſtuoſas nuptias contraxit, illo qui legitimas nuptias celebrauit Verall.in deciſ.154.par.2.

COLLECT. 537.

Super l. non eo minus C.de Procuratoribus.

¶ Sentententiæ infantem latæ.

NOta quod iſta lex non habet locũ in infante, & ratio eſt quia cum eo non eſt iudicium cum careat omni ſenſu,& propterea neque in iudicio eſſe poteſt, ita deciſum refert Verall. in deciſ.153.par.2.

COLLECT. 538.

Super l.non ſine C.de bonis,quæ liberis.

¶ Vxoris appellatione,an veniat ſpõſa.

DIcta de vxore, in ſponſa locum ſibi vendicant, hoc dicit, Ex quo infertur primo, quod beneficium Authent. præſente C. vnde vir, & vxor, quemadmodum locum habet in vxore, ita pariter in ſponſa, licet contra Maynar.in dec.Rot.Tholoſ.96.lib.3. Infertur ſecundo, quod pœna intra annum luctus nubentium, etiam in ſponſa per verba de præſenti locum habet idem Maynard.in deciſ.96. eod. lib. Infertur tertio, quod vti duas accipiens vxores contrahit infamiam, ita & duas ſponſas Iaffred.in deciſ.21. Infertur quarto, quod pæna l. vnic. C. de raptu Virginum extenditur etiam contra rapientem ſponſam alterius Seſſe Rot. Aragon.in deciſ.95.Infertur quinto, quod ſponſalia libere contracta,&adinuicem per partes Iuramento firmata neceſſitant ad palam contrahendum Triuiſ.in dec.9.Infertur ſexto, quod ſponſo per verba de futuro competat ius accuſandi necem ſponſæ ſuę idem Triuiſ.Ro. Ven.dec.15. licet poſtmodum ad fiſci inſtantiam proceſſiſſe dicat;verum hoc limita in matre tutrice,quæ tranſijt ad ſecunda vota,ſiquidem propter hoc à tutela remouetur; Sed hoc non procedit in ſponſa Affl.dec.357.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 539.

Super c. cum cauſa de raptoribus.

¶ Raptus.

RAptus non dicitur vbi volens pro matrimonio abducitur, & ita deciſum refert March. in dec. 2. p. 1. Limita ſi eſſent inæquales ad matrimonium contrahendum Mart. Ro. Piſan. in dec. 19. Secundo nō dicitur raptor, quem virgo vltro ſequitur, quamuis eam ſtupret Sayr. in dec. 2. de raptoribus. Tertio abſque violentia, verum ſi preces, ac perſuaſiones præceſſerint dicitur Raptus Seſſe Rot. Aragon. in dec. 94. Datio aūt munerum num violētiæ locū obtineat, affir. Sayr. in dec. 2. eod. tit. Et num huius noſtri tex. diſpoſitio procedat neceſſe ſit, vt vere ſequatur contractus matrimonij? decidit affirm. Seſſe Rot. Arag. in dec. 96. Et ex quibus cauſis pęna raptus veniat minorāda, vide eundem dec. 97.

COLLECT. 540.

Super Concil. Trid. ſeſſ. 23. can. 6.

¶ Beneficij Eccleſiaſtici ad finem gaudendi clericali priuilegio.

STatuit hic Sancta Synodus, vt Clericus in minoribus conſtitutus nō gaudeat priuilegio, fori niſi beneficium Eccleſiaſticū habeat, aut clericalem habitum deferens alicui Eccleſiæ ex mandato Epiſcopi inſeruiat, vel in Seminario Clericorum, aut in aliqua ſcola, vel vniuerſitate de licentia Epiſcopi, quaſi in via ad maiores ordines ſuſcipiendos verſetur; Sed cum beneficiorum appellatione veniant nonnulla, propter quæ Clericus etiam fori priuilegio gaudeat ideo ea per viam Ampliationis hic ponere mihi peroptime viſum eſt, Et primo amplia, vt eo gaudeat habens penſionem, cum beneficij appellatione veniat Creſcen. in dec. 14. de ſent. & re iud. Amplia ſecundo, in habente fratantiā, cum beneficium etiam dicatur, & ita in Curia Arch. Neap. deciſum fuiſſe refero ego ipſe in dec. 7. Amplia tertio, in obtinente præſtimonium in titulum beneficij dari ſolitum Creſc. in dec. 8. de conceſſ. præb. Gam. in dec. 12 Amplia quarto, in præceptoria S. Ioannis Hieroſolymitani clerico ex gratia collata de Graſ. in dec. 9. de præbendis; Amplia quinto, in beneficio manuali idem in dec. 8. eo. tit. Amplia ſexto, in habente beneficij titulum, atq. poſſeſſionem ſi vero ſolū haberet titulū aliter dicendum, Maſtril. in dec. 113. Limita hoc niſi poſſeſſionē non fuiſſet adeptus propter intruſum, contra quem litem agit, vt declarauit ſacra congregatio; Amplia ſeptimo, in obtinente Hoſpitale, ſiquidē hoſpitale quando datur in titulū, etiam Eccleſiaſticum beneficium dicitur, Sayr. in dec. 1. de Religioſis domibus, quam not. ad tex. in Clem. per litteras de conceſſ. præben. Amplia octauo, & vltimo etiam ſi beneficium eſſet modici valoris, ita deciſum refero ego ipſe in d. deciſ. citata.

COLLECT. 541.

Super l. illicitas §. ne potentiores ff. de officio præſidis.

¶ Cautionis de non offendendo.

NOn alibi melius, quam hic ſedet mat. cautionis de non offendendo ideo ſuper ea nota ſex limitat. deciſas, in quibus a fideiuſſore pæna ruptæ pacis exigi nō poteſt; Et prima eſt quando offēſio eſſet verbalis in alterius perſonam, quam ex promittentibus Batz. Rot. Bonon. in deciſ. 131. Secunda, eſt in prouocato, qui poteſt impune prouocātem offendere etiam abſque incurſu

pœnæ

pœnæ de non offendendo,ac pacis ruptæ idem Cæſar Barz.in deciſ.133.Tertia, eſt ſi ex noua cauſa ſubſequeretur offenſio,cautio enim hæc eſt ſtricti Iuris,& non extenditur ad nouam cauſam de Benint.in deciſ.Rot.Bono.65.Quarto, non cenſetur rupta pax,& per conſequens eius exigi pęna non poteſt per illa verba *tu, è chi vuol dire che io habbi detto tal parole ſi mente per la gola, e lo ſoſtenerò con l'arme* Caualcan. in deciſ. 19 lib.5.Quinta eſt quando Pax non eſſet ratificata, quia tunc fideiuſſor non tenetur,quoniam tunc incipit obligari, cum ſequuta eſt ratificatio idē Caualc. in dec.22.eo.lib.Sexta, & vltima cauſa eſt in eo,qui carnaliter mulierem eius, cui promiſſa eſt fideiuſſio, cognouerit Robert.rer.Iudicat.lib.2.deciſ.16.

COLLECT. 542.

Super glo. in cap. fin. in verbo tertium de milite Vaſſall.

¶ Citatio quando requirat trinam monitionem.

TRina monitio requiritur quando tractatur de priuando quēpiā iure ſuo,h.d. Quod limita primo,in Principe, quia ſufficit vnica monitio, ſiue interpellatio ipſius ad priuādū Vaſſallum feudo Garz.in dec.54.Limita ſecundo, in caſu Mohed.in dec.2.de dol.&cōtu.

COLLECT. 543.

Super l.in eos ff.de Cuſtodia reorum.

¶ Aufugere tētantis a carceribus pęnę.

TEntans a carceribus aufugere puniri debet,h.d. pæna autem eſt arbitraria,vt fuit deciſū in Curia Archie. Neapol. teſte me ipſo in deciſ. 50. Vbi fuerunt condemnati ad remigandū per decennium in triremibus quidam carcerati pro ſola tentata,& non perfecta fractura.Quod amplia procedere ēt in eo, qui attentauit eximere aliquē a carceribus de Amat.Ro.March.in dec 103.Et de pęna eximētiū a carceribus,vide eundē in dec.104.Nunc uero limita,tex.noſtrū non procedere quando tentans nō eſſet conuictus, tunc .n. mitiori puniri debet pęna,vt(me iudice)fuit deciſum in eadem Curia Ego ipſe in dec.40. vbi cōdemnauimus in exilium per annum quendam qui per vnum teſtem de viſu imputabatur de fractura carceris.

COLLECT. 544.

Super Bulla Sixti V.de non receptandis Bannitis.

¶ Bannitorum receptationis.

PRohibet hic Summus Pōtifex ſub pęna excōicationis latæ ſententię, ipſo facto incurrenda Bannitorū receptionem, de qua re extant aliæ Bullæ, præſertim Gregor.xiij.quę incipit tāta fol 1294.in Bullario,& Sixti V.quæ incipit hoc noſtrum, fol.13.Tu vero illas limita,& primo quando Bānitus appellauit a Banno,durante .n. tempore appellationis non dicitur bannitus, ac deinde receptari poterit,quemadmodum nec occidi Viu.in deciſ.334.Limita ſecundo,vbi Banniti receptati eſſent cōiuncti, ſeu affines receptantibus Gram. in dec 28.&ratio eſſe poterit,quia prohibitio receptationis non compræhendit cōiunctos,Iaffre.in dec.15. quā not. ad l.1.&2.ff.de receptatoribus; Limita tertio, vt non incurrant in præfatam cenſuram ij qui dictos bannitos quo ad victum adiuuent in extrema neceſſitate Sayr.in deciſ.57.58.& 59.de ſententia excommunicationis,quas deciſ.nota

ad

Digitized by Google

ad ampliationem text.in cap. licet de ferijs; Limita quarto, vt nec pariter comprӕhendat illos, qui per ignorantiam receptauerint aliquos neſcientes eos eſſe bannitos Thoming. in deciſione 29.libro 1.quam nota ad ampliationem text.in cap. ignorantia de regulis iuris; Limita quinto, in dubitante quem eſſe famoſum Bannitum Sayr. in deciſ. 54.de ſententia excommunicationis; Limita ſexto, vt Prӕfatӕ Bullӕ comprӕhendant tantũ illos, qui directe, vel indirecte Bannitos adiuuant quoad delicta, quӕ exercent, non autem illos qui neque directe eos, vt tales adiuuant idẽ Sayr in dec.53.eodem tit. Limita ſeptimo, quoties huiuſmodi receptatio a perſonis Eccleſiaſticis eſſet coacte, & non voluntarie facta propter violentiam Bannitorum ad eo vt non poſſent illos expellere abſque ſui periculo Came. Imper.in verb. Bannitos: Limita octauo, in receptãtibus Bannitos animo exhibendi Curiӕ Iaffred.in deciſ.25.

COLLECT. 545.

In l. quicquid adſtringendӕ ff. de verbor. obligat.

¶ Extenſionis.

EXtenſio regulariter prohibetur, hoc dicit, Ex quo infertur primo ad deciſ Garz. 20. vbi mandatum de prouidendo alicui de beneficio in aliqua Eccleſia Ciuitatis puta Neap. non ſe extendit ad Cappellaniam Maioris Eccleſiӕ Cathedralis dictӕ Ciuitatis; Infertur ſecundo, ad deciſ. Rot.1. de filijs presbyterorum vbi extẽſio non habet locum in diſpenſatione; Infertur tertio, ad deciſ Garz.22. vbi facultas alicui Prӕlato cõceſſa ad beneficia, & prę ſtimonia non extenditur ad dignitates, niſi apponatur dictio, & ad alia quӕcũque, Infertur quarto, ad deciſ. eiuſdem 24. vbi prohibitio alienationis facta per teſtatores inter hӕredes non extẽditur ad bona poſtea quӕſita; Infertur quinto, ad deciſionem Iaffredi 506. vbi extenſio ceſſat in renunciatione vnde renunciatio Velleiani per Mulierem facta etiam cum iuramento non extenditur ad beneficium Authẽ. ſi qua mulier C. ad Velleianũ, Infertur ſexto, ad deciſ. eiuſdem Garz. 37. vbi aſſenſus prӕſtitus ſuper venditione feudalium facienda non extẽditur ad venditionem per prius factam; Infertur ſeptimo, ad deciſ. eiuſdem Garz.56 vbi gratia facta per (Bonӕ memoriӕ) Regem Catholicum huius Regni mulieribus Neapolitanis prӕſtando aſſenſum ſuper obligatione bonorum feudalium maritorum circa reſtitutionem earum dotium cum antefatis non extenditur ad ſubfeuda, quӕ a Barone tenentur immediate, & in capite; Infertur octauo, ad deciſ. Maynard.90.libro 2. vbi aſſenſus prӕſtitus a Rege ſuper obligatione bonorum non extenditur ad bona feudalia futura. Infertur nono, ad deciſionẽ Garz.66. vbi procurator conſtitutus, vt poſſit agere contra omnem perſonam, non extenditur, vt agere valeat contra vniuerſitatem; Infertur decimo, ad deciſ. eiuſdem Garz. 71. vbi facultas conceſſa marito a lege, vt valeat vxorem in adulterio deprӕhenſam occidere non extenditur vt poſſit ſecum adhibere ſocius; Infertur vndecimo, ad deciſionẽ Conſ. Ann.119.volum. 2. vbi ſententia non extenditur cum ſit ſtricti iuris, & in ea locum non habet argumentum a contrario ſenſu; Infertur duodecimo, ad deci. Garz.73. vbi diſpoſitio cap. Regni exprӕſumptuoſe de feudo loquens non extenditur ad ſubfeuda; Infertur decimotertio, ad deciſionẽ eiuſdem 81. vbi diſpoſitio cap. quanquam de vſuris pro-

Digitized by Google

prohibens vſurarium manifeſtum ſine cautione de vſuris reſtituendis teſtari non extenditur ad donationem cauſa mortis. Infertur decimoquarto ad deciſ. Rot. diuerſorum 30. par. 2. vbi renũciatio non extenditur cum ſit ſtricti Iuris, in qua non veniunt niſi expreſſa. Infertur decimoquinto, ad deciſ. Garz. 97. vbi licentia alicui conceſſa de intrando monaſterium non extenditur vltra vnam vicem, quam not. ad ampliationem l. boues §. hoc ſermone ff. de verborum ſignificat. Infertur decimoſexto, ad deciſionem Rot. diuerſorum 8. par. 2. vbi mandatum non extenditur cum ſit ſtricti iuris.

COLLECT. 546.

Super l. ſi ita ff. de auro legato.

¶ Teſtatoris verba ad tempus teſtamenti an referenda?

VErba teſtatoris debent referri ad tempus teſtamenti, hoc dicit, Ex quo Infertur primo, quod prohibitio facta per teſtatorem inter hæredes de nõ alienando bona extra familiam nõ habet locũ in bonis poſtea quæſitis, puta titulo emptionis Garz. in deciſio. 24. Infertur ſecundo, quod liberatio per teſtatorẽ ſuis debitoribus relicta intelligitur ad debita tempore teſtamenti exiſtentia tantum Coler. in deciſ. 91. Quã not. ad ornatum l. aurelio, §. fin. ff. de liberatione legata; Infertur tertio, quod vſufructu bonorũ legato nõ veniũt bona poſt teſtamentum quæſita, pulchre Theſſau. in deciſ. 168. Infertur quarto, quod ſi teſtator legauit domũ pro conſtruendo hoſpitali ſi contigerit illam alienare non extẽditur legatum ad aliã domum per ipſum emptam, Iaffred. in deciſ. 22. Nunc vero limita reg. tex. noſtri, & primo non procedere quando legatum eſt factum coniunctæ perſonæ, tunc enim ratione coniunctionis attendi debet tempus mortis, non autem teſtamenti, pulchre ac notabiliter Ioſeph *Lud.* in deciſ. Peruſin. 61. *L*imita ſecundo, quando contrarium colligeretur ex mente teſtatoris Monald. in conſ. deciſ. 25. & colligitur etiam ex verbis eiuſdẽ tex. noſtri ibi ſi aliud compræhenſum non eſſet; *L*imita tertio, quando legatũ eſſet factum vxori nõ quidem ſimplex, ſed in recompenſationem ſuarum dotium, tunc enim ex quo legatum nõ eſt gratuitum debet late interpretari, vt etiam compræhendatur tempus mortis Garz. in deciſ. 13.

COLLECT. 547.

Super l. Cicero ff. de pœnis.

¶ Priuilegiorum aſſaſſinij.

SEdet hic materia aſſaſſinij, apud vero Canoniſtas optime in c. prohumani de homicidio, in quo late ſcripſi; ſed ad hunc tex. not. deciſa priuilegia huius criminis, Et primum, quia committens homicidium cum qualitate aſſaſſinij non gaudet Eccleſiæ immunitate Peguer. in deciſ. 54. Quam opinionẽ nonnulla Tribunalia tenuerunt, prout Tholoſæ, vt teſtatur Cappel. Tholoſ. in deciſ. 329. vbi pariter declarat quis proprie dicatur aſſaſſinus ad interpretationem, tex. in cap. 1 de homicidio in 6. Lipſiæ vt refert Thoming in dec. 122. par. 2. Florentiæ, vt teſtatur Caual. in dec. 13. par. 5. *L*ituaniæ, vt refert Ruiz. eiuſdem Rot. Senator in deciſ. 49. num. 35. Et num hæc eadẽ concluſio procedat pariter in committente homicidiũ proditorium, decidit eadem Rot. Catalon penes Peguer. in dec. 30. homicida autem proditorius quis dicatur, vide de Franch. in deciſ. 713. Secundum Priuilegium, quia Clericus aſſaſſinus poteſt a Iudice ſeculari ipuniri Capyc. in dec. 112. quam not. ad limitationem tex. in

c. ſi

Digitized by Google

c. ſi diligenti de foro competenti, & vide etiam deciſ. Boerij 297. Tertium Priuilegium, quia in crimine aſſaſſinij punitur affectus, effectu non ſequuto Capyc in deciſio. 155. vbi pleniſſime aſſaſſinij materiā pertractat, quam etiam nota ad limitat. tex. in l. 1. §. hæc verba ff quod quiſque iuris. Quartum Priuilegium, quia diſpenſandi facultas ſuper irregularitate generaliter conceſſa ſuperioribus alicuius congregationis ad bigamiam, & aſſaſſinium non extenditur Sayr. in deciſ. 1. de homicidio. Quintum Priuilegium, quia diſpoſitio c. prohumani locum obtinet tam in mandante, quam mandatario Triuiſ. in deciſ. Rot. Vene. 18. par. 2. de præterito, quia tunc non, niſi pro hęreditarijs portionibus, de Franch. in deciſ. 203. quam not. ad ampliationē l. 3. ff. de alimentis legatis; Adde quintam, quia omnis fauor alimentorum verſatur in futuris, in præteritis vero ceſſat Iaffred. in deciſ. 29. Adde ſextam, quia alimenta præterita non debentur mulieri durante anno luctus, cum pro illorum præſtatione non interpellaſſet hęredem, ſecus in futuris Theſſ in deciſ. 44 quam nota ad tradita per DD. in l. diuortio ff. ſolut. matrim. Adde ſeptimā, de qua per Ioſeph. Lud. in dec. Peruſ. 102. vbi quoq; ponit differentiam inter alimenta debita iure actionis, & officio Iudicis.

COLLECT. 548.

Super l. de alimentis C. de tranſact.

¶ Alimentorum præteritorum, & futurorum diſcriminum.

HIc habetur differentia inter alimēta de præterito, & de futuro, vt ſcilicet in illis cadat trāſactio, in iſtis vero nequaquam, & ita deciſum refert Maynard. in deciſio. 91. par. 2. Nunc tu adde ſecundam differentiam, quia alimenta de futuro ſemper debentur, de prętérito vero non ita, quia illa tantum peti poſſunt, quæ actionis Iure, & non quę ex officio tantum Iudicis, Faber in deciſ. 20. C. de actionibus, & obligationibus, Adde tertiam, quia alimenta præterita officio Iudicis debita, & non petita non debentur, niſi æs alienum Alimentarius contraxerit, ſecus in futuris Affl. in deciſ 10. in fin. hinc fit, quod alimenta debita poſt litem motam iudicantur, vt alimenta futura, & propterea non compræhenduntur ſub prę fata diſpoſitione, de Franch. in deciſio. 605. Adde quartum, quia pro alimentis de futuro poteſt quilibet ex hæredibus inſolidum conueniri, ſecus pro alimētis

COLLECT. 549.

Super c. nemo, vbi Io. Andr. de ſimonia.

¶ Dicta in foro pænitentiali, an vim habeant in foro iudiciali.

DIcta in foro pęnitentiali non probant in foro iudiciali, hoc dicit, Ex quo infertur, quod Sacerdos confeſſarius poteſt de licentia confitentis, confeſſionem ipſam in iudicio reuelare, & in actis publicare, tamen non probat, ita Triuiſ. in deciſ. 3. Rot. Venet. Limita nunc, & primo in pęnitente, cui creditur contra confeſſarium ſi dicat reuelare ſuam confeſſionem abſque licentia, Faber in deciſ. 13. C. de Epiſc. & Cleric. Limita ſecundo, vt pariter dictum pænitentis faciat indicium ad torturam contra confeſſarium, vt fuit deciſum in Curia Archiepiſc. Neap (teſte me ipſo in deciſ. 79.) vbi fuit ſuſpenſus a cura per annum quidam Parochus, qui fuit inquiſitus, quod mulieres tentauerat ad turpia in actu confeſſionis cōtra quemplures ex eis deponebāt ſe fuiſſe tactu, & ſignis tentatas, Limita tertio, in caſu deciſ. Creſcen. 14. de probationibus, vbi fuit

Digitized by Google

fuit dictum, quod abſolutio etiam in foro contempto ad effectum validitatis gratiæ probatur per ſolum Pœnitendarium.

COLLECT. 550.

Super c.. 1. §. filia de ſucceſſ. feud.

¶ Fœmina, an ſit capax ſucceſſionis feudorum.

FIlia fœmina nō ſuccedit in feudo, hoc dicit. Quod amplia primo, ꝓcedere etiam in feudo nouo, in cuius inueſtitura eſſet dictum pro ſe, ſuiſq; hæredibus, verbum enim hæres ad ſolos maſculos pertinet Mynſing. cent. 5. obſer. 72. Amplia ſecundo, quoque in feudo francho, in quo nullum ſeruitiū eſt exhibendum Mohed. in deciſ. 5. in titu. de feudo, & quod dicatur feudum franchum, ponit Oſaſc. in deciſ. 163. non dicitur franchum, quando in eo ſeruitiū præſtatur, idem Oſaſc. in deciſ. 127. feudumque franchum non continetur in Iuramento fidelitatis Rot. diuerſ. in deciſ. 41. par. 1. Amplia tertio, vt neq; femina valeat, ſuccedere in feudo hæreditario antiquo, exiſtentibus agnatis nō hæredibus, licet fęmina ſit hæres, quia ſufficit agnatus fuiſſe primi acquirentis hęredes Mohed. in dec. 2. eod. tit. ſupra citat. ſiquidem in ſucceſſione feudi antiqui ſufficit quem fuiſſe hæredem primi inueſtiti idem in deciſ. 7. eod. tit. Amplia quarto, etiam in feudo empto, in quo (maſculis deficientibus) filia fæmina non ſuccedit Myn ſing. centu. 5. obſer. 73. Verum nūc hoc limita, quando feudum eſſet pro hæredibus maſculis, & fæminis quæſitum; illis enim deficientibus, ad feminas deuoluitur pulchre idem Mynſing. cent. 5. obſeru. 73.

COLLECT. 551.

Super Auth. ceſſante C. de legit. hæredib.

¶ Succeſsionis in ſtirpes, vel in capita.

SEdet in pn̄ti Auth mat. ſucceſſionis in ſtirpes, atq; in capita, & hoc dicit, nepotes quando cum Patruo concurrunt ſuccedunt in ſtirpes, nō autem in capita, & ita Rot. Rom. decidiſſe teſtatur Farinacc. in deciſ. 426. quod amplia etiam ſi Patruus, cum quo concurrunt filios haberet Ead. Rot. in deciſio. 440. Filij vero fratrum defunctorum, ſuccedunt in capita Ead. Rot. in deciſ. 394. quod ſecus eſſet exiſtente patruo (vt ſupra dixi) eſtque deciſ. Fabri 1. C. de legitim. hæredibus; Quod ampliatur procedere etiam in teſtamentaria diſpoſitione, quando ex teſtamento ad hæreditatem plures concurrunt Theſſ. qui ponit etiam exemplum in deciſio. 162. etiam ampliatur hæc regula quoties Nepotes fuerint ſubſtituti nominibus proprijs exepræſſis cum fratre teſtatoris, quia omnes dicti ſubſtituti ſuccedunt in capita, pulchre Afflict. in deciſ. 309.

COLLECT. 552.

Super Rub. ff. ad l. Corneliam de falſis.

¶ Subornationis teſtium.

SOlent in hac Rub. DD. ſubornationis, ſeu inſtructionis teſtium mat. tractare, Et propterea circa eam fuit Primo dubitatum num iſta qualitas inſtructionis, & ſubornationis aliorum teſtium repellat inſtructorem a teſtimonio, deciſum affirm. Mart. Rot. Piſan. in deciſ. 117. Dubitatum ſecundo, an dicta qualitas probetur per teſtes de auditu, affirmat. Puteus in deciſio. 476. lib. 2.

Digitized by Google

lib.2 Tertio num teſtes ſubornati probent, decid.negat Rot.in deciſio. 234. vbi ponit,ex quibus dicantur ſubornati. Quarto, & vltimo dubitatum fuit, quæ ſit pęna teſtium ſubornatorum, Gaſpar Theſſau.in deciſ.15.par.1.falſitatis deciſum refert.

COLLECT. 553.

Super Bulla Pÿ V. ſuper Priuilegio fabrica S. Petri.

¶ Fabricæ S.Petri.

DIſpoſuit Sanctiſſimus Pontifex per præſentem Bullam, quod medietas relictorum Piorum per triennium non exactorum applicetur Reuerendæ Fabricæ Sancti Petri: Cuius occaſione congruum mihi viſum fuit referre, quæ dicentur legata, ſeu relicta pia,& ſic in eis locum habeat huius Fabricæ Beneficium, Et dicas primo, quod relictum cõfeſſario dicitur pium Anto. Faber in deciſio.38.C. de Sacroſanctis Eccleſijs. Secundo legatum conſanguineo Pauperi pro anima, Caroc. in deciſio. 123. Tertio legatum Puellæ pro dote in neceſſitate conſtitutæ Boer.in deciſio. 94. Quarto relictum pro incertis, & male ablatis Caroc. in deciſio. 7. Quinto legatum pro imagine alicuius Sancti depingenda Iaffred.in deciſio.21.Sexto relictum,de quo per de Franch.in deciſ.565. Septimo legatum pro monaſterio conſtruendo Farinac.in dec.126.Octauo relictum Pijs locis Cæſar de Graſſ. in deciſ.5. de teſtamentis. Nono,& vltimo legatum pro anima teſtatoris dicitur etiam pium Maynard.in deciſ.91.lib.3.

COLLECT. 554.

Super c.nobis de iurepatron.

¶Alimentorum patronis pręſtandorũ.

CVm hoc,c.duo contineat capita, &quia de primo ſuperius dictum eſt, nunc de ſecundo videre propoſui, &h.d.Patronus ad inopiam vergens ab Eccleſia eſt alimentandus, Verum amplia hoc,& primo etiam ſi ius patronatus alteri donauerit Mart.Ro.Piſ.in deciſ.41.Amplia ſecundo,vt Eccleſia ex iure gratitudinis patronum indigentem alere teneatur Caſſa.in dec.3.de iurepatronatus;Amplia tertio, vt ius iſtud alimentandi tranſeat ad quemcunq.tranſit ius patronatus,Put.in deciſ 90.lib.2. Nũc vero limita,vt patronus inops veniat alimẽtãdus ꝑ ſtatu nobilitatis,quapropter ſi ex arte,quam nouit,& bonis ſuis põt ſe alere nõ tenetur Eccleſia eũ alimentare pro nobilitatis ſtatu, pulchre Rot.(teſte Farinac.)in deci.594.

COLLECT. 555.

Super c.laudabilem de frigidis, & maleficiatis.

¶ Matrimonij ſeparationis.

SI de impotentia coeundi conſtet, ſtatim matrimoniũ ſeparatur, alias cohabitabunt coniuges per triennium, h.d.& ita deciſum Rot.Collect. a Farinac.in dec.273.281.284 Cappel. Thol. dec.350.Farinac.in dec.129.Ex quo infertur,quod ſpadones,qui virgã erigere poſſint,&ſemen intra vas dimittere poſſunt matrimonium cõtrahere poſſunt, ſecus vero ſi virgam antique nequeũt, & ſemen intra vas eijcere, vt decidit Sayr.in deciſio.3.de frigidis, & maleficiatis. Nunc vero amplia tex. & primo,

Digitized by Google

mo, vt ſeparatus ab vxore ob coeundi impotentiam poſſit ad ſacros ordines promoueri.idem Sayr.in deciſio.2.eod. titu.Amplia ſecundo, vt diuortium ob coeundi impotentiam ante triennalem cohabitationem fieri nequeat, & matrimonium eum ſecundo ante factum non valeat, idem Sayr.in deciſ.1. eo.tit. Amplia tertio, vt vitio frigiditatis, & impotentiæ non probato,& altero con iuge negante,ſeruanda ſit huius tex. noſtri diſpoſitio,quæ exigit,vt a principo impotentia ſit apparens Rot. Collect.à Farinacc.in deciſio. 266. Ampla quarto, vt impotentia coeundi ſit impedimentum etiam dirimens matrimoniũ, Sayr.in deciſ.4 eod.tit.Amplia quinto, vt ſeparato matrimonio ob impotentiam veniunt reſtituenda iocalia, cæteraque donata per ſponſum,eiuſque cõſanguineos, Caualc.in deciſ.18.Limita modo, & primo, quando orta controuerſia ſuper impotentia maritus confiteretur adulterium, tunc enim matrimonium ſeparare nequit,Rot. collect. à Farinacc.in deciſ.276. Limita ſecundo, vt credatur viro aſſerenti ſe cognouiſſe vxore licet ipſa contradicat, Rot. in deciſ.281.

COLLECT. 556.

Super l. pro hærede §. Papinianus ff. de acquiren.hæreditate.

¶ Hęreditas ex quibus adita cenſeatur.

QVando aliquid fieri nõ poteſt citra nomen, & ius hæredis, illud faciens hęreditatem adire cẽſetur,hoc dicit,Ex quo infertur primo, quod poſſidens bona hęreditaria,ſi habilis ad ſuccedendum ſit, cenſetur hæreditatem addire,Faber in deciſio.1.C. de repudiand. hæreditate. Infertur ſecundo, ad ſoluentem hæreditatis debitum,qui pariter adire cenſetur,Maynard.in deciſio.23.lib.2.Infertur tertio, quod ille, qui hæreditatem, aut portionem hæreditariam alteri ceſſit, poteſt a creditoribus hæreditariis tamquã hęres conueniri,Ant.Faber in deci.20. C.de iure deliberand. Infertur quarto, quod in dubio præſumitur additio, idẽ Fab.in deciſ.3. C.de repudiand.hæred. Abſtentio enim ſeu repudiatio non inducitur niſi verbis expræſſis,idem Fab. in deciſ.18.C eod.titu.Infertur quinto, quod adire cenſetur quis hæreditatem adimplendo factum defuncti; Id vero citra nomen, & hæredis ius fieri minime poterit,pulchre Rot.Collect.à Farinacc.in deciſ.393.Infertur ſexto, quod habens mandatum pręſumptum ad explicandos illos actus,qui fieri non poſſunt circa nomen, & ius hæredis hæreditatem adire cenſetur, Eadem Rot.in deciſ. 344. Sed non cenſetur adire per ſolam inuentarij confectionem Franc. Marc.in deciſio.29.part.1. Item neque per venditionem rerum hæreditariarum,præſertim ſi hæreditas eſſet damnoſa,de Franch.in deciſi.80. Item non inducitur aditio per quemcunque actũ exiſtente proteſtatione per hæredem inſtitutum facta, Verall.in deciſi. 64 par.2.Item filius poſſidens bona paterna pro matris dote Faber in deciſio. 9. C. de repudiand. hæred. Item ex ſola aduerſarij confeſſione hæreditas adita non cenſetur,idem Faber in deci.7.eo. tit.Item nec per quærelam de eſpilata hæreditatem idem Faber in deciſ. 14. eod. tit. Item nec per venditionem bonorum Mart. Rot. Piſan. in deciſ. 133. Duo tamen pro huius mat.ornamento nota,& primo, quod quando actus ab eo, qui hæres eſſe potuit habet reſpectum ad propriũ factũ,& ad hæreditariũ, tũc in ipſo dubio nomine proprio factum cenſetur Rot.diuerſ.in deciſio. 365. part.1.Secundo,& vltimo nota, quod

quod hæreditatis aditio probatur verbis enunciatiuis Ead.Rot.in deciſ. 362. par. 1.

COLLECT. 557.

Super §.mitiores in Authen.de nuptijs.

¶ Sæuitiæ.

PRopter mariti ſæuitiam matrimoniũ quoad thorũ ſeparari poteſt, hoc dicit, Quod amplia primo, ſiue agatur de ſola verborum ſęuitia, ſiue etiam verborum ob capitale viri odiũ, & vitæ inſidias Rodriquez in deciſ. 31. Amplia ſecundo, etiam ſi mulier ſui culpa in tale inciderit odium Triuiſ. in dec. 45. Amplia tertio, etiam ſi maritus cautionẽ de nõ offendendo mulierem præſtare vellet Franc. Marc. in deciſ. 738. par. 2. quam not. ad limitationem tex. in c. tranſmiſſa, & c. literas de reſtitutione ſpoliatorum. Amplia quarto, vt matrimonio ob ſeuitiam ſeparato dos ſit reſtituenda de Franch. in deciſ. 244. Amplia quinto, vt pariter teneatur maritus ſeuus præſtare alimenta vxori extra domum habitanti Peguer. in deciſ. 20. Amplia ſexto, vt veniat pariter reſtituenda donatio propter nuptias, Theſſ. in deciſ. 130. Amplia ſeptimo, vt ad reſtitutionem paraphernaliũ teneatur Rot. Rom. Colleſt. a Farinac. in deciſ. 279. Amplia octauo, vt ſeuitia viri perpetuo duratura cauſam dat diuortio perpetuo Sayr. in deciſ. 4. in tit. de diuortijs; Pro coronide tamen nota quod vt ſit ſufficiens ſeuitia ad matrimonium ſeparandum Iudicis relinquitur arbitrio, vt Rot. Rom. Colleſt. a Farinac. teſtatur deciſum in deciſ. 278.

COLLECT. 558.

Super Concil. Trident. ſeſſ. 22. can. 6.

¶ Commutationis vltimarũ voluntatũ.

DEcreuit hic Sancta Synodus Epiſcopum tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatum poſſe vltimas defunctorum voluntates commutare, de qua mat. habetur de iure ciu. in l. legatum ff. de adminiſtratione Ciuitatis, de iure Canon. in clement. quia contingit de Religioſis domibus; Sed non recedendo a verbis Concilij inter iuſtas cauſas connumeratur prima ſi vſus legatus non poteſt impleri, tunc enim Epiſcopus poterit cõmutare quęcunque legata pia in alios pios vſus, ita pulchre decidit Guid. Pap. in deciſ. 556. Secunda cauſa eſt quando teſtatoris voluntas nondum exequuta fuit, quia illam nedum Epiſcopus, verumetiam eius Vicarius alterare poteſt Rot. diuerſ. in deciſ. 1522. lib. 3. Tertia cauſa quando pecunia legata ad illum vſum nõ ſufficeret, quia in alium vſum conuerti poteſt, Kopp. in deciſ. 91. Quarta, inter cauſas etiã iuſtas hæc connumerari poteſt, ſcilicet, vt Epiſcopus pro vna vice tantum poſſit de cõſẽſu Patroni ad iuſpatron. non habentem requiſita per fundatorẽ adiecta inſtituere Creſcent. in deciſ. 7. de Iure patronat. Licet hæc deciſio hodie non procedat, quia Concil. Tridẽt. ſeſſ. 25. can. 5. de refor. totum cõtrrariũ ſtatuit, dicens Epiſcopum nõ poſſe tollere qualitates in beneficiorum fundatione appoſitas, nec etiam de conſenſu Patroni, vt etiam cenſuit Sacra congregatio. Quinta cauſa eſt, vt Epiſcopus redditus cuiuſdam cappellæ pro Miſſis celebrandis deputatos in paramentorũ emptionem pro vna vice tantum conuertere poſſit, & ita Curiam Archie-

piſcop.Neap.deciſiſſe, refero ego ipſe in deciſio.24.Sexta,& vltima cauſa poterit eſſe, ſi Monaſterium in certo loco teſtatoris iuſſu conſtrui non poteſt, Epiſcopus enim tunc, vt alibi id conſtatur efficere poteſt *Farinacc.* in deciſ.126.

COLLECT. 559.

Super c.de cauſis §.1. de officio delegati.

¶ Pœnæ arbitrariæ.

VBi certa pæna per ius ſtatuta non eſt, iudex imponit arbitrariam, hoc dicit, cuius tex. occaſione omnes caſus in quauis pæna arbitraria Iudicis infligenda alicui venit, reportare operæpretium duxi, Et primo ſpolians mortuum iam ſepultum Mart.Rot.Piſan.in deciſ.173.Secundo Officialis, officij prætextu carnaliter mulierem cognoſcens,Maſtrill in deciſ.191. Tertio ille qui in via,&ſtrata,publica aliquam amplectitur puellam inuitam, & acclamantem, illius pudicitiam attentando Peguer.in deciſio. 7. Quarto, falſificans ſigillum Principis Afflict.in deciſio. 21. Quinto, ſcribens litteras ſub nomine Regis, eius ſignaturam contrafaciens, & Secretarii manum, Peguer.in deciſio.80. Sexto oſculans Virginem Afflictus in deciſio.276.Sed hodie oſculantes mulieres, tam in Ciuitate Neap.quam in toto Regno pæna mortis naturalis irremiſſibiliter puniẽdi ſunt,& ſtatim tribus tranſactis menſibus foriudicari bannirique poſſunt, & debent, nulla quidem aliqua dilatione expectata,ita Pragmat.1.de oſculantibus mulieres, & ita deciſiſſe Regiam Audientiam Apuliæ refert Viu. in deciſio.117. Septimo ille, qui ignarus inuenit famoſum libellum, ſtatimque illum non corruperit,imo aliis publicauerit,Peguer.in deciſio. 77. Octauo committens homicidium animo deliberato, verum in alterius perſonam, quam nocere volebat Theſſaur. in deciſio.243. Nono facientes reſiſtentiam Officialibus Peguer.in deciſio.59. Grauis tamen controuerſia eſt an licitum ſit Officiales reſiſtentes occidere, vide tamen pro nunc Gramm.in deciſio.37. & Boer.in deciſio.108. Decimo, frangens exilii fines, Peguer in deciſio.41. Vndecimo,receptator rei ſubtractæ Peguer.in deciſio.25.Duodecimo, vſurarii,idem Peguer.in deciſio.31.Decimotertio homicidium ſequutum ex vulneribus in rixa illatis idem Peguer. in deciſ.14.Decimoquarto Ambigeus, idem Peguer.in deciſ.29.Decimoquinto,iudex omittens acta conſcribere Mynſinger.cent.1.obſer 11.Et debent ſcribi per Notarium,alias non valent Viu. in deciſ.39 Decimoſexto percutiens aliquẽ alapa, & manu aperta Gramm. in deciſio.14.Viu.in deciſio.46. Et quid de percutiente cum baculo Theſſaur.in deciſio.224.Decimoſeptimo Parochus cuius culpa ſine ſacramento quis moritur Sayrus in deciſio.3.de pænis. Decimooctauo vxor adultera,quæ ſolũ conſenſum,& voluntatem præſtitit adultero in homicidio in perſonam mariti per eundem commiſſo,Peguer.in deciſ.84. Pro ornamento tandem omnium prædictorum animaduertas, quod arbitriũ a lege Iudici conceſſum extendi poteſt vſq; ad mortẽ naturalem in atrocioribus delictis,idem pulchre Peguer.in d.deciſ.84. quam deciſ. not. ad limitat. Gloſſ. celebris in §. fin. inſtit. de iniur.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 560.

Super l.Liberorum ff.de verbor. ſignific.

¶ Filiorum appellatione Nepotes continentur.

FIliorum appellatione Nepotes continentur,h.d.Quod limita primo, quando alteri præiudicium fieret, tunc enim nepotes non veniunt filiorum nomine Peguer.in dec.161.*L*imita ſecundo, vt in caſu quo veniunt id fiat non ex propria vocabuli ſignificatione, ſed ex interpretatione Iaffred.in dec.22.Et quando filiorum appellatione veniant Nepotes,vide Ioſeph.Seſſe Ro.Arag.in dec.43.& eundem in dec.64. & Viu.in dec.511.& eundem in deciſ.63.

COLLECT. 561.

In l.pœnam,C.de pœnis.

¶ Mutationis pœnarum.

IVdex pęnam a l. indictam reuocare minime poteſt,h.d.Quod limita primo,in exequutione ſub pęna bãni,quia transfertur in hæredes, mutato tamen banno in pęnam pecuniariam,Mynſin. cent.2.obſer.11.Limita ſecundo, in capitulo(ſede vacante) quod põt pęnam ab Epiſcopo inflictam cõmutare,prout iudicauit Cur.Arch.Neap.quę commutauit pęnam carceris ad decemnium in pœnã monaſterij,ipſemet in dec.eiuſd. Curiæ 49. Limita tertio, iuſta exiſtente cauſa,tunc.n.iudex pœnam alterare poterit,quod procedit etiam ſi cauſam nõ exprimat Mynſin.cent.2.obſer.3.*L*imita quarto de Iure Regni noſtri, quo pęna corporis afflictiua poteſt moderari, componi,aut commutari in pecuniam (conſulto tamen Prorege) Viu. in dec. 350.& extat Pragmat.6.in 3.caſu in tit. de offic.iudic.fol.183.*L*imita quinto,qñ pœna exequutioni mãdari minime poteſt in delinquentis perſonam, tunc licito iure in aliam commutari poterit, Gram.in dec.90 vbi ponit caſum.*L*imita ſexto,per Reg.illam, quod qui non habet in ære debet luere in corpus, & ſic pęna pecuniaria in corporalem cõmutatur de Franch.in deci.358.*L*imita ſeptimo,in caſu Affl.in dec.287.*S*ublimita tamen pręfatas limitationes, vt nõ liceat Iudici, niſi ſemel commutare, & ſic non poterit iudex poſt conuerſam pęnam pecuniariam in corporalẽ, pœnam pecuniariam exequi,& corporalẽ dimittere, pulchre *P*eguer.in deciſ.91.

COLLECT. 562.

Super c.ſignificatum de præbendis.

¶ Cappellani, & Cappellaniæ.

CAppellani, & Cappellaniæ mat. hic peroptime ſedet, ſed circa eã de pluribus poſſet dubitari, Et primo num ſit Eccleſiaſticum beneficium? & fuit deciſum minime, ſi in eius fundatione Epiſcopi non interuenit authoritas,alias,vero ſecus,pulchre Gui.Pap.in dec.187.Secundo,nũ Cappellanus tempore præſentationis neceſſe ſit,vt actu ſit ſacerdos Ro.Collect.a Farinac.in deciſ.570.decidit affir.præſertim vbi teſtator vſus his verbis fuerit volo,quod Sacerdos teneatur ſingulis hebdom. tres Miſſas celebrare.Tertio nũ Cappellani triremium poſſint ab Epiſcopo viſitari? deciſ.affir.Sayr.in dec.1.de clericis Peregrinis ſi exempti non fuerint,alias ſecus. Quarto num habens Cappellaniã cum onere celebrãdi Miſsam, teneatur illam per alios celebrari facere infirmitatis tempore decidit affirm.Thoming. Rot.*L*ypſien.in deciſ.121.par.3.

S 2 COL-

COLLECT. 563.
Super l. ſi barſatoram C. de fideiuſſoribus.

¶ Armorum aſportationis.

EXpeditur iſta lex per DD. in quęſtione illa quod ſi ſtatutum puniat inuentum cum armis, non dicitur quis inuentus, niſi ſit captus, & appræhenſus, quod limita ſi ſtatutum prohibet vſum armorum tantum, quia non incidit in pænam ſtatuti ille, qui legitimis probationibus conuincitur arma portaſſe Peguer. in deciſ. 55.

COLLECT. 564.
Super cap. duobus de ſententia, & re iudicata.

¶ Matrimonij priuilegiorum.

REtulit hic Sũmus Pontifex vnum Matrimonij Priuilegium nempe quod duobus Iudicibus diuerſas proferentibus ſententias tenet ſentenia pro reo quod fallit in tribus caſibus ibi poſitis, inter quos enumeratur matrimonium; Tu vero adde alios deciſos, Et primum, quia in dubio pro matrimonij validitate præſumitur Triuiſ. in deciſ. 28. par. 1. Secundum, quia dolus dans cauſam matrimonio ipſum non vitiat Marc. in deciſ. 755. & ſic in alijs contractibus ſit ſecus vt probatur in l. & elegãter ff. de dolo. Tertium Priuilegium, quia in cauſa matrimoniali Iuramentũ ſuppletoriũ niſi ſit pluſquam ſemiplene probatum nõ defertur Creſcent. in deciſ. 23. de probat. & quando locum habeat, tradit Franciſ. Mar. in deciſione. 753. p. 2. Quartum, quia poſt publicationem, & didicita teſtificata teſtes produci poſſunt Franciſc. Marc. in deciſione 752. quam not. ad limit. tex. in c. fraternitatis de teſtibus. Quintum, quia in cauſa matrimoniali non cõcluditur, quemadmoum in cauſa criminali Faber in deciſ. 5. C. de probationibus. Sextum, quia pro matrimonij ſacramento nihil exigi poteſt Franc. Marc. in deciſ. 756. par. 2. Septimum, quia in cauſa matrimoniali parentes ad teſtificandum admittuntur Triuiſ. in deciſ. 10. par. 1. & ſic deciſus eſt tex. in c. videtur qui matrimonium accuſare poſſunt, & hanc deciſ. not. ad limitat. l. parentes C de teſtibus, Sed limita quando eſſet diſparitas inter coniuges, quia tunc parentes non admittuntur pulchre Franci. Marc. in deciſ. 750. par. 2. quam not. ad ornatum ca. ſuper eo de teſtibus. Octauum Priuilegium, quia ſententia in cauſa matrimoniali non tranſit in rem iudicatam Maynard. in deciſ. 22. lib. 2. Nonum, quia excummunicatus matrimonium contrahere poteſt Franciſ. Marc. in deciſ. 426. p. 2. quã not. ad ampliat. c. ſi vere de ſent. excummun. & facit deciſio Viu. 96. Sed amplia vt poſſit exigere & reddere debitum Franc. Marc. in deciſ. 735. par. 2. Decimum, quia, quamuis lite pendente litigioſi vitium contrahatur, tamen non ſic in cauſa matrimoniali idem in deciſ. 713. ead par. Vndecimum, quia teſtes in cauſa matrimoniali ſine partis citatione examinari poſſunt, Verall. in deciſ. 206. par. 2. quam not. ad limit. cap. 2. de teſtibus. Duodecimum, quia ad probandum matrimonium admittuntur teſtes inhabiles puta pauperes, mulieres & hi ſimiles idem Verall. in deci. 205. par. 2. quam not. ad limitationẽ l. 2. ff. de teſtibus, Decimum tertium Priuilegium quia fama in cauſa matrimoniali plenã facit probationem Caputaquen. in deciſ. 203. part. 2. quam not. ad limit. l. 3. §. eiuſdem ff. eo. tit. Decimumquartum Priuilegiũ, quia Puella minor in cauſa matrimoniali poteſt eſſe in Iudicio Franc. Marc. in deciſione 695.

Digitized by Google

ſione 695. quam not. ad limitationem ca. mulieres de iudicijs in 6. Decimum quintum, quia exiſtens in articulo mortis matrimoniũ contrahere poteſt idem in deciſ.684. par.2. Decimum ſextum, quia liberi per matrimonium legitimãtur Fran. Marc.in deciſ.684. quam nota ad ornatum.c. tanta, qui filij ſint legitimi, Decimum ſeptimum, quia confeſſio coniugum probat matrimonium quando pro ipſo facit, ſecus vero quando eſſet contra matrimonium Verall. in deciſ. 194. par. 1. Franc. Marc.in deciſ.731.par.2.

COLLECT. 565.

In l.vnũ ex familia §.penult.ff.de leg.2.

¶ Fideicommiſſi.

VErba fideicommiſſi licet ſint defectiua, attamen ſubſiſtit fideicommiſſum ſi ex mente diſponẽtis colligatur, h.d. Hunc textum ante oculos ſemper habendum ſcribit Curtius Iun.cõſ. 121.ſub num.13.ac ſub num.17.vt propterea limitetur cõcluſio ſimpliciter facta per Oldrad.conſ.21. quam alij multi quoque ſimpliciter loquentes, ſequũtur vt fidei commiſſum videatur ceſſare, quoties ſit ſcriptum cum clauſula ſi ſine filijs deceſſerit, & ille grauatus obierit relictis filijs, Nam ex verbis huius textus probatur quod quatenus vera eſſet prædicta rigoroſa opinio, attamen limitetur non procedere ſi ex alijs verbis eiuſdem ſcripturæ coniecturali poſſit mentem diſponentis fuiſſe non extingui fideicõmiſſum, ſed repetitam conditionem in Nepote vt deciſum refert Guid.Pap.deci. 31. & deciſum per Caualc. in Rot.Fiuizana apparet in deciſ.17 p.3. vbi etiam refert multas aliorum Tribunalium, maxime Rot. Rom. deciſiones, & omnino veram eſſe hanc reſtrictionem defendit præfatus Curt. Iun.adducto conſ.a num.11. & expreſſius num. 15. de qua concluſione tanquam veriſſima, atque in tribunalibus recepta nullatenus eſt dubitandum; maxime quod licet a multis credatur fideicommiſſum in aliquibus particularibus cenſeri odioſum, attamẽ certi Iuris eſt ſui natura eſſe fauorabile, ſaltem reſpectu cognitionis ſi ſit extinctum, vel duret vt tunc dicatur fauorabile, & propterea ſit reſpondendum pro validitate concludit Raud. deciſ. Piſan. 28. nu.25.cum ſeq. probatque text.expreſſus in l.cogi, verſ.in ambiguis tamen ff. ad trebell.

Et propterea ſi dicta conditio eſt appoſita ad fauorem familiæ ipſius diſponentis vt bona in ea conſeruentur, omnium eſt deciſio repetitam cenſeri in Nepote, & ſucceſſoribus nec ſolũ ſi expreſſis verbis id conſtet, verum etiam ſi coniecturis tantũ colligatur intentio, vt bona conſeruentur in familia, & potiſſima coniectura erit, ſi fuerit facta ad fauorem maſculorum, expreſſio enim Maſculinitatis operatur eiudentẽ præſumptionẽ oſtendentem mentem diſponentis eſſe, vt bona conſeruentur familia; vt reſoluit ead.deciſ. *Fiuizana*, & Surdus conſ.241.nu.11.vol.2.

Ita etiam ſi in alia ſequenti ſubſtitutione ſit hæc cõditio explicata amplioribus verbis illis ſcilicet, aut ſimilibus, ſi ipſe, vel eius filij, & deſcendẽtes deceſſerint ſine filijs, vt quemadmodum in illa appoſuit cõditionem iſtam non ſolum cũ moreretur ſubſtitutus, ſed eius filij ſine liberis ita intelligatur ſine dubio appoſuiſſe in præcedenti ſubſtitutione & vocaſſe ſubſtitutum non ſolũ cum ipſe ſubſtitutus, ſed eius filij interirent abſque liberis ex traditis in deciſ. Piſa. Raudenſis 31.verſ. quinto ſub nu. 240.& de hoc caſu nullatenus eſt dubi

Digitized by Google

tandum quia aperte conſtat potius ex errore Notarij, quam ex induſtria diſponentis ommiſſam repetitionem illorum verborum, aut ſi eius filij decederent &c.

Ita etiam declaretur ex verbis deinde poſitis in alio contractu inter viuos, aut etiam teſtamento facto ab eodem diſponente, ac propterea ſi ex verbis in eo appoſitis coniecturali poſſit intẽtionem diſponentis fuiſſe, vt hæc clauſula ſic ſimpliciter poſita in iſto primo contractu inter viuos, ſeu teſtamento cenſeatur adiecta nõ ſolum reſpectu ipſius inſtituti, ſed eius filiorum, & deſcẽdentium, tunc ſine dubio non expiret fideicommiſſum licet filius mortuus ſit cũ filijs, prout notabiliter decidit Caſtren. in ſuo conſ. 343. verſ. item ex verbis ſub nu. 2. vol. 1.

Imo iſtud etiam procedat, ſi ex ſcriptura alterius nempe hęredis, vel donatarij appareat aliquid ex quo colligatur mentem, & voluntatem diſponentis ita fuiſſe. Quod nota verũ eſſe etiam ſi dictus hęres, vel donatarius ſe referret ad teſtamẽtum, vel donationem diſponentis ex Peregr. deciſ. & rationibus Pariſij in ſuo ſolẽni cõſ. 75. verſ. per quę verba ſub nu. 50. vol. 2.

Quin ſi fideicõmiſſum iam eſſet extinctum, aut falſo allegatum, ſi tamen aſſertio, & confeſſio ab aliquo facta inſinuaret contrarium, vtique pręiudicaret ſibi & ſucceſſoribus, ac propterea valere fideicommiſſum ſcribit de Ponte deciſ. 39. a num. 44. & Barzius notabiliter deciſ. Bonon. 5. a num. 15. vbi loquitur etiam in confeſſione facta in allegationibus Iuris, ergo multo magis in aliquo actu cui fuit appoſitũ Iuramentum pro obſeruantia.

Eiuſmodi autem conditionem ſi deceſſerint ſine filiis certi Iuris eſt non excludere ſubſtitutum, ſi vltimus ingrediatur Monaſterium, in caſibus tamen in quibus Monaſterium non haberetur loco filii, puta cum teſtator non tantũ ſimpliciter expreſſit filios, ſed cum aliqua adiectione ex qua colligatur illius mentem fuiſſe de filiis veris, ac per naturam ſenſiſſe; ſcilicet cum dixit de filiis ex proprio corpore deſcendentibus, vel de filiis legitimis, & naturalibus, vel ex legitimo Matrimonio iuxta deciſio. Boer. 354. a nu. 4. & alteram Aragoniæ recollectam per Seſſe 45 num. 42. late Hier. de Cæuall. quæſt. comm. contra comm. 193. ſub nu. 2. & ratio eſt vt præfati dicunt, quia per hæc verba teſtator intellexit ſolummodo de filiis veris, nõ fictis, vt eſt Monaſterium, ex qua ratione decidendus ſine dubio venit conſimilis caſus cum teſtator prohibuit alienationem ad fauorem deſcendentium, nam quia tunc vltimis ex deſcendentibus poteſt alienare ex deci. Io. Frãciſ. de Ponte 39. num. 14. illud idem dicendũ erit ſi præfatus vltimus deſcendes ingreſſus fuerit Religionem, quia illius Pater tunc poterit alienare cum teſtator intellexerit iuxta prædicta de deſcendentibus, veris & conſequẽter non de monaſterio, & propterea dicatur extinctum vinculum quod appoſitum ad fauorem filiorum, & deſcendentium per naturam intelligitur ex prædictis, & altera deciſ. Rot. Roman. quam legi manuſcriptam, quod ſi alia verba adeſſent quæ reſpicerent perſonas ipſas deſcendẽtium, vt ipſis ſcilicet bona illa poſſiderent &c. tunc multo magis dicatur ceſſare fideicommiſſum, & poſſit illi diſponere, tum quia illi tanquam Religioſi poſſidere nequeũt, tum quia nõ incluſum, ſed excluſum dicitur Monaſterium.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 566.

Super c.non liceat de præbendis.

¶ Beneficij vel tituli patrimonij requirendi ad ſacros ordines priuilegiorum.

NOn poteſt Epiſcopus aliquem ad ſacros ordines promouere abſq. titulo, qui titulus in iure nonnulla habet priuilegia, Et primum, quia Clericus ordinatus ad titulum patrimonij non tenetur bona ſibi de ea re a patre aſſignata in legitimam imputare Poli. Rip.in obſeru. 230.quam not ad limitat.tex.in l.in quartam ff.ad legem Falcidiam.Secundum Priuilegium, quia nec pariter tenetur illa cõferre, Iaffred. in deciſ.16.Tertium,quia non poteſt illud reſignare licet contra Robert.Rer. iudica.lib.2.deciſ.2.Hodie vero attendi debet diſpoſitio Concilij Trident. ſeſſ.21.c.2.de reform. vbi beneficium, ad cuius titulum quis eſt ordinatus in ſacris reſignari non poteſt,niſi aliunde habeat vnde ſe alat, & mentionem faciat,quod ad illud beneficium fuit promotus,vt refert etiam Caualc.in deciſ. 17.par.5. Et declarauit tandem Sacra Congregatio quod ſi Ordinarius admiſit reſignationem Beneficij, ad cuius titulum quis fuit promotus, reſignatio tenet, verum Ordinarius tenetur miniſtrare alimenta de proprio dicto reſignãti, & ſi promotus ad præsbyterium ad titulum ſui patrimonij illud poſtea renuncians in cenſuras non incurrit Sayr.in deciſ.60.de tẽp ordinat.Quartum Priuilegium, quia illud alienari non poteſt,idem Sayr.in deciſ.15. eod. tit.Quintum,quia pro illo non ſoluitur decima Maynar.in dec.29. lib.2.quam not. ad ornatum gloſſ. in cap. tuis de præbendis.

COLLECT. 567.

Super Auth.item C.de Hæreticis.

¶ Hæreſis priuilegiorum.

IN præſenti tex.vnum ponitur Priuilegium abominabilis criminis hæreſis; Tu vero alia deciſa addas, Et primum,quia ſepeliens ſcienter hęreticum excommunicationem incurrit Sayr. in deciſ.4.de hæreticis,quam not. ad tex. in c.quicunque eod.tit.Secundum Priuilegium;quia occidens Hæreticum impunis eſt,& ſic ſecus ſit in Pagano, vel Iudæo Gaſp.Theſſ.Rot.Taurinenſ.in deciſ.36.par.2.Tertium,quia Sacerdos hæreticus reconciliatus eſt inhabilis ad audiendas confeſſiones, quod intellige in abiurante de vehementi,vt fuit deciſum in Curia Archiepiſc.Neap.(teſte me ipſo in deciſ.51.) Quartum,quia omnibus Eccleſiaſticis beneficijs ſpoliandus eſt,quod ſi abiurauerit ſunt reſtituenda, pulchre Achill.de Graſſis in deciſ.1.de hæreticis. Quintum, quia Prælati regulares in ſubditos de crimine hęreſis procedere non poſſunt Sayr. in deciſio.9.de hæreticis,quam nota ad limitationẽ tex.in c.1.de Cappellis Monachorum.Sextum,quia Hęretici incapacitas obijci poteſt ab alijs pręter fiſcũ, cum ſit publicum Surdus in deciſ. 247.

COLLECT. 568.

Super c.cum ſecundũ de Hæreticis in 6.

¶ Bonorum hæreticorum confiſcationis.

HÆreticorum bona ipſo iure ſunt confiſcata,hoc dicit,qui tex.non procedit in crimine læſæ maieſtatis, vt refert deciſum Verall.in deciſ. 90.par. 1. Quod amplia, vt procedat in aliis criminibus, de quibus in text. noſtro

Bellamer.in dec.690. Hodie tamen hic tex. Limitatur, quia ſemper eſt neceſſe vt præcedat Iudicis declaratio. vt hæreticorum bona capi poſſint idem Bellamer.in dec.689.virtute cuius deciſ. fuit alias deciſum in Senat.Taurinen. quod emens bona fide ab Hæretico ante ſequutam declarationem non poterit a fiſco moleſtari, illo declarato hæretico, vt refert Theſſ.Filius in deciſ.40.p.2. a qua opinione ego libenter recedo propter authoritatem Senatus Mantu. qui contrariam tenuit ſententiam, vt ſcribit doctiſſimus Surdus in deciſ. 247. & eo magis, quia pro illius corroboratione extant Bullæ Innocentij iv. Alexandri iv. Martini v. Pauli iij. & Pij v.

COLLECT. 569.

Super l.eos ff.ad leg.Cornel.de falſis.

¶ Variationis teſtium.

TEſtis varius puniri debet, h.d. licet teſtium dicta fauorabiliter interpretanda ſint, & adiuuanda vt ad concordiam redigantur non calumnianda Faber in dec.59.C.de probat.poteſt tamen torqueri varians, ac etiam ad triremes condemnari idem in deciſ.55.eod. tit. magis tamen creditur commiſſario qui adiunctum habuit, cum teſtem interrogauit, quam teſti varianti, ac negan ti ſe ita dixiſſe Faber. in dec. 53. eo. tit. Grauis vero controuerſia eſt apud deciſionarios in præſenti mater.quænam ſcilicet ex teſtium depoſitionibus præferatur, Guid.Pap. enim in deciſ. 547. aſſerit in illa Rot. deciſum quod ſtari debet primæ depoſitioni iuratæ, quando ſecunda depoſitio eſt facta poſt publicationem, & didicita teſtificata quaſi quod ſecunda præſumatur fuiſſe facta a ſubornato; Faber vero in dec.Senatus Sabaudiæ 4.C.de prob.dicit quod ſtari debet poſteriori depoſitioni, & loquitur quando teſtis primo depoſuit vigore monitorialium, & ratio eſt quia cum ſecunda facta ſit parte citata, idcirco priori præualere debet, in qua nulla fuit partis citatio Coler.in dec. 90. Curia vero Archiepiſc.Neap. (me iudice) decidit primæ depoſitioni ſtandum eſſe, Ego ipſe in dec.11.Limita tandem in caſu Fabri in deciſ.54.C.de probat.

COLLECT. 570.

Super l. in criminali.C.de iuriſd.omnium iudicum.

¶ Trahentis aliquem in vetito examine.

TRahens aliquem in vetito examine cauſam perdit, hoc dicit, quod Amplia primo, vt procedat etiam quando quis atteſtatur coram iudice incompetenti ſine alia citatione Iaffred.in deciſ. 230. Amplia ſecundo, etiam ſi poſtea pœniteat, quia licet permittatur pœnitentia vſque ad litis conteſtationem, pœnam tamen non euitat Idem in deciſ.229. Amplia tertio, in vocante Clericum coram iudice ſeculari Maynar.in deciſ.29.

COLLECT. 571.

Super l.ſancimus, C.de iudiciis.

¶ Contumax an audiatur non refectis expenſis.

COntumax non auditur, niſi refectis expenſis, hoc dicit, quod Amplia procedere etiam inficto contumaci Iaffred.in deciſ.337.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 572.

Super Authen. bona damnatorum C. de bonis præſcript.

¶ Bona damnatorum an debeantur aſcendentibus.

HOdie bona damnatorũ debentur aſcendentibus, & deſcendẽtibus vſq. ad quartum gradum, h. d. Quod limita, quinque modis, Et primo, vt eius diſpoſitio procedat in damnatis ad mortem, & proſcriptis, & quando bona auferuntur tacite in conſequentiã alterius pęnę, ſecus ſi expreſſe Iaffre in dec. 259 Limita ſecundo, quando fit punitio tantum in bonis, aut in parte bonorũ Maynar. in dec. 91. lib. 1. Limita tertio, quãdo per ſtatutũ, vel decretum contra delinquentem bonorum publicatio decreta eſt Theſſ. in deciſ. 198. Limita quarto, in caſu Fab. in dec. 1. C. de bonis damnatorum; Limita quinto, vt ſententia confiſcationis bonorum cõtra hæredem grauatum non noceat fideicommiſſario idem in deciſ. 2. eo. tit.

COLLECT. 573.

Super c. 1. de officio iudic. ordinarij.

¶ Implorationis brachij.

BRachij implorationis mat. nullibi melius ſedere poteſt quam hic, & h. d. iudex eccleſiaſticus põt cõpellere iudicem laicum ad præſtãdum brachiũ ſeculare, Quæſtio tamen, quę fieri ſolet in præſenti mat. eſt nũ Iudex laicus teneatur præſtare bracchiũ eccleſiaſtico non viſo proceſſu, nec cognito de iuſtitia cauſæ, & cõis ex deciſionarijs ſententia eſt in partẽ affirm. prout tenuit Maynard. in deciſ. 22. lib. 3. Limita primo, qñ notorie apparet ſententiam eſſe iniuſtã Balb. in dec. 88. Limita ſecundo, quãdo eſſet inflicta pœna corporalis, vel alia magna Iaffre. in dec. 105. Limita tertio qñ iudex laicus vellet videre proceſſum ad finẽ ſe informãdi, vt referat iudici eccleſiaſtico, qui ſentẽtiauit Coler. in dec. 29. Limita quarto, in caſu Garz. in dec. 2. vbi fuit dictum quod in oĩbus sẽntijs, præter ſententiam ſuper crimine hæreſis latam, poteſt iudex laicus dicere. Volo videre proceſſum ſi rite, & recte fuerit iudicatum; Limita quinto, in delictis mixti fori Fab. in dec. 1. C. de off. iudic. Ad mat. vide pulchram dec. Boer. 97. & alteram Cur. Arch. Neap. apud me 70. vbi decidimus in imploratione bracchij non eſſe partis citationem neceſſariam.

COLLECT. 574.

Super l. repeti ff. de quæſtionibus.

¶ Torturæ repeti non poteſt.

TOrtura regulariter repeti non põt, h. d. quod Amplia, vt non poſſit iterum torqueri qui vel in tormentis ipſis, vel ſtatim poſt tormenta ſuam confeſſionem reuocat Fab. in dec. 5. C. de quæſtionibus; Limita nunc regulã tex. noſtri, & primo, vt reus extra tormenta confeſſus, nec in cõfeſſione poſtea perſeuerans iterum, atq. iterũ torqueri poſſit, ſed non pluries, quam ter niſi ex nouis indicijs, idẽ Fab. in dec. 2. C eo. tit. Limita ſecũdo, ſi prima indicia valde fuerint vrgentia, tunc .n. de conſuetudine ſeruatur, vt tormẽta reiterari poſſint Coler. in dec German. 183. Limita tertio ſi reus in tortura confeſſus deinde ductus ad ratificandam confeſſionẽ in publico eam reuocauerit, talis .n. ad torturam retrahitur, ẽt alijs nouis indicijs nõ ſuperueniẽtibus Maynar. in dec. 93. lib.

2. Li-

2. Limita quarto, in pulchro caſu Fabri in dec. Senatus Sabaudię 3. C. de qq. vbi fuit dictũ, ꝙ ille, qui ſortilegio vſus reperitur ad eludendam vim tormentorum hoc ipſo quaſi ex nouo indicio iterũ torqueri põt, Limita quinto, ſi reus ab initio leuiter, & inſufficienter fuerit tortus. Ro. Ien. in dec. 15. & Coler. in dec. Rot. German. 183. Limita ſexto, in grauibus delictis, quia in illis reus poteſt ſæpius torqueri, ita Viu. in pulchra deciſ. 144.

COLLECT. 575.

Sup. l. 2. C. ne fideiuſſores dotium detur.

¶ Dotium fideiuſſionis.

FIdeiuſſores dotium non dantur, h. d Quod amplia, vt nec huiuſmodi datio confirmetur iuramento, pulchre Fab. in dec. 1. C. eo. tit Nunc vero limita primo, vt maritus poſſit, & debeat dare fideiuſſorem pro pecunia non dotali, ſi eam exigat etiam muliere conſentiente, idem Fab. in dec. 2. eo. tit. Limita ſecundo, quia licet dotium fideiuſſores dari non poſſint, dos tamen in quãtum fieri poteſt, in tuto collocanda eſt, idem Faber in deciſ. 4. C. eod. Limita tertio, in caſu Franc. March. in dec. 16. p. 2.

COLLECT. 576.

Super Conc. Trid. ſeſſ. 23. can. 11.

¶ Temporum interſtitiorum in ordinibus iuxta Conc. Trid.

QVod vult, quod minores ordines non conferũtur per Epiſcopum, niſi temporum interſtitijs ſeruatis. Circa quam ſacram diſpoſitionem de tribus fuit dubitatum, Et primo, num ordinatus interſtitijs temporum nõ ſeruatis aliquam contrahat cenſurã, vel irregularitatẽ, & fuit deciſum in partem negatiuam, vt teſtatur Sayr. in dec. 56. de tempor. ordin. Secundo, num ordines ſuſcipere interſtitijs non ſeruatis de licentia Epiſcopi liceat? & idem Sayr. in dec. 51. eo. tit. aſſerit pariter in affir. dec. Tertio, fuit dubitatum circa regulares, quod ſuper interſtitijs non Prælatus regularis, ſed proprius Epiſcopus loci, in quo degũt regulares diſpẽſare debet, vt refero Ego ipſe in deciſ. 81. Cur. Arch. Neap. & ita cẽſuit Sacra Cõgregatio ſuper d. ſeſſ.

COLLECT. 577.

Super Conc. Trid. ſeſſ. 24. can. 20.

¶ Primæ inſtantiæ iuxta Conc. Trid.

HIc Sancta Synodus ſtatuit, quod omnes cauſæ quomodolibet ad forũ Eccleſiaſticum pertinentes debent terminari per Ordinarium infra biennium, alias quod partibus liberum ſit ſuperiores iudices alias competentes adire. Quod amplia primo, vt procedat nedum in cauſis ciuilibus, verum etiam in criminalibus pulchre Monal. in conſ. 96. par. 2. Amplia ſecundo, in caſu eiuſdem in conſ. deciſ. 130.

COLLECT. 578.

Sup. l. liber homo ff. ad legem Aquiliam.

¶ Nemo ſit dominus membrorum ſuorum.

NEmo eſt dominus membrorum ſuorum, hoc dicit, Ex quo infertur primo, quod volentem quis non poteſt abſque mætu pęnæ vulnerare, aut interficere Ann obſeru. 15. Infertur ſecundo, ad pulchram deciſionem Grammat. 33. vbi fuit punitus quidam, qui ſe vulnerauit, vt ſe inhabilem redderet ad finem

Digitized by Google

finem,vt ad triremes condemnari non poſſet;Infertur tertio, quod percutiens Clericum etiam volentem efficitur excommunicatos Iaffred.in deciſ. 90. Infertur quarto,ad deciſ.Coler.Rot. German.184.vbi fuit deciſum, quod non valet pactum obligantis ſeſe ad torturã Infertur quinto,quod nõ valet pactum obligantis ſe ad carceres Maynard. in deciſ.27.lib.3.quam not pro ornamento tex.in l.nemo in carcerem C.de exactis tribut.lib. 10.

COLLECT. 579.

Super Concil.Trident.ſeſſ.24.c. 12.

¶ Fidei profeſsionis.

PRouiſi de beneficijs quibuſcũque tenentur a die adeptæ poſſeſsionis fidei profeſsionẽ facere intra duos mẽſes,hoc dicit,quod amplia primo, vt obligentur pariter Canonici exempti coram Epiſcopo , & Capitulo intra duos menſes Sayrus in deciſion. 1. de conſtitutionibus;Amplia ſecundo,procedere etiam in Regularibus Prælatis, idem Sayr.in deciſ. 2. eod. tit. Nunc vero limita primo, in caſu eiuſdem in deci. 3. eod.titu.vbi fuit dictum, quod clericus Parochialẽ adeptus,omittens per ignorantiam fidei profeſsionem facere non peccat,ne ſubintrat diſpoſitio tex. Concil. Limita ſecundo,in deciſ.eiuſdem 4. de conſtitutionibus ; vbi Curatus, qui fidei profeſsionem intra duos menſes non fecit,poteſt moram purgare .

COLLECT. 580.

Super l. is qui opem ff. de furtis.

¶ Auxilij in homicidio præſtiti.

AVxilij præſtiti ad homicidium cõmittẽdum mat.hic proprie ſedet, Super qua fuit primo dubitatum , quæ concurrere debeant,vt illud præſtitum dicatur ? & Barz.in deciſ.Rot. Bonon. 179.dicit , quod requiritur aſsiſtentia animo doloſo,ac cogitato , Ex quo infertur primo,quod ſi fuerit caſualis nihil operatur Iaffred.in deciſ. 22. Infertur ſecundo,ad pulchram deci.Rot.Pedem.pænes Cacher.deciſ 104. vbi fuit dictum,quod ad hoc,vt aliqui dicantur ſocij,& auxiliatores, neceſſe eſt ad hoc eſſe coadunatos; Infertur tertio ad deciſ.Maynard.22.lib.3.vbi dicit aliquem non puniri de auxilio cooperatiuo, niſi probetur,quod ad maleficium committendum præceſſerit tractatus, de pœna vero auxilij præſtiti in homicidio videas Coler.in deciſ.Rot. German. 150.

COLLECT. 581.

Super l.2.C.vt nemini liceat ſine iudicis authoritate , &c.

¶ Authoritatis propriæ exercitij.

COlligo ex hoc tex.Iura abhorrere quem quid propria authoritate exercere,ex quo ad nonnulla infero.Et primo,quod conductor in caſibus, quibus expelli per locatorem poteſt , non niſi ex authoritate magiſtratus expelli debet, & non propria authoritate Faber in deciſ.11.C.locati, quam nota ad ampliationem tex.in l.æde C. eod. Infertur ſecundo, quod nõ licet legatario rem ſibi legatam propria authoritate capere Cornaz.in deciſ.4.quam not.ad tex.in l.non dubium C. de legatis, Infertur tertio,quod nõ poteſt filius legitimam propria authoritate capere Robert.lib.2.rer.iudicat. deciſ. 4. quã not. ad gloſ.in l.2.C.vbi,& qua.par. lib. 10. Infertur quarto , quod dominus directus non poteſt authoritate propria poſſeſsionem rei emphyteuticę ob deteriorationem capere Maſtril. in deciſ.193. quam not.ad limitat.glo.in l.2. in verb. repellere C de iur.emphyt.& ratio eſt, quia

Digitized by Google

quia requiritur declaratoria Iudicis ad effectum exequẽdi commiſſum, vt emphyteuta remoueatũ a poſſeſſione Gui. Pap. in deciſ. 107. Infertur quinto, quod non poteſt creditor propria authoritate, ac furtiue rem a ſuo debitore capere Ioſeph Lud. in deciſ. Lucenſ. 1. etiam ſi pro illius recuperatione difficilem haberet additum Iaffred. in deciſ. 16. Infertur ſexto, quod nõ poteſt donatarius propria authoritate rei donatæ poſſeſſionẽ capere, quod limita virtute clauſularum in donatione appoſitarum, de Laurent. Rot. Auen. in dec. 19. Infertur ſeptimo, quod non poteſt dominus directus ob non ſolutum canonem per triennium emphyteutam expellere propria authoritate Afflict. in deciſ. 97. Infertur octauo, ad deciſ. eiuſdem Afflict. 326. Infertur nono, ad deciſionem prædicti Afflict. 301.

COLLECT. 582

Super l. ſi prædium C. de euictionibus.

¶ Datio in ſolutum an aſsimiletur emptioni.

DAtio in ſolutum ſimilis eſt emptioni, hoc dicit, Ex quo infertur primo, quod quemadmodum per venditionem emphyteoſis debetur directo domino laudemium, ita per dationem in ſolutum Gaſp. Theſſ. Rot. Taurinenſ. deci. 82. par. 2. Infertur ſecundo, quod res Eccleſiæ, inconſulto Romano Pontifice, non poſſunt in ſolutum dari, quemadmodum nec alienari Rot. Collect. a Farinacc. in deciſ. 321. Infertur tertio, quod in ea locum habet remedium l. 2. C. de reſcinden. vendit. ſicut locum habet in venditione Card. Put in deciſio. 230. par. 1.

COLLECT. 583.

Super c. conquerente de Clericis non reſidentibus.

¶ Beneficiorum reſidentiæ.

NOn reſidens in beneficio etiam modicæ extimationis, illo priuatur, hoc dicit, Quod amplia primo, vt ſeruitium 40. ann. Eccleſiæ præſtitum a reſidentia non liberet, pulchre Sayr. in deciſ. 3. eod. tit. Limita nunc primo, in beneficijs ſimplicibus, in quibus de conſuetudine non requiritur reſidentia, idẽ in deciſ. 1. eod. titu. Limita ſecundo, in duobus Canonicis abſentibus pro Epiſcopi ſeruitijs Rot diuerſ. in deciſ. 222. par. 2. quam not. ad ornatũ tex. in c. ad audientiam eod. tit. Quod amplia etiam ſi eſſent inferiores Clerici, dummodo Epiſcopi diſpenſatio concurrat, & Eccleſiæ vtilitas Monald. in conſ. deci. 22. lib. 2. Limita tertio, in caſu deciſ. Tholoſ. apud Maynard. 8. lib. 1 vbi fuit dictum, quod Canonici ex permiſſu Capituli in academijs operam dantes fructus præbendarum integre percipiunt, quam deciſ. not. ad tex. in c. licet, de prębendis, quæ deciſio hodie nõ procedit in Parochis, qui per Concil. Triden. ſeſſ. 23. can. 1. de reformat. non poſſunt ſtudiorum cauſa abſentiam facere, nec Ordinarij talem licentiam concedere, vt declarauit Sacra Cõgregatio, teſte Rot. Nouiſs. Collect. a Farinac. in deciſ. 29. per hæc verba obtinentibus parochiales Eccleſias poſt Cõcil. Trid. ſtudendi licentiam, ac in abſentia ſtudiorum cauſa fructus percipiendi non datur, Limita quarto, in eo, qui abeſt de mandato ſuperioris, quia reſidere dicitur Sayr. in dec. 10. de Clericis nõ reſiden Hinc eſt, quod diſpẽſatio ſuperioris iuſta de cauſa a reſidẽtia excuſat, Idem Sayr. in deci. 12. eod. tit. Limita quinto, in Clerico,

qui abeſt cauſa adiſcendi alios, quia etiam diſtributiones quotidianæ deben tur Maynard.in deciſ.14.*Limita* ſexto, in pulcherrimo caſu Car.Put.dec.294. vbi fuit dictum,quod tex. in c.ad audiẽ ti am de Clericis non reſidentibus locũ habet etiam in duobus beneficiatis, ſi Eccleſiæ concurrat vtilitas; *Limita* ſeptimo,vt conſuetudo non reſidendi excuſet a reſidentia per fundatorem appoſita *Sayr*.in deciſ.7.eo. tit.

COLLECT. 584.

Super Concil.Trident.ſeſſ.25.can.16.

¶ Diſpoſitionis Cõc.Tri.ſeſſ.25.can.16.

AD hunc locum,in quo alias ſcripſi has nota deciſiones, Et primo, quod hæc diſpoſitio non habet locum in teſtamentis Gaſpar Theſſ.in deciſio. Rot.Taurinenſ.56. Secundo, quia nec pariter habet locum in donatione cauſa mortis Henriquez in deciſ. 21.

COLLECT. 585.

Ad Iſern.in Conſt. Regni poſt mortem verſ. & quidem.

¶ Releuij.

QVi diffinit Releuiũ, dicens, quod eſt medietas fructuum illius anni in quo moritur feudatarius; Quod amplia,vt debeatur etiam nullis,ac paucis perceptis fructibus ex feudo,pulchre de Franch.in deciſ.121. Amplia ſecundo, vt ſoluendum ſit etiã ab vxore marito mortuo, ſi feudum da tum fuerit in dotem,&;expeditus fuerit aſſenſus, alias ſoluitur per mortem viri, Ann.aſſerens deciſum in alleg. 95. ob morte m autem vtriuſque non debetur duplicatum releuium,vt fuiſſe deciſum in Regia Camera Sũmariæ,refert Ann. in alleg.93.Nunc limita primo,vt non debeatur releuium ab eo, cui accreſcit feudũ, vt fuiſſe deciſum in cauſa DD. Artaldis de Cardona, refert idem Ann. ſing.434.*Limita* ſecũdo,vt non debeatur purum,ac ſimpliciter, ſed deductis oneribus,ac expenſis Maſtrill.in deciſ. Rot.Sicil.112.par.2. referens deciſum in cauſa Illuſtriſ. Principiſſæ Buteræ contra Regium Fiſcum.

COLLECT. 586.

*Super l. abdictos C. de Epiſcopali **Audientia**.*

¶ Carceratos eximentium a manibus familiæ.

EXimens a manibus familiæ,ſeu ſeruientium quarumuis Curiarum captum puniri debet,hoc dicit; Sed dubium eſt qua pæna?dicas quod varij varia decidere; Sacrum enim Conſilium Neapol. (teſte de *F*ranch.in pulchra deciſio.442.) condemnauit pæna triremium per biennium quendam, qui captum pro debito ciuili a manibus fa miliæ eximit; Rota vero Delphinalis (Guid.Pap.teſte in deciſ. 579.) decidit condemnan do pæna pecuniaria Curiæ applicanda,a qu a eximitur captus, & condemnari ſimiliter creditori ad ſolutionem debiti expenſarum etiam intereſſe,Rot.autem Audientiæ Apuleæ,vt refert Viu in deciſ.92.puniuit quendã, qui eripuit captum pro debito priuato, pæna exilij per biennium;Mediolanenſis Senatus indeciſus remanſit in caſu cuiuſdam mulieris,quæ eximerat a manibus familiæ Curiæ ſuum maritum ca pitaliter condemnatum, qui quidem caſus cum diu extitiſſe diſcuſſus,& trucinatus,Senatus ipſe ob varias, & horri biles diſſentientium DD.procellas,atq; difficultates hinc inde exortas noluit aliter abſoluere, n ec condemnare mulierem ipſam,ſed determinauit illam non moleſtandam,relaxandamve donec

Digitized by Google

nec aliud per Senatũ prouiſum fuiſſet, ita Polid.Rip.in obſeru. 21. & Viu. cit. deciſ.acerrime autem fuerũt puniti illi quinque iuuenes nobiles Neap. nondũ excedentes 16.ann.qui cum exemiſſent a manibus familiæ M.Curiæ Vicariæ, quendam pauperem hominem captum pro debito;ſiquidem iuſſu Illuſtriſs.D. Petri de Tholeto Proregis huius Regni Neap.tres ex illis laqueo ſuſpenſi fuere, & poſtea eorum cadauera trahi per pedes ad Plat.Caſtri noui,vt refert idem Viu.in deciſ.92.

COLLECT. 587.

Super l.boues §.hoc ſermone ff.de verb. ſignif.

¶ Verba an intelliganda de primo actu.

VErba debent intelligi de primo actu,hoc dicit, Ex quo infertur, quod conceſſio alicui facta de intrãdo monaſterium Monialium, intelligitur de prima vice,adeo quod ſi ſemel vigore iſtius facultatis ingreſſus fueri, amplius introire non poſſit Garz.in deciſ. 97. Limita tamen reg. præfatam vbicumque ſumus in caſu diſpoſitionis hominis, ſecus vero ſi eſſemus in diſpoſitione legis,quia intelligi tunc debet, vt actus toties repetatur,donec reducatur ad effectum,ita pulchre Viu.in deciſio. 87.Ex qua ĩfero primo quod ſi ſtatuto cauetur,vt quędam cauſæ compromittantur, vt in Regno inter coniunctos per Reg.Pragm.& facto compromiſſo expiret tempus, quod ipſæ partes cogantur iterum compromittere,& toties donec ſuum habeat effectum Afflict.in deciſ.146.Infertur ſecundo, quod promittens inquiſitum præſentare in Curia intelligitur de prima vice niſi addatur toties quoties Gaſp. Teſſ. in deciſ. 21.par.2.& ratio,quia ſumus in diſpoſit. hominis.

COLLECT. 588.

Super c.fi.de locato.

¶ Caducitatis ab emphyteuſi.

NOn ſoluens canonem per bienniũ cadit ab emphyteuſi, hoc dicit, Quod amplia primo,vt caducitate non obſtante, debeantur canones antea decurſi Rot.Nouiſſ.Collect.a Farinacc.in deciſ 808.Amplia ſecundo,vt ius declarandi caducitatem inter viuos cedi poſſit Rot.Aragon.in deciſ.35. quam not. ad ampliationem tex. in l.ſi ex pluribus ff.de adminiſtrat.tutorum; Quod amplia etiam ſi nõ præceſſerit proteſtatio Rot.Lucenſ.Diuerſ.in deciſio.11. Amplia tertio,etiam ſi canonem non ſoluerit,lite pendente,quia etiam cadit pulchre,ac notabiliter Achil.de Graſſ.in deciſ.1.de locato. Nunc limita præfatã tex.noſtri regulam,quando non adeſſet legitima perſona cui fieret ſolutio,quæ deſtinanda erat,pulchre Rot.Collect.a Farinac.in deciſ 806.Amplia limitationem hanc,vt neque hoc caſu neceſſaria ſit proteſtatio,aut oblatio Afflict.in deciſio.316.Amplia ſecundo,in caſu de Franch.in deciſ. fin par. 1. Limita ſecundo, ſi canonis ſolutio defecit, non quidem malitia,ſed errore Ro.Collect. a Farinacc.in deciſ.896. Quod amplia, vt nedum error facti,verum etiam Iuris excuſet Verall.in deciſ.180.par.1. Limita tertio in caſu Rot.Aragon. pænes Monter,in deciſ.5.vbi fuit dictũ, quod per vnicam canonis receptionem cenſetur remiſſa caducitas quomodocunque illa contigerit; Limita quarto, in caſu Rot.Lucen diuerſ.137.vbi fuit deciſum quod a caducitatis pęna excuſatur quis ob paupertatem; Limita quinto, vt ob canonem per triennium non ſolutum non poſſit dominus directus propria authoritate capere emphyteo-

ſim

Digitized by Google

ſim.Maſtril. in deciſ. 194. Affl. in deciſ. 97. Limita ſexto, in caſu Rot. nouiſ. pænes Farinac. in deciſ. 21. vbi fuit dictum quod quãdo prętenditur deuolutio ob canonem non ſolutum concludens requiritur probatio, quod res ſit emphyteutica, Limita ſeptimo, in caſu deciſ. Curiæ Archiepiſ. Neap. pænes me 31. vbi decidimus non concedi hodie Emphyteutæ deuolutionem ob canonem non ſolutum.

COLLECT. 589.

Super l. fin. C. de vſuris & fruct. legat.

¶ Legatorum vſuræ.

FRuctus rei legatæ nõ a die mortis teſtatoris, ſed a tempore litis conteſtatæ debentur, hoc dicit, Quod limita primo, in legato relicto filio in quantitate in ſatisfactione legitimæ, quoniã tunc fructus debentur a die mortis pulchre, ac omnino videndus de Franch. in deciſ. 576. quam not. ad tex. in l. 1. C. eod. tit. Hoc amplia etiã ſi a bonę fidei poſſeſſore fructus deberentur Peguer. in deciſ. Rot. Cathal. 125. Limita ſecundo, quando ſit reuocatio per titulũ de inofficioſis donationibus, quia tunc fructus legitimæ debentur a tempore moræ Ann. obſer. 5. Sublimita vt non liceat filio propria authoritate illos fructus a tempore mortis capere Anton. Faber in deciſ. 4. C. de vſuris legat. *L*imita tertio, quando ipſi quoque fructus in legato ſunt Idem in deciſ. 1. C. eod. *L*imita quarto, in legatis ad pias cauſas, quorum fructus a tempore mortis, non vero litis conteſtatæ debentur, idem Fab. in deciſ. 3. C. eodem. *L*imita quinto in legato pro dote, quia eius fructus ex die nuptiarum debentur Maſtril. in deciſ. 10. Gaſp. Theſſ. deciſ. Rot. Taurinenſ. 31. Ant. Fab. in deciſ. 8. eo. tit.

COLLECT. 590

Super l. ſi quis aliquid la 2. §. qui abbortionis ff. de pæn.

¶ Abhortus.

ABhortum faciens punitur pæna mortis, hoc dicit, Quod limita primo, vt procurans abhortum non incurrat in pænas, de quibus, hic niſi fętus ſit animatus, Sayrus in deciſ. 22. de homicidio, & dicitur fętus animatus ſi ſit maſculus in die 40. a conceptione, ſi autẽ fæmineus in die 80. ab ipſo conceptu, Viu. in deciſio. 82. quam not. ad Bartolum communiter receptum in l. diuus ff. de extraordinarijs criminibus; Limita ſecundo, in occidente infantem iam natum, Theſſau. in deciſio. 13. vbi fuit aggratiata per Principem quædã Mulier, quæ ſuum abiecerat partum. *L*imita tertio, in eo, qui cum mulier prægnante ſaltauit, abhortu ſequuto, quia non ſolum excuſatur ab irregularitate, verum a pæna abhortus, ſi ſaltatio illa fuerat licita, Sayr. in deciſio. 23. de homicidio, Limita quarto, in caſu Theſſ. in deciſio. 12. in fine, vbi non fuit punita pæna mortis quædam Mulier, quæ proprijs viſceribus ita vim intulerit, vt abegerit; *L*imita quinto, in pulcherrimo caſu. Oſaſch. in deciſio. 60. de muliere illa, quæ ventris doloribus impulſa, latrinam acceſſerit, & partum in eã effuderat, aſſerens ſe neſciuiſſe eſſe prægnantem; *L*imita ſexto, in eo, qui non fuit in dolo, & ſic ignoranter mulierẽ eſſe prægnantem Maynard. in deciſio. 29. lib. 3. Limita ſeptimo, in caſu Theſſ. in deciſ. 13. vbi mulier quædam infantẽ peperat, & partus repertus fuit formatus, ſed iam mortuus in latrina, interrogata, ſemper reſpõdit ignoraſſe ſe fuiſſe prægnantem, & cũ ea nocte, quia peperit, ſentiret ventrẽ tumen fieri, & dolore

lore augeretur latrinam acceſſit, ſenſit quid magnum exire, cogitans ſe miſſuram freces ventris, & ibi fuit ſentiens neſcio, quid exire per vuluam volens retraxit nates oppones os vuluæ ori latrinæ, tunc ſenſit quid magnum exire, & in latrinam cadere videbatur; Limita octauo, in eo, qui a contrario ſenſu dederit poculum mulieri ad eam ingrauidandam, & illa eo ſumpto mortua fuerit, ita pulchre Antonius Faber in deciſ. 13. C. ad legem Corneliã de ſicarijs, Num autem pæna abhortus puniatur ille, qui conſilium, & remedia ad abhortũ prægnanti præbuit? In affirm. decidit Sayr. in deciſ. 43. de homicidio.

COLLECT. 591.

Super c. 2. de conſt. in 6.

¶ Exempti loci.

IN locum exemptum, & in perſonas quis numquam iuriſdictionem exercere poteſt, hoc dicit. Quod limita primo, in caſu de Franch. in deciſ. 711. vbi fuit dictum quod Archiepiſcopus viſitando monaſteria exempta poteſt ante ſe deferre crucem quã not. ad pulcherrimum tex. in Clem. Archiepiſcopo de priuilegiis; Limita Secundo, in caſu Rot. nouiſſ. deciſ. 770. vbi fuit deciſum, quod in locis vbi Canonici Regulares conſtituunt Capitulum Epiſcopus habet in eos iuriſdictionem, quamuis ſint exempti; Limita tertio, in caſu deciſ. Curiæ Archiepiſc. Neapol pænes me 50. vbi fuit dictum quod Epiſcopus poteſt declarare excommunicatos a iure, vel Apoſtolicis conſtitutionibus regulares exemptos, qui habent priuilegium, vt excommunicari, ſuſpendi, & interdici non poſſint, quam not. ad tex. in c. 1. de priuilegiis in ſexto; Limita quarto, in caſu de Franch. in deciſ. 147. vbi reſiſtentes contra exequentem poteſt puniri a Iudice repræſentato ab ipſo exequente, quamuis ſit exemptus ab eius iuriſdictione. Limita quinto, in exemptis delinquentibus in loco non exempto, quia poterunt ab Ordinario Iudice puniri, vt refert deciſum Ant. Faber in deciſ. 19. C. de iuriſd omnium iudicum. quam diligenter nota ad ornatum tex. in cap. 1. de priuilegiis in 6. & facit in terminis optima deciſio Capycii 59. quam videas. Limita ſexto, in caſu Sayr. in deciſ. 2. de reſcriptis, vbi congregatio clericorum ad regendos pauperes orphanos inſtituta, quamuis exempta ſubeſt Ordinario, & ibi quoque habetur quod exemptio præſcribitur ſpatio quadraginta annorum. Limita ſeptimo, in caſu deciſ. Curiæ Archiepiſcop. Neapol. teſte me ipſo in deciſ. 32. vbi fuit deciſum, quod valet ſtatutum Epiſcopi excommunicans accedentes ad monaſteria Monialum exempta ſubdita regularibus ad quod facit Concil. Trident. ſeſſ. 25. de regul. can. 5. vbi Epiſcopi tamquam Apoſtolicæ Sedis Delegati in Monaſteriis exemptis poſſunt ſe intromittere, & curam habere clauſuræ Monaſteriorum. Limita octauo, in caſu deciſ. eiuſdem Curiæ, teſte me ipſo in deciſ. 57. vbi regulares degentes in clauſtris ſi inueniũtur in domibus meretricum, vel alias notorie delinquunt, iuxta can. 14. ſeſſ. 25. per Concil. Trid. poſſunt carcerari per Curſores Curiæ, & non remittuntur ad ſuos Superiores antequam capiatur informatio delicti, poſtea vero remittuntur cum copia actorum, præfixo termino ſuperioribus ad docendũ de punitione, vt animaduerterit etiam Triuiſ. in deciſ. 36.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 592.

Super c.1.de cenſibus in 6.

¶ Procurationum.

EPiſcopo viſitanti debetur procuratio, hoc dicit, Quod amplia procedere etiam in Notario, qui quando nō eſt de familia Epiſcopi ab his, qui viſitantur, ratione ſcripturarum, iuſtum ſalarium accipere poteſt, Sayr. in deciſ.1. de cenſibus; *L*imita nunc, vt præfata noſtri text. concluſio non procedat, quando Epiſcopus per alium viſitaret; Procuratio enim Epiſcopo perſonaliter viſitanti debetur Iaffred. in dec. 22. quā not. ad tex. in c. procurationes de cenſibus; *L*imita ſecundo, vt non ſit recipienda ab Eccleſijs Ciuitatis quando viſitantur, vt deciſum refero Ego ipſe in dec. Cur. Archiep. Neap. 19. quam nota ad limitationem tex. in c. venerabili de cenſibus, pro cuius limitationis corroboratione facit Conc. Trid. ſeſſ.24. can. 3. de refor. ibi pro tēporis tantum neceſſitate, & non vltra; *L*imita tertio, vt vltra procurationem nihil poſſit accipere vnde aliquid male accipiens eſt ipſo iure ſuſpenſus Sayr. in dec. 11. de cenſibus; Limita quarto, quando eſſet cōſuetudo in contrarium, vt in d. ſeſſ.24. can. 3. *L*imita quinto, vt procuratio non debeatur ab Hoſpitali, Faber dec. 15. C. de Epiſco. & cle. in viſitatione eiuſdem, *S*ed num Hoſpitali priuata, abſq; Epiſcopi authoritate fundata viſitari poſſint? Curia Arch. Neap decidit cum diſtinctione, quod aut fundator hoſpitalis viuit; & non poteſt Epiſcopus illud viſitare, nā fundator pœnitere poteſt, & reuocare hoſpitale, aut fundator eſt mortuus, & poteſt viſitari ab Epiſcopo tanquā exequutore piarū diſpoſitionum, Ego ipſe in deciſ.31. Sed num poſſit viſitare confraternitates laicorum exiſtentes intra Eccleſias Regularium exemptorum, & in affirm. decidit de Benint Ro Bonon. in deciſ.13. & ita pluries declarauit Sacra Congregatio; Sed num Epiſcopus poſſit de facto reſiſtentes excommunicare, Curia Archiep. Neap. teſte me ipſo in deciſ.18. decidit quod poſſit quando non ſunt in poſſeſſione exemptionis viſitationis, alias ſecus, ad quam etiam concluſionem videas pulchram deciſio. Caualc. 37 par. 2.

COLLECT. 593.

Super l. captatorias ff. de hæredibus inſtituendis.

¶ Inſtitutionis Captatoriæ.

CAptatoria inſtitutio non valet, ſed grauis eſt dubitatio in cognitione huiuſmodi diſpoſitionum ob id quod varij varia ſcripſere. Nam Polid. Rip in obſer. 112. aſſerit deciſum captatoriam diſpoſitionem non eſſe eam, quæ pēdet a conſenſu in genere, Moheda in deciſ. Rot. Rom. 6. de teſtamentis, dicit quod captatoria diſpoſitio ex eo ſolo non dicitur, quod perſona eligenda alienæ ſit voluntati mancipata, modo inſtitutionis ſubſtantia ex alterius voluntatis arbitrio non dependat, Surd. in deciſ. Rot. Mant. refert Rot. illam decidiſſe non fuiſſe captatoriam diſpoſitionem Illuſtriſſ. D. Alexandri Gonzaghæ, qui ſubſtituit fratris filium, ſi frater eius filium ſubſtituiſſet Ant. Faber in deciſ. Rot. Sabaud. 11. C. de hæredib. inſtituen. dicit captatoriam diſpoſitionem minime dici illam, cuius conditio collata ſit in ſecretum alienæ voluntatis; ſed omnem omnino quam ex alieno pendere arbitrio teſtator voluerit.

COLLECT. 594.
Super l.1.ff.de pignoribus.

¶ Conceſſione generali quæ veniant.

IN generali alienatione non veniũt ea,quæ quis non eſſet in ſpecie conceſſurus hoc dicit.Ex quo Infertur primo quod bona feudalia non compræhenduntur Maſtrill.in deciſ.87. part.1. quam not.ad ornatum tex.in cap.ſi generali, ſi de feudo defuncti fuerit controuerſ. Quod amplia procedere etiam in actione, quæ competit ad feudum, quia feudalis dicitur Ann.alleg.121.Amplia ſecundo, in allodialibus feudo per Vaſſallum incorporatis Col.in dec.Ro. Germa.219.Infertur ſecundo, quod in generali obligatione non venit res prohibita alienari,licet contra Min.in dec. 22.Infertur tertio,quod neque lectus; & neceſſaria ſuppellectilia Iaffred. in dec.91.Num autem in generali obligatione veniant etiã greges ouium? affir. Ro.Collect.a Farinac.in dec.230.

COLLECT. 595.

Super c.2.de teſtibus.

¶ Depoſitionis teſtiũ parte non citata.

TEſtium depoſitio, parte non citata, non probat hoc dicit, Quod amplia primo, vt non probet nec contra,nec pro citato ita pulchre Achil.de Graſſ. in deciſione 1. de teſtibus; Amplia ſecundo,vt facta citatione,compellatur teſtes producens ad examinari faciendum Capycius in deciſ.79.Amplia tertio,etiam in crimine Aſſaſſinij, in quo teſtes parte non citata non probãt Creſcent.in deciſ.2.de teſtibus. Quam amplia etiam ſi agatur ad priuationem Beneficij Iaffred. in deciſ.29. Amplia quarto,vt nunquam valeant teſtiũ depoſitiones parte non citata Ant. Faber in deciſ.13.de teſtibus; Amplia quinto, etiam ſi teſtes iurati eſſent, adhuc enim non probant parte non citata. Idem in deciſ.61.eod.tit.Amplia ſexto,etiam in eorundem depoſitione Rot.Bononien. (teſte Cæſare de Barz.) in deciſio. 137. Amplia ſeptimo, vt pariter teſtium depoſitio non valeat facta non die ad quã pars citata fuit,ſed ſequenti Rot.in deciſ.15.de teſtibus in nouis.Nunc limita tex.noſtrum & primo quando eſſet citatus ab vna parte,quia poteſt examinari ab aduerſario etiam nõ citatus Boer. in deciſ. 245. & ita pariter deciſum in cauſa Marci Antonij Columnæ refert Ann.ſingul.110. Limita ſecundo quando recipiuntur vltima die termini, quia examinantur abſque citatione Affl. in deciſ.47.in fi. Limita tertio,in antiquis, quia probant Mohe.in deciſ.6.de teſtibus; limita quarto, in caſu deciſ. Iaffre. 405.vbi fuit dictum quod valida eſt teſtis depoſitio abſque citatione,quando Iudex illi Iuramentum defert vtraque parte præſente, vt voluerunt etiã DD. de Rot.in dec.405.Limita ſexto, in caſu Mynſing. cent. 6. obſer. 16. vbi fuit dictũ quod teſtis ex improuiſo repertus in iudicio valida eſt eius depoſitio non præuia citatione;Limita ſeptimo,in caſu Verall.deciſ.206.p.2.

COLLECT. 596.
Super Concil.Trident.ſeſſ. 23.can.9.

¶ Familiaritatis.

EPiſcopus familiarem ſuum ordinare non poteſt niſi per triennium fuerit ſecum commoratus, & beneficiũ ſtatim illi conferat hoc dicit; Quod amplia vt locum habeat etiã in prima tonſura Sayr.in deciſio.26.de temporibus ordinat.Amplia ſecundo, vt familiaritas in dubio præſumatur cõtinuata ad

Digitized by Google

ad effectum,de quo hic Creſcent. pulchre in deciſ.18.de probat.Amplia tertio etiam in eo, qui impedimento non potuit cōtinuo comedere,ac eſſe in domo Idem in deciſione 16.de reſcriptis; Amplia quarto, in Magiſtro actorum Curiæ Epiſcopalis qui vt familiaris poterit ab Epiſcopo ordinari Gratian. in deciſ.Rot.Marchiæ 233. Amplia quinto, vt ſufficiat quod triennium inceperit antequam dominus eſſet factus Epiſcopus vt ordinarij poſſit,Gam. in dec. Luſita.93. vt cenſuit pariter Sacra Congregatio;Nunc limita Concil.& primo in eo familiari, qui non habitat intra domum Epiſcopi, & illi continuo non ſeruit,Ita pulchre Maynard. in deciſio. 23.lib.2.hinc eſt quod ſi quis per totū triennium habitaret in partes remotas nō poſſet ordinari, quia Epiſcopus eius mores noſcere nō poſſet Alexan.Raud. in deciſione 35.Limita ſecundo, vt Epiſcopus ordinando familiarem triennalem ſuper interſtitijs diſpenſare non poſſit Sayr.in deciſione 28.de temporibus ordinat.quam not.ad limit.Concil. Triden.ſeſſ.23.can.11.Limita tertio, vt licet Epiſcopus ordinare poſſit ſuum familiarem triennalem, non poteſt tamen cum eo illegitimo diſpēſare Idem in deciſ.29.eod.tit.Limita quarto,In eo qui eſt familiaris per priuilegium, quia non dicitur vere ac proprie familiaris Rot.diuerſ.in deciſ.303. par. 2. Limita quinto,in familiari,cui nō eſt collatum beneficium,quia Concil. vltra familiaritatem requirit beneficij collationem pulchre Rot.diuerſ. ac omnino videnda in deciſ.731.par.1 & ita cenſuit Sacra Congregatio in vna Hyeracenſ. 6. Septemb.1581.vt eadem Rot.refert,& Beneficium eſt ſtatim re ipſa conferendum, alias ſi poſt aliquot menſes, non ſatisfit Cōcilio Rot. Collect.a Farinac. in deciſ.222.& ita pariter fertur declaraſſe Sacram Congregationem; Limita ſexto,in eo, cuius familiaritas extincta fuerit,quæ quomodo extinguatur decidit Rot.diuerſorum omnino videnda in deciſ.427. par. 1.

COLLECT. 597.

Super c.teſtimonium 11.q.1.

¶ Teſtimonij clerici contra laicum non recipiendi.

CLerici contra laicos in teſtes recipiendi non ſunt hoc dicit, Quod declaratur primo,in ciuilibus,nam in criminalibus, prohibitio tantum procedit,ſi quidem Clericus teſtimonium in cauſa ſanguinis ferens non ſolum peccat,ſed etiā ſi ſequatur occiſio, vel mutilatio irregularis efficitur Sayr. in dec. 1.de teſtibus cogend.Declaratur ſecundo,in cauſis criminalibus ad defenſionem Mayn.in deciſ.22.lib. 4.Declaratur tertio, vt Clericus examinatus coram Iudice ſeculari abſque ſui Prælati licentia poſſit deponere quāuis a principio non poſſet Ann.aſſerens deciſum in ſingul.128 Declaratur quarto,in caſu deciſ.Curiæ Archiepiſ.Neapol.teſte me ipſo in deciſ.32.vbi fuit dictū, quod poſſit etiam in crimine contra laicum in iudicio ſeculari vbi non venit imponenda pæna ſanguinis, ſed agitur ciuiliter ad pænam carcerationis, & ſimiles; Sed pulcherrima fuit in ea Curia dubitatio vētilata an poſſit concedi licentia clerico deponendi in Iudicio ſeculari contra laicum,quando venit imponenda de pæna ſanguinis ſuper delicto in genere tantum, cum veritas per alios haberi nō poſſet,& partem negatiuam tenuit, & ſentit etiam Bellon.in dec. 53.Pro coronide tn̄ animaduertas, quod in his, & aliis caſibus,in quibus Clerico licentia conceditur deponendi coram Iudice ſeculari ſi falſum coram eodē Iudice reperitur cōmiſiſſe remittendus

Digitized by Google

tendus eſt Iudici Eccleſiaſtico, & ita nõnulla Italiæ Tribunalia deciderunt, prout Sacrum Conſil. Neap. teſte Affl. in deciſ.130.Rot.Venet. (teſte Triuiſ.) in deciſ.8.par.2.& Rot.Florent. pænes Magon. in deciſ.22.

COLLECT. 598.

Sup c.quoniã Abbas de officio delegati.

¶ Extenſionis delegationis.

DElegatio facta vni non extenditur ad alium, hoc dicit, Ex quo infertur primo, quod delegatio Epiſcopo facta non tranſit in eius Vicarium, licet poſſit ſpecialiter ſubdelegari, Sayr. in deciſ.6.de officio delegati; Infertur ſecundo, quod delegatio facta Vicario Epiſcopi per eius obitum non tranſit in Vicarium ſucceſſorem Achill.de Graſſ. in deciſ. 3. de officio Vicarij: Infertur tertio, quod delegatio facta Vicario nõ poteſt Epiſcopus ſe in eam intromittere Sayr.in deciſio.7.de officio delegati; Cæterum limita primo, quando ſtylus alicuius Curiæ eſſet in contrarium Rot. diuerſ.in deciſ. 12. par.1. Limita ſecundo, quando delegans habuit reſpectum ad Tribunal Epiſcopi Card.Put.in dec. 29.p.2.Limita tertio, in Curia Archiep. Neap.in qua obſeruatur, quod Vicarius ſucceſſor cognoſcit de cauſa delegata Vicario prędeceſſori, vt refero deciſum ego ipſe in deciſ. 83.

COLLECT. 599.

Super Pragm. edita thori.

¶ Demanij.

DEmanij Mat.hic peroptime ſedet; Super qua principalis quæſtio, quæ fieri ſolet, eſt num in permutatione locum habeat? & partem affirmat. tenuit Ann.conſ.55.vbi refert deciſum, quæ concluſio locum ſibi vendicat, etiã quod alia pars det pecuniam alteri parti in recompenſam valoris rei permutatæ, & ſic ſemper remanet permutatio, ita pulchre Viu.in deciſ.325.quam no. ad limitat.tex. & ad ibi per DD. dicta in c.ad quæſtionem de rerum permut. quicquid voluit Georg.alleg.7.Amplia ſecundo, vt locum habeat præfata Demanij petitio in qualibet Vaſſallorum translatione quomodocunque fiat Seſſe Rot.Aragon.in deciſ. 36.vbi fuit dictũ, quod Vaſſalli alicuius Baronis ſi eius locus vendatur, poſſunt ſe pro tantundẽ redimere, Vaſſallis enim inuitis, fundus vendi minime poterit, de Franch. in deciſ.17.quam nota ad pulchram glo. in c. quæ in Eccleſiarum de conſt. Limita tandem quoad hoc, vt poſſit Rex reuocare Demanium Ann. alleg.87.

COLLECT. 600.

Super l.ſi cum ff. de re iudicata.

¶ Exequutionis paratæ.

AB exequutione non eſt incipiendum, hoc dicit; Nonnulla tamen in iure ſunt deciſa, quæ paratam, ac ſubitaneam habent exequutionem, Et primo Cõfeſſio ore proprio facta licet ei detur terminus aduerſus confeſſionem Viuius in deciſ.68. quod limita in crimine notorio, vel vbi quis in fraganti crimine eſſet captus Iaffred. in deciſ. 51.Secundo paratam habet exequutionem obligatio Cameralis Rot. Collect. a Farinacc.in deciſ. 91. Tertio, Inſtrumentum Theſſ in deciſ. 29. quam not. ad ornatum l ſi minor 25.ann.ff.de Minoribus. Quarto Guarentigia Boer. in deciſ.295. Quinto, Literæ Cambij, ita vt pro illis competat via exequutiua, pulchre Maſtril.in deciſ. 9. Quam amplia, vt procedat tam cõtra ſcribentem, quam contra acceptantem Rot.Genuẽ.

in

Digitized by Google

in deciſ.2.& 9.Limita hoc ſi litteræ eſſent perditæ de Benint.in deciſ.Ro.Bonon. 58. Sexto Legatarius pro conſequendo legato poteſt agere via exequutiua Viu.deciſ.464

COLLECT. 601.

Super l. ad Commentarienſem C.de cuſtodia Reorum.

¶ Cuſtodis carceris.

CVſtos carceris, ſi carceratus aufugerit,qui capite plectendus erat, & ipſe eadem pęna punitur,h. d.Quod amplia,vt eadem pœna veniat puniendus cuſtos ſi rem habuit cum muliere carcerata Ant.Fab.in dec.2.C.de cuſtodia reorum.Hinc eſt,quod contra Officialem cognoſcentem carnaliter mulierem cum violentia procedi poteſt ex facto ad torturam Maſtrill. in dec.191. par. 2. Limita nunc in caſu Ann. conſ. deciſ.31.vol.1.

COLLECT. 602.

Super l.& eleganter ff. de dolo.

¶ Dolus dans cauſam contractui.

DOlus dans cauſam contractui bonæ fidei reddit ipſum ipſo iure nullum, hoc dicit, Et ita decidit Rot. Rom. nouiſſ. Collect.a Farinac.in dec. 191.Hinc eſt,quod tranſactio dolo aduerſarij dans cauſam contractui eſt ipſo iure nulla Peguer.in dec.165.Et an dolus dans cauſam contractui matrimon. reddat ipſum nullum ? vide March. in dec.29.par.2.& nonnulla pulcherrima ad hanc materiam pertinentia,vide per Maynar.in dec.37.lib.5.

COLLECT. 603.

Super l.1.qui ff.de rei vendic.

¶ Poſſeſſionis commodæ.

EX pręſenti l.habetur illa iuris concluſio,quod commodum eſt poſſidere: Tu vero nonnulla commoda deciſa addas,ac effectus, Et primo, quia dominium probatur ex poſſeſſione, & fructuum perceptione,ſi incidenter tantum,non etiam principaliter de dominio quæratur Fab.in deciſ. 18.C.de rei vendic. Secundo quia poſſeſſor poteſt conueniri rei vẽdicat.idem Fab in dec. 9.C.eo.tit.quam not.ad tex. in l.officiũ ff.eo.tit.Tertio,quia inter duos emptores eiuſdem rei potior eſt, qui prius realem poſſeſſionem appræhendit, Maynar.in dec.62.lib.2.quam not ad tex.in l.quoties,C.de rei vendic.Quartò,quia licet clauſula, ſaluo aſſenſu domini in alienatione emphyteuſis excuſet à caducitate, ſecus tamen quando tradidit poſſeſsionem, Gaſp. Theſſ.Rot.Taurinenſ.in deciſ.53.par.1. Quintò,quia Baro habẽs tantũ poſſeſsionem feudi poteſt interuenire, & vocẽ dare in parlamento,licet inueſtiturã nõ haberet,pulchrè Maſtrill in deciſ.Rot.Sicil.18.p.1. Sexto,quia Beneficiatus ad effectum,vt effugiat forum ſeculare nõ ſufficit probare titulũ beneficij,niſi ẽt illius probet poſſeſſionẽ Ferrer Ro.Catalon.in dec. 215.&ita cenſuit Sacra Congreg.ſuper Cõc.Tri.can.6.ſeſ.23.vt refert Maſtril. in dec.114.par.2. Septimo,quia habens poſſeſſionẽ in aliquo territorio contribuere debet pro munitione loci Guid. Pap.in dec.7.Octauo,quia poſſeſſio operatur fructuũ acquiſitionẽ,idẽ Guid. Pap.in dec.8. alios poſſeſſionis effectus congerit,idem in dec.356.Nono, quia

non niſi poſſeſſori interdictum vnde vi datur Ann.alleg.113. Decimo, quia poſſeſſio efficit, vt cum beneficium ab Ordinario eſt collatũ, vt collationẽ illam priorem fuiſſe præſumatur Put.in dec. 294.lib.2.quam not.ad tex.celebrem in c.ſi a ſede de prȩb.in 6. Vndecimo, quia vt beneficiũ l.fi.C.de edicto Diui Adriani concedatur, neceſſe eſt in primis probare defunctum poſſediſſe illa bona tempore mortis, Ann.alleg.20.

COLLECT. 604.

Ad Iſer. in c. 1. §. donare qualiter olim feud.poterat alienar.

¶ Aſſenſus Naturæ.

ASſenſus eſt ſtricti iuris, h.d. Ex quo infertur primo, ad dec.Coler.Ro. Germ.93.vbi fuit dictũ quod non prȩiudicat aſſenſus, niſi quoad expreſſa tantũ. Infertur ſecundo, ad dec.Ann.alleg. 36.vbi aſſenſus nõ extenditur, Infertur tertio, ad dec.de Franch.105. vbi aſſenſus ſuper venditione facta non extẽditur ad faciendã; Infertur quarto, è contra ad deciſ. Garz. 37. vbi fuit dictum, quod aſſenſus prȩſtitus ſuper venditione facienda non extenditur ad venditionem per prius factam, & ita pariter refert iudicatum in Regia Camera inter Regium Fiſcum, & Octauianum Carafam Ann.ſing.40.

COLLECT. 605.

Ad Bar.ſuper l.2.C.de exceptionibus.

¶ Exceptionis de iure tertij.

HIc Bar.per hũc tex.regulã ponit, quod exceptio de iure tertij in iure non datur, Ex qua concluſione infero ad deciſ.Ann.in ſing.211.vbi refert deciſum, quod feudum poſſidens, conuentus non opponit de iure tertij; Nũc limita præfatam regulam in nonnullis caſibus, Et primo quando hȩc exceptio in totum ius agentis excluderet, ita Robert.lib.2.rer.iudic.dec.3. Limita ſecundo, in ipſomet tertio authore, qui de alicuius iure vult opponere, nam tunc valet oppoſitio, dũmodo ius, quod adducit, plene probet, & ſit excluſiuum iuris alterius, ita Ro.Rom.(teſte Veral. dec. 254. p. 2.) Limita tertio, vt allegari ius tertij poſſit ab eo, cuius intereſt Cornaz.in deciſ. 23. Limita quarto, in caſu Theſſ.in dec.4.vbi pleniſſime Reg hãc nonnullis limitationibus exornat: Limita quinto, in caſu Oſaſc.in dec.74.

COLLECT. 606.

Super l. Altius, C.de ſeruit.

¶ Res quælibet præſumitur libera.

IN dubio præſumitur res potius libera, quam ſerua, h.d. Ex quo infertur primo, quod in dubio prȩſumitur potius beneficiũ eſſe ad liberã collationẽ, quam ad alicuius præſentationẽ Capp. Thol.in dec.25. Infertur ſecundo, quod in dubio potius præſumitur res cenſualis, quam emphyteutica, pulchre ac notabiliter Creſcen.in deciſ.1.de cenſibus Gam.in dec.33. Infertur tertio, ad dec. Ann.ſing.333.vbi in dubio non præſumitur fideicõmiſſum; Infertur quarto, quod ob eandem rationem regulæ territoriũ potius allodiale, quã feudale eſſe præſumitur Rot.nouiſ. Collect.a Farinac.in deciſ.880. Infertur quinto, quod in dubio potius ſpontanea, quã coacta voluntas prȩſumitur, ita Sebaſt.Med.in deciſ. Rot. March. 29. Infertur ſexto, quod Epiſcopus non habet fundatam intentionem in beneficijs Regularium

ha-

Digitized by Google

habentibus Superiorem, Fab. in dec. 65. C. de ſacroſanctis Eccleſijs; Infertur ſeptimo, ad dec. Maynard. 91. vbi fuit dictum, quod in dubio in venditione domus non cenſetur adiecta ſeruitus, niſi expræſſe de ea mentio ſacta fuerit.

COLLECT. 607.

Super c. ordinarij de offic. ordin. in 6.

¶ Exhibitionis tituli.

TEx. hic concordat cum Conc. Tri. ſeſſ. 7. can. 5. quo cauetur, quod obtinentes plura beneficia, illorum diſpenſationem, ac titulũ Ordinario exhibere tenentur; Quod amplia primo, ꝙ adeo tituli exhibitio eſt ſubſtantialis, vt partis confeſſio nihil prodeſt, Bellam. in dec. 183. Amplia ſecundo, vt titulum non eo ſolo probetur, quod teſtes dicãt ſcripturam tituli ſe vidiſſe, omnimodo .n. exhibendus eſt, & in ſcriptis probandus Fab. in deciſ. 83. C. de ſacroſan. Eccleſijs: Nunc limita tex. & primo, vbi confeſſio vergeret in præiudicium eiuſdem confitentis Cappel. Thol. in dec. 433 Limita ſecundo, in caſu Fabri in dec. 47. C. eo. tit. vbi fuit dictũ, quod nõ ſemper cogendus eſt Beneficiarius etiã agens de ſuo titulo docere; tandem pro materia. vide pulchram deciſ. Capyc. 6.

COLLECT. 608.

Super c. fin. de libelli oblatione.

¶ Declarationis rei ſpecificæ in libello.

IN libello debet declarari ſpecies rei cõtẽte, h. d. Ex quo infertur primo, quod libellus ſuper falſitate non procedit, niſi declaratis ſpeciebus falſitatis Capyc. pulcherrime in dec. 79. Infertur ſecundo, ad dec. Viu. 104. vbi refert deciſum in Regia Audientia, quod allegans ſimulatum contractum, debet probare, ac exprimere ſpecies ſimulationis, quam not. ad tex. in l. ab Anaſtaſio C. mandati; Infertur tertio, quod libellus ſi eſt ſuper interdicto retinendæ debẽt in eo declarari ſpecies turbationis Ann. dicens deciſum in ſing. 314. quam not. ad originalem doctr. Inn. in cap. licet de prob Infertur quarto, ad dec. Sacri Conſilij pęnes eundem in ſequenti ſing. vbi fuit dictum, quod in libello ſuper honoribus Sedilis declarari debent honorum ſpecies, quibus gauiſi ſunt Prædeceſſores, vt fuit deciſũ in cauſa Nicolai Maioranæ cum Sedili Montaneę; Infertur quinto, quod libellus debet declarari ad finem deliberandi, vel cedendi Faber in dec. 1. C. de edẽdo; Infertur ſexto, quod in libello ſuper nullitate, nullitatis ſpecies declarari debent Veral. in deciſ. 29. p. 3. Infertur ſeptimo, ad deciſ. Ann. alleg. 77. vbi fuit deciſum, quod in libello ſuper furore, furoris ſpecies declarandę ſunt, cum ſint multæ; Infertur octauo, ad pulchram deciſ. eiuſd. alleg. 111. vbi fuit dictum, quod actor in libello tenetur declarare tempus ſpolij. Ad cuius mat. intelligentiam videnda eſt pulchra deciſ. Afflict. 250. vbi pleniſſime hanc mat. tangit.

COLLECT. 609.

Super Mat. de parte pretij.

¶ Partis prętij.

SVper hac mat. de duobus vſq; adhuc contigit dubitari, Et primo nũ de feudo donato ob ſeruitia debeatur pars prætij a primogenito ſecundo genito, & in affirmat. refert deciſum Ann. in ſingul. 201. in cauſa delli Fedeli anno 1556. Actuario Iubeno; Quam deciſio-

Digitized by Google

nem amplia procedere,etiam ſi ſeruitia non eſſent æquiualentia rei donatæ Faber in dec.15.C.de fideicommiſſis; Fuit ſecũdo dubitatum,quod tempus attendi debeat ad detractionem huius partis, &idem Ann.in ſing.200.refert deciſum fuiſſe a Sacro Conſilio inſpici debere tempus, quo emptum fuit feudum, & non tempus mortis.

COLLECT. 610.

Super c.cum olim de maior.& obed.

¶ Capituli ſede vacante authoritatis.

CApitulum ſede vacãte ſuccedit in omni iuriſdictione, quæ iure ordinario competebat Epiſcopo, tam in ſpiritualibus,quam in temporalibus, h. d. Ex quo infertur primo, quod idem Capitulum poteſt,ſede vacãte viſitare, quemadmodum Epiſcopus Maynar.in deciſ.22. lib.3. Infertur ſecundo, quod poteſt poſt annũ vacationis Sedis Epiſcopalis litteras dimiſſorias, ſeu Reuerendas dare, pulchre Sayr. in deciſ. 65. de tempor.ordin.quam not. ad Concil. Trident. ſeſſ.7. can.10. de reformat. & pariter ad limit.tex.in c.cum nullus, de temporib.ordinat. in 6. Infertur tertio, quod in caſibus in quibus capitulum poteſt conferre beneficia, poterit pariter inſtituere prębendam pęnitentialẽ, iuxta can.8. ſeſſ.24. de reform. & Sayr. in dec.1.ne ſede vacante:Infertur quarto,quod poteſt dare licentiam Epiſcopo exercendi iuriſdictionem in ſua diœceſi Monald.in conſ. deciſ.39. Infertur quinto,quod poteſt cum illegitimis ad ordines minores diſpenſare Sayr.in deciſ.34.de tempor.ordinat.quam not.ad limita.tex. in c. 1. de filijs præsbyterorum in ſexto.

COLLECT. 611.

Super Clem.1. de Magiſtris.

¶ Doctoris priuilegiorum.

PRiuilegiatur Doctoratus gradus in pręſenti Clem.Tu vero aliqua circa eã deciſa addas,Et primo, quia DD. de Collegio filij debent gratis doctorari Viu.in deciſ.159. Secundum priuilegium,quia Doctores,vt nobiles non patiuntur pęna ignominioſa,licet ſecus in Licẽtiato,de Franch.in dec.111.Tertiũ, quia creditur Doctori atteſtanti de conſuetudine Rot. Bono.pænes de Benin. in deciſ.96. Quartum,quia Doctoratus poteſt probari per ſolam famã Verall. in dec.59.par.1.Quintum,quia non põt ſuæ cõcubinæ donare Garz.in dec. 29.

COLLECT. 612.

Ad Iſern.in Conſtit. Regni Inſtrum.

¶ Inſtrumenti ſtipulati per Notarium Apoſtolicum.

INſtrumentũ ſtipulatum per Notariũ Apoſtolicum in Regno nõ probat, h. d. Ad quem locum reponas primo dec.Afl.245.Secundo deciſ.Boer.242. Tertio, Ann. qui diſtinguit, & deciſionem S.Conſil.refert ſing.246.

COLLECT. 613.

Super Ritu M.C.V.61.

¶ Sedilium Neapolis.

DE Sedilibus Neapo. loquitur Rit. iſte cum diſponat, quod in Fideiuſſores Nobiles ſedili Nidi, & Capuanæ non recipiuntur; Tu autem omnia de illis deciſa hic reponas,Et primo fuit deciſum,quod Nobiles Sedilis non poſ

ſunt

Digitized by Google

ſunt aggregare Ann.allega.130. Secundo fuit deciſum, quod ſuffragia extra locum Sedilis ſunt valida, ac proſunt Idem Ann.in ſing. 355. dicens deciſum in cauſa Antonij Aioſſæ cũ Sedili Portus, & iterum deciſum in anno 1558. in cauſa Bernardini Mocciæ cũ Sedili Portæ Nouæ, Tertio, fuit deciſum, q Nobilis de Collegio, & ſic Sedilis non cenſetur aliquis ex hoc ſolo, quod ſit deſcriptis inter Nobiles Polid Rip. in obſeru. 21. vnde Ann.in ſing.358.dicit eſſe notandum pro illis, qui reperiũtur in taxa vna cum Nobilibus Platearum, aut aſſociatione Yconomi Sedilis Capuanæ; Quarto, fuit deciſum, quod in aggregatione in Sedili ſufficit maior pars Nobilium, non obſtante contradictione minoris partis, de Franch. in deciſ.2. Quinto, fuit deciſum, quod non nocet filijs partis confeſſio, qua declarabat ſe, ſuamque familiã in aliquo ex quinque Sedilibus huius ciuitatis gauiſum non fuiſſe, quia filii ipſius confitentis fuerunt ad honores Sedilis Capuanæ reintegrati in cauſa illorum de Acciapaccia in anno 1577. vt Ann. refert in conſi.88. Sexto, fuit deciſum deſcendentes ex fæminis familiæ Oriliæ virtute priuilegij eidem familiæ conceſſi aggregandos eſſe in Platea Capuana, de Franch.in deciſ.207. Septimo, & vltimo fuit deciſum, quod quinque Sediles non habent poteſtatem in ſolidũ Ann.conſil.149.vol.2.

COLLECT. 614.

Super conſt. Regni Lege præſenti.

¶ Inſtrumenti ſtipulati per Notarium Vaſſallum.

INſtrumentum ſtipulatũ per Notarium Vaſſallũ, nec prodeſt, nec nocet Baroni, hoc dicit, & concordat cum capit. Regis Ladislai fol.91. & ita fuiſse deciſum in Sacro Conſilio in cauſa delli Brancazzi cum Armelluccio Vicedomino in anno 1554. refert Anna in ſingul.244. Amplia ſecundo, vt nec Vaſſallus poſſit eſſe Aduocatus; Afflict. in deciſio.265. Nunc limita, vt non procedat in obligationibus apud acta Curiæ, de *F*ranch. pulchre in deciſ.118. *L*imita ſecundo, vt nec pariter procedat in teſtamentis Maynard. loquens de Cap. Tholoſ. in deciſ.35. lib.5. *L*imita tertio, vt neque procedat in codicillis, Ann. in ſing. 244.

COLLECT. 615.

In l. eius §. 1. ff. ad Municipal.

¶ Domicilij.

HIc apud Ciuiliſtas ſedet mat. domicilij, & apud Canoniſtas in c. fin. de foro cõpetenti, ſuper qua illius effectus deciſos not. Primus enim effectus eſt, quia Iudex domicilij de delictis extra territorium cognoſcit, prout in nonnullis Italiæ Tribunalibus deciſum fuit, & præcipue Neap. de Frãch. in pulchra deciſio.66. Florentiæ, pęnes Magon. in deciſio.42. *L*ucę Rot. diuer. *L*ucenſ. in deci.70. Sabaudiæ per Theſ. in deciſ.90. Tholoſ. teſte Maynard. in deciſio.25. lib.1. Venet. pænes Triuiſ. in deciſio.70. par.2. Secundus effectus eſt, quia tutor dari, ac peti poteſt in loco domicilij, ita deciſum in Senatu Sabaudiæ teſtatur Anton. Faber in deciſio.1. C. vbi petantur tutores, quam not. ad text. in d. l. 1. Tertius effectus, quia de delicto Iudex domicilii eſt competens, licet Iudex originis ſit potentior, eique præferatur, de Franch. in deciſio. 37. Quartus effectus; quia ratione domicilij quis efficitur Parochianus Eccleſiæ loci domicilii, idem Anto. *F*aber in deciſio 2. C. de Epiſcopis, & clericis, Quod amplia etiam ſi ipſe ſe transferat in alio loco ad tempus, Monald. in

conſ.

Digitized by Google

conſ.deciſ. 11.lib.1. quam not. ad text. in c. fin. de ſepult. in 6. Limita in caſu tex.in c.fi.de Parochis,& Cappell.Tholoſ.in deciſ. 39. Quintus effectus eſt in caſu Triuiſ. in deciſ. Venet. 22. par. 1. vbi fuit dictum quod Parochus proprij domicilij,non Amaſij debet interuenire in matrimonio;Sextus effectus eſt in caſu Anto. Fabri in deciſ. 1. C. vbi de crimine agi oportet, vbi in Criminalibus ceſſat remiſſio Iudice domicilii cō currente, quibus prælibatis effectibus reſtat, vt hic aliqua attingamus circa grauem illam quæſtionem de qua per DD.quomodo ſcilicet domicilium cō trahatur? Nam Mayn.in deciſio. Rot. Thol.29.p.3.aſſerit in illaRot deciſum quod poteſt quis in momento abſque temporis expectatione acquirere domicilium, quando ſcilicet transfert ſe ad habitandum in aliquo loco exprçſſe declarando ſe habere animum ibi perpetuo permanendi,& domicilium con trahendi, Rot. Rom. in deciſ. diuerſ. 150.par.2. dicit nō ſufficere illā animi declarationem, quia requiritur etiam aliquis actus ſignificatiuus domicilii, puta quod emerit domum.De alio modo contrahendi domicilium, vide pulchram deciſio.Triuiſ. Rot. Venet. 22. par.1.In Curia vero Archiepiſc. Neap. non admittuntur clerici ad ciuilitatem Neapol. qui cum dimiſſoriis ſuorum Ordinariorum in Ciuitate morantur,ac declarant ſe habere animum cōtrahendi domicilium, & per longum tempus habitauerint, beneuerum admittuntur capta informatione,quod in eorum patria non habent aliqua bona; & tamdiu Neapol. habitauerint, quod præſumitur amplius nō habere animū redeūdi ad patriam, vt refero Ego ipſe in deciſ. 47.

COLLECT. 616.

Super Bulla Clement. VIII. de probibitione duelli.

¶ Duelli.

PEr hanc Bullā habetur declaratio, ac extenſio Conſtitutionum Apoſtolicarum,& Decreti Concilij Tridentini contra pugnantes in duello publice,vel priuatim, necnon contra mittentes,ſcribentes, aut diuulgantes cartulas prouocatorias,aut ſcripta, quæ dicuntur manifeſta,eorumq; fautores,ac complices,Romæ Publicat.die 2. Septemb. 1592.ad cuius dilucidationem,& declarationis amplitudinem videnda eſt pulcherrima deciſ.Rot. Lucenſ. pçnes Ioſeph.Lud.in deciſ.Peruſ.11.

COLLECT. 617.

Super c.propoſuiſti de probat.

¶ Sigilli.

SIgillum alicuius facit probationē, hoc dicit,Quod limita primo in caſibus,in quibus eſſet neceſſaria ſubſcriptio Ant. Fab. in dec 20.C. de probat. Limita ſecundo,in caſu Creſcen.in dec. 13.eod tit vbi fuit dictum, quod litteris ſigillatis nō creditur narrantib.de facto proprio;Limita tertio,in ſigillo Epiſcopi in præiudicio expectantium Rot. in deciſ.17.eo.tit.in antiq. Limita quarto, in litteris ſigillatis,in his, quæ non pertinent ad proprium officium Ead.Rot. in deciſ.16.de probat. in antiq. Limita quinto,in ſigillo priuato,quia non probat Ann. ſing. 480. Limita ſexto, in ſigillo deſtructo,Maynar. in deci.22.lib. 3.quam not.ad doctrin.Pan. in c. inter dilectos de fide inſtrum.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 618.

Super c. prælatis de homicidio in ſexto.

¶ Clauſulæ citra pœnam ſanguinis.

CLericus pro iniuria ſibi illata poteſt ager criminaliter contra laicum cum proteſtatione quod puniatur citra pænam ſanguinis, hoc dicit. Quod amplia primo etiam ſi pro certo ſciat Iudicem ſecularem proceſſurum ad pęnam ſanguinis Faſtol. in deciſ. 3. de homicidio. Amplia ſecundo, ſi eius voluntas eſſe contraria proteſtationi Maynard. in deciſ. 91. Amplia tertio, in caſu deci. Curiæ Archiep. Neap. teſte me ipſo in deciſ. 41. vbi fuit dictum quod poteſt concedi licentia Clerico agendi in iudicio ſeculari contra interfectorem fratris, cum proteſtatione citra pænam ſanguinis; Amplia quarto, in patre Clerico quia poteſt contra interfectorem filij agere cum proteſtatione prædicta Sayr. in deciſ. 3. de iniurijs.

COLLECT. 619.

In l. is a quo ff. de rei vendicat.

¶ Vendicantium eandem rem.

SI duo vendicant eandem rem ab eodem poſſeſſore, primo vincenti traditur, præſtita cautione, hoc dicit; Quod limita primo, vt nõ procedat in intruſo, lite pendente, Creſcent. in deciſ. 22. de ſentent. & re iudicat. & ratio eſt quia huius l. diſpoſitio locũ ſibi vendicat quando ſunt plures competitores agentes contra poſſeſſorem, & vnus prius quam alius victoriã habuit Maynard. in deciſ. 29 libro 3 Limita ſecundo, de Iure Saxonico in caſu Cole. Rot. Germa. 112. vbi ſancitum eſt quod poſſeſſor tenetur vnum de duobus facere aut rem petitam apud ſe retinere, aut Iudici ſeruandam tradere; Limita tertio, quando ex vno, eodemque iure plures veniunt contra tertium, vt in caſu de Franch. in deciſ. 261. Limita quarto, in caſu Franciſ. Marc in deciſ. 1077. p. 2. vbi fuit dictum quod tex. noſter non procedit quando quis comparet ad infrigendum iura competitorum, quia hoc caſu ſuperſedebitur ad inſtantiam primo venientis donec integre determinabitur.

COLLECT. 620.

Super l. 1. ff. an per alium cauſæ Appell.

¶ Appellationis cauſæ, & principalis naturæ.

EIuſdem naturæ eſt cauſa appellationis, cuius eſt cauſa principalis hoc dicit. Ex quo infertur primo quod ſi cauſa principalis poteſt agi per procuratorem, ita & cauſa appellationis Seſſe Rot. Aragon. in deciſ. 81. Infertur ſecundo, quod quando in M. Curia Vicariæ contra committentes grauiora delicta proceditur per horas, & condẽnatur inquiſitus & interponitur appellatio ad S. C. ſimiliter per horas proceditur in S. C. pulchre de Franch. in deciſ. 520. Infertur tertio, quod incidentia emergẽtia in cauſa principali, eiuſdem naturę ſunt, cuius eſt cauſa principalis, & appellationis Idem de Franch. deciſ. 513. Infertur quarto, quod conſenſus paternus in cauſa principali præſtitus filiofamilias agenti extenditur ad cauſam appellationis, & hoc nõ alia prorſus ratione, quia eiuſdẽ naturæ eſt Iaſ fred. in deciſ. 484. quod not. ad ampliationem l. fi. §. neceſſe C. de bonis quæ liberis; Infertur quinto, quod procurator ſimpliciter in cauſa principali conſtitutus, cenſetur pariter in cauſa appellationis Idem in deciſ. 482 Infertur ſexto quod ſi cauſa principalis eſt ſummaria, erit etiã cauſa appellationis ſummaria May-

261

Digitized by Google

Maynard.in deciſ.39.libro 2.quod no. ad ampliationem Clem. diſpendia de Iudicijs; Infertur ſeptimo, quod fideiuſſor de Iudicato ſoluendo in cauſa principali præſtitus, tenetur ad id, quod in cauſa appellationis iudicatũ fuerit de Franch.in deciſ.208.quod not.ad ornatum tex.in l.cum apud Sempronium ff. Iudicatum ſolui; Infertur octauo, quod teſtes non repulſati in cauſa principali, poſſunt in cauſa appellationis de falſo repulſari Afflict. in deciſ. 266. Contrarium decidit Rot.Pedem.teſte Theſ.in deciſio.259 quod not. ad limitat. l. per hanc C.de temporibus appellationum, verum limit.Theſſ deciſ. quando capita repulſæ fuerunt in prima inſtantia producta, ſed non probata, quia poſſunt in cauſa appellationis Guid. Pap. in deciſione 500.Infertur nono, quod fideiuſſor iudicij in prima inſtantia datus in caſu ſuccumbentiæ pro expenſis tenetur etiã in cauſa appellationis pulchre Theſſ.nonnullos circa hoc diſtinguens caſus in deciſione 202.quod no. pro ornatu text.in l.generaliter C. de Epiſcopis, & Clericis; Infertur decimo, quod ſicut perempta inſtantia in cauſa principali iudicis officium durat, vt poſſit partem, cuius culpa hoc contingit in expenſis condemnare, ita & in cauſa appellationis Iaffred. in deciſione 269 Nunc limita principalem regulam in prorogatione inſtantiæ, quia licet conſenſu partium inſtantia prorogari non poſſit, ſecus tamen in inſtantia cauſæ appellationis ita Mynſing. cent. 3.obſeru.49.

COLLECT. 621.

In l.2. C.quorum appellat.non recipiunt.

¶Conuictus, & confeſſus non appellat.

CONuictus, & confeſſus non appellat, hoc dicit, Quod amplia primo, procedere tam in ciuilibus, quam in criminalibus Iaffred.in deci.451.Verum limita & primo, quando confitetur cum qualitate, quæ delictum minuit de Franch.in deciſ.556.Limita ſecundo, vt regula tex.noſtri ſit vera in Notario conuicto, & confeſſo, ſecus ſi non eſſet manifeſte conuictus Iaffred. in deciſ.462.Limita tertio, in confeſſo tantum, quia poteſt appellare, ſi in appellatione dicat ſe confeſſum per errorem, vel aliam legitimam cauſam contra confeſſionem alleget Maynard. in deciſ.22.lib.2.

COLLECT. 622.

Super c. illo vos de pignoribus.

¶ Contractuum Vſurariorum, atque illicitorum.

VSurariorũ, atque illicitorum contractuũ mater.hic peroptime ſedet, & hoc dicit, Tu autem hic addas nonnullas alias ſpecies, & primo contractus, in quo a principio intereſſe taxatur dicitur illicitus Iaffred. in deciſ. 355.Secundo contractus, in quo pæna adijcitur dationi quantitatis Franciſc. Marc.in deciſ.411. Eius vero exactio licita eſt pro rata intereſſe Afflict. in deciſio.139. & ita pariter decidiſſe Senat. Pedem refert Theſſ. in deciſ. 79. Balb. in deciſ.355. Quod amplia etiam in fiſco procedere Idem Theſſ. in deciſ. 98. Tertio contractus mutui in quo adijcitur pæna in caſu non ſolutionis Seſſe Rot. Aragon.in deciſ.110.Quarto contractus, qui continet prouiſionem ſolutionis

Digitized by Google

tionis damnorum in futurum propter temporis dilationem Rot. Collect. a Farinac.in deciſ. 891. Quinto cōtractus cōtinēs pecuniam debitam ex mutuo, & ex venditionē alicuius rei Capyc. in deciſ. 49. Sexto contractus ex modicitate prætij, iuncto pacto de retrouendendo iudicatur illicitus Afflict.in deciſ.65.Capyc. in deciſ.144 Mynſinger. cēt. 3.obſer.6..Caſſad.in dec. 1.de vſur. Cacher in dec.42.Septimo cōtractus in quo exigitur lucrum ceſſans non concurrentibus illis tribus. Primo, quod quis ſi ſolitus negotiari. Secūdo, quod debitor pecuniæ mutuatę fuerit in mora,Et tertio,quod habuerit merces prę manibus Mohedan. in deciſ. 3. de vſuris,Polid. Rip. obſeruat.1. licet alias ſecus Afflict. in deciſ.20. Octauo contractus celebratus ebreitatis tempore Viu. in deciſ.105. Nono contractus in quo dantur animalia, (vt vulgo dicitur) a ſoccida Idem in dec.142.de quo etiam contractu videndus eſt Afflict.in deciſ. 39.Ioſeph Lud.deciſ.Peruſ.10.Decimo & vltimo contractus Flore. vſitat. qui (vt etiam vulgus ait) dicuntur Mochi & Barochi Alex. Raudenſ.in deciſione Rot.Piſan.16.

COLLECT. 623.

Super c.non præſtat impedimentum de reg.iur. in 6.

¶ Nullitatum.

QVod nullum eſt, nullū producit effectum hoc di it, Ex quo infertur primo, quod ex actu nullo non inducitur iuriſdictionis præuentio Iaffred. in deciſ.71. Infertur ſecundo, quod ex contractu nullo non debetur laudemium Peguer. in deciſ.156.Infertur tertio,quod citatio nulla non interrumpit curſum triennalis poſſeſſionis Verall.in deciſ.109.quam deciſ.not.ad ampliationam Reg. de trienn. Et citatio dicitur etiam nulla quando nō fuit bene executa,puta quia non fuit relicta copia citationis poſt affixionē Rot. in deciſ.22 in nouis,& Tholom. in deciſ.17.Infertur quarto, quod ſi contractus eſt nullus, conſtitutum in eo adiectum pariter erit nullum Ant. Fab in deci.31 C.de acquiren.poſſeſſ.Infertur quinto,quod Ius optionis per inualidā electionem nō conſumitur Balb.in deciſ.91.Infertur ſexto, quod carceratus nulliter non poteſt arreſtari,licet cōtra Mart.Rot.Piſan.in deciſ.79.

COLLECT. 624.

Super l.ſi quis ad ſe fundum C.ad legem Iuliam de vi publica.

¶Spoliatus ante omnia eſt reſtituēdus.

SPoliatus ante omnia eſt reſtituendus hoc dicit;Quod amplia primo, in Iudice,qui nulliter procedit,quia dicitur ſpoliare,& propterea eſt ante omnia reſtituendus Verall.in deciſ.112.p. 2.Amplia ſecundo, vt ante plenariam reſtitutionē ſpoliato non poſſit opponi compenſatio Idem in deciſ.171. par. 3. Amplia tertio, vt nec exceptio proprietatis Rot. Auenionen. in deciſ.8. Amplia quarto, etiam ſi rem, de qua quis ſpoliatur,acquiſiuiſſet ex contractu inutili adhuc enim ante omnia eſt reſtituendus Bellamer. in deciſ.494. & Caputaquen.in deciſ.181.par.3. Amplia quinto vt ſpoliator in ſpolio ſuccūbens aggredi petitorium non poſſit, niſi ſpolio purgato vſq. ad obolū.idem in dec. 184.ead p. Limita in caſu eiuſdē in deciſ.188.ead.p.Amplia ſexto, vt nec audiendus ſit petens beneficium Ceſſionis Bonorum,&c.Odoardus, Verall. in deciſ.183.par. 3.Amplia ſeptimo,vt ante omnia ſit reſtituēdum Monaſterium licet facto Prælati ceciderit a poſſeſſione Caputaquen.in deciſ.170. part. 3

Verum

Digitized by Google

Verum limita nunc, & primo, vt ſpolio agi non poſſit, quando poſſeſſio fuit capta inſtrumentalis per mediam perſonam, quæ non fuit expulſa Verall in decif. 169. par. 3. *L*imita ſecundo vt neque poſſit agere ſpolio ille, qui cecidit a poſſeſſione, facto ſuo, elapſo quadriẽnio Caputaquen. in decif. 172. p. 3. quicquid dixerit Caſſad. in decif. 6. de Reſti. Spoliat. Limita terito, in Monaco Diui Auguſtini Hæremitarũ, vt ad ſpolium agi minime poſſit Idem in deciſion. 86. par. 3. *L*imita quarto, vt hoc agere non poſſit eiectus a poſſeſſione beneficij ab exequutore Breuis Apoſtolici Idem in deciſione 180. par. 3. Limita quinto, in ſpoliato ab illo, qui prætendebat poſſidere vigore mandati de manutenẽdo in eius fauorem decreti Idem in decif. 178. p. 3. Limita ſexto, in ſpolio per Procuratorem generalem commiſſo Bellamer. in deciſio. 151. Verall. in deciſione 179. par. 3. Limita ſeptimo, vt non poſſit agi ad ſpolium vt reſtituũtur ad poſſeſſionem diſtributionum quotidianarum Idem in decſ. 174. p. 3. Limita octauo, & vltimo quando poſſeſſio ſpoliati nulliter data conformari debet, tunc enim non eſt reſtituendus Veral. in decif. 175. par. 3.

COLLECT. 625.

In l. ſcimus C. de inoffitioſo teſtamento.

¶ Legitimæ priuilegiorum.

TExt. hic vnicum Legitimæ priuilegium ponit, ſcilicet quod de illius relicto non detrahitur falcidia, Tu vero adde ſecundum, quia ſtatutum excludens a ſucceſſione non cenſetur excludere a legitima Gaſp. Theſſ. in deciſione 68. pro qua re vide etiam Borgni. in deciſione 8. lib. 3. Mart. Rot. Piſan. in deciſione 23. Rot. Diuerſ. in deciſione. 733. par. 1. Adde tertium, quia per non confectionem inuentarij non ammittitur legitima Cacher. in decif. 148. Adde quartum, quia per ſtatutum tolli non poteſt Cappell. Tholoſ. in deciſione 437. Adde quintum, quia legitima abſorbet falcidiam Surd. in deciſio. 251. Adde ſextum, quia generalis renunciatio paternę hęreditatis non includit legitimam, eiuſque ſupplementum Mynſinger. centur. 1. obſeruat. 36. quod not. pro ornatu l. ſi quãdo §. generáliter C. de inofficioſo teſtamento; Septimum Priuilegium, quia filius pro legitima non tenetur ſeruare æqualitatem l. hac edictali C. de ſecundis nuptijs, prius enim poteſt legitimam detrahere, & poſtea reliquum cum Nouerca diuidere pulchre Creſcent. in decif. Rot. Roman. 5. de teſtamentis, Moheda. in decif. 1. eodem tit. Io. Paul. in deciſione 1. Octauum, quoniam bonis paternis confiſcatis debetur legitima Benint. Rot. Bononien. in deciſio 91. Quod Amplia primo, vt procedat etiam pro delicto filij, patre viuente, commiſſo, quia Fiſco non debetur, viuente Patre, ſtantibus nepotibus Surd. pulchre in decif. 167. Amplia ſecundo, etiam Patre mortuo, quia nepos ex filio bannito excludit Fiſcum quoad legitimę petitionem Idem Surd. in decif. 314. Nonum, quia poteſt filius illam deducere, atque detrahere in bonis alijs relictis Surd. in decif. 316. Decimum, quia illam pariter detrahere poterit in bonis alienare prohibitis Peguer. decif. 110. Vndecimum, & vltimum Priuilegium eſt, quia debetur in corporibus, Idem Peguer. in decif. 111.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 626.

In l. cum quæritur C. de inoffìcioſo teſtamento.

¶ *L*egitimæ liquidandæ,& an tempus mortis attendetur.

IN liquidatione Legitimæ tempus mortis inſpicitur hoc dicit, Ex quo infertur quod bona ſuperuenietia poſt mortem teſtatoris non augent filiorum legitimam Afflict.in deciſio.382.Quod amplia primo in liquidanda vita militia,quæ legitimæ ſimilis eſt de Franch. in deciſ.61.Amplia ſecundò,in liquidatione partis prætij,quæ de nouo feudo debetur Ann.conſ. 130.Amplia tertio, etiã in eius ſupplemento,quia extimari debet ſecũdum quantitatem bonorum exiſtentium tempore mortis teſtatoris non extimandorum ſecũdum valorem illius temporis,quo præſtantur Cæſar de Graſſ.in deciſ.6.de teſtamentis, Verum limita regulam tex.noſtri vt attendi debeat tempus mortis reſpectu bonorum ipſorum, & corporum hæreditariorum, non autem reſpectu valoris, quia de corporibus debet detrahi legitima Cæſar de Graſſ. in deciſ.10. de teſtamentis.

COLLECT. 627.

Super Bulla Pij Quinti de publicand.reſignationibus.

¶ Reſignationis Beneficiorum.

BEneficiorum reſignationis, & Iurium ceſſiones publicari debẽt intra ſex menſes ſi beneficia ſint citra montes,ſi vero vltra,intra nouem iuxta formam in conſtitutione præſcriptam, cuius formæ omiſſio facit gratiam nullam,& vacationem inducit; ſi vero reſignatio fiat in manibus Ordinarij, vel *L*egati publicatio debet fieri intra tres menſes,hoc dicit;Quod amplia primo, vt aliter facta reſignatio non ſubſtineatur Rot Collect.a *F*arinac.in deciſ.661. Amplia ſecũdo, in reſignationibus beneficiorũ in manibus Ordinarij factis Ead.Rot.in deciſ.662.Amplia tertio,vt reſignatio non ſeruata forma de qua in tex.noſtro non abdicat ius a reſignanteͅ Ead.Rot.in deciſ.664.Amplia quarto, etiam in reſignatione Hoſpitali ſolita dari in titulum Ead.Rot.in deciſ. 665. tunc enim venit nomine Eccleſiaſtici Beneficij, alias ſecus Moheda. in deciſ. 3.de caul.poſſeſ. & proprietat. Amplia quinto,procedere pariter in beneficijs regularibus Rot. Collect. a *F*arinac. in deciſ.666. & de prioratu loquitur Ead. Rot.in deciſ.ead. Amplia ſexto, vt locum habeat etiam in Hoſpitalibus laicalibus Ead.Rot.in deciſ. 668. Amplia ſeptimo,procedere etiam exiſtente Inſtrumento poſſeſſionis Achill.de Graſſ. in deciſ.1.ſuper Reg.de public.Amplia octauo,in reſeruatione,de qua nõ aderat menſis Idem de Graſſ.in deciſ.3.eo. Amplia nono, vt publicationis tempus currat a die datæ Rot.diuerſ. in deciſ. 287.lib.2.Amplia decimo,vt requiratur etiã publicatio in collatione beneficiorum in forma dignum Rot diuerſ. in deciſ.286.publicatio vero debet annotari in Curia Ead.Rot.in deciſ.284.ll.2. Verum limita, vt locum non habeat in ſpõtanea beneficij dimiſſione,loquẽdo tamen iuxta terminos Bullæ Gregorii XIII.Rot.Collect.a Farin.in deci. 666.

COLLECT. 628.

In l. nemo C.de ſacroſ.Eccleſ.

¶ Prohibitorum in Eccleſia.

MAteria eorum, quæ in Eccleſia fieri prohibẽtur hic peroptime ſedet,Sed tu adde alios caſus deciſos,*E*t primo, quis non poteſt citari in Eccleſia Valaſc. in deciſ. 81. Item ſecundo *L*au-

Laudum Viu.in deciſ.102.Item tertio, Parlamentum Maynar.in deciſion.22. lib.3.quas deciſiones omnes not.ad ornamentum tex.in c.decet de Immunitate *Eccleſiæ*.

COLLECT. 629.

Super c.quicumque il 2.11.q.3.

¶ Sordeſcentiæ in excommunicatione.

EXcommunicatus qui per annum in excommunicatione perſeuerauit habetur pro confeſſo, & conuicto de delicto principali,pro quo fuit citatus,& non comparens excommunicatus,& ſic nõ eſt amplius audiẽdus hoc dicit.Ex quo infertur ad deci.Curię Archiep.Neap.vbi fuit dictum non fuiſſe neceſſariam quandam repetitionem teſtium factam ad inſtantiam excõmunicati,qui per annum in excommunicatione perſeuerauerat, ſiquidem repetitio teſtium fit ad probandam Fiſci intentionem,vt refero *Ego* ipſe in deciſ. 31. verum pro huius c. intellectu animadurtendũ, quod vt quis inſorduiſſe dicatur requiritur, vt in excommunicatione perſeueret animo pertinaci, & indurato,& in contemptu Clauium,ita Rot.Rom. collect. a Farinac. in deciſ. 838.& contemptus in hoc datur quando voluntas in hoc dirigitur,vt quis nolit obedire,eo quia Iudicis,aut legis poteſtatem ſpernit Thoming. Rot. *L*ypſienſ.in deciſ.90. p. 2. Contemptus autem ceſſat ex ſola abſolutionis petitione Put.in deciſ 15.part.3. Et quæ concurrere debeant,vt huius cap.diſpoſitio procedat,vid.Rot.Collect.a Farinac.in deciſione 312.

COLLECT. 630.

Super l.alienationes ff.famil.erciſc.

¶ Alienationis volũtariæ,&neceſſarię.

TEx. hic ponit diſparitatẽ inter voluntariam,& neceſſariam alienationem, Tu vero adde aliam ſcilicet quod in alienatione neceſſaria tenetur creditor ſe potiorem, & anteriorẽ promittere,ſecus in voluntaria Ann. alleg. 79.Sed hoc limita primo,vt nõ ſit diſparitas quoad laudemii ſolutionẽ, quod in vtraque alienatione debetur, & ſic ſoluitur directo domino facta venditione ſubhaſta vt pluries decidiſſe Sacrum Neapolit. Conſil. refert de Franch. in deciſ.277.ac pariter Senat. Pedemont. Theſſ.in deciſ.139.& de alia deciſione eiuſdem Senatus habetur per Fabr. in deciſ.27.in tit.de laudemio; *L*imita ſecundo, vt pariter in vtraque alienatione debeatur ius congruum Rot. Florẽ. (teſte Magon.) in deciſ. 100. Limita tertio,vt ſit diſparitas, quia remedium l.2.C.de reſcindenda vẽditione, locum habet in alienatione, tam voluntaria, quam neceſſaria prout ita *L*uſitanum Senatũ decidiſſe teſtatur Gama. in deciſ. 95.*L*imita quarto, quoad hoc vt in vtraque alienatione ſucceſſor ſingularis non teneatur ſtare colono de Frãch. in deciſ.488.quod nota ad ampliationem l.emptorem C.locati.

COLLECT. 631.

In l. qui fundum ff. locati.

¶ Nouus dominus non tenetur ſtari colono.

IN huius tex.mat.in Collect.in l.emptorem C.locati multa ſcripſi, Sed quia in meas manus nonnullæ aliæ deciſiones poſtea prodiere, operepretiũ eas hic collocare duxi,& hoc dicit, ſucceſſor ſingularis non tenetur ſtare colo-

no,

Digitized by Google

no,nec colonus ei,Quod amplia primo procedere etiam in emptore prædij iã ſeminati a colono partiario Ioſeph Ludo.in dec. Peruſ.83. de *Franch*.in dec. 334.Mart.Ro.Piſa.in dec.139. neq.obſtat deciſio Cacher.82.vbi expreſſe vult emptorem ſingularem ſucceſſorem nõ teneri ſtare colono partiario,quia loquitur in caſu,quo ſucceſſor eſt ex neceſſitate in exequutionem rei iudicatæ , vt animaduertit Mart.loco citato. Amplia ſecundo , procedere pariter in inquilino,quem ſingularis ſucceſſor expellere poteſt etiã ſi inquilinus potuiſſet domum iure ſpeciali hypothecatã retinere pulchre Rot.Collect.a Farinã.in deciſ.229.Amplia tertio, etiam in ſucceſſore beneficij Eccleſiaſtici Rip.obſeru. 115.Amplia quarto , in ſucceſſore primogenij,& feudi,idem in obſer.132.Amplia quinto, vt nedum procedat in emptore fundi verum etiam , quod magis eſt,in emptore fructuum Fab.in dec.19 C.locati;Amplia ſexto,etiam vt locum habeat in alienatione neceſſaria de *Franch*.in dec.488.pro qua re vide etiã deciſionem Florent.(Magonio teſte) 140.Ro.Lucenſ.dec.97.Ro.Bonon.teſte de Benin.dec.54.Nunc vero limita, & primo , exiſtente hypotheca iuncto iuramento,quia tunc non poſſet expelli conductor a re conducta per emptorem ita Theſ.in deciſ.Senat. Pedem.*13*. Quamuis contrarium decidiſſe *S*enat. *L*uſitan.ſcribit Gam.in dec.143 atq.pariter Senat.Mediol teſtatur Carpan.deciſ.399 in tit de re locata,ea quidem ratione,quia iuramentum reſpicit perſonam iurantis,& non ementis,cum quo nihil geſſit conductor,& iura loquuntur non de venditione, ſed fauore emptoris,verum(parcat mihi,&Carpan.& Gam.)eorum opinio eſt falſa,quia ratione ipſorum admiſſa eſſet fraudibus paratus locus,quod iura non admittũt, &licet iuramentum non obliget niſi iurantem tamen operatur, vt non poſſit iurans,in prçiudicium illius aliquid agere, per quod iuramenti virtus inefficax reddatur,& illa deciſ.Luſitaniæ eſt fundata ſuper ordinatione illius Regni, & male cenſuiſſe illos Senatores dicit *V*alaſc.in dec.80 aſſerens illos æquiuocaſſe in terminis,& ad dec.*S*en.Mediol.reſpondit Rip.in obſer.134. & hanc opinionem propter iuramentum ſequuta eſt Ro.Auenion in dec.*1*08. licet illa dura videatur Laurentio compilatori illius deciſionis,ego vero iſtam duritiã non conſpicio , ſed magis duritiam ex parte contraria, & hæc quæſtio fuit ẽt diſputata in Cõſ.Neap.ſcribit de Frãch. in dec.302 licet nihil fuerit reſolutum, & hæc omnia nullã apud me haberent difficultatem ſi emptor ſciret locationẽ factam,& hac nõ obſtante,emeret,quia tunc eſt in mala fide , & tenetur ſtare colono,ſiue partiario , ſiue conductori prout per Senat.Mãt. iudicatum refert Surd.in dec.264. & fauore etiam conductoris iuramento attento non poſſe expelli præuia ſolutione intereſſe , vt refert deciſum Mago.in dec.*L*ucen.97.

COLLECT. *632*.

Ad Bart.in l.ſuus ff. de hared. inſtit.

¶ Legitimæ debendæ in corporibus, nec ne.

LEgitima debetur in corporibus,nõ aũt in pecunia h.d. & ita deciſum varijs iu Tribunalibus prout Romæ teſtatur de Graſſ.in dec.10.de teſtamẽtis, & in dec.6.eo.tit.&in Senatu Cathalo. Peguer.in dec.111.& pariter in Neapolitano,vt refert Georg.alleg.dec.40.vbi quoque corporum augmentum ad filium ſpectare decidit, tandem in Rot.

Piſana(teſte Marta)in deciſ.16. Verum Regulam noſtri text. *L*imita primo, vt corpora non poſſint propria authoritate eligi,ſed Iudicis,vel boni viri arbitrio relinquatur *F*aber in deciſ. 3.C.de inofficioſo teſtamento; *L*imita ſecundo, vt nec in corporibus feudi, idem in deciſ. 5.*C*.eo. tit.Limita tertio, in caſu eiuſdē in deciſ.17.C.eod.tit.Limita quarto, in Monaco cui non in corporibus, ſed in pecunia legitima ſolui poterit idem in dec.26 C. eod.tit.

COLLECT. 633.

Super cap.dilecta de exceſſibus Prælatorum.

¶ Collegij.

PRiuati homines regulariter Collegium conſtituere,& eius ſigna erigere non poſſunt niſi eis concedatur, hoc dicit;Signa vero ſunt nonnulla, Et primo,Sigillum commune Iaffr.in dec. 21.quam deciſ.nota ad tex.in c.ſignificauit de appellation.Secundo tractatus communes Rot. Collect. a Farinac. in deciſ.422.quam pariter not. ad text. in c. tertio loco de probat. Tertio Arca communis Maynard.in deciſ.31. lib.2. quæ tibi deſeruiet ad ornatum l. 1. ff. quod quiſq. vniuerſitatis.Quarto commune dormitorium, & refectorium Guid.Pap.in dec.258.quam etiam not. pro ampliatione c.quamquam de vita, & honeſtate Clericorum. Verum pro ſupradictorum omnium coronide animaduertas,quod non requiritur,vt prædicta omnia ſigna ſimul concurrant vt Guid.*P*ap.deciſ.citat.

COLLECT. 634.

In l. Procula ff. de probat.

¶ Diſpoſitionis l. procula, de probat.

AD huius l.mat.vide Ro.Colle.a Farin.in dec.299.& Affl.in dec.40.

COLLECT. 635.

In Auth. poſt fratres fratrumq. C. de legitimis hæredibus.

¶ Gradus proximitatis.

IN ſuccedēdo ab inteſtato proximior præfertur,pareſq. in gradu ſimiliter admittūtur,h.d.*E*x quo infertur primo, quod Auus maternus excludit Patruū a ſucceſſione nepotis pulchre Theſ. in dec.5.vbi reddit rationem,quia Patruus eſt in tertio gradu aſcendentium,Auus vero in ſecundo,l iuriſconſ §.2.& 3. ff. de gradibus;Infertur ſecundo,quod nepoti ſuccedit tā patruus vtrinque coniunctus,quam ex vno tātum latere,quia ambo ſunt in æquali gradu, & proptera æqualiter ſuccedere debent Mart. Ro.Piſan.in dec.124.quam not.ad limitation.Auth.Itaq. C. communia ſucceſſionum; Infertur tertio, ob eandem rationem neptes ex filia admittendas eſſe ad hæreditatem Aui ſimul cū nepte ex filio,idem Mart.in dec.102.quam etiam not.ad Conſtit.Regni, in aliquibus,Quod amplia,& ſi præceſſerit matris renunciatio pulchre Gram.in dec. 57.Quod ſubamplia etiam ſi matris renunciatio eſſet facta pro ſe, & hæredibus,filijs .n. hæredib. non noceret,ipſa pmortua ante eū cuius bonis renunciauit ſm dec.de *F*ranch.67. Infertur quarto,quod ſoror vtrinque coniuncta admittitur ſimul cum patre, & fratribus in ſucceſſione pręmortui fratris, idē de Franch.

Digitized by Google

Franch.in deciſ.543.quam not. ad Conſuetud.Neap. Etſi teſtator.

COLLECT. 636.

In l.nemo §. quoties ff. de regulis Iuris.

¶ Actionum cumulationis.

PLurium actionum cumulatio prohibetur,hoc dicit;Quod limita primo in caſu Capyc. in deciſ.8.vbi fuit dictum,quod admittitur cumulatio actionis perſonalis cum hypothecaria,& eãdem opinionẽ tenuit Senatus Delph. Guid.Pap.teſte in deciſ.108. *L*imita ſecundo,in caſu deciſ.Rot.Auen. 10. vbi fuit dictum, quod cumulatur actio ciuilis cum criminali;Limita tertio,quando plures actiones competerent ad diuerſa,Surd.in deciſ.317.*L*imita quarto, in actione iniuriarum cum lege Aquilia, quæ ad inuicem cumulari poſſunt, Mynſing.cent.1.obſer.25.Limita quinto,in caſu Guid.Pap.in deciſio.143.vbi fuit dictum, quod nullitas, & in integrum reſtitutio cumulari poſſunt, atq; in eodem libello deduci; Limita ſexto in rei vendicatione cum reſtitutione in integrum,vnde ſimul peti poteſt, ſcilicet contractum reſcindi,& poſſeſſionẽ reſtitui Mynſinger.centu.2.obſeru. 25. Limita ſeptimo, in caſu eiuſdẽ cent. 5. obſer.83.vbi fuit dictum, quod ad fundandam iuriſdictionem plurium ſummarum cumulatio admittitur, quam deciſ.not. ad ornatum tex. in l. ſi idem ff.de iuriſdictione omnium iudicum, *L*imita octauo,in caſu Gayl.lib. 1. obſer.63.vbi fuit deciſum,quod petitoriũ cumulatur cum poſſeſſorio, quam not. ad text.in c.cum dilectus de cauſa poſſeſſ.& propriet. *L*imita nono, in caſu eiuſdem Mynſinger.cent. 1. obſer. 58. *L*imita decimo, in appellatione, quæ cumulatur cum iudicio nullitatis Ann. alleg.93.vbi quoque habetur,quod deſerta cauſa appellationis non cenſetur deſerta cauſa nullitatis;*L*imita vndecimo, in actionibus diſſimilibus; quia in eodem libello cumulantur Iaffred.in deciſ.29.Ad duo tãdem pro huius mat. praxi animaduertere debes. Primo, ꝙ quando plures actiones in eodem libello cumulantur,Iudex diligenter ad ſingulas actiones, & ad ſingula facta attendere debet,nam quot ſunt facta tot ſunt actiones,Iaffred.in deciſ.51. quam not.ad tex.in l.ſcire debemus ff. de verbo.oblig.Secundo animaduertendum, quod plures actiones in vno libello cumulari non poſſunt,etiam ſi non compatiantur ad inuicem,quoties actor probabiliter dubitat de genere actionis; ſiue illud dubium ex facto proprio,ſiue ex alieno procedat,ita And.Gayl.lib.1. obſeru. 63.

COLLECT. 637.

In l. Titia §. Titia ff. de legat. 2. & ibi DD.

¶ Alimentorum viduæ debitorum.

VXor domina,& vſufructuaria a teſtatore relicta exiſtentibus liberis nõ conſequitur niſi alimenta,hoc dicit,& licet de hac mat nõnulla ſcripſerim in Collect 91. ſuper Conſuetudine Bulgari,de qua in gloſſ.in l.2.C.ſi ſecũdo nupſerit mulier,aliqua tamẽ ex Deciſionarijs nouiſſime in lucẽ edita hic reportare peroptime mihi viſũ fuit, Et amplia primo regul tex. procedere nedum in vxore,verum etiam in matre teſtatoris vſufructuaria omnium bonorũ relicta Gayl.lib.1.obſer.144.Amplia ſecundo,vt creditores præferantur mulieri pro aſſequutione huiuſmodi legati Minad.conſi.4.Amplia tertio, etiam ſi in teſtamento eſſet adiecta clauſula dum cum liberis moraretur,quia ea nõ

obſtante vxor habebit etiam, mortuis liberis, alimenta, quia illa verba non ſunt appoſita ad conditionem inducendam, pulchre Caſp. Theſſ. Rot. Taurinenſ. in deciſ. 54. par. 1. Amplia quarto, vt vxor relicta vſufructuaria poſſit dotes ſuas & bona propria, atque augmẽtum deducere Franc. Marc. in deciſio. 819. par. 1. & ita pariter decidiſſe Senatum Taurinenſ. refert Gaſp. Theſſ. in prædicta deciſ. num. 6. Nunc vero limita præfatam regulam, vt non procederet vbicunque conſtaret de voluntate teſtatoris expreſsè, vel per coniecturas, pulchre Rot. Bonon. pænes de Benint. in deciſ. 98. *L*imita ſecundo, vbicunque vxor ipſa relicta foret vſufructuaria aliquarum rerum ſingularium, vel particularium per maritum, tunc enim debet habere vſumfructum earundem rerum, etiam exiſtentibus filijs, Creſcent. in deciſ. Rot. Rom. 5. de teſtam. & Viu. omnino vidend. in deciſ. 20. Limita tertio, in caſu Rot. Tholoſ. Maynard. teſte deciſ. 100. lib. 5. vbi fuit dictum, quod liberis ante matrem predefunctis, ea fructus integros legati vſusfructus recuperat; *L*imita quarto, in caſu Gayl. lib. 1. obſeru. 144. vbi fuit deciſum, quod regula noſtra non procedit, quando vxor eſt relicta vſufructuaria, extraneis hæredibus inſtitutis, quia tunc ex communi opinione, non alimenta, ſed integrũ vſufructum conſequitur; *L*imita quinto, quando legatus eſſet vſusfructus ad certum tempus Mynſing. cent. 3. obſer. 37. *L*imita ſexto, exiſtentibus coniecturis pro vſufructu, vt ſunt, ſi teſtator remiſerit vxori ſatisfactionem, vel eam liberauerit ab inuentario, & ſimil. de quibus per eundem Mynnſig. cent. 5. obſer. 38. *L*imita ſeptimo, in caſu *F*ranc. Marc. in deciſ. 81. par. 1.

COLLECT. 638.

Super Conc. Trid. ſeſſ. 25. can. 9. de reform.

¶ Iuriſpatronatus probationis iuxta formam Concil Trid.

SI alt. in mat. probationis Iuriſpatronatus Collectan. compoſui, non tamen deciſiones ad Concilij mentem conferentes reportaui, & prout ſecũdũ ipſum probari hodie debet, Ideo ſuper ea has not. dubitationes deciſas, Et prima eſt, quot præſentationes debeãt eſſe intra tempus immemorabile, dum Concilium dicit debere eſſe multiplicatas? & fuit deciſum ad minus debere eſſe tres Caual. in dec. 17. par. 1. & facit deciſ. Achil. de Graſſ. 6. de Iure patronatus, vbi ex tribus longiſſimis præſentationibus probari Iuſpatronatus dicit, Secunda dubitatio eſt, quot annorum debeat eſſe tempus immemorabile ad probandum Iuſpatronatus, & in hoc variant Deciſionarii, Nam Oſaſc. in deciſ. 150. dicit, quod immemorabile dicitur per ſpatium ſexaginta annorũ, & hanc pariter opinionẽ tenuit Sacr. Conſiliũ Neapol. teſte de Franch in deciſ. 176. Cappel. vero Tholoſ. in deciſ. 440. aſſerit in illa Rota deciſum, quod tempus immemorabile dicitur per ſpatium centum annorum, & hanc teneas opinionem cum eam nouiſſimis temporibus ſequuta fuerit Rot. *R*om. vt teſtatur Farinac. in deciſ. nouiſſ. 584. Tertia dubitatio eſt, quomodo probetur immemorabile, ad quam dubitationem vide Capyc. in deciſ. 194. Mynſing. cent. 1. obſer. 30. Guid. Pap. in deciſ. 105. & tandem Rot. Rom. nouiſs. collect. a Farinacc. in deciſ. 178. aſſerit poſse probari teſtibus, quando non adeſt timor ſubornationis, Probatur etiam immemorabile ex coniecturis, de quibus per eandem Rot. in deciſ. 577. & caſus in quibus im-

me-

Digitized by Google

memorabile ad effectum Concilij non probatur teſtibus, vide eandem Rot.in deciſ.579.nec pariter probatur teſtibus quando non haberet requiſita, de quibus in gloſſ.in cap.1.de præſcription.li. ſexto Idem Farinac.in deciſ.574.Poteſt & quarto dubitari an patronus qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi poſt Concil. ſi de nouo vacet beneficium, & iterum præſentet teneatur ad inſtantiam Fiſci de nouo docere de titulo vel prius debet fieri inſtitutio,& manuteneri in poſſeſſione,& Curia Archiepiſ. Neap.teſte me ipſo in deciſ.63. plures decidit patronum eſſe manutenendum in quaſi poſſeſſione,ſaluis iuribus Fiſco in petitorio, & ita cenſuit Sacra Congregatio. Quinto fuit dubitatum an omnes præſentationes debeant eſſe de tempore immemorabili, negatiue decidit Eadē Curia pænes me in dec. 29.

COLLECT. 639

Super l.in executione ff.de verb.oblig.

¶ Diuiduorum ac indiuiduorum differentiæ.

HIc vna ponitur differētia inter diuidua,& indiuidua.Tu vero alias deciſas adde,Et prima eſt, quia in indiuiduis vtile per inutile vitiatur, ſecus in diuiduis Iaffred.in deciſ.99. Secunda differentia eſt, quia in indiuiduis beneficium reſtitutionis in integrum conceſſum minori extenditur etiam ad maiorem litis conſortem,ſecus in diuiduis. Afflict.pulchre in deciſ.213. quam not. ad text celebrem in l. ſi communem ff. quemadmodū ſeruitus amittatur. Tertia, quia plures conuenti, inter quos vnus reperitur priuilegiatus in indiuiduis non remittitur, in diuiduis vero ſecūs,Capyc.in deciſ 173. Quarta,quia canonis ſolutio inuito domino,eſt indiuidua, ipſo vero volente, eſt diuidua, pulchre Rot.Bonon pænes de Benint. in dec 4.quam not.ad tex. in l. 1. C. de Iure emphyteut. Grauis vero apud Deciſionarios in præſenti mat.adeſt dubitatio,ſi cauſa hypothecaria ſit diuidua, vel indiuidua Afflict.enim in deciſ.214. dicit eſſe indiuiduam,cuius opinionem ſequitur Rot.Ienuæ pænes Marilian.in deciſ.99.Capyc.vero in citat.deciſ.173. tenet eſſe diuiduam,& hanc teneas, cū pro ea extet alia deciſio Sacri Conſilij Neap. vt refert Ann.ſing.73.in cauſa Bianchellæ Stantione; Quinta differentia eſt, quia quando bona communia ſunt diuidua pro eis diuidendis communi diuidundo actio datur, ſecus quando indiuidua, quia tunc ad licitationis remedium deueniendum eſt Capyc. in deciſ.37.quam not.pro limitat.tex. in l. 2.ff.communi diuidundo, Hoc vero limita,in caſu Anto.Fabri in deciſ.14.C. communi diuidundo, vbi fuit dictum, quod licitationis vſus nullus eſt, niſi cū aut alia diuidendi ratio nulla ſupereſt, aut ij omnes conſentiunt quorum intereſt,Limita ſecundo,in caſu Eiuſdem in deciſ.3. C. eod. tit. Sexta differentia eſt,quia in diuiduis locum habet ius cōgrui in indiuiduis vero ſecus Coler.Ro. German.in deciſ.39.

COLLECT. 640.

Super c. corpora de conſecrat. diſt.1.

¶ Translationis corporum ſanctorum.

SAnctorum corpora de loco ad locū transferri minime poſſunt, hoc dicit, Quod limita primo,quando non eſſent perpetuæ ſepulturæ traditę,tunc enim de loco ad locum transferri poſſunt;Sayrus in deciſ.5.de ſepulturis;Limita ſecundo;iuſta exiſtente cauſa vt in caſu Curiæ Archiepiſ.Neap.de qua per me in deciſ.70.

Digitized by Google

COLLECT. 641.
Super c. Regni ſi cum ſceleratis.

¶ Torturæ ex proceſſu informatiuo.

MAgna Curia Vicariç virtute ſuæ præheminentiç poteſt torquere reos ex ꝓceſſu informatiuo, h.d. Quod amplia in caſu Rot. Sicil. pęnes Maſtril. in deciſio. 191. vbi fuit dictum, quod contra Officiales cognoſcentes carnaliter mulieres cum violentia procedi poteſt ex abrupto ex proceſſu informatiuo; Limita nunc, & primo, vt non vtatur tali præheminentia niſi in atrocioribus delictis, ita pulchre de Franch. in dec. 143. quã not. ad tex. in l. actus C. de ferijs; Limita ſecundo, in caſu Afflict in dec. 391. vbi fuit dictum, quod M.C.V. non poteſt tali præheminentia vti niſi cõtra latrones inſignes diſrobatores ſtratarum, incendiarios, violentes raptores, & hos ſimiles; Limita tertio, in caſu Maſtril. Ro. Sicil. dec. 166. vbi fuit deciſum, quod contra mutilantem membrum põt procedi, ex proceſſu informatiuo.

COLLECT. 642.
Super Conc. Trid. ſeſſ. 13. can. 1. de refor.

¶ Grauaminis irreparabilis.

A Sententia interloquutoria appellari non poteſt, niſi contineat grauamen irreparabile, h.d. Quale grauamen eſt primo iniuſta carceratio, Maynar. in dec. 25. lib. 2. itaq. cenſuit Sacra Congregatio, Secundo Decretũ de torquẽdo Ann. alleg. 82. quam not. ad tex. in l. 2. ff. de appel recipiẽdis. Tertio, Cõpromiſſum eſſe faciendum, vel nõ Monald. in cõſ. dec. 39. p. 2. Quarto Decretum condemnationis ad triremes, pulchre de Franch. in dec. 139. Quinto Decretum decollationis, vel ſuſpenſionis, vt in caſu Capp. Thol. in dec. 430.

COLLECT. 643.

Super l. ab Anaſtaſio C. mandati.

¶ Ceſſionis ex cauſa oneroſa.

AD huius legis dilucidationem vide pulchram deciſ. Rot. Piſan. pęnes Mart. 72. vbi dicit, quod ceſſio non valet, niſi, & titulo oneroſo facta ſit, & aſſertio partium non probet titulum, vide etiam deciſ. Rot. 1. de alienatione iudicis mutandi cauſa facta, & vide pariter deciſ. Rot. Ienuç 13.

COLLECT. 644.

Sup. l. vnic. ff. nil innouari appel. interp.

¶ Appellatione pendente nihil innouandum.

APpellatione pendente nihil eſt innouandum, h.d. Quod limita primo, in caſu dec. Capp. Tholoſ 465. vbi fuit deciſum, quod appellatione pẽdente taxantur expenſæ, vnde Ann. ſing. 81. dicit, quod in anno 1551. in S.C. fuit deciſum, quod poterat iudex Cauenſis taxare expenſas, nec fuit reputatum grauamen: Limita ſecũdo, in caſu Gui. Pap. in dec. 416. Limita tertio, vt vera ſit regula in negotio principali, ſecus in acceſſorijs, vt prouidere de alimentis, & ne animalia pereãt in ſtabulo Maynar. in deciſ. 91. lib. 3. Limita quarto, in caſu Ro in dec. 17. de appellat. in antiq. vbi fuit deciſum, quod iudex, appellatione pẽdente, põt teſtes ad futuros recipere; Limita quinto, in caſu dec. Capp. Thol. 377. vbi fuit dictũ, quod iudex, appellatione pendente, põt fructus rei petitæ ſequeſtrare, quam nota ad ampliationẽ tex. in l. Imperatores ff. de appellat.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 645.

Super Clem. ſi appellationem de appell.

¶ Appellationis deſertæ, & eius proſequutionis.

PRoſequutio appellationis deſertæ non impedit, quin ſententia tranſeat in rem iudicatã, h.d. Sed grauis dubitatio, quæ in præſenti text. fieri ſolet eſt, quando, & ex quibus cauſis appellatio cenſeatur deſerta, Tu reſpondendo dicas primo, quando ſententia non pronunciatur infra fatalia, licet concluſum ſit in cauſa Rot. in dec. 25. de appell. in antiq. & in deciſ. 38. eod. tit. Secundo efficitur deſerta appellatio per lapſum fatalium, Biſignet. in deciſ. 1. eod. tit. Tertiò, quando appellans aliquid attẽtet, appellat. pendente Mynſing. cent. 2. obſeru. 50. Quartò appellatio interpoſita per coniunctum dicitur deſerta, ex eo quod non fuit ratificata intra decem dies, Rot. March. pænes de Amat. in deciſ. 3. Quinto appellatio ab interloquutoria non admiſſa, niſi etiam ab iſta nõ admiſſione prouocetur, pro deſerta habetur, Mynſinger. cent. 2. obſer. 49. Sexto dicitur pariter deſerta ſi non fuit appellatum intra decem dies, qui ad appellandum dantur idẽ Mynſiger. cẽt. 3. obſer. 22. Septimò in caſu Guid. Pap. in deciſ. 437. Octauo dicitur deſerta ſi in primo anno cauſa tantũ ſit commiſſa, Achill. de Graſſ. in deciſ. 11 de appellat. Nono in caſu Cappell. Tholoſ. in deciſ. 394. Verũ pro huius mat Coronide animaduertas quod in dubio Iudex pronunciare debet appellationem nõ eſſe desertã, pulcre Maynard. in deciſ. Rot. Tholoſ. 411. lib. 2. & Mynſing. cent. 3. obſer. 22. quas not. ad originale dictũ Caſtrenſ. in l. 2. ff. ſi quis caution.

COLLECT. 646.

Super Doctr. Bald. in l. etiam. C. de teſtibus.

¶ Birroarij dictum an probet.

COncludit hic Bald. & pluribus in locis quod Birroarii tamquã perſonæ viliſſimæ non probant, Ex quo infertur primo, ad pulcram deciſionem Rot. Lucenſ. Diuerſ. 21. vbi fuit dictum quod Satellites deponentes de vi ſibi illata in capiendo delinquentem nihil probãt; Infertur ſecundo, ad deciſ. Thoming Rot. Lypſienſ. 39. Vbi fuit dictũ quod Satellites deponentes de percuſſione ſibi facta non probant; Nunc limita primò, Bald. dictum in caſu deciſ. Curiæ Archiep. Neap. pænes me 50. vbi pluries decidit ſtandum eſſe depoſitioni Curſorum eiuſdem Curiæ, eiſq; plenam adhibendã fidem; Limita ſecũdo, in caſu Rot. Sabaud. pænes Fabr. in dec. 38. C. de teſtib. vbi fuit dictũ quod creditur Satelliti aliquid referenti in pertinentibus ad eius officium ſublimita in caſu Rot. Tholoſ. pænes Papon. arreſt. 7. lib. 6. Limita tertio, in caſu deciſ. Curiæ Archiep. Neap. teſte me ipſo in deciſ. 47. vbi fuit dictum, quod cum Curſores ſint Clerici per conſequens in eis ceſſat illa vilitas, de qua in aliis, & propterea admittuntur ad faciendã plenam probationem etiam in cauſis grauibus Sanctæ Fidei, nempè ſi deponant pænes talem perſonam inueniſſe libros hæreticorum, aut nigromanticorũ; Limita quarto in caſu deciſ. Ioſeph. Ludou. Rot. Lucenſ. 1. Limita quinto, in pulcherrimo caſu deciſ. de Franch. 376. vbi fuit dictum quod creditur Alguzeriis deponentibus de aſportatione armorum, non quidem ad conuincendum, ſed ad inquirendum tantum.

Digitized by Google

COLLECT. 647.

Super l.ex hac l.ff.ſi quadrupes pauper.

¶ Homicida an teneatur ad expenſas, & operas.

HOmicida tenetur ad expenſas Medicorum,& operas,quibus caret, & cariturus eſt occiſus,hoc dicit, Quod amplia primo procedere etiam ſi occiſus non eſſet in alicuius poteſtate, ita pulchre de Franch.in deciſ. 460. quam not.ad limitationem Doctr.Barto. in l. lex.Cornel.ante vltimam oppoſitionem ff.de iniurijs; Amplia ſecundo, vt actio hæc ad intereſſe tranſeat etiam ad hæredes Balb.in deciſ. 91. Amplia tertio, in caſu deciſ. Ioſeph Ludou. in deciſio. 91. Amplia quarto, vt tranſeat huiuſmodi Ius petendi etiam contra hæredē extraneum, Achill. de Graſſ.in deciſio. 1. de iniurijs.

COLLECT. 648.

Super l.omnia C.de Epiſcopis & clericis.

¶ Priuilegia conceſſa Eccleſiæ, an ſe extendant ad Hoſpitalia.

PRiuilegia Eccleſijs conceſsa extenduntur etiam ad Hoſpitalia, hoc dicit,Ex quo infertur primo,quod Hoſpitalia Eccleſiæ immunitate gaudent, de Pont. in deciſ.35. Infertur ſecundo, quod quemadmodum quæuis Eccleſia viſitari ab Epiſcopo poterit, ita & Hoſpitale, quod intellige etiam de Hoſpitali priuato,dūmodo Fundator ſit mortuus, ita deciſum in Curia Archiepiſc. Neap refero Ego ipſe in deciſ. 17.quam deciſ.not.ad ampliationē Concilij Tridentini ſeſs.22.can.8.Præſumeretur tamen priuatum, quando de bonis laici erectum non adeſset, nec Capella,nec Altare, Sayrus in deciſ.3.de Religioſis domibus; Infertur tertio, quod de relictis Hoſpitali Falcidia non detrahitur, quemadmodum de Eccleſiæ legatis Maynard.in deciſ.29. lib. 2. quam not.ad ampliationem Authen. ſimiliter C. ad leg. Falcid. Infertur quarto quod Hoſpitali in integrum reſtitutionis beneficium conceditur Maſtrill. in deciſ. 110.Infertur quinto, quod quemadmodum obtinens Eccleſiam in titulum,ſeu beneficium tenetur horas canonicas recitare ita,& obtinens Hoſpitale Sayr.in deciſ.1. de Religioſis Domibus, quam not.ad ampliationem Clemen.per literas, de præbend. & dignitatib. Infertur ſexto, quod dicitur locus pius, ac eius nomine venit, pulchre Valaſc.in deciſ. 105. Infertur ſeptimo, quod diſpoſitio Clement. quia contingit de Religioſis Domibus debet intelligi de Hoſpitalibus in genere, Rot. diuerſ.in dec. 302. part.2.Signa vero cognoſcendi quando Hoſpitale Epiſcopi authoritate ſit erectum ponit Ead.Rot.in deciſ. 114. p. 2.

COLLECT. 649.

Super l. aufidius.ff. de priuileg. credit.

¶ Cappellæ an veniant in venditione generali.

IN generali venditione bonorū non venit cappella,h.d.Quod amplia primo,vt capella,ſeu ſepultura nec ad creditorum inſtantiam vendi poſſit Mart. Rot Piſan.in dec. 29. Amplia ſecundo vt neque ad inſtantiā creditoris ſepultura corporis debitoris impediri poſſit, Gram.in deciſ.82.Verum limita,& primo, vt vendi poſſit ratione Iuris funerandi, quod eſt ſpiritualitati annexum, nec ratione terræ cimiteriatæ,ſed ratione ſitus,& dignioris loci, vt deciſum in Curia Archiep. Neap.refero Ego ipſe in deciſ.40. Limita ſecundo, conſuetudine in contrarium exiſtente Grat.Rot. March.in deciſ.26.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 650.

Ad Bart. in l. cunctos populos nu. 25. C. de ſumma trin. & fid. cathol.

¶ Statutum non ligat forenſes.

STatutum nõ ligat forenſes, h d. Ex quo Infertur primo, ad dec. Ro. diuer. 380. p. 1. vbi fuit dictũ, quod ſtatutũ diſponens contra perſonas non cõpræhendit forenſes. Infertur ſecũdo, ad dec. Theſſ. 152. vbi prohibita extractione granorum ab aliquo loco, vt conſeruetur vbertas non cõpræhendit forenſes extrahentes fructus bonorum propriorũ; Infertur tertio, ad dec. Ambr. Ro. Epiſc. Peruſ. 3. vbi ſtatutum excluſiuum fœminarum non compræhendit pariter forẽſes; Infertur quarto, ad dec. Gui. Pap. 373. vbi prohibitiuum ſtatutum vltra proprios ſtatuentis ſubditos non extenditur. Infertur quinto, ad dec. Ro. diuer. 673. p. 3. loquens de ſupplemento legitimæ, quod forenſes non ligat.

COLLECT. 651.

Super glo. celebr. in c. cum Ioannes de fid. inſtrum.

¶ Teſtes aduerſus inſtrumentum an poſſint produci.

EX hac glo. in verb. quolibet, illa ſumitur concluſio, quod contra inſtrumentum, atq. Notarium poſſunt teſtes produci, Quo d, intellige primo, vt ex dictis teſtiũ tantũ nõ poſſit Notarius puniri de falſo, ſed bene ſufficere ad irrogandã torturã cum acerrima inquiſitione Maſtril. in dec. 170. Intellige ſecundo, qñ Notarius eſſet malæ conditionis, & famæ, ſecus vero ſi è contra, tunc .n. in dubio potius pro Notario, quam pro dictis teſtium præſumeretur Gui. Pap. in dec. 540. Intellige tertio, in ciuilibus, nam in criminalibus non creditur Notario cõtra teſtẽ, nec teſti contra Notarium, Capyc. in dec. 94. Intellige quarto, quando aliæ probationes deficerent, ſi quidem non creditur teſti aſſerenti ſe firmã ad aliud dediſſe, quã ad id, quod ſcripſit Notarius, niſi illud ſufficienter probet Seſſe Ro. Arago in dec. 107. Intellige quinto, quando teſtes excedunt numerum duorum, ſecus ſi duo tantum, quoniam non probant contra Notarium pulchre Theſſ. in dec. Ro. Pedem. 31. p. 1. Intellige ſexto, quando teſtes impugnantes inſtrumentum, vel Notarium, eſſent omni exceptione maiores, ſecus vero è contra, Veral. in dec. 279. par. 3.

COLLECT. 652.

Sup. l. humanitatis C. de natural. liber.

¶ *Legitimationis* Priuilegiorum.

VNicum legitimationis Priuilegiũ hoc in tex. enumeratur. Tu adde ſecundum, quia filius legitimatus excludit ſubſtitutum, prout pluries varijs in Tribunalibus fuit deciſum, & præcipue Piſis, vt teſtatur Mart. deciſ. 94. Galliæ Boer. in dec. 149. In Senatu Pedem. aſſerit Cacher. in dec. 154. In Neap. Capyc. in dec. 22. in fin. quam opinionẽ amplia procedere, etiam ſi teſtator bis, atq. geminate dixerit filios legitimos, & naturales, ac de legitimo matrimonio natos eſſe Theſ. in dec. 196. Surd. in dec. 319. Adde tertiũ, quia legitimatus ſuccedit in feudo Mynſin. cẽt. 5. obſer. 42. quod not ad ornatum. tex. in § ſi naturales, ſi de feudo defuncti fuerit controuerſia. Quartũ, quia filio legitimato debetur legitima vti filio legitimo, & natur. Geor. alleg. 49. Qnintum, quia filius legitimatus ſuccedit in emphyteuſi patri conceſſa,

Digitized by Google

ceſſa,quod ſecus ſi eſſet naturalis Triuiſ.Rot.Venet.in deciſ.26.par.1.Sextũ, quia legitimati faciunt deficere conditionem ſi ſine liberis Maynard. in deciſ.79.lib.5.Septimum, quia diſpoſitio l.hac conſultiſſima §. ex impefecto C. de teſtamen. procedit etiam in filijs legitimatis, quod ſecus in naturalibus Theſſ.in deciſ.94.

COLLECT. 653.
Super c.Euidentia de accuſation.

¶ Notorij atque manifeſti.

NNtoria,probatione non indigent, hoc dicit, vnde, vt vides, tex.ponit vnum Notorij effectum; Quem limita primo,quia licet releuet ab onore probandi, debet tamen allegari Iaffred. in deciſ.238.quam deciſ.not. prepetuo pro ornatu Gloſſ. Magiſtræ in Clemẽt. appellanti in verbo Iudici, de appellationibus;Limita ſecundo in notorio facti tranſeuntis,quia probari debet Mynſing.cen.6.obſer.4. Ad tex. vero vnum effectum notorij ponentem adde ſecundum effectum deciſũ, nempe notoriũ, grauamen annullare ſententiam, notoriaque grauamina ſunt nonnulla, quæ enumerantur in cap. cõſuluit,il primo, de appellat. Verall.in deciſ.248. par. 2. Tertius effectus eſt, quia notoria iniuſtitia, & nullitas ſunt vnum, & idem Maynard.in deciſ. 32. lib.2. Quartus, quia vbi notorium eſt principalem nõ eſſe ſoluendo, poteſt fideiuſſor conueniri,illo non diſcuſſo Afflict.in deciſio. 318.quam not.ad limitat.Authen. præſente C.de fideiuſſoribus. Quintus, quia vbi eſt notorium quem non eſſet de iuriſdictione citantis non comparendo, non efficitur contumax,Mynſinger.obſer.7.cent.6. Sextus,quia qui in vno loco notorius eſt excummunicatus, cocubinarius, vel per Iudicis ſententiam factus infamis, vbique talis eſt, & pro peccato,vt talis poteſt alijs reuelari,nec Epiſcopus etiam vbi hoc ignoratur, poteſt cum tali virtute Concil. Trident. diſpenſare,cum tale crimen non ſit occultum,ſed notorium quoad forũ exterius,Sayr.in dec.64.de ſent.excõ. quam deciſ.not.ad ornatũ Cõcil.Trid.ſeſſ.24. can.6.Septimus,quia quamuis vt Iudex Eccleſiaſticus valeat contra concubinarium procedere,ſit neceſſe, vt monitio præcedat iuxta diſpoſitionem S.C.Trident.ſeſſ.25.can.14.de reform.quę non generalis,prout in Synodo,ſed ſpecialis eſſe debet, vt declarauit Sacra Congregatio,non tamen requiritur ad puniendum notorium,concubinarium, ita deciſum in Curia Archiepiſ. Neap.refero Ego ipſe in deci.36.vbi fuit relegatus a Dięceſi Neapol. per plures annos quidã concubinarius notorius, qui nunquã fuerat monitus,& per nonnullos annos ſteterat in concubinatu; Octauus, quia ſentẽtia ex capite notoriæ iniuſtitiæ reuocatur,Rot.Collect.a Farinacc.in deciſ.103. Nonus,quia ſpoliatus non eſt ante omnia reſtituendus,vbi notorium eſt,ipſum fuiſſe iniuſte poſſeſſorem,Idẽ Farinacc.in deciſio.775. quam not. ad limit.l.ſi quis ad ſe fundum ff.ad legem Iuliam de vi publica; Decimus,quia in notorio impedimento non eſt neceſſaria proteſtatio, Verall.in deciſ.16.p.2. Pro coronide tandem huius mat. animaduertas,quod notorium dici poteſt, quod per confeſſionem iudicialem,vel Bullam Apoſtolicam,ſeu publicum inſtrumentum, probatur Iaffred.in deciſ. 51.quam deciſ.not. ad tex.in cap. cum olim de verb. ſignif.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 654.

Super l.a teſtatore ff. de conditionibus, & demonſtrat.

¶ Ablatiui abſoluti materia.

ABlatiui abſoluti conditionem inducunt hoc dicit; Ex quo infertur primo, ad deciſ. *Viu.* 119. vbi ablatiui abſoluti extantibus fratribus, vel filiis licet regulariter in conditionem reſoluantur, tamen in huiuſmodi ſtatuti diſpoſitionem faciunt vt fratre ſuccedat in ſorori præferatur quaſi fauore fratris conditum ſit ſtatutum; Infertur ſecundo ad deciſ. Veral. 344. vbi fuit dictum quod Clauſula inin nouatione exiſtente vſu inducit conditionem & ſic non cenſetur innouatio inducta niſi vſu probato; Infertur tertio, ad deciſ. Caputaquen. 150. par. 1. vbi fuit deciſum quod commiſſio, quæ habet clauſulam quod purgatis attentatis, & nullitatibus, atque expenſis refectis terminum præfigat, det formam, cum loquatur per ablatiuũ abſolutum, conditionem inducentem; Infertur quarto, ad deci. Guid Pap. 70. vbi clauſula frequens in Cancellaria conſtituta pariter conditionem inducit; Infertur quinto, ad deciſ. Caſſad. 90. loquentem de clauſula parito iudicato; Infertur ſexto, ad deciſionem Creſcent. 12. de Priuilegiis, loquentem de clauſula cedente in euidentẽ Eccleſiæ vtilitatẽ.

COLLECT. 655.

Super c. ad Audientiam de rebus Eccleſiæ alienandis vel non.

¶ **Locationis rei Eccleſiaſticæ.**

ECcleſiaſticum Prædium in perpetuum locari minime poteſt, ad triennium vero ſic hoc dicit iũcta Paulina, Quod amplia primo, vt non poſſit reſcindi locationis contractus per pœnitentiam alterius cõtrahentium Rot. collect. a Farinac in deciſ. 31. centu. 7. Amplia ſecundo, vt bona Eccleſiaſtica locata vltra triennium, & de triennio in triennium etiam non valeat pulchre Caualca. in deciſ. 43. par. 1. Amplia tertio, vt neque in triennium valeat, vbi vltra triennium locatur Gama in deciſ. fin. Amplia quarto, etiam ſi in locatione vltra triennium adiiceretur clauſula illa, vt tot ſint locationes, quot triennia Faber in deciſ. 13. C. locatis. Verum nunc limita & primo, vt ad triennium ſit inualida ſi fiat abſque ſufficiẽti mandato Rot. collect. a Farinac. in deciſ. 203. Limita ſecundo, vt etiam non valeat ſi nõ conſtet de Eccleſiæ vtilitate Ead. Rot. in deciſione 25. centu. 7. Limita tertio, vbi bona fide quis vltra triennium res Eccleſiæ locaſſet, quia non incurreret in pænas Extrauagant. ambitioſe, quæ ſolum in præſumentes feruntur Sayr in deciſ. 12. de Reb. Eccleſiæ non alienandis; Limita quarto, in duobus curatis habentibus prædia indiuiſa, quia alter alteri de conſenſu Epiſcopi poterit prædium ad vitam locare Idem in deciſ. 4. eodem tit. Limita quinto, in conceſſione Emphyteoſis, quæ locationi æquipollet, quia poteſt concedi vſque ad tertiam generationem Mart. Rot. Piſan. in deciſione 38. Limita ſexto, quando ex prædio Eccleſiæ non ſingulis annis, ſed ſingulis biennis fructus colliguntur, tunc enim vltra triennium locari poſſunt Garz. in deciſ. 39.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 656.

Super l.1.ff.de varijs & extraordinarijs cognitionibus.

¶ Salarium nõ conuentũ an debeatur.

SAlarium non conuẽtum nõ debetur hoc dicit; Ex quo infertur primo, ad deciſ Cardinalis Putei 43. lib. 2. vbi fuit dictum quod Vicario Epiſcopi non debeatur ſi ei ab initio non fuerit promiſſum; Infertur ſecundo, ad deciſ. Rot Collect. a Farinac. 815. vbi pariter ſalarium non conuentum minime debetur; Infertur tertio, ad deciſ. de Franch. 121. vbi ſi tutori ab initio tutelæ nõ paciſcitur, ſalarium nõ debetur; Infertur quarto, ad deciſ. Putei 44. lib. 2. vbi fuit deciſum quod ad hoc vt alicui ſalarium non promiſſum debeatur, duo copulatiue concurrere habent, nempe, quod probet in ſimili negotiorum geſtione ſe ſolitũ eſſe locare operas ſuas, & aliquem conducere; Infertur quinto, ad deciſ. Caſſad. 120. vbi fuit dictum quod ſalarium non conuentum non debetur, niſi petens probauerit Regionis conſuetudinem eſſe, quod ſimilia miniſteria præſtantes ſalaria recipiunt; Infertur ſexto, ad deciſ. Putei 5. lib. 3. vbi pariter, vt prædictum eſt, deciſum fuit; Infertur ſeptimo, ad deciſ. Rot. collect. a Farinac. 126. vbi famulo, ſeu quouis alij ſeruientium ſalarium non conuentũ non debetur; Infertur octauo, ad deciſ. eiuſdem Rot. 125. vbi pariter non debetur non probata conuentione; Infertur nono, ad deciſ. Rot. in antiq. 18. de probatio. vbi ſalarium promiſſum recte exigitur, & ẽt ad hæredẽ id tranſit. Rot. collect. a Farina. in dec. 127. Boer. in deciſ. 282. Infertur decimo quod ſalarium procuratori in cauſa cõſtituto promiſſum pro laboribus, quos in ea cauſa ſubſtinebit, debetur Rot. Collect. a Farinac. in deciſ. 839. Nũc vero præfatam tex. noſtri reg. Limita, & primo, in Aduocato, cui debetur ſalarium, & ſi a principio conuentum nõ fuerat pulchre Ead. Rot. in deciſ. 124. quam not. ad limit. tex. in l. ſalarium C. Mandat. Limita ſecundo, in Medico, qui Epiſcopo, & ipſius familiæ inſeruit ei enim etiam non conuentũ ſalarium debetur Ead. Rot. in deciſ. 129. Limita tertio, ſi de publico ei taxatum eſſet ſalarium Afflict. in deciſ. 146. Vnum tandem pro hac mat. notare debes, quod ſalariũ taxatur pro frequentia actuum, & laboris eadem Rota in deciſ. 123.

COLLECT. 657.

Super cap. præſenti de officio ordinarij l.6.

¶ Beneficij vacantis, fructus.

FRuctus beneficij vacantis futuris ſucceſſoribus ſeruari debent h. d. Quod amplia primo, etiam in fructibus maturatis ante mortem prædeceſſoris pulchre Theſſ. deciſ. 143. quæ deciſio. non procedit in locis, in quibus Collectores Cam. Apoſtolicæ eſſe conſueuerunt & ſic pariter limitatur diſpoſitio tex. in cap. quia ſæpe de elect. in 6. & Clement. ſtatutum eod. tit. & cap. cum vos de officio Ordinarij; Aduerte tamẽ quod extat Breues Sixti V. ſuper fructibus pendentibus & maturatis & a ſolo minime ſeparatis, ſeu nondum exactis vſque ad diẽ appræhenſionis poſſeſſionis per beneficiatum ſpectantibus ad Cameram Apoſtolicam; In ſtatu vero Mediolanenſi, ac in Principatu Papæ per Bullam Iulij III ſancitum fuit quod fructus Eccleſiaſticorum beneficiorum collecti in annuis præteritis vadunt ad hæredes beneficiarij Caualcan. in deciſ. 30. par. 5.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 658.

Super cap. cum liberum ſit de ſepulturis.

¶ Electionis Sepulturæ.

SEpulturæ electio libera eſſe debet hoc dicit, Ad quē tex. vide dec. Ro. diuer. 492. & Sayr. in deciſ. 1. eo. tit. Et ꝙ non valet pactum in contrarium decidit Maynar. in deciſ. 15. l. 2. quam not. ad tex. in cap. 1. de ſepulturis in 6.

COLLECT. 659.

Ad Statutum Italiæ de conſenſu duorum conſanguineorum.

¶ Statuti Italiæ diſponentis mulierem non poſſe contrahere ſine conſenſu duorum conſanguineorum.

COmmunis ſcribentium cantilena eſt, quod per totam fere Italiam extat ſtatutum annullans contractum minorum, vel mulierum ſine conſenſu duorum conſanguineorum factum, & licet de hac mat. in alia parte meorum Collectaneorū Collect. 129. ſcripſerim, nunc adde ad id quod ibi ſcripſi, Et primo amplia præfat. ſtatutum vt comprę hendat tam agnatos, quam cognatos Creſcent. in deciſ. 4. de cōſtitutionibus; Amplia ſecundo, vt procedat etiam quando mulier ſimul cum viro contrahit Idem in deciſ. 3. eo. tit. Amplia tertio, etiam ſi contraherent cum eis, quibus ab inteſtato eſſent ſucceſſuri Idem in deciſ. 2. eo. tit. Amplia quarto, vt procedat etiam in contractu iurato Verall. in deciſ. 190. par. 3. *L*imita nunc, & primo vt locum non habeat in marito minorem ſe dicēte Rot. Collect. a Farinac. in deciſ. 373. Limita ſecundo vt locum non habeat quando mulier, ſeu minor contraheret cum *E*ccleſia, tunc enim licet non adhibeatur ſollemnitas ſtatuti, valet tamen contractus Verall. in deciſ. 213. par. 3. Limita tertio, vt non procedat extra ſtatuentium territorium Iaffred. in deciſ. 91.

COLLECT. 660.

Super l. is damnum verſ. eius vero ff. de Reg. Iur.

¶ Dolo nō facit qui iuſſu iudicis facit.

QVi iuſſu aliquid facit, dolo facere non videtur hoc dicit, *E*x quo infertur primo, quod qui ſoluerit mandato Iudicis creditori putatiuo excuſatur Rot. Collect. a Farina. in deciſ. 849. Infertur ſecundo, quod alienatio rei Eccleſiaſt. in præſentia Papæ facta valet, eius enim præſentia ſupplet ſolemnitates Capyc. in deciſ. 16. & Eadem Rot. in deciſ. 754. Infertur tertio, mandatum Superioris quandoquidem excuſare ĩ delictis Viu. in dec. 394. Infertur quarto ꝙ Superioris ſeu iudicis mandatum excuſat quem a pæna caducitatis Affl. in dec. 328. quā no. ad Doct. Bar. in l. ſi mulier ff. de lege Commiſſoria.

COLLECT. 661.

In l. fin. ff. de in Ius voca.

¶ Qui non habet in ære debet luere in corpus.

QVi non habet in ære debet luere in corpus hoc dicit, Quod amplia primo, vt poſſit Iudex etiam poſt latam ſententiam commutare pænam pecuniariam in corporalem ad inſtantiam Fiſci ob defectū æris pulchre, & omnino videndus Theſſ. in deciſio. 232. quam not. ad limitat. tex. in l. pænam C. de pænis, & ad dicta per Lanar. in conſil. 5. vbi non eſſe licitum Baronibus poſt ſententiam latam componere deciſum refert, Limita tamen in Epiſcopis, qui de conſuetudine generali, & quaſi poſſeſſione in qua manutenuntur

faciunt

Digitized by Google

faciunt gratiam de omnibus delictis etiam poſt latam ſentētiam, vt deciſum refero in Curia Archiepiſcopali Neapolitana, Ego ipſe in deciſio. 55. vbi ad maiorem cautelā Vicarios ſolitos eſſe apponere clauſulā ſalua moderatione Illuſtriſſimi Cæterum amplia text. noſtri reg. vt procedat etiam quando pęna pecuniaria ſveniret Fiſco applicanda Pegue. in deciſ. 68. Nunc prædicta omnia limita, & primo, vt corporalis pęna nō debeat excedere exilium. Idem Peguer. Rot. Catalon. in deciſ. 6. Limita ſecundo, vt non cenſeatur ſatisfactum commutādo in pænam Ieiunij pulchre ac notabil. Anneus Rober. Rerum Iudicatarum lib. 2. deciſ. 15. Limita tertio, vt vera ſit regula quando pæna deſcendit ex delicto, non autem ex contractu de Franch. in deciſ. 358. Limita quarto, vt poſt conuerſam pænam pecuniariā in corporalem non poſſit Iudex pænā pecuniariam exequi, & corporalem dimittere Peguer. deciſ. 91. Ad vnum tandem animaduertas quod Princeps poteſt gratiam facere criminis, & pænæ corporalis etiam quæ irrogata ſit inuicem, & locum pænæ pecuniariæ licet pars contradicat Faber in deciſ. 1. C. de pænis.

COLLECT. 662.

In l. diuus ff. ad l. Cornel. de ſicarijs.

¶ Voluntas in maleficijs, an ſpectetur.

IN maleficijs voluntas, non exitus ſpectatur hoc dicit, Ex quo infertur primo, ad deciſ. de Laurent. Rot. Auen. 29. vbi fuit deciſum quod non punitur pæna ordinaria homicidij ille, qui piecit lapidem nō animo occidendi licet mors fuerit ſubſequuta, quam deciſio. not. ad ornatum tex. in l. ſcientiam §. fi. ff. ad legem Aquiliam; Infertur ſecundo, ad deciſio. Viu. 75. vbi punitus fuit pæna homicidij quidam, qui ſuum inimicum percuſſerat cum manopola quam ſecum ferebat pluribus percuſſionibus in capite, ex quibus diem ſuum obijerat; Infertur tertio, ad deciſ. Theſſ. 243. de illo qui animo deliberato homicidium commiſerat, verum in perſonam alterius, quam cui nocere volebat, nam non fuit pæna ordinaria punitus, & hoc non alia quidem ratione quia defecit voluntas in perſona occiſa; Infertur quarto, ad deciſionem Peguer. 14. de homicidio ſubſequuto ex vulneribus in rixa illatis, quia nō punitur pæna ordinaria ob eandem rationem; Infertur quinto, ad deciſ. Maynard. 41. lib. 1. vbi in delictis ſemper conſideratur animus delinquentis ad eum puniendum.

COLLECT. 663.

In l. 2. ff. ſoluto matrimonio.

¶ Dotis reſtitutionis conſtante Matrimonio.

COnſtante matrimonio dos mulieri reſtitui non debet hoc dicit; Limita tex. tripliciter, Et primo in muliere Iudea ad fidem conuerſa, quæ a marito Iudeo, conſtante matrimonio dotem exigere poteſt pulchre Caualc. deciſione 21. part. ſecunda; Limita ſecundo, ob vergentiam ad inopiam eiuſdem mariti, & quæ concurrere debeant, vt hoc procedat decidit Cornazan. deciſ. 95. Limita tertio, in marito ad triremes in perpetuum condemnato, quia locus eſt repetitionis dotis Caroc. deciſ. 106.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 664.

In l.capitalium §.non omnes vbi Bart. ff.de pœnis.

¶ Ignobilium pœnæ.

NObiles ignominioſis pænis puniri non poſſunt hoc dicit, Quod amplia primo, etiam ſi nobilis delinquens eſſet alias incorrigibilis Gram. in deciſ.33. Amplia ſecũdo, etiam in filijs Doctorum, qui ſi deliquerint non condemnantur ad triremes, ſed relegantur, vt fuiſſe deciſum in Curia Archiepiſcop. Neap.refero Ego ipſe in deciſi. 35.habentque aliud Priuilegium vt gratis ſint doctorandi, & intellige de filijs Doctorum Almi Collegij Viu.in deciſ. 159.Amplia tertio, etiam in nobili ſecundum conſuetudinem loci, quæ nobilitas conſiderata fuit a Regia Audientia Apulię, vt refert deciſum Idem Viu. in deciſ.225. Amplia quarto, etiam in Nobili committente furtum in ſtrata publica de Frãch.in deciſ.569. Amplia quinto etiam in eo, qui eſt in quaſi poſſeſſione nobilitatis Idem de Franch. in pulchr.deciſ.630. Amplia ſexto, etiam in Doctore chyrurgiæ; nam & is quoque dignitatem aſſequitur ita vt in genere pænæ iudicetur nobilis Idẽ in deciſ.564.quã not.ad ampliat.tex.in Clement.fi.de magiſtris. Limita hoc in Licentiato tantum in Chyrurgia, ſeu in qualibet alia ſcientia Idem in dec. 111. Amplia ſeptimo, vt ad eundem finem poſſit in cauſa nobilitatis committi receptio teſtium extra Regnum Peguer. in deciſ.130. quã nota ad ampliat. text. in Authen. apud eloquentiſſimũ C. de fide inſtrumentorum; Amplia octauo, vt pariter nobiles nõ ligentur pænis ſtatuti vniuerſitatis Seſſe Rot. Aragon. in deci.8.Amplia nono, vt nedum nobiles verum etiam populares diuites, & honeſtiores ad pænas ignominioſas condemnari non debeant, vt decidit Curia Archiep.Neap.in cauſa cuiuſdam Clerici de familia de Recupito, & iterum in cauſa cuiuſdam clerici de familia de Palma Ego ipſe in deci.eiuſdem Curię 25.Verũ limita reg & primo, in crimine falſæ monetę & in ceteris alijs delictis infamiam iuducentibus, prout eſt crimen ſodomiæ, & huic ſimilia Seſſe Rot.Arago.in deci.11. Limita ſecundo in nobili ſordidas artes exercente, quia nobilitatem ammittit, & pænis ignobilium puniendus venit Faber in deciſ.1. C.de dignitatibus; Limita tertio, in crimine falſi, in quo pariter ignobiliũ pœnis punitur Afflict.in deciſ. fi.& ita deciſum in curia Archiepiſco. Neapolit. refero Ego ipſe in d.deciſio.25.vbi fuit condemnatus ad triremes per ſeptenniũ quidã Clericus nobilis ex eo quod cum apocis falſis fuerat furatus a Bancho certam pecuniæ quantitatem, quę vero ſit pæna furti in Clerico vide Caualc.in deciſ.21.lib.5 Limita quarto, in cauſis Sãctæ Fidei, in eis enim ratio nobilitatis non habetur quoad pænas infligẽdas, vt deciſum in Curia Archiep. Neap. refero Ego ipſe in dec. præd.35.

COLLECT. 665.

Super l. 1. §.ſi impuberi ff.de collation. Bonorum.

¶ Legitimæ in vita patris præſtandæ, nec ne.

NOn cogitur pater, ſua vita durante, legitimam filio aſſignare, hoc dicit, Quod amplia primo, vt nec filius poſſit cogi ad eam acceptandam, patre viuente, de Franch.in deciſ. 134. & hoc, vt ſeruetur æqualitas Maynard. in deciſ.21. lib. 3. Amplia ſecundo, vt nec vllum ius in legitima habeat filius in vita patris, vt refert deciſum Mynſinger.cent.4.obſe.25.quam not.ad limit. tex.

Digitized by Google

tex.in l. in ſuis ff.de liberis, & poſthumis;Amplia tertio,vt nec Patris bona ſint filio tacite obligata pro legitima Laurent.Rot.Auen.in deciſ.52.Nunc, vero Reg tex.noſtri limita & primo,vt bene poſſit pater filio legitimā aſſignare de Benint.Rot. Bon.in deciſ.89. *Limita* ſecundo, bonis paternis confiſcatis,quia etiam vita patris durante tenetur Fiſcus filio legitimā aſſignare Idem de Benint.deciſ.91. Limita tertio, in filio Iudei conuerſo ad fidem, quia contra patrem Iudeum, vt ſibi legitimam præſtet agere poteſt Caualc.in deciſ.21. par.2. Limita quarto, in patre religionem ingrediente, quia tenetur etiam in vita ſuo filio legitimā aſſignare Matth. Coler.in deciſ.Rot.Germ.122.quā not. ad ornatū tex.in c. cum vir de regula. Limita quinto, e contra in filio in religionem ingreſſo, qui pariter eius vita durante debet legitimam patri. Gratia. Rot.March.deci.7.*Limita* ſexto, in caſu Valaſcii in deciſ.29.

COLLECT. *666.*

Super l.2.C.de temporibus appellationū.

¶ Appellationis deſertæ effectus.

HIc agitur de effect. appellationis deſertæ,Tu vero alios deciſos adde & primo, quia appellatio deſerta operatur quod appellās dicatur acquieuiſſe ſententiæ latæ,Maſtiil. Rot. Sicil. in deciſ. 166.Secundo, quia habetur ac ſi nunquam fuiſſet appellatum Cæſar Barz.Rot.Bononien.in dec.51. Tertio, quia non eſt neceſſaria aliqua declaratio ſuper deſertione Guid.Pap.in deciſ. 436. Quarto,quia ſicut non interpoſita appellatione, ſententiæ exequutio non impeditur, ita interpoſita ſed deſerta de Amat.Rot.Marchię in deciſione 38. quoniam nec attentata per modum attentatorum appellatione deſerta, reuocantu r Rot.in deciſ.1.de appellation.in nouis,quam nota ad limitationem celebris tex.in cap.non ſolum de appella in ſexto. *S*exto, quia Iudex appellationis poſt appellationem deſertā poteſt pronuuciare ſe non iudicem Rot. in deciſ. 2.de appellat. in antiquis. & in deciſ. 7.eod.tit.Septimo, quia appellatio licet ſit deſerta, Iudex tamen poteſt confirmare primam ſententiam.Eadem Rot. in deciſ.4. eod.tit. Octauo, quia non poteſt pronūciare ſuper deſertione appellationis ſine ſpeciali mandato, Eadem Rot.in deciſ.72.in antiquis, & ſententia iſta ſcilicet ſuper deſertione appellationis dicitur interloquutoria *E*adem Rot in deciſ.87. in antiquis, licet Auditor poſſit pronunciare ſine alia cōmiſſione ſuper deſertione Eadem Rot. in deciſ.86.eo.tit.Nono,quia proceſſus factus poſt appellationem deſertam dicitur nullus Grat.Rot. Marchiæ in deciſ. 49. Decimo, quia de appellationis deſertione cognoſcit Iudex a quo extitit appellatum Rot.in deciſ. 29. de appellat. in nouis.

COLLECT. *667.*

Snper l.in fundo ff.de rei vendicat.

¶ Augmentum temporis num cedat in beneficium poſſeſſoris.

SOleo allegare iſtum text.vltra ea, quæ dicit ad concluſionem illam quo augmentum temporis vadit in beneficium poſſeſſoris, Ex qua concluſione infero ad quatuor aureas deciſiones,Et primo ad Piſan. teſte Mart. in deciſ. 69. vbi fuit dictum quod augmētum tēporis ſpectat ad Emphyteutam poſſeſſorem, non autem ad directum dominum, Idemque dicimus de augmento manufacto de Franch. in deciſ. 191.Idem ſecundo dicimus procedere in feudo,vt pulchre decidit de Ponte in

deciſ.

Digitized by Google

dec. 12. vbi fuit dictum quod meliorationes debentur hęredi feudatarij, deuoluto feudo per lineam finitam; verũ id tantum quod eſt melioratum, non quod eſt expenſum iuxta dec. Magon. Ro. Floren. 52. Infertur ſecundo, ad pulchram dec. Annæ alleg. 56. p. 1. vbi fuit deciſum quod re empta ſubhaſta, non poteſt creditor poſterior prætendere aliquid circa augmentum temporis, cũ tale augmentum vadat in beneficium poſſeſſoris; Infertur tertio, ad deciſ. de Franch. 38. vbi ita pariter deciſum aſſerit: Infertur quarto, ad dec. Georg. alleg. 40. vbi fuit dictum quod augmentum tẽporis ſpectat ad filiam pro legitima.

COLLECT. 668.

Super Clemen. exiui de Paradiſo §. cum quæ annui redditus de verborum ſignif.

¶ Annuorum redditũ ſiue cenſuum.

Annui redditus inter immobilia ponũtur h. d. Ex quo infertur primo, ad dec. Cam. Imper. fol. 17. in verb. annui, vbi fuit dictum quod redditus annui cẽſentur res immobiles, quando ad longum tempus conſtituti fuerint; Infertur ſecundo, ad pulchram deciſ. Iaffred. 90. vbi fuit dictum quod quemadmodum immobilia poſſidens releuatur a ſatisfactione, ita obtinens annuos redditus, quam not ad tex. in l. ſciendum ff. de verbor. oblig. Infertur tertio, ad dec. Mynſing cent. 1. obſer. 69. vbi ſtatutum admittens coniugem ad ſucceſſionem mobilium ab annuis redditibus excluditur: Infertur quarto, ad deciſ. Theſſ. Ro. Pedemontan. 160. vbi fuit deciſum quod licet in legato mobilium veniat pecunia ſecus tamen quando talis pecunia eſſet ad emptionem, & ſic ad cenſum deſtinata, quia tunc deſinit eſſe res mobilis, & inter immobilia connumeratur, quam deciſionem nota ad limit. tex. in l. ſi corus §. fin. ff. de leg. 3. Infertur quinto, ad deciſ. Boer. 209. Infertur ſexto ad deciſ. Gaſp. Theſſ Ro Taurinen. 2. p. 1. vbi fuit deciſum quod ſiue actio detur ad rem mobilem, ſiue ad immobilem ſemper cenſetur immobilis; Infertur ſeptimo, ad deciſ. Ant. Fab. 49. C. de pœnis; vbi publicatis bonis immobilibus, & annui quoque redditus publicati cenſentur; Infertur octauo ad deciſ. Thomyng. 39. p. 2. vbi redditus annui Ciuitatis, vel Eccleſiæ vendi non poſſunt ſine ſolemnitate, quę in alienatione rerum immobilium requiritur; Infertur nono, ad deciſ. Camer. Imper. fol. 17. d. ver. annui. vbi fuit dictũ quod annui redditus inter immobilia reputãtur; Infertur decimo, ad dec. Viuij 410. lib. 4. vbi fuit deciſum quod appellatione omnium bonorum non veniunt annui redditus, & ſic iura, & actiones; Infertur vndecimo, ad pulchram deciſ. Guid. Pap. 499. vbi fuit deciſum quod in legato mobilium non veniunt annui redditus; nec pariter in legato mobiliũ, & immobilium, dicitq. quod ratio eſt, quia nomina debitorum non ſunt mobilia, nec immobilia, ſed ſunt quoddam genus de per ſe; Infertur duodecimo, ad deciſ. Eiuſdem 291. vbi in bonorum præſentium, & futurorum mobilium legato non veniunt annui redditus; Infertur decimotertio, ad dec. Gayl. lib. 2. obſeru. 10. vbi interdictum vti poſſidetis quod pro rebus immobilib. tuendis datur; prodeſt etiam pro annuis redditibus, Nunc limita, & primo, in caſu Rot Germ. 59. Limita ſecundo, in caſu Rot. Epiſcop. Peruſ. Ambroſ. teſte in deciſ. 5.

Digitized by Google

COLLECT. 669.

Super l. prædijs § fi. ff. de leg. 3.

¶ Domus appellatione an veniat apotheca.

DOmus appellatione, non venit Apotheca hoc dicit; Ex quo infertur primo, ad pulchram deciſ. Veral. 361. par. 3. vbi fuit deciſum quod legata domo, non venit apotheca, quod limita quando eſſet cõtigua domui Balb. in deciſ. 70. quam deci. not. ad ornatum tex. in cap. vnico de conſecratione Eccleſiæ; Infertur ſecundo, ad pulchram deciſ. Ro. Marchiæ pænes Gratian. 67. vbi fuit dictum quod conceſſa licentia conductori ſublocandi domum non cenſetur conceſſa ſublocatio apothecę quam not. ad limitat. tex. celeb. in l. nemo C. locati; Infertur tertio, ad deciſ. Maynard. Ro. Tholoſ. 59. lib. 2. vbi ſtatutum puniens inſultum factum alicui in domo propria, non extenditur ad inſultantem in apothecam; Infertur quarto, ad deciſ. de Ponte 35. vbi fuit in Collaterali Conſilio deciſum quod apotheca Hoſpitalis non gaudet immunitate Eccleſiæ; Infertur quinto, ad deciſio. Maſtrill. 22. vbi ſtatutum puniens delinquentem in Eccleſia, non procedit ſi delictum ſit commiſſum in Eccleſiæ apotheca, vel oſtio; Infertur ſexto, ad deciſ. Rot. Ianuæ pænes Marilian. 92. vbi fuit deciſum ſub domus venditione non venire apothecam ipſius; Sed num in vẽditione domus veniant etiam vitriatæ videas pulchram deciſ. Surd. 134. vbi in affirm. decidiſſe Senat. Mantuan. refert.

COLLECT. 670.

Super Doct. Bart. in l qui Romæ §. duo fratres ff. de verb. oblig.

¶ Fideicommiſſi renunciationis.

ANceps eſt quæſtio de qua hic per Bar. & reliquos, ſi per diuiſionem cenſeatur renunciatũ fideicommiſſo, & quantũ ad noſtrum inſtitutum attinet, Deciſionarij variant, & in primis hac de re expendo deciſionem Verall. Ro. Rom. 22. p. 2. vbi fuit dictum quod fideicommiſſo per generalem renunciationem non cenſetur renunciatum, niſi de ipſo ſpecialis facta fuiſſet mẽtio Ro. Piſan. teſte Mart. in deciſ. 191. decident pro renunciatione; verum duobus concurrentibus. Primo quod fideicommiſſum ſit reciprocum. Secũdo quod adſit ſcientia Ro. diuer. in deciſ. 1005. p. 3. Limita in caſu eiuſdem Ro. 230. p. 2. Ioſeph Ludou. vero in dec. 19. Ro. Peruſ. tenuit pariter renunciatum fuiſſe fideicommiſſum per diuiſionem.

COLLECT. 671.

Super Doctr. Panor. per illum tex. in c. fraternitati de Cler. non reſident.

¶ Beneficiorum ſimplicium, & Cappellaniæ reſidentiæ.

BEneficia ſimplicia requirunt reſidentiam de iure, licet ſecus de cõſuetudine; circa quam doctrinam fuit mihi quæſitum num beneficium cum onere celebrandi miſſam requirat perſonalem reſidẽtiam, Ego negat. reſpondi, & adduxi duas deciſ. Prima eſt Grat. Ro. March. in dec. 155. vbi fuit deciſum quod per onus celebrandi non eſt effectum beneficium reſidentiale, cum ſufficiat quod in tali Eccleſia Miſſæ, & diuina officia celebrẽtur per alium, vnde

May-

Digitized by Google

Maynard.in deciſ.90. lib. 2. dicit quod neque ob id cenſeatur electa induſtria perſonæ Sacerdotis, cũ poſſit per quẽlibet Sacerdotem explicari; Adduxi ſecundo, deciſionem Monald. in conſi. dec.89. vbi pariter deciſũ fuit, quod Capellania ſimplex non requirit reſidẽtiã.

COLLECT. 672.

Sup l. certũ §. ſi quis abſẽte ff. de cõfeſſis.

¶ Acceptatio in quibus caſibus ſit neceſſaria.

ACceptatio in nõnullis caſibus neceſſaria reperitur, *E*t primo in donatione Mart. in deciſ.167. vbi quoque diſputat, quod cenſetur acceptata per mandatum de acceptando. Secundo in confeſſione, vnde cõfeſſio non acceptata non præiudicat confitenti Iaffred. in deciſ.22. hinc Ioſeph Ludo. Rot. Peruſ. aſſerit, quod non acceptata non præiudicat confitenti in deciſ 9. Tertio, in compromiſſo, vnde terminus non currit, niſi a die acceptationis, niſi in eo eſſet dictũ, quod currat ab hodie, pulchre de Frãch. in deciſ.626. Quarto in pace, quæ non prodeſt, niſi fuerit acceptata Iaffred. in dicta deciſ.22.

COLLECT. 673.

Super l. ſi. ff. de probat.

¶ Paritatis teſtium.

IN paritate teſtium quis præferatur hic optime habetur; Tu vero reponas alios caſus probationis ipſorum, Et primo teſtes deponẽtes memoriam hominum extare præferuntur deponentibus memoriã hominum non extare, vt fuiſſe deciſũ in cauſa vniuerſitatis *L*auri cum eius Comite die 3. Iunij 1556. in Regia Camera refert Ann. ſing. 511. licet vt probent immemorabilẽ debeant ad minus eſſe 54. ann. Veral. in dec. 290 & debeant pariter reddere dictum concludenter, nec ſufficit ſi tantum dicant articulum verum Caputaq. in dec.291. p.3. quam not. ad tex. in l. ſi. ff. de probationib. Secundo teſtes deponẽtes homicidium non eſſe cõmiſſum prçferuntur affirmat. deponentib. Ann. in ſing. 512. Tertio teſtes affirmantes præferuntur negantibus Viu. in deciſ. 166. quã not. ad ornat. celebris glo. in l. diẽ præferre §. ſi plures in verb. con ſenſerunt ff de arbitris; Quarto duo teſtes affirmãtes prç feruntur mille negantibus, Idẽm Viu. pulchre in deciſ. 366. Quinto teſtes deponẽtes veriſimilia prçferũtur deponẽtibus inueriſimilia, idẽ Viu. in deci. 199. quã not. ad tex. in l. nõ eſt veriſimile ff. de eo, ꝙ mçtus cauſa, Sexto teſtes deponẽtib⁹ in genere Boer. in dec. 25. & 100. quas not. ad gl in l. cum cauſç ff. ſi cert. petat. Septimo teſtes ſenes prçferuntur iu uenibus Coler. Rot. German. in dec. 29. quã not. ad ſingul. gl. in l. cũ quid ff. eo. tit. Octauo, teſtes maſculi prçferũtur feminis Mayn. in dec. Ro. Thol. 59. lib. 3. quã no. ad tex. in l. fçminç ff. de reg. iur. Nono magis creditur teſti deponenti contra ſuum proprium commodum Ant. Faber in deciſ. 4. C. de teſtibus.

COLLECT. 674.

Super Doctr. Panor. in c. poſtulaſtis de conceſſ. præbend. nu. 8.

¶ Præcedentiæ regulæ.

RAtione dignitatis inſeparabilis nõ attenditur regula præcedẽtiç, Ex qua concluſione infertur primo, ad pulchrã deciſ. de Frãch. 138. vbi fuit deciſũ ꝙ qñ Cõſiliarius interuenit in Cõſilio, vt Aduocatus non ſedet in vltimo loco ſed in eo loco, ĩ quo ſederet, ſi nõ eſſet *A*duocatus, & nulla rõ alia eſt, quia dignitas eſt inſeparabilis a ꝑſona; Infert ſecũdo, ad dec. de Põt. 8. vbi fuit dictũ in Collaterali conſil. quod obtinens dignitatẽ inſeparabilem a perſona, & ſi poſte

X 2 rior

rior ſit in tempore præfertur anteriori in dignitate; Infertur tertio, ad deciſio. Annæ in conſi. 40. vbi refert, quod dum Epiſcopus Biſiniani fuiſſet creatus Regius Conſiliarius non ſedit in ſuo loco, vt Conſiliarius ratione temporis creationis, ſed immediate poſt Præſidem Sacri Conſilij ſiue poſt Decanum; Infertur quarto, ad deciſ. de Pont. 15. vbi fuit deciſum ob eandem rationem, qua Balij Baronum in parlamento generali non præcedant, ac ſedeant vti præcedunt ipſorum principales; Infertur quinto, ad deciſio. Frezz. lib. 3. de feud. vbi fuit deciſum, quod in parlamento Neapolis licet tantum feudatarij vocentur & non habentes ſeptem officia Regni, qui regulariter præcedunt feudatarios, tamen quando Comes venit ad parlamentum, vt feudatarius, & ipſe habet vnum de ſeptem officijs Regni ratione dignitatis inſeparabilis in parlamento præcedit Principem; Infertur ſexto, ad pulchram deciſ. Piſan. teſte Mart. 101. vbi fuit deciſum, quod Vicarius Epiſcopi, qui eſt præsbyter in Eccleſia omnes alios præsbyteros pręcedere debet, quã deciſ exponas ad not per DD. in c. a collatione de appellat. in ſexto. Pro coronide tamen huius mat. animaduertendum primo præcedentiam ab Epiſcopo non eſſe permittendam; ſed ſcamna debent eſſe communia, vt fuit deciſum in Rot. Piſa. teſte Mart. in dec. 88. Animaduert. ſecundo, ꝙ Vicar. Generalis Epiſcopi, qui ſimul eſt Canonicus Eccleſiæ in Choro, & Capitulo locum Canonici tenere debet Sayr. In deciſ. 3. de officio Vicarij, & ita vidi ſeruari in Choro, & Capitulo Archiepiſco. Neap. in perſonã Domini Curtij Palumbi Viri numquã & in vitæ integritate, atq; doctrina ſatis laudati; Tertio, animaduertendum, quod in mat. præcedentiæ vltimus ſtatus attendi debet ita fuiſſe deciſum in cauſa Marci Antonij Columnæ teſtatur Ann. in alleg 131.

COLLECT. 675.

Super §. ſoror Inſt. de inofficioſo teſtamento.

¶ Fratris, vel ſororis inſtituentis turpem perſonam.

TEſtamentum fratris, turpi perſona inſtituta, reſcinditur, hoc dicit, Sed grauis dubitatio, quæ in præſenti materia eſt vltra ea, quæ diximus in Colleſt. in l. ſi fratres C. de inofficioſo teſtamento, quæ nam turpis perſona dicatur, Et dicas primo, quod meretrix, Viu. in deciſ. 294. quam not. ad tex. in l. Pantonius ff. qui a pa rente fuerit manu miſſ. Secundo duas vxore accipiens, Balb. in deciſ 112. quam not. ad tex. in l. 2. C. de inceſtis nuptijs; Tertio filius natus ex Sacerdote Valaſc. in deciſio. 17. Quarto filius natus ex Æquite Hieroſolymitano, de Franch. in deciſio. 27. Quinto filius ſpurius dicitur pariter turpis perſona, ita vt a Patruo inſtitui non poſſit, & ſit locus tex. noſter, Theſſau. in deciſio. 126. Sexto diciturtu[r]pis perſona habens vxorem, & tenens concubinam, Idem Theſſaur. in deciſio. 130. Septimo dicitur pariter turpis perſona in caſu Farinacc. in deciſio. 19. Octauo vſurarius Afflict. in deciſio 128. quam not. ad tex. in l. Improbus C. ex quibus cauſis infamia irrogatur; Nono exiſtens in peccato mortali, & ratio eſt, quia non poteſt comparere abſque dedecore, Anna obſeruat. 19. quam not. ad ampliationem gloſſ. in l. 3. ff. de teſtibus.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 676.

Super l.pacta nouiſſima C.de pactis.

¶ Vltima derogant prioribus.

VLtima derogant prioribus, hoc dicit; Quod amplia primo, procedere etiam in mandato, quia primum mandatum tollitur per ſecundũ, Viu.in dec.15.quam no.ad ampliationem tex. in c.ſi duobus de procuratoribus in ſexto; Amplia ſecũdo, procedere etiã in priuilegijs, Idem Viu.in dec.208. Amplia tertio, procedere pariter in cõſtitutione quæ per ſecundam ſemper prima derogatur, quam not.ad tex. pulcherrimũ in c.1.de cõſtitutionibus in ſexto; Amplia quarto, in procuratore Ant.Fab. in dec. 2.C.de procurat. quam no.ad tex.in l.ſi quem § .1.eo.tit. Amplia quinto, in opinione alicuius Doct. Viu.in dec.122.

COLLECT. 677.

Super c.tranſlato de conſtit.

¶ Connexionis.

RAtione connexionis multa permittuntur, quæ alias denegarẽtur hoc dicit, Ex quo primo infero ad ſolemnẽ dec.Achil.de Graff.2. de exceptionibus vbi fuit deciſum quod proceſſus factus per Iudicem recuſatũ cum non recuſato valet, quam dec.no.ad Doctr.Bart.in l.quia poterat, ff.ad Trebe. Infero ſecundo, ad dec.Ro.Sicil.pęnes Maſtril.27.p. 1. vbi fuit dictum quod valet ſententia lata a pluribus Iudicibus, quorum alter erat inhabilis & non competens; Infero tertio, ad pulchram deciſ. Rot. Florent. teſte Magonio, 29. vbi fuit deciſum quod ratione connexitatis quando plura bona ſeparata ſimul venduntur poterit vicinus, qui in vna re tantum cohæret omnia bona ſua retrahere; Infero quarto, quod teſtamẽtum factum a patre inter liberos, perſona extranea admiſſa, valet, licet contra Boer in deciſ.240. Infero quinto, ad deciſ. Gaſpar. Theſſ. Rot. Taurinenſ.52.par.1. vbi fuit deciſum quod gabellam frangens ammictit nedum bona propria verum etiã aliena, quæ ſimul ferebat, quam deciſionem not. ad ampliationem Doctr. Bart in l.2. C. de nautico fænore; Infero ſexto, ad deciſ. Affl.113.vbi reſtitutio in integrum minori competens extenditur etiam ad maiorem in cauſis connexis; Infero ſeptimo, ad deciſ.Capyc.173. Infero octauo, ad deciſ.eiuſdem Capyc. 121.vbi fuit deciſum quod plures rei diuerſi fori coguntur apud eundem Iudicem in cauſis connexis litigare, quam not. ad tex.in l.1.& 2.ff.de quibus rebus apud eundem.

COLLECT. 678.

Ad communem dictum DD. in c.qui ad agendum de procurat. in ſexto.

¶ Procurator non poteſt facere cadere dominum in pœna.

DOctores cõiter hoc in loco pro regula tradunt quod procurator abſque mandato ſpeciali non poteſt facere cadere dominum in pænam; Tu autem hanc regulam exornes quatuor pulcherrimis deciſionibus, Et primo per illam Rot.Bonon pęnes Petrum de Benint. in deciſ.14. vbi fuit deciſum quod non debet admitti procurator nõ habens ſpeciale mandatum ad faciendum cadere Dominum in pænam; Secundo per deciſionem Creſcentij Rot. Rom. 5. de præſumptionibus, vbi fuit dictum quod Dominus nõ præſumitur ſcire geſta a Procuratore ne incurrat in pænam l.ſi quis maior C.de tranſactionibus; Tertio per deciſ. Veralli Rot.

Rom.a 29.par.2.vbi fuit deciſum quod Procurator habens generale mandatum non poteſt facere Dominum incidere in pænam, nec exceptiones contra Bullam apponere; Quarto per deciſ.Magon. Rot. *Lucenſ.* 51. vbi ad faciendum incurrere Dñm conſtituentē in pęnam,ſpeciale mandatum exigitur.

COLLECT. 679.

Super l.Attilius ff.de donatio.

¶ Remunerationis ſeruitiorum.

HIc proprie ſedet mat. remunerationis ſeruitiorum præſtitorum, quæ nonnulla in iure habet Priuilegia, Et primo quia licet priuilegium per non vſum amittatur, ſecus eſſet quando priuilegium eſſet cõceſſum pro ſeruitijs pręſtitis Maſtrill.Rot.Sicil.in deciſ.96.quam not. ad limitationem tex. in l.1.ff.de nundinis; Secundo quia donatio ob ſeruitia pręſtita nõ reuocatur ingratitudine Boer.in deci.27.quã not. ad limitat. tex.in l.fi.C.de reuoc.donat. Tertio,quia legatum factum per virum vxori pro bonis ſeruitijs nõ ſubiacet diſpoſitioni l.fęminæ C.de ſecund. nupt. pulchre de Frãch. in deciſ. 428.Quarto quia donatio pro ſeruitijs præſtitis non æget inſinuatione,pulchre Mynſinger. cent.4.obſer.75.Quinto,quia Tiro in fauorem ſui Magiſtri teſtari,aut quamlibet aliam diſpoſitionem facere poteſt iuxta l.Attilius ff.de donat.licet contra Maynar.in deciſ.Tholoſ.97.lib.2. *S*exto,quia quamuis Clerico prohibitum ſit ſuæ concubinæ donare,fallit quãdo ei donaret pro ſeruitijs, & benemeritis Afflict.in deciſ.202.quam deciſ.not.ad ampliat.tex.in l. qui teſtamento ff.de probationib.Septimo,quia priuilegium in remuneratione ſeruitiorum conceſſum non æget confirmatione,ſicut cætera priuilegia Viu.in deciſ.206.

COLLECT. 680.

Super l.licet C.qui potiores in pignore.

¶ Hypotheca ex quibus inducta cenſeatur.

NOta ad hanc legem,in qua agitur mat.ſpecialis hypothecæ, quod quatuor modis cenſetur inducta ſpecialis hypotheca,licet de ea nulla mentio facta fuerit,Et primo ſi iuramentum interuenit in generali hypotheca Thoming.in deciſ.Rot.Lypſien.1.Secundo ſi in ea apponantur illa verba omnia bona mea mobilia, & immobilia Camer.Imper.in verb. hypotheca, quam not.ad celebrem tex.in l.2.C.de pignorib.Tertio pariter cenſetur inducta in caſu eiuſdem Camer.in cita.verb num. 4.Quarto poterit dubitari num in caſu Afflict.in deciſ.201.

COLLECT. 681.

In l.1. ff. de nundinis.

¶ *P*riuilegium an non vſu amittatur.

PRiuilegium per nõ vſum amittitur hoc dicit,Quod limita primo, quã dò non fuit præſtita occaſio eo vendi, Ann.qui dicit deciſum in ſing.400.quã not.ad ornamentum gloſ.in c Abbate Sancti Syluani de verb. ſignif. Limita ſecundo,quando priuilegium conceſſũ eſſet ob ſeruitia,quia tunc ſapit naturã contractus,nec per non vſum cenſetur reuocatum Rot.Sicil.(teſte Maſtril. in deciſ.96.par.1.)licet ad tempus tale priuilegium ſuſpendi poſſit Creſcen.Rot. Rom.in deciſ.21. de priuilegijs, quam reponas ad notata cõmuniter per DD. in c. cum acceſſiſſet de conſtit. *L*imita tertio,in caſu deciſ.Capyc.134. *L*imita quarto in caſu Triuiſ.deciſ.15.p. 1. vbi quando non vſus eſt voluntarius non eſt cauſa amittendi priuilegium.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 682.

Super c. non dubium de ſententia excommunicationis.

¶ Excommunicationis in percutientes Clericos.

PErcutiens Clericum excommunicatus eſt nec ab alio, quam a Papa abſoluitur præterquam in mortis articulo, hoc dicit, Quod amplia primo, procedere etiã in mnadante, inſtigante, conſulente, atque ſollicitante, vt Clericus percutiatur Franc. Marcus in deciſ. 878. par. 2. quam not. ad tex in c. mulieres de ſentent. excom. Amplia ſecundo, etiam in Clerico ſe ipſum verberante, aut vulnerante; quia pæna canon. ſi quis ſuadente diabolo 17. quæſt. 4. irritetur idem Marc. in deciſ. 878. part. 2. & Grãmat. in deciſ. 44. quam not. ad ampliationem tex. in l. omne delictum §. ſi quis autem ff. de re militari; Amplia tertio, in caſu Eiuſdem Marc. in deciſ. 872. p. 2. vbi fuit deciſum quod ſciens, & patiens vt Clericus percutiatur ſubijcitur pænis c. ſi quis ſuadente diabolo, quam not. ad tex. in c. ſi quantæ de ſententia excommunicat. Amplia quarto, etiam in percutiente Nouitium, vt fuit deciſum, me Iudice, in Curia Archiepiſcop. Neapol. Ego ipſe in deciſ Eiuſdem Curiæ 21. quam not. ad tex. in c. religioſus §. 1. de ſentent. excomm. in ſexto, & ratio, quæ me mouebat fuit deciſio Rot. Florent. pænes Magon. 143. vbi fuit deciſum quod Nouitius ad effectum, de quo ibi, dicitur vere, & proprie Religioſus; Amplia quinto, etiam in ſpuẽte in perſonam Clerici, vel tangente veſtem Franc. Marc. in dec. 819. par. 2. Amplia ſexto, etiam in percutiẽte clericum excommunicatum, aut depoſitum, quia pariter excommunicationem incurrit Idem Marc. in deciſ. 875. p. 2. quam not. ad glo. in c. illud de Clerico excomm. vel depoſit. Amplia ſeptimo; in percutiente Clericum degradatum Iaffred. in deciſ. 22. quam not. ad gloſſ. in c. degradatio de pænis libro ſexto; Amplia octauo, in caſu deciſ Curiæ Archiepiſc. Neap. 49. me Iudice, vbi fuit dictum quod percutiens Tertiarium Sancti Franciſci contrahit excommunicat. Amplia nono, etiam in percutiente Clericum primæ tonſuræ Monald. in conſ. dec. 99 par. 2. Amplia Decimo, in caſu Sayr. in deciſ. 41. de ſententia excommunicationis vbi fuit dictum quod excommunicatus cenſendus eſt qui Clericũ a ſede expellit vel brachio violenter trahit; Nunc vero limita primo, in caſu dec. Frãc. Marc. 871. p. 2. vbi inſequutor ſeu aggreſſor Clerici in ſententiam ca. ſi quis ſuadẽte diabolo 17. quæſt. 4. non incidit; Limita ſecundo, in Prælato, ſeu Patre percutientibus correctionis gratia idẽ Marc. in dec. 877. p. 2. quã not. ad pulcherrimũ tex. in c. cum voluntate §. 1 eod. tit. Limita tertio, in caſu Eiuſdem Marc. in deciſ. 821. vbi fuit dictum quod vt quis incurrat in pænam diſt. c. ſiquis ſuadente requiruntur tria, Primo factum conſumatum, & ideo ſiquis eleuet manum contra Clericum, & non percutit, non incurrit in excommunicationem; Secũdo requiritur animus iniuriandi ſeu dolus, & idcirco, ſiquis percutit Clericum iocosè, nec pariter incurrit; Tertio requiritur violentia; quibus tribus ceſſantibus non contrahitur excommunicatio; Limita quarto, in Impubere Clericum percutiente, quia nullam cõtrahit excommunicationem, quod ſecus eſſet quãdo foret doli capax. Idem Marc. in deciſ. 822. p. 2. Limita quinto, in percutiente, ſeu occidente Clericum caſu inuentum cum ſua vxore Sayr. in dec. 41. de ſent. excommun. quam not. ad tex. in cap. ſi vero eod. tit.

Digitized by Google

COLLECT. 683.

Super l. ſi Curatori C. de integr. reſtit.

¶ Authoritas Curatoris quibus in caſibus non ſit neceſſaria.

ACtus factus per minorẽ ſine curatore nihil valeat, hoc dicit. Quod limita primo, in caſu deciſ. curiæ Archiepiſc. Neap. teſte me ipſo in dec. 38. vbi fuit deciſum, quod curator non interuenit quando Minor torquetur, & ratio eſt, quia tortura non infertur ad ſolemnizandum iudicium, ſed ad indagandam veritatem; Limita ſecundo in caſu deciſ. Afflict. 208. vbi fuit dictum, quod valet confeſſio ſpontanea facta in iudicio ſine curatore, licet ſi alleget ſe ex confeſſione læſum, reſtituatur in integrum; Limita tertio in caſu deciſ. Rot. Rom. teſte Verall. 147. par. 3. vbi fuit dictum, quod valet ſententia lata in fauorem Minoris indefenſi, & abſq; curatore, quam not. ad tex. in l. contra minorem ff. de re iudicata; Limita quarto, in caſu deciſ. Creſcentii 11. de ſentẽ. & re iudicata, vbi ſententia lata contra Minorem ſine curatore ex proceſſu capto per eius authorem valida eſt; Limita quinto, in caſu deciſ. Viu. 51. vbi fuit dictum, quod curatoris authoritas non eſt neceſſaria, quando tractatur de vtilitate Minorum, & propterea ſententia lata in ſui fauorem ſine curatore valet quam deciſ. not ad tex. in l. contra ff. de pactis; Sed nũ ſententia lata contra Minorẽ, cuius Tutor habuerat terminos, ſit nulla, vide pulchrã deciſ. Maſtril. Rot. Sicil. 1. par. 2. Grauis autem dubitatio in pręſenti materia eſt, ſi quis præſumatur Minor ex eo, quia curatorem habet, in qua quæſtione reſpondeas cum tribus deciſionibus, Prima eſt Iaffred. 193. vbi fuit dictum, quod Minor præſumitur quis, quando apparet enim habere curatorem niſi Maior doceatur; Secunda eſt deciſio Rot. Auenionenſ. 63. teſte de Laurentio, vbi fuit deciſum quod ſi Fiſcus patitur reo dari curatorem eidẽ incumbit onus probandi hũc eſſe maiorem ad finem illum puniendi pęna ordinaria, & nulla alia ratio aſſignari poteſt, quia ex datione curatoris præſumitur quis Minor; Tertia eſt deciſio Curiæ Archiepiſcop. Neap. pænes me 35. vbi in eandem deſcendimus ſententiam.

COLLECT. 684.

Super Conc. Triden. ſeſſ. 25. can. 14.

¶ Concubinariorum pœnæ iuxta formam Concil. Trid.

HIc a Sancta Synodo enumerãtur pænæ contra clericos concubinarios, circa quem locum de tribus cõtigit frequenter diſputari, Et primo dum Concilium requirit monitionem num debeat eſſe ſpecialis, vel ſufficiat generalis facta; ſcilicet in Synodo, & dicas Curiam Archiepiſcop. Neapol. decidiſſe pro ſpeciali, vt refero Ego ipſe in deciſ. 36. & ita cenſuit Congregatio ſuper d. cap. 14. nec etiam requiritur monitio ad nunciandum concubinariũ notorium, vt decidit Eadem Curia pænes me in deciſio. 92. & iterum Eadem Curia decidit, Ego ipſe in deciſio. 39. Secundo ſolet pariter dubitari hic, ex quibus actibus probetur concubinatus, Dicas primo, quod probatur ſecundũ requiſita poſita a Farinacc. in deciſ. 7. quæ ſunt Primo, ſuſceptio liberorum, Secundo reputatio, Tertio, tractatus decentior; Quarto, Curia rei familiaris. Quinto, differentia inter eam, & alias ancillas, nec obſtant aliqua miniſteria per eam præſtita, ſicut lauandi pannos, &c. quia etiam hæc plerumq. ab vxoribus præſtari ſolent, & quæ dicatur vere, ac proprie concubina ad effectum,

Digitized by Google

fectum, vt ſubintret diſpoſitio Cōc. Trident. videas pulchram deciſio. Rot. diuerſ. 254. par. 2. quæ ponit ſeptem requiſita, Et an & quando concubinatus crimen tranſeat in crimen ſtupri, vide eandem Rot. in deciſio. 547. par. 2. Probatur etiam concubinatus duobus requiſitis interuenientibus, videlicet primo, quod quis in domo propria, vel extra eam aliquam mulierem detineat, & quod carnaliter cum ea commiſceri cōſueuerat Monald. pulchre in conſ. deci. 74. Tertio dubitari circa hanc materiā ſolet, num vltra cenſuras poſſit procedi contra laicos, ad pænas pecuniarias, & Curia Archiep. Neap. decidit in partem negatiuā, vt refero Ego ipſe in deciſ. 36. & ita cenſuit Sacra Congregatio, Et nū ex publico concubinatu oriatur ſuſpenſio, vide Sayr. deciſ. 51. de ſent. excomm.

COLLECT. 685.

Super l. fœmina ff. de reg. iur.

Fœminis prohibitorum.

LIcet nōnulla in Collect. ſuper l. in multis ff. de ſtatu hominū in mat. vilis ſexus fæminarum dixerim, plurima tamen quæ eis denegantur, hic addas, Et primo, quia filia fæmina non facit deficere conditionem ad excluſionem ſubſtituti in fideicommiſſo relicto, ſi deceſſerit quis ſine liberis, ita Ambro. Ro. Archiepiſcop. Peruſ. deciſ. 10. Secundo, quia fæmina etſi eminenti ſit dignitate excommunicare non poteſt, fallit ex Papæ priuilegio Sayr. in deciſ. 70. de ſententia excommunicationis, quam not. ad tex. in c. dilecta de maioritate, & obedientia; Tertio, quia immunitas conceſſa omnibus, qui ſunt de sāguine Regio ea non gaudent deſcendentes ex fęmina; vt fuiſſe deciſum in cauſa Ducis Palmæ refert de Pont in pulchra deci. 5. quam not. ad tex. in l. 1. in fin. ff. de iure immunitatis, licet contrarium teneat Anna obſer. 11. vbi Principes deſcendentes de ſanguine Regali, qui præcedunt etiam omnes Regni Proceres etiam habentes ſeptem officia, præcedunt etiam ſi ſanguis eſſet ex latere materno; Quarto, quia fæminæ nō ſunt capaces ſucceſſionis, pulchre Peguer. qui ponit ſex ampliationes in deciſ. Rot. Catalon. 112. Quinto, quia fæmina excluſa per ſtatutum a ſucceſſione filiæ dicitur etiam excluſa a legitima Mart. Rot. Piſan. in deciſ. 23. Sexto, quia diſpoſitio tex. in l. quiſquis C. ad legem Iuliam Maieſtatis compræhendit etiam fæminam, Idem Mart. in deciſ. 56. Septimo, quia fæmina non poteſt eſſe Curatrix furioſi, vt fuiſſe deciſum in S. Conſ. Neapol. in cauſa Dianæ Capycis in anno 1561. refert Ann ſing. 191. Octauo, quia fæmina nō valet, vt teſtis, in terminis l. ſcripturas C. qui potiores in pignore, Michael Ferr. Rot. Catalon. obſer. 19. Nono Auię ſubſtitutio facta in eum caſum ſi ſine filijs filij mei deceſſerint filia fæmina non excludit ſubſtitutum agnatum Theſſ. in deciſ. 188. Decimo, quia Nepos ex filia fæmina non continetur appellatione maſculorū, qn̄ teſtator habuit rationem ad familiā, atq; agnationem, ſecus ſi habuit rationē ſanguinis tm̄, pulchre Ant. Faber in deciſ. 1. C. de verbor. ſignific. Vndecimo, quia dicitur decedere ſine maſculis ille, quo viuo, nepos ex filia nondum conceptus fuit, Idem Faber in deciſ 2. C eod. tit. In vno vero caſu filię fæminæ veniunt nomine maſculorum, ſcilicet in caſu deciſ. Rot. Piſan. 24. vbi fuit dictū, quod excluſus a ſucceſſione filij, dicitur etiā excluſus a ſucceſſione filiæ, Et idem ſecundo in caſu Theſſ. in deciſ. 269. vbi fuit deciſum, quod ſtatutum Foſſani loquens de filijs intelligitur etiam de filiabus, quam not. ad regulam, quod maſculinum concipit fæmi-

minorum in ſe, iuxta terminos leg. qui duos ff. de leg. 2. qui caſus pariter limitetur quando in diſpoſitione ſit mentio de maſculino per ſe, & demum de fœmino per ſe ita Iaffred. in deciſ. 275.

COLLECT. 686.

Super Doctr. Abbat. in c. 2. de Iureiurando.

¶ Citatio an ſit neceſſaria in abſolutione a iuramento.

EX hac Panormit. Doctr. communiter recepta eſt concluſio apud DD. non poſſe regulariter Epiſcopum abſoluere a Iuramento abſque partis citatione; Tu vero illam limita nonnullis modis, Et primo, in caſu Afflict. in deciſ. 31. vbi fuit deciſum, quod nec præuia citatione quando nõ ſuperſunt 20. dies termini ſolutionis, ſed hodie in Curia Archiepiſcop. Neapol. conceditur abſolutio ad finem agẽdi, etiam ſi vnus dies termini ſolutionis ſupereſſet, Ego ipſe in deciſio. eiuſdem Curiæ 4. Limita ſecundo, in caſu deciſ. Catalon. 188. pænes Peguer vbi fuit deciſum, quod quã do Iuramentum petitur relaxari ſolum ad habitandam perſonam, vt Iuramento non obſtante poſſit quis fraudem detegere, tunc non eſt neceſſaria partis citatio, & ratio eſt, quia non agitur de ipſius creditoris magno præiudicio Iaffred. in deciſio. 22. Limita tertio in caſu deciſ. Senatus Sabaudiæ pænes Fabrum 13. C. de Iureiurando, vbi fuit deciſum, quod abſolutio a vinculo iusiurandi ad finem agendi tantum concedi ſolet in audito aduerſario, nec tamen eſt neceſſaria hæredis iurantis citatio, & ratio eſſe poteſt, quia iuramentum eſt perſonale, quod non tranſcendit iurantis perſonam, pulchre Guid. Pap. in deciſ. 114. Limita quarto, in caſu Triuiſ. Rot. Venet. dec. 64. p. 1. vbi refert, ꝙ ſecundum ſtylum illius Curiæ nunquam citatur pars in abſolutione Iuramenti, & ibi etiam reddit tres rationes illius obſeruantiæ; Limita quinto, in caſu deciſ. Sacri Conſ. Neap. teſte Afflict. dec. 120. vbi refert deciſum fuiſſe per omnes Dominos, quod abſolutio a Iuramento ad effectũ agendi poſſit concedi ſine partis citatione; attamen (data venia) hoc mihi nullo pacto videtur verum & in ſe continet (meo iudicio) repugnantiam, & contradictionem, Afflict. enim vult huiuſmodi abſolutionem concedendam eſſe ex iuſta cauſa: ſed Ego dico quomodo erit iuſta apud concedentem abſolutionem, niſi cognoſcatur? quomodo cognoſcetur niſi pars citetur? Limita ſexto, in caſu deciſ. Rot. Roman. 226. par. 3. vbi fuit dictum, quod abſolutio Iuramenti concedi poteſt abſque partis citatione, quã do exactiſſima geſtorum ſeries narratur, & huius deciſ. ratio eſſe poteſt, quia eo caſu apparet de Iuſtitia cauſæ allegatæ, cum illa totalis ſeries geſtorum enarrata ſuppleat præſentiam partis, quæ & præſens nihil aliud addere poſſet, ita Polid. Rip. obſeru. 150. Limita ſeptimo in caſu deciſ. Rot. Marchiæ pænes Gratian. 65. vbi fuit deciſum, quod etiam in obligatione Camerali, in qua ſecundum ſtylum hodiernum conceditur abſolutio ſiue partis citatione, ac etiam parte inuita. Pro coronide tandem mat abſolutionis a Iuramento, nota, quod habilitatio a Iuramento in cõtractu, in quo eſt renunciatum exceptioni præuentionis, non tollit, quin Inſtrumentum poſſit via Ritus liquidari, de Franch. in deciſ. 670.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 687.

Super l.1.§.pæna ff.ad l.Cornel.de falſis.

¶ Falſi pœna quibus in caſibus veniat infligenda.

HIc ponitur pæna falſi,quæ eſt omnium bonorũ publicatio,ſed dubium eſt quibus in caſibus quis præfata pæna falſi veniat puniendus; Et dicas primo,quod pæna falſi tenetur ille,qui pecunia facit quod vnus denunciet iniquæ Iudici aliquod maleficium Cappel. Tholol.in deciſ.7. Secundo falſos cugnos faciens Eadem Cappell.in deciſio. 62.Tertio ille qui accepit pecuniam vt teſtimonium diceret, etiam ſi verum dixerit Eadem Cappell. in deciſio. 273. Quarto,Notarius, qui ſtipulatur inter ignotos Anto.Faber in deciſ.2.C.ad legem Corneliam de falſis. Quinto, mutans ſibi nomen Idem in dec.1.de muta. nominis; quod limita in caſu Sayr. in deciſ.2 de crimine falſi; vbi fuit dictum quod mutare ſibi nomen licet ſine fraude, Sexto falſam monetam expendens pæna falſi extraordinaria tenetur Rot. Auenionenſ.in deciſ.114.quam not. ad doctrinam Bart. in l. qui teſtamentum ff. ad l. Corneliam de falſis, Septimo, Gabellarius, qui ſuarum rationum libros lacerauit Theſſ.in deciſ.171.Octauo teſtis varians coram diuerſis Iudicibus; Quod limita ſi eſſet ruſticus Magonius in deciſ.Rot.Floren.44.Et quid de teſte vero falſum tamen deponente vide Eundem Magon. in deciſ.50.Rot. Lucenſ.Nono contrafaciens ſigillum Principis Afflict.in deciſ.21. A pæna autem falſitatis excuſatur quis primo in caſu Viu. in deciſ.483. vbi fuit dictum quod quis non tenetur pæna falſitatis niſi dolus fuerit probatus; Excuſatur ſecundo quando non eſt nociua, vel apta nocere Verall.in deciſ.Rot.Rom. 5.par.2.quam not. ad gloſſ. in l. damus C.ad legem Corneliam de falſis.

COLLECT. 688.

In l.ſi eum hominem ff.de fideiuſſoribus.

¶ Inſtantia an tranſeat ad hæredes.

INſtantia tranſit ad hæredem hoc dicit, Quod amplia primo, vt tranſeat etiam cum donatione bonorum & Iurium ceſſione Georg. allegat. deciſ. 33.Amplia ſecundo,in caſu Ann. alleg. 14. vbi fuit dictum quod inſtantia cepta per vſufructuarium,eo mortuo,tranſit in proprietarium.

COLLECT. 689.

Super c. licet de præbendis.

¶ Diſpoſitio de principali trahitur ad fructus.

COnſtituo hic concluſionem, quæ talis eſt, illud quod dicimus de aliqua re,erit pariter dicendum de eius fructibus, Ex qua infero primo,ad pulchram deciſionẽ Sacri Conſilij Neapo. de qua per Georg.allega.25.vbi fuit dictum quod Conſuetudo Neapolitana prohibens diſponere de bonis antiquis vltra medietatem procedit etiã in fructibus bonorum antiquorum; Infero ſecundo, ad deciſ. Afflict. 26. vbi ſuper fructibus feudi hæreditarij non niſi in ſubſidium exequutio fieri poteſt; Infero tertio quod quemadmodum filię ſtatim poſt mortem patris debetur legitima ita fructus legati pro ea relicti de Franch.in deciſ.575. Infero quarto, ad deciſ.eiuſdem de Franch. 11.vbi fuit dictum quod ſecũdus creditor tenetur offerre primo creditori pecuniam ſolutã, & fructus medio tempore perceptos.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 690.

Super Doctrinam Spec. de locato §. nunc aliqua n. 70.

¶ Pater an poſſit præiudicare filijs in emphyteuſi.

QVæ anſam dubitandi decidit Doctoribus ſuper illa quæſt. num pater poſſit in emphyteoſi filijs præiudicare; Nam quando non poſſit, eſt magis recepta opinio, Quam amplia primo, in caſu Rot. Roman. pænes Verall. in deciſ. 302. p. 1. vbi fuit dictum quod emphyteoſis conceſſa ſimpliciter patri abſque mentione filiorum, cenſetur conceſſa pro ſe, & pro filijs, non vt hæredibus, & tunc pater non poteſt filijs præiudicare illam alienando; Amplia ſecundo, in caſu Ioſeph. Ludou. in deciſ. fin. Rot. *L*ucenſ Amplia tertio, in pulchro caſu deciſ. 9. Rotæ Epiſcopal. Peruſ. teſte Ambroſi. vbi fuit dictum quod emphyteoſim in vita per patrem alienatam, filij in ea compræhenſi reuocare poſſunt, etiam ſi eſſent alienantis hæredes quam deciſionem not. ad limitat. tex. in l. cum a matre C. de rei vẽdicatione; Nunc limita, & primo, in caſu Cornaz. in deciſ. 159. vbi fuit deciſum quod niſi filij fuerint in cõceſſione proprio nomine nominati, aut quod concedens eos dilexerit, vel quod eorum etiam contemplatione principaliter motus fuerit, poteſt præiudicare: *L*imita ſecundo, in caſu deciſ. Ambroſ. Rot. Epiſcopa. Peruſ. 14. vbi emphyteoſis poteſt alienari a primo acquirente etiam in præiudicium compræhenſorum per ſuam inueſtituram. Quod ſubamplia procedere etiam in feudo nouo quod poteſt alienari etiam in præiudicium filij primogeniti Afflict. in deciſ. 1.12. Sub amplia ſecundo, in caſu deciſ. Rot. *S*icil. pænes Maſtrill. 56. part. 2. vbi fuit deciſum quod primus acquiſitor poteſt formam feudi etiam mixti mutare, & rationem ponit Rot. *L*ucen. Diuerſ. in deciſ. 117. quia reſpectu filiorum dicitur donatio cauſa mortis, quæ poteſt per ipſum donantem reuocari; *L*imita tertio, vt licet non poſſit pater in præiudicium filiorum emphyteoſim alienare, poterit tamen ſaltem melioramenta Rot. *L*ucenſ. Diuerſ. in deciſ. 44.

COLLECT. 691.

Super l. 1. §. cum arietes ff. ſi quadrupes paup.

¶ Aggreſſor quis præſumatur.

CErtant DD. in præſenti l quis in dubio præſumatur aggreſſor, & ex Deciſionarijs variæ cõiecturæ colliguntur, *P*rima eſt Rot. *L*ucenſ. Diuerſ. in dec. 41. vbi expectantes in aliquo loco & cum alijs poſtea pugnantes, in dubio præſumuntur aggreſſores; Secunda eſt coniectura Rot. Epiſcop. Peruſ. 14. pænes Ambro. ſcilicet vt aggreſſor præſumatur ille, qui melius erat armatus tẽpore Rixæ; Tertia eſt Ro. German. pænes Coler. in dec. 49. vbi pariter præſumitur aggreſſor, qui eſt robuſtior, & in exercitio armorũ magis verſatus, & de nonnullis alijs pulcherrimis coniecturis vide Peguer. in deciſ. Rot. Catalon. 14.

COLLECT. 692.

Super Auth. ſed & ſi quis C. de teſtibus.

¶ Teſtium ad perpetuam rei memoriam examinatorum.

ANte litem conteſtatam teſtes ad æternã rei memoriam recipi poſſunt hoc dicit, Non probant tamen ſi examinantur, parte non citata, Rot. Collect. a Farinacc. in deciſ. 37. Item ſecũdo, ſi adeſt defectus legitimæ eorum

ætatis

Digitized by Google

ætatis Idem in deciſ. 39. Quod amplia vt nec faciant aliquod indicium Creſcen.in deciſ.2.de teſtibus;Item & tertio, nõ probant in caſu Eiuſdem in deciſ. 554. Item quarto, non probant in cauſis criminalibus, quãdo agitur criminaliter, ſecus ſi ciuiliter Iaffred. in deciſio. 198. Hæc autem facultas teſtes examinandi ad perpetuam rei memoriam non permittitur omnibus, niſi ijs, qui in poſſeſſione alicuius Iuris repeniuntur Mynſing.cent.4.obſeru.71. ac etiam ijs, quibus agendi facultas deſtituta eſt Idem in obſeru.72.ead. cent.& Gayll.pract. obſeruat.obſeru.92. & ſequent.lib.1.

COLLECT. 693.

Super l.Patre furioſo ff.de ijs qui ſunt ſui, vel &c.

¶ Partis non opponentis.

EX hoc tex.colligitur regula hæc, quod nonnulla valent, ſi non opponantur a parte, quę alias nõ valerẽt; Ex quo infertur primo,quod proceſſus factus cum actore excommunicato valet,niſi opponatur Rot.in deciſ. 27. de ſententia excommun.in antiquis;quam not.ad limitationem tex. in cap. decernimus de ſententia excommunic. in 6. Infertur ſecundo,quod parte non opponẽte,valet appellatio facta, omiſſo medio Mynſinger. cent. 1.obſer. 67.quæ alias non valeret de Benin. Rot.Bono. in deciſ.98. quas duas deciſ.not.ad limit.tex.in cap.dilecto de appellat. Infertur tertio,quod proceſſus factus abſque legitimatione perſonę eſt ipſo iure nullus, & intellige ſi opponatur Cornaz.Rot.Lucẽſ.in deciſ.195.quam not. ad limitationem eorum, quæ traduntur a DD. in Rubrica C. qui admitti; Infertur quarto, quod teſtibus examinatis abſque interrogatorijs, parte non opponente pręſtatur fides Ro.Collect. a Farinacc.in deciſione 818. quam not. ad limitationem tex.in cap. pręſentiam de teſtibus,lib.6. Infertur quinto, quod poſt concluſum in cauſa poſſunt inſtrumenta produci,ſi pars non opponit,Iaffred.in deciſio.23.quam not.ad limitationem tex.in cap.cum dilectus de fide inſtrumentorum; Infertur ſexto, quod libellus incertus, & generalis admittitur niſi opponatur Idem in deciſ. 294. quam not.ad ornatum l.fin.C.de annali exceptione.

COLLECT. 694.

Super Clement.fin.de rebus Eccleſiæ non alienandis.

¶ Alienatione prohibita an locatio quoq; ſit prohibita.

ALienatione prohibita locatio ad longum tempus pariter prohibita cenſetur hoc dicit,*Ex* quo infertur primo,quod res Eccleſiæ, quæ alienari prohibentur, locari ad longum tempus minime poterunt Gam.in deciſion.fin. quam not.ad Extrauagant. ambitioſe; Infertur ſecundo,quod bona fideicommiſſo ſubiecta quemadmodum alienari prohibentur,ita & ad longum tempus locari Ioſeph Ludou.in deciſ Rot.Lucenſ. 64.quæ ad ampliationem Auth. res quæ C.cõmunia de legatis, tibi deſeruiet; Infertur tertio, quod bona Maioratui Hiſpaniæ ſuppoſita ſicut alienari ſunt prohibita, ita & locari Gama in deciſ. 21.

COLLECT. 695.

Super l.ſi ſeruus §.fin.ff.de legatis 1.

¶ Legati obſcuri ex quibus coniecturis declarandi.

LEgatum obſcurũ ex coniecturis declaratur,hoc dicit,Ex quo tex. nota omnes caſus,ex quibus relictum, ſeu legatũ declaratur, deinde vero ex quibus

Digitized by Google

bus extendatur tibi reportare mihi peroptime viſum fuit, Vnde primo legatum factum Eccleſiæ Sancti Ianuarij declarandum eſt vt debeatur Eccleſiæ illi dedicata, nõ autem vbi eius corpus permanet Afflict. in deciſ. 244. Secundo, legatum alimẽtorum debetur etiam a ſubſtituti, non obſtante quod delegato in ſubſtitutione vlla fuerit facta mentio Viu. in deciſione 21. Tertio legatum omnibus Eccleſiis nõ Parochialibus Ciuitatis comprehendit etiam Eccleſias Collegiatas Capell. Tholoſan. in deciſ. 57. Quarto legatum veſtimentorũ vxori vt ſingulis annis veſtietur declarandus eſt Cappell. Tholoſ. in deciſ. 338. Quinto legatum factum omnibus filijs compræhendit filios teſtamenti tantum, non allios poſt teſtamentum natos Eadem Rota in deciſio. 190. quã not. ad amplialionem tex. in l. ſi ita ff. de auro, & arg. legato. Sexto legatum factum omnibus Conuentibus alicuius Ciuitatis, & ex poſt omnibus Eccleſijs aliud legatum, Conuentus in ſecundo legato partem nõ habent Eadem Rota in deciſ. 58. Septimo legatũ certę quantitatis præſtandæ de introitu eſt multiplex, & non vnicũ de Laur. Rot. Auen. in deciſ. 363. Octauo legatum factũ Titio, & Seio de centum intelligi debet de quinquaginta dico quolibet de Amat. Rot. March. in deciſ. 41. Nono legatum bonorũ emphyteoticorum ſaltem quod exiſtimationem valet Idem in deciſ. 39 Decimo legatum certę partis hæreditatis, & bonorum quomodo declarandus ſit vide Valaſc. in deciſio. 110. Vndecimo legatum vxori relictum caſu quo tranſiret ad ſecũda vota, non debetur ſi vidua remãſerit Gaſp. Theſſ. in deciſ. 37. Duodecimo, legatum relictum Titio, duobus eiuſdem nominis apparentibus, non debetur niſi aliter per indicia conſtiterit de quo teſtator ſenſiſſet Gama in deciſ. 378. quam not. ad l. duo ſunt ff. de teſtamentaria tutela; Decimo tertio legatũ nepti relictum ſub conditione ſi nobili nuberet tranſmittitur, illa mortua, Maynard. in deciſ. 98. lib. 5. Decimoquarto legatum mobilium comprehendit etiam vaſa argentea Rot. Collect. a Farinacc. in deciſ. 450. Decimoquinto legatũ factum de portione victus, quam habuerat legatarius teſtatore vidente compræhendit omnia quæ a teſtatore præſtabantur in vita etiam cum commoditate habitationis, & Coquinæ vſu Idem in deciſione 455. Decimoſexto legatum domus compræhendit etiam apothecam Marilian. Rot. Auen. in deciſ. 92. Caſus, quibus legatum ſeu relictum extenditur ſunt ſequentes, & præcipue legatum liberationis vni ex correis extenditur vt proſit alijs Cappell. Tholoſ. in deciſione 164. Secundo legatum mobilium continet etiam grana ſeminata in fundis teſtatoris de Laurent deciſ. Rot. Auenio. 16. Tertio legatum mobilium, ac domus vtenſilium extenditur, vt cenſeatur etiam legaſſe fructum domi exiſtentes Idem in deciſ. 14. Quarto legatum de domo factum extenditur pariter vt compræhẽdat etiam hortum domi coniunctum Verall. in deciſ. 351. p. 3. quam nota ad tex. in l. prædijs §. fin. ff. de legatis 3.

COLLECT. 696.

Super c. dilecti il 2. de appellationibus.

¶ *Excommunicationis poſt appellationem latæ ipſo iure nullæ.*

EXcommunicatio lata poſt apellationẽ eſt ipſo iure nulla hoc dicit, Ex quo infertur primo, ꝙ Canonicus taliter excõmunicatus percipit diſtributiones quotidianas Monal. in cõſ. deciſ. 110. p. 2. quam not. ad ornatum gloſſ. in cap. pa-

c.paſtoralis §.fin. de appellat. quemadmodum etiam percepit expulſus a Capitulo,qui inſeruire alias ei ſolebat,non obſtante, quod incarceratus inſeruire non poſſit Rot. Collect. a Farinacc. in deciſio. 168. Verum amplia hanc reg. & primo procedere in qualibet cenſurarum ſpecie Sayr.in deciſ. 3. de appellat. Limita nunc, & primo in contemnente notoriæ parere Litteris Apoſtolicis, quia etiam poſt appellationem excommunicatus declarari poterit,pulchre Veral.in dec.324.p. prima.Limita ſecundo, vt declaratio excommunicationis contemptæ in Iure, vel in hominis præcepto ſuſpendatur per appellationem,vt refero Ego ipſe in dec.28.Curiæ Archiep.Neap.fuiſſe deciſum.Limita tertio,vt non obſtante appellatione, excommunicatus poſſit publicari,quod procedere intelligitur, quando fit per Ordinarium,Achil.de Graſſ.in dec.4.de ſentent.excõmunicat.quod ſecus in delegato Cappel.Tho in dec.29c.Et de diuerſitatis ratione in vtroque caſu,vide pulchram Mayna.dec.28 li.3.Et num a ſententia appellari poſſit? vide Cappell. Tholoſ.quæ in nega.decidit deciſ.296.

COLLECT. 697.

Super l. Papinianus §. quarta ff. de inofficioſo teſtamento.

¶ Legitimę debẽdę deducto ęre alieno.

LEgitima debetur deducto ære alieno,hoc dicit,Cuius tex.concluſionem limita primo,vt pręferantur filij in legitima legatarijs Gratia.Ro.March.in dec.162.Limita ſecundo,vt pariter præferantur Eccleſiæ,ſeu quouis loco pio, cui factum fuit legatum Rober.Rerum iudicatarum lib.1.dec.1.quam no.ad ampliationẽ tex.in c.ſi quis vult deum 17. q.4.Limita tertio,vt non impediatur legitimæ conſignatio,quando ęs alienum eſſet illiquidum,de Franc.in deciſ. 126.

COLLECT. 698.

Super c. Auaritia de electione lib.6.

¶ Adminiſtrationis electi nondum confirmati.

ELectus ante confirmationem adminiſtrare non poteſt,& ſi contra fecerit ipſo Iure priuatus eſt iure ex electione quæſito,hoc dicit.Num autẽ ex ſola electione quæratur ius electo,vide optimam deciſionem de Franc. 533.Limita nunc tex.diſpoſitionem,Et primo,vt nõ procedat ex ſola adminiſtratione, niſi cum ea concurrat poſſeſſio cũ fructuũ perceptione,pulchre Card.Puteus in deciſ.43.lib.3.Limita ſecundo, quando bona fide quis adminiſtrauerit, quia tunc non incurritur in pænas huius c. quod exigit dolum,& culpam,Rot.Collect.a Farinac.in deciſ.652.

COLLECT. 699.

In Clement. diſpendioſam, de Iudicijs.

¶ Clauſulæ, Sola facti veritate inſpecta

HIc ſedet mat.clauſulę ſola facti veritate inſpecta,quæ plurimos habet effectus,Et primo,quia Iudex virtute præfatæ clauſulæ poterit abſque Iuris ſolemnitatibus procedere Mynſing. cent.1.obſeru 44.quam not.ad ampliationem Clement ſæpe de verb.ſignific. Secundo, quia per hanc clauſulam Iudex dicitur procedere,vt Deus, qui ſoli veritati innititur Gayl.lib.1. obſeru. 42. Tertio, quia poterit Iudex proferre ſententiam ſuper cauſa probata,licet in libello non deducta,pulchre Benint.Ro. Bonon.in deciſ.44.quam not.ad limita

l.qui

Digitized by Google

l. qui habet ff. de inſtitutoria actione. Quarto, quia poteſt procedi in cauſa abſque libello, & litis conteſtatione, Rot. in deciſ. 43. in nouis, quam not. ad limit. Auth. offeratur C. de litis conteſt. Quinto, quia virtute dictæ clauſulæ poterit Iudex didicitis teſtificatis examinare, vt eſt communis opinio, quamuis contra Carrocc. in deciſ. 55. quam not. ad ampliat. c. fraternitatis de teſtibus. Sexto, quia vigore prædictæ clauſulæ tollitur exceptio præſcriptionis, Idem Carrocc. in deciſ. 59. Septimo, quia admittitur libellus, etſi generalis fuerit, Guid. Pap. in deciſ. 263. quam not. ad limitat. gloſ. in l. 2. C. de annali exceptio. Ad materiam tandē vide Oſaſ. in dec. 1.

COLLECT. 700.

Ad gloſſ. in l. 2 C. de annali exceptione.

¶ Libellus alternatiuus quibus in caſibus admittatur.

Libellus generalis incertus, ac alternatiuus non admittitur, hoc dicit, Quod limita primo, in caſu Iaffredi in dec. 21. vbi aſſerit deciſū, quod libellus incertus ſuper fructibus, damnis, & intereſſe admittitur; Limita ſecundo, niſi opponatur, quia bene incertus, & alternatiuus libellus admittitur, Idem Iaffre. in deciſ. 194. Limita tertio propter probabilem agentis dubitationem, Idē Iaffred. in deciſ. 497. Limita quarto, in remedio l. 2. C. de reſcind. vendit. in quo admittitur libellus alternatiuus Mynſing. cent. 2. obſer. 42. Limita quinto, vt valeat libellus alternatiuus, in quo vel res, vel extimatio petitur, Mynſing. cēt. 4. obſeru. 11. Limita ſexto, vt libellus in dubio ſubſtinendus ſit, etiam ſi verba venirent impropriāda, Idem Mynſing. in ead. cent. obſer. 5.

COLLECT. 701.

Ad Bart. in l. in tantum §. vniuerſitatis ff. de rerum diuiſione.

¶ Ciues an admittantur in teſtes pro vniuerſitatæ.

Locus iſte eſt communiter receptus in quæſtione illa, quod ciues non ſunt idonei teſtes ꝑ vniuerſitate. Quod limita primo, quando teſtes de vniuerſitate deponerent in ijs, quæ ſunt communia pluribus, & vniuerſis, tunc enim bene probant pro ipſa vniuerſitate, pulchre Capyc. in deciſ. 152. Limita ſecundo, in vniuerſitate magna, ac populoſa, Mart. Rot. Piſan. in dec. 199. Limita tertio, in caſu Affl. in dec. 400. Limita quarto, in teſtibus originarijs alicuius terrę Neapoli habitantib. quia pro vniuerſitate in teſtes recipi poſſunt, vt refert fuiſſe deciſum An. ſing. 81. Limita quinto, in ciuibus religioſis, qui pariter admittuntur Idem An. in ſing. 82. Limita ſexto, in cōfinibus vniuerſitatis, quæ bene per eius ciues probantur, Gui. Pap. in dec. 193.

COLLECT. 702.

Ad Concil. Trident. ſeſſ. 24. can. 1.

¶ Matrimonialium denunciationum.

Denunciationes ante matrimoniū faciendæ remitti poſſunt ex cauſa per Epiſcopum, hoc dicit, ſed num per eius Vicarium; Curia Archiepiſco. Neap. decidit affirm. vt refero Ego ipſe in deciſ. 26. & ratio eſt, quia nunquam Conc. Trident. excludit Vicarium quando facit mentionem de Epiſcopo, niſi expreſſe eum excludat Gratian. Rot. March. in deciſio. 98. quam not. ad tex. Conc. Trid. d. ſeſſ. 24. Sed num recti per Parochum poſſint? negat. Sayr. in dec. 1. de clandeſtina deſponſat. & ratio etiā redditur, quia Concil. hanc facultatem

Epiſco-

Digitized by Google

Epiſcopo cōcedendo,eam Parochis tacite negare videtur;Num autem per Vicarium foraneum ; negat. etiam Maynard.in deciſ.29.par.1.quam not. ad ornatum glo.in clem.& ſi principalis,in verb.foraneus de reſcriptis;Et num per Abbatem,qui ratione ſuæ Abbatiæ Iura epiſcopalia habet,& nullius eſt Diœceſis affirm. Sayr. in deciſ.9. de ſponſalibus, quam not. ad gloſſ.in c. ordinarij de officio ordinarii lib. 6. Pro coronide tandem huius mat. vide pulchram deciſ.Caual.29 par.1. vbi matrimonium ob omiſſas denunciationes non annullari,deciſum refert,Et num annulletur in locis vbi S.Cōc. non eſt publicatum; affirm.Rot.diuerſ.in deciſ.429. par.1.

COLLECT. 703.

In l.2. C.de rerum permutatione.

¶ Emptionis permutatio vicem ſubſtinet.

PErmutatio emptionis vicem ſubſtinet,hoc dicit; Ex quo infertur primo,quod quemadmodū res ſequeſtrata prohibetur alienari, ita, & permutari, Rot.*Lucenſ.*diuerſ in deciſ.79.Infertur ſecundo quod ſicut Iuſpatronatus, ſeu Beneficium alienari non poteſt,ita & permutari Inconſulto Patrono,Cappe. Tholoſ.in deciſio.107. Infertur tertio, quod beneficium l.2. C.de reſcindenda vēditione,locum obtinet etiam in permutatione Maynard.in deciſ.25. lib. 3. Infertur quarto,quod quemadmodum Laudemiū ſoluitur directo domino in alienatione rei emphyteu. ita & in permutatione, licet contra Cappell.Tholoſ.in deciſ 26.Infertur quinto, quia ſicut alienari,ita & permutari res Eccleſiæ,Inconſulto Romano Pontifice prohibetur Ant.Faber in deciſ.12.C. de rerum permutatione, quam nota ad ampliationem Extrauagan. ambitioſe de rebus Eccleſiæ non alienandis;Infertur ſexto,quod Demanij petitio locum obtinet pariter in permutatione,licet contra, Georg.Allegat.deciſ.7.

COLLECT. 704.

Super c.2.de filijs præsbyterorum.

¶ Diſpenſationis nō extēdendę,et cur.

DIſpenſatio eſt ſtricti Iuris , hoc dicit,*Ex* quo infertur primo , quod diſpenſatus quoad officium, non cenſetur pariter quoad beneficium,Maynar. in deciſ.21. lib. 3. quam not.ad limitat. c.fin. de reſcriptis in 6. Infertur ſecundo quod diſpenſatus ſuper ætate ad beneficium ſimplex nō poteſt alia ſimilia beneficia obtinere ſine noua diſpenſatione durante minoritate ætatis Caual. in deciſ.29.part.1.Infertur tertio,quod diſpenſatio obtinendi beneficium extēditur ad primum , & vnicum beneficiū tantum Rot.in deciſ.1.de filijs præsbyterorū in nouis ; Infertur quarto, quod diſpenſatus ſuper illegitimitate non poteſt recipere præbendam Eccleſiæ Cathedralis Eadem Rot.in deciſ.2.eodem tit.quam not.ad limitation.c. nō debet de reg.iur.in 6. Regula enim cui conceditur maius videtur conceſſum minus, non procedit in diſpenſationibus Faber in deciſ.13. C.de ſacroſanct. Eccleſ. Infertur quinto,quod diſpenſatus, vt poſſit accipere ſecundum beneficium in cathedrali, ſi ex primo non poſſit viuere,non cenſetur diſpenſatus,vt primum in cathedrali capere poſſit, quia,vt dixi,diſpenſationes ſunt odioſæ, & ſtricte interpretandæ Verall.in deci.272.par. 1.Infertur ſexto, quod diſpenſatio Comitis Palatini cum illegitimo ad ordines,& beneficia non extenditur Sayr.in deciſ.7. de filijs præsbyterorum ; Infertur ſeptimo,quod diſpenſatio prohibēs filium obtinere beneficia patris in eadē Eccleſia cum ſit exorbitans, & odioſa

Digitized by Google

non compræhendit nepotem legitimum ex filio illegitimo, idem Sayr. in deciſio.9 eod.tit.Infertur octauo,quod diſpenſatio in foro conſcientiæ non extenditur, neque ſuffragatur in foro fori Ro.diuerſ.in deciſ.606.par.prima, quam not. ad tradita per DD. in c. de his de accuſat.Verum hoc limita in excommunicatione a qua quis abſolutus fuit in foro conſcientiæ, & hoc aperte conſtat iudici, fuiſſe deciſum in Curia Archiepiſc. Neapolit. quod non debet moleſtari in foro fori, vt refero fuiſſe deciſum pulchre ac notabiliter meo tẽpore,vt late ſcripſi in deciſione eiuſdẽ Curiæ 93.Limita ſecundo, in caſu Creſcentij in deciſione 14. de probat. vbi fuit dictum quod abſolutio excommunicationis etiam in foro contentioſo quoad effectum validitatis gratiæ, probatur per ſolum pęnitentiarium;Infertur nono, quod diſpenſationes tot eſſe debent, quod ſunt obſtacula, quia diſpenſatus quoad vnum non cenſetur quoad reliquum Ro diuer.in dec. 233. p.1.Nunc vero limita reg tex noſtri,& primo quod diſpenſatio vti odioſa non procedit in diſpenſato ſuper affinitate; quia extenditur ad impedimentum iuſtitiæ publicæ honeſtatis Sayr.in dec. 4.de conſanguinitate; Limita ſecundo, in diſpenſato pariter ſuper affinitate, quia pręfata diſpenſatio extenditur etiã ad inceſtum, idem in deciſ.1.eod.tit.Limita tertio,quoad hoc, vt pænitentia iniuncta a Papa in diſpenſatione matrimoniali inceſtuoſo viro, quod operam ſuam conferat Fabricæ Eccleſiæ, quia a Delegato commutari poterit, vt fuiſſe deciſum in Curia Archiep.Neap.refero Ego ipſe in dec.25.

COLLECT. 705.

Super Bull. Pij V. de inhabilitate illegitimorum ad ſucceſſionem.

¶ Diſpenſationis erga illegitimos iuxta Bullam Pij V.

SVmmus Pontifex per pręſentẽ Bullam corrigit,& annullat licentias, diſpenſationes, ac facultates diſponẽdi in illegitimos; Verũ illã amplia,vt procedat etiam in ipſis legitimatis,Ro.diu. in dec.505.Nunc Limita eã & primo, vt compręhendat diſponentes de bonis nedum quæſitis ex fructibus beneficiorum,verum etiam de bonis patrimonialibus, itẽ laicos quando diſponũt de bonis ab Eccleſia profectis,vt ſunt emphyteuſis,& bona Eccleſiaſtica, & bona quæſita ex pẽſionibus, quas laici ex priuilegio aliquando obtinent, non tamen prohibentur laici vigore priuilegiorũ diſponere in illegitimos de bonis mære patrimonialibus,&laicalibus nullam habentibus mixturam cum bonis ab Eccleſia profectis Ro.Diuer.in dec. 114.par.2.Limita ſecundo, in caſu eiuſdem Rot.in deciſ.487.par.1.

COLLECT. 706.

Super c.terrulas 12.quæſt.2.

¶ Aſſenſus Apoſtolicus in quibus caſibus non exigatur.

ABſque aſſenſu Apoſtolico res Eccleſiæ alienari non poſſunt h. d. Quod amplia primo,vt pariter cẽſeatur inualida alienatio abſq.prædicto aſſẽſu ẽt ſi facta ſit ex neceſſitate ſoluẽdi ęris alieni Ro Collec.a Farinac.in dec.203. Amplia ſecundo,etiam ſi quis habuiſſet ſufficiens mandatũ ad alienandum,ead. Ro.in dec.204.Amplia tertio,vt pœnitentia in alienatione rei eccleſiaſticę cũ reſer-

Digitized by Google

reſeruatione beneplaciti Apoſtolici ante illius impetrationem locum habeat, ead.Ro.in dec.206. *L*imita tãdem reg. noſtri tex.vt præſumatur aſſenſus Apoſtolicus ex curſu 30.annor.cum poſſeſſione Ro.diuer.in dec.179.par.2.

COLLECT. 707.

Super l.fideiuſſor ff.de fideiuſſorib.

¶ Fideiuſſor an principalem repræſentetur.

FIdeiuſſor, principalis perſonam repræſentat,h.d.Ex quo infertur primo, quod dilatio quinquennalis principali conceſſa extenditur ad fideiuſſorẽ Barz.in dec.77.Infertur ſecũdo,ꝙ debitor a creditore nõ põt iurari ſuſpectus, ſi fideiuſſorẽ idoneũ pręſtiterit,pulchre Cart.in dec.117.licet alias ſecus ſm̃ Affl. in dec.170.quam dec.not.ad tradita per DD. in l. ſi arbitrio ff.qui ſatisdare cogantur;Infertur tertio,ꝙ beneficium filiofamilias competens extenditur ẽt ad eius fideiuſſorẽ,Cart.in dec.7.Rot.Ien. Infertur quarto,quod non eſt incarcerandus debitor principalis,qñ fideiuſſor eſt ſoluendo Valaſc in dec.13.Infertur quinto,quod exceptio declinatoria cõpetens principali,cõpetit ẽt fideiuſſori, Maynar.in dec.93.p.3.Limita tandẽ in caſu Affl.in dec. 206. vbi fuit dictum, quod fideiuſſor laici clericus non remittitur ad iudicem Eccleſiaſticum.

COLLECT. 708.

Ad Bar.in l. Titio centum §. Titio genero ff.de condit.& demonſt.

¶ *L*egatum dotis ſit purum,vel conditionalem.

HIc locus eſt originalis in illa quęſtione,num legatum dotis ſit purum, an vero conditionale ? & de hac quæſtione diuerſimode a DD.diſputatur:Sed Maſtrill.Ro.Sicil in dec.78.p.1. aſſerit in illa Rota tentum fuiſſe præfatum legatum non quidem conditionale,ſed purum dici,quam deciſionem intelligas procedere in patre legante, vt in ſimili decidit pariter Viu.in dec.484 & Theſſ.in dec.45.& quod pariter ſit conditionale videas Rot.Floren. apud Magon.in dec.14.

COLLECT. 709.

Ad Nauar.conſ.12.in fine.

¶ Diſpenſationis graduum in cauſa matrimoniali.

HIc refert Nauarr.quod in Curia Romana tres tantummodo cauſæ habentur pro iuſtis, ac legitimis ad diſpenſandum ẽt in quarto gradu, Et prima defectus dotis congruę,Secunda anguſtia loci, Tertia extinctio magnæ litis:Circa primam cauſam animaduertendũ,ꝙ vt congrua dicatur dos neceſſe eſt,vt habeatur cõſideratio ad dignitatem natalium, facultatibus dotantis, qualitati coniugũ, ad liberorũ numerũ, ac ad conſuetudinem aliarum Mulierũ in ea familia nuptarũ,Theſſ.in dec.192. quã not.ad ornatũ l.quęro ff.de iure dotium;Quod amplia etiam ſi ad alimenta non ſufficeret,adhuc .n.congrua dos dicitur Barz.Ro Bonon.in dec.128.Secundo,dicitur ẽt dos cõgrua,attẽta Regionis conſuetudine,idem Barz.in dec. 127.Ro.Bonon.Tertio, dicitur eſſe defectus incompetentiæ dotis,etiam ſi ob patris paupertatẽ tertius ſuppleret dotem Sayr.in dec.13. de conſanguinitate, & affinitate, item in Ciuitate Neapo.4.millia ducati in perſona nobili extra plateam dicitur incongrua,vt iudicauimus in Curia Archiep. Neap. Ego ipſe in deciſ. eiuſdem Curiæ 121. Item quarto,dicitur dos cõgrua in nupta vl-

tra legitimam, Afflict. in deciſ. 160. Ad materiam vero vide Afflict. in deci. 179. Circa ſecundam cauſam animaduertendum quod locus inſignis intelligitur, quia in ordine locorum quoddam pręcipuum, & ſpeciale habet, & pro tali, vulgo habetur, & talis eſſe poteſt quāuis muris cinctus ſeu muratus non ſit pulchre Sayr. in deciſ. 4. de verborum ſignificatione, quam not ad interpretationem Bullarum Apoſtolicarum de locis inſignibus mentionem facientium; itē Ciuitates inſignes in Italia dici poſſunt Neapol. Roma, Venet. & Mediolan. vt animaduertit Caualc. in deciſ 18. Fiuizanenſ. par. 1. Sed circa præfatam cauſam grauis eſt illa dubitatio, ſi diſpēſatio eſt conceſſa propter anguſtiā loci an ſit mandanda exequutioni ſi mulier in alio loco inſigni vicino ſuæ patriæ, virum ſuæ conditioni parem inuenire poſſet, & in Curia Archiepiſc. in affirmat. fuiſſe deciſum refero Ego ipſe deciſ. 25. eiuſdem Curiæ.

COLLECT. 710.

In l. 1. ff. iudicatum ſolui.

¶ Differentiarum reſpicientium ordinem iudicij, & diſpoſitionem.

HIc habeē diſparitas inter ea, quæ reſpiciunt ordinem Iudicii, & eius deciſiones. Tu vero adde nonnullas alias, Et prima eſt, quia perempta inſtantia pereūt acta litis ordinatoria, nō autē deciſoria. Iaffred. in dec. 441. quā intellige qñ perit tempore, ſecus ſi renūciatione, vel pacto, quia tunc omnia pereunt, Maynard. in deciſ. 13. par. 2. & Iaffred. in deciſ. citat. Secunda diſtantia eſt, quia in reſpicientibus ordinem proceſſus attenditur, vt ſeruatur conſuetudo loci iudicii quoad deciſoria vero attenditur locus contractus Guid. Pap. in deciſ. 262. Tertio diſtat. quia Clericus litigans in foro ſeculari obligatur in iis, quæ reſpiciunt ordinē proceſſus, ſecus in reſpicientibus deciſionem Capyc. in deciſ. 66. vbi fuit dictum, quod cum cōpromittere ſit de ordinatoriis clericus litigās tenetur ſeruare Pragmat. loquētē de cōpromiſ. inter coniunctos, Diſtat quarto, quia cum obſeruatio feriarum ſit de ordinatoriis, ꝑpterea Nūtius Apoſtolicus ad aliquem Principem deſtinatus in cauſis appellationum ſibi tranſmiſſis tenetur ſeruare ferias loci, vbi degit; in deciſoriis vero Romanæ Curiæ Triuiſ. in deciſ. 31. Quinto diſtat, quia tempus inſtantiæ eſt de ordinatoriis, & ideo ligat clericum, quod ſecus, ſi eſſet de deciſoriis Flamin. Chart. Rot. Ienuæ in deciſ. 79. Sexto diſtat, quia Delegatus in ordinatoriis tenetur ſeruare conſuetudinem loci iudicii, quod non procedit in deciſoriis Marilian. Rot Ienuę in dec. 30. Diſtat ſeptimo, quia ſatiſdatio de expēſis eſt de ordinatoriis iudiciis, idcirco ligat clericū, quod ſecus ſi eſſet de deciſoriis, Minad. in deciſ. 4. quam diligenter not. ad ampliationem Auth. generaliter C. de Epiſc. & cleric. Diſtat octauo, quia Archiepiſcopus in ordinatoriis tenetur ſeruare Ritū Curię Metropolitanæ, in deciſoriis vero Ritum Curiæ Suffraganei, vt Ego ipſe refero deciſum in deciſ. 69. Cu. Archiepiſcop. Neap. Et num appellatio ſit de ordinatoriis videas ſollemnem deciſionem Achill. de Graff. 12. de appellatio.

COLLECT. 711.

Super l. cæterum ff. de rei vendicat.

¶ Bonæ fidei poſſeſſor facit fructus ſuos.

BOnæ fidei poſſeſſor facit fructus ſuos, hoc dicit; Quod amplia primo, procedere etiam ſi eius bona fides eſſet præſūpta, vt puta in eo, qui habet titulum inualidum, ita Verall. in deciſ. 68. par. 1. Amplia ſecundo, etiam in maleſi-

ę fidei poſſeſſore cum titulo quoad fructus,qui percipi potuerant, quia ad illorum reſtitutionē non tenetur Creſcent. in dec.8.de cauſ. poſſeſ.& propriet.Sed hoc limita quando cum minore ageretur Maynard. in deciſ. 20. lib.2. quam not.ad limitat.gloſ.in l.ſi fundum C.de rei vendic. Nunc vero limita reg. tex. noſtri.Et primo in eo,qui emit a minore abſque decreto,quia licet ſit bonæ fidei tenetur tamen fructus reſtituere,de Franch.a contrario ponderat in deciſi. 242. *Limita* ſecundo, in fructibus legitimæ ab hærede bona fide conſumptis, quia tenetur eos reſtituere a die mortis patris,Peguer.in deciſ. 125. *Limita* tertio poſt litem conteſtatam,quia tenetur ad fructus perceptos Rot. Bono.in deciſ.20.quam not.ad tex.in l.ſed ſi leg.§. ſi ante.ff.de petit.hæredit.*Limita* quarto,in caſu Bellam.in deciſ.312. vbi fructus a quolibet poſſeſſore vſucapiuntur triennio.

COLLECT. 712.

Super Concil.Trid.ſeſſ.24.can.18. de Reform.

¶Beneficiorum Parochialiū concurſus.

DEcreuit hic *S*ancta *S*ynodus,vt vacante Eccleſia parochiali ad illā non admittantur, niſi ij, qui idonei reperti fuerint in concurſu; quæ vero vt Eccleſia dicatur Parochialis, cōcurrere debent,declarant Rot. Rom. diuerſ. in deciſ.52.vol.1. Et num *P*arochia poſſit effici beneficium Manuale; decidit affirmat.Rot.ſpatio 40. annorum, teſte Farinacc.in deciſ.676. Amplia primo, præfatū tex.S. C. quatenus de concurſu loquatur,vt credatur relationi examinatorum de habilitate examinati, & per eam conſtitutioni Sacri Concil. Trident.ſatisfieri dicatur;Ead. Rot. teſte d.Farinacc.in deciſ.672.Amplia ſecundo,vt notorietas idoneitatis de vita, & moribus, & alicuius ſcientia perſonæ qualifiacatę nō operatur ne ſubijciatur huic examini Maynar.in deciſ.16.lib.3. & ita cenſuit Sacra Congregatio Concilij; Amplia tertio, vt obtinens Parochialem,omiſſa forma Concilij,& Conſtitutione Pij V. teneatur ad fructum perceptorum reſtitutionem; idem Farinacc.in deciſ.674. Et quis in concurrentium concurſu præferri debeat. Dicas primo pręferri graduatum in aliqua ſcientia Caputaquen.in deciſ. 277. par. 1. ſi quidem doctoratus qualitas in Eccleſia Parochiali eſt maximę conſiderationis;Pute.in deciſ.200.lib.3.Secundo præfertur originarius ciuitatis Bellam. in deciſ.591. Tertio magis litteratus, Farinacc.Rot.Rom.in deciſ.677.immo Epiſcopus peccat mortaliter,& ad reſtitutionem tenetur conferendo parochia digno,omiſſo digniori, Grat.in deciſio. Rot.March.97.Quarto maiori habilitate prędītus,puta prudentia, integritate & maturioritate,Idē Farinacc. in deciſ.638.Qualitas autem præsbyteratus num inducat prælationem, decidit negatiue *E*ad.Rot.in deciſ.677.In Capellano vero requiritur,quod tēpore præſentationis ſit Sacerdos, vtpote ſi teſtator his vſus fuerit verbis, ſcilicet, quod Sacerdos teneatur ſingulis hebdomadis tres Miſſas celebrare Eadem Rot.in deciſ. 570. Verum limita tex. Concilij in cura animarum,quæ in Eccleſia collegiata exercetur per Canonicos, vel Hæbdomadarios,hoc.n. caſu cura dicitur eſſe pænes Collegium, & non pænes ſingulos,aut quemcumque Canonicorum per ſe ita vt Canonicus dicatur Curatus,ita Pute.in dec.290.lib.1.Itaq; etiā cenſuit Sacra Congregatio in vna hæbdomadaria Collegiat. Sancti Ioannis Maioris de Neapol.

Digitized by Google

COLLECT. 713.

Super gloſſ. in l. fin. in verb. cognoſcant C. de iure deliberandi.

¶ Notarius an teneatur cognoſcere contrahentes.

AD quod hæc glo. communiter allegatur, ideſt, quod Notarius non tenetur cognoſcere contrahentes, & ita deciſum teſtatur de Franch in dec. 262. Verum bonum erat ſtatutũ ſuper hoc, ne detur occaſio contrahentibus ſupponẽdi perſonas ignotas Tabellioni, prout ſimilia extant ſtatuta in Gallia, vt teſtatur de Lauren. in dec. Rot. Auen. 64. & 107. Et propterea excuſatur Notarius, qui recepit inſtrumentũ inter partes contrahentes ſibi minime notas, nec ſimiliter punitur ſi ipſo inſcio vna perſona pro altera fuerit ſuppoſita, ita deciſſe Sen. Pedem. refert Theſ. in dec. 78. p. 2. Pęna aũt ſupponẽtis vnam perſonam pro alia ſcienter, & doloſè, eſt pęna falſi, pulchre Seſſe Rot. Arag. in dec. 109. & ad mat. vide Boer. in deciſ. 118.

COLLECT. 714.

Super Conc. Trid. ſeſſ. 22. c. 9.

¶ Adminiſtratiònis locorum piorum, an compellantur ab Epiſcopo ad reddendum computum.

POteſt Epiſcopus compellere Adminiſtratores quorumcumq. locorum piorum ſingulis annis reddere rationes h. d. Quod amplia, vt poſſit viſitare confraternitates laicorum etiam exiſtentes intus Eccleſias Regularium, ac illos ad reddendum computa compellere Gratian. in dec. 188. & ita pluries declarauit Sacra Congregatio; Super quo loco de tribus frequentius dubitari ſolet, Et primo num Epiſcopus poſſit plures in anno exigere rationes adminiſtrationis, cui quæſtioni ita diſtinguendo reſpondeas, quod aut rationum redditus fuit finalis, & non poterit, aut vero e contra, & poteſt, ita fuiſſe deciſum in Rot. March. teſtatur Gratian. in deciſio. 188. & eandem ſententiam tenuit Rot. Genuæ, vt refert Bellon. omnino vidend. in deciſ. 30. & ita pariter fertur declaraſſe Sacram Congregationem: *L*imita ſi in prima calculatione eſſet erratum, quia docto de errore poteſt iterum peti calculatio, pulchra eſt deciſio Rot. Aragon. pœnes Ioſeph. Seſſe 38. Secundo dubitari ſolet quid ſi laici adminiſtratores bonorum Eccleſiæ in ratione reddita inueniãtur debitores, quis compellat eos ad ſoluendum, in quo dubio cum tribus reſpondeas deciſionibus. Prima eſt Afflict. 157. vbi aſſerit deciſum in Neapol. Conſilio, quod ille qui obtinet facultatem compellendi rationes reddere, ac computum condemnat etiam ad ſoluendum. Secunda deciſio eſt Viuas 3. vbi fuit deciſum, quod qui tenetur reddere rationes, quatuor facere debet, Primo Codices edere, Secundo calculum ponere, Tertio culpam purgare, & demum reliqua reſtituere, & ſic videas, quod coram eodem iudice ſit reliquorum reſtitutio, & de methodo componendi computum, videas pulchram deciſ. Ann. obſeru. 19. Tertia, eſt deciſio Grat. 189. in 2. dubio, vbi fuit deciſum, quod poteſt Epiſcopus compellere laicos ad executionem, quia alias parum operaretur viſitatio, cum præſertim Epiſcopus ſit exequutor viſitationis piorum locorum, vt in Concil. Trident. can. 8. de reform. ſeſſ. 22.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 715.

Super c.dilectorum de teſtibus.

¶ Proxeneta an poſſit eſſe teſtis.

MEdiator,ſeu Proxeneta teſtis eſſe non poteſt in negotio, pro quo mediator extitit h. d. Quod limita primo,in caſu Farinacc.in deciſ.Rot.Roman. 47. vbi fuit dictum quod probat quando deponit ſuper eo,quod non ſpectat ad eius commodum, laudẽ, ſeu dedecus; *L*imita ſecundo, in caſu Balb. in dec.99. vbi concurrentibus veriſimilibus coniecturis idem mediator, aut plene probat, aut ſemiplene; *L*imita tertio,in caſu deciſ.Ro.Roman.pœnes Verall.167.par 3.vbi fuit dictum quod Proxeneta deponens de facto,quod ipſe tractauit tanquam mediator eſt idoneus,& plene probat; Limita quarto, in pulcherrimo caſu dec. Sabaudiæ 56. de teſtibus pęnes Ant.Fabrum, vbi Proxeneta admittitur ad teſtificandũ vtraque parte conſentiente;Limita quinto, in ſubſidium omnium probationum Maynard.in deciſ.49.lib 2. Limita ſexto,in caſu deciſio.Rot.German. pænes Coler.179.vbi fuit deciſum quod Proxeneta de iure Saxonico admittitur ad teſtificandum in negotio pro quo mediator fuit,*L*imita ſeptimo, in promiſſione dotis quia bene admittũtur,quod verum intelligas vtraque parte conſentiente pulchre,ac notabiliter Petrus de Benint.in deciſ.Rot.Bonon.61. *L*imita octauo,in crimine Simoniæ Bellam. in deciſ.339.quam not. ad ampliationem tex.in c.per tuas de Simonia.

COLLECT. 716.

Super l.fin.in princip.C.de iure deliber.

¶ Citationis creditorum in inuentario.

HAbet plura capita tex iſte,in principio tamen h.d.Creditores in inuẽtarij cõfectione citãdos eſſe,Quod amplia primo vt nẽ dum creditores, verum etiam legatarij ſint citãdi Bellam. in dec.91.Amplia ſecundo, vt ſufficiat vnica citatio tantum Achil.de Graſſ.in dec.3.de teſtam.Amplia tertio, vt citari,debeat etiã tutor reſpectu pupilli creditoris,*F*ab.in dec.37.C.de iure deliberandi;Amplia quarto,vt pariter citãdus ſit Clericus creditor Maſtrill.in dec.78. vbi etiã decidit ſi poteſt opponere declinatoriam fori;Amplia quinto,vt citatio particularis creditorum ſufficiat quando creditores ſunt certi Capyc. in dec. 101.& quando citatio generalis ſufficiat vide, pulchram deciſionem Rot. *L*uſitan.pęnes Gam.115.

COLLECT. 717.

Super l.illicitas,§.veritas ff.offi.præſid.

¶ Iudex an debeat iudicare ſecundum allegata, & probata.

IVdex non debet ſm̃ conſcientiam, ſed iuxta allegata,&probata iudicare, h.d. Quod amplia, vt nec etiam ſm̃ regulam quando eſt ſpecialis deciſio in contrarium; Viu.omnino viden in dec. 135.Nunc limita primo,quando eſt iudex ſupra legem vt Imperator,&ſimil. Balb.in dec.99.pro qua principali concluſione vide pulchras deciſiones,Viu. 178.&Caſſad.12.ſub Reg.Cancellariæ.

Digitized by Google

COLLECT. 718.
In l.cum ita §. in fideicommiſſo ff. de legatis 2.

¶ Vocati plures in dubio, an intelligantur ſimul vel ordine ſucceſſiuo.

IN dubio plures vocati intelliguntur ordine ſucceſſiuo. non autem ſimul, & ſemel hoc colligi poteſt ex hoc §. *Li*mita primo, in caſu Cæſar. de Graſſ. in deciſ. 4. de teſtament. vbi fuit dictum quod filij cenſentur ſimul, & ſemel vocati cum eorum matre, non autem ordine ſucceſſiuo, Limita ſecundo, in caſu Balb. in deciſ. 99. vbi exiſtente in contrarium conſuetudine hæc regula pariter limitatur; Limita tertio, in caſu pulcherrimo de Franch. in deciſ. 633. vbi fuit deciſum, quod inſtitutis patre, filio, & nepotibus hæredibus non intelliguntur vocati ordine ſucceſſiuo, ſed ſimul & ſemel; *L*imita quarto, in caſu Cornaz. in deciſio. Rot. Lucenſ. 39. vbi ampliatur regula tex. noſtri etiam in conceſſione emphyt. facta alicui pro ſe, & filijs; *L*imita quinto in caſu Rot. Catalon. teſte Peguer. in deciſ. 99. vbi fuit dictum quod quando plures hæredes per copulam inſtituuntur, tunc inſtitutio non ordine ſucceſſiuo, ſed ſimul, & ſemel facta cenſetur.

COLLECT. 719.
In l. vnica C. de errore calculi.

¶ *E*rroris Calculi.

ERror calculi non nocet hoc dicit, Sed num retardet ſententiæ executionem decidit neg. Seb. Medices in dec 4. Ro. Marchiæ quam no ad ornatũ tex. in l. error ff. de admniſtr. Ciuitatis; Sed num calculatio ſi per errorem facta fuerit poſſit reuocari videas Seſſe Rot. Arag. ĩ dec. 38. vbi affi. ſi error doceatur.

COLLECT. 720.
Super Clement. fin. de rebus Eccleſiæ non alienandis.

¶ Beneficiorum Eccleſiaſticorum vnionis.

HIc ſummus Pontifex ponit vnum caſum inualiditatis vnionis, ſcilicet quãdo Epiſcopus ſuo capitulo vnit; Tu vero alios deciſos adde, & primo, quia nulla eſt vnio facta Seminario nondum creato Rot. nouiſſima Collect. a Farinacc. in deciſ. 835. Secundo ſi eſſet facta de beneficio Iuriſpatronatus laicorum, non accedente omnium conſenſu pulchre Verall. in deciſ. 346. par. 3. Quod amplia etiam ſi fiere per *L*egatum de latere Idem in deciſ. 350. par. 3. cuius ampliationis ratio eſt, quia regulariter Legatus a latere non poteſt vnire beneficium in præiudicium Ordinarij Bellamer. in deciſ. 513. Tertio nulla cenſetur vnio ſi in ea paupertas narrata non verificatur Idem Bellamer. in deciſ. 377. & 618. quemadmodum dicimus in beneficio ceſſionis bonorum cõcedendo Afflict. in deciſ. 377. Quarto vnio Eccleſię facta per Epiſcopum Monaſterio in recompenſatione damnorum per eum illatorum Rot. in deciſione 14. de rebus Eccleſiæ non alienandis Caſſador. in deciſ. 90. eod tit. Quinto, ſi eſſet facta menſæ Epiſcopali, licet ſi eſſet facta a Papa, quãuis non fieret mentio de beneficijs prius eidem vnitis, valet, Eadem Rot. in deciſ. 13. eod tit. in antiquis quam not. ad limitat. tex. in c. non poteſt de præbẽdis in 6. Sexto redditur pariter nulla vnio facta ex falſa cauſa DD. de Rot. in deciſ. 12. eod. tit. Quod limita primo, vt non ſit nulla ipſo Iure, licet veniat annullanda pulchre Biſign. in deciſ. 2. de rebus *E*ccleſię non alienandis; Limita ſecundo, non probata falſitate Rot. in deciſ. 8. eod. tit in antiq. Bel-

Digitized by Google

tiq. Bellam. in deciſio. 618. Biſignett. in deciſio. 2. de exceptionibus; Septimo facta de beneficio reſeruato, licet valeat, quando fit, vt effectum habeat, ceſſante reſeruatione Rot. in deciſ. 6. de rebus Eccleſiæ non alienandis; Octauo vnio facta a coadiutore, quemadmodum nec illam iam factam diſmembrare non poteſt Achill. de Graff. in deciſ. vnica eodem tit. quam ſingulariter nota ad limitat. tex. in c. vnico de clerico ægrotante in ſexto. Nono non valet vnio facta non vocatis ijs, quorum intereſt Puteus in deciſio. 394. lib. 2. Decimo facta fabricæ Eccleſiæ, pulchre, ac omnino videnda Rot. Diuerſ. in deciſio. 134. Sed valida eſt etiam ſi tractatus non interuenerit Rot in deciſio. 1. de rebus Eccleſiæ non alienan. Vndecimo non valet vnio facta Præpoſituræ cum conſenſu Capituli de Eccleſia aliqua, quamuis ex vnione Capitulum poſſet conſequi aliquod commodum, Eadem Rot. in deciſ. 2. eodem tit. Item valet ſi fieret ab Ordinario de beneficio cadente ſub expectatiua Rot. in deciſio. 5. eodem titu. Sed grauis dubitatio in pręſenti materia eſt, quomodo ſcilicet vnio probetur, Et primo probatur ex pręſcriptione tanti temporis, de quo non extat memor. hominum, Rot. in deciſio. 9. & 10. eodem titu. Secundo probatur per teſtes deponentes ab immemorabili tempore, & citra Eccleſiam fuiſſe tentam, & poſſeſſam continue vti vnitam alteri Eccleſiæ Verall. in deciſio. 347. par. 3. Rot. in deciſ. 204. & 207. in antiquis; Nota tamen ad hãc materiam, quod vnio facit amittere nomen beneficij Ant. Faber in deciſ. 60. C. de Epiſcop. & Clericis; Ex quo infero primo, quod vnione diſſoluta beneficium vacat, vt prius Verall. in deciſio. 345. par. 3. & Caſſad. in deciſ. 2. de Iudicijs; Infero ſecundo, quod beneficium vnitum non compræhenditur ſub Regula de triennali poſſeſſore, Idem Verall. in deciſ. 249. eadem par. Infero tertio, ad deciſio. Rot. 11. de rebus Eccleſię non alienandis in antiquis, vbi pariter beneficium vnitum deſinit nomen beneficij habere.

COLLECT. 721.

Super Concil. Trident. ſeſſ. 24. can. 6.

¶ Poteſtatis Epiſcopi iuxta Cõc. Trid.

LIcet Epiſcopis in irregularitatibus omnibus, & ſuſpenſionibus ex delicto occulto prouenientibus, exceptis iis, quæ oriuntur ex homicidio voluntario, & alijs deductis ad forum contentioſum, diſpenſare, hoc dicit, Circa quam Sacram diſpoſitionem de pluribus ſolet frequentius diſputari, Et primo, quod dicatur delictum notorium, ad finem, vt Epiſcopus diſpenſare nequeat, & Mynſinger. decidit, quod dicitur notorium, quando omnibus eis locis, vbi contingit, hominibus vel ſaltem maiori parti conſtet centu. 6. obſer. 3. Secundo pariter notoriũ dicitur quod ex actis conſtat Rot. Peruſ. in deciſ. 20. & Gramm. in deciſio. 36. Quod limita in caſu deciſ. Pute. 284. lib. 2. vbi fuit deciſum, quod ex actis non reſultat notorium ante concluſionem in cauſa, & iterum decidit Rot. in deciſio. 393. in nouis, & in deciſio. 69 in antiq. Caſſad. in deciſio. 1. de reſtitutione ſpoliat. Tertio per confeſſionem partis Iaffred. in deciſ. 99. quam not. ad tex. in cap. cum olim de verborum ſignificat. Secunda eſt dubitatio, quãdo ſcilicet dicatur delictum deductum in iudicium, ſeu ad forum contentioſum, & dicas quando eſt facta citatio, nam Iudicium a citatione incipit, ita Anto. Faber in deciſio. 2. de in ius vocando, quam not. ad text. in §.

Digitized by Google

in §.fin.Inſtit.de pœna temere litigantium, ſicut pariter per citationem inducitur iuriſdictionis præuentio, idem Anto.Faber.in deciſio. 3. C. vbi de crimine agi oportet, Sed num dicatur delictum deductum in iudicio, ſi ſocius delinquentis non ipſe tractus fuerit in iudicio, & dicas negatiue, & ratio eſt, quia res inter alios acta alijs non nocet, ita pulchre Sayrus in deciſio.2. de ſentent.& re iudicata: Tertio dubitari pariter ſolet, an Capitulum, ſede vacante diſpenſare poſſit in omnibus caſibus, in quibus poteſt Epiſcopus, & Sayrus in deciſio. 31. de temporibus ordinationum, decidit in affirmat. quam deciſionem not ad text. in cap. cum his de maioritate, & obedient. Sed qualis debeat eſſe hæc abſolutio, de qua hic, an ſcilicet in Sacramento pænitentiæ, vel in foro ſecreto extra confeſſionem, & Sayrus in deciſio.11.de priuilegijs, decidit, quod debet fieri in foro ſecreto extra confeſſionem.

COLLECT. 722.

Super l.1.§.deportatos ff. de bon.poſſ. contra tabul.

¶ Qui pro mortuis habeantur.

Dicit hic textus, quod deportatus habetur pro mortuo, & ita decidit Iaffred. in deciſio. 90. Tu vero adde, quod & etiam Bannitus Farinacc. in deciſione 156. Secundo abſens mortuo æquiparatur Rot.Aragon.in deciſio.56. Tertio Monachus, Maynard. in deciſio. 39.

COLLECT. 723.

Super l.2.ff.ſi quis in ius vocat nõ ierit.

¶ Cauſæ excuſationis a pœna contumaciæ.

TEx.iſte ponit pœnam cõtumaciæ, quæ eſt, vt mulctari cõtumax poſſit, A qua venit primo excuſandus per ſpontaneã cõparitionẽ, vt decidit Curia Arch.Neap.penes me in dec.22.eiuſdẽ Curiæ, & ratio eſt, quia iniquum eſt habere hominem, & pœnã, Gram. in dec. 95.quam not.ad tex.in l.1.ff.de doli mali exceptione. Secundo excuſatur ſi ob iuſtũ impedimentum contumaciã contraxit, ita pulchre Afſl.in dec.19.& quæ concurrere debeant, vt iuſtũ dicatur impedimentũ videas Sebaſt.Medic.in dec. 9.Tertio qñ contumacia non eſſet accuſata, quia non dicitur contumax quis, ſi in die cadentis termini actor non cõparet pro accuſanda cõtumacia, ita Theſſ. in dec.19.quã not ad tex.in l.ex conſenſu ff.de appell. Excuſatur quarto, ſi fuerit quis aduerſus cõtumaciã reſtitutus, quia ẽt expenſas contumaciales recuperat, idem Theſſ.in deciſ.9.quam not.ad celebrem tex.in l.Sancimus C. de iudicijs, Quinto excuſatur ob contumaciã præſumptã, Iaffre.in dec.90 quam not. ad dicta per Bart in l. diuus ff. de in integr.reſtitut. Excuſatur ſexto, ſi quis fuit citatus a iudice pænitus incompetenti, quia ob id non dicitur contumax, & per conſequẽs mulctari non debet, ita perbelle animaduertit decidendo Mynſin. cent.6.obſeru.90.quã not.ad tex.in c.ſi diligenti de for.compe. Excuſatur ſeptimo, in caſu dec.Ro.Lucen.Diuer.43.vbi fuit dictum, quod contumax non eſt, qui iniuſto præcepto non obtẽperat, ac proinde mulctari non debet, vt voluit

etiam

Digitized by Google

etiam Maynar.in dec.90 lib.3.Ro.Tholoſ.quã not.ad text.in l.1.ff.de in ius vocati vt eant,. Excuſatur octauo in pulcherrimo caſu Ro.Rom.apud Farinac. dec.11.vbi fuit deciſum quod contumacia ſine trina citatione non inducitur, & proinde vnica vice citatus non comparens mulctari non poteſt,quam dec. not.ad pulcherrimam glo.in c.1.de milite Vaſſallo qui contumax fuit; Excuſatur nono,in ficto contumace,& quando dicatur verus,& quando fictus vide pulchram dec.eiuſd.Ro.a Farinac. Collect.12.Excuſatur decimo in caſu Thoming.in dec.99.vbi fuit dictũ quod exiſtente conſuetudine,vt contumax non mulctetur non procedit diſpoſitio tex. noſtri, quã not.ad text.in l.de quibus ff. de legibus,quando vero contumax habeatur pro confeſſo, videas pulchram dec.Mynſing. cent.3. obſeru.40.quam not.ad tex.in l.1.ff.de confeſſis.

COLLECT. 724.

Super l.1.in principio ff.de pœnis.

¶ Pœna cum inflinguntur tempus delicti attenditur.

IN pœnis inflingendis inſpicitur tempus delicti,nec officit ſi poſtea ſtatus mutetur,h.d. Ex qua cõcluſione infero ad nonnulla practicabilia,mētiq. tenenda,Et primo ad pulchram deciſ. Curiæ Arch. Neap.pœnes me 13. vbi ſi minor deliquit,quamuis maior efficiatur debet tamen vt minor puniri,&ſic attendi tēpus delicti;Infero ſecundo,ad dec.Valaſc.Ro Luſita.57.vbi fuit deciſũ quod ſi quis tempore delicti reperiebatur priuilegiatus,licet poſtea ceſſet cauſa priuilegij poteſt puniri a primo iudice, etſi priuilegiatus non ſit; Infero tertio, ad dec.S.C.Neap.apud Gram. in dec.50. vbi ob eandem rationem fuit dictum quod clericus qui delictum commiſit, & demum vxorem duxit non poteſt de eo cognoſci per iudicem ſecularē, quia debet attendi ſtatus cõmiſſi delicti,quã dec.not.ad pulchrum tex.in c.vnico de clericis cõiugatis;Infero quarto,ad dec. Fabri Ro.Sabaudię 14.C.de iuriſdictione omnium iudicum,vbi fuit dictum quod clericus repertus tempore delicti in habitu ſecularis militiæ, licet poſtea clericales veſtes ſumpſerit non gaudet clericali priuilegio, & nulla quidē melior ratio reddi poteſt, quia inſpicitur tēpus delicti;Infero quinto,ad deciſiones Caualc.Ro.Fiuiz.10.& 11.p.5.Infero ſexto ad deciſ.de Frãch.109.vbi fuit dictum quod clericatus in fraudē poſt ſententię foriudicationem non prodeſt quoad remiſſionem: Nunc limita ſupradicta omnia in caſu de Franch. in deciſ.393.vbi fuit dictum,quod relegatus effectus clericus poſt relegationem ſi diſceſſit ab inſula iudex Eccleſiaſticus de eo cognoſcit.

COLLECT. 725.

Super l.ex facto ff.de hæredibus inſtituendis.

¶ Factum alterius alteri nocere non debet.

EX facto alterius aliquis puniri ſeu teneri non debet,h.d.Ex quo infero primo, ad pulchrã dec.Capp.Thol. 121.vbi fuit dictum quod publicatis bonis filij ob aliquod delictum non cenſetur publicata proprietas pœnes patrē remanſura;Infero ſecũdo,ad dec.Annę in cõſ.60.vbi fuit deciſũ quod vilitas patris nõ nocet,nec præiudicat filio quoad notabilitatem;Infero tertio, ad dec. Theſſ.104.vbi fuit dictum quod confiſcatis

ſcatis bonis paternis conſeruatur filijs legitima, alias filius de facto patris teneretur, quam deciſio. not. ad tex. in l. cum ratio ff. de bonis damnatorum; Infero quarto, ad deciſiones Franciſ. Marci. 423. & 425. par. 1. vbi fuit deciſum, quod dominus non tenetur pro delicto ſui famuli, quas deciſiones not. ad limit. text. in l. 3. ff. de vi, & vi armata, quam illationem limita quando famulus delinquit in officio a Domino deputatus, Cappell. Tholoſ. in deciſio. 196. Infero quinto, ad pulchram deciſio. eiuſdem Cappell. Tholoſ. 196. vbi fuit dictum, quod Magiſter non tenetur de facto famuli ſui, vel ſeruitoris, niſi poſitus fuerit ad officium ad ipſum ſpectans; Infero ſexto, ad deciſ. Rot. Marchię 178. pænes Gratia. vbi fuit dictum, quod dominus non tenetur ex facto inſtitutoris; Nunc vero limita regulam principalem in caſu *Fabri* in dec. 19. C. de pænis, vbi fuit deciſum, quod tenetur Aduocatus de eo, quod dicit Cliens, quod ſupremi Principis maieſtatem labefactauit.

COLLECT. 726.

Super c. Clericos de sēt. excomm. in ſexto.

¶ Clericorum habilitationis.

SEdet in præſenti tex. materia Emparæ, ſeu Recommendationis, Super qua principalis quæſtio, quæ fieri ſolet eſt, num iniuſte captus emparari poſſit; Nam Curia Archiepiſc. Neap. decidit iniuſte captum arreſtari poſſe, vt Ego ipſe ſcripſi in deciſ. 37. & propterea in Eadem Curia ſolet dici male captus iuſte detinetur, vt teſtor *Ego* ipſe in deciſione 23. quam opinionem decidendo ampliauit Rot. Piſan. teſte Mart. in deciſio. 78. vbi decidit carceratum nulliter nedum pro eodē delicto arreſtari poſſe verum etiam pro diuerſo; *Limita* nunc in caſu deciſ. Capicij 51. vbi dicit veram eſſe concluſionem de rigore iuris; verum de æquitate debet confirmari, ne creditor ſuum amittat creditum; Limitari poteſt pariter, & ſecundo Reg. ſuprapoſita, quando captura fuiſſet iniuſta ex parte Iudicis nempe in Eccleſia, ita de Franchis in deciſ. 415. Limita tertio, in caſu deciſ. Peruſ. 70. pęnes *Ludouicum*.

Agit inſuper hic tex. in ſecundo caſu mat. habilitationis Clericorum; ſuper qua licet nonnulla ſcripſerim in Collec. ſuper l. 1. ff. de cuſtodia reorum, hic tamen duo pulcherrima adde, Et primo quia quatenus hic dicitur, quod ſi clericus carceratus præſtat cautionem de ſtando Iuri debeat a carceribus relaxari, hodie non eſt in vſu in Curia Archiepiſcop. Neap. & vbique quoad cautionem de ſtando Iuri, ſed ſolent Rei inquiſiti habilitari cum cautione de tenēdo palatium, domum, aut Ciuitatem loco carceris, vt ſcripſi in deciſ. eiuſdem Curiæ 23. Secundo notandum, quod carceratus ſi habilitatur per palatium, aut in vna camera cū fideiuſſore, deinde allargato, & poſito in alio loco ſine conſenſu fideiuſſoris, ſi aufugit liberatur fideiuſſor, vt deciſum refert Caualc. deciſ. 14. par. 5.

COLLECT. 727.

Super c. 1. quæ ſint regalia.

¶ Regalium.

HIc enumerantur omnia ea, quæ regalia ſunt; inter quæ ponuntur etiam aquæ, aquarumue curſus: Maior autem quæſtio, quę in pręſenti materia fieri ſolet, eſt num iſta concluſio vendicet ſibi locum in aqua, quæ naſcitur in territorio proprio, ſeu priuato, nam quod ſic tenuit, & diſputat Maynard.

Rot.

Digitized by Google

Rot.Tholoſ.in deciſio. 91. lib. 3. Rot. vero Piſan.teſte Mart.in deciſ.174. totum cõtrarium tenuit, vbi voluit quod aqua naſcens in priuato loco commendæ eſt ſub ipſius proprietate, ex qua deciſio.Infero ad multa alia pulcherrima Et primo, ad deciſio. Iaffred. 229. vbi fuit deciſum,quod non poteſt cogi Dominus aquam illam alteri concedere, Infero ſecundo, ad illam Coler. Rot. German. 113. vbi fuit dictum, quod aqua naſcẽs in territorio priuato, adeo eſt in dominio domini territorij, quod nõ poteſt Princeps illa vti pro publico, niſi iuſto prætio ſoluto, quam not. ad tex.in l.item ſi verberatum ff. de rei vẽdicatione; Infero tertio, ad deciſ. Ann. alleg. 79. vbi fuit dictum, quod iſthæc concluſio procedit etiam in aqua oriente ex paludibus; ex qua ſubinfero ad deciſio.eiuſdem Annæ alleg.68.vbi fuit deciſum, quod aqua nata in territorio alicuius eſt priuata, & non de regalibus, & propterea non tenetur quis ad exhibitionem eiuſdem aquæ; Infero quarto,ad deciſio.Boer.178. vbi Barones ex vetuſta conſuetudine habent quarumcumque aquarum decurſum, ex qua deciſio ſubinfero ad aliam de Franch.183. vbi fuit deciſum, quod poteſt Baro ſuis Vaſſallis prohibere ducere aquam pro eorum prædijs irrigandis,quod limita in caſu deciſ. Viu. 443. vbi fuit dictum,quod habens cõceſſionem a Principe ducendi aquam dicitur habere iuſtum titulum, & propterea virtute præfatę conceſſionis poteſt Vaſſallus ex flumine,ſine Baronis licentia aquam ducere, quam not.ad Doctrin. Ioan.Fabri in §.Flumina Inſt. de rerum diuiſ. quemadmodum,& Principis priuilegio poteſt quis molendina ſuper aqua conſtruere,vt pulchre refert deciſum Franc. Marc. in deciſ.348. Inſuper de eiuſdẽ Principis licentia poteſt quis pontem,ſeu traliam ſuper aqua publica facere,vt pariter decidit idem Franciſ. Marc.in deciſio.347.par.2. Item Aggeres facere etiam poteſt, Idem Marc. in deciſ.270.par.2. Et an, & quando quis aquam ex flumine publico ducere poſſit ad molendinorum vſum, vide pulchram deciſio. de Amat. Rot. March. 90.& eundem Marcum in deciſio.500. par.2.& in deciſio.40.par.1. obiterque pro aquarum materiæ complemento nota quod nemo poteſt mutare curſum aquæ proprię Franc.Marc.in dec. 498.par.1.quam not.ad tex.in l.2.C. ad leg.aquil.& vide aliam deciſio.Ant.Fabri 5.C.de ſeruitutibus, vbi pariter de aquæ mat.loquitur.

COLLECT. 728.

Super l. Titia §. Imperator ff. de legatis ſecundo.

¶ Reuocationes donationis ob ſuperuenientiam liberorum.

HIc pariter ſedet materia reuocationis donationis ob ſuperueniẽtiam liberorum,& vltra ea, quæ ſcripſi in Collect.ſuper l. ſi vnquam C. de reuocandis donatio.hic addas aliqua; Et primo amplia,vt adeo vera ſit concluſio,quod reuocatur donatio per filiorũ natiuitatem, quod procedit etiam ſi donatio eſſet facta contemplatione matrimonij,vt pulchre dicit deciſum Anto. Faber in deciſio.2.C de reuocand. donatio.Amplia ſecundo, vt præfata l. ſi vnquam locum ſibi vendicet etiam in feudo,vt fuiſſe deciſum in Sacro Conſilio Neapol. in cauſa Marini de Forma cum eius fratre, refert Ann. ſing. 285. Amplia tertio, vt locum etiam habeat exiſtente iuramento Balb. in deciſ. 99. Amplia quarto, vt etiam rei ſingularis donatio reuocetur, per liberorum ſuperuenientiam,quod intellige ſi donator non fuiſſet tanti prætii rem donaturus

turus

Digitized by Google

turus ſi deliberis cogitaſſet, ita Anton. Faber in deciſio.9.C.eodem tit.Amplia quinto, in caſu Eiuſdem in deciſio. 10. eodem titu.vbi fuit deciſum, quod donatio facta inter coniuges, etiam reciproca reuocatur filiorum natiuitate; Amplia ſexto, vt locum habeat etiam ſi renunciatum eſſet diſpoſitioni l.ſi vnquam Andr.Gayl.lib.1. obſer. 40. Amplia ſeptimo, vt procedat etiam ſi donationis tempore alios habebat liberos, quia reuocatur per aliorum natiuitatem Ant.Faber in deciſio.8.C.eodem Amplia octauo, vt reuocetur etiam per legitimationem illegitimorum, vt in Rot.Piſan.fuiſſe deciſum teſtatur Mar. in deciſio. 161. quam not. ad text. in l. communium C.de naturalibus liberis, Amplia nono, vt etiam reuocetur ſi filii nati illico deceſſerint, ita pulchre de Laurent. Rot. Auenion. in deciſio. 17. quam not.ad ampliat.l.3.C.de poſthumis inſtituendis; Nunc vero limita, & primo, vt non procedat in donatione remuneratoria, quæ nedum per liberorum natiuitatem, verumetiam ex quacunque alia cauſa non reuocatur Ant. Faber in deciſio.3.C.de reuocandis donatio.quam not.ad ampliat.text.in l. ſi pater ff eodem titu. Limita ſecundo, quoad fructus, qui non reſtituuntur reuocata donatione per liberorum ſuperuenientiam, Idem Anto. Faber in dec. 4.C.eodem titu.quam ſingulariter not. ad ornatum gloſſ.in l.generaliter ff. de fideicommiſſariis libertatibus; Limita tertio, in caſu Eiuſdem in deciſio. 5. C. eodem titu.vbi fuit dictum, quod donatio collata in filium non reuocatur ipſo Iure per aliorum ſuperuenientiam, ſed per quærelam inofficioſæ donationis, vſque ad legitimam dumtaxat; Limita quarto, in caſu obſeru.Polid.Ripç 290. vbi pariter fuit deciſum, quod donatio, ob ſuperuenientiam liberorum licet reuocetur ipſo Iure, requiritur tamen declaratio patris donantis, ita quod ante illam non inducatur fructuum acquiſitio; Limita quinto, quando de liberis donationis tempore cogitaſſet, & de liberis ad impediendam donationis reuocationem dicitur cogitare, qui vxorem ducturus erat, non autem ille, qui habet vxorem, ex qua liberos ſperare poſſit, vt pulchre decidendo animaduertit Ant. Fab.in deciſ. 7.C. de reuocandis donationibus.

COLLECT. 729.

Super l.generaliter, vbi DD.C.de Epiſcopis, & Clericis.

¶ Clericatus Probationis.

Hic proprie ſedet materia probationis Clericatus, in qua dicas, quod variis probatur modis, Et primo, non probatur per indicia, atque coniecturas ſed per veras, atque concludentes probationes Boer. in deciſio. 117. Secundo Clericus primæ tonſoræ incedēs abſq; habitu, & tonſura ſi vult probare ſe beneficiatum ad finem effugiendi Forum ſeculare non ſufficit probare titulum beneficii, niſi probet illius etiam poſſeſſionem, Maſtrill. in deciſio. 114. par.2. Tertio per ſolam famam abſque adminiculo non probatur Clericatus Card.Pute.in deciſio.363.lib.1. Quarto clericatus probatur per teſtes, maxime deficiente, & perdita ſcriptura, Guid. Pap.in deciſ 474. Quinto quando non agitur de alicuius præiudicio, tunc clericatus probatur ex dicto vnius teſtis, ita Guido bon.in deciſ.Rot Rom.133. Sexto clericatus probatur per literas Epiſcopi atteſtantis ſe contuliſſe ordines illi, qui ſe clericum aſſerit, Gramm. in deciſio 81. Septimo, teſtes deponentes de communi reputatione probant quem eſſe clericum, ita pluries decidiſſe

ſe Ro.teſtatur Parinacc.in deciſ.67. & de alio modo probandi Clericatum videas pulchram deciſ. eiuſdem Rot.13. de probat in antiq.

COLLECT. 730.

In l.edictum ff.de quaſtionibus.

¶ Tortura remedium ſubſidiarium dicitur.

TOrtura remedium ſubſidiarium dicitur,hoc dicit; Et propterea, alijs exiſtentibus probationibus, reus torqueri non debet Balb. in deciſ. 39. Hinc fit ſecundo, quod ab iſto decreto torturę poteſt appellari Franc.Marc.in deciſ.907.quam nota ad ornatum tex. in l.2.ff.de appellat.recipiēd. & nedum a decreto torturæ,verumetiam ab eius comminatione Guid.Pap.in deciſ. 136. Hinc fit tertio quod non ſemper licita eſt tormentorum mutatio,præterquam in caſibus per Viu.congeſtis in deciſio. 362.Hinc fit quarto,quod reus iam cō uictus torqueri non debet Anto. Faber in dec.15.C.de quęſtionibus & Iaffred. in deciſ.21.quas not. ad tex. in l. 2. C. quorum appellat. non recipiunt. quod limita in caſu deciſ. eiuſdem Senatus Anto. Fab. in deciſ. 16. eodem tit. vbi fuit dictum, quod reus etiam ſufficienter cōuictus in atrocioribus criminibus ſubijcitur tormentis ad detegendos ſocios; Hinc fit quinto,quod adeo ſuper probatis tortura inferri non poteſt, quod hodie adinuenta eſt clauſula citra pręiudicium probatorum,quę quid operetur ponit decidēdo pulchre Viu. in deciſio.143.Hinc fit ſexto,quod tortura repeti regulariter non poteſt,præterquam in caſibus congeſtis pulcherrime per Rot.German.pænes Coler.in deciſ.112. quam not.ad tex. in l. repeti ff.de quæſtionibus.De tribus tamen nō inutile erit in præſenti mat. diſputare Et primo num perſeuerans in negatiua in tormentis ſit abſolute abſoluendus cui quæſtioni cum quatuor reſpōdeas deciſionibus,Prima eſt Rot.Lucenſ.pęnes Magon. 89. vbi fuit dictum quod tortus perſiſtens in negatiua meram veritatem dixiſſe præſumitur, & propterea diffinitiue abſoluendum eſſe, quam deciſ. nota etiam exiſtente proteſtatione, quia illa non operatur niſi ſuper ijs, ſuper quibus tortus non fuerat conuictus ſeu confeſſus,ita pulchre Gram. in deciſ. 29. Secunda eſt deciſ. Senatus Sabaudiæ 25.C.de quæſtionibus vbi fuit deciſum quod tormentorū patientia purgat indicia,& propterea reus venit liberandus, quod limita niſi habita ſit quæſtio ſine præiudicio indiciorum,quo caſu pæna ordinaria mutanda eſt in extaordinariam ſecundum Boer. in deciſ. 163. Tertia deciſio eſt Mynſinger.cent.5.obſer.12.vbi ait abſoluendum eſſe a proceſſu, & inquiſitione,non autem diffinitiue; Quarta deciſio eſt Curiæ Archiep.Neap.pęnes me 15.vbi abſolute liberari debet reus; Secunda principalis quæſtio eſt num tortura faciat perſonam teſtis, alias inhabilis vt ſit integra, & in affirm.deciſiſſe Senat. Sabaudiæ teſtatur Anto. Faber in deciſ.23. C.de quæſtionibus; Tertia eſt dubitatio num poſſit deueniri ad torturam priuſquā de corpore mortuo conſtet,& negatiue reſpondit Rot.Lucenſ.Diuerſ.in deciſ.39. Quod limita in crimine aſſaſſinij,vt decidendo concludit Ant.Faber in deciſ.17.C. de quæſtionibus.

COL-

COLLECT. 731.

Super c.1.de crimine falſi.

¶ Excuſationis teſtis falsũ deponentis.

TEſtis falſum deponens, tres perſonas offendit, Iudicem ſcilicet Patrem,& Deum, grauiterque puniri debet,hoc dicit,Excuſatur tamen teſtis a pæna falſitatis in nonnullis caſibus: Et primo,quãdo falſarius nullum emolumentũ conſequutus eſſet Ruiz. Rot. Lituan.in deciſ.5.circa medium; Excuſatur ſecundo,quando eius falſitas non eſſet nociua,nec apta nocere pulchre, ac notabiliter Verall.in deciſ.5. par.2. quam not.ad gloſſ.in l.damus C.ad legem Corneliam de falſis: Excuſatur tertio,quando pars nullo fuerit damno affecta ita pulchre Cornaz.in deciſ.111. Excuſatur quarto, ratione ruſticitatis, & propterea teſtis ruſticus varians corã diuerſis Iudicibus non tenetur pæna falſi,ita perbelle animaduertit deciden do Magon. Rot. Lucenſ. in deciſ.43. quam diligenter nota ad ornatum tex. in c.ſuper de pænis; Excuſatur quinto, in caſu deciſ.eiuſdem Rot.pænes eundem Magon. vbi fuit dictũ quod teſtis verum falſo tamen deponens non tenetur pæna falſi; Excuſatur ſexto,ratione obliuionis, vt in pulchro caſu Viu in deciſ.64.quam not. ad tex.in l. prædia ff.de acquirenda poſſeſſione; Excuſatur ſeptimo, quãdo falſitas eſſet in tempore,vel in circumſtantijs non ſubſtantialibus, ita Farinacc. in deciſ. Rot.Rom.47.Excuſatur octauo,quando falſitas nõ eſſet ſufficienter, ac concludẽter probata,ac ita,& taliter quod nullo alio modo veritas haberi poſſit, ita deciſum refert etiam Farinacc. in deciſ.116.quam not.ad tex.in l. ſciant cuncti C. de probat. Excuſatur nono, quando falſum depoſuit antequam iurauit,ita Mynſinger.cent. 3.obſeru.80. quæ vero ſit pæna teſtis falſi vide pulchram deciſ.Rot.Pedem.18.vbi amputationis manus decidiſſe Senat.refert.

COLLECT. 732.

Super c.quod ad conſultationem de ſent. & re iudicata.

¶ Sententiæ trãſitus in rem iudicatam poſt decem dies.

ELapſis decem diebus ſententia dicitur facere tranſitum in rem iudicatam: Quod amplia procedere etiã in ſẽtẽtiis peritorum in arte,quæ ſicut cæteræ ſententiæ tranſitum in rem iudicatam faciunt.ita Theſſ.in dec.Rot. Pedem.25.quam not.ad ampliationem tex.in c.propoſuit de ſententia, & re iudicata.Nunc limita Reg.& primo in ſententia nulla quæ nunquam tranſit in rem iudicatam,ita pulchre Cornaz. Rot Lucenſ.in deciſ.182.quam diligẽter not ad tex.in l.4. §.condemnatum ff.de re iudicata: Limita ſecundo, in cauſa matrimoniali, ita Vilagut in deciſ.35.quam not.ad ornatum tex. in c. Bertoldus eod.tit.Limita tertio,in ſententia cauſæ criminalis ita decidit Balb. in deciſ.90.hic etiam dici ſolet quod in criminalibus nõ cõcluditur ita Capyc. in deciſ.81.quam not. ad limitationem tex.in c. cum dilectus de fide inſtrument.Limita quarto,in ſententia, quæ profertur ſecundum conſilium ſapientum,quæ nunquam tranſit in rem iudicatam ita Petr.de Benint.Ro.Bonon. in deciſ.97.vbi quoque decidit intra quantum tempus appellandum ſit a præfatis ſententiis.

Finis Tertiæ Partis.

Digitized by Google